

Viola Zoltán

Szeress most!

2026

Viola Zoltán

Szeress most!

Creative Commons licenc: [by-nd/4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nd/4.0/)

Magánkiadás
2026

Tartalomjegyzék

Szereplők.....	5
Főni vigyáz rád!.....	6
A Kívülállók Filozófiája.....	12
Az okoskodó.....	21
A túlélőiskola.....	49
Kép: Bacor.....	62
A Bordásfejűek árulója.....	72
Kép: A zombi.....	79
Kép: Vú szerelme.....	83
Kép: Csiao.....	86
Csiao a Főnemesi Becsületbíróság előtt.....	97
Csiao édesanyja.....	98
A Nagy Terv.....	107
Kép: A gyíkemberek holdja.....	109
Kép: Egy négylábú „műki”.....	111
Kép: Nyolclábú „műkik” egy csoportja.....	111
A férj, aki nincs.....	122
Gyíkemberek királysága.....	144
Melléklet: A „gyíkemberek” nyelve, a Csíva nyelv.....	172
Bevezetés.....	173
A hangrendszer.....	176
Nyelvtan.....	181
Melléknévragozás.....	187
Birtokviszony.....	188
Személyes névmások.....	189
Birtokos névmások.....	192
Részes névmások.....	193
A magázódás, és az udvariasság úgy általában.....	193
A nem létező igék, és az „igeragozás”.....	195
Az igenevek táblázata.....	199
Visszaható igék.....	203
A „rendszeres cselekvések” aspektusa.....	204
Felszólító mód.....	205
Az általános kérdőszó.....	206
A cselekvés mással végeztetése.....	206
A passzív szerkezetek.....	207
A személyes névmások nyomatékosítása.....	208
Következtetésre jutás, „oda lyukadtam ki”, stb.....	210
A „sü” szócska és a személyes névmások.....	211
Szókincs.....	211
Alapszavak táblázata.....	211
Összetett szavak.....	214
Színek.....	215
Szervek, testrészek.....	215
Üreges objektumok.....	216
Számok, számnevek.....	216

Sorszámnevek.....	217
Közönséges törték neve.....	217
Ellentétképző.....	218
Első, utolsó, utolsó előtti, stb.....	219
Táblázati szavak.....	219
Munka és hobby.....	220
Igazság/hazugság.....	220
Elő- és utóidejűség.....	221
Igekötők.....	222
Elöljárószavak.....	223
Segédigék, és a főnévi igenév.....	224
Módbeli segédikékkal kibővített mondatok szenvedő szerkezetben.....	225
Képzők.....	228
Foglalkozásképző.....	228
A cselekvés tárgyának képzése.....	228
Válik valamivé/valamilyenné.....	229
A főnévre legjellemzőbb cselekvés képzője.....	229
-talan/telen, nélküli.....	229
Becézőképző.....	229
Izé.....	230
Tulajdonnév képzése melléknévből vagy köznévből.....	230
Egy főnév által jelölt dolgok összességének képzője.....	231
-szerű, -féle, -hez hasonló.....	231
Nyomatékosítás.....	231
A „tömörítő” csíva.....	231
Célhatározói mellékmondatok.....	231
Ha...akkor.....	233
Azt, amit.....	233
Annak érdekében, a te érdekében, stb.....	233
Kis része, nagy része, kisebbrészt, nagyobbrészt, és más hasonló.....	234
Naponta, évente, éjjelente, stb.....	236
Hadd beszéljék!, Hadd tegyék!.....	236
Én dolgom, te dolgod, ez nem az ő dolga, stb.....	236
Mi a lényege, mi tesz vkit/vmit vmivé.....	238
Ez vagy az? Ekkor vagy akkor? Itt vagy ott? Így vagy úgy? stb.....	239
Olyan mint.....	240
Illetően.....	240
Példaszövegek.....	240
Csíva nyelvű viccek.....	241
Ebéd előtti ima.....	241
Megcsókolni a szerelmünket.....	241
A férj arca.....	241
A rendőr igazoltat egy csavargót.....	242
Két cápa beszélget.....	242
Hazudik a politikus.....	242
Melyik a legősibb mesterség?.....	243
A szerelmes férfi levele.....	244
A szerelmes százszorszépek.....	244
Tanul a gyerek.....	244

Bölcs mondások csíva nyelven.....	245
Magyar-Csíva miniszótár.....	246
Csíva-Magyar miniszótár.....	299

Szereplők

(ABC sorrendben, csak azok akik név szerint vannak említve)

- Aevara**, egy középkorú nő, a Kívülállók szervezetének tagja.
- Bacor**, aki biztos hogy nem tahó!
- Ella**, Vú édesanyja.
- Csiao**, aki egy szép, fiatal, nemesi leány. Azt kivéve hogy se nem szép, se nem fiatal, se nem nemes, sőt még csak nem is ember. Azaz egyáltalán semmi biztos nem tudható róla. Esetleg talán az az egy mégis, hogy nőnemű. Legalábbis időnként, amikor úgy óhajtja, hogy legye neme.
- Csicsíni**, ő Csiao húga.
- Krant**, Vú édesapja.
- Hápla**, a bolygó neve, ahol a történet játszódik. Legalábbis egy ideig...
- roxi**: robottaxi, rövid néven.
- Szirda**, Vú számtantanárnője.
- THP**: Társadalmi Hasznossági Pont, gúnynevén TAHÓ.
- Vú**, aki egy olyan fiatalember, aki a világmindenség legrondább nőjét kapja meg feleségül. Azaz inkább a legszebbet. Egy élőhalottat. Aki annyira teli van élettél, hogy szó szerint vibrál körülötte a levegő. És mindez egyszerre. Bár Vú néha eltöpreng azon is, hátha ezek egyike se igaz, mert mi van ha az ő felesége egyszerűen egy fürgé gyík... Sőt talán még csak nem is biológiai lény, mert előbb kiszámol szinte bármit fejben, mint bármely méregdrága „mesterséges intelligencia”, amit szuperszámítógépek ezrei segítenek.
- Zafira**: egy 30 év körüli de nagyon fiatalosan kinéző nő, a Kívülállók egyik falucskájának vezetője.
- Bogárka**, egy tinédzserkorú prostituált.
- Ónaprőta**, a gyíkemberek királya

Fóni vigyáz rád!

Semmi sem örök, csak a Változás! Ez a mondás nemcsak a Földön alakult ki, de a Hápla bolygón is, bár miután beköszöntött az a kor, amit a Hápla történészei csak úgy neveztek el, hogy „Tökéletes Kor”, azután már nem volt „politikailag korrekt” azaz röviden „polkorrekt” efféléket mondogatni. Mert hát ugye, ha a korszak amiben élnek, immár tökéletes, akkor bármi változás csakis tökéletlenné teheti akár az egész korszakot, akár valami kisebb, hétköznapi dolgot... Nyilván persze azt minden polgár tudta, hogy változások igenis történnek, hiszen emberek születnek, meghalnak, sőt egyes találmányok is létrejönnek, bizonyos módszerek és használati tárgyak elavulnak - de ezek csak „mikrováltozások”, azaz olyan változások amik vagy még Tökéletesebbé teszik a korukat, vagy, ami még gyakoribb, nagy általánosságban nem gyakorolnak semmi lényeges hatást a Társadalom Egészére. Ez csak olyan mint amikor a tó felszíne fodrozódik: apró hullámok itt-ott, de az összkép nem változik. Ezt tanították is a diákoknak az Állampolgári Ismeretek nevű órán.

Persze nem az egészen kis diákoknak, mint amilyen akkoriban, élete kezdetén Vú volt... illetve, még csak kisdíák se volt. Azon a bizonyos napon ő ugyanis még csak az évnyitóra sietett, anyukájával, Ellával.

Megtehették hogy gyalog mennek, bár társadalmukban gyalog menni tulajdonképpen... hát, ha nem is volt illetlenség, de szégyen: a szegénység jele. Most azonban mégis így tettek, mert muszáj volt: na nem mintha szegények lettek volna, családjuk vitathatatlanul a középosztályba tartozott, de egyrészt az iskola közel volt, csak két utcasaroknyira, másrészt ha nem gyalog mennek hanem kocsival, akkor a kis Vú nem tanulja meg az utat az iskoláig illetve onnan vissza, ami oly fokú tudatlanság hogy akár veszélyes is lehet. Mert hát ugye akármi is lehet! Nyilván, robottaxival megy majd az iskolába a legtöbbször, de hát akármi történhet azzal is, elromlik, vagy beüt valami természeti katasztrófa... kell, hogy a kisfiú ismerje az utat hazáig! Így aztán úgy döntöttek, hogy az első talán két hétben igenis gyalog megy iskolába, természetesen valamelyik szülő kíséretében.

Ők voltak az egyetlen gyalogosok az utcán, kivéve néhány olyan személyt, akik láthatóan amiatt gyalogoltak csak, mert a kirakatokat nézegették. Mert bár az online vásárlás volt a leggyakoribb, de a kirakatok megmaradtak, mert számos ember akadt aki igenis szerette az árukat nézegetni vásárlás előtt élőben, „fizikailag” is. Ezek általában maguk is a saját kocsijukkal vagy robottaxival - rövid nevén „roxi”-val - érkeztek az áruházhoz, de aztán gyakran elgyalogoltak a szomszédos boltig is vagy még tovább, mert miért is ne, a városokban az utcák végestelen-végig boltokkal és kirakatokkal voltak tele - elvégre ez egy „fogyasztói társadalom” volt! Mindez nem okozott gondot, a roxi engedelmesen követte a gazdáját, lassan, az úttest legszélső sávjában, ami direkt e célra volt fenntartva. De ha nem roxival érkezett a Kedves Vásárló, hanem a saját kocsijával, az is képes volt erre, mert hát lényegében az is csak egy robottaxi volt, mindössze privát használatra. Ez olyannyira így volt, hogy a legtöbb magánautóban se volt már kormány, hasonlóan a roxihoz. Kormány csak az igen-igen régi autókban volt, amiket csak a legislegszegényebb nyomorultak használtak - vagy épp a multi-milliárdosok, utóbbiak persze nem arra hogy menjenek vele bárhová is, hanem arra hogy kiállítsák a nem ritkán több száz ősi autóból álló gyűjteményükbe!

Így volt ez most is: amíg Ella az iskolába, az évnyitóra vezette fiacskáját, Vút,

kézen fogva, addig tőlük illedelmesen, mintegy tíz méterre lemaradva kényelmesen cammogva követte őket az autójuk, amiben - természetesen! - nem volt kormány, mert minek, a legmodernebb önvezető luxustípus volt amit egy középosztálybeli megengedhet magának, alig egy hónappal ezelőtt cserélte le a család erre a régebbi típust, aminek ugyan semmi baja se volt még, de muszáj volt mégis lecserélni, mert ez az újabb modell változtatni tudta az ablakok színét valami fizikai trükk segítségével amit senki se értett, de mindegy is, a lényeg hogy képes rá, sőt arra is hogy kívülről megjelenítse az ablakon a tulajdonosa nevét, s mindezt úgy, hogy belülről ne lehessen látni e nevet, ne zavarja a kilátást, s ez igazán nagyszerű, pompás szolgáltatás, milyen előkelő is hogy mindenki láthatja már a kocs ablakára írva is hogy ki közeledik vele, persze hogy le kellett cserélni a régi, ósdi modellt ami ezt nem tudta, ez nem is kérdés, ha nem tesznek így, megszólalt volna őket az előkelőbb körökben, na nem sértő módon, az nem lenne polkorrekt, de lenéző, gúnyos pillantásokat biztos kaptak volna érte, mert nekik nem telik erre, ők „csórók”, vagy túl fukarok, kicsinyesek, nem haladnak a korrallal, s vásárlásuk révén nem támogatják a technikai fejlődést, a Társadalmi Tőkéletesedést...

És ezzel semmi baj nem is volt, mert megengedhették maguknak hogy gyakran vásároljanak új meg annál is újabb dolgokat. Igazság szerint Vú családjának annyi mindene volt, hogy be se fért az összes cuccuk az amúgy igazán nem kicsi házukba, s emiatt pár utcával arrébb két külön óriási raktárat is béreltek, hogy abban tárolják a pillanatnyilag felesleges, ám kidobni mégiscsak sajnált holmijait, mint bútorok, szőnyegek, hangszerek, étkezészetek, képek, csecsebecsék, és még rengeteg mindenféle. Igen, ezt is megengedhették maguknak. Igaz, emiatt Vú szüleinek szabadideje bizony nem sok maradt, apja még mellékállást is kellett vállaljon, s így őt ritkán látta mert rendszeresen este kilenc felé ért csak haza, hajnal ötkor meg már kelnie kellett; de, hát ugye valamit valamiért, a lényeg hogy ők igenis vitték valamire, nem úgy, mint a csórók, mint a mindenféle koldusfajzatok... Mint az is ott ni, aki most igyekszik átkelni az út túloldalára!

Vú önkéntelenül is megbámulta a fickót. Ritkán látott ilyen... ilyen „fazont”. Azaz mi az hogy ritkán – eddig még soha egyetlenegyszer sem! Mondjuk ez érthető is, figyelembe véve hogy a kis Vú csak idén márciusban töltötte be a hatodik évét, azaz igazán nagyon fiatal volt, s rövidke életébe nem sok tapasztalat fért bele... azt azonban még az ő ifjonti s épp csak nyiladozó értelme is tudta, hogy ez a férfi legalábbis „szokatlan jelenség” még nagyon polkorrektül fogalmazva is, egy „normális” járókelő nem így szokott kinézni!

A férfi maga is fiatal volt, de Vúhoz képest mégiscsak igazi felnőtt - úgy huszonöt és harminc év közt lehetett a kora valahol, de talán harmincöt is, nehéz volt megítélni mert egész arca szőrös volt, a bozontja a mellkasáig ért, bár nem rendetlenül, mert e szakállrengeteget két nagy... mondjuk hogy „copfba” fonta. Haja is hosszú volt, vállig ért, s a feje tetején valami sapkaféle akármit viselt, amiről látni lehetett hogy bőrből készült, s az is nyilvánvaló volt hogy az illető maga fabrikálta valahogyan, azaz rém ocsmányul mutatott. A ruhája már nem bőrből való volt, amennyire meg lehetett ítélni ekkora távolságból, vászonból lehetett, de ez is házi készítésű csinálmány volt, bár aránylag normálisan mutatott. De semmi esetre se olyan szépen, mint akár a legőcskébb akármi is amit a boltokban kapni lehet! Ráadásul e ruha - mely leginkább egy anorákra hasonlított, elől egy óriási zsebbel - ez teljesen dísztelen volt, azaz nem volt rajta semmi kép, semmi reklámszöveg, abszolút semmi se, csak az egymerő feketeség... holott Vú társadalmában szinte íratlan szabály volt, hogy a ruhákon KELL lenni valami reklámnak! Vagy

képnek, vagy szövegnek, a legjobb ha egyszerre mindkettő ott van! Ennek okát akkoriban Vú még nem tudta, de ettől még ő is ahhoz szokott hozzá, hogy a ruhák tarkabarkák, színesek, teli vannak képekkel vagy szövegekkel... S erre itt ez az alak, egymerő feketében!

S ez még nem volt elég a furcsaságból, mert a fekete anorákot erős, széles, szintén fekete öv szorította a testéhez derékban, ennek mindkét oldalán volt egy-egy övtáska, láthatóan ez is „házi barkács”, az egyik övtáska előtt egy jókora kés, a tokjába bújtatva, mögötte pedig egy még óriásibb kés, pontosabban egy machete, Vú tudta hogy mi ez mert látott már ilyet kalandfilmben... Vágyott is ilyesmire, mondta is akkor a szüleinek hogy szeretné ha lenne machetéje, de a szülei természetesen nem vettek neki, mert miért is kéne egy hat éves kisfiúnak ilyen gyilkos és veszélyes kaszabolószerszám...

A titokzatos ismeretlen azonban bátran viselhette ezeket, de nem azért mert felnőtt volt, mert ELVILEG akár Vú is viselhetett volna ilyesmit. Társadalmukban csak a lőfegyverek és elektromos sokkolók voltak engedélyhez kötöttek, a késfélések nem, s amiatt nem, mert azok elvileg hasznos munkaszerszámok is. Csak a ballisztikus kések voltak kivételek, azaz tiltottak, tehát az olyan kések amik egy gombnyomásra kilőtték a pengét, még ha nem is robbanótöltettel hanem csak rugóval. Ez már lőfegyvernek minősült, emiatt csak engedéllyel lehetett viselni, de ilyen engedélyt gyermek nyilván nem kaphatott. Különben felnőttek is elenyészően ritkán kaptak engedélyt lőfegyverekre.

A férfi nagy hátizsákot is viselt, s Vú azonnal mondta is anyukájának:

—Milyen szép hátizsákja van annak a bácsinak ott, milyen kár hogy nekem nincs ilyen!

—Örülj neki hogy nincs ilyened! Mert ez a fickó biztos is hogy egy hobó, és abban a hátizsákban tartja mindenét! - válaszolta Vú anyukája.

—Hogyhogy mindenét? Nincs neki semmi több mint ami abba belefér?! - csodálkozott a kisfiú.

—Nincs. Legalábbis nem valószínű. Ezek csak úgy kószálnak ide meg oda, lopásból élnek vagy a kukákat turkálják... a „lenullázottak” közül való lehet, szóval értéktelen, hitvány ember, minden bizonnyal gazfickó is, ne is törődj vele, gyere, kerüljük ki nagy ívben mert veszélyes is lehet...

—Nem kell kikerülnünk őt, anya, látod, átmegy magától is az út másik oldalára!

Valóban, a férfi rálépett a zebrára, és már majdnem a fele távot meg is tette a forgalmas úton, amikor a piros jelzés ellenére egy roxi száguldott elő az útkanyarból, s még csak nem is lassítva elütötte a „hobót”. Aki persze megpróbált félreugrani az autó elől, majdnem sikerült is neki, de tényleg csak majdnem: az autó lökhárítója megütötte a férfi jobb csípőcsontját, aki ettől felrepült a levegőbe, még szaltózott is ott egyet bár nem a saját akaratából... aztán elterült az aszfalton és nem mozdult többet, biztos mert beverte a fejét. A robottaxi meg sem állt, hanem rohant tovább. Más autók se álltak meg, még csak nem is lassítottak, így teljesen reális veszély volt hogy hamarosan valamelyik újabb kocsi még keresztül is hajt a peches fickón.

Vú sápadtan figyelte az eseményeket.

—Gyere, menjünk már! - rántotta meg a kezét az édesanyja.

—De... de hiszen... meg se állt... én úgy tudtam a roxik mindig be kell tartsák a közlekedési szabályokat... - hebegte a kisfiú.

—Be is tartotta.

—De anya, hiszen te is láttad, hogy MEG SEM ÁLLT, sőt keresztülhajtott a piro-

son!

—Mert most megtehetette.

—Hogyhogy?!

—De hiszen mondtam neked hogy ez itt csak egy hobó. Ami azt jelenti hogy biztos kioperálta magából a személyazonosító csipet. Azt a kis bigyót, borsószemnél is kisebbet ami minden törvénytisztelő állampolgárba bele van ültetve, igen, beléd is kisfiam, beléd lett téve a születésedkor, a bal kezedbe, a hüvelykujjad és a mutatóujjad találkozási pontja közelébe, a bőr alá... talán ki is tudod tapogatni. Ennek jelét minden elektronikus eszköz észleli ha a közelében vagy. A roxi meg sokkal messzebből is. Ha valaki azonban eltávolítja, a roxi nem észleli őt. Ekkor akármi is történhet, de ez nem a roxi hibája hanem azé a felelőtlen illetőé aki kioperálta magából. Megjegyzem, kioperálni magunkból, az még törvénytelen is. A fickó tehát megérdemelte a sorsát.

—De akkor is tilos volt az autónak!

—De lehet hogy a roxi utasa vészhelyzetben volt, például rosszul lett. Ilyenkor a roxi szabad hogy átmenjen a piroson, feltéve hogy senkit nem veszélyeztet vele. Mármint senki olyat akinek tud a jelenlétéről... de ha ez a fickó megszabadult a csipjétől, akkor ő hivatalosan nem is létezik, a saját felelőssége minden... Na most már mindent tudsz, gyerünk már!

—De anya, segítenünk kell rajta.

—Miért kéne?

—De hiszen ember!

—De csak egy hobó. És nem törvénytisztelő, mert milliókba le merem fogadni hogy nincs csipje. Egészen biztos hogy nincs, mert ha volna, a roxi nem ütötte volna el.

—De én nem a csipről beszélek anya, hanem hogy így meg fog halni, vagyis én az életéről beszélek!

—Mindegy, ez nem a mi dolgunk, és én a közelébe se akarok menni egy ilyen koszos és veszélyes bugrisnak, mert még elkapok tőle valami betegséget, vagy tetves leszek, vagy bevérződik a szép ruhám amit drága pénzen vettem!

—Akkor maradj itt, anya, s majd segítek rajta én! - azzal Vú egy váratlan mozdulattal kiszakította magát anyja kezéből, s Ella hiába kiabált utána, Vú bizony kirohant a forgalmas úttestre, egészen a „hobóhoz”, aki még most is mozdulatlanul feküdt ott.

Vú kezében természetesen ott volt a csip, s ezt tényleg érzékelte is minden arra haladó jármű, így - bár Vú ottléte teljesen szabálytalan volt, mert most nem volt piros az autóknek - minden jármű lelassított, s nagy ívben kikerülte őket. Vú lehajolt és megvizsgálta a férfit. Úgy vélte, nem halott csak ájult, mert lélegzik, ugyanis mozog a mellkasa. És nagy mázlija lehetett, mert még csak nem is vérzik, csak az arcán van pár horzsolás, persze ettől még lehet hogy csontja törött a derekánál, vagy ha azt is megúsza, legalábbis beszerzett egy óriási kék foltot ott...

A kis Vú természetesen nem sokat konyított az elsősegélyadáshoz, de nemrég egy kalandfilmben azt is látta hogy a sebesültek homlokára hűvös borogatást raknak - nos, Vúnak volt egy kis, gyermekméretű hátizsákja, benne némi csokival meg más csemegével, s volt ott egy palack ásványvíz is. Nem éppen hűvös, de hátha beválik - gondolta, azzal előszedte, és a hobó arcára csorgatta a tartalmát.

A művelet meglepően eredményesnek bizonyult, mert a férfi hamarosan magához tért. Azon meg se lepődött hogy az úttest közepén fekszik, de azon igen, hogy egy kisfiú élesztgeti őt - bár, épp ezekben a pillanatokban ért oda Vú édesanyja is.

—Hát te meg...?! - hebegte a férfi a kérdést nehezen forgó nyelvvel Vúnak.

—Jöttem hogy segítek neked, bácsi, mert anya mondta hogy neked biztos nincs csiped, és nem akartam hogy másodszor is elüssön téged valami!

—Tényleg nincs csipem... nem vagyok tahó...

—Ezt nem értem.

—Majd megérted ha nagyobb leszel... mindenesetre köszönöm. Igazán rendes volt tőled.

—Az én nevem Vú, téged hogy hívnak bácsi?

—Bacor a nevem.

—Az jó, tetszik a neved, igazán férfiasan hangzik!

—Ne kérdezősködj már fiam, gyere inkább mert elkéssel az évnyitóról! - sürgette őt Ella.

—Várj, anya, biztonságba kell őt helyeznünk... Fel tudsz kelni, bácsi? Mert itt nem maradhatsz!

—Remélem. Kemény anyagból vagyok én gyúrva... de akárhogyis, mindjárt meglátjuk! - azzal Bacor megmozdult, s bár lassan és sziszegve, de talpra kecmergett. A főút másik oldala felé vette az irányt. Vú és Ella követték őt, hogy semmi el ne üsse. Az út szélén aztán Ella így szólt:

—Meglett az örömd fiam, biztonságban van a... ehm... a „védenced”... most gyere menjünk át mi is az úton, de gyorsan ám, mert az évnyitó mindjárt kezdődik, és ez a... ehm... *illető*... úgysem tud semmit se adni neked a gondoskodásodért, márpedig ha vinni akarod az életben valamire akkor ideje megtanulnod, hogy az, mármint az élet, igenis a pénz körül forog, így nem érdemes elherdálnod az idődet és energiádat olyasmért, amiből hasznod nem származik!

—Talán mégis adhatok valamit. - szólalt meg nyugodtan Bacor.

—Ugyan mit?!

—Úgy láttam, a kedves fia nagyon sóvár pillantásokkal méregette a késemet. Tetszik neked, mi, öcskös?

—Naná, még szép, hiszen ez még jobb is, mint az amit legutóbb láttam egy film-ben, ami arról szólt, hogy...

—Mert valóban jobb is annál. - vágott közbe Bacor. —Amúgy, magam készítettem... a machetét is. - azzal a derekához nyúlt, leoldotta róla az övet, s azt a meglepett Vú derekára kötötte, az övtáskákkal, késsel és machetével együtt, bár mert Vú sokkal kisebb volt, alaposan igazítani kellett az öv méretén. —Így ni! Neked adom mindet, meg azt is ami az övtáskákban van. Nagyon hasznos holmik, bár biztos hogy nem sok mindenről tudod majd hogy micsoda, de ne dobd ki egyiket se, később majd rájössz hogy mi mire való, legalábbis ha majd tudsz már olvasni, és elolvasol pár...

—Én máris tudok olvasni!

—Iskoláskor előtt?

—Úgy van! Sőt nemcsak tudok, de szeretek is olvasni!

—Hát az meg hogy lehet hogy máris tudod az olvasást?

—Hát mert állandóan apucit nyaggattam hogy meséljen nekem, de ő állandóan csak dolgozik, sosem ér rá, mindig csak pénzt keres, aztán végül elege lett belőle hogy mindig mesét követelek, és megtanított inkább olvasni amikor volt egyszerre négy szabadnapja, mert azt mondta hogy most már tudok magamnak is mesét olvasni ha akarok, és...

—És sikerült megtanulnod olvasni mindössze négy nap alatt?

—Igen, mert én annyira nagyon okos vagyok!

—Hát ez derék dolog, és kívánom hogy ne is lanyhulj a tanulásban... bár jó ha már most megjegyzed, azért nem mindent kell ám elhinned abból, amit az iskolában mondanak neked... na mindegy, ha tényleg olyan okos vagy, magadtól is rájössz majd erre. És kívánom hogy leld nagy örömet ezekben a dolgokban is amiket neked adtam!

—De bácsi, én tényleg örülök neki, de akkor neked mi marad?!

—Ne féltés te engem, van mindenből tartalékpéldányom a hátizsákomban, az övtáskák kivételével, de semmi baj, napokon belül csinállok újakat!

—Semmi szüksége a fiamnak ezekre a vackokra... - kezdte Ella, de Vú így kiáltott:

—Anya, ezek nem VACKOK, hanem EMLÉKEK, és a hőstetem bizonyítékai!

—És nincs is joga elvennie a fiától, asszonyom, mert az ajándékozást a törvényeink védik! Ha elszedi a fiától amit adtam neki, és a fia panaszkodni kezd, akkor önt leminősíthetik, veszít majd a THP-jából, hát kell az magának?!

—Anya, mi az a THP?!

—Majd megtudod az iskolában állampolgári ismeretek órán... de gyere már a csuda vigyen el, mert megharagszom! - azzal elkapta Vú kezét, és máris messzire húzta Bacortól, olyan sebesen ahogy csak Vú követni tudta őt.

Vú nem ellenkezett, csak a fejét fordította vissza.

—Köszönöm bácsi, mindigis ilyen késekre vágytam, remélem még találkozunk!

—Remélem én is! - intett feléje a férfi valami titokzatos mosollyal, s roppant előkelően.

—Én remélem hogy nem. - morogta Vú édesanyja, majd, mert a lámpa zöldre váltott, azonnal az útestre lépett, mert tényleg sietniük kellett ha nem akarják elkésni az évnyitót.

Végülis beértek az évnyitóra időben, bár épp hogy csak. Ezt Vú sajnálta, mert remélte, leendő osztálytársai előtt majd eldicsekedhet vele, micsoda pompás kése és machetéje van, igazi felnőtteknek való holmik, nem valamiféle gyerekeknek szánt kezdetleges csinálmány, nem valami kicsi, hatástalan... Ezek itt a derekán most tényleg a legigazibb igaziak, mert egy igazi hobótól, egy Törvényen Kívülitől kapta, aki biztos is hogy csak olyasmit hord ami igazi, ami hasznos, ami hatékony és félelmetes... elvégre nem véletlen hogy ezektől a fickóktól mindenki fél! Legalábbis az biztos hogy az ő anyukája félt Bacortól, ez jól látta rajta, s Vú hajlamos volt úgy vélni, hogy akkor más felnőttek is félhetnek tőle, meg a többi efféle alaktól. Vú tehát most nagyon büszke volt hogy olyan kései vannak mint egy igazi, félelmetes Kívüllállónak, meg pár más akármi is az övtáskában, biztos szuperjó dolgok... de sajnos most nem nézegetheti meg őket, meg kell várnia amíg hazáérnek...

Végül azért részben teljesült Vú nagy vágya, és számos gyerek láthatta őt a késekkel „felövezve”, bár csak rövid ideig. Amíg az iskolaigazgató ki nem ballagott eléjük, hogy elmondjon egy jó hosszú, Vú szerint teljesen felesleges beszédet, amiből Vú természetesen semmit se jegyzett meg, de úgy vélte más gyerek se. Sőt még az anyukája se. De akkor is végig kellett állnia és hallgatnia, mert tudta hogy az úgy illik.

Ezután hazamehettek, az igazi tanítás másnap kezdődött... S otthon természetesen azonnal azzal kezdte, hogy az övtáskákat nyitotta ki.

Kissé csalódás érte. Csupa olyan dolog volt benne, amiről nemcsak nem tudta hogy micsoda, de még csak értékeseknek se tűntek. Valami fekete vasrúdféleség például, amiről azonban egy jókora helyen le volt kapirgálva a fekete festék; egy

öreg fadarab, az illata alapján valami nagyon gyantás fenyőből származott; egy többfunkciós bicska, de ez se tűnt luxuskategóriájúnak... és sok más ilyesmi. Volt azért amit Vú ismert, s még örült is neki: például egy hártavékony műanyag lap ami azonban vékonysága ellenére pompás nagyító volt. Akadt ott fenőkö is, ezt is felismerte Vú, és tudta hogy a késhez kell, de azt is tudta, hogy ő még nem lenne képes azt megfelelően használni.

Volt viszont az egyik övtáskában egy nagyon érdekes lelet is. Egy talán hat centiszer négy centi méretű könyv, és méretéhez képest eléggé vastag, három centis... e minikönyv címe az volt, hogy „Túlélők kézikönyve”. És amikor Vú kinyitotta, kiderült, hogy egészen hártavékony lapokra van nyomtatva, ugyanakkor azonban e lapok mégse szakadnak könnyen, mert valami műanyagból készültek! És jó sok információ lehet a könyvben, mert a betűket szabad szemmel alig lehet látni, olyan aprók, így a könyv olvasásához Vú muszáj is volt hogy használja az előbb említett erős nagyítót!

Vú kíváncsi gyerek volt, nekikezdett az olvasásnak, bár hamar kiderült, a könyv a címe ellenére nem csak a különféle túlélési technikákkal foglalkozik, azaz nem csupán olyasmikkal amiket Vú feltételezett, például csapdák készítése, rejtőzködés meg hasonlók, hanem mindjárt az első fejezet címe ez volt és így kezdődött:

A Kívülállók Filozófiája

—Ha úgy döntöttél hogy kilépsz a Tahók hazug világából, s a magad ura leszel, az bátor döntés, de olyan döntés mellyel kemény életet vállalsz fel! Emiatt számos alkalommal fog majd el téged a keserűség, szomorúság sőt reménytelenség érzése. Fontos hogy ilyenkor emlékeztess magadat azokra az elvekre és alapigazságokra, melyek megacélozzák gondolataidat! Íme, elveink, melyekben mi mind mélyen hiszünk, s melyek betartására törekszünk, bár nyilván nem sikerül mindig tökéletesen követnünk őket, hiszen mi is csak emberek vagyunk, s így tévedhetünk és elcsábulhatunk! Olvass tehát tovább, és: **AZ ÉSZ VEZESSEN TÉGED!**

—***Ha örökké csak azt csinálsz amit mindig csináltál, akkor örökké csak azt fogod kapni, amit mindig kaptál!***

—***Minden amit birtokolsz, maga is birtokol téged!***

—***Az igazi egyéniségek az Alkotók!***

—***Ha olyasmit eszel amiről köztudott hogy disznók hizlalására használják (szénhidrát-dús ételek...), akkor magad is hizni fogsz mint a disznók!***

—***Minél több ismeretet cipelsz a fejedben, annál kevesebb terhet kell cipeljenek a vállaid!***

—***Soha nem éled meg mégegyszer ezt a napot - tedd hát értékessé!***

—***Az Élet nem más mint lassú halál. Mert a halál sosem hirtelen következik be: minden egyes nap sőt óra ami elmúlt, szükségszerűen az enyészet martaléka, eképp a Halál tulajdona!***

—***A boldogság: Értelmes szenvedés!***

—A Tudás az egyetlen olyan tulajdonod, amitől soha meg nem foszthatnak téged!

—**Az vagy, amit alkotsz!**

—Ma megtanulom amit mások vonakodnak tanulni, s így holnap megtehetem azt, amire mások képtelenek!

—**Nem az az ember szegény, akinek kevés pénze vagy vagyontárgya van, hanem az, aki többre vágyik, mint amennyije van!**

—Teljesen mindegy, mennyi pénzed vagy cuccod van, mert úgyis HOZZÁSZOKSZ IDŐVEL, s azután már semmivel se leszel boldogabb általuk, mint az, akinek sokkal kevesebbje van!

—**A saját magunk által készített tárgyaknak LELKÜK VAN.**

—Mindig amikor megveszel valamit, igazából nem pénzzel fizetsz érte, hanem az ÉLETED egy részével: az életed akkora részével, amit a munkahelyeden töltesz nemszeretem munkát végezve azért, hogy az ezen eladott életedért (a munkaidődért) kapott pénzből (a fizetésedből illetve annak egy részéből) megvehesd az adott tárgyat!

—**A puha ágyban alvás puhánnyá teszi a testedet.**

—Ha az jut eszedbe hogy szegény vagy, mielőtt szomorkodni kezdenél emiatt, tedd fel magadnak a kérdést: MIHEZ KÉPEST és KIKHEZ KÉPEST vagy te „szegény”?! És hamarosan rájössz, hogy rengeteg emberhez képest te tulajdonképpen nemcsak nem vagy szegény, de akár még dúsgazdag is lehetsz a szemükben!

—**Ha nem vesszük tudomásul a tényeket, az nem a tényeknek lesz rossz, hanem nekünk magunknak.**

—Ma kezdődik életed hátralevő része - rajtad múlik hogy milyen lesz!

—**Az embereket igazából nem maguk a dolgok bosszantják, hanem az, ahogyan ők maguk az emberek megítélik azokat.**

—**A felesleges dolgok értékelése az a gonosz csíra, melyből aztán megannyi roppant ártalom nő ki, melyek megkeserítik életünket, elapasztják pénzünket, arra hajszolnak hogy a munka rabjai legyünk, ellopják szabadidőnket, megfosztanak a nyugalomtól, megroppantják az egészségünket, valamint olyan vágyakkal és indulatokkal töltenek el bennünket melyek hatására hajlamosak leszünk méltatlanul bánni embertársainkkal!**

—**Ha egy marha elkóborol messze a csordától, azt mindig a többi marha bánatos pillantása és méltatlankodó bögése kíséri. Másrészt viszont annak aki fel akar fedezni valami érdekeset, annak igenis muszáj vállalnia ezt, annak el KELL kóborolnia, mert ha örökké csak a csorda nyomában jársz, akkor állandóan csak szaros fű jut neked, s abból is csak kevés!**

—Az aggodalom a világ legfeleslegesebb érzése. Mert a dolgok két csoportra oszthatóak: ami tőled függ, s ami nem. Ha valami tőled függ, nem aggódni kell miatta, hanem tedd meg amit kell,

hogyan jobbat válnék az adott helyzet! Ha meg valami nem tőled függ, akkor egyszerűen ne érdekeljen, ne törődj vele, mert úgyse válik jobbat pusztán attól, hogy aggodalmaskodol miatta. Ha meg netán valami részben függ tőled, akkor tedd meg ami tőled függ, ami rajtad múlik, a többi pedig megintcsak ne izgasson. Ha ezt megfogadod, az energiádat nem pazarolod el reménytelen küzdelmekre, s eredményesebb leszel azokon a területeken, amik tényleg tőled függnak!

—Ha úgy véled valami rossz történet veled, akkor a dolgod nem a szomorkodás, és nem is annak kívánása hogy „bárcsak meg ne történet volna”. Mert ha valami megtörténet, akkor az esemény a múlt része immár, azaz akármennyit bánkódol is, úgyse tudod azzal megváltoztatni. Ilyenkor tehát a leghelyesebb, ha az adott helyzetben megpróbálsz felfedezni azt, ami jó, s örülsz neki! Mert még a legelkeserítőbb helyzetekre is igaz általában, hogy nemcsak veszteségeket okoznak, de általa új lehetőségek kapuja is kitárul előtted!

—Az Élethez igazán szükséges dolgok száma rendkívül csekély, s nem is kerülnek sokba. Ezek:

- Élelem

- Víz

- Menedék (optimális esetben egy sátor - Úgy van, egy teljes lakás már felesleges!)

- Meleg ruha

- Tűz

- Önvédelmi eszköz, azaz legalábbis egy hosszú, erős kés

Minden ami ezen felül van, az bizonyos értelemben tényleg felesleges!

—Amiatt bánkódol mert nem vagy sikeres, elismert? Felesleges emiatt szomorkodnod. Az „elismerés” nem része az „alapvető létszükségleteknek”. Az elismerés egy gondolat csak, ami más emberek agyában keletkezik rólad, s emiatt lényegtelen.

—Ha nem tudod hová akarsz hajózni, akkor nincs kedvező szél a számodra!

—A legnagyobb utazás is az első, szerény lépéssel kezdődik.

—Aki megfigyel téged, nem biztos hogy azért teszi, hogy neked legyen jó!

—A törvényeket többnyire úgy alkotják meg, hogy a törvényhozó kisebbségnek előnyösebbek legyenek mint másoknak.

—Ha valami termékért vagy szolgáltatásért nem kell fizetned mert ingyenes, akkor biztos lehetsz benne hogy te vagy a valódi áru (vagy legalábbis az adataid) amit eladnak!

—A jövő miatt nem érdemes aggódni, mert gondold csak vissza eddigi életedre: A rengeteg dologból ami miatt eddig aggódtál, alig-alig következett be bármi is!

—Egy tárgy nem akkor válik szemétté amikor kidobod, hanem amikor befejeződött az utolsó használata, azaz amikor elkezded „nem használni”. Ha tehát sosem használsz a tárgyat, akkor

már abban a pillanatban szemétté válik, amint kifizetted az árát!

—Ne tárgyakat gyűjts, hanem tudást és képességeket!

—Az állatok AZELŐTT próbálnak megölni téged hogy megetted volna őket - e célt szolgálják például az éles fogak, a karmok, az izmok - a növények azonban AZUTÁN próbálnak megölni téged hogy már megetted őket!

—Örömet, azt vehetsz pénzért, de boldogságot sosem. És még örömet is csak addig vehetsz, amíg nagyon hozzá nem szoksz, ugyanis az öröm ADDIKTÍV.

—Esszenciális szénhidrát nem létezik!

—Minden ami legyőz ugyan téged, de nem öl meg, az a hasznodra van, mert MEGEDZ TÉGED!

—A győzelem titka az, hogy helyesen válasszuk meg az ellenségünket.

—Ha most fedeznék fel a cukrot, azonnal betiltanák, mert olyan addikciót okoz.

—Életünk véges, sőt azt se tudhatjuk előre, mennyi van még hátra belőle. Még egy nagyon fiatal valakivel is megtörténhet, hogy akár már másnap reggel se ébred fel, hanem örök álomba alszik. Az időnk tehát a legértékesebb erőforrásunk, vétek felesleges dolgokra pocsékolni!

—Ha te állandóan azon igyekszel hogy boldog legyél, akkor definíciószerűen nem vagy boldog sosem, hiszen mindig valami olyasmit hajszolsz ami MÉG nincs meg, MÉG nem a tied! Nyilvánvaló tehát, minél jobban keresed a boldogságot, az annál távolabbra röppen tőled!

—Az idő nem egy ellenség amit le kéne győznünk, ellenben ő talán a legfontosabb erőforrásunk, s eképp tisztelnünk kell!

—A közhiedelemmel ellentétben a halálos ágyukon az emberek általában NEM azt szokták bánni amit megtettek (még ha az rossz vagy gonosz dolog volt is), hanem amit NEM tettek meg, mert nem volt MERSZÜK belevágni!

—Állandóan tartsd észben, kik azok az emberek akiknek a csodálatát és elismerését ki akarod vívni: vizsgálj meg, milyen elvek vezéreltik őket, mit akarnak ŐK elérni az életben, és milyen forrásokból táplálkozik a véleményük, mi motiválja őket, van-e egyáltalán bármi hosszú távú céljuk is, vagy csak élnek máról holnapra! Ha így teszel, mindjárt sokkal kevesebb belső sürgetést érzel majd arra, hogy kivívd a helyeslésüket.

—Semmi sem örök, csak a mulandóság és a változás!

—A jelleted a végzeted, vagyis a sorsod determinálója!

—Minél több részét esszük meg a megölt állatnak, annál jobban megtiszteljük vele azt a kioltott életet. Minél több részét dobjuk ki a szeméttbe, hagyjuk pocsékba menni, annál jobban megalázzuk azt az állatot holtában.

—A félelem a kis halál, amit a nagy követ!

—Ha elvesztesz valamit vagy valakit ami/aki fontos volt neked, akkor ne azon bánkódj hogy az/ő többé nincs neked/veled,

hanem légy hálás azért, hogy egyáltalán élvezhetted a társaságát, hasznát, jelenlétét egy darabig, azaz gondold arra, mennyivel rosszabb lenne ha soha nem is rendelkezte volna vele!

—Hülyeségnek számít MINDEN cselekedet, ami nem visz téged közelebb a kitűzött céljaidhoz!

—Ami vagy, az régebben valami más volt, s majdan valami mássá is lesz!

—Pontosan annyira vagy szerencsétlen, amennyire azt elhiszed magadról!

—Sok baj és igazságtalanság ért téged a múltban, s emiatt keseregsz? Helytelen! Mert hát mi értelme is van annak hogy most is szomorú legyél csak amiatt, mert a múltban is szomorú voltál? Ezzel nem tudod megszüntetni a múltbeli bánatodat úgysem.

—Ha jó életet akarsz magadnak, akkor élj a Természettel összhangban!

—Aki nem tanul a tévedéseiből, az arra ítéltetik hogy újra meg újra elkövesse azokat!

—Ne a külső dolgokban, ne a tárgyokban és ne a „körülményekben” meg eseményekben keresd a jót és kellemeset, hanem önmagadban!

—Különbnek tartod magadat másoknál, és bosszant téged hogy e „mások” nem ismerik ezt el, nem ismerik el hogy te különb vagy náluk, például okosabb, ügyesebb, jobb, szorgalmasabb, és így tovább? Emiatt igazán nevetséges dolog bosszankodnod. Mert hát miért is érdekeljen téged olyanok véleménye, elismerése, akiket te magadnál kevesebbre tartasz? Bizonyára úgy véled, különb vagy a hangyáknál, hiszen oly nyilvánvalóan sokkal több az eszed mint egyetlen kis hangyának. Ugye? Aztán mégse izgatott téged sose az, hogy a hangyák nem tekintenek elismeréssel rád, nem csodálnak téged azért mert annyival felettük állsz! Sosem bosszankodtál emiatt, hogy nem kapod meg a hangyáktól téged jogosan megillető bámulatot, csodálatot, elismerést, hódolatot! Na de miért nem bosszantott ez téged eddig sosem? A válasz az hogy azért, mert TÉNYLEG magasán a hangyák fölött állsz, tényleg magasabb rendű vagy náluk, zseniálisabb, erősebb, több lehetőséggel rendelkező, és így tovább! Ha tehát te valóban és igazán úgy érzed hogy valamely embertársaidnál különb vagy, akkor ezen érzésedet csakis azzal igazolhatod, ha egyszerűen nem is érdekel téged ezentúl az ő véleményük, nem törődsz vele, elismernek-e téged, csodálnak-e téged, mert miért is izgasd magadat a nálad alantasabbak véleménye miatt?! Ők a szemedben csak „emberi hangyák” kell legyenek!

—Szerencsének azt nevezzük, amikor a gondos felkészülés a jó alkalommal találkozik.

—Egy munka nem lesz attól örömteli, hogy pénzt kapsz érte, még akkor se, ha NAGYON SOK pénzt kapsz érte!

—Az emberi agy olyan mint egy ejtőernyő: akkor működik, ha nyitott.

—Az egyszerű élethez szükséges dolgok igazán nem olyan rém drágák, a sok pénz mindig csak a teljesen felesleges hivatkozódáshoz szükséges.

—Nem a halál az, amitől az embernek félnie kellene, hanem az, hogy soha nem kezd el élni.

—Az ember aki nem olvas, önként adja fel az analfabétákkal szembeni előnyét.

—A művész hasonlít egy transzformátorra. Mert a transzformátor a kisfeszültséget alakítja át nagyfeszültséggé (vagy fordítva), a művész pedig a saját szenvedését és bánatát alakítja át valami nemessé, örömtelivé, példamutatóvá és szórakoztatóvá!

—A nemesnek és értékesnek tartott jellemvonások mindegyike megszerzhető tanulással. A megfontoltság ugyanis nem más, mint annak tudása, mi a jó és mi a rossz. A bátorság annak tudása, mi az amitől félnünk kell s mi az amitől nem, illetve hogy mitől mennyire kell félnünk. A mértékletesség annak tudása, mi az ami felé törekednünk érdemes, s mi az amit jobb ha inkább elkerülünk. Az igazság pedig annak tudása, mely jó vagy esetleg rossz dolgokat adjunk vagy ne adjunk másoknak, illetve milyen bánásmódban részesítsük őket. Sőt, még az egészség is - bár nem jellemvonás - de megszerzhető tanulással, mert az egészség annak tudása, mit szabad, és mit nem szabad ennünk...

—NEM AZ A LEGGAZDAGABB EMBER AKINEK A LEGTÖBB MINDENE (cucca, pénze) VAN, HANEM AZ, AKINEK A LEGKEVESEBB CUCCRA (vagy éppen pénzre) VAN SZÜKSÉGE!

—Ha valami felesleges teljes áron megvéve, akkor felesleges leárazottan megvéve is.

—Ha nem tudod hová akarsz eljutni, akkor nem létezik kedvező szél a vitorlásod számára!

—Minden amit megvásárolsz, idővel úgyis a szemétben végzi.

—Te se élsz örökké, így semmi se végtelen értékű a számodra.

—A múlt, a tegnap, az történelem. A jövő, a holnap, az kihívás és lehetőség. A jelen, a mai nap azonban AJÁNDÉK.

—Önmagad értékét ne mások véleményében keresd!

—A bölcs és a bolond közt a legnagyobb különbség az, hogy a bölcs a bolondtól is képes tanulni, a bolond azonban a bölcstől sem.

—A nehéz idők erős embereket teremtenek. Az erős emberek jó időket teremtenek. A jó idők gyenge embereket teremtenek. A gyenge emberek nehéz időket teremtenek.

—Még aki a legalulra került, annak is van valami jó dolog az életében: az tudniillik, hogy onnantól már kizárólag „felfelé” vezethet csak az út az életében, átvitt értelemben, azaz, az ő sorsa már csakis kizárólag javulhat!

—Ne azon igyekezzél, hogy „Valakivé váljál” az életed során,

hanem azon, hogy NE VÁLJÁL azzá és olyanná, akivé és amilyenre nem akarsz!

—Nem az számít, mekkora a házad, hanem az, hogy mennyi öröm, nyugalom, békesség és szeretet van benne!

—Egy cél elérése érdekében a legnehezebb teendő az, hogy egyáltalán jó irányba fordulj, tehát hogy az arcod, a tekinteted a megfelelő irányba - a cél felé - nézzen! Mert ha az megvan, utána már minden amit tenned kell, mindössze az, hogy lényegében automatikusan, gyakorlatilag gép módjára, szinte gondolkodás nélkül egyszerűen csak haladj előre, lépésről-lépésre, folyamatosan, kitartóan, még ha talán lassan is. Egészen biztos lehetsz benne, hogy így el fogod érni a célot, lehet ugyan hogy csak sokára, de akkor is eléred idővel, garantáltan! Ha azonban már az elején rossz irányba fordulsz, akkor jaj neked, hiába minden, akármit is csinálsz utána!

—Ha te tartozol valakinek ezer kredittel, az a te stresszed. Ha valaki más tartozik neked, de tízmillió kredittel, AZ IS a TE stresszed!

—Ha ki akarod takarítani a pöcegödrt, számíts rá hogy szaros lesz a kezed!

—Amire az embernek szüksége van, azt nem kell reklámozni, mert anélkül is megveszik. Amit tehát reklámoznak, azt nem kell megvenni, mert nincs is rá szükség. Tehát a reklámok feleslegesek, be kéne tiltani őket.

—Honnan tudod hogy egy politikus hazudik? Hát onnan, hogy mozog a szája!

—A boldogság nem a pénztárcánkban lakik, hanem az agyunkban és a szívünkben.

—Ha valaki jól alkalmazkodik egy mélységesen beteg társadalomhoz, az nem arra bizonyíték hogy ez az illető egészséges, hanem sokkal inkább arra, hogy maga is beteg. Ez fordítva is igaz: Ha egy illető *nem akar és/vagy nem képes* alkalmazkodik e beteg társadalomhoz, az cseppet se bizonyíték ezen illető beteg mivoltára, sokkal inkább azt valószínűsíti, hogy ő igenis egészséges mentálisan, mindenekelőtt a hajlamait és ösztöneit illetően!

—A kompromisszum és megalkuvás megöli az álmokat.

—A felesleg birtoklása nem dicsőség, nem vagyon, és nem a sikerességünk bizonyítéka, hanem SZÉGYEN!

—Minden kényelmi találmány azonnal kitermeli a használoinak a táborát is, akik már meg sem tudnak lenni nélküle!

—A bolond és az ő pénze hamar különválnak.

—Aki gúnyolódik a sztoicizmuson vagy az extrém minimalista életmódon, az olyan mint egy lépcsőház: Sötét és korlátolt.

—Tudományosan bizonyított tény, hogy a cukor erősebben ingerli a dopaminreceptorokat, és eképp erősebb addikciót vált ki, mint a heroin. Emiatt bölcsen teszed, ha óvakodsz az édes ételektől, mert ha egyszer hozzájuk szoktál, akkor nehezebb leszoknod róla mint a heroinról!

—Ha nem uralkodol magadon, akkor mások uralkodnak rajtad! Tehát a „szabadság” nem azt jelenti, hogy senki nem uralkodik rajtad. Mindig uralkodik rajtad valaki. A szabadság egyszerűen annak a lehetősége, hogy önfegyelmet gyakorolj, azaz hogy aki uralkodik rajtad, az te magad legyél! Mert ha nincs önfegyelmed, igenis mások uralkodnak majd rajtad, még ha nem is bilinccsel, fegyverrel és korbáccsal: de uralkodhatnak rajtad például úgy, hogy mézesmázás szavakkal legyezgetik a hiúságodat és így olyasmire vesznek rá téged hogy megtedd ami a károdra válik; vagy gúnyolódással rávesznek téged valami hülye, kockázatos és veszélyes „kihívás” teljesítésére, azt mondva tegyük fel hogy ha nem mersz leugrani egy hosszú létra legfelső fokáról akkor gyáva vagy; ha nem uralkodol a bírvágyadon akkor eladnak neked valami csábító dolgot sok pénzért amire azonban valójában nincs semmi szükséged és így haszontalanul szórod el a pénzedet; vagy hozzászoksz valami erkölcstelenséghez, s azután már attól fogsz függeni aki annak az erkölcstelenségnek a kiélését biztosítja neked, ilyesmi lehet például valami drog vagy a prostituáltak. Tehát mindig uralkodik rajtad valaki, te egyedül azt választhatod meg, hogy ki legyen ez: te magad, vagy valaki más, utóbbi esetben általában nem is egy fő! Nyilván, sokkal előnyösebb számodra ha te magad vagy az aki magadon uralkodik. Na ennek érdekében kell ERÉNYESNEK lenni!

—A holnapomat a mai döntéseim alakítják.

Volt abban a fejezetben még számos hasonló bölcsesség. Némelyik tetszett Vúnak, már amiatt is mert eddig még soha ilyesmit nem olvasott, mások azonban kissé homályosnak tündek a számára. Mindenesetre úgy érezte mégis, mintha valami új világ tárult volna fel előtte. Vagy talán új világnézet.

—Végülis tényleg, ha valamit megveszünk, azért pénzzel fizetünk, a pénzt munkáért kapjuk, ám a munkaidő valóban az életünkből megy el... - töprengött. —Tehát, végső soron valóban mondhatjuk hogy amit megveszünk, azért az életünk egy részével fizetünk! Hm... És igen, apát is alig látom, tehát úgy tekinthetem, ami pénzt ő megszerez azért nemcsak a saját életével fizet, hanem az én életemmel is, mert hiszen nem lehetek vele, nem játszhatok vele, meg minden...

Szóval volt Vúnak min gondolkodnia! De anyját nem avatta bele abba, mit olvasott és min gondolkodik. Kis kora ellenére is tudta, hogy anyját az ilyesmi nem érdekelné. Édesapját se nagyon, de az még hagyján lenne, attól még apukájával elvileg beszélgethetne ilyesmiről... igen, csak elvileg. Gyakorlatilag azonban mégse, mert ugyan hogy is, amikor alig látja?!

Anyja egyébként bejött Vú szobájába, mintegy kötelességtudatból, hogy ellenőrizze, mi mindent kapott a kislánya a hobótól, mert nehogy már ott legyen közte valami ocsmány és fertőzésveszélyes cucc is... Vú megmutatott neki mindent, anyja fintorgott de semmit se kobzott el, mert bár ő se tudta a legtöbbről hogy mire való, de egyik se tűnt veszélyesnek, pláne a machetéval összevetve. Lelkére kötötte azonban Vúnak, hogy a késeket ne vigye az iskolába. Mert ugye, abból úgylis az lesz hogy valaki kölcsön akarja majd kérni, márpedig Vú biztos nem

adná ki a kezéből szívesen, mert hátha nem kapja vissza... vagy kicsorbulva kapná vissza... vagy a gyerek akinek kölcsönadja, netán megöl vele valakit, s akkor Vú is felelősségre lesz vonva mert ő vitte be oda a kést... Az évnyitón más volt a helyzet, akkor Vú szülői felügyelet alatt volt. De ha egyedül megy iskolába, ne vigyen magával ilyesmit! Igen, a törvény megengedné, de akkor se bölcs dolog! És ha Vú nem adja ki a kezéből a kést azért hogy valaki más megnézegetse, akkor megpróbálhatják ellopni. Vagy akár erővel elvenni. S ekkor ha Vú védekezik, ő ölhet meg valakit, amiből még nagyon finoman fogalmazva is, hát ugye „nemkívánatos bonyodalmak” származhatnak. És különben is, mindenki megutálná őt mert nem engedi hogy mások is játsszanak a szép késekkel.

Vú megígérte hogy nem viszi be a késeket az iskolába. Majd hozzátette:

—De én azt hittem, holnap is veled megyek az iskolába, anyuci.

—Hát persze, sőt még holnapután is, meg azután is... jó két hétig, hogy egészen biztosan megszokd és megismerd az utat! De nem leszek veled örökké. Majd az lesz hogy beülsz egy roxiba, az elvisz téged oda, s amikor vége a tanításnak, érted is jön egy roxi és hazavisz. Ez így lesz a legjobb.

—De honnan tudja majd a roxi hogy jönnie kell értem az iskolához?

—Úgy, hogy vettem neked egy telefont, itt van, ez az... ezt mindjárt hozzáigazítjuk a csipedhez, tudod amiről beszéltem már neked hogy be van ültetve a bal kezédbe. Azaz ellopni se érdemes a telefont, mert más úgyse tudja majd használni. Ha más fogja a kezébe, nem fog működni. És itt van a menü a telefonon, ha ezt a pontot választod ki, akkor fog jönni érted a roxi. Persze lehet hogy kicsit várni kell rá. Emiatt előnyösebb ha az utolsó iskolai óra kezdete előtt ebbe a másik menübe beírod hogy mikor lesz vége aznap a tanításnak, s akkor a roxi valószínűleg már ott fog várni rád az iskola előtt.

—És honnan tudom melyik lesz az én roxim?

—Mert ki lesz írva az ablakára a neved, fiacskám!

—És ha elhagyom a telefont?

—Nehezen hagyhatod el, mert a telefon érzékeli mekkora távolságra van tőled, s ha őt méternél távolabb kerül, olyan hangosan kezd visítani hogy biztos meghallod. Kivéve ha tornaóra van, mert akkor külön beállíthatod rajta hogy ez rendkívüli alkalom, de ilyenkor is jelez ha ötszáz méternél távolabb kerül tőled, csak akkor nem neked jelez hanem nekem küld vészhívást! S akkor azonnal odasietek! Szóval ne aggódj, Fóni vigyáz majd rád!

—Fóni?

—E nevet adtam neki. Szerintem szép név.

—Szerintem is.

—Akkor mindent megbeszéltünk, kicsikém, pihenj most, mert holnap kezdődik a komoly tanulás!

Az okoskodó

Jódarabig nem volt semmi baja Vúnak az iskolával, azt az egy dolgot kivéve, hogy már az első igazi tanítási napon lelohadt a büszkesége amit azért érzett mert neki van egy Fónija, azaz egy igazi telefonja, egy ilyen rém okos, sokat tudó szerkentyűje... Mert kiderült, mindenkinek van! Kötelező. Telefon nélkül senkit nem vett fel az iskola tanulónak. És nemcsak ez az iskola, de semelyik másik se. Ennek azonban nem elsősorban az volt az oka, hogy „Fóni” vigyázzon a gyerekekre - ami az iskola kapuin kívül történik, az törvény szerint nem az iskola ügye, az a gyerek és a gyerek családjának a privát problémája! Hanem, például az iskolában nem volt olyan ósdi, elavult cucc, hogy „ellenőrzőkönyv”. A jegyeket a telefonba írta be a tanár, mármint, a saját telefonjába, melynek hozzáférése volt minden tanuló telefonjához, s elküldte a tanulói telefonra az érdemjegyet. S ezt a tanuló onnan ki se törölhette, mert nem volt rá jogosultsága. Nyilván persze első osztályban még nem volt igazi osztályzás, de már akkor is értékelték a tanulót olyan nem pontosan definiált fogalmakkal, hogy „szorgalmas”, „hullámozó magaviseletű”, „energiátlan a testnevelési órákon” (az „energiátlan” a „lusta” szó polkorrekt változata volt...), „figyelme elkalandozó”, „kötekedik a társaival” és hasonlók. Aztán ezeket az üzeneteket a tanuló szülei elolvashatták ha és amikor akarták.

Vú magaviseletével nem volt baj, a figyelmével se, még a testnevelési órákon se bizonyult „energiátlannak” – igaz, kiválónak se, de legalábbis elérte a középmezőnyt. Ellenben már az első fél év után megérkezett egy nem igazán dicsérő bejegyzés a „Fónijára”, ami így hangzott: „Okoskodó”.

Ez a bejegyzés igazán olyan volt társadalmukban, hogy talán már nem is mondható polkorrektnak. Márpedig az iskolákban, de pláne az alsó tagozatban, igazán kinos óvatossággal ügyeltek a politikai korrektségre! Amikor Vú szülei meglátták mit üzent az iskola, ők se vették félvállról, rendesen el is sápadtak, mert biztosak voltak benne, ha a tanárok ilyesmit mernek leírni, ilyen „nem polkorrekt” dolgot, vagy legalábbis olyat melynek a polkorrektségével kapcsolatban aggályok merülhetnek fel, akkor már igazán nagy a baj!

Azonnal meg is kérdezték Vút, ugyan mivel érdemelte ki e cseppet se hízelgő véleményét. A kislány ezt válaszolta:

—Ó, szerintem sok mindennel.

—Hogyhogy?! - sápadt el még Vú édesapja, Krant úr is, aki maga is ott volt e beszélgetésen, nem csak Vú anyukája.

—Hát úgy kezdődött, hogy kiderült, én már tudok olvasni. És ennek ott senki se örvendett. A gyerekek azért nem mert irigykedni kezdtek rám, a tanárok pedig amiatt nem, mert... hát nem tudom hogy miért nem, valami olyasmit mondogattak hogy ti a szüleim „megrontottatok” engem, mert nekem most „jogtalan előnyöm” van a többiekkel szemben, és ezzel „jogosulatlan felsőbbrendűségi érzést” plántáltatok belém... ne haragudjatok, nem tudtam megjegyezni mindent amit mondtak, sok szót nem is értettem abból amit a tanárnéni magyarázott... de arra emlékszem, még olyasmit is mondott, hogy emiatt tulajdonképpen illene levonni néhány THP pontot tőletek! Na és akkor én vitatkozni kezdtem vele, hogy úgy tudom a THP-t bűncselekményekért vonják le az emberektől, de én nem szenvedtem kárt, sőt örülök neki hogy tudok már olvasni mert így több időm marad másra, tehát inkább meg kéne növelni a Társadalmi Hasznossági Pontotokat, nem hogy csökkenteni! Erre a tanárnő rámripakodott, hogy „Ne merészelj szemtelen-

kedni”, mire én, hogy nem használtam csúnya szavakat, nem szemtelenkedtem, csak a szabad véleménynyilvánítás jogával éltem, amit számomra maga az Alkotmány biztosít, de ő azzal vágott vissza, hogy „Felnőtteknek, de nem gyerekeknek”! S erre mondtam, hogy akkor ha ki se szabad nyitni a számat, akkor miért velem beszélget, ezzel az erővel folytathatna monológot is ha nem kíváncsi a véleményemre, ha meg a felnőttek véleménye érdekli csak, akkor is felesleges velem vitatkoznia erről, mert akkor inkább beszéljen a szüleimmel, azaz veletek... Na szerintem ekkor írta be, hogy „okoskodó” vagyok. Bár nem, mégsem, hiszen ez a vita amiatt hogy tudok olvasni, ez nem ma volt hanem hetekkel ezelőtt...

—Hm... de te azt mondtad, „sok mindennel” érted el, hogy ezt írja rólad... - gyanakodott Ella asszony.

—Igen, mert amikor a számokat tanultuk, akkor is ő olyan furcsa nézeteket kezdett hangoztatni...

—Hát az meg hogy lehet hogy furcsának tartod amit mond, hiszen csak olvasni tanítottalak meg, de számolni már nem! - csodálkozott az apukája.

—Na de hiszen már hónapok óta az iskolába járok, apuci, s a számokat igenis ismertem már iskolába menetelem előtt is, egészen százig! Jó, hát összeadni nem tudtam meg a többi műveletet se, de hamar megtanultam az összeadást, a kivonást is, már a szorzótáblát is ismerem, szóval jó tanuló vagyok, de a többiek még az alapokkal is küzdenek néha, és akkor a tanárnő feladott egy példát, hogy... - és Vú mesélni kezdett:

Azon a bizonyos napon Szirda, Vú számtantanárnője a következő példát adta fel a diákoknak:

—A webáruházban kávéfőzőt akarsz venni. A kávéfőző 8 kreditbe kerül. Ott látod azonban azt a jó hírt is, hogy ha két kávéfőzőt veszel, akkor a kettő együtt már csak 12 kreditbe kerül neked. A kérdés az, hogy mennyit spórolsz, ha élve az akcióval, megveszed mindkét kávéfőzőt?

A tanárnő Vút szólította fel hogy válaszoljon, pedig Vú nem is jelentkezett. Vú így válaszolt:

—Én nem vennék két kávéfőzőt, maradnék az eredeti tervem mellett, hogy csak egy kávéfőzőt veszek. Bár én nem kávézom, nem is szeretem a kávé, tanító néni kérem.

—Tételezzük fel, hogy édesanyádnak szeretnél ilyesmit venni.

—Akkor is csak egy kávéfőzőt vennék.

—Mindegy, most ez a példa, szóval tegyük fel hogy igenis megveszed mind a kettőt!

—Ebben az esetben mínusz négy kreditet spórolnék az akciós vásárlással.

—Tessék?!

—Mínusz négy kreditet.

—Hogy jön ide a mínusz, és honnét ismered a...

—Hát mert ugyebár tudok olvasni régóta, és kissé előreolvasgattam a tananyagban, amiatt, mert valahol máshol meg azt olvastam, hogy a tudás az egyetlen olyan érték, amit sosem vehetnek el tőlünk! Tehát ismerem a negatív számokat is már. És a „mínusz négy kredit spórolás” által azt akartam kifejezni, hogy nemcsak semmit se spórolnék, hanem négy kredit veszteségem lenne a vásárláson. Hiszen a veszteség, az nem más mint negatív spórolás.

—Ne beszélj már ilyen képtelenséget, ha tényleg ismered a negatív számokat is, akkor biztos hogy rég kiszámoltad már, hogy ha két kávéfőzőt összesen 12

kreditért veszel, akkor egy kávéfőző hat kreditedbe kerül csak, ami pontosan kettővel kevesebb mint az eredeti 8 kredites ár, azaz így 2 kreditet spórolsz mindegyik kávéfőzőn! A kettőn összesen tehát 4 kreditet. Mármint PLUSZ négy kreditet, és nem mínusz négyet!

—De tanár néni kérem, hogy is lenne ez spórolás, amikor összesen 12 kreditet kell fizetnem, azaz 4 kredittel többet, mint amennyiért azt az egyetlen kávéfőzőt megvehettem volna, amennyiben tényleg csak egy példányt veszek belőle!

—De így két kávéfőződ lesz egy helyett, azaz úgy is tekintheted hogy megvetted az eredeti kávéfőzőt 8 kreditért, s megkaptad mellé a másikat féláron, 4 kreditért! Hogy is ne lenne ez spórolás, ennyit még egy hozzád hasonló kisgyerek is be kell lásson!

—Én értem hogy mire gondol a tanár néni, épp csak nem értek egyet a gondolatmenetével! Mert szerintem akkor spórolok, ha olyasvalamihez jutok hozzá a pénzemért, ami a számomra többet ér, mint a pénz amit kifizettem érte. De ha nekem kell is *netán* egy kávéfőző, akkor sincs szükségem 2 példányra belőle, mert egy-szerre úgyis csak egy kávéfőzőt használok majd. A másik tehát nem hajt a számomra hasznót. Tehát nem érték a számomra. Vagyis feleslegesen adtam ki érte a pénzt, még akkor is ha féláron vettem meg. Ha egyetlen kávéfőzőt vehetnék meg féláron, az spórolás lenne, de így, hogy előbb meg kell vennem egy másik kávéfőzőt is teljes árért, így a másodikért kiadott pénz már veszteség a számomra, azaz szó sincs spórolásról!

—Nem lehet igaz hogy nem gondolsz rá, milyen jó is lesz neked ha lesz egy tartalék kávéfőződ arra az esetre, ha az első *netán* elromlik!

—Ez egy hipotetikus lehetőség, ami vagy bekövetkezik, vagy nem. És a jövő miatt nem érdemes nagyon aggódni és görcsös igyekezettel előretervezni, mert gondoljon csak bele a saját eddigi életébe a tanár néni: mennyi rengeteg minden miatt aggódott már eddig, s abból a rengetegsokból csak alig valami következett be, már ha bármi is egyáltalán! Az biztos, hogy nem tudhatom előre hogy tönkremegy-e a kávéfőzőm, talán igen, talán nem, tehát még legjobb esetben is csak TALÁN spórolok valamit azzal, ha veszek egy másikat mellé féláron. De az is lehet hogy sosem lesz szükség a tartalékpéldányra. Szóval TALÁN spórolok így, de TALÁN nem. Akkor hogy is jelenthet ki a tanár néni olyasmit ekkora magabiztossággal, hogy én *biztosan* spórolok úgy?! Hiszen csak TALÁN spórolok. De ez a „talán” is még a jobbik eset tényleg, mert számtalan dolog lehet amiért az a második kávéfőző sosem hajt majd nekem hasznót. Például mert más dolgokból is veszek számos tartalékpéldányt, emiatt nagy lesz a rendetlenség a lakásomban, és nem találom meg a tartalék kávéfőzőt amikor kéne. Vagy már nem is emlékszem rá hogy nekem van olyanom, mert oly sokára megy tönkre az első kávéfőző. Vagy a hosszas tárolás közben tönkremegy, például elrohad benne valami gumi alkatrész, *netán* véletlenül rádobtam valami másik tárgyat és ettől elrepedt. Sőt az is lehet hogy még semmi baja az első kávéfőzőnek, de mégis megveszek egy újabb példányt, aminek van valami olyan szolgáltatása ami nekem nagyon tetszik. Vagy épp muszáj is vagyok megvenni egy új típust, akár tetszik akár nem, mert mondjuk a cég nem gyártja többé a kávéfőzőmbe való speciális kávépatronokat. Vagy leszokom a kávézásról, s emiatt a még mindig működő első példányra se lesz szükségem a kávéfőzőből, nemhogy a másodikra. Szóval rengeteg ok lehetséges amiért a megvett tartalékpéldányom soha semmi hasznót nem hajt majd nekem, s ekkor potyára dobtam ki a pénzem, nem beszélve arról hogy növeltem a világban a szemét mennyiségét, hiszen idővel csak a szemétbe dobom majd a felesleges kávéfőzőt,

még ha fájó szívvel is, de addig is lefoglalt a lakásomban valamekkora területet, amit jobb célra is használhattam volna! Tehát az én szememben az ilyen akció egyáltalán nem minősül spórolásnak, hanem épp ellenkezőnek: veszteségnek és pénzkidobásnak tartom, azaz *tartanám*, ha élnék vele, de eszembe se jutna élni vele az biztos is!

A tanárnő hápogott dühében. Pláne mert még azzal se vehetett elégtételt hogy azt mondja, Vú nem tudja a számtant. Hiszen világosan kiderült, hogy még sokkal többet is tud belőle, mint a tananyag. Nem a számtantudásával volt baj, hanem a világnézetével.

A világnézetével, igen... amiatt, mert oly sokszor olvasta el eddigre már a hobótól hozzájutott könyvet... valójában majdnem mindent tudott belőle kívülről! Bár azt hatalmas túlzás lenne állítani, hogy a könyv elején felsorolt filozófiai/világnézeti elvek mindegyikét megértette volna, elvégre akármilyen okos volt is, akkor is csak kisgyerek volt. De rengeteg dolgot megértett belőle, és tulajdonképpen nagyon vágyott arra, hogy újra találkozzék a hobóval, hogy az magyarázza meg neki azon pontokat is amit még nem ért, de hiába figyelte az utcát az iskolába menet vagy onnan hazajövet a roxi ablakából, nem pillantotta meg a férfit újra.

Néha maga is eltűnődött rajta, miért van rá az a könyv oly nagy hatással, s oda jutott hogy talán azért, mert mégiscsak egy hőstettet hajtott végre amikor megmentette annak a férfinak az életét, s a könyv meg a többi holmi amit kapott ekkor, tulajdonképpen az ő diadaljelvénye, hősiessége elismerése, bizonyítéka... persze hogy kedveli ezeket, amikor állandóan a bátorságára emlékeztetik a látványukkal is!

Mindenesetre ekkor történt, a számtanórás vita után, hogy Vú megkapta az „okoskodó” jelzőt a tanárnőtől.

Kapott aztán másfajta leminősítést is, így hangzott: „Teljesen igénytelen, ambíciók nélküli!”

Ez annak alapján lett beírva neki, hogy egy újabb számtanpéldát kapott az osztály. A tanárnő e szöveges feladatot mondta el nekik:

—Van egy kisfiú, aki mindig szorgalmasan gyűjtögette egy bizonyos üdítőspalack kupakjait, mert hallotta hogy ha összegyűjt belőlük ezer darabot, akkor ha ezeket leadja a megfelelő begyűjtőhelyen, benevezik őt egy nyereményjátékba. Ez így is történt, és ő lett a nyertes, aminek hála kedvezményesen, 25 százalékos kedvezménnyel vehette meg a legújabb telefont, ami eredetileg pontosan 1000 kreditbe került volna! A kérdés, mennyit sikerült megspórolnia a kupakgyűjtéssel?

—Minusz hétszázötven kreditet. - válaszolta Vú.

—Ne kotyogj közbe, nem is szólítottalak fel!

—Bocsánat, de épp rám nézett a tanár néni, azt hittem emiatt hogy tőlem várja a választ.

—Eszembe se jutott volna tőled kérdezni, előre sejtettem hogy valami hajmeresztő képtelenséget mondanál.

—Már bocsánat, de ez nem képtelenség, mert...

—Ne is folytasd, tudom hogy azt akarod bemagyarázni nekem meg az osztálytársaidnak, hogy semmit se spórolna a kisfiú.

—De ha egyszer valóban így van! Látszatra nyert ugyan, valójában azonban nem, mert csak egy jókora kiadást sóztak a nyakába ezzel a trükkös, megtévesztő reklámfogással!

—Nincs így, hiszen megspórolja az eredeti ár negyedét.

—Szerintem inkább elpocsékol az eredeti ár háromnegyedének megfelelő összeget. Ugyanis semmi szüksége arra az új telefonra, hiszen nyilván van már telefonja amúgy is, mert tudom egy ideje hogy anélkül iskolába se lehet járni. S ha van már telefonja, annak funkcionalitása tökéletesen elegendő is neki, mert ha nem úgy lenne, akkor rég vettek volna neki a szülei egy telefont úgyis, mindenféle kupakgyűjtögetés nélkül is. De nem vettek, mert feleslegesnek érezték. Ha valami felesleges teljes áron megvéve, akkor felesleges a 75 százalékos áron megvéve is. Nem látom be, miért lenne spórolás az, ha felesleges dolgokat veszünk, még ha kedvezményesen is!

—De hátha igenis akartak új telefont venni a szülők a fiúnak, csak vártak hogy így olcsóbban vehessék meg!

—Ezer kupak összegyűjtése hónapokig eltarthat, sőt feltételezem utána még sokáig várni kell a sorsolás lebonyolítására és az eredményhirdetésre is. Márpedig szerintem amire hónapokig képes várni valaki, az semmi esetre se létszükséglet, tehát felesleges. Ha valakinek TÉNYLEG kell egy tárgy, például mert az egyetlen rezsója bedöglött, vagy kilyukadt az egyetlen cipője, akkor nem fog hónapokat várni az új példány megvételével, hanem megveszi AZONNAL, vagy legalábbis napokon belül, attól függően mikor tud elszabadulni a megfelelő boltba ahol azt a terméket kapni lehet. Vagy megrendeli online, de akkor is azonnal. Az mondjuk belefér ha vár egy-két napot, hogy tájékozódjék a szóba jöhető változatok előnyeiről-hátrányairól, legfőképp az árakról, hogy elolvas pár vásárlói visszajelzést, stb. De legkésőbb egy héten belül tutira megveszi majd a VALÓBAN szükséges holmit! Megveszi, mert az tényleg KELL neki. Hónapokig nem fog várni. Hónapokig csak arra lehet várni, ami igazából nem is szükséges, ami FELESLEGES.

—Értem, szóval szerinted érzük be azzal ami a szigorúan vett létszükséglet, a csupasz minimummal, mint a vademberek, mint a Kívülállók, a Lenullázottak... igen, mint ők, a hobók, a modern vademberek! Hát ilyen gondolkodással nem fogod sokra vinni az biztos is, teljesen igénytelen vagy! És legközelebb ne kotyogj bele az órába akkor se, ha véletlen rád merészelek pillantani!

Hamarosan azonban egy harmadik negatív jelzővel is gazdagodott a „virtuális személyi lapja”, olyan jelzővel amely már igen-igen aggodalomba ejtette a szüleit! Így hangzott: „Divergens, és nyomokban antiszociális”.

Az eset úgy kezdődött, hogy minden diák szülei be kellett adjanak bizonyos mennyiségű pénzt az iskolába, a gyermekük egy elkülönített számlájára, hogy ha kell, ebből vásároljanak mindenféle olyan cuccokat - főleg alapanyagokat - amik kellettek a tanuláshoz, például a gyakorlati órákra vagy akármire, mert ne kelljen már minden apróságért újra meg újra az elfoglalt szülőket zaklatni. Vú szülei természetesen vita nélkül befizették a szükséges összeget, mely nem is volt jelentős a vagyonukhoz képest.

És némi idővel később valóban lett költve ebből a pénzből. Volt ugyanis egy olyan óra az iskolában, aminek az volt a neve, hogy „Esztétikai nevelés”, röviden „Esztétika”, bár a gyerekek egykettőre lerövidítették úgy, hogy ez az „Esztika óra”. És nagyon szerettek „esztizni”, ez volt az az óra amit talán a legjobban szerettek a sportot kivéve, mert ezen az órán tanulták a rajzolást, festegetést, vagy épp énekeltek akkor... tehát az iskolában nem volt külön rajzóra meg énekezőóra, hanem ez volt helyette, ráadásul eléggé magas óraszámban!

Na és egy nap a tanárnő arra utasította a gyerekeket, hogy a telefonjuk által rendeljenek az iskolába egy inget, tehát egy pólót a saját méretükre, de úgy, hogy

annak mintáját előre megtervezik egy képszerkesztő program segítségével. Tehát egyedi terméket rendelnek. Ez nagyon érdekes feladat volt, minden gyermek belelkesedett amikor meghallotta, hiszen így a feladat cseppet se unalmas, mert olyan ruhában járnak majd ami a saját igyekezetük és művészi érzékük gyümölcse!

Persze a minta megtervezésekor nem kell valami félelmetes grafikai leleményre és a számítástechnika beható ismeretére gondolni! Egy végtelenségig leegyszerűsített felület állt a gyermekek rendelkezésére, ami csak arra volt jó, hogy a ruhát ábrázoló kép egyes pontjaira rá lehetett húzgálni más képeket, és szöveget is lehetett írogatni a ruha képére. Az ide-oda húzgált képek méretét is állítani lehetett, de például elforgatni őket már nem. Szóval egy rém lebutított programról volt szó, de hát bonyolultabb nem is lett volna jó első osztályos kisgyerekeknek, akik nagy része még olvasni se tudott teljes magabiztossággal!

Kiderült az is, hogy az ingekre kitehető képek választéka is erősen korlátozott, a tanárnő állította össze a készletet, és lényegében mindegyik valamely ismert cég, termékmárka emblémája volt. Vú kérdezte is, miért épp ezekből a képekből kell választaniuk, miért nincs ott valami olyasmi is mint mondjuk egy rózsza vagy egy oroszlán, s a tanárnő ezt mondta:

—Ezeket a képecskéket már biztos ismeritek hiszen oly sokszor láttátok őket, s így azzal hogy melyikeket teszitek ki az ingre, s hová, milyen méretben, azzal megmutathatjátok mennyire kedvelitek ezen cégek termékeit! Szóval itt nem csak arról van szó, az összehatás mennyire lesz esztétikus, hanem majd ha már megérkeznek az ingeitek, s belebújtok, akkor egy másik órán, ahol az erkölcsről és állampolgári ismeretekről tanultok, ott mindegyiktek elmondhatja, miért választotta épp ezeket, érvelhet a választása mellett, dicsérheti a cégeket például, szóval megvédheti az esztétikai érzékét... de a társaiét is kritizálhatja, természetesen csak udvarias határokon belül! Épp ez a cél ugyanis az ilyen vitával, hogy megtanuljátok kifejezni magatokat, akár még egyet nem értéseket is, de úriemberhez méltó módon!

Vú bólogatott ezt hallva. Ez tényleg jó szórakozásnak ígérkezik! S hamar készen is lett a saját alkotásával, majd a kész fájlt elküldte a „rendelésfeladás” gombra kattintva.

A rendelt ing két napon belül meg is érkezett, természetesen az iskola címére, de a csomagra Vú neve volt ráírva. Előre tudni is lehetett hogy mikorra érkezik meg, ott volt már reggel amikor a gyerekek az iskolába érkeztek, de nem kapták kézhez, a csomagokat az említett „Erkölcsei és állampolgári nevelés” órán osztotta ki nekik a tanárnő. És mondta is, hogy most azonnal ki lehet bontani őket, kapnak öt percet rá hogy belebújjanak... ehhez nem muszáj teljesen levetkőzni, nyugodtan rá lehet húzni a felső ruházatukra is, a lényeg csak az hogy látni lehessen, ki mit alkotott!

Vú ezzel is hamar megvolt, de cseppet se ért el vele osztatlan sikert még finoman fogalmazva se... ámulatot, azt igen, már persze ha a megbotránkozást is nevezhetjük annak. Az ő ruháján ugyanis egyáltalán semmi kép se szerepelt! Sőt még szöveg se, legalábbis az ing elején. Teljesen fekete, egyszínű volt az ingje, azt kivéve hogy amikor megfordult, látni lehetett, hogy az ing hátán mégiscsak van ha nem is kép, de legalább egy afféle „szlogen”, narancssárga betűkkel, ami így hangzott:

„Soha nem éled meg még egyszer ezt a napot – tedd hát értékessé!”

—Eredetileg ezt a feliratot se akartam betervezni - magyarázta Vú - de az alkal-

mazás sehogyan se engedte elküldenem a képet úgy, hogy semmi módosítást nem eszközölök rajta, szóval muszáj volt valamit odatennem. Hát akkor már emellett döntöttem, mert ez olyan üzenet amivel egyetértek!

—De hát ez... ez... - hebegte a tanárnő - ez... te egyszerűen nem végezted el a feladatot amit kiosztottam nektek, tehát neked is!

—Már hogy is állíthat ilyesmit a tanító néni, hiszen a feladat az volt, hogy olyan ruhát tervezzünk, ami tetszik nekünk! Nekem pedig az tetszik amin semmi reklámfelirat vagy reklám-embléma, „logó” nincs. De még ha nagyon szigorúan is ítéli meg az esetemet, akkor se mondhatja hogy nem tettem eleget a kiszabott követelményeknek, mert igenis van valami a pólómon: ott a hátán a szöveg, és nem hiszem hogy akárki is kétségbe merné vonni annak pozitív erkölcsi tartalmát! Szóval igenis terveztem valamit a pólóra!

—De nincs rajta semmi kép!

—Na és? Nem volt megszabva, hogy a pólóra tervezendő képek száma nem lehet pontosan nulla darab! Az volt csak mondva, hogy lehet rá tenni olyat. Egy lehetőség az olyasmi, amivel nem kötelező élni. Tettem rá valamit. Szöveget. Képet nem, de szöveget igen. Eleget tettem tehát a feladatnak!

—De mi a bajod a képekkel?!

—Például az, hogy nem látom be, miért kéne hogy bármely cégnek is az ingyenes reklámhordozója legyek?! Hát fizetnek ők nekem talán valamit azért, hogy a márkajelzésüket hordjam?! Elvégre a testem nem egy ingyenes hirdetőoszlop! Különb-
ben is, a reklámozás, az munka, a gyermekmunkát pedig úgy tudom törvény tiltja, de pláne ha még csak nem is fizetnek érte a gyerekeknek!

—Hú de szemtelen vagy!

—Nem vagyok az, mert egy tényt említettem, igaz tényt, egy törvényre hivatkoztam, és cáfoljon meg tanár néni ha úgy véli nincs igazam, ha rosszul tudom a törvényt! De különben is, még ha ettől el is tekintek, amint bármely cég termékét is reklámozni kezdeném az öltözködésem által vagy akárhogy, azonnal bűnrészes-sé válnék abban, hogy másokat felesleges termékek megvételére ösztökélnék, ezáltal a túlfogyasztást elősegítve, ami nem tesz jót se a felesleges gezemicét megvásárlónak, se a bolygónk erőforrásainak s a természeti környezetünknek úgy általában!

—Nem értelek, Vú, hiszen az nem lehet hogy neked egyik cég se szimpatikus abból a sok tucatból, melyeknek a logóiból válogathattál volna!

—Pedig mégiscsak úgy van.

—Lehetetlen. Hiszen itt van köztük a három legnépszerűbb gyorsétteremlánc is, lehetetlen hogy sosem ettél még náluk.

—Természetesen ettem már mindegyiküknél, de nem értem ebből miért kéne következzék, hogy kedvelnem is kéne valamelyiket, pláne mindegyiküket! Sőt, a helyzet épp ellenkező, mert inkább mélységesen bizalmatlan vagyok velük szemben, s így az utóbbi időben már igyekszem kerülni hogy bármi olyasmit egyek ami náluk kapható, mert meggyőződésemm hogy káros az egészségre az, amit árulnak! Elmondjam az érveimet hogy miért gondolom így?

—Majd máskor esetleg. Most az a lényeg, hogy ha nem is ízlik az amit árulnak...

—Bocsánat, azt nem mondtam hogy nem ízlik, ne tessék kiforgatni a szavaimat! Sőt, kifejezetten finom a kajájuk! Ennek ellenére, meggyőződésemm hogy egészségtelen. A kettő nem zárja ki egymást. Sőt, jelentős részben épp azért egészségtelen a kajájuk mert olyan finom, a finom ízeket ugyanis nem a kiváló alapanyagok kiválasztásával érik el, az ugyanis drága lenne, hanem ehelyett rengeteg úgyneve-

zett „ízfokozót” kevernek bele, például nátrium-glutamátot hogy csak egyet említsek, ami kétségtelenül „fokozza” az ízeket ez igaz, becsapva az ízlelőbimbóinkat és az agyunkat, de emellett rengeteg káros hatása is van!

—Jó, hát akkor te így gondolod, de itt van például ez a szép kép ami egy körtét ábrázol, a körte finom gyümölcs, másrészt ugye a logója is annak a számítógép- és telefongyártó cégnek, ami a te telefonodat is gyártotta, mert tudom ám hogy olyan telefonod van...

—Arra céloz a tanár néni hogy csak emiatt szeretnem kéne?

—Lényegében igen, valóban ezt akartam mondani.

—Hát pedig akkor se szeretem. És amiatt nem, mert sok ok miatt se, például mert úgy készíti el a telefonjait hogy ne lehessen házilag megjavítani, sőt mi az hogy házilag nem lehet megjavítani, még egy szakszervízben se lehet megtenni, még egy olyan egyszerű dolgot se mint az akkumulátorcsere, ha nem épp annak a körtés cégnek a szakszervizéről van szó...

—Na és? Mit zavar ez téged?

—Ez amiatt zavar, mert így alamuszi, tisztességtelen eszközökkel megfosztanak a szabadságom egy részétől. Én ugyanis úgy gondolom, mindenkinek joga van adott esetben megjavítani a készülékét, amennyiben óhajtja. Legalább olyan egyszerű szinten hogy új akksit tesz bele. Ehhez igazán nem kell nagy tudomány, nem lehet azzal érvelni hogy „úgysem értene hozzá”! És mégse teheti meg, mert mester-séges eszközökkel lekorlátozza a körtés cég a vásárlóinak a jogait. A lehetőségeit. Holott szerintem ha megveszek valamit, az onnantól kezdve az enyém, és jogom kéne legyen rá, hogy azután azt csináljak vele amit csak akarok.

—Nem érted a dolgokat mert kicsi vagy! Amiatt van ellehetetlenítve a házilag alkatrészcsere, mert így nem érdemes megtámadni téged az utcán és elrabolni a telefonodat, csak azért hogy aztán kiszedjék belőle az akkumulátort vagy más alkatrészt, és eladják tartalékalkatrésznek!

—Ez az érv ott sántít, hogy még ha el is fogadnám hogy védekezni kell az ilyen esetek ellen, de akkor is meg lehetne csinálni úgy, hogy használt, azaz más telefonból kiszedett akksit valóban nem fogadna el a telefon, de újat ami még sosem volt telefonban hanem most vettem meg a boltban, olyan akksit igen, s amikor betettem első alkalommal a telefonba a régi akksi helyére, akkor lenne ahhoz a telefonhoz hozzápárosítva, s onnantól más telefonban többé nem lehetne használni azt az akkumulátort! S ezt minden más részegységgel is meg lehetne oldani! Szóval itt csak arról van szó, hogy a cég tisztességtelenül magas extra-profitot akar bezsebelni a túlárazott szervizelésen keresztül!

—És ezzel - mutatott a tanárnő egy mosolygó tojást ábrázoló logóra - ezzel a céggel mi bajod, nem szereted talán a tojást?

—De, nagyon szeretem a tojást. A bajom csak az, hogy félelemmel eszem, mert sosem tudhatom, mivel etették azt a tyúkot amelyik tojta! Megtudtam ugyanis, hogy a nagyüzemi tojástermelés során a tyúkokat olyan vegyszerekkel is etetik, amiket csak azért tesznek a táplálékukba, hogy a tojássárga színe tényleg szép sárga vagy enyhén vöröses legyen. Az a tyúk ugyanis amelyik jó táplálékkal van etetve, az ilyen színű tojást tojik, úgy értem, olyan lesz a tojt tojás sárgájának a színe. De a tojásgyártó cégek persze hogy nem jó táplálékkal etetik a szerencsétlen tyúkokat hanem a legócskább minőségűvel mert az olcsó, és inkább ezt a vegyszert rakják a táplálékukba, hogy mégis szép legyen a színe a tojássárgának, így azonban becsapnak engem, meg a többi vásárlót is, sőt, egészségkárosításban is vétkesek, mert ez a vegyszer, aminek amúgy canthaxanthin a neve, legalábbis

annak amit e célra a leggyakrabban használnak, ez olyan tüneteket okozhat mint a száraz illetve viszkető bőr, vérszegénység, undor, hogy csak a leggyakrabban előfordulókat említsem, illetve az egyik legfontosabbat még nem is mondtam, s ez az, hogy a retinában kristályokat képezhet, ami nem tesz jót a látásunknak hogy finoman fogalmazzak. Jellemző hogy ezt a szert az orvosok kifejezetten NEM is ajánlják várandós nőknek, úgy értem, óvják őket tőle! Szóval biztos hogy nem egészséges vegyszer! Amúgy nem csak a tojássárga színe miatt etetik ezzel a tyúkokat az ipari állattartók, de azért is hogy a bőre is szép sárga legyen. Szóval becsapják a fogyasztókat. És én még ilyen céget reklámozok az öltözködésem által?! Na neee!

—Akkor itt van ez az ajtós kép, biztos tudod hogy ez a cég szoftvereket gyárt...

—Tudom, kérem. Nekem is van laptopom, azon is ez az operációs rendszer fut. És nem, nem tetszik.

—Miért nem?

—Például mert nem lehet telepíteni internetkapcsolat nélkül. Holott ha megveszem, oprendszert veszek, nem szolgáltatást - mi köze van ahhoz a cégnek, van-e internetem azon a helyen?! Hátha nincs, de mégis akarok oprendszert használni, ám offline?! Aztán meg, a cég úgy tesz mintha az övé volna a számítógépem: vannak olyan kis programok amiket az oprendszerral együtt adnak ingyen, és nem lehet letörölni őket! Időnként csak úgy újraindítja magát akkor is ha épp valami fontos dolgot végzek vele, mert telepített valami frissítést, persze a megkérdezésem és jóváhagyásom nélkül, s ekkor neki újra kell indulnia. És egy rakás telemetriát küld a „gazdáihoz”, azaz a céghez, rólam, például a böngészési szokásaimról, meg hogy milyen programok vannak telepítve a gépemre, stb, szóval KÉMKE-DIK UTÁNAM. Márpedig szerintem aki megfigyel minket, az nem feltétlenül nekünk akar jót... De még sokáig sorolhatnám, mi a bajom vele.

—És mi bajod a...

—Bocsánat amiért közbevágozok, csak meg szeretném kímélni a tanárnénit a hiábavaló fáradozástól: mindegy melyik logót említené, mert mindegyik ellen fel tudok hozni valamit! De még ha csak fel is tételezzük hogy lenne olyan amiről nem tudok semmi disznóságot, akkor is az a helyzet hogy még egy esetlegesen becsületesnek tekinthető cég logóját se szeretném hordani. Mert mint mondtam, minek reklámozom én bármelyik céget is ingyen?! De még ha valami teljesen ártatlan képről lenne szó, mondjuk egy fa képéről, vagy egy cicáról, nyusziról, lepkéről vagy egy naplementéről, nekem az se kéne, tehát olyan kép se ami semmi cégnek se a logója.

—Miért nem?

—Például mert változhat az ízlésem ahogy idősödöm, s akkor már nem használhatnám a pólómat a régi képpel, vagy ha mégis használnom, kényelmetlenül érezném magamat benne. De meg különben is, a rengeteg csiricsaré kép olyan bohócosan fest, hogy nekem tényleg nem tetszik!

—Miért lenne az baj, ha valami bohócosan fest, a bohócok szórakoztatóak, vidámak, aztán meg te különben is gyerek vagy, egyszerűen illik hogy neked tetszenek a bohócok!

—Nem, én nem tartom szükségszerűnek, hogy csak mert gyerek vagyok, nekem szeretni kéne a bohócokat! Igazság szerint kifejezetten viszolygok tőlük, mert undorító módon vannak kifestve – semmi mulatságosat nem találok a külsejükben! – mert minden létező társadalmi normát szándékosan megsértenek, mert a külsejük is és a viselkedésük is sok szempontból az általam szintén igencsak utált ré-

szeg emberekéhez hasonlít, szóval számomra a bohóc az úgy töményen TERMÉSZETELLENES, és emiatt idegenkedem tőle! Ez pedig bőven elég ahhoz, hogy semmi szórakoztatót ne találjak egy bohóckülsejű emberben, ellenben utálkozzam tőle, viszolyogjak tőle. Még a legislegjobb esetben is azt kell mondjam a bohócokról, hogy nem mulatságosak hanem csak groteszkek. Emellett a viselkedésük kiszámíthatatlan, ez pedig bizalmatlanságot vált ki bennem, márpedig ha bizalmatlan vagyok egy szituációban illetve valakinek a társaságában, akkor nem tudok ott „ellazulni”, szórakozni, nem tudom magam ott jól érezni - tehát miért is kéne nekem szeretnem a bohócokat?!

Lábjegyzet: Én, e könyv írója teljes mértékben osztom Vú vélekedését a bohócokról, mert magam is így érzek velük kapcsolatban, s így éreztem már kisgyerekként is! Nem arról van szó, hogy „félnek” tőlük, egyszerűen ellenszenvesnek tartom őket, és cseppet se „szórakoztatónak”!

—Jelenteni fogom a viselkedésedet a szüleidnek, mert túrhetetlen amit megengedsz magadnak!

—Kérem tessék megmagyarázni nekem, miféle iskolai szabályt sértettem meg azzal, hogy nem szeretem a bohócokat!

—Ahhoz jogod van hogy ne szeresd őket, de ahhoz nincs jogod hogy sértegesd őket, azzal hogy úgy beszélsz róluk hogy te „utálkozol” tőlük, meg hogy a részeg emberekhez hasonlítod őket, hogy természetellenesnek nevezed őket akik pedig szintén embertársaid, s egyáltalán, semmire se értékeled a nemes munkájukat amit azért folytatnak hogy szórakoztassanak titeket gyerekeket, néha persze a felnőtteket is, hogy vidámságot fakasszanak a szívetekben! Neveletlen, szemtelen kölyök vagy, és tényleg jelentem a viselkedésedet a szüleidnek! Leülhetsz!

Na így került be Vú virtuális ellenőrzőjébe az a jellemzés, hogy „Divergens, és nyomokban antiszociális”.

Ennyi sok negatív értékelés természetesen komoly mértékben felkeltette Vú szüleinek aggodalmát! Nem értették, hogy Vú, aki amúgy otthon egy kifejezetten szófogadó, jó gyerek volt, miként vívhatja ki az iskolában e sok kritikát. Amikor megkérdezték erről Vút, a gyermekük mindent elmondott őszintén, de akkor meg azt nem értették a szülők, hogy honnan támadnak ezek a furcsa „nézetei” Vúnak, amikkel állandóan meghökkenti a tanárnőt, és kivívja annak ellenszenvét! Persze erről is megkérdezték Vút, s akkor ő azt válaszolta, hogy hát a legtöbb ilyesmiről a hobótól kapott könyvből olvasott, más, a tanárnő által furcsállott gondolatok meg egyszerűen magától következtek a már olvasott dolgokból, némi józan logika segítségével!

Na ez még nagyobb aggodalomba kergette a szülőket, s követelték, hogy Vú mutassa meg nekik azt a könyvet. Vú előhozta.

—De ugye nem veszitek el tőlem?! Elvégre ez igenis az ENYÉM, nekem lett ajánlódékozva!

—Majd meglátjuk. Előbb tudni akarom, mi van benne! - válaszolta zordon hangon az édesapja, s kinyitotta.

Persze semmit nem látott belőle, csak valami szürke, homályos maszatot a lapokon, hiszen a betűk olyan aprók voltak.

—Csak nagyítóval lehet olvasni, néha még azzal is csak nehezen, s jó világítás mellett. - magyarázta Vú kéréstlenül de készségesen.

—Hozd akkor a nagyítót is hozzá, fiacskám! - kérte édesanyja.

—Felesleges - legyintett Krant - egyszerűen lefényképezem az egyes oldalakat a telefonommal, aztán majd kinagyítom, sokkal kényelmesebb lesz ez úgy, mintsem nagyítóval bohóckodni. Nagyító! Fúj! Micsoda barbár, kezdetleges, őskori módszer! Jellemző az ilyen fickókra mint a hobók, nem is értem, miért nem mondjuk egy mágneskártyán tárolták a könyvüket, aztán olvasták volna a telefonjukon... sőt, még mágneskártya se kellett volna ehhez, mert akármilyen sok szöveg legyen is ebben a könyvben, simán elférne a telefon központi memóriájában is! Na de elég a beszédből, lássuk mi van benne! - azzal a telefonját a találmányra kinyitott könyv egyik oldala fölé tartotta, és fényképet készített róla.

Azaz, csak AKART készíteni fényképet. Mert amint megnyomta a megfelelő gombot ehhez a készülékén, az azonnal éles hangon kezdett csipogni, s amikor Vú apja értetlenkedve nézett a képernyőre, abban vörös keretben pink betűkkel a következő vastag betűs értesítést látta feltűnni:

**KÍSÉRLET TILTOTT ANYAG REPRODUKÁLÁSÁRA! A MŰVELET LETILTVA!
A KÍSÉRLET TÉNYE JELENTVE AZ ÁLLAMVÉDELMI HATÓSÁGNAK!**

—Hát ez meg mi a rosseb...! - sápadt el Krant.

—Most mi lesz, ki fognak jönni hozzánk a rendőrök...! - kiáltotta Ella anyuka, maga is sápadtan.

—Azt mondjuk nekik, hogy nem tudtuk mi ez. És tényleg nem tudtuk... illetve most se tudjuk...

—De akkor sem jó ez, mert azt tudtuk hogy egy hobótól van...

—De azt akkor se tudtuk és most se tudjuk, mi van benne. Miért is kellett volna arra gyanakodnunk, hogy valami illegális iromány van a fickónál?!

—De apa - szólalt meg most Vú - most akkor itt az történet, hogy a telefonunk KÉMKEDIK UTÁNUNK?! Nem enged lefényképezni bizonyos dolgokat, sőt, még FELJELENTÉST IS TESZ?! És mi egy ilyen megbízhatatlan kémholmiért adunk ki sok pénzt amikor megvásároljuk, s aztán cipeljük magunkkal állandóan, nem tudva hogy közben miről mit jelent és kinek?!

—Elhallgass, ehhez semmi közöd, most azt kell kitalálnunk miként úszhatjuk meg, hogy bajunk legyen az esetből!

—Hát úgy, hogy fogj mindent rám, apa, ami még jogos is lesz! Mondd azt, hogy én találtam a könyvet, és nem tudtam mi ez, te se tudtad, megpróbáltad kideríteni... és kész, ennyi!

—Hm, még tényleg ez tűnik a legjobbnak... Igen, ezt kell tenni! Mondani! Arra persze elkészülhetsz, a könyvet elkobozzák tőled... de engem az se érdekel, nem bánom!

—Még mit nem, nem adom oda nekik, inkább megsemmisítem én magam! - kiáltotta Vú, azzal kikapta a könyvet apja kezéből, és kirohant a konyhába. Pillanatokkal később azonban máris visszatért.

—Vége! Bedobtam a komposztálóba!

—És ha kijönnek a rendőrök és kérik?! Bizonyítéknak?!

—Minek nekik bizonyíték, ez a kémholmi - bökött megvetően a telefon felé - úgylis biztos hogy elküldte nekik a fényképet, azt amit igenis elkészített, csak neked, apa, neked nem mutatta meg, de a rendőröknek biztos! Mert nem te vagy a telefon igazi gazdája, hanem ők!

—Ne filozofálj már megint...

—Miért, nincs igazam talán?!

—Az mindegy, de különben is, még ha netán igazad lenne is, akkor sem illik ilyes-

mit mondani! - azzal fél szemmel a telefonra pillantott. És Vú megértette, apja maga is fél már a telefontól: attól fél, az még a beszélgetésüket is elküldi esetleg a rendőrségre, vagy valami más Hatóságnak! S mert ezt ő Vú se tartotta lehetetlennek, emiatt inkább csendben maradt. Különben is, miért is mondjon bármit: amit akart, elérte: megmentette a könyvet... mert persze hogy esze ágában se volt azt bedobni a komposztálóba! Csak elrejtette a ruhája mélyére. Megtehetette, az a könyv olyan picike volt. És már azt is értette, miért nagyítóval olvassák a Kívülállók. Hát azért, mert nem bíznak az elektronikus eszközökben, mindet kémholminak tartják... s úgy tűnik, jogosan!

A rendőrség tényleg kiment hozzájuk, méghozzá igen hamar, alig több mint tíz perc múlva már ott voltak... kihallgatták mindegyiküket. Ők elmondták az igazat, hogy miként tettek szert a hobótól kapott könyvre. A rendőrök ezt ellenőrizték is, mert minden útkereszteződésnél volt több kamera is, és kiderült, hogy ezek felvételeit teljes tíz éven keresztül eltárolják, archiválják! És most visszanézték az eseményt. Amit láttak, alátámasztotta Vú és szülei vallomását, de az is kiderült, hogy akkor Vú tilos jelzés idején szaladt az útra, a Kívülállónak segíteni, s mert ez szabálytalan volt, emiatt levontak tőle 100 THP-t. Természetesen ennek nem sok jelentősége volt most, hiszen gyermek volt és nagyon kiskorú, a szülei tartották el, de ez akkor is azt jelentette, hogy nagykorúsága után már bizonyos - bár nem nagy mértékű - hátránnyal kezdi majd az életét, azokhoz képest, akik addig végig törvénytisztelő állampolgárok voltak. És édesanyjától, Ellától már 500 pontot vontak le, mert hiszen Vú akkor az ő felügyeletére volt bízva, s mégsem tudta megakadályozni, hogy Vú kiszaladjon az útestre! Ezzel Ella mama „kiskorú veszélyeztetése” büntettségben találtatott vétkesnek, s még örülhetett hogy ez csak ennyi Társadalmi Hasznossági Pontjába került, tulajdonképpen nagyon „olcsón” úszta meg az esetet, s csak amiatt, mert nyilvánvaló volt hogy a kiskorú gyermeke veszélyeztetését nem szándékosan követte el.

A nyomozók megnézték a hobótól kapott tárgyakat is, de semmi olyasmi nem volt köztük ami elvileg tilos lett volna, csak a kések látványára csóválták a fejüket, de hát azok se voltak tilos holmik, mindazonáltal azt tanácsolták Vú szüleinek, hogy ezeket ne adják többé Vú kezébe, különben ki tudja milyen bajt hoz majd rájuk legközelebb a szeleburdi fiacskájuk! Ezután elmentek.

—Hú! - fújt egyet Vú édesapja, megkönnyebbülten, a homlokát törölgetve.

—Te aztán jól kiszúrtál velem! - kezdett gyermeke szidalmazásába Vú édesanyja.

—Most ne ezzel törődj, fontosabb dolgunk van. - intette le őt a férje.

—Mi az?

—Rendet kell csinálnunk a pincében.

—Tessék?!

—Akkora ott a rendetlenség, hogy félek, hamarosan beköltöznek oda az egerek vagy mindenféle undok rovarok és férgek. Tehát vitát se halljak, tudom hogy ami történt az stresszes, de a stresszet épp a nehéz fizikai munka oldja a legjobban, tehát gyertek, mert remélem nem gondoljátok hogy mindent egyedül én végzek majd el?! Na, mozgás! - indult lefelé. Majd hátranézett:

—A telefonjaitokat hagyjátok itt, mert kár lenne ha összetörnének amíg valami nehéz cuccot emelgetünk! - azzal tényleg lement a pincébe.

Most már a felesége is kezdett kapisgálni valamit, s valóban, amikor leértek, Krantnak esze ágában se volt holmi rendcsinálás, különben se volt ott nagy rendetlenség, bár az igaz, akkora rend se mint odafent. És tényleg zsúfolásig volt

minden különböző holmikkal. De azért ezek viszonylagos rendben voltak elhelyezve. Hanem, Krant apuka becsukta utánuk az ajtót, majd így szólt, de ezt is csak halkan:

—Egy rendőr ismerősömtől tudom, mert elkottyintotta, hogy aki egyetlenegyszer is bűnt követett el - bármi bűnt! - azt onnantól kezdve egész életén át igyekeznek megfigyelni! Amikor ezt elmondta nekem, nem törődtem vele, mert nem érdekelt, mert mi nem vagyunk bűnözők. Mostantól azonban nem bízom a telefonomban... de a tévében sem! Az autóban sem! Semmiben sem, ami hálózatra van kötve, tehát még a hűtőszekrényben se bízom, hiszen az is állandóan a neten lóg, hogy ha valami beléje rakott termék fogyóban van, akkor automatikusan utánrendelje! Ki tudja, melyik kütyü mikor jelent valamit a hatóságnak, akár még a beszélgetéseinket is szó szerint közvetítheti nekik! Talán még olyan kütyük is megtehetik ezt, amik elvileg nem rendelkeznek hálózati hozzáféréssel, gyakorlatilag és titokban azonban igen, szóval mostantól nekem minden ami elektronikus, az gyanús!

—De hiszen mi nem vagyunk bűnözők még most se, akkor bevittek volna bennünket! - ellenkezett Ella.

—Szó se róla, amit elkövettünk... illetve, én semmit se követtem el. Én ártatlan vagyok, különben tőlem is levontak volna valamennyi THP-t. De te, drágám, meg te, fiam, ti már... jó, hát jogilag persze nem bűncselekmény hogy egy esztelen kis-korú kifutott az útra tilos jelzésnél, és van enyhítő körülmény is, mert életet akart menteni. Mégis, ez ha nem is bűncselekmény, akkor is legalábbis enyhe szabálysértés. És a te eseted, drágám, ennél is súlyosabb. Nem valami szörnyűség, de akkor is olyan izé, hogy... szóval, ki tudja nem akarnak-e ezek után minket is megfigyelni! Még ha konkrétan engem és téged nem is, de Vút nagyonis akarhatják, mert sokáig volt nála a könyv, és légy te abban biztos, utánaérdeklődtek a fiadnak az iskolában is, és onnan megtudhatták hogy nagyonis hatással volt a gondolkodására sok olyasmi amit abban a könyvben olvashatott, azaz megbízhatatlan gondolkodásúnak tartják, és érdekelheti őket a további jellembeli fejlődése... márpedig olyan nincs, mert technikailag kivitelezhetetlen, hogy csak őt hallgassák le, de mást aki ugyanabban a lakásban lakik, azt nem. Tehát én azt akarom, hogy most felmegyünk, egy szót se szólunk, de kidobjuk a szemétkébe az összes olyan cuccot ami kémkedhet utánunk! Ha valaki érdeklődik, azt mondjuk, hogy új és modernebb termékeket veszünk majd helyettük. De nem fogunk venni...

—De a telefon nélkül egy csomó mindent lehetetlen elintézni, és Vúnak is kell, a tanuláshoz!

—A telefont nem is fogjuk kidobni. Megtartjuk a telefonjainkat. De az lesz a szabály, hogy mindet bezárjuk a vécébe. Ha az ottani hangokat közvetíti a rendőröknek, azzal nem lesz baj, a fingjainktól nem lesznek okosabbak, és ott olyasmi se fordulhat elő, hogy valami olyasmit beszélünk amit nem kellene, ami nem volna polkorrekt, hiszen a vécében mindig egyedül vagyunk! És ha valamire kell a telefon, mindig oda megyünk érte. Reggel onnan vesszük magunkhoz, s este amikor hazaérünk, oda tesszük le! A ház más részeiben viszont nem szabad hogy telefon legyen! Más kémholmi se!

—De hogyan nézünk tévét ezek után, ha azt is ki akarod dobni?!

—Nem lesz tévézés. Majd veszünk helyette néhány társasjátékot. Vagy elmegyünk kirándulni. Vagy veszek pár súlyzókészletet vagy futópadot vagy akármit, és lehet sportolni.

—De... de...

—Ennek így kell lenni! Én bevallom, egy világ omlott össze bennem amikor kiderült, hogy a telefonom kémkedik utánunk! Teljesen megérttem a fiam érzéseit ezzel kapcsolatban, odafent csak amiatt szoltam rá, mert nehogy azt is tudassa a Fóni a rendőröknek vagy akárkinek, hogy mi Vú véleménye erről! Nem akartam még nagyobb bajba kerülni! De ettől még igaza van a fiamnak! Tehát most tényleg pakolás lesz, hogy úgy mondjam „rendcsinálás”, ha rendcsinálásnak nevezhető a kémholmiktól megszabadulás, de nem itt a pincében, mert itt nincs tévé vagy más ilyesmi.

—De terveztük hogy ide is veszünk.

—Igen, *terveztük*, így, múlt időben. Most már nem tervezem. Tehát menjünk fel, de egy szót se szóljatok, csak amire rámutatok, azt szépen kivisszük az utcára, a nagy kukába, vagy kitesszük arra a részre ahová a kukába be nem férő szemetet kell kipakolni, bútorokat, ilyesmiket...

—Ezek értékes tárgyak, valaki azonnal elcipeli majd őket.

—Hadd tegyék. Én nem bánom ha azontúl utánuk kémkednek majd e cuccok, tőlem aztán nyugodtan, csak engem hagyjanak békén, mert a magánéletem nem közpréda... és ne ellenkezz már asszony, a csudába is, ne mérgesíts fel mert akkor nemcsak a tévét meg egyéb cuccokat pakolom ki de téged is! Ne akard hogy tőled is megszabaduljak! Mindennek van egy határa! Lehetne annyi eszed hogy arra gondolsz, mi van ha azt is közvetíti valamelyik kütyü az akárkiknek, hogy miként nyöszörögsz alattam amikor szeretkezünk, meg hogy miféle módon szeretted ha kényeztetlek és hasonlók... azt akarod, hogy ezen csámcsogjon az egész rendőrörs, vagy a titkosszolgálat vagy akárki, mindenki, nemtudomki, mittudoménhogyki?!

—Hm... hát ebben tényleg igazad van, szégyenletes volna ha megtörténne, én mégse vagyok pornósztár...

—Na végre hogy megjött az eszed! Tehát gyerünk, menjünk fel, kezdjük azzal hogy a telefonokat a vécébe vesszük, azután kidobjuk a tévét mert nekem az a leggyanúsabb a többi holmi közül, aztán majd meglátjuk hogy mi következik, majd mindig rámutatok valamire...

S pontosan így tettek. Krant apuka igazán alapos tisztogatást végzett, különben nemcsak ő de Vú maga is nagyon lelkes volt ebben, számos tárgyra ő maga mutatott rá szóltanul, jelezve hogy szerinte azt is ki kéne dobni: vagyis nemcsak a tévé lett kidobva, hanem... hát, először is nem csak egy tévéjük volt, hanem négy darab is. Mindtől megszabadultak. A tévéket követte a robotporszívó, mert az is képes volt a hálózatra csatlakozni, hiszen másképp nem kaphatott volna szoftverfrissítést. A hűtő és a fagyasztó is ki lett dobva, és a „személyi asszisztens”-nek nevezett hangszórószerű kütyü is, ami a lakás világítását vezényelte, szóbeli parancsra, meg még rengeteg mindent csinált, és a távolból a neten át is fel lehetett hívni, és olyasmire utasítani, hogy mondjuk eresszen a fürdőkádba meleg vizet hogy semennyit se kelljen várni a fürdéssel amint hazaér valaki. Sőt hogy addigra főzzön egy forró kávét is. Most ez a személyi asszisztens is a kuka mellett landolt, különben a távirányítható kávéfőzővel együtt. Az összes elektronikus képkeret is lekerült a falról, de ki lettek dobva még az ágyak is, mert azok is képesek voltak a netre kapcsolódni, hogy onnan letöltött altatódalt duruzsoljanak az alvó illető fülebe. Kidobták az okosórákat, a játékkonzolt, a laptopot, a távirányítható illatorgonát, Ella asszony okosfülbevalóit, az okospalackot, az okoskarkötőket, az okosgyűrűket... És még rengeteg minden ki lett dobva ezeken felül is, tulajdon-

képpen mire végeztek, kiderült hogy a lakás berendezésének több mint fele a kukában végezte, legalábbis jelképesen, mert ugye a nagyobb tárgyak csak a kuka köré fértek el. De tényleg nem maradtak ott sokáig, amikor az emberek látták miféle selejtezés folyik, a szegényebb környékbeliak közül tényleg sokan odamentek, és örömmámorban úszva hordták el a... hát, lényegében mindent!

Mikor ezzel végeztek Vú szülei, az apuka újra leparancsolta őket a pincébe.

—Az ajtóban se bízhatunk, mert a zárszerkezet maga is ilyen hálózatos ízé. Csak azt nem tudom, mire cserélhetnénk le, szóval a folyosón is tilos lesz megszólalni ezentúl!

—Apa, nekem van egy ötletem! - szólott Vú boldogan. —A hobó könyvében számos tanács van olyanok részére, akik nem akarnak maguk is hobók lenni, de szeretnének, ízé... szóval, szeretnék ha nem kényelmesednének el annyira! És a hobók nem nagyon kedvelik az elektromosságot, mert akkor a hatóságoktól és az áramszolgáltatóktól függnének. Szerepelt a könyvben egy cím is, ahol egy olyan ember lakik aki vállalja hogy kicseréli a zárat mechanikusokra. Sőt, ott lehet ám jelentkezni olyan tanfolyamra is, ami megtanítja számos dologról, miként csinálták azt a Régi Emberek, akiknek nem volt ennyire agyonpátyolgatva az életük!

—Hm... És emlékszel arra a címre?

—Szerencsére igen!

—Remek. Máris indulhatunk! Remélem, asszony, nem ellenkezel?! - nézett szigorúan a feleségére.

—Nem, mert remélem arra is ad majd tanácsot az a valaki, min alszunk majd ezentúl, hogy az ágyak ki lettek dobva, mert a kemény padlón alvásnak már a gondolatától is kék foltok nőnek rajtam!

—Majd meglátjuk. Azellen nincs kifogásom, hogy megkérdezzük őt erről is. Mondd fiam a címet, mert igenis elmegyünk oda, remek ötletet adtál, valóban, nekünk egy szakértőre van most szükségünk... mert én rendes, tisztességes állampolgár voltam mostanáig, de ami sok az sok, én még abba is beletörődtem volna ha a telefon csak simán nem hajlandó lefénnyképezni azt a francos oldalt, rendben van, tiltott anyag, nem mutatja meg, oké, bánja a fene, úgysem érdekelt igazán, sőt semennyire se, tényleg csak kötelességtudatból akartam tisztában lenni vele, miket olvas a fiam... de hogy a telefon még feljelentést is tesz?! Ez tényleg nagyon durva. Én igenis inkább alszom kemény padlón ha ez az ára annak, hogy ne kelljen FÉLNEM a SAJÁT használati tárgyaimtól! De megnyugodhatsz drágám, megkérdem majd az ágyakról is, igen. Szóval induljunk!

—De gyalog - szólott Vú vigyorogva - mert ugye nem akarod, apa, hogy a roxink tudassa a teljes útvonalunkat a rendőrökkel...

—Hú a fenébe is... Messze van?

—Mit tudom én, sosem voltam még ott... De figyelembe véve mekkora a városunk, s hogy ha pechünk van lehet akár a túlsó végén is, hát beletelhet akár két-három órába is míg odaérünk!

Végülis szerencsájuk volt, alig negyven perc alatt odaértek, mert a keresett cím ugyanabban a kerületben volt, bár majdnem a város legszélén. Illetve...

Illetve hogy pontosabbak legyünk, a keresett cím nem is létezett!

A cím ugyanis úgy szólt, hogy „314-es út 272”. Mint útközben Vú nevetve de büszkén mesélte, amiatt tudta megjegyezni e címet könnyen, mert az elmúlt napokban alaposan előreolvasott/előretanult matematikából, és megismerte a „pí” számot, ami 3.14 ugyebár, legalábbis 2 tizedesjegy pontossággal, mert végtelen-

sok tizedesjegye van, s ez őt, Vút lenyűgözte... és érdekelni kezdte, vannak-e még efféle „végtelenhosszú” számok, olyanok amik szintén nevezetesek valamiért, és rátalált az „e” számra, amiről ugyan még nem tudja hogy mire használható és miért nevezetes mert ez már neki nagyon magas szintű matematika, egyelőre legalábbis, de azt azért megjegyezte e számról, hogy az értéke 2.718, persze ez csak az első néhány jegye a végtelensokból... na és ez megegyezik a házszámmal ahová menniük kell, amennyiben két tizedesjegyre kerekítik, mert akkor az ugyebár 2.72 lesz! Persze a házszám, és az utcaszám nyilván nem törtszámok, hanem ezen értékek százszorosai, de akkor is könnyű volt megjegyezni!

Na de hiába jegyezte meg e számokat a kis Vú, akkor sem létezett a cím! Az utca létezett az igaz, épp csak hogy csupán 271 ház állt benne, nem 272. De még ha állt is volna ott egy 272-edik, akkor is furcsa lett volna a cím, mert hol van benne megadva a lépcsőház, az emelet, az ajtó?! Márpedig a 314-es út nem valami kis falusi utcácska volt, hanem akkora, hogy majdhogynem sugárútnak is beillett, roppant széles volt, és mindkét oldalán hatalmas emeletes házak, némelyiknek volt akár húsz emelete is!

Aztán ez váratlanul végetért... de nem azért, mert ott kezdődött a város széle, hanem mert egy széles park következett. Azon túl még folytatódott az út, és voltak ott épületek is, de azok már nem lakóházak voltak, hanem ipari létesítmények. Biztos ami biztos, elsétáltak azért odáig, de látták, hogy az első gyárépület bejárója fölé a 275-ös tábla van kitéve. Nyilván tehát a hiányzó házszámokat arra tartogatták az utca épületeit beszámozgató hivatalnokok, hogy hátha egyszer beépítik majd a parkot, s akkor jaj de jó lesz hogy a házszámozás megmarad folyamatosnak!

Na de hogy találjanak meg valakit egy nem létező épületben?! Tanácstalanul sétáltak egy darabig az amúgy teljesen üres parkban, majd leültek egy padra, hogy megtárgyalják, most hogyan tovább. S ekkor meglátták, hogy a távolból valaki feléjük közledik.

—Az a fickó így első látásra igencsak hobónak néz ki maga is... - nézett a megfelelő irányba Vú édesapja gyanakodva.

És igaza volt! Sőt, annyira igaza volt, hogy pár pillanat múlva Vú felugrott, és a férfihoz szaladt.

—Bacor, hát te vagy az?! Jaj de örülök neki hogy megint látlak, már régóta szerettem volna találkozni veled megint!

—Örülök hogy emlékezel rám, kis barátom. De megtippelem hogy e találkozás nem a véletlen műve, mert ilyen szépen egybegyűlt e helyen a teljes család...

—Hát mert technikai segítségre van szükségünk. - szólalt meg Ella anyuka. —És remélem nem kérsz érte sokat, elvégre a fiam mégiscsak megmentette az életedet, aztán meg különben is emiatt kerültünk bajba!

—Akármilyen legyen is amiről szó van, az biztos hogy nektek ingyen is megcsinálom, ha képes vagyok rá. De ne itt beszéljük meg a részleteket, mert itt nem biztonságos. Jöjjetek velem! - azzal elvezette a családot a park egy távolabbi részébe, sűrű bokrok közé. Itt aztán felemelt egy jókora betonlapot, s a lefelé, a sötétbe vezető fém lépcsőfokokra mutatott. —Menjetek előre, én majd követlek titeket, mert visszazárom a fedlapot!

—Hogy micsoda?! - sikoltott fel Vú édesanyja. —Én ugyan le nem mászom oda, a sötétbe és a patkányok közé!

—Nincsenek ott patkányok, asszonyom. És sötét se lesz, mert amint bezárom a tetőt, csinállok fényt, bízva csak rám!

—Én bízom benne, megyek elsőnek! - szólt Vú, és valóban megindult lefelé. Erre persze a szülei se nagyon tehettek mást, nem akarták elhagyni a gyermeküket, s követték őt.

Alig másztak lefelé talán két métert, valóban fény gyulladt a csatornarendszerben. De e fényt nem a számukra már megszokott, energiatakarékos LED-es fényforrások adták, hanem valami primitív, őskori vacakság - izzólámpák sorozata, amik csak úgy oda voltak barmolva egy felül lazán kifeszített kábelre!

De legalább nem volt nedves a csatorna alja. És, ahogy Ella anyuka meg is jegyezte:

—Tényleg nincsenek patkányok. Remélem, később se futok beléjük...

—Persze hogy nincsenek patkányok, asszonyom. Rendszeresen vadászunk rájuk.

—Akkor sok szabadidőtök lehet... vagy csak szórakozásból teszitek?

—Nem, egyszerűen nem hagyunk pocsékba menni egy ilyen pompás, ingyenes élelmiszerforrást.

—Micsoda?! Hát megeszitek a patkányokat?!

—Miért is ne, sokkal finomabb és még egészségesebb is, mint az a kemikáliákkal agyonkezelt ízetlen hús, amit ön a boltokban szokott venni. Hogy az olyan hús-imitációkról már ne is beszéljek, amit a hülye vegán propaganda kényszerít az emberekre, amik ha hasonlítanak is a húsokra külsőre, de teljes egészében gizgazokból állnak, meg mindenféle veszélyes ipari kutyulékokból, az olyasmikre gondolok mint a „Hihetetlen Burger”, a „Húsnál Is Jobb”, vagy a „Hús fölötti”, stb... De minek is beszéljek sokat, hamarosan célhoz érünk, s ott maga is meggyőződhet róla hogy igazam van és sokkal finomabb, mert megkínálom magukat!

—Én aztán tuti hogy nem eszem patkányhúst!

—A maga dolga, én biztos nem fogom erőltetni...

—De én szívesen megkóstolom! - kiáltott fel Vú elszántan.

—És azt hiszem én is teszek vele egy próbát... - mormogott Vú édesapja elgondolkodva.

—Elment az eszed?! - kiáltott fel a felesége.

—Persze, de nem most, hanem már akkor amikor lemásztunk ide. Miért most kezdesz el rinyálni, most már igazán mindegy!

—Azért mindennek van egy határa!

—Ez igaz is, de e határt nem én léptem át, nem is a családunk úgy általában, hanem a kedves kormányunk amikor kémkedni kezdett utánam. Meg úgy általában mindenki után.

—Ezt azért nem kéne úgy a lelkedre venni!

—Aha. Újra kérdem: ragaszkodol hozzá, hogy ki tudja ki mindenki csámcsogjon azon, mit közvetít nekik valami kémholmi az együttléteinkről is? Mert ha nem, akkor fogd be a szád és ne kezd újra, mert ezt a témát egyszer már kitárgyaltuk!

—Jó-jó na, de akkor se eszem patkányt!

—Az a te dolgod, de ne szabd meg hogy mit eszem én, vagy Vú, s egyáltalán, ideje lenne észrevenned hogy a régi életünk véget ért!

—Csak nem akarod hogy leköltözzünk ide a mélybe mind?!

—Nem mondtam ilyesmit, ez sok mindentől függ, én se örülnék neki ha azt is meg kéne lépünk, de annyi biztos, hogy ezek után semmit nem tartok lehetetlennek! Különbben pedig, végtelenül meg vagyok lepve hogy kettőnk közül épp te vagy az akiben még láthatóan él bizonyos mértékű szolidaritás a kedves kormányunk iránt, holott te vagy az és nem én, akitől levontak THP-kat, nem is keveset, mind-

össze amiatt mert Vú kifutott az útra tilos jelzésnél, ráadásul még ő is csak életmentés miatt! Én ezt mélységesen igazságtalannak tartom ha nem is mondtam el a véleményemet a rendőröknek. Meglep ha te nem tartod igazságtalannak.

—Hát már hogy is ne tartanám annak, nem erről van szó, nincs bennem holmi „szolidaritás” a kormány iránt amivel vádolsz, egyszerűen nem szívesen mondok le a kényelemről!

—Én se szívesen mondok le bármi kényelemről, akadnak azonban dolgok vagy mondjuk úgy inkább hogy „elvek”, amik annál messze többet érnek a szememben!

Bacor vigyorogva figyelte a házaspár vitáját, de nem vágott közbe. Most viszont így szólt:

—Megérkeztünk!

Egy olyan részre érkeztek a folyosón, ahol az kiszélesedett, több keresztfolyosó is beletorkollott, s a falak mentén betonból egy-két méter széles vízszintes párkányok „nőttek ki”. Az egyik ilyenre leült Bacor maga, s intett nekik:

—Foglaltatok helyet, s meséljétek el, mi a baj! Itt nem hallgathatnak le bennünket. Itt nincs semmi kémholmi, a világítást én magam szereltem össze, szóval az is biztonságos, és még ha lenne is itt valami lehallgatókészülék, a rádióhullámok nem tudnak átjutni a sok méter betonon.

—Akkor először mondd meg nekünk azt, miként lehet hogy ilyen hamar ránk találtál ott a parkban! - kérte Vú.

—Hát úgy, hogy a környező házakban többen is laknak olyanok, akik titokban rokonszenveznek velünk Kívülállókkal, s így mindig figyeli valaki a parkot. És ha azt látja hogy valaki olyan jár arrafele aki mintha keresne engem, vagy minket úgy általában, akkor szól nekünk. Van módszerünk az ilyen értesítésre, ami lehallgathatatlan. Vagy legalábbis reméljük hogy az. De most erre se volt szükség, mert épp vendégségben voltam egy ilyen illetőnél, szóval csak gyorsan ki kellett lépnem a házából, s máris a parkban voltam.

—Érdekelne, mi ez a módszer ahogy értesíteni tudjátok egymást.

—Ne haragudj kis barátom, de ezt most még nem mondhatom el neked, esetleg később, ha szorosabb lesz a kapcsolatotok velük.

—Nem is tartunk igényt részletes magyarázatokra, nem akarunk semmiféle szorosabb kapcsolatot, egyszerűen egy jól működő, biztonságos bejáratú ajtót szeretnénk, ami nem hallgatja le a beszélgetéseinket! - szólt gyorsan Ella.

—Azért mégis szeretném tudni, mi a helyzet, mi miatt lett ez ilyen sürgős. - tudakozódott Bacor.

Erre elmondták neki, mi történt velük.

—Hm... hát, érdekes! Úgy tűnik, gyermekükre nagy hatással lehetett a könyvünk, s erre büszke vagyok.

—Most ne erről beszélj, hanem hogy mikor csinálod meg az ajtónkat, természetesen ingyen, mert épp most ismerted el hogy Vú miattad lett ilyen furcsa gondolkodású, és végső soron ez vezetett ahhoz, hogy bajba kerültünk!

—Asszonyom, én már odafent megígértem hogy megcsinálom ingyen, tehát felesleges újra meg újra előrukkolnia ezzel az igénnyel! Hadd kérdezzem meg azonban, valami társasházban laknak-e vagy saját apartmanban, netán kertes házban, villában, szóval hol?

—Egy társasházban, igen, de...

—Akkor talán mégsem olyan jó ötlet kicserélni a bejáratú ajtót.

—Miért nem?

—Mert volt már ilyen esetünk, és ebből tudom, hogy ilyenkor a ház tulajdonosa

hajlamos feljelentést tenni „engedély nélküli átalakítás” miatt. És nem hiányzik maguknak azt hiszem, hogy újra kijöjjenek a rendőrök.

—De hiszen azt a lakást nem béreljük, hanem a mienk, mert szabályosan megvettük!

—Azt a részt vették meg, ami az ajtó mögött van. Az ajtó azonban a lépcsőháznak is a tartozéka ugyebár, onnan is látni lehet, stb. De nekem mindegy, csak egy szavába kerül, én megcsinálom ha akarja, megcsinálom még ma este, nem olyan nagy ügy technikailag, jóindulatúan javaslom azonban, jobban tenné ha előtte konzultálna egy ügyvéddel vagy más jogi szakemberrel... Tudja, a korábbi tapasztalataink alapján egyrészt megvádolhatják magukat olyasmivel ilyen esetben, hogy elcsúfították a lépcsőházat, ezzel értékcsökkenést okozva az egész épületben. Aztán, elárulom azt is, az efféle agyonelektronizált ajtók mindig jelentik a házmester számítógépének, mikor nyílik és csukódik az ajtó, s hogy épp kinek a kulcsa nyitotta ki azt, szóval mindig tudni lehet hogy épp ki, mikor ment oda be vagy jött onnan ki, s milyen hosszan tartózkodott a lakásban...

—Basszus, tényleg kémkedik az ajtónk is! - kiáltott fel Vú édesapja.

—Persze hogy azt teszi. - bólintott Bacor. —Sőt, még van benne rejtett kamera is, igaz hogy csak a folyosó felé figyel. Na de ha maga kiszerezeti az ajtót, ha kicseréli egy másikra, akkor többé nem tudja kamerázni a lépcsőházat, s így megvádolják majd magát azzal, hogy csökkentette a többi lakó biztonságát, netán meggyanúsítják azzal, hogy ezt épp amiatt tette mert merényletre készül, vagy ha ez nem is történik meg, de azt azért biztosra veszem, hogy legalábbis azt a vádpontot mindenképp a fejére olvassák majd, hogy „közveszélyokozás”. Meg ugye, hogy „közösségi tulajdon megrongálása”, vandalizmus, de lehet hogy még jópár más vádpontot is, nem vagyok jogász hogy minden részlettel tisztában legyek, de legalább ezek amiket elmondtam, biztosra vehetőek.

—Akkor mit lehet tenni?! - kérdezte Krant.

—Az egyik opció, hogy ebbe beletörődnek. Mármint abba, hogy ilyen az ajtó és kész.

—Nem törődöm bele. Ha van benne kamera, biztos van benne mikrofon is.

—Persze hogy van.

—Na látja, akkor hogy is javasolhat ilyesmit!

—Én nem „javasoltam” ilyesmit, csak megemlítettem mint opciót. Én nem tudhatom, hogy hol van az önök tűrési szintje, mennyit hajlandóak feláldozni a kényelem érdekében a magánéletükből.

—Ami engem illet, nagyon keveset. És ezt már be is bizonyítottam, mert elárulom hogy még az ágyakat is kidobtam! - húzta ki magát Krant büszkén. —Ugye így van, drágám?! - nézett a feleségére.

—Így van, kidobattad azokat is, ezt tanúsíthatom, csak azt nem értem, ezt miért mondod ilyen elégedett pofával...

—Mert tudd meg, hogy ÉLVEZTEM amikor kidobtam ezeket a kém-vackokat! Élveztem, igen! Természetesen sajnáltam is hogy meg kell válnom tőlük, de csak amiatt mert sajnáltam hogy annyi rengeteg pénz megy pocsékba amennyibe ezek kerültek. Mégis, én igenis élveztem is valamennyire hogy kidobom őket, mert úgy fogtam fel, hogy bosszút állok rajtuk, amiért eddig kémkedtek utánunk! Vagy legalábbis kémkednének a jövőben, mert lehet hogy eddig nem tették. De meglehetnének, ha akarnák! Mármint ha a rendőrök akarnák, vagy bárki más aki nem én vagyok s akiket nem ismerek! De én megakadályozom ezt a kidobásukkal! Élveztem hogy győzők, hogy túljárok az eszközön, sőt, hogy végre valami VALÓSÁGOS

dolgot művelek!

—Mégkérdezhetem hogy mi a foglalkozása, uram? - tudakozódott Bacor udvariasan.

—Rendezvényszervező vagyok.

—És a kedves felesége?

—Ő is.

—Hm... Most zavarban vagyok, mert bevallom nem nagyon tudom ám hogy egy efféle... mondjuk „szakember”... mivel foglalkozik konkrétan, úgy értem mit kell tennie ahhoz hogy a rendezvény „megszerveződjék”... feltételezem azonban, ehhez elég sok emberrel kell felvenni adott esetben a kapcsolatot, ugye?

—Naná. Lényegében alig is áll másból a munkánk, mint tárgyalásokból ezzel meg azzal, mindenkivel... többnyire telefonon vagy videóüzenetek által, néha szöveges üzeneteken keresztül, olykor persze személyesen is...

—És ezzel jól lehet keresni?

—Nézze, az biztos hogy nem lettünk még tőle multimilliárdosok. Nem is valószínű, hogy valaha azzá leszünk. De az is biztos, hogy ha nem is tartozunk a „felső tízezer” közé, de arról vita se lehet hogy nemcsak beletartozunk a középosztályba, de annak igenis a felső szegmensébe! Szóval, fogjuk rá hogy legalábbis nem panaszkodhatunk a jövedelmünkre. De miért fontos ez?

—Hát mert az jár a fejemben, hogy ajánlatos lenne nem a bejárati ajtót kicserélni, hanem az egész házukat. Úgy értem, elköltözni. És nemcsak abból a házból, de az egész környékről is. Egy másik városba. Vagy ha maradnak is itt, de e város másik végébe legalább, az tényleg a minimum.

—De miért?!

—Mert biztos vagyok benne, a rendőrök kimentek a gyermekük iskolájába is. Vagy ha még nem is tették meg, de megteszik holnap, vagy legkésőbb holnapután. És ennek híre fog menni. Például ezentúl nem lesz a gyermeküknek egy nyugodt perce se ott, mert minden osztálytársa őt fogja szapulni, gúnyolni, gyakorlatilag titkos bűnözőnek tartják majd... És nem nagyon számíthat majd a tanárai védelmére se, mert egyrészt azok nem lehetnek minden percben a közelében, másrészt az eddig hallottak alapján azok se nagyon kedvelik őt. Na de ez még a legkisebb baj az egészben. A nagyobbik ugyanis az, hogy a népek pletykáinak ám errefelé is mint mindenütt, és biztos vagyok benne, a tanároktól szép lassan mindenfelé elterjed majd, hogy a rendőrök ott magukról érdeklődtek. Ennek híre eljut majd az úgymond „jobb körökbe” is, oda tehát, ahonnan, feltételezem, a maguk üzletfelei származnak többnyire. Sőt, ami még nagyobb baj, olyan helyekre is eljut, ahonnan önök rendelni szokták a fogalmam sincs miket a mindenféle rendezvényekre, teszem azt asztalokat, több fogásos lakomákat, meg ahol helyiségeket szoktak bérelni az ilyesmihez... És ezentúl minden ilyen helyen gyanakodva néznek majd magukra, mert ugye jobb óvatosnak lenni azokkal akik után a rendőrök érdeklődtek már... Tehát, valószínűsítem hogy a jó hírüknek ezen a környéken vége, vagy vége lesz nagyon hamar, napokon belül! Akkor meg akár el is költözhetnek...

—A francba!

—Különbén sem lenne elegendő csak a bejárati ajtót kicserélni.

—Mert?

—Mert jobb ha tudják, egy csomó olyan dolog is képes potenciálisan lehallgatásra, ami hivatalosan nincs is hálózatra kötve. De vannak nálunk, a hobók közt tehetséges fickók, és rengeteg mindenről kiderítették, hogy igazából az úgymond

„nem hálózatos” eszközök is hálózatba vannak szervezve, épp csak nem rádióhullámokkal. Hanem, kapaszkodjon meg uram, egyszerűen azon a vezetéken át kommunikálnak, amiből az áramot is kapják a működésükhöz... igen, a tápkábelén, a nagyfeszültségű kábelén át! Azt a feszültséget modulálják vagy mi... Ne kérdezze a részleteket, ez már nem az én szakterületem, de a társaimtól hallottam róla. Gyakorlatilag tehát minden, de tényleg ABSZOLÚT MINDEN gyanúsnak tekinthető, ami elektromossággal működik, akkor is ha nincs benne semmi ami egy külön dedikált kommunikációs csatornára lenne kötve, vagy rádióhullámok kiadására lenne képes! A közönséges villanyvilágítás is ilyen, például. Teljesen ártalmatlanak látszik, de mégsem az. Szóval, hogy rövid legyek, a baj nagyobb mint hitték!

—A jó kurva életbe! - tört ki az apuka, s ettől Ella döbbenten nézett a férjére, mert ekkora káromkodásra eddig még soha nem vetemedett a „ház ura”. Ez mindenesetre erős jele volt annak, hogy a férfit alaposan sokkolta a megtudott hír. Holott Bacor még folytatta is:

—Abban is biztos vagyok, igenis kíváncsiak voltak a rendőrök arra, hogy mit beszélnek maguk egymás közt miután ők, a rendőrök elhagyták az önök házát, tehát ami kémholmi csak volt ott, azt azonnal „adásra” kapcsolták. Megtudták tehát hogy önök lemennek a pincébe. Azt is hallották hogy ön uram arra utasította a családtagjait hogy ne vigyenek oda telefont. És bár rengeteg a rendőrvicc a társadalmunkban, de azért annyira ők se idioták hogy ki ne találják ebből, mi volt az igazi oka a pincébe menekülésüknek... Na és most két eset van. Vagy van valami kémholmi a pincében, vagy nem. Ha van, akkor arról is tudnak mi mindent beszéltek maguk a pincében. Tudják tehát hogy maguk haragszanak a kormányra a lehallgatás miatt, tudják hogy azért dobták ki a sok mindent a lakásból mert félnek a lehallgatástól. Ha azonban netán semmi lehallgatókészülék nincs a pincében - bár erre az esély kevés, mert mondom, a lámpák tápkábele is alkalmasak adattovábbításra - még akkor is az van hogy mondom, a rendőrök se hótt-hülyék, tuti hogy észrevették hogy önök kidobták a lakás berendezési tárgyainak jókora hányadát, lehetetlen hogy észre ne vették volna, már amiatt is mert amit maguk kidobtak, azon tárgyon keresztül nem tudják önöket többé megfigyelni! Másokat igen, azokat akik elvitték az önök által kidobott cuccokat, de magukat nem! Na most az igaz, hogy nem számít bűncselekménynek e tárgyak kidobása. De ne legyek Kívülálló ha nem úgy gondolnak mostantól magukra a hatóságok, hogy kifejezetten amiatt dobáltak ki mindent, mert van valami KOMOLY titkolni valójuk, maga a tény hogy rejtegetni akarják a magánéletüket a hatóságok elől, ez már bizonyíték a szemükben arra, hogy önök igenis bűnösök, ha nem is tudható egyelőre hogy miben, vagy még a legjobb esetet feltételezve is, önök minimum lázadó természetűek, megbízhatatlan állampolgárok, és ide a rozsdás kést - mutatott Bacor a saját torkára - hogy értesítették ezekről az összes olyan, kissé is befolyásos embert akivel maguk kapcsolatba szoktak kerülni, hogy vigyázzanak magukkal, jobb ha nem ápolnak önökkel szoros kapcsolatot a jövőben, ha nem akarnak ők is bizalmatlanságot ébreszteni „szeretett” kormányunk dolgos és a népre oly féltő gonddal vigyázó hivatalnokai körében! Szóval én ezer százalékra biztos vagyok benne, hogy a karrierjüknek mindörökké vége. Nem lesz vége látványosan és azonnal, arra ügyelnek majd a hatóságok, de nagyon vigyáznak majd rá hogy egyikőjük se kerülhessen magasabb pozícióba, státusba mint most van, ne gazdagodhasson meg jelentősebben sőt inkább menjen tönkre, csődbe, mert ha szegényebb akkor ártalmatlanabb, szóval ebből az lesz hogy lassanként (de talán nem is olyan nagyon lassan) senki nem köt majd önökkel üzletet, hiteleket se adnak

majd önöknek mindenféle homályos és mondvacsinált ürügyekre hivatkozva, vagy akkora kamatra adnak csak hogy előre tudható, önök abba nem mennek majd bele sosem, ha valaki mégis köt magukkal üzletet akkor az csak azért lesz hogy minden apróságba beleköthessen és feljelenthesse magukat, és így a szart is ki-perelhesse magukból, stb. Szóval, mondom, ezt jobb ha előre tudják, ha pedig ez így van, tényleg semmi értelme a bejárati ajtó zárjával pöcsölni, a baj messze sokkal nagyobb annál hogy ilyen egyszerűen megoldható lenne, tehát el kell költözni innen de minél előbb, nekem ez a szilárd véleményem! De a döntés a maguké, minden önökön múlik. Az se érv az el nem költözésre, hogy Vú ki ne maradjon az iskolából, mert abban is biztos vagyok hogy mindenféleképp kirúgják őt onnan nagyon hamar valami ürüggyel, mert nem akarják hogy úgymond „rosszra nevelje” a többi nebulót a nonkonformista véleményeinek a hangoztatásával. És nagyon egyszerű ürügyet találni a kirúgására, elegendő kívánni amíg lesz bármi kisebb vagy nagyobb verekedés ott Vú és bárki más vagy mások közt, márpedig egészen biztos lesz, a fiúk gyakran verekednek, és Vút különben is gúnyolni fogják miután megtudják róla hogy a rendőrök ott jártak maguknál. És akkor egyszerűen annyit kell tennie a tanároknak hogy azt mondják, Vú volt a hibás a verekedés miatt és kész, és emiatt mint összeférhetetlen, közösségbomlasztó, beilleszkedésre képtelen elemet kicsapják az iskolából. Jobb esetben. Rosszabb esetben rögvést javítóintézetbe küldik, ahol maguk meg se látogathatják őt, márpedig egy javítóintézet rém kellemetlen hely ám, főleg egy olyan gyerekek mint Vú, aki nem különösebben erős, és így meg se nagyon tudja védeni magát majd a többi erősebb gyerekekkel szemben. Sőt azt se tartom lehetetlennek hogy a hatóságok valami sunyi módon direkt uszítják majd rá Vúra a többi gyereket ott, mert jobb csírájában elfojtani a bajt, azaz a legjobb ha Vú már fiatalon meghal, akkor nem kavarhat bajt később, ha már felnőtt. Szóval ez van, mondom, de a döntés tényleg a maguké...

—Jaj, fiam...! - nézett Vúra az anyuka sápadtan.

—Asszonyom, ne szídj a fiát! Tudom hogy ön most arra gondol, minek is kellett hogy Vú megmentse az életemet. De hát nem tudhatta hogy ez lesz belőle. Ön se tudhatta előre, a fia pedig még nem is felnőtt. Én se vagyok hibás, mert remélem nem kételkedik benne hogy nem direkt üttettem el magamat a roxival, és nem is kértem se önöket se mást arra, hogy azután megmentsen engem. Még csak nem is jajgattam, hiszen ájult voltam. Ez egyszerűen egy olyan helyzet amit senki se akart, ez csak így alakult magától és kész! Ha valaki egyáltalán bűnös, akkor az nem más mint a geci kormányunk.

—Akkor mit javasol mint legjobb megoldást? - kérdezte Krant.

—A „felszívódást”. Ezalatt azt értem, hogy minél láthatatlanabbá válni a hatóságok számára.

—Tartok tőle hogy ebből az lesz, hogy ki kell szedetnünk a csipjeinket, erre akarsz biztatni minket... - mormogta Ella asszony.

—Hát persze hogy ezt kell tenni, ez nyilvánvaló, de nem azonnal. Az én javaslatom az, hogy most menjenek haza, adják el a lakrészüket amilyen gyorsan csak lehet, akár mélyen áron alul is, és mondják mindenkinek azt, hogy máshová költöznek, nagyon messzire. De ne mondják meg, hogy hova. Ami szerződést eddig megkötöttek rendezvényszervezésre vagy akármire, azt teljesítsék is, mert nehogy ilyesmi miatt bepereljék magukat, de újabbakat ne vállaljanak. Nagyon gondolják meg, hogy amikor otthon tartózkodnak, mit beszélnek... A zárat nem kell kicserélni mert minek, tényleg elköltöznek onnan hamarosan. Vút minél előbb irassák ki az

iskolából, lehetőleg már rögtön holnap, s mondják azt a suliban, hogy tekintettel a furcsa gondolkodásmódjára ki akarják vizsgáltatni pszichológussal, talán pszichiáterrel is, hátha van valami lelki baja... Ez nagyon fog tetszeni a tanároknak ott, nem hiszem hogy akadályt gördítenének elé, örülnek majd inkább hogy megszabadulnak tőle, és jól hangzik azért is mert önöket konzervatív állampolgároknak mutatja be, akik nem osztják Vú különös nézeteit. De természetesen nem fog Vú pszichológushoz járni, van ellenben tényleg olyan ismerősöm aki pszichiáteri végzettséggel rendelkezik, ő nem Kívülálló teljesen, de szimpatizál velünk titokban, s majd ő kiállít Vúnak olyan igazolást, hogy Vú különösen neuraszténiás személyiség, s emiatt magántanulónak javasolja. Ekkor Vú nem kell hogy iskolába járjon minden nap, de időnként vizsgáznia kell az egyes tantárgyakból, nagyjából fél évente. Ezt nem lesz nehéz teljesítenie, mert majd mi hobók biztosítjuk neki a megfelelő oktatást. Akadnak köztünk olyanok is bőven, akik korábban tanárok voltak, van igazi iskolánk is, bizony... Persze a Hatóságok nem tudnak róla. De a lényeg hogy ott Vú megtanul majd mindent ami kell a vizsgáihoz, meg sok olyasmit is amitől egy átlagpolgárnak a szeme is kidülledne ámulatában... Szóval igen, Vú igazi „hobó” lesz maga is! Nem azonnal, de idővel amikor már mindent megtanult. Ami meg magukat illeti, hát izé... szóval ott tartottam hogy el kell adni a házat, befejezni az üzletelést a folyó ügyek lezárásával, szóval azt azért nem szabad hogy csak úgy egyetlen pillanat alatt elpárologni... az rém gyanús lenne. Amint pedig mindez megvan, na AKKOR kell kiszedni a csipeket... Illetve, Vúból nem szedjük ki azonnal, csak miután felnőtt lett, mert a csip kell neki amikor igazolja magát a vizsgáin. Sajnálom, kis barátom, addig el kell viselned a csipet, a tahók jelképét...

—De nem akarom hogy a csip mindig jelezze mindenhová hogy én épp arra járok!

—Semmi baj, van nekünk erre egy remek megoldásunk, egy különleges kesztyű, ami ólommal van bélelve. Azon nem hatol át a csip rádióhulláma.

—Akkor te miért szedtetted ki mégis a csipet magadból?

—Nem „kiszedtettem”, hanem kivágtam én magam! És érzéstelenítés nélkül, úgy ám! Tulajdonképpen ez egyfajta beavatási szertartás nálunk Kívülállóknál. Csak azt fogadjuk be magunk közé igazán, aki mások - legalább 10 másik Kívülálló - jelenlétében bizonytságot tesz elszántságáról, és ott előttünk kész kivágni magából a csipet, s mondom, érzéstelenítés nélkül... Mindegy ha netán sír közben, ha lassan csinálja, ha gyorsan, akármi, a lényeg hogy vágja ki, csinálja végig! Ő maga, a saját akaratából! Amíg valaki erre nem hajlandó, nem bízunk meg benne teljesen. Néhány dologba beavatjuk az olyan embert is, de csak csupa olyasmibe amit ha netán elárulna, nem csinálna vele nagy bajt nekünk Kívülállóknak.

—Én kész vagyok kivágni magamból akár itt és most azonnal is!

—Örülök a lelkesedésednek kis barátom, és semmiképp se kételkedem abban hogy valóban megtennéd, de mondom, ezt nem lehet most, mert akkor semmiféle iskolai végzettséged nem lenne...

—Én azt se bánom!

—Értelek, de hidd el nekem mégis jobb lesz neked úgy, ha van valami végzettséged hivatalosan is. Könnyebb lesz úgy az életed felnőtt korodban. Például akár csak amiatt is, mert könnyebben tudod eltitkolni úgy, adott esetben, hogy Kívülálló vagy...

—Hogyan, ha nem lesz csipem!

—Nem dobjuk ám el a kioperált csipeket, azt csak a tahók hiszik rólunk... Mindet megőrizzük ólomkamrában, így ha igazán és tényleg nagyon muszáj, magunkkal

vihetjük, mondjuk egy ragtapasszal a tenyerünkre ragasztva, hehehe... Nem szeretjük az ilyesmit, mert akkor tényleg tudni lehet rólunk hogy hol vagyunk, merre járunk, de azért akadhatnak speciális élethelyzetek amikor ez mégis előnyös, átmenetileg. Szóval várj ezzel, bízz bennem, jobb ha lesz neked is bizonyítványod, s amíg köztünk tanulsz az úgyis olyan helyen lesz hogy hiába lesz bened a csip, semmit nem fog tudni senkinek se sugározni rólad meg a koordinátáidról, azt garantálom neked!

—De akkor adj legalább egy olyan kesztyűt amit említettél, amin nem megy keresztül a csip sugárzása! Az olyan szép lenne ha lenne olyanom, akkor úgy érezhetném hogy máris igazi Kívülálló vagyok én magam is, legalábbis „kezdő” Kívülálló!

—Adok neked olyat, mielőtt elmentek innen, ígérem.

—Nem lesz ez gyanús? - kérdezte Vú apukája.

—Nem, mert ha valaki meglátja, elég annyit mondani hogy ez egyszerűen egy késálló kesztyű, a sérülések elkerülésére. És tényleg teljesen úgy néz ki.

—És miből fogunk megélni? - kérdezte Vú anyukája.

—Számos javaslatom van e gond megoldására. Nem kétlem, egyik se fogja megnyerni a tetszését, de azért az biztos, hogy nem kell az éhenhalástól félnie, ígérem!

—Halljuk ezeket a javaslatokat!

—Például rengeteg lehetőség van arra, hogy elmenjen takarítónak különböző családokhoz. Nem fognak magától semmi dokumentumot kérni, bankszámlaszámot se, semmit se, ha kellően olcsó árat szab a munkáért.

—Aha, szóval végezzek úgynevezett „fekete munkát”... Én, a kétdiplomás nő... Ráadásul még feketemunkát is olyat ami a legundorítóbb, legmegalázóbb, mások mocskát takarítani...

—Na látja, erre mondtam már előre, hogy nem fogja megnyerni a tetszését... De van bőven lehetőség olyasmire is, hogy gyermekfelvigyázó, bébisintér, akarom mondani nem bébisintér hanem béisizitter, de olyan is hogy idősgondozás, vagy szakácsnősködés...

—Ezek már valamivel jobban hangzanak, elismerem, de tényleg csak alig valamivel. Hogy hasonlattal éljek, az előbb említett takarítás olyan, mintha lágy, véres, gennyes fost kéne ennem, ezen utóbbi lehetőségek azonban már tényleg jobbak, mert ez már csak a száraz szar kategóriája a szememben. Olyasmit nem tud ajánlani, ahol az eszemet használhatom?!

—Olyat nem. Mérget vehet rá asszonyom, hogy minden kicsit is előkelő munka olyan, amihez szüksége lesz bankszámlára. És a csipre is a kezében. Tehát, beazonosítható lesz. Már amiatt is, mert minden munka amit maga előkelőnek tart, az nyilvánvalóan olyan hogy sok pénzt hoz a konyhára, márpedig a nagy fizetéseket az Állam szereti megadóztatni, az adózáshoz pedig hivatalos iratok kellenek... És ha megtudják a hatóságok hogy maga munkába állt itt meg ott, akkor azonnal elkezdenek leskelődni maga után! Mindez természetesen a kedves férjére is ugyanúgy vonatkozik. Szóval csak a szakképzettséget nem, vagy alig valamiféle szakképzettséget igénylő munkák jöhetnek szóba.

—Hát erre én is azt mondom, hogy cseppet se hangzik jó. - mondta Vú apukája.

—Nos igen, ezt magam is elismerem... Elárulom azonban, mindezt csak a teljesség kedvéért említettem meg, mintegy kötelességtudatból, hogy tájékoztatva legyenek erről a lehetőségről is. Mert abban én is teljesen egyetértek magukkal, hogy ez cseppet se hangzik jól. Naná hogy nem! Épp emiatt, mi Kívülállók nem is szoktunk magunk se ilyen munkákat végezni, vagy legfeljebb nagyon néha-néha, és

csak rövidke ideig, kivételes esetekben.

—Akkor honnan szereztek pénzt?

—Hát, az az igazság, hogy majdnem mindig egyszerűen SEHONNAN...

—Akkor miből éltek meg?

—Természetesen kajából. Miért, uram, maga ételt szokott enni, vagy talán pénzt? Mert lefogadom, sosem evett még se pénzérméket, se papírpénzt, se bankkártyákat, se pénzösszegeket jelentő biteket a számítógépekben... Ugyanis az élethez nem pénz kell, ez súlyos tévhit. Az élethez alig fél tucat dolog szükséges csupán, de ezek egyike se pénz! Fel is sorolom a szükséges dolgokat:

—Víz

—Élelem

—Ruha, ami véd az eső, hideg és szél ellen

—Valamiféle menedék, megintcsak azért, hogy védjen az eső illetve a hideg ellen

—Tűz, hogy tudjon rajta sütni-főzni, és megintcsak azért, hogy legyen ami védi a hideg ellen

—És valamiféle önvédelmi fegyver, legalábbis egy nagyobbacska kés.

—És kész, ennyi! Ezek tehát a szükséges dolgok, az élethez szükséges dolgok. Minden más tulajdonképpen felesleges, bizonyos értelemben, azaz, minden ami ezen felül van, már igazából csak mesterségesen generált igény. Esetleg még felvehetjük a listára a hátizsákot is, mert szükséges arra a célra is valami, hogy abban hordozhassuk a cuccainkat. Bár én amondó vagyok, az a személyes véleményem, hogy bár a hátizsák valóban fontos, de mégse érdemel meg külön pontot az előbbi felsorolásban, mert én a hátizsákot is egyszerűen egy speciális ruhadarabnak tekintem. Mert hát persze hogy az, hiszen ugyanúgy felvesszük a testünkre mint a többi ruhadarabot... De nekem mindegy ha nem értenek egyet e nézetemmel, ezen nem fogunk összeveszni, mert nincs gyakorlati jelentősége annak, minek tekintjük a hátizsákot. A lényeg hogy jó ha van, nagyon hasznos, kifejezetten erősen ajánlott is hogy legyen egy nagyon jó hátizsákunk, ugyanakkor azonban nem okvetlenül létszükséglet, elvégre akármikor lehet egy rögtönzött hátizsákot összebarmolni valami régi lepedőből vagy akármiből. Vagy ha az nem is lesz hátizsák, de legalábbis egy batyú. Mindenesetre, az biztos hogy e felsorolásban sehol sem szerepel a pénz! Azért nem, mert a pénz hiányába még soha senki nem halt bele, a víz vagy élelem hiányába azonban nagyonis sokan!

—Na de a felsorolt cuccokat mind pénzért lehet csak megvenni.

—Ez először is nem igaz. Ezek messze többségét ugyanis el lehet készíteni magunknak, önerőből. Még a kést is, bizony! És nem kell hozzá kovácműhely. Alkalmas kőből is lehet remek kőkést pattintani. De különben vaskést is készíthetünk, mindenféle hulladékvasból.

—Milyen lesz már az!

—Hát biztos is hogy nem olyan jó mint a bolti kések, de még mindig sokkal jobb mint az őseimbek kései, márpedig azok is túléltek a maguk kőkéseivel, és ez a lényeg! Aztán, ruhát is lehet szerezni, tudniillik a szemeteskukákból, mert temérdek ilyesmit dobnak ki mindig a pazarló tahók, s az se baj ha nem jó a mérete, mert akkor átszabjuk magunknak, megvarrjuk, stb...

De van más módszer is. Például amint említettem, nagy ritkán mi is dolgozunk, csak nem sokat. Egy-két napot itt-ott. Ami kevés pénzt ezért kapunk, az tényleg nem sok, de nekünk nem is kell sok pénz, s az a kevés elegendő arra, hogy ha

NAGYON vágyunk valami luxusholmira, például mert ANNYIRA megtetszik valami szuper kés vagy luxus-hátizsák, akkor azt megvegyük magunknak.

—És az élelem?

—Annak java része is összeszedhető a kukákból. És nem kell olyasmire gondolni hogy mások maradékát esszük. Ugyanis eszméletlen hogy mennyi minden remek kaját dobnak ki az áruházak, bontatlan csomagolású húsokat egyenesen a fagyasztókból, meg konzerveket, mindent, csak mert a szavatossági idő épp aznap jár le, holott akkor még semmi baja annak! De néha a lejáratí idő előtt egy héttel is kidobják, adminisztratív okokból. Vagy ha egy karton tojásból egyetlen elreped, kidobják az egész kartonnyit, mert ők nem egyesével árulják a tojásokat, hanem kartonszámra. Ha egy köteg banánból egyetlenegy is megbarnul, kidobják az egész köteget. És így tovább.

—Továbbá - folytatta Bacor - vadászunk is ha csak tehetjük. Említettem már, hogy rendszeresen vadászunk patkányokra... De sok más rágcsálóra is. Nagyon finom a húsuk! Galambokra is vadászunk, itt a városban rengeteg van belőlük, és nem is védett állatok, annyira nem, hogy kivételesen még a rendőrök se baszogatnak bennünket ha elkapunk pár galambot, mert ezzel jót teszünk a városnak, a galambok ugyanis mindent összeszarnak, még a műemlékeket is. Továbbá, kíváloán ismerjük az ehető növényeket, úgy értem azokat amiket szokásosan gaznak tekint a legtöbb ember, de mi tudjuk hogy ezek java része ehető, sőt még finom is! Szóval az nem tragédia nálunk, ha valakinek nincs munkája, attól még nem fog éhen halni, az biztos... Épp emiatt bár valóban előfordul hogy dolgozik némelyikünk némelykor egy kicsit, de ez igazán nem jellemző. Mi inkább arra fordítjuk az időnket munka helyett, hogy a képességeinket fejlesszük, azaz tanuljunk valami hasznosat. Hasznosnak pedig azt tartjuk, ami segít bennünket a túlélésben, általában véve csökkenti a kiszolgáltatottságunkat, és növeli a függetlenségünket! Ez sokkal érdekesebb is, mint a munka. Bevallom, a munkát mi valójában rabszolgaságnak tartjuk.

—Én értem hogy megpróbálsz megideologizálni a nyomorotokat, hogy a szükségből próbálsz erényt kovácsolni, de akkor is élek a gyanúval, hogy ez az életforma rém kényelmetlen, arról már nem is beszélve hogy undorító.

—Drága asszonyom, mondják hogy „ízlések és pofonok különböznek”... Azaz, önnek természetesen joga van a saját véleményéhez, amint nekem is a magaméhoz! És nem fogom győzködni, mert minek! Én csak tájékoztatom magukat a lehetőségekről. Az természetesen vitathatatlan, hogy ez az életforma számos lemondással jár, mondjuk hogy kényelmetlenséggel, ha maga már így nevezte, ezt én magam se tagadom, készségesen elismerem e tényt akármikor őszintén, sőt valószínűleg én magam vagyok az a Kívülállók közt, aki ezt talán a leghatározottabban ki is hangsúlyozza az újoncoknak, hogy tudják mit vállalnak! De, ugye, „valamit valamiért”! És e kényelmetlenségek inkább csak fizikai értelemben léteznek, ellenben ezt ellensúlyozza az, hogy az ilyen életmód roppant önbizalmat, magabiztosságot nyújt az embernek, persze nem azonnal, ezt is elismerem, de idővel, amikor már megtanulta a túléléshez szükséges ismereteket! Mindjárt különbnek, felsőbbrendűnek érzi úgy magát az ember, különbnek, igen, sokkal különbnek mint a tahók, a tömegemberek... Hiszen azok nem tudják mindazt amit ő, a Kívülálló tud... nem függetlenek... Ez is az egyik oka annak, hogy úgy nevezzük őket, hogy tahók. Mert tahó mind, mind egy szálíg, hiszen fogalmuk sincs az igazán fontos dolgokról, nem tudnak túlélni a civilizáció, a „fogyasztói társadalom” elpuhító szolgáltatásai nélkül, nem függetlenek... A másik ok meg amiért tahónak nevezzük őket,

az az, hogy az eszük állandóan a THP-n jár, a „Társadalmi Hasznossági Pontok”-on, a THP első két karaktere meg ugye TH, s ezt magánhangzókkal kiegészítve azt a szót kapjuk hogy „tahó”, ami igen jellemző rájuk, ezekre az agyatlan szerencsétlenekre, tömeg-birkákra! És igen, máris mondom mielőtt megkérdezné, hogy igen, magukat is tahónak tartom! Persze hogy azok, nem lehetnek mások. És ez nem sértés a részmeről, csak tényközlés. Tahók, igen. A jó hírem azonban az, hogy nem szükségszerű cseppet se, hogy ez a tahó-állapotuk fennmaradjon! Ugyanis sosem késő változtatni! Én minden segítséget boldogan megadok ehhez, kezem-lábam törve az igyekezetben, igen, rajtam tehát igazán nem fog múlni, és még csak nem is pusztán kötelességtudatból vagy hálából segítenék maguknak, hanem amiatt is mert nagyon élvezem az ilyesmit, azt, ha valakit hogy úgy mondjam „beszervezhetek”, s ezáltal hozzásegíthetem őt a nagyobb szabadsághoz és boldogabb élethez, de a döntést maguknak kell meghozniuk. Van is nálunk egy olyan mondás, hogy...

Vú közbevágott, ezt kiáltotta:

—Ma kezdődik életed hátralevő része, s rajtad áll, hogy milyen lesz!

—Pontosan így van, kis barátom, örvendek hogy ilyen szépen megjegyezted a könyvünkben!

—Én boldogan megtanulok mindent tőled, bárcsak kezdhethném már!

—Esküszöm hogy rajtam tényleg nem múlik, de ez a szüleidtől függ. Ha ők ellenzik, én mit se tehetek, nem tarthatlak itt téged erővel, mert akkor feljelentenek, s lesíttelnek gyerekrablásért.

—Ugyan már, nem hiszem hogy el tudnának téged kapni a zsaruk!

—Hát az biztos is hogy nem lenne könnyű dolguk, de azért lehetetlennek se merném nevezni...

—Van talán valamiféle iskolátok, ahol ezt az izét oktatják... túlélést vagy mit? - kérdezte Krant.

—Persze hogy van, még szép! Sőt, nem is egy ilyen iskolánk van!

—És ez ingyenes lenne nekünk?

—Persze! De nemcsak nektek ingyenes. Mindenkinék az, minden új jövevénynek.

—Hm... Egyelőre afelé hajlik a véleményem, hogy vágjunk bele! Mert hát ugye, semmit se veszíthetünk. Ha túl nehéz lesz az a sulis, elvégre akármikor abbahagyhatjuk. Aztán meg, ha elvégeztük, s mégis úgy gondoljuk hogy inkább bevállaljuk a takarítást vagy akármelyik efféle alacsony presztízsű munkát, hát még akkor is megtehetjük, mert ugyan ki akadályozna meg bennünket ebben?! És remélem, az iskola érdekes lesz. Abban eléggé biztos vagyok, mindenképp érdekesebb mint a takarítás, az meg kvintilliószázalékra biztos, hogy nem érezném annyira megalázónak!

—Hát, abban egyetértetek veled, hogy az az egy legalább biztos, hogy semmi esetre se érezném én se olyan megalázónak... - mormogta Ella.

—Eldőlt akkor a kérdés? - kérdezte mosolyogva Bacor.

—Azt hiszem igen. - sóhajtott a apuka.

—Ebben az esetben, javasolom hogy a továbbiakban tegeződjünk. Mi Kívülállók azt úgy szoktuk egymás közt.

—Részünkről rendben, szia!

—Jó, akkor most menjetek haza, adjátok el a cuccaitokat, a házat, stb, zárjátok le az üzleti ügyeket, Vút irassátok ki az iskolából már holnap, szóval ahogy megbeszéltük... aztán ha megvagytok mindezzel, várlak benneteket ugyanitt, ahol ma találkoztunk!

—És a kesztyűm?! - kérdezte Vú türelmetlenül.

—Van belőle dögivel a csatornarendszer kijáratának közelében, mindjárt adok neked olyat.

A túlélőiskola

Másnap hőseink valóban elballagtak (elrobottaxiztak...) Vú iskolájához, azaz ezúttal nemcsak Vú tette tiszteletét e jeles intézménynél, de édesapja és édesanyja is. Korán ott voltak már, jó fél órával az iskolakezdés előtt, mert egyrészt minnek is húzni-halasztani az ilyen hivatalos ügyeket, másrészt ilyenkor még vélhetően mindenki ott van az iskolában a tanárok közül, Vú osztályfőnöke is, sőt az igazgató is, de ki tudja nem lépne-e le valamelyikük előbb, akármi miatt is, például mert nincs már több órája aznap...

Kiderült azonban, akármilyen korán lett légyen is, nem tudtak olyan korai időpontban odaérni, hogy megelőzzék azokat, akik már vártak rájuk!

Amint ugyanis beléptek az iskolába, s mondták a portásnak hogy az igazgatóval szeretnének beszélni, az azonnal így válaszolt:

—Természetesen, menjenek csak fel itt a lépcsőn, kérem, az első emeleten van a szobája, rögtön szemben a lépcsővel, el se lehet téveszteni, és már várja is magukat!

—Hogy micsoda?! Hogy vár ránk?! Tudta hogy érkezni fogunk?! - csodálkozott Ella.

—Kérem, én nem tudhatom hogy ő mit tud és mit nem, de az biztos hogy percekkel ezelőtt hívott fel engem telefonon, és mondta hogy amint megérkeznek, igazít-sam útba önöket őhozzá!

—Hm, hát köszönöm! - mormogta udvariasan Krant apuka, azzal megindultak a lépcsőn felfele.

—Apa, ez nekem nem tetszik! - suttogta Vú gyanakodva. Különben nyugodtan kiabálhatott is volna, mert akkora volt a zaj, mindenféle gyerekek szaladgáltak és visitoztak, nevetgéltek, kiabáltak – tehették, egészen a becsöngetésig.

—Nekem se tetszik, fiacskám, de most már mindegy, ha itt vagyunk, bemegyünk a dirihez, legalább megtudjuk mit akar!

—Biztos a roxi árukodott neki, ő üzenhette meg hogy ti is jöttök velem együtt!

—Ezt kétlem, mit törődne ilyesmivel egy robottaxi...

—Például ha utasítják rá.

—Nem hiszem hogy ehhez megvan a hatalma és jogköre az igazgatónak.

—Neki biztos nem, de a rendőrségnek?!

—Annak persze hogy van lehetősége rá, de akkor nekik, a rendőröknek árulkodna a roxi, és nem az igazgatónak! Na de mindegy, itt az ajtó, menjünk be, mindjárt okosabbak leszünk, megtudunk mindent...

Tényleg megtudták. Abban a pillanatban még hozzá, hogy kopogtak, majd meghallva hogy „fáradjanak beljebb”, s beléptek, azt látták hogy odabent nemcsak az iskolaigazgató várja őket, de két tagbaszakadt rendőr is, meg egy őszes hölgy, aki biztos nem volt rendőr, de ő is nagyon hivatalosnak tűnő ruhában pompázott.

Ezen tényleg meglepődött Ella is, Krant is, Vú is, bár Vú tulajdonképpen nem annyira. Ő csak egy kicsit. Mindenesetre Krant apuka igyekezett palástolni a meglepődését, és így szólt udvariasan:

—Üdvözetem mindenkinek, szép jó napot kívánok, a nevem Krant, ő pedig a...

—Kérem ne fáradjon a bemutatkozással, pontosan tudjuk hogy kik maguk. - válaszolta nem is az igazgató, hanem az őszes hölgy. —Sőt azt is sejtjük, miért látogattak el ide. Valószínűsítjük, hogy másik iskolába szeretnék iratni a gyermeküket, olyan helyre, ahol még nincs rossz híre.

—Ezt kikérem magamnak, a fiam semmi rosszat nem tett, nem lehet „rossz híre”, az hogy ön ilyen mond róla felháborító, mert nem szolgáltatott okot rá mindössze azzal, hogy mittudomén nem szereti a csiricsaré pólókat hanem csak az egyszínűket, meg hogy a bohócokat se kedveli! Sőt, igen, tudom, most biztos azzal érvelne hogy de kiszaladt az útra piros jelzésnél, gondolom erről is tud, akárkit is tisztelhetek önben asszonyom, és igen, ezt Vú elkövette, de életmentési célból, különben meg ilyen kis korban a gyermekek ennél messze sokkal nagyobb zűrt is kavarhatnak hiszen még kicsik, nem körültekintőek, szóval az nagyon túlzás hogy emiatt úgy beszéljenek a fiamról hogy „rossz hírű” vagy ilyesmi!

—Nézze, nem azért vagyok itt hogy ilyesmiről vitatkozzam magával. Azt mondja meg kérem, jól gondoljuk-e hogy másik iskolába akarják iratni Vút? Attól hogy rossz-e a híre, most tekintsünk el, mert nem ez a lényeg.

—Majdnem erről van szó, de nem más iskolába iratnánk, hanem magántanulóként folytatná az ismeretszerzést. Bár nem tudom ennek mi köze van épp önhöz, asszonyom, mert még ha az igazgató úr kérdezné azt megérteném, de önben ugyan kit tisztelhetek?!

—A gyámhatóság megyei kirendeltségének vezetője vagyok.

—Hogy a *MICSODÁÉ*?!

—Megértem a meglepődését. Emiatt engedje meg kérem hogy megmagyarázzam!

—Nemcsak megengedem, de egyenesen felszólítom rá! Elvégre mi köze van a gyám...

—Uram, engem maga semmire se szólíthat fel! Tudomására hozom, hogy itt én vagyok önnel szemben hatalmi pozícióban! Lehet hogy ezt nem hiszi, de hamarosan rájön! Kérem ne szóljon egy szót se, ne húzzuk az időt, figyeljen inkább! Szóval, magukhoz ugyebár kivonult a rendőrség tegnap. Hogy aztán ott mi történt, mit intézkedtek, azt én nem tudom, bár sejtem. De mindegy is, mert ami engem illet, nekem ahhoz semmi közöm. Nem is érdekel. Ami fontos az az, hogy miután a rendőrök elmentek onnan, maguk azonnal kibelettek a lakást, lényegében minden bútort és más berendezési tárgyat kidobtak a kukába vagy annak környékére...

—Ez talán tilos?!

—Ugyan már, hogy is lenne ez tilos, szabad országban élünk, mindenki úgy pazarolja el az értékes vagyontárgyait ahogyan az csak neki tetszik, elvégre az életben az a szép, hogy mindenki a saját tetszése szerint ronthatja azt el... Na de sejtheti hogy azután hogy önöknél járt a rendőrség, azután, hogy is mondjam... szóval, ők is tudomást szereztek erről.

—Na és? Hiszen maga mondta az imént, hogy amit tettünk az nem volt tilos!

—Persze hogy nem volt tilos, most is ezt mondom! Ugyanakkor azonban a rendőrségnek meggyőződése, hogy maguk nem azért dobták ki a cuccaikat hogy újakat vegyenek helyettük. És kérem ne is fáradozzék azzal, hogy ennek az ellenkezőjét hazudja! Senki nem hinne magának, s azért nem, mert azon cuccok többsége amit kidobtak, vadonatúj, alighasznált példány volt, hogy csak párat említsek, a legislegmodernebb tévé ami csak kapható jelenleg, a legmodernebb, legdrágább „személyi asszisztens”, a legmodernebb asztali számítógép, és így tovább! Ezeknél modernebbet nem lehet venni, mert nincs náluk modernebb a piacon. Nem hihető tehát hogy azért dobták ezeket ki, hogy újabb, modernebb példányokra cseréljék őket. Maguk azért szabadultak meg ezektől, mert a jövőben ezen kényelmi eszközök nélkül akarnak élni.

—Na és ha úgy van, mi köze hozzá, meggyőződésem hogy az se tilos!

—Jól tudja, még ez se tilos. Bárki élhet remetemódra, vagy őseemberként, igénytelenül, mint egy Lenullázott. Az ő dolga. Mondom, szabadság van! Na de ne feledjük, hogy ez csak a felnőttekre vonatkozik, Vú pedig nem az! Ő igazán kiskorú még! Na és ezzel a rendőrség is tisztában van. Jelentették az esetet nekem, pontosabban a Gyámhatóságnak, hogy szerintük itt épp egy kiskorú veszélyeztetésének a folyamata van beindulóban! A jelentés hozzám futott be, mert e körzetben én vagyok az illetékes az ilyen ügyekben. Megvizsgáltam az esetet, s hozzá igazán alaposan, mert voltam olyan udvariatlan hogy éjszaka felzavartam az igazgató urat is a hívással, s tőle is érdeklődtem Vúról. Amit megtudtam róla, megerősített a döntésemben, bár anélkül is elég alapom lett volna a megfelelő határozat meghozatalára. Ami pedig úgy szól, hogy bizonyított ténynek tartom, hogy önök alkalmatlanok a gyereknevelésre, eddig is azok voltak, de pláne alkalmatlanok ezek után, mert hogy is biztosíthatnák Vú számára a megfelelő minőségű életvitelt, sőt egyáltalán a világban való tájékozódást, ha a lakásuk olyan üres lett mint egy csigahéj amiből már évtizedekkel ezelőtt kirothadt az állat húsa?! Csak nem gondolják hogy eltűnjük, hogy egy kiskorú gyermek, Vú, majd ágy nélkül aludjon a kemény padlón?! Pláne párnák nélkül?! Hogy ne legyen a lakásban ahol él, televízió?! Hogy meg legyen fosztva az egészséges táplálkozás lehetőségétől, mert maguk még a turmixgépet és kenyérpirítót is kidobták?!

—Sosem szerettem a piritóskenyeret. - szólt közbe Vú.

—Te csak hallgass, ehhez semmi közöd.

—Hogy is ne lenne, hiszen rólam van szó!

—De csak a téma tárgya vagy, nem pedig a cselekvő alanya! A lényeg hogy még az Alkotmányunkban is benne van, miszerint – idézem – „Minden gyermeknek joga van a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges védelemhez és gondoskodáshoz. Ez a jog – az élethez való jog kivételével – minden más alapvető jogot megelőz”. Márpedig hogy is gondoskodhatnának Vúról, ha még ágy sincs maguknál?! Személyi asszisztens sem, akinek vészhelyzetben szólhatna a gyermekük?! Nincs okospalackja, ami figyelmeztethetné hogy igyék eleget! És így tovább! Na tehát azt a határozatot hoztam, hogy tekintettel a mondott körülményekre, Vút állami gondozásba vesszük. Eleinte csak ideiglenesen, ez azonban haladéktalanul megtörténik, azaz most azonnaltól érvényes a határozat, Vú tehát már nem is fogja önökkel együtt elhagyni e helyiséget, majd a rendőrurak elkísérik őt a megfelelő intézménybe. Meglesz az örömük tehát, más iskolába jár majd ezentúl...

—Na de hát ez felháborító, ez, ez... ez jogtiprás...

—Ne vádaskodjék uram, természetesen teljes mértékben jogszerűen járok el, s ha nem hiszi, kérdezzen csak meg erről egy ügyvédet! És nyugodtan pereskedjék ha ez a vágya, megteheti, ehhez joga van, elvégre nem először említem hogy szabad országban élünk...

—Na persze, azt látom! Szabad ember szabad országban szabadon tehet és beszélhet mindent amit szabad! - gúnyolódott Vú.

—De fiam... - szólt lagymatagon Ella anyuka.

—Semmi baj asszonyom, majd megnevelik Vút az új otthonában! - mosolygott az ősz hajú nő Vúra majdnem szeretetteljesen.

—Úgy érti, a fiam nevelőszülőkhöz kerül?!

—Ez se kizárt, bár ennek esélye csekély. Túl nagy már ahhoz, az ilyen idős gyerekek örökbefogadásáért nem rajonghanak.

—Szóval visszakapjuk őt?! És mennyi idő múlva?!

—Miután nagykorú lett. Azután oda mehet ahová csak akar, természetesen.

Addig viszont nem láthatják, soha többé, ebben ne is reménykedjék! Hogy is lehetne másképp, hiszen rossz hatással vannak rá, és embertelen körülmények közt akarnák őt tartani, a legminimálisabb komfortot se biztosítva e szerencsétlen gyermeknek!

—Egy gyermeknek nem drága kacatok ezreire van szüksége, hanem szeretetre!

—Aki ilyen nyomorúságos körülmények közt akarja felnevelni azt a gyermeket, az nem szereti őt!

—De azt mondta, hogy csak ideiglenesen...

—Egyelőre. Erre van lehetőségem most. De nagyon hamar megjön majd a végleges döntés is, s az úgyis úgy szól majd hogy örökre elveszik őt maguktól mert alkalmatlanok a gyermeknevelésre! Úgy értem az „örökre”-t, hogy amíg nagykorú nem lesz. És ismétlem, pereskedhetnek, nyugodtan, ameddig csak akarnak, de csak a pénzüket herdálják el, mert úgysem lesz olyan bíróság ami maguknak adna igazat. Szóval, Vú, most arra kérlek gyermekem hogy búcsúzz el a szüleidtől, mert ha rossz szüleid voltak is de ennyi udvariasságot megérdemelnek, aztán...

—Ne mondja nekem hogy „gyermekem”, mert nem vagyok a maga gyermeke! Nem is akarok az lenni, és nem is leszek az, maga ugyanis egy velejéig gonosz vérszopó boszorkány, egy ronda banya, annak örülnék ha mielőbb megdőglene, magának kár volt megszületnie is, amikor magát a világra szarta az anyja akkor ezzel súlyos környezetszennyezést követett el, sőt az emberiség elleni bűntettet is, én igenis a szüleimmel akarok maradni, és úgy gondolom hogy ehhez igenis jogom van, mert én nagyonis tudom hogy szeretnek engem, azt meg leszárom hogy ágyban alszom-e vagy padlón, különben meg magam is egyetértek vele hogy azt a sok vackot kidobták a picsába! Sőt tudd meg te rohadt geciláda hogy még én magam javasoltam nekik hogy ezt is dobják ki meg azt is!

—Hogy beszélsz te szemtelen, pimasz...

—Azonnal bocsánatot kérek amint azt mondja hogy maradhatok a szüleimmel!

—Azt lesheted, hanem majd megírom az intézetnek ahová kerülsz, hogy milyen modortalan fajankó vagy, és majd ők...

—Semmit nem fogsz megírni nekik.

—Ne tegezz, és azt hogy megírjam nekik amit akarok, azt te úgysem tudod megakadályozni.

—Bátorkodom kételkedni benne. Azt hiszem ugyanis, ideje igazi férfiként viselkednem. Azaz úgy, mint aki merészel tenni valamit az általa helyesnek tartott dolgok érdekében.

—Nem érdekel mit fecsegsz, tehát most akkor...

—Most akkor bebizonyítom hogy sokkal rosszabb vagyok mint gondolod rólam, te bűdös dög! Ugyanis teszek róla, hogy semmi esetre se kerüljek abba az intézetbe. Mert most mindjárt olyat teszek hogy vagy szabad leszek, vagy hulla, vagy a börtönbe kerülök, de hogy az intézetbe nem, az biztos! - azzal Vú előrántotta a Bacortól kapott machetét, felugrott az íróasztalra, és teljes erőből az ősz nő toroka felé sújtott vele. Annak több nem is kellett, hiába volt Vú csak egy kisgyerek, de az éles penge félig lefejezte a nőt, ömlött a nyakából a vér, semmi kétely nem lehetett arról, hogy a legügyesebb doktorok se képesek megmenteni az életét! És Vú nem állt meg, hanem ugrott mégegyet... egyenesen az íróasztal mögötti hatalmas ablaknak! Ami természetesen kitört, s a rengeteg üvegcserep zápora közben Vú kizuhant a szobából, az első emelet magasságából.

Az első emeletről kizuhanva is meg lehet halni, éppenséggel, de azért ez aránylag mégiscsak ritkaság! Vú is arra számított, hogy túléli majd az ugrást. Nem

mert a szobából kiszaladni, mert tudta hogy akkor a rendőrök elkaphatnák őt az iskola folyosóján. Most azonban, az ablakon kiugorva, egyenesen az utcára jutott. És még szerencséje is volt annyiból, hogy kisebbet zuhant mint amire felkészült, ugyanis egyenesen egy roxi tetejére pottyant. Onnan aztán sebesen lekászálódott, majd futásnak eredt. Futás közben pedig kihalásztta a zsebéből a Bacortól kapott kesztyűt is, felhúzta azt a bal kezére, hogy a beléültetett csip által le ne tudják nyomozni a rendőrök, hogy merre jár. Az biztos, hogy mire a rendőrök észbekaptak, Vúnak már nyomát se lették. De különben se eredtek utána azon nyomban, előbb megpróbálták megmenteni a gyámügyes nő életét, persze a próbálkozásuk a legcsekélyebb sikerrel se járt. Mire tényleg eszükbe jutott volna Vú üldözése, már semmi reményük se volt rá hogy utolérják, vagy hogy egyáltalán rájöjjenek, merre jár. Ez eleinte nem is zavarta őket, azt hitték a csip segítségével hamar megleglik a gyilkos kölyköt, de hát ez se vezetett eredményre, sőt az se amikor – biztos ami biztos – újra elmentek Vú szüleinek lakására. Mert hát persze hogy nem odament Vú!

Na de a rendőrök azért mégiscsak ellátogattak Krant és Emma lakásába, bár tulajdonképpen maguk se hitték komolyan, hogy Vú ott lesz majd. De hát a kötelesség az kötelesség... Odabent aztán nagyokat fitorogtak, látva hogy tényleg milyen rém üres lett ez a korábban gazdagon sőt hatalmas luxussal berendezett lakosztály, na de ez tényleg nem volt tilos... Ezután azonban figyelmeztették Vú szüleit, hogy bár őket természetesen nem vádolják gyilkossággal, eléggé nyilvánvaló hogy ártatlanok abban amit a gonosz csemetéjük művelt, de másnap délután be kell menniük a rendőrségre hogy vallomást tegyenek, tanúként. És ha a gyermekük időközben hazamerészkedne, akkor el ne engedjék menni, mert azzal bűnpártolást követnek el, ellenben állampolgári kötelességük azonnal hívni a rendőrséget hogy itt van Vú! Ha ezt nem teszik meg, azzal különben nemcsak a hosszú börtönbüntetést kockáztatják, de azt is biztosra vehetik, hogy elveszítik minden THP pontjukat, ami után reményük se lehet rá hogy bármi kicsit is jól fizető, előkelő munkakörben helyezkedjenek el, és üzletet se fog kötni velük senki sem!

Ezután elmentek a rendőrök.

—Most... Most mit tegyünk...?! - szepegte Ella, a férjére nézve.

—Most ha megkérhetlek tedd azt, hogy nem szólsz egy árva szót se, meg se nyikansz, ha ugyanis megteszed, az zavar a koncentrációban!

—Mire akarsz te koncentrálni épp most, amikor romokban az életünk, és...

—*Az előbb mondtam hogy maradj csöndben, vagy nem?!!!* - ripakodott rá a férje, olyan hangsúllyal ahogy még sosem tette, s ettől Ella igazán megrettent. Befogta hát a száját, s inkább azt figyelte, mit csinál Krant.

Hát a férje azt tette, hogy mindenekelőtt betért a fürdőszobába, s onnan kihozta az elsősegélyfelszerelést, s letette azt a konyhaasztalra. Aztán az elsősegély-csomagból kiszedte a steril, még sosem használt szikét, kibontotta azt a csomagolásból... Kinyitott egy jódpárnát is...

Ella mindezt elkerekedett szemekkel figyelte. Sejtette már, mire megy ki a dolog. S valóban, ezután a férje beszedett egyszerre tíz erős fájdalomcsillapítót is...

—Gyerünk, te is! - intett a feleségének.

—De... izé... én gyáva vagyok... - nyöszörögte a nő.

—Én is az vagyok, hidd el! De ami muszáj, az muszáj! Mindennek van egy határa!

—Félek...

—Én is. Nem számít. És nem lesz olyan fájdalmas mint hiszed. - azzal előszedett egy erős gumikötözőt, és roppant erősen elszorította vele Ella teljes bal csuklóját. A kézfej pillanatokon belül elkékült. Ezután így tett a maga bal kezével is.

—Tíz percet várunk, az elég lesz, addigra már alaposan elzsibbad.

—Nem bírok vért látni...

—Akkor fordulj el.

—A magamét se bírom látni...

—Megcsinálom neked, ha akarod.

—I... i... igen... aka... rom... - és Ella tényleg elfordult. Emiatt nem látta, miként metszette ki a csipet a férje a kezéből, de azt se érezte nagyon, amikor az ő kezéből vágta ki azt Krant.

—Kész van! - hallotta egyszer csak a megkönnyebbülést okozó szavakat. —Most bekötözöm a mancsodat...

—Tényleg nem fáj olyan nagyon...

—De majd mindjárt fog, ahogy leszedem a gumit a csuklódról, és megindul benne a vérkeringés... Persze, az akkor is bizsergés lesz csak, ami nem olyan vészes, az csak olyan mintha hangyák rohagnának a kezeden...

—És akkor most?

—Tudod jól, hova megyünk.

—De önáluk az a szokás, hogy a szemük láttára kell kiszedni, és mindenkinek a magáét...

—Nem árullak el, azt mondjuk majd hogy te is magadnak csináltad.

—De nem előttük.

—Szerintem ebben a speciális esetben ettől eltekintenek majd. Elvégre muszáj volt ezt most megtennünk, hogy le ne nyomozzák az útvonalunkat.

—Mindenünk odalett. A pénzünkhöz se juthatunk hozzá, ha nincs csipünk. Mi is Lenullázottak lettünk! Se pénz, se THP...

—Leszarom. Nem mi kezdtük ezt az egészet. Na, töröld meg a szemedet, pakold be a legjobban tetsző válltáskádba vagy akármibe a legkedvesebb piperecuccaidat vagy amit csak akarsz, de SEMMI ELEKTRONIKA ne legyen a holmik közt, még egy árva zseblámpa se mert már semmi ilyesmiben nem bízom, aztán gyerünk, induljunk de azonnal ám! Én is összeszedem egy kis szatyorba a legfontosabb cuccaimat gyorsan, sőt magamhoz veszem azt az övet, batyút vagy tudomisen minek nevezzem amit a fiam a hobótól kapott, mert bár így látszatra csak csupa értéktelen szeméttel van tele, de biztos vagyok abban is hogy csak a tudatlanságom miatt tűnik annak, valójában nagyonis hasznos izémizék... de tényleg nem akarok öt percnél többet tökölni a készülődéssel! Minél korábban indulunk, annál jobb, tehát igyekezz! Mert most hogy az imént mentek el tőlünk a rendőrök, még biztos senki nem figyeli a lakásunkat, de ki tudja mi lesz már akár két óra múlva is...

—És a csipek?

—Húzd le őket a vécén, jobb sorsot biztos nem érdemelnek!

—Menjünk. - sóhajtott Ella anyuka.

Mire a csatornalejáráshoz értek, már ott várta őket Bacor.

—Épp időben érkeztetek, a fiatok alig húsz perccel előzött meg benneteket! De gyertek máris, gyorsan, induljunk, mert feltételezem hogy azért vagytok itt hogy velünk tartsatok...

—Úgy van! - válaszolta Krant.

—Akkor lefelé, a csatornában nem tudják bemérni a csipjeiteket. De biztos ami biztos, itt van egy-egy kesztyű is...

—Nincs rá szükségünk, mielőtt idejöttünk volna kiszedtük a csipjeinket, épp azért, hogy ne követhessenek bennünket! Láthatod a kezünkön a friss sebet! - büszkélkedett Vú apja.

—Ez derék dolog, elismerésem! Lehet hogy félreismeretek benneteket és több az elszántságotok mint az úgy az első pillantásra vélelmezhető lenne!

—Remélem nem baj, hogy nem elöttetek metszettük ki magunkból...

—Szabálytalan, de szükség törvényt bont, azaz megígérem hogy ebből nem lesz semmi baj, ezt én elintézem a többiekkel, ne tartsatok semmitől se! De gyerünk már, gyorsan, mert ha nincs is bennetek csip már, én akkor se vennék mérget arra hogy nem követtek idáig benneteket, mert lehet ám hogy rátok állítottak valami kopót, ki tudja, én már semmit se tartok lehetetlennek...

—Te vagy a főnök! - hajtott fejet Krant engedelmesen Bacor előtt.

—Akkor indulj előre, aztán menjen a feleséged, én meg majd visszazárom a lejárati tetejét.

—És a fiam merre van?

—Ott ahol tegnap beszélgettünk. Mondtam már hogy ne aggódj, hamarosan együtt lesz a család, és biztos hogy Vú is nagyon büszke lesz rá hogy ilyen beleválók a szülei, mert kiszedtétek a csipjeiteket!

—Vú még nem tette meg?

—Persze hogy nem, mondtam hogy alig húsz perce érkezett, annyira volt csak ideje hogy elmeséljen mindent hamarjában... de minden vágya hogy kiszedje ő is a csipjét, és bár eleinte nem akartam ezt neki hagyni ilyen fiatal korban, de most már biztos hogy muszáj lesz megtennie, mert nagyon veszélyes lenne megtartania most, hogy gyilkosságért körözik. Amit amúgy még most is alig akarok elhinni. Nagyon de nagyon bátor tett volt egy ilyen fiatal kiskölyöktől, minden elismerésem az övé, nem ítélem el azért amit tett, más se ítéli majd el ezért közöttünk, szerintem Vúnak teljesen igaza volt, aztán meg különben se szökhetett volna meg másképp mert az ablak előtt ott állt az a nő, szóval Vú szerintem csak jogos önvédelemből cselekedett: a szabadságát védte meg, igen, a szabadságát, márpedig mi Kívülállók épp a szabadságot tartjuk a legnemesebb erénynek, részben különben azért mert semmi másunk nem is maradt már csak a szabadság és függetlenség... Na, másszatok már le gyorsan, beszélgetni odalent is tudunk!

A csatornarendszerben aztán Bacor valóban el is vezette őket Vúhoz. Aki igen-csak meglepődött azon, hogy a szülei is már „csiptelenítették” magukat!

—Elégé biztos voltam benne hogy ti is idejöttök majd, s hozzá nagyon hamar, de ezt nem hittem volna!

—Talán mégsem vagyunk olyan gyávák, mint feltételezted azt az öreg szüleidről, fiam! - és édesapja egy „barackot” nyomott Vú fejére.

—Eszembe se volt gyávaságot feltételezni rólatok, rólad aztán pláne nem, apuci, de azt komolyan úgy gondoltam, hogy túl... izé... konzervatívak vagytok ehhez...

—Erre nem a „konzervatív” a legjobb szó, Vú - szólt közbe Bacor - hanem inkább úgy fogalmaznék, azt hitted, a szüleid nem mernek ennyire kilépni a „komfortzónájukból”.

—Igen, igen, erre gondoltam! De nagyon örülök neki, hogy mégsem lett igazam! Én mikor vághatom ki magamból?!

—Hát nézd, látod, épp ideértünk egy feljárathoz... Ezen most felmászunk, egy el-

hagyatott szeméttelre fogunk kijutni. Ez már a váos szélén fekszik. Onnan aztán elvezetlek benneteket egy... Szóval, van arrafelé számos elhagyatott épület. Sőt, egy egész elhagyott vasúti pályaudvar! Vagy húsz évvel ezelőtt a kereskedelmi szokások és útvonalak mindenféle okok miatt megváltoztak, főleg mert nagyon elterjedt az online rendelés és a házhoz szállítás, ez rengeteg mindent megváltoztatott a kereskedelemben, és erre a pályaudvarra már nem volt szükség az elosztóhálózatok átstrukturálódása után. Olyan kevés lett a forgalma hogy nem volt érdemes fenntartani. Most bezárták. Le kéne bontani, de többbe kerülne mint amit hozna, így csak rohad itt szét már sok-sok éve. Na az efféle helyeket mi Kívülállók imádjuk! Ott akad néhány olyan barátom, akik velem együtt a Kívülállók valamiféle értelemben vett főnökei, vezetői. Persze, mivel mi a függetlenséget tartjuk a legnemesebb erénynek, nekünk nincsenek olyan „igazi” főnökeink, még vezetőink se, de ezek olyan fickók akiket a többiek különböző okok miatt hajlamosak tisztelni, s így ha nem is mindig, de általában engedelmeskednek nekik. Szóval ezért mégis mondhatjuk úgy röviden, hogy „vezetők”. Ha odaérünk, bemutatlak benneteket nekik, s akkor szerintem már kiszedheted a csipet magadból, Vú barátom, ami ajánlatos is lesz, mert onnan aztán még tovább kell utaznotok, hogy a korábban említett iskolába eljussatok, de az már ráér holnap. Viszont abba az iskolába úgysem szeretünk olyanokat elvinni, akikben még benne van a csip. Szóval, légy egy kicsit türelemmel, de szerintem már két-három órán belül megszabadulsz a csiptől... sőt, lehet hogy egyetlen órát se kell már várnod addig!

Bacornak igaza volt. Hat régi ismerősét is ott lelte az ehagyott pályaudvaron, mind egy kiszuperált vasúti étkezőkocsiban tanyáztak. És mindegyikük a Kívülállók valamiféle értelemben vett „előkelőségei” közé tartoztak. Nagyon örvendtek Bacornak, és azoknak akiket mint „új tagokat” Bacor hozott nekik! Bacor elmesélte nekik e család történetét, hogy miért is döntöttek úgy, hogy Kívülállók lesznek maguk is, és döntésüket mindenki helyeselte. Egyikük, egy negyven év körüli nő, akit úgy hívtak hogy Aevara, át is ölelte Ellát:

—Ne félj, de pláne ne szomorkodj! Tudom hogy úgy érzed, mindent elvesztettél, de hidd el nekem mert tapasztalatból beszélek: tévhitben élsz ha ezt hiszed, mert a veszteséged mind csupa illúzió! Mert az igaz hogy rengeteget vesztettél, de semmi igazi érték nincs a veszteségeid közt, amit elvesztettél az mind csak ál-érték, hamis érték, illúzió! Ellenben hamarosan rájössz, mennyi mindent nyerhetsz közöttünk: szabadságot, kevesebb aggodalmat, függetlenséget, magabiztosságot, tudást, önállóságot, önbecsülést... ez a számodra egy új világ, az a világ ahol az igazi értékek várnak rád, még barátság és szeretet is, ez a Felébredés világa! Az illúzióktól és hazugságoktól mentes világba érkeztél most el, azaz ha vesztettél is valamit, az nemcsak nem baj de kifejezetten előny, mert csak a láncaidat vesztetted el, hogy költőien fogalmazzak! Eddig ugyanis a tévhiteknek és mások elvárásainak a rabszolgája voltál, láthatatlan bilincsek tartottak fogva téged az acélbilincseknél is erősebben, de ennek mostantól vége! Ez a számodra nem a vég, hanem kezdet, egy új élet kezdete!

—Milyen kedves szavakkal vigasztalsz...

—Miért is ne ha megtehetem, mert csak a való igazat mondom... de elárulom, különben is nagyon tetszel!

—Hogy micsoda?! Én férjes asszony vagyok!

—Semmi baj, hidd el, nem akarom elszeretni a férjedet, sosem érdekeltek a férfiak!

—Úgy értem, hogy is képzelsz te olyasmit, hogy... sosem csaltam még meg a férjemet, s ez eszem ágában sincs ezután sem!

—Jaj de mulatságos dolgokat beszélsz, kedveském, először is, tudd meg hogy amíg kijárja valaki nálunk az iskolát, ami kell a túléléshez, az alatt mindenkinek lesz egy mentora aki segít neki! Muszáj hogy legyen, az akármilyen kiváló tanulóknak is, mert a mentor vigyáz arra is, hogy az újoncot el ne kapják a zsaruk vagy akármik! De különben is, ez egy akkora életmódváltás hogy mindenképp kell valaki aki betanítja őket legalább az alapokra. Ha pedig lesz mentorod, miért is ne lehetnék az épp én, hiszen nagyon tetszel! Az csak jó, ha a mentor kedveli a pártfogoltját! Előre tudom, hogy Vú mentora maga Bacor lesz, senki nem mondta ezt nekem de tudom, mert hisz oly nyilvánvaló, s ez jól is van így, elvégre Vú megmentette Bacor életét, ez szoros kötelék közöttük, ez így nagyon rendben van. De melled is kell mentor. Persze a férjed mellé is, de olyan mentor aki érti már a dolgokat, azaz nem lehettek egymás mentorai! Ettől persze még szeretheted a férjedet, nincs azzal semmi baj, én biztos nem leszek féltékeny, ami meg a férjedet illeti, akármibe le merem fogadni hogy ő se lesz féltékeny rám, mert régi tapasztalat nálunk az, hogy még a legvadabb féltékeny dúvad férjek se szoktak féltékenykedni akkor, ha a nejük szeretője egy másik NŐ, és nem férfi!

—Ebben teljesen igazat mondasz - vigyorgott Krant - abszolút képtelenségnek tartom hogy ilyesmi miatt féltékenykedjek, álmomban se jutna ilyesmi az eszembe, ez a szememben nem „szeretői” kapcsolat bár tudom hogy a magadféle hajlamú nők annak tartják, de én nem, a szememben ez csak szoros barátság! Hogy is lenne ez megcsalás, röhejes ennek a gondolata is, elvégre lehetetlen hogy ilyesmiből gyermek fogadjon! Részemről tehát rendben van a dolog, sőt inkább még kifejezetten örülök is a helyzetnek, sok sikert kívánok neked hogy megdumáld a dologra a feleségemet, ugyanis ha ráakaszkodol, akkor nem lesz mellette hely egy másik férfinak, holott akkor lennék csak féltékeny de nagyon ám, ha egy férfit kapna a nejem mentornak! Különben is úgy látom, te egy eléggé magabiztos és rámenős nő vagy, márpedig remélem e jellemvonások legalább egy kis részét belé tudod plántálni Ellába, amire jókora szüksége lenne!

—Ez hihetetlen, ez elképesztő, ezt nem vártam volna, tévedtem volna amikor azt hittem hogy szeretsz?!

—Nem tévedtél drágám, épp az az irántad érzett szeretetem legbiztosabb jele hogy nem óhajtalak megfosztani téged az ilyen jellegű örömeiktől sem, de tudod mit, nem is vitatkozom veled tovább, hanem...

—De hiszen ez erkölcstelenség!

—A tahók társadalmában lehet hogy az, de most másképp kell élnünk ezek után, más közösségben, más szokások szerint. És mert az előbb mondtam már hogy nem vitatkozom veled, ezért ha további kérdéseid volnának, fordulj a mentorodhoz vele! - vigyorgott Krant.

—Úgy van, most nem ez a legfontosabb - vette át a szót Bacor - mert mindenekelőtt meg kell szabadítsuk ifjú barátomat és hős életmentőmet, Vút a tahóság szégyenbélyegétől, a csiptől! Pontosabban nem mi kell hogy megszabadítsuk őt tőle, mert az én kedves ifjú barátom nagyon fogadkozik hogy megteszi e döntő lépést ő maga, a szabad akaratából, ég a türelmetlenség benne hogy megtehesse...

—Így van, így, bizony, pont így ahogy mondod! - kiabálta közbe Vú lelkesen.

—Ha megteszi, az példa nélküli tett lesz, figyelembe véve a kis korát, a fiatalságát. - mondta Aeara, az a nő aki Ella anyuka mentorának jelentkezett.

Erre Ella ezt válaszolta:

—Azt nem tudom hogy nálatok mire volt és mire nem volt példa eddig, de hogy Vú megteszi az *halálbiztos*, a fiam mindigis rém makacs és önfejű volt, aztán meg azt se feledjük hogy egyetlen napja sincs hogy már gyilkolt is... de, ezt illetően én magam is úgy vélekedem hogy igaza volt! Büszke vagyok a fiamra! Az a nő aztán igazán vastagon megérdemelte a halált, sőt én amondó vagyok hogy sajnálom hogy ilyen gyorsan lett vége, mert szerintem kínhalált érdemelt volna, amiért el akarta szakítani Vút tőlünk, a családjától! Igen, nagyonis büszke vagyok a fiamra!

—Mindjárt büszke leszel rám még jobban is! Amikor majd meglátod hogy kivágom magamból a csipet!

—Izé... én nem bírok vért látni, rosszul leszek tőle...

—Jaj, anya, ne játszd már meg magadat, abba se haltál bele amikor láttad hogy elvágтам annak a gyámügyis nőnek a torkát!

—De igenis rosszul lettem akkor, csak te azt már nem láttad!

—De túlélted, ugye?! Sőt, vélelmezem hogy képes voltál utána a saját lábodon haza is menni?!

—A roxival mentem haza.

—De odáig gyalog mentél, nem ölben vittek ki a rendőrök a kocsihoz, ugye?! Pedig az váratlan esemény volt a számodra, most meg előre felkészülhetsz rá... Hol van egy kés, hadd kezdjem már!

Hamar odaadott mindent Vú kezébe Bacor.

—Tessék, fiatal barátom, ez egy nagyon éles szike, igaz hogy csak a pengéje, de másra nincs is szükséged. Itt pedig egy jódpárna...

—És a kötszer?

—Arra nem neked lesz szükséged hanem nekünk, mert mi kötözzük majd be a kezedet a műtét után szakszerűen. Azt nehéz lenne félkézzel. Bár kötés nélkül is túlélnéd, nem vérzik ez annyira mint hiszik róla az emberek, de mégis jobb ha bekötözzük, mert minek is vérezd össze aztán a ruhádat!

—Nem lehetne előbb legalább elszorítani a csuklóját, úgy kevésbé fájna... - próbálkozott Vú édesanyja.

—Nálunk az a szokás, hogy anélkül csináljuk. - válaszolta Bacor. —Ez ugyanis a bátorság próbája is nálunk. És éles helyzetben ha valami fontos dolgot kell megtennünk, nem mindig van ám arra lehetőség, hogy holmi kevésbé fájdalmas utat keressünk megoldásként! Ha valamit muszáj megtenni, akkor az muszáj és kész, akkor is ha fáj!

—De Vú még nagyon gyerek!

—Tudom, és én hajlandó is lennék rá hogy adjak neki fájdalomcsillapítót, vagy hogy én magam szedjem ki a kezéből, s őt ehhez el is altassuk. Jól látható azonban, Vú maga az aki ég a vágytól hogy bebizonyítsa a bátorságát, s hogy igazán közénk való!

—Igen, teljes jogú tagotok akarok lenni minél előbb! - kiáltotta a kisfiú.

—Akkor kezdj neki, kedves barátom: szorítsd össze a fogadat és cselekedj! Ott van a csip a hüvelykujjad és mutatóujjad csontjainak találkozásánál, és közvetlenül a bőr alatt van, nem kell ám olyan nagyot vágni ahhoz hogy hozzáférj! Tulajdonképpen nem is kell hogy a húsdot vagdalt, mert a bőr és a hús között van, azaz ha pontosan és óvatosan vágysz, akkor elég csak a bőrt felvágnod, az izomba már nem is kell belevágnod! A mutatóujjad hegyével még ki is tapinthatod a csipet, ha erősebben megnyomkodod a bőrt ott!

Vú megtette, megnyomkodta ott.

—Tényleg ott van, érzem!

—Na látod!

—Nem, még nem látom, de mindjárt látni fogom! - vigyorgott Vú, azzal bejódózta a műtési területet. Ezután vett egy mély lélegzetet, és tényleg felmetszette a bőrt ahol kellett...

—Így ni, már meg is van! Máris bekötözheted a praclimat, Bacor!

—Azonnal megteszem! Nagyon büszke vagyok a tettedre kis barátom, örülök hogy nem hátráltál meg az utolsó pillanatban!

—Akkor most már igazi Kívülálló vagyok magam is?!

—Mostantól annak tekintünk, másképp nem is lehet, hiszen teljesen hivatalosan megfeleltél a próbán, megvolt neked az „avatási szertartás”!

—Akkor mit kell ezek után tennem még?!

—Ma már biztos hogy semmit. Gyere ide hátra, itt ezen az ülésen elalhatsz, mert most csak annyi már a dolgod hogy kipihened magadat alaposan, elvégre sok élmény volt neked ez mára...

Másnap aztán valóban útrakeltek megint, hosszú útra ráadásul... természetesen nem roxival! Hogyisne, nekik nem hiányzik hogy a hatóságok megtudják, merre mentek... De nem is gyalog bandukoltak, bár Vú megtudta Bacortól, hogy a Kívülállók majdnem mindig gyalog közlekednek, részben mert ez a legolcsóbb - tudniillik ingyenes - részben meg mert a legegyszerűbb is, hiszen - ahogy Bacor mondta nevetve - „a lábunk mindig kéznél van”! Továbbá, a gyaloglás a legisleg-egészségesebb közlekedési forma, a Kívülállók ebben mind mélyen hisznek! Néha azonban még ők is készek kivételt tenni, ha nagyon hosszú út áll előttük, s ilyenkor bicikliznek... Ezzel azonban csak az volt a baj, hogy se Vú, se apja se anyja nem tudott biciklizni! Szerencsére azonban két-három óra alatt sikerült megtanítani erre őket, habár néhány fájdalmas esés árán. Utána azonban már nagyon élvezték...

Három napig egyfolytában csak bicikliztek, persze nem éjszaka, de reggeltől-estig, kis pihenőkkel. Végül aztán egy erdős, mocsaras, vagy legalábbis vizenyős helyhez értek. Itt letették a bicikliket mert nem lehetett tovább használni őket a terepi adottságok miatt, s gyalog folytatták az útjukat. Végül aztán jó két óra kimerítő gyaloglás után - mely főleg amiatt volt kimerítő merthogy út sem volt amit követhettek volna, még ösvény sem! - elértek egy óriási fák védelmében álló „településhez”. Egészen olyan volt, mint valami kalandfilmekben látott törzs lakhelye: a kunyhók nem voltak nagyok, és csupa természetes anyagból épültek, mint farönkök amiket még csak meg se gyalultak, illetve nádkötegek, sár, lombos gallyak...

Mintegy ötven ilyen kunyhó állt ott, bár mint Vú megtudta Bacortól, ezeknek alig egyharmada lakott.

—Ez azonban nagyon jó lesz így, mert mindegyikőtöknek jut egy külön kunyhó, ahol egyedül lakhat, s így lehetősége lesz a... mondjuk hogy a magánéletre! Lesz külön kunyhó nemcsak nektek, de a mentoraitoknak is, a mentor kunyhója természetesen mindig a tanítvány kunyhója mellett kell álljon! Na és akkor most kijelöljük a lakhelyeteket, aztán pihenés mert ma már nagy út áll mögöttetek, holnap azonban elkezdődik a komoly tanulás! Előbb azonban bemutatlak benneteket a kicsiny falvunk vezetőjének, ő amúgy egy nő, úgy hívják hogy Zafira, és nézzetek csak arra, épp ott jön...

—De hiszen húsz éves is alig lehet, s máris ő itt a nagyfőnök, a faluvezető?! - álmélkodott Ella.

—Az ilyesmi nálunk nem az életkortól függ, hanem kizárólag a képességektől. Pusztán elméletileg akár még a kis Vú is lehetne „falufőnök” ahogy te mondtad, ha tudná mindazt amit kell, de persze nem tudja még, és kizárt hogy előbb megtanulja mint öt-hat év még a legjobb esetben is, legyen bármilyen szorgalmas, mert annyi sok a tanulnivaló. Általában azért még egy nagyon tehetséges tanítványnak is eltart a művelődése nálunk tíz évig, Zafira különben idősebb mint hiszed, majdnem harminc esztendő, csak azért néz ki ennyire fiatalnak mert makkegészséges, hála az egészséges táplálkozásnak!

—De hiszen akkor bő tíz évet simán letagadhatna az életkorából! - ámult Ella.

—Eszemben sincs semmit se letagadni az életkoromból - mosolygott rá az időközben hozzájuk ért Zafira - sokkal inkább büszke vagyok rá hogy ezzel az életkorral ilyen aligserdült leánykának nézek ki! Hiszen ugyan melyik nő ne örvendene annak, ha sokkal fiatalabbnak tűnik, mint az életkora! Nagyon hálás is vagyok emiatt Bacornak, a szememben szinte ő az Isten, az biztos hogy amikor csak ő megtisztel engem az idelátogatásával, akkor véletlenül se tekintem önmagamat holmi „vezetőnek”, mert ha ő itt van akkor vita se lehet arról hogy mindennek úgy kell történnie ahogy azt ő mondja! Soha álmomban se jutna eszembe hogy bármiben is vitatkozzam vele! De épp emiatt hozzátok is nagy előzetes reményeket fűzök, mert ismerem ám én jól Bacort, tudom hogy mennyire végtelenül szerény valaki ő, emiatt az életembe lefogadom hogy nem dicsekedett el nektek az ő nagyszerűségével, így aztán most én vagyok kénytelen a tudomásotokra hozni hogy ő aztán nem akárki, de nem ám, véletlenül sem, minden Kívülálló mélységesen tiszteli őt, én aztán pláne, és nincs is ám az szokásban hogy Bacor maga kísérje el ide bármelyik újoncot is, ez egészen kivételes megtiszteltetés a számotokra, aminek kizárólag az lehet az oka hogy Bacor maga is elképesztően jó véleményel van rólatok! Ha azonban ez igaz, akkor én is!

—Ugyan már Zafira, hagyd ezt, ne dicsérj az egekbe, egyszerően jókor voltam jó helyen akkor régen, te is tudod ezt, felesleges engem az egekbe magasztalnod... Ami pedig új barátainkat illeti, ők ketten Vú szülei, ő pedig, e kisfiú, maga Vú, és amiatt kísértem el személyesen őket ide hozzád, mert a lekötelezettje vagyok éppen pontosan Vúnak, aki megmentette az életemet! Igazán az a minimum ilyen esetben, hogy személyesen kísérjem el őt idáig, ha pedig őt elkísértem, miért is ne jöhetnének vele együtt a szülei is... amúgy, egyikükben sincs már benne a csip, mind önmaguk vágták ki! Még maga Vú is, bizony, megtette a szemem láttára teljesen szabályosan, ami igazán nagy dolog ilyen fiatal korban!

—Ugyan már, most én mondom hogy ne dicsérj így az egekbe engem Bacor, mert bár jólesik, ezt nem tagadom le, de bevallom hogy nem is fájt ám olyan nagyon amikor kivágtam magamból!

—Ezt én is tudom - vigyorgott rá Bacor - ugyanis bár nem mondtam eddig neked, de tulajdonképpen sokkal jobban fájt volna, ha én vágom ki azt a kezedből! Talán még akkor is jobban fájt volna, ha előbb érzéstelenítem is a mancsodat!

—Hát az meg hogy lehet!

—Úgy, hogy az ember messze-messze sokkal de sokkal többet képes elviselni önmagától mint másoktól, vagy mint a „természettől”! Ha ugyanis te magad vagdalod önmagadat, akkor előre tudja az agyad hogy mikor melyik testrészen várható mindjárt fájdalomérzés, s emiatt előre felkészül rá! Például úgy, hogy megnöveli a „fájdalomküszöb” mértékét átmenetileg, illetve fájdalomcsillapító hormonokat termel. Sőt endorfinokat is, amik olyan hormonok, hogy boldogságérzetet nyújtanak! Ez azért jó, mert így ha érzel is fájdalmat, de az nem depressziót okoz benned,

hanem sikerélményt, mert tudod hogy megtettél valamit amit muszáj volt, s erre büszke leszel! S ez teljesen logikus is, mert gondolj csak bele, amely állat erre nem volt képes, az baj esetén nem „műtötte meg” magát, például a lába leharapásával ha csapdába került, s így elpusztult, nem hagyott hátra utódot, azaz az evolúció kiselejtezte őt! Ha tudod hogy valamit meg kell tenni mert nagyon muszáj, akkor az a logikus hogy az agyad gondoskodik arról, hogy ebben a létfontosságú tettben ne akadályozzon téged kibírhatatlan fájdalom okozásával. Így fájdalom ilyenkor vagy egyáltalán nem is lesz, vagy lesz ugyan, de épp csak egy kicsi. Egy kevés fájdalom érzése igenis jó még ilyenkor is, mintegy visszajelzésnek, hogy tudd, épp pontosan hol vagdalod magadat, de a túl sok fájdalom már kontraproduktív lenne, mert megakadályozna téged abban, hogy megtedd amit tenned kell a túlélés érdekében. Na de ha nem te vagdalod magadat hanem valaki más, akkor sosem tudhatod hogy PONTOSAN hol érzel majd fájdalmat! Tudhatod úgy körülbelül, ez igaz, de akkor se tudhatod teljesen pontosan, sőt azt se hogy mikor, miközben ha önmagadat műtöd akkor nemcsak másodpercre de töredékmásodpercre pontosan tudod mikor hova szúrsz, mikor mit vágsz, hiszen látod! Ha más műt téged, akkor ki vagy szolgáltatva egy idegen valaki akaratának, s hiába bízol benne, az agyad akkor is gyanakodni fog, ez neki stresszhelyzet, az ilyen szituációkat veszélyesnek értékeli, emiatt még fokozottabb fájdalommal reagál minden kis érintésre... Tehát igen, önmagunk műtéséhez valóban kell nem is kicsi elszántság, mondjuk hogy akaraterő, de mindenféleképp megéri, mert legyen ez akármi-lyen fájdalmas is, de *halálbiztosra* veheted hogy minden más módszer még sokkal fájdalmasabb lenne! Kivéve persze ha altatásban végzik rajtad a műtétet. Ezt elismerem. De minden egyéb esetben akkor jársz a legjobban, ha te magad műtöd önmagadat!

—Hú, Bacor, ez nagyon izgalmas tanítás, nagyon tetszik nekem!

—Örülök az örömödnék kedves barátom.

—Érdemes ám nagyon figyelnetek Bacorra, hatalmas nagy fej, mindent amit tudok tőle tudom, és még manapság is akármikor képes arra hogy megdöbbentő új dolgokat mondjon nekem, olyan hasznos ismereteket amikről eddig fogalmam se volt! - biztosította őket Zafira.

—Már megint dicsérsz. Még a végén elbízom magamat. - csóválta a fejét Bacor.

—Te?! Ugyan már, az nem jellemző rád!

—Van egy olyan gyanúm, hogy te szerelmes vagy Bacorba! - nézett Zafira arcába figyelmesen Ella anyuka.

—Persze hogy az vagyok, eszemben sincs letagadni, de ezzel nem vagyok egyedül, mert alig akad olyan nő a Kívülállók közt akire ez ne lenne igaz! Még szerencse hogy nem vagyunk féltékenyek egymásra! Vagy legalábbis a féltékenységenket ügyesen titkoljuk! - nevetett.

—De hiszen sokkal idősebbnek látszik mint te!

—Mit számít az, ha erős, ha bátor, ha okos, ha nagylelkű... Különben meg csak a hajviselete és a szakálla miatt látszik idősnak, holott nem is igazán az!

Kép: Bacor

—És szabad megkérdezni, miért van mindenki ennyire oda éppen Bacorért?

—Hát mert sokat köszönhetünk neki! Én magam személyesen aztán pláne, de sokan mások is!

—Amennyiben?

—Hát, az egyik nap valahogy megneszelték a hatóságok hogy hol van az egyik fal-

vunk, és mindenkit aki ott volt, elkaptak, lecsuktak. Én akkor még nem voltam ott, akkor még nem voltam Kívülálló. Mindenkit börtönbe zártak, bár egyelőre még csak előzetesbe, mert még nem volt meg a vádemelés, pláne nem az ítélet. Szóval vizsgálati fogságról volt szó. A vád vadorzás volt. Ami amúgy igaz is volt, mi Kívülállók nem riadunk vissza a vadorzástól, sőt ez nagyon gyakori is nálunk! Tehát sok mindenki síttre került, és az ügyész már épp vádat is emelt volna a csoport ellen, és könnyű dolga lett volna elítéltetni mindenkit, mert a vadorzásra számos bizonyíték volt, például több állattetem, meg régebbi vadászsákmányokból megmaradt csontok. Na és ekkor megjelent az ügyész előtt Bacor, és azt mondta hogy engedjen el mindenkit az ügyész, mert ő Bacor volt az aki azokat az állatokat levadászta! Ami persze nem volt igaz, de ő magára vállalt mindent. S minthogy semmi bizonyíték nem volt arra hogy nem ő volt az egyedüli vadorzó, így tényleg elengedtek mindenki mást, Bacort azonban persze hogy nem, mert most ő lett az aki síttre került. Na de őt se lehetett csak úgy sitty-sutty elítélni, nála is volt olyan hogy kihallgatás, ilyesmi, ahogy az lenni szokott büntetőügyekben, ugyanakkor azonban az eléggé biztos volt hogy Bacor most sok évre börtönbe kerül a vadorzás miatt, meg olyan vádakkal hogy természetkárosítás, birtokháborítás, ilyesmi... Na és amikor kihallgatták, akkor megkérdezték tőle azt is, miért lépett ilyen bűnös útra, mert még ha nem is tetszik neki a modern civilizált fogyasztói társadalom, de akkor se lenne muszáj vadorzania, hiszen az élelem nem kerül sok pénzbe, azt egy szegény Kívülálló is megvásárolhatja, ha akár csak egyetlen napot is hajlandó dolgozni havonta! A vadorzás ellenben sokkal fárasztóbb és veszélyesebb is! Kényelmetlenebb is, például a szűnyogok miatt, az eső meg a hideg miatt, stb!

És Bacor ekkor elmondta, és e vallomását rögzítették is ahogy azt kellett, hogy itt nem az élelem áráról van szó, hanem hogy a boltokban kapható élelmek egészségtelenek, mert csupa ultrafeldolgozott szarságból állnak, ami olyan betegségeket okoz hogy depresszió, elhízás, hangulatingadozások, izületi gyulladás, és sok más... Mindez amúgy teljesen igaz is, de most nem részletezem ezt ki, majd megtanuljátok mindezt hamarosan ha elkezdődnek nektek az elméleti órák! Amiket amúgy én tartok majd. A gyakorlati tudnivalókat meg személyesen mindegyikteknek a saját mentora adja majd... Na szóval röviden, a vallomása során elmondta a rendőrségen Bacor, hogy ők, azaz mi Kívülállók, azért igyekszünk friss vadhúst enni, mert ez az egészséges, ez a természetes táplálkozás! Na aztán ezután még ott ült a dutyiban vagy két napig amíg az ügyész át nem vizsgálta az ügyet, elolvassa Bacor vallomását is, s ekkor meglepő dolog történt: az ügyész maga kereste fel Bacort, és azt a javaslatot tette neki, hogy ejti az ellene indított ügyet, minden vádat, bizonyíték hiányában, nem mintha nem volna bőven elég bizonyíték, de mégis ejti a vádat, ha Bacor megtesz neki valamit! Méghozzá azt, hogy van az ügyésznek egy tinédzser leánya, aki súlyosan depressziós, többször megkísérelt már öngyilkosságot is, állandóan hisztizik, idegbajos, majdnem közveszélyes már, tanulási problémákkal is küzd, meg van még egy egész sereg mentális betegsége, tulajdonképpen már arról folyik a szó hogy nem kellene-e zártintézetbe utalni! Amit azonban ő az ügyész nem szeretne, főleg mert ez a leány az egyetlen gyermeke. És most olvasva Bacor vallomását, eszébe jutott az ötlet hogy megpróbálkozik ezzel az utolsó módszerrel, végső kétségbeesésében: hátha igaza van Bacornak, és a lánya bajait a nem megfelelő ételek okozzák! Alig is reméli hogy sikert érnek el így, de hátha, hiszen a remény mindig ingyen van! Tehát ha Bacor vállalja, akkor elengedi őt, és Bacor dolga lesz hogy meggyógyítsa a leányát! Ha azonban nem

sikerül, akkor Bacor életfogytiglani börtönbe kerül, sőt a kivégzése se kizárt, mi több nagyonis valószínű, ugyanis ez úgy lesz, hogy Bacor látszatra emberablást kell végrehajtson: el kell rabolja az ügyész leányát, az ügyész saját házából, azaz inkább a kertjéből! Ez nem lesz igazi rablás, amennyiben a dolog már meg van beszélve a leánnyal, aki nagyon fél ettől az egésztől, de szeretne maga is meggyógyulni így beleegyeznek a dologba, de el kell játszani az emberrablást mégis, amit felvesznek majd a mindenhol ottlevő kamerák, hogy Bacor így az ügyész markában legyen, s bármikor megvádolható legyen emberrablással, másképp kockázat nélkül tehetne bármit a leánnyal, de így Bacor érdeke hogy mindent megtegyen a lány gyógyulásáért, hogy a lány elégedett legyen, stb... Ha úgy lesz, semmi baj, nem lesz vád emelve Bacor ellen. Ha azonban a lány nem gyógyul meg, pláne ha meghal, akkor Bacor lesz az egész bolygó első számú közellensége, ezt az ügyész garantálja!

Na és Bacor ebbe beleegyezett... a lány „el lett rabolva”... És bár rengeteg baja volt itt a Kívülállók közt, de apránként igenis javult az állapota, de annyira hogy nemcsak egészséges lett, de úgy döntött hogy itt is marad végleg! Ez a döntése nem igazán tetszett az ügyész apukának, de végül belenyugodott, mert még mindig jobb, mint ha a lánya öngyilkos lett volna valamely komolyabb depressziós periódusában.

—Azt hiszem kitaláltam, hogy ez a lány te vagy! - kiáltotta Vú diadalmasan.

—Éles eszed van, Vú, gratulálok! Szóval, Bacor megmentett egy egész rakás Kívülállót a dutyitól, megmentette önmagát is, engem meg aztán pláne, mert nekem az életemet mentette meg, elhozta nekem a boldogságot, az egészséget... Végre tudok újra örülni az életnek! Tudom hogy ez olyan nyálasan és szentimentálisan hangzik, ezt nehéz átéreznie annak aki nem élte át mindazt amit én... Persze hogy ő Bacor a szememben az isten, de minimum a Mester, akinek nemhogy a szerény kívánsága, de még a fíngja is parancs, hogy teljesen őszintén fejezzem ki magamat, amit ő mond arról vita se lehet! És persze azóta errefelé sosem kóvályognak el a zsaruk, még a környékre se, erre ügyel az édesapám, mert nem szeretné ő se, ha egyszer itt mindenkit elkapnának, és én is köztük lennék... Az összes falvunk közül emiatt épp ez a legbiztonságosabb! Amúgy másfelé se könnyű bennünket elkapni, tényleg nem, de itt még annyi veszély se leselkedik ránk. Emiatt is van az, hogy a legtöbb újoncot ide hozzuk kitanítani, amíg még nem értenek hozzá hogyan maradjanak a hatóságok „radarja alatt”, hogyan védhetik meg magukat, stb.

—Szóval te fogsz bennünket tanítani? - kérdezte Ella.

—Én, de mondom, csak elméletre. Ezt azonban nagyon szívesen teszem, élvezem a tanítást, mert végre célja van az életemnek!

—Bátor voltál hogy belevágtál ebbe a dologba hogy „Kívülállóskodás”, amikor gondolom nagyon kényelmes életed volt korábban, és semmi se kényszerített téged erre a dologra.

—Hogyan lehettem volna kényszerítve rá, igaz hogy nem az apám, de a betegségem által! El se tudod képzelni, milyen tropa idegroncs voltam, állandóan csak üvöltöztem vagy az öngyilkosságon gondolkodtam, néha tettem is érte hogy meghaljak... Törtem-zúztam, téptem a hajamat, hisztiztem, a földön fetrengtem, többnyire aludni is alig tudtam, naponta három marék gyógyszert szedtem aminek persze semmi haszna nem volt, ellenben annál több mellékhatásuk... Enyhén közveszélyes is voltam, sőt talán nem is enyhén! Mondom, már az fenyegetett hogy a dili-házba csuknak, különben teljesen jogosan, mert ahogy én akkoriban viselkedtem... Én is tudtam hogy nem vagyok normális, de mit se tehettem ellene, ilyen-

kor nem elegendő holmi „akaraterő”... Állandóan mérgezve volt az idegrendszerem az „ételszerű csinálmányok”, a mesterséges vackok által, csak erről nem is tudtam! De éreztem hogy nem vagyok boldog. Az az emésztő szomorúság, az maga volt a pokol! Hogy mást ne is mondjak, minden délután ötkor menetrendszerűen azon sóhajtoztam, miért nem születtem meg abortumnként... Örömmel kaptam édesapám ötletén, mert bár mikroszkopikus esélyét is alig láttam annak hogy ez az életmódváltás beválik majd gyógymódként, de hátha! Abban biztos lehettem, mindenképp legalább változatosság lesz! Amilyen kétségbeesett én akkor voltam, hát apám ha akkor azt javasolja hogy feküdjek le egy napon belül kétszáz számarcsódórrel mert akkor majd elmúlik a depresszióm, én még abba is habozás nélkül beleegyeztem volna, mert a bármi és akármi is biztosan csak jobb lehet annál, amilyen állapotban és hangulatban akkor voltam! Szóval nem kellett ehhez nekem bátorság egy hajszálnyi sem, boldog voltam hogy újra van valami remény, még ha eleinte csak csekélynek tűnt is!

—És mit gondolsz, ha én is azt kezdem el enni amit ti, én is ilyen fiatallá válok?!

—Biztos hogy nem. Az egészséges táplálkozás nem fordítja vissza az időt, de lelassítja az öregedést. Ha valaki mondjuk 40 éves, akkor ha elkezd egészségesen táplálkozni, nem lesz tőle 30 éves, nem megy vissza az időben, de az öregedése nagyon lelassul, azaz mondjuk harminc év múlva nem 70 évesnek fog látszani, hanem csak mondjuk 50 évesnek, sőt talán csak 45-nek. Mindenképp megéri tehát! És itt különben se a külső a lényeg, hanem az, hogy akármilyen legyen is a külseje, de BELÜL érzi magát fiatalabbnak, energiadúsna, fáradhatatlannak, vidámnak, még az álmai is szebbek lesznek... Illetve egy szempontból valóban megfiatalodik a külseje is: ha ugyanis sok rajta a pattanás, az akné, mint ahogy rajtad is már bocsáss meg hogy szóbahozom, akkor az már néhány hét után eltűnik, egyszerűen mert az ilyesminek a legfőbb oka az, hogy sok szénhidrátot eszik valaki. Márpedig ha valakinek kisimul az arca, az nyilvánvalóan fiatalabbnak látszik. És ehhez semmi drága kencefice nem kell, csak egészséges, természetes ételeket kell enni! De amúgy olyat se látsz a Kívülállók közt hogy valaki kövér lenne, mert vagy eleve el se hizunk, vagy ha valaki kövéren áll közénk akkor az apránként lefog, s ez megintcsak azt okozza, hogy fiatalosabbnak tűnik a külseje. Te még nem vagy kövér, de azért túlsúlyos már igen, biztos lehetsz azonban abban, hogy ez el fog múlni a te esetedben is!

—Hm... jól hangzik, azt hiszem bevállalom!

—Rossz válasz. Itt nincs helye semmi feltételelességnek meg „azt hiszem”-nek. Már vállaltad a múltban, amikor eljöttél ide. Itt nálunk ugyanis egyszerűen nincs is semmi olyan kaja, amit mi egészségtelennek tartunk! Itt nincs más választásod mint hogy azt edd amit mi, tetszik vagy nem tetszik de meg kell enned, mert ha nem eszed meg, éhes maradsz! Nem fogjuk lenyomni a torkodon, de idővel úgyis annyira éhes leszel hogy megeszed! Mert eszed vagy sem, de más úgyse lesz! És ezt nem mi kényszerítjük rád, mondom, ezt már az idejöveteleddel bevállaltad saját magad, erről nem most kell döntést hoznod!

—Jó-jó, na, én is úgy értettem...

—Akkor most mutassuk meg a vendégeinknek a kunyhóikat, megkapják a szükséges öltözéket és eszközöket is, aztán hagyjuk őket pihenni, s holnap kezdődik az igazi móka! - szólt Bacor.

Miután eldőlt ki hol lakik ezentúl, mindegyikükhöz bement a mentora, Vúhoz természetesen maga Bacor.

—Így ni kis barátom... ma nem zavarlak sokáig, csak látod elhoztam neked ezt a ruhadarabot, ez egy úgynevezett „túlélőmellény”, mert látod rajta milyen eszméletlenül sok hatalmas zsebe van! És milyen tartós anyagból készült! A szüleid kaptak most derékszíjat is övtáskákkal, de te nem, mert minek, szerencsére apukádnak megvolt a józan esze ahhoz hogy elhozza neked azt, amit te akkor régen tőlem kaptál, annál jobbra nincs szükséged. Néhány hónapon belül kaptok különben jó hátizsákokat is...

—Miért nem most?! Én imádom a hátizsákokat! - kotyogta közbe a kérdést Vú kíváncsian.

—Mert egy igazi Kívülálló túl kell hogy tudjon élni a hátizsákban őrzött cuccok nélkül is! Egy hátizsák biztos hogy nagyon hasznos társunk lehet, de igazából minden ami abban van, a számunkra már a „luxus” fogalmába esik. Nálunk az az alapelv, hogy ami ebbe a túlélőmellénybe belefér, az a „szokásos” felszerelésünk. Előbb tehát ezt kell megtanulni, az ezek általi túlélést, nem kezdhethük a hátizsákkal, mert akkor ahhoz szoknátok hozzá, s elkényelmesednétek! Sőt, miután megtanultatok túlélni a túlélőmellény tartalmának segítségével, azután se a hátizsák jön még, hanem az, hogy mellény nélkül is túlélhessetek, mindössze az övtáskáiban levő holmik által! Azaz ez már a „haladó” szint... Azután jön a luxusélet ismertetése, azaz a hátizsák meg ami benne van... S azután jön még a mesterfokozat, amikor abszolút minden nélkül kell túlélni, mindössze egyetlen szál késsel! S azután is van feljebbi szint, a Nagymesteri szint, amikor már késed sincs, s így abszolút mindent a Természetből kell összekaparnod a pusztá kezdeddel a túléléshez! De a „normál” szint, az a túlélőmellény, az abban levő cuccok megismerése, ezzel kezdünk tehát. Mert egy házat is az alapoktól kezdve kell felépíteni, nem lehet a tetővel kezdeni, s ehhez hasonlóan a túlélésnek is az alapjait kell kezdeni. De most csak ideteszem neked hogy gyönyörködj benne, a lecke holnapra marad.

—Te biztos hogy magad is Nagymester vagy már!

—Persze hogy az vagyok, még szép, de emiatt nem vagyok különb senki másnál se errefelé, mert kivétel nélkül minden Kívülálló Nagymesternek számít ilyen értelemben, az újoncokat kivéve. De azokból is Nagymester lesz idővel, mert mindenki addig tanul amíg ezt el nem éri, senki nem hagyja félbe a tanulást előbb, nem mintha kötelező lenne, de senki nem olyan tírpák hülye hogy meg ne tanuljon mindent, mert annyi esze mindenkinek van hogy tudja, ez az ő saját legelemibb érdeke, ha ugyanis nem tanul meg mindent amit csak lehet, arra adott esetben nagyon ráfizethet, bele is halhat! És különben is, ez nem olyan iskola ám, mint amihez te szokva vagy, Vú, itt nálunk a tanulás nagyon érdekes és izgalmas, egymerő szórakozás tényleg, nálunk tehát nem az van hogy igyekszik a tanuló elbliccelni a tanulást, kihagyni órákat valami ürüggyel, hanem pont ellenkezőleg: nálunk mindenki akkor szomorodik el, de nagyon ám, amikor kiderül hogy végetért az iskola és nincs már semmi más új dolog amit megtanulhatna! Ami persze nem igaz, mert mindig van valami új amit tanulni lehet, csak azok már nem kifejezetten a túléléssel kapcsolatosak, hanem speciális dolgok... de ezekről ráérsz még hallani. Na, aludj csak kis barátom, semmit nem akarok eltitkolni előled de most tényleg jobb ha lepihensz, mert a holnapi naphoz szükség lesz a teljes figyelmedre, éberségedre, energiádra... ez ugyanis nem olyan iskola ám hogy egész nap a padban kell ülni hozzá...

Másnap valóban megkezdődött a tanulás. Mind el kellett menjenek Zafira

kunyhójához, s ott a nő ezt mondta nekik:

—Ez az első napotok itt, s így nektek is azzal kezdődik a tanulás mint mindenki másnak: előre elsorolom még ha csak címszavakban is, mi mindent tanultok majd a következő években! Amint ezt meghalljátok, biztos is hogy azonnal megváltozik a véleményetek a Kívülállóról, a „hobókról” ahogy a tahók neveznek minket, mert mindjárt rájöttek, hogy egy Kívülálló semmi esetre se egy tanulatlan tuskó, nem egy műveletlen barbár aki csak verekedni meg üvöltözni tud, hanem nagyonis sok fontos és érdekes dologhoz ért de jócskán ám! Szóval, figyeljete, sorolom:

—Elsősegélynyújtás és anatómiai ismeretek, beleértve kisebb műtétek elvégzését is.

—Egészséges táplálkozás. Ezzel kapcsolatban már most az elején kihangsúlyozom, hogy ide tartozik a nyers hús és nyers belsőségek megevése is, mert mi Kívülállók nyers állati eredetű élelmiszereket is szoktunk enni, sőt kifejezetten azt esszük a leggyakrabban! Például nyers májat ami a természetes multivitamin, és friss vért iszunk ha csak tehetjük, mert az meg a „természetes energiatartalma”!

—Élelmiszerek tartósítása elektromos áram, s főleg fagyasztás nélkül.

—Tűzgújtás különböző módozatai, például ferrocérium rúddal, vagy frikciós módszerekkel, de sok más módon is.

—Iható víz beszerzése, természetes vizek szűrése, sterilizálása.

—Menedéképítés. Ez nagy tananyag, rengeteg alfejezete van...

—Különböző csomók kötése, melyik mire használható, s egyéb rögzítési módok.

—Álcázás, lopakodás.

—Gombaismeret, ehető és mérgező gombák, a gombák tartósítása.

—Vadnövények ismerete, melyik ehető, melyik mérgező, melyiknek milyen gyógyhatása van, stb. Ez is óriási tananyag.

—Mérgek készítése emberek és állatok ellen.

—Vadméhek mézének megszerzése.

—Ehető rovarok és férgek ismertetése, melyik ehető nyersen/élve, és ha úgy nem, akkor mégis hogyan.

—Patkányok, egerek és más rágcsálók tenyésztése, feldolgozása.

—Csapdák építése, különösképp a drótcsapdák ismerete.

—A vadorzás egyéb fajtái.

—Elejtett állatok kizsigelése, feldolgozása.

—Az elejtett állatok bőrének kikészítése, tartósítása.

—Ruhák készítése, javítása, szövés, fonás, kötés, varrás, szabás, horgolás.

—Cipőkészítés fából illetve bőrből.

—Öltözködés, réteges öltözködés, eső, hideg és szél elleni védelem.

—Tájékozódás a Nap járása és a csillagképek alapján.

—Megtévesztő reklámok felismerése.

—Csalárd érvelési technikák elsajátítása, nem elsősorban azért hogy ti ezzel éljete (bár akadhatnak speciális esetek amikor erre is szükség lehet), hanem hogy ha más alkalmazza ellenetek akkor felismerjétek.

—Az extrém minimalista életmód előnyei anyagilag és pszichológiailag.

—A sztoikus filozófia és gondolkodásmód elsajátítása.

—Késélezés pusztán kézzel, fenőkövel. Ez nagyon fontos!

—Metallurgiai alapismeretek, a különböző acélfajták megismerése.

—Geológiai és talajkutatási ismeretek, legalább alapfokon, hogy tudni lehessen, hol milyen ásványokra, kőzetekre lelhetünk.

- Vadállatok szokásainak, lábnyomainak megismerése.
- Csúzlikészítés.
- A bumeráng használata.
- Nuncsaku készítése és használata.
- Fafaragás, például fakanál, favilla és fapohár készítése. Facipőé is.
- Kőeszközök készítése, mint kőkés, dárdahegy, kőbalta, stb.
- Csonteszközök, például csontkés és csont-tű készítése.
- Íjkészítés, nyilazás. Ez is hihetetlenül fontos!
- Atlatl, azaz dárдахajító készítése.
- Önvédelmi ismeretek, azaz pusztakezes önvédelem, védekezés a késtámadások ellen, a machete alkalmazása önvédelemre, botvívás.
- Pisztollyal fenyegető támadó lefegyverzése pusztával kézzel.
- Hogyan lehet valakit szakszerűen megkötözni, illetve ha minket kötöznek meg, hogyan szabadulhatunk ki?
- A bilincsből való kiszabadulás módjai.
- Dallamok fűtyülésének a megtanulása.
- A torokénekelés elsajátítása. Ez, a fűtyüléssel együtt, remek hangulatjavító eszköz!
- Egy egész, középkori ház felépítése az alapoktól együtt, kandallóval, egyedül, csupa természetes alapanyagból!
- Síp és furulya készítése fából és csontból.
- Lasszóvetés.
- Giliszfafarm létrehozása.
- Hogyan lehet ehetővé tenni a makkot.

—Most csak azt soroltam fel ami hirtelenjében az eszembe jutott, de akad még bőven...

—Ezt tényleg mind tudja egy Nagymester?! - ámuló Krant.

—Még hogy egy Nagymester, ugyan már! Ez az ALAPSZINT! Ez nálunk olyan, mint a tahók társadalmában az általános iskola alsó tagozata!

—De akkor mi van a felsőbb osztályokban, úgy értem a „haladóknál” meg a Nagymestereknél?!

—Hát, említhetem például a tummo meditációt... Ez arról szól, miként érhetjük el azt, hogy körülbelül mínusz tíz fokos hidegben (a gyakorlottabbak akár mínusz húsz fokban is...) kiüljenek a szabadba szinte pucéron, csak egy alsónadrágban, s ott ücsörögjenek akár egy óra hosszát is, s ezalatt ne fagyjanak meg, sőt még csak ne is fázzanak! És persze betegek se legyenek ettől. Sőt még csak ne is érezzék kényelmetlennek az egészet, legfeljebb talán ha az első két-három percet, de utána már nem!

—Ezt el se hiszem, ilyen nincs!

—Pedig Bacor is képes rá, sőt, mi az hogy ő, én magam is... De lényegében bárki más is közülünk, aki túljutott a kezdő szinten. Amúgy néhány kezdő is megcsinálja ezt, ha nem is mindenki, mert akadnak akiknek ösztönös érzékük van hozzá. Öröklött tehetségük. De amúgy mindenki képes megtanulni, legfeljebb némelyeknek egy kicsit tovább tart.

—Na, majd hiszem ha látom! Úgy értem, ha nekem is sikerül!

—Biztosra veheted hogy sikerülni fog. Lehet hogy neked nem megy majd a mínusz húsz fokos hidegben, ahhoz azért soká kell gyakorolni és teljesen egészségesnek lenni, szóval az olyan szint már a fiatalabbak „játékterepe”... de azt eléggé biztos-

ra veszem, hogy a mínusz tíz fokot te is kibírod majd! Vagy legislegrosszabb esetben is legalább a mínusz öt fokot. Mert nagyon-nagyon betegnek, öregnek és gyengének kell lenni ahhoz, hogy az se menjen egyáltalán. És bár te semmi esetre se nézel ki egy tizen- vagy huszonéves fiatalnak, s akad a testeden háj is bőven már első pillantásra jól láthatóan is, ami azt valószínűsíti hogy inzulinrezisztens vagy már valamilyen mértékben, ami betegség, de azért ennek mértéke még nem tűnik visszafordíthatatlanul súlyosnak, ez tehát elmúlik majd rólad idővel, a megváltoztatott táplálkozási szokásoknak hála, s azután már képes kell legyél a Tummóra te is. Ebben tényleg eléggé biztos vagyok. Tovább tart majd neked ennek megtanulása mint amennyi időbe ez a fiadnak kerül majd, de végül sikerül majd neked is.

—Ez nagyon izgalmasan hangzik, kezdjük azonnal!

—Türelem, hol van az még, az alapfokon se vagy túl, még el se kezdted, továbbá, épp az imént mondtam hogy ahhoz azért illik már egészségesnek lenni, ami ott kezdődik hogy lefogysz... aztán meg a Tummóhoz meg kell várni hogy bereccsenjenek a fagyok, azaz tél legyen... Ja, igen, látjátok, azt még meg se említettem, hogy megtanultok majd hókunyhót építeni is, szigonnnyal vadászni, halászni és horgászni is, rákot fogni is, síelni is, sőt sífelszerelést csinálni, hegyet mászni, fára mászni, hálót szőni, fűvöcsövet használni, van aztán nálunk olyan, hogy kígyómarás elleni védekezés, szúnyogriasztó készítése természetes anyagokból, nyírfakéregből ruhát csinálni, sőt akár csónakot is szintén nyírfakéregből... Nyílméreg gyártása, fűvöcsőbe való tüskékre kenhető méreg gyártása, meg persze az úszás is... na meg olyan hogy mosószer készítése vadgesztenyéből, szappan főzése fahamuból, kötél készítése csalánból, ragasztókészítés fenyőgyantából és faszénporból, hogyan lehet függőágyat készíteni, kosárfonás, teknővájás... gertyaöntés, mécsesek és fáklyák készítése...

—Hogy ezek a Nagymesterek mi mindent tudnak!

—Jaj, dehogyis, még mindig nem említettem egyetlen dolgot se a Nagymesterek tudásából, mit is képzelsz te... eddig csak az alapfokról volt szó, mármint eleinte, aztán meg a „haladó” szintről, oda tartoznak ezek a dolgok amiket most legutóbb említettem! A „tummo” is a haladó szinthez tartozik még.

—Hát akkor mit csinálnak a Nagymesterek?!

—CSINÁLNI?! Természetesen semmit! Legalábbis ha csinálás alatt holmi munkát értesz. Ha azonban arra gondolsz hogy mit tanulnak, akkor válaszolhatok neked. Például azt amit Bacortól kértetek eleinte: hogy miként lehet kicserélni a kémkedő zárat a lakásajtókon egyszerű mechanikusokra! Ez már Nagymesteri szint, nem mintha önmagában véve olyan rém bonyolult lenne, hanem mert előbb nem érdemes nekikezdeni ezt tanulni, az alapfok és középfok tudásanyagába ugyanis az igazán létfontosságú tananyagok vannak besorolva, de az ilyesmi hogy zárcserélgetés, ez már nem létfontosságú. Aztán a nagymesterek szintjéhez még olyasmik tartoznak, hogy a hatóságok előtt lehallgathatatlan rádióadóvevők építése és kezelése; hogyan lehet feltörni, meghackelni a roxikat; hogyan lehet kikapcsolni valami gyár vagy vidéki ház riasztóberendezését; a zsebtolvajlás művészetének elsajátítása – megintcsak nem elsősorban azért hogy mi lopjunk, hanem inkább hogy ha minket lopnának meg akkor felismerjük a trükkjeiket. A rendőrök piszkos trükkjeinek ismerete, amikor meg akarnak félemlíteni minket kihallgatáskor; jogi alapismeretek; fogamzágátlás természetes eszközökkel; pszichológia és személyiségismeret; konfliktuskezelés, ami nagyon jó arra hogy elkerüljünk verekedéseket; primitív gépek ismerete és elkészítése, mint például csigasor, szélma-

lom, vízmalom, desztillálóberendezés, sőt vitorlášhajó! Aztán olyasmi is hogy „Újrafelhasználás”, ami alatt az értendő, hogy a tahók által szemétbe dobott cuccokból mi minden hasznos dolgot készíthetünk magunknak ingyen, csak a puszta kezünkkel, meg egy kis ötletességgel! Megdöbbentek majd ha eljuttok ennek tanulásáig, el se tudjátok képzelni most még, micsoda pompás dolgokra lehet használni a szemetet! De olyasmihez is értenek a nagymestereink, hogy áramlopás, azaz miként lehet áramot „vételezni” úgy, hogy azt a villanyóra ne érzékelje. Az persze szintén nem nekünk kell, mi nem nagyon használunk áramot sőt inkább nagyon nem, de számos tahó van akik szeretnék ha erre lehetőségük volna, s ha megcsináljuk nekik, azért fizetnek nekünk vagy máshogy segítenek minket. És mi különben is szívesen végzünk ilyesmit, mert mindent szívesen csinálunk amivel bomlasztjuk ezt a pazarló, zsarnoki és igazságtalan társadalmat! Aztán az is a nagymesteri anyagban van hogy önhipnózis és fájdalomkontroll, stresszkezelés, tudatos álmodás, a testbeszéd ismerete azaz miként lehet felismerni apró jelekből hogy a másik fél hazudik vagy hogy milyen hangulatban van; a kínvallatás módszerei; a vérképek elemzése; masszázsismeret; csontkovácskodás és egyéb fizioterápia... A Kívülállók történelmének ismerete... na, ugye látjátok már hogy van itt bőven tanulnivaló?!

—Elismerésem - bólogatott Ella anyuka - de bocsáss meg, hadd kérdezzem már meg, hogy mikor kapunk egy ágyat... akarommondani, ágyban nem is reménykedem, van egy olyan sejtésem hogy ti azt nem használjátok, de legalább valami gumimatracot? És hol fürödhetek meg, mert semmi fürdőszobát nem találtam a kunyhóban tegnap este, de még legalább egy fadézsát se amit megtölthetek melegvízzel...

—Kedveském, olyasmiről ne is álmodj nálunk hogy gumimatrac, hiszen az mesterséges anyag! De különben is felesleges volna, mert egykettőre kilyukad. Mi általában csak úgy a földön alszunk, vagy legfeljebb egy kellően lapos deszkán. Legalábbis így nyaranta. Ha hidegebb az idő, akkor meg magunk alá terítünk valami állatbőrt, prémet, ilyesmit, nem azért hogy puha legyen a fekhelyünk, hanem hogy ne legyen nagyon hideg. Azaz úgy alszunk mint az ősemberek, mert az a természetes!

—Hm... hát, ez keménynek hangzik...

—Az is. Egy kezdőnek. De higgy nekem, egyetlen hónap se kell elteljen, és észre se veszed, mert hozzászoksz! Sőt rájössz majd hogy így még sokkal jobban is alszol! Ez ugyanis a természetes alvási módszer, amihez a fajunk millió éveken át adaptálódott. A puhán alvás ugyanis egészségtelen, mert közben elgörbül a gerinced. De más kárt is okoz, azt, hogy állandóan stresszben van közben az idegrendszered, mert ha puhán fekszel, az agyadnak az stressz, veszélyérzet, mert úgy gondolja az agyad ösztönösen, hogy a fekhelyed nem eléggé stabil, s hátha hirtelen legurulsz róla a mélybe... S a stresszhormonok állandóan magas szintje miatt kevésbé tudsz pihenni éjszaka, mert az agyad állandóan mérsékelt riadókészültségben van!

—Hm...

—Ami meg a fürdést illeti, a mentorod majd megmutatja merrefelé van itt egy patak, alig két perc járásra, de van tó is nem messze, szóval még válogathatsz is...

—De gondolom nem hőforrásról van szó, azaz hideg a vize.

—Hát persze, de ez nagyon jól van így, mert megintcsak azt mondom: ez a természetes fürdés, a természetes tisztálkodási forma! És nem kötelező bemenned a leggyorsabban folyó részbe. Fürödj a sekélyebb részben, a parthoz közel, ott nem

olyan nagyon hideg a víz, sőt szinte langyos, mert a Nap már megmelegítette!

—És télen?

—Télen nem nagyon fürdünk, csak néha ledörzsöljük magunkat hóval.

—Micsoda?!

—Hidd el, pompás érzés! Felpezsdíti a vérkeringést, s olyan jó amikor utána be-
megyünk a kunyhóba, ahol már vár minket a ropogó tűz, a hangulatos, sugárzó
meleg...

—Ehhez nem tudom mit szólnak... rém kényelmetlennek tűnik, az biztos is...

—És tényleg az, igazad van. Kényelmetlen, egy kezdőnek, ahogy már mondtam...
na de hát reménykedjünk benne, hogy te se leszel örökké kezdő... Na szóval ak-
kor ha nincs több kérdés, kezdjünk bele az első témakörbe, ami különben kifeje-
zetten a személyes kedvencem is, mert ez adta vissza az egészségemet, és ez nem
más mint az egészséges táplálkozás! Ennek is rengeteg alfejezete van, most azzal
nyitunk, hogy elmondom nektek, mi a ketózis lényege, ehhez ismertetnem kell
veletek a szervezetünk két fő energiatermelő módszerét, a cukorégetést és a
zsírégetést! Bár ezek közül igazából csak a zsírégetés tekinthető fő energiatermelő
módszernek, mert a cukorégetés már egy kiegészítő mechanizmus. Mire befejezem
ezt az órát, már tisztában lesztek majd azzal is, mi okozza az elhízást, miért olyan
gyakori az a tahók körében, és miként lehet sikeresen lefogyni. Tehát, jól figyel-
jetek...

A Bordásfejűek árulója

Eltelt sok-sok év! Mert Vú bizony teljes tizenhét éves koráig ott élt ezután a Kívülállók táborában, és csak tanult és tanult... illetve, természetesen gyakorolt is! Sőt, főleg épp hogy gyakorolt, hiszen elméletileg is lehetetlen annál gyakorlatiasabb tudományt megnevezni, mint a TÚLÉLÉS!

Ennyi idő alatt természetesen ő maga is Nagymesterré képezte ki magát... Egy bő évtizedbe ez igazán belefér, pláne egy gyereknek, mert egy gyermek még könnyebben tanul, és nincs tele előítéletekkel... De meg kell mondjuk, ezen idő alatt nemcsak ő, de a szülei, Krant és Ella is sikeresen elsajátítottak mindent, azaz - dacára idősebb életkoruknak - de bizony hogy belőlük is Nagymester lett!

Persze rengeteg bajuk volt az elején. Nagyon nehezen szánták rá magukat a nyers hús megevésére, de pláne az olyan „falatokra” mint a nyers agyvelő, az állat szeme és mirigyei nyersen, a friss vér megivása, a nyers máj, holott kiderült hogy van ennél „rosszab” is: például az élő rovarok! Sőt, még a rovarok is hagyján, na de az élő földigiliszta lenyelése?!

Sápadtan hallgatták Zafira magyarázatát:

—Ami a földigilisztát illeti, a procedúra olyan egyszerű hogy egyszerűbb nem is lehetne. A lényeg hogy CSAK és KIZÁRÓLAG olyan gilisztát egyél ami MÉG MOZOG! Ugyanis eszméletlenül gyorsan képes megromlani/megbűdösödni a napsütésben, ami miatt tényleg elkaphatsz esetleg valami betegséget, s különben is, akkor már undorító... Szóval élő, mozgó gilisztát kell enned! Ez meg úgy megy hogy elkapod, azután okvetlenül MOSD MEG, de HIDEG VÍZBEN! Amiatt hidegben, mert nemhogy az igazán meleg de már a langyos víz hatására is a giliszta hajlamos rengeteg nyálkát termelni, s bár semmi bajod se lesz ha megeszed e nyálkát, de tényleg elég undorító a látványa... A hideg víz hatására azonban a giliszta nem termel nyálkát, vagy legfeljebb egészen keveset. Viszont mindenképp meg kell mosni (lehetőleg folyó vízben) hogy a külsejéről eltakarítsuk a földmaradványokat.

Ezután egy pohárba engedj tiszta vizet, majd a gilisztát rakd a szádba, ha tudod nyeld le ÖSSZERÁGÁS NÉLKÜL, egészben, s utána igyál egy korty vizet hogy biztosan lecsússzon. Ha ez így nem menne akkor miután a szádba tetted, a nyelés előtt emeld a poharat a szádhoz, kortyolj belőle, s nyeld le a gilisztát azzal a korty vízzel együtt...

Gyakorlatilag SEMMIFÉLE ÍZT nem fogsz érezni! S mert a giliszta tényleg nyálkás egy kicsit még akkor is ha ez nem látszik rajta, nagyon könnyen „lecsúszik” a torkodon. Könnyű, pofonegyszerű lenyelni! Ez igenis így a legegyszerűbb. Nem kell rágcsálni, mert a giliszta bélrendszerében okvetlenül van mindig valamennyi földmaradvány, hiszen ő azt eszi, azzal táplálkozik, aztán ki tudja annak a talajmaradványnak épp milyen az íze amikor az ízlelőbimbóidhoz kerül mert összerágod a gilisztát... Tehát nem kell összerágni. Ami a giliszta megölését illeti, oda nem szükséges a fogaid használata, elintézi ezt a kérdést (és a gilisztát...) egykettőre a gyomorsavad. Ez a dolga... Mint említettem nektek már többször is, a gyomorsavunk olyan erős mint az óriáskígyóké, az meg még egy krokodilt is felold a páncéljával együtt, hogy is ne lenne képes elbánni a csupasz földigilisztával, szegénykémnek mikroszkopikus esélye sincs arra hogy azt a környezetet túlélje... És gilisztát enni igenis hasznos mert teli van vitaminokkal. A giliszta szárazanyagtartalma ugyanis úgy alakul hogy 60-70 százalék benne a

fehérje, 6-11 százalék a zsír, 2-3 százalék az ásványi anyag (ez irtó magas érték!) és van benne 5-21 százalék szénhidrát is. Az eltérő értékek abból adódnak, hogy konkrétan milyen fajta földigilisztáról van szó – ugyanis számos változata létezik, de nyugi, mindegyik ehető! – és hogy épp milyen talajban él a „mindennapi betevő gilisztánk”. El kell mondani továbbá, hogy ami az ESSZENCIÁLIS AMINOSAVAKAT ILLETI, tehát épp azokat amiket az emberi test nem képes szintetizálni más anyagokból, ezeket illetően tehát - és ezen belül is kifejezetten a lizint (lysine) és metionint (methionine) tekintve! - a giliszta toronymagasan a tápanyagforrások verhetetlen bajnoka, mert ő tartalmazza ezekből a legtöbbet, még hozzá messze többet mint akármelyik másik húsféleség, beleértve a halakat is! Továbbá, a giliszta abban is segít téged hogy jobban bírd az éhezést, épp mert magas a lizin tartalma. Ugyanis a lizin olyan aminosav, ami étvágycsökkentő hatású. (Egy másik aminosavnak is van ilyen hatása amúgy, ez az arginin). A földigilisztának a vastartalma is kimagasló. Van benne réz, mangán és cink is. Kalcium is van benne kábé annyi mint a sajtban vagy a tehéntejben. Egyáltalán, a giliszta igazi „superfood”, ahogy az angolok mondják!

Nagyonis egészséges tehát földigilisztát enni... Persze arra azért ügyeljünk hogy olyan helyről szerezzük be, ahol a talaj nincs összerondítva mindenféle vegyipari szennyeződésekkel.

De hiába mondta ezt el Zafira, bizony még maga Vú is eléggé habozva nézett arra a jó maroknyi földigilisztára amit Zafira odahozott nekik erre az alkalomra... Na de Vú még hagyján, hanem a szülei! Ella mama arca falfehér volt, de Krant apuka arckifejezése se volt sokkal különb...

Végül persze azért mégiscsak rászánták magukat a dologra, elsőként természetesen Vú... S utána így szólt:

—De hiszen ez tényleg nem is volt olyan szörnyű! Sőt, semennyire se volt az!

—Na látod, megmondtam neked előre... - mosolygott Zafira.

Ám volt még ezen felül is rengeteg kisebb-nagyobb bajuk, de hát ez természetes, ez nem is lehet másképpen egy ekkora életmódváltásnál! Mert már ott kezdődtek a gondok, hogy volt a Kívülállóknak pár szakkifejezése, amit ők persze hogy nem ismertek! Ilyen volt például az, hogy „lángfa”. Ezt Zafira így definiálta nekik:

„lángfa: olyan fenyőfából származó gyantás fatörzs- vagy ágrész vagy gyökérrész, amely szikrára is könnyen meggyullad, kiváló tűzindító anyag a természetben. A természetes világ öngyújtója. Vagy legalábbis gyújtója.”

Persze azt is meg kellett tanulniuk emellé, hogy azért nem minden fenyőfa, ami első pillantásra annak tűnik. Például a tuja meg a tiszafa. Ezek egyáltalán nem is fenyők rendszertanilag, teljesen más fajba tartoznak! A tiszafa ráadásul komolyan mérgező is, még a füstje is ha elégetjük. Ellenben kiváló alapanyag íjnak... Nem alkalmas azonban „lángfának”. A tuja nem jó íjnak, viszont legalább mérsékeltén alkalmas „lángfának”, mert gyantás. A tuja könnyen felismerhető, nem lehet összetéveszteni a fenyőkkel, a tiszafánál azonban már fennállhat ilyen veszély, de azért nem vészes a helyzet, mert a levelei nem szúrósak mint az igazi fenyőké, ráadásul szélesebbek és puhábbak is, nem igazi tűlevelek!

Ezt hallva így szólt Ella:

—Ami a tiszafát illeti, nekem az a véleményem, hogy abban a fában nemcsak gyantából nincs elég hogy „lángfa” lehessen nekünk, de egyszerűen nincs elég

kitartás, elszántság, állhatatosság és akaraterő se benne: megtetszett ugyanis neki az igazi fenyők minimalista életformája, hogy mennyire leredukálták a levelek méretét, ő is szeretett volna ilyen minimalista lenni hogy ne kelljen minden évben új leveleket növesztenie hiszen az az erőforrások elpocséklása, sőt távlati tervként egyenesen a kaktuszok extrém minimalizmusára vágyott, de feladta félúton, mert mondom nem volt meg benne a kellő kitartás, és így most egy felemás izé lett belőle: nincs normális levele, de igazi tűlevele se! A szerencsétlen!

Erre aztán mindenki kacagásba tört ki, és Ella nagyon élvezte hogy végre valamivel kivívta a Kívülállók elismerését, legalább egy kis viccel.

De különben is gyakran mondogatta Vú édesanyja, hogy úgy érzi, teljesen más ember lett belőle.

—Tényleg sokkal jobb itt élni! Így élni! Nem tagadom hogy még mindig kényelmetlennek érzem, rengeteg komfortról kell itt lemondanom, de annyi rengeteg előnye is van, hogy szerintem jó cserét csináltam, és már nem is vágyom vissza a régi életembe! Például itt tényleg szabadnak érzem magamat, nem kell állandóan azon stresszelnem, hogy megfeleljek az ügyfélköröm igényeinek! És igen, ez a jobbara nyers húson alapuló „diéta” is milyen jót tett az egészségemnek! Azóta tele vagyok energiával! Tulajdonképpen úgy érzem magamat, azt hiszem, mintha korán mentem volna nyugdíjba, és egy hosszú vadkempingezésen lennék!

Férje, Krant pedig bólogatott e szavakra, mert ő is ugyanezt érezte.

Azt is megtanulták, hogy hogyan jussanak hozzá C vitaminhoz a vadonban.

—Előszöris, nekünk „húsevőknek” sokkal kevesebb C vitaminra van szükségünk mint a szénhidrátzabáló tahóknak - tanította őket Zafira - mert a sejtekbe való felszívódáskor a C-vitamin a cukorral verseng, ugyanazokat a sejtfelszíni receptorokat használják ugyanis, egyszerűen mert nagyon hasonló vegyületek. Azonban a felszívódás során mégiscsak a cukornak van előnye... ha tehát valaki sok cukrot zabál, akkor RENGETEG C vitaminra van szüksége ahhoz, hogy legalább egy kis mennyiségnek belőle esélye legyen bejutni a sejtekbe a rengeteg cukor mellett! Minthogy azonban mi finomított cukrot egyáltalán nem eszünk, sőt másfajta szénhidrátot is csak egészen rendkívüli esetekben s akkor is keveset, emiatt nekünk messze nem kell annyi C vitamin, mint a tahóknak! Ami meg mégis kell, az lényegében mind benne van a húspanban, sőt a nyers májban is!

Ha azonban mégis akarnánk extra C vitaminhoz jutni, megtehetjük hogy főzzük magunknak fenyőtűteát! Persze nem tujából vagy tiszafából... 100 gramm fenyőtűben ugyanis lehet akár 30...70 mg C-vitamin is! Van azonban amire vigyázni kell:

- A C-vitamin vízzel oldékony, tehát valamennyi valóban kioldódik a forró vízbe.
- Viszont hőérzékeny is: 60–70°C felett lassan bomlani kezd, 100°C-on pedig elég gyorsan pusztul. Egy hosszú forralás (pl. 5–10 percig főzött tea) jelentősen csökkentheti a mennyiségét.
- Ha viszont csak forró vízzel leöntöd a tűleveleket, és nem forralod, hanem kb. 5–10 percet áztatod 70–80 °C-os vízben, akkor valamennyi C-vitamin megmaradhat, különösen ha friss a tűlevél.

Ha mondjuk 10–15 gramm friss fenyőtűt leforrázol és nem forralod, akkor 5–15 mg C-vitamint juthat a teádba, optimista becslések szerint. Ez körülbelül egy citrom 1/4 részének felel meg. Ha viszont főzöd vagy szárított tűlevelet használsz, akkor ez az érték drasztikusan csökkenhet, akár 1–2 mg-ra is. Ha a vadonban vagy, és épp semmi sincs, akkor egy kis C-vitamin még mindig jobb, mint a skorbut. De ha a nyers máj elérhető, akkor ez sokkal jobb és megbízhatóbb forrás-

sa az aszkorbinsavnak.

De még sok más dolgon is elámultak, hogy mi minden furcsa de érdekes és hasznos trükköket tudnak a Kívülállók! Például egy alkalommal az volt a tananyag, miként főzzenek meg bizonyos taplógombákat... ráadásul a saját vizeletükben!

Persze oktatóik azonnal megnyugtatták őket, ez nem arra kell hogy aztán meggyék és megigják... Hanem, az így kezelt taplógomba remek anyag tűzgyújtáshoz, sőt arra is hogy órák hosszat parácsoljon, s így akár az „élő” tüzet is magukkal vihetik messzi utakra!

—Bár ennek kevés jelentősége van manapság, mert a ferrocériumrúddal könnyen lehet tüzet gyújtani, sőt azért általában még mi Kívülállók is magunkkal viszünk egy-egy öngyújtót csak úgy a „biztonság kedvéért” - mondta nekik Zafira - de azért ez a tudás nagyonis hasznos! Tehát, íme a pontos magyarázat arra, miért hasznos a taplógombát megfőzni emberi vizeletben, s ennek mi a pontos menete:

—A gombát megfőzzük emberi vizeletben, majd alaposan kiszárítjuk. A cél nem az, hogy lobbanékony gyújtósunk legyen, hanem hogy egy **parázsló anyagot** kapjunk, amely hosszú ideig tartja a parazsat és könnyen begyullad szikrára – például tűzkő és acél segítségével. És most lássuk, mi történik a vizeletben főzéskor?

—A vizelet elsődleges „hatóanyaga” ebben az esetben a **karbamid (urea)**, amely melegítés hatására **ammóniává** és egyéb bomlástermékekké alakul. Ezek a bomlástermékek:

1. **Nitrátokat és nitriteket** képezhetnek a gomba rostjaiban,
2. **Kémiai úton megváltoztatják a gomba sejtfalait**, puhítva és porózusabbá téve,
3. **Növelik az éghetőséget**, illetve **könnyebben parázslík** a gomba a kezelés után.

A főzés során tehát a **karbamidból keletkező vegyületek beivódnak a gomba szerkezetébe**, és módosítják azt: a gomba **hőstabilabb parázstartóvá** válik, amely képes akár **órákig izzani** anélkül, hogy fellángolna – ez rendkívül hasznos mindenkinek, aki sokat vándorol.

Hogy miért nem elég a szárítás? Nos, önmagában **a szárított taplógomba is használható**, de:

- **Nehezebben gyullad meg** szikrára,
- **Kevésbé egyenletesen parázslík**,
- **Gyorsabban kialszik**, mint a vizeletben kezelt változat.

Ugyanez a hatás különben elérhető kálium-nitráttal (salétrom) is, ez is nitrátosítja a taplót, és hasonlóan működik. A vizelet a természetes, ősi alternatívája a salétromnak, különben meg biztonságosabb is, amennyiben kevésbé balesetveszélyes az elkészítés során.

—Az eljárás lépésről-lépésre:

1. **Tapló előkészítése**

- Vágd le a taplógombát a fáról (lehetőleg ne élő fáról).
- Válaszd le a külső, kemény kéreg- és pórusos réteget.
- A belső, *amadou* nevű szivacsos részt használd.
- Vágd szeletekre vagy lapokra (1–2 cm vastagságúra, kb. tenyérnyi darabokra).

2. **Áztatás vizeletben**

- Tedd a taplódarabokat egy fémedénybe, de lehetőleg NE alumínium edénybe!

- Önts le annyi **állott vizelettel**, hogy ellepje őket.
- Hagyd ázni 1 teljes napon át (szobahőmérsékleten vagy meleg helyen).

3. Főzés

- Az áztatott gombát **lassan melegítsd**, de ne forrald erősen (kb. 60–80°C-on főzd 2–4 órán át).
- Ezalatt a **karbamid bomlani kezd**, és a keletkező vegyületek beépülnek a gomba szerkezetébe.
- Ha van rá lehetőség, **többször cseréld a vizet**et friss (állott) adagra.

4. Szárítás

- A főzés után csöpögtesd le a taplót, majd szárítsd meg:
 - Lehetőleg **napon**, szellős, meleg helyen.
 - Ha esős idő van, tedd közel tűzhöz (de ne láng fölé!).
- A teljes száradás 1–3 napot is igénybe vehet, de minél porózusabb és szárazabb lesz, annál jobb.

Alumínium edényben azért nem ajánlott végrehajtani ezt a procedúrát, mert **a vizet ammóniává és egyéb bázikus anyagokká bomlik**, és e vegyületek **erősen lúgos kémhatásúak** lehetnek (pH 9–11 körüli).

- Az alumínium **nem szereti a lúgos közeget**: oxidálódik, **reakcióba léphet az ammóniával** vagy a karbamid bomlástermékeivel, ami **szürke iszapos réteget** hozhat létre a felületén.
- Ez a korrózió:
 - **Gyengíti az edényt**, főleg ha vékony falú.
 - **Bevonhatja a taplót** is apró oxidrészecskékkel, ami **ronthatja a tapló éghetőségét**.
- Alumíniumnál **alacsony pH-n és magas hőmérsékleten** (pl. főzés közben) **gázok szabadulhatnak fel**, pl. **ammónia és hidrogén**.
- Zárt térben vagy sátorban ez akár **robbanásveszélyes elegyet** is képezhet, ha valaki nyílt lángot használ a főzéshez (mint mi Kívülállók ugyebár).
- A rozsdamentes acél vagy vas ilyen problémát nem okoz.
- Ráadásul a végén a taplón **fehéres-szürkés fémes lepedék** jelenhet meg – nem túl esztétikus, és zavarhatja a gyújtóképességet is.

Szóval ilyesféleképp ment a tanulás ott a Kívülállók közt... Rengeteg érdekes, meglepő, sőt döbbenetes dolgot tanultak meg, s ezt nagyon élvezték! S egyszer eljött annak is az ideje, hogy Vú - aki ekkor már tehát 18 éves volt, s teljes joggal tarthatta magát is „nagyemsternek” mert Bacor is ezt mondta róla! - ő tehát úgy gondolta, szórakozik egyet, mert miért is ne... és szórakozásul egy olyan tevékenységet választott, ami igazán illik egy Kívülállóhoz: a „katasztrófaturizmust”!

Ez pedig azt jelentette, hogy a közelükben, mintegy 10 kilométerre a falvuktól, állt egy romváros, oda látogatott el.

Ez nem egy középkori romváros volt, hanem egy olyan, amit alig 30 évvel ezelőtt hagytak el az emberek. Ennek oka az volt, hogy korábban gazdag kőolaj-lelőhelyet találtak arrafelé, akkor felpezsdült ott az élet, az egykori kis faluból jókora, majdnem 1 milliós nagyváros lett, pályaudvarral, repülőtérrel, mindennel, volt benne még metró is... de aztán a kőolajmező kimerült! S mert e város minden más várostól eléggé távol esett, lassanként elnéptelenedett. Még az se érte volna meg, hogy lebontsák és elszállítsák az épületek meg egyéb izémizék nyersanyagát.

Persze, ennek a Kívülállók csakis örvendtek... Rendszeresen ide jártak, ha szükségük volt valami nyersanyagra, mondjuk fémre vagy akármire... Persze,

óvatosnak kellett lenniük, nem mintha gyakran kóvályogtak volna a zsaruk itt, ezen az istenhátamögötti környéken, mert minek is, nincs itt semmi igazi érték amit védeniük kéne, ellenben az akármikor megtörténhetett egy Kívülállóval is ha óvatlan volt, hogy leszakad alatta valami elkorhadt lépcső, vagy épp akkor omlik össze egy emeletes ház amikor mellette baktat. Vagy netán egy vipera fészkelte be magát valahová. Vagy egy nagy darázsészekre bukkan a lépcsőházban amibe betért, vagy akármilyen.

Különbözik meg nemcsak a Kívülállók járogattak el ide néha, de még gyerekcsoportok is, a viszonylag közeli városokból (a legközelebbi is minimum 15 kilométerre volt, s az se volt igazi város, inkább csak nagybácska falu...), persze azt hogy „gyerekcsoport”, azt úgy kell érteni, hogy tinédzserek, azaz inkább már középiskolások vagy gimnazisták - azaz, majdnem Vúval egykorúak! S persze ők nem azért jöttek hogy valami nyersanyagra tegyenek szert, hanem igazi katasztrofaturistának: hogy élőben is lássanak valami ahhoz hasonló apokaliptikus tájat, amiket eddig csak a kalandfilmekben láthattak...

Ide tartott tehát Vú, szokása szerint gyalog, ahogy az illik is egy tisztességes, magára valamit is adó, önérzetes Kívülállóhoz, rajta volt a túlélőmellény, a derékszíj is az övtáskákkal amiket még akkor régen Bacortól kapott, s mert Vú azért mégiscsak szerette a luxust, volt vele egy hatalmas hátizsák is. Így ugyan többet kellett cipelnie és lassabban haladt, de ez nem zavarta, hiszen semmi se sűrgette: szabad ember volt, nem úgy mint a tahók...

Szóval mondhatni „teljes felszerelésben” bandukolt Vú, s már majdnem a városba is ért, annyira hogy már látta is az út szélén a táblát hogy „Köszöntjük városunkban!”, amikor arra lett figyelmes, hogy egy legalább húsz főből álló gyermekcsoport (pontosabban kamaszok egy ennyire népes hordája) rohan feléje, a város irányából!

Vú máris a machetéje markolatára tette nagy óvatosan a kezét, mert ha ezek mind nekijönnek egyszerre akkor azt még ő se képes elhárítani pusztá kézzel, hiába nagymester már ő is... de hamar kiderült, a kamaszoknak eszük ágában sincs reátámadni! Sokkal inkább úgy tűnt, rémülten menekülnek valami elől!

S hogy mielőtt, az is kiderült pillanatokon belül. Mert ilyesmiket kiabáltak amint közelebb értek:

- Gyorsabban, gyorsabban, nehogy elkapjon minket!
- Siess már, biztos te se akarsz zombivá változni!
- Jaj én már nem bírok tovább futni, hová bújjak?!
- Felhívta már valaki a rendőrséget?!

Amikor Vút megpillantották, tényleg eszük ágában se volt hogy belékössenek, valószínűleg egyébként se tették volna meg akárhányan is vannak, mert a Kívülállóktól általában még a felnőttek is tartottak, nemhogy a gyerekek vagy majdnem-gyerekek – különben meg jogosan tartottak tőlük, mert egy jól képzett rendőrnek se volt könnyű legyőznie egy Kívülállót ha bunyóra kerül sor, sőt, majdnem mindig a Kívülálló győzött ilyenkor! Ahhoz hogy egy Kívülállót elkapjanak, anélkül hogy rálőnének, ahhoz általában három-négy rendőr gondosan összehangolt akciója kellett... Ráadásul e fiatalok most amúgy is meg voltak ijedve valami mástól, s hozzá szörnyen. Így inkább nagy ívben még ki is kerülték Vút.

Vú azonban nem hagyta annyiban a dolgot, kíváncsi volt, így odaugrott a legközelebbihez, elkapta annak a karját, megállítva így őt a futásban, s ezt kérdezte:

—Hát itt meg mi történik, mi elől menekülsz?!

A fiú szabadulni igyekezett, a karját rángatta, ám sikertelenül, mert bár ugyan-

olyan magas volt mint Vú, de sokkal gyengébb. Hiába, ő nem nyers húson nevelődött...

—Hagyjál már, eressz, kérlek, nagyon kérlek, nem akarok meghalni... Menekülj inkább te is!

—Minek, mi elől kéne menekülnöm?!

—Ott, ott... arrafelé... Most nem látszik, de ott a kanyar után, a vasúti töltésen ott ül egy zombi!

—Na hagyj a hülyeséggel, nem hiszek a zombikban!

—Én se hittem bennük egészen mostanáig, de hát ha egyszer tényleg ott van!

—Miből gondolod hogy zombi?

—Miből, miből, hát abból hogy úgy néz ki! Teljesen biztos hogy zombi, semmi más nem lehet, első pillantásra is jól látható rajta a zombisága!

—És megtámadott benneteket?

—Nem, dehogyis, csak ült ott, és nézett ránk, de olyan iszonyú hogy azonnal futásnak eredtem! Meg a többiek is! Engedj, hallod-e, itt nem messze áll az autóm, mert nem akartam vele a városba behajtani hátha ráomlik valami, de most azonnal hazahajtok vele, és soha többé ide nem jövök az biztos is! Engedj már kérlek!

—Jó, menj - engedte el a fiú karját Vú - és megyek én is, de nem veled, hanem megnézem én is magamnak azt a „zombit”, mert én bizony még most se hiszek a zombikban!

E szavakra azonnal megtorpant a fiú, de sokan mások is akik hallották a menekülők közül Vú szavait.

—Te tényleg képes vagy odamenni?!

—Miért is ne, nem látod talán rajtam, hogy én egy Kívülálló vagyok?! Egy „hobó”, ahogy ti mondjátok? Azt meg neked is illik tudnod, hogy mi Kívülállók szeretjük a vad dolgokat! És bár én magam is elismerem hogy rólunk Kívülállókról rengeteg rosszat el lehet mondani, ezek egy részét talán még jogosan is, de az aztán teljesen biztos hogy soha de soha senki nem vádolt még meg bennünket gyávasággal! Nem hiszem ugyan hogy igazi zombiról van szó, de azt elhiszem hogy valami furcsát láttatok, és ha így van, azt nekem is látnom kell, egyrészt mert engem minden érdekel ami új, másrészt hátha tanulhatok valami érdekeset! Szóval azt mondtad arrafelé van a kanyar mögött? Mert akkor máris indulok!

—Igen, ott van... na de tudod mit, ha te odamész, én is követlek, de csak messze távolból, hogy lássam, miként tép szét téged a zombi! Le is fényképezem!

—Nyugodtan, nem tekintem a személyiségi jogaim megsértésének, de hiába reménykedel mert nem fog széttépni.

—Nekem az is megfelel ha te ölöd meg a zombit, sőt annak még sokkal jobban is örvendenék!

—Ez is valószínűtlen, csak akkor ölhetnék zombit ha léteznének zombik, ám nem először mondom hogy én olyasmiben nem hiszek. Na de ne is beszélgessünk itt tovább: én indulok máris oda, aztán aki akar ám kövessen, nem bánom, de csak a saját felelősségére...

És Vú valóban indult is azonnal. Mintegy háromszáz métert kellett haladnia, míg elérkezett a mondott vasúti töltéshez, amin persze már sok-sok éve nem haladt egyetlen vonat sem, így a sinpárt a rozsdá lepte, hiába hogy amúgy jó minőségű időjárásálló acélból készült. Na de ha ennyi sok éven át nem gondozzák...

Viszont nem látott senkit ott ülni, se zombit, se „normális” embert. A zombi máshol volt. Úgy tűnt megunhatta a töltésen ücsörgést, mert beljebb haladt a

városba, ott járt már a szélső házak közt, ám valahogy meghallhatta hogy Vú közeledik felé, így most megfordult. Vú látta hogy a zombin is ott van egy hátizsák, ami nagyon érdekes, mert ugyan mi szüksége is van egy zombinak hátizsákra?! Talán bizony a kitépett emberszíveket tárolja benne, vésztartalékként?!

Sőt, a zombinak semmi esetre se lehettek békések a szándékai, mert egy hatalmas kést is a kezébe ragadott, miután megállt, és így fordult szembe Vúval, várva annak támadását vagy legalábbis közeledését. A kés véres volt, csakúgy mint a zombi karja is, arca is, sokhelyütt. Ám ennek ellenére is látszott rajta, hogy ez a zombi tulajdonképpen egy nő, azaz inkább fiatal leány... Vagy legalábbis az volt valamikor, mielőtt zombivá lett! Vú tehát ezt látta:

Kép: A zombi

Tényleg nem volt bizalomgerjesztő látvány! Sőt a helyzet komorságát még az is fokozta, hogy beborult eddigre már az ég, a romváros fölött viharfellegek kezdtek gyülekezni.

Az egyik fiú Vú háta mögül, tőle legalább ötven méterre lemaradva így kiáltott:

—Hé, hobó, neked van íjad, próbáld lelőni!

—Miért?

—Mert ha közel mész hozzá, elharapja a torkodat. Sőt le is szúr téged azzal az óriási kaszabolóval!

—Na de miért kéne lelőnöm őt?

—Hát mert gonosz!

—Miért gonosz szerinted?

—Mi más is lehetne, hiszen teljesen beborítja őt a vérmocsok!

—Ez azért túlzás, de különben is: nemcsak az lehet véres aki gonosz, hanem

bárki és akárki is – tudniillik akkor, ha valami nagy szerencsétlenség éri!

—Ez nem valószínű, mert még a vértől eltekintve is úgy néz ki mint egy zombi, hiszen ez szájalmasabban van öltözve mint ti Kívülállók!

—Majd meglátjuk. De nekem nincs szükségem rád, másra se közületek, de ha volna akkor se venném hasznokat úgy, hogy sok száz méterre vagytok, hála a kimagasló „bátorságotoknak”, úgyhogy nyugodtan hazamehettek anyucihoz aki már biztos nagyon aggódik értetek, ha azonban mégse teszitek ezt akkor legalább maradjatok csendben, ha nem akarjátok hogy ne a „zombival” foglalkozzam hanem veletek, aminek nem biztos hogy örvidenének! Ha ugyanis tovább szövegeltek, nem tudok beszélgetni veletek! - azzal egészen közel lépett a furcsa jelenséghez, alig három méterre közelítette őt meg, azaz a zombi egészen biztos könnyedén ráugorhatott volna ha ilyen szándékai vannak... majd Vú ezt kérdezte tőle:

—Mondd te szerencsétlen, mi történt veled hogy így nézel ki?! Segíthetek neked valamit? Tehetek valamit érted?! Ne félj, nem bántalak! - azzal elő se húzta a saját kését, hanem a jobb kezét előrenyújtotta a zombilány felé, nyitott tenyérrel felfelé.

S erre meglepő dolog történt! A zombi bölintott egyet, majd láthatóan habozva mégegyet... sőt, igencsak alaposan szemügyre vette Vút, kissé elkalandozott a figyelme a Vútól jókora távolságban kíváncsiskodó többi fiatalon is, majd pillantása újra Vúra vetődött, s végre kinyögte:

—Én... Én...

—Az én nevem Vú. Úgy tűnik tudsz beszélni. Megkérdelem ismét, mi történt veled? Miféle iszonyatos szerencsétlenség?! Ki tette ezt veled?! Mondd csak ha tehetek valamit érted! Van nálam kötszer is meg sok más egyéb efféle is, kérlek tedd le azt a kést, nem kell félned tőlem, és bekötözlek ha megengeded! De bármi mást is kész vagyok megtenni érted, kislány, ha megengeded! Csak szólj, mit kívánsz?

A zombi kinyitotta a száját egy hang nélkül, majd becsukta. Aztán - bár még mindig nem dobta el a véres kést - de ismét kinyílt a szája, és ezt mondta:

—Szeress most! - és kissé ki is tárta mindkét karját, mintha tényleg ölelésre készülne - bár a hatalmas henteskés még most is ott volt a jobb markában. Az meg biztos volt, hogy legyen Vú akármennyire is Nagymester maga is, akár a világ legnagyobb Nagymestere, ha azt az óriási kést egyszer is beléböki valaki a hasába, hátába vagy oldalába, neki garantáltan vége!

Ez azért Vú figyelmét se kerülte el.

—Szívesen megvigasztalnálak, kislány, ha erre gondolsz, de nagyon kérlek hogy akkor tényleg dobd már el azt a csúnya kést! Mert minek is az neked, ha nem akarsz bántani vele! Ha meg a többiektől félsz - bőkött a háta mögé a hüvelykujjával - miattuk ne aggódj, gyáva férgek, s ha mégis idepofátlankodnának, ígérem, megvédelek tőlük!

—És ha te akarsz bántani engem, hogyan védhetem meg magamat kés nélkül? - kérdezte a zombi meglepően logikusan és érthetően. Ez mindenestre eléggé csodálkozássá okot adó mértékben komplex válasz volt egy zombitól, amitől inkább azt várná el az ember hogy csak artikulátlanul üvöltsön vagy morogjon!

—Hm... Hát téged aztán alaposan elintézett valaki vagy valami, szegénykém, hogy ennyire rettegsz... - tűnődött el Vú. Majd vállat vont. —Hát egye fene, valakinek a bizalmat és a barátkozást is el kell kezdeni... lesz ami lesz, megteszem, azaz legyen ahogy akarsz, bébi, remélem te is szeretnéd ha lenne egy barátod, és életben hagysz! - azzal egészen a zombilány mellé lépett, kitárta a karját, s átölelte azt. —Hajtsd csak a fejedet a vállamra, kislány, és sírd ki magadat ha erre van kedved, ne szégyelld, megértelek, valami rettenetes élményben lehetett részed az

tuti... Aztán ha megkönnyebbültél, kérlek ülj le ide, s engedd meg hogy megvizsgáljalak mert ahogy te kinézel, hát óriási a veszélye annak hogy elfertőződnek a sebeid, és biztos nem akarsz vérmérgezésben elpatkolni! Mert nem szeretném ha sértésnek tekintenéd, de aki most menekült meg egy tömegszerencsétlenségből az is tisztességesebben néz ki mint te, szóval az biztos hogy óriási szükséged van elsősegélyre! És nőhöz képest is harmatgyenge vagy, szerintem hetek óta alig ehettél valamit, már ha bármit is egyáltalán, de csak ülj le ide, mindjárt adok neked valami finom kaját a hátizsákomból!

—Nem kell kaja. Nekem te kellesz!

—Izé... remélem azért, nem arra hogy megegyél?!

—Mégis hiszel a zombikban?

—Honnan tudod hogy nem hiszek bennük?! - csapott le a kérdésre Vú.

—Nekünk nagyon éles a hallásunk.

—Mire ez a többszám, hát vagytok többen is akik így néznek ki?

—Nem, senki nem néz így ki.

—Hát akkor minek a többszám?

—Majd megérted ha elmesélem.

—Remek, már kezdheted is, csak engedd meg hogy közben ápoljalak!

—Nincs ápolásra szükségem. Rád van szükségem. És nem megenni.

—Ezt megnyugtató hallanom... De akkor mire?

—Megmondtam már: arra, hogy szeress!

—Látod hogy kész vagyok rá, még mindig átölelve tartalak, de kellemesebb volna ezt úgy tennem hogy ülünk.

—Nem akarok leülni a többiek előtt.

—Akarod hogy elkergessem őket?

—Nem. Akkor ugyanis nem ölelnél tovább, holott nekem ez nagyon jólesik.

—Mondd akkor hogy mit tegyek!

—Vigyél be valamelyik házba, hogy senki ne lásson bennünket.

—Kívánságod parancs! - azzal Vú máris felemelte a zombit, s bevitte az egyik közeli házba, abba amelyik a legjobb állapotúnak tűnt, bár persze csak a lépcsőház elejére ment be. Ott aztán leült a lépcsőre. A leány az ölében ült, a háizsákot is gyorsan ledobta maguk mellé. Vú megsimogatta a lány tarkóját.

—Látod bébi, végre magunkban vagyunk, úgy lett ahogy kérted, most már elmesélhetsz nekem mindent... ne aggódj a többiek miatt, azok nincsenek velem, nem mernek azok idejönni, semmi közöm hozzájuk, én Kívülálló vagyok, és azoktól errefelé mindenki fél!

—Akárcsak tőlem. - azzal Vú érezte hogy a leány sírni kezd, a könnyei eláztatják az ő vállát. Sőt, hallott egy koppanást is, ami azt jelezte hogy a zombi végre eldobta a kést.

—Jól van, jól van, na, most már vége, most már nem vagy egyedül, nyugodj meg és mesélj el mindent... Bántott valaki? Mitől kerültél ilyen állapotba?

—Nem ez a fontos, hanem hogy tudnál-e szeretni engem.

—Én igyekszem mindent és mindenkit szeretni.

—Ez nagyon diplomatikus válasz volt, és nagyon jól tudod hogy nem erre gondoltam.

—Úgy érted, képes lennék-e szerelemmel szeretni téged?

—Például.

—Hát izé... az biztos hogy perpillanat nem vagyok szerelmes beléd! De az is biztos hogy megsajnálalak, ami egy jó lépés a szerelem felé, de ahhoz hogy tényleg

szerellem legyen belőle, ahhoz idő kell, szóval...

—De én annyira nagyon de nagyon csúnya vagyok!

—Az biztos hogy esélyed se lenne megnyerni egy szépségversenyt, sőt még az elődöntőbe se jutnál be, de azért én nem mondanám mégse, hogy olyan igazán csúnya lennél! Hiába neveztek téged a többiek zombinak, mert ahogy látom csak felületes horzsolásaid vannak, meg csupa mocskok vagy, és le vagy soványodva rettenetesen. Szerintem egész helyes kislány lesz belőled, ha hagyod hogy... izé... „rendbe tegyelek”! Azaz ellássam a sebeidet, megfürdesselek... vagy ha szégyenlős vagy akkor magad fürödj meg... Na meg ha valami normális és főleg tiszta ruhába bújsz! Van is nálam épp tartalék ruha, igaz hogy férfiruha, igaz az is hogy bő lenne rád, de azért mindjárt sokkal vonzóbban néznél ki benne! Szóval ez csak rajtad múlik, minden csak a beleegyezéseden múlik tényleg, azon hogy hagyd, én mindenre kész vagyok érted, s akkor máris nem leszel csúnya, és...

—De nem vagy szerelmes belém.

—Na de értsd meg nagyon szépen kérlek, a szerellem egy érzelem, ami nem tőlem függ, az vagy jön vagy nem jön! Különben is, miért olyan fontos ez neked? Talán bizony azért kérded, mert a feleségem szeretnél lenni?

—Igen. - hangzott a meglepő válasz. És Vú valóban nagyon meg is lepődött ezen!

—Hm, hát, hát izé... hogy őszinte legyek, erre azt kell válaszolnom hogy bár elméletileg nem tartom lehetetlennek a beleegyező választ e férjül kérésre, de azért ez a tempó nem is kicsit túl gyors nekem, és kihangsúlyozom hogy nem amiatt mert úgymond „csúnya” vagy, hanem mert szerintem egy házassághoz mégiscsak fontosak az olyan dolgok hogy közös érdeklődési kör, a bizalom egymásban meg ilyesmik...

—De hiszen bízol bennem, mert meg mertél ölelni, annak ellenére hogy kés volt nálam.

—Dehogy, félreérted! A legcsekélyebb mértékben se bíztam benned. Egyszerűen csak bátor vagyok, és kész, ennyi. Kockáztattam és bejött.

—De miért vállaltál fel ekkora kockázatot?

—Mert szerettem volna segíteni rajtad. És most is azt szeretném még, mert még semmi fontosat nem tudok rólad, tök zavaros az egész szitu, de abban biztos vagyok teljesen, hogy neked óriási szükséged van segítségre mert rohadtul nagy bajban vagy, én pedig jó embernek tartom magamat, ha pedig az vagyok igyekezni kell segíteni másokon, amennyiben ezt megtehetem! Bizalomról azonban szó se volt. Nem mintha mégis hinnék a zombikban, azt azonban erősen biztosra vettem, hogy jócskán beszámíthatatlan vagy, kissé őrült, sőt nem is kissé, na nem mintha ez a te hibád lenne, hanem mert nem sokkal ezelőtt valami szörnyű traumát éltél át!

—Na akkor minden rendben van, látod épp erről van szó, segítened kell nekem, rajtam, igen, valóban óriási szükségem van segítségre... s ennek legjobb módja az, ha feleségül veszel!

—Ha esetleg megtisztelnél azzal, hogy beavatsz a részletekbe, hogy miféle bajban vagy, meg ilyesmi... illetve várj: legyen már elég a szót szóra mondásból, szóval a bármiféle esetleges együttműködésnek is az a legalapvetőbb feltétele, hogy most szépen levetkőzől előttem, de teljesen pucérra, bizony ám, és hagyod hogy megvizsgáljalak és ellássam a sebeidet! Mert minden késlekedés életveszélyes lehet! Tudod, a fertőzésveszély miatt! Ami a levetkőzést illeti, szégyennek különben sincs helye ebben az esetben, mert minek is ha még feleségül is jönnél hozzám szívesen!

—Az igaz, de akkor se vagyok még a feleséged.

—Mindegy, a szükség törvényt bont! Gondolj arra kislány, ha elpatkolsz vérmérgezésben vagy akármi más módon is, akkor már biztos hogy még a távoli jövőben se lehetsz a feleségem! Szóval légy jó kislány, engedd hogy megvizsgáljalak és elsősegélyben részesítselek... Hidd el ha az megvan, még a külsőd is sokkal csinosabb lesz, és ugye te is szeretnéd ha szépnek látnálak, szóval ne ellenkezz tovább bébi...

—Jó, legyen meg az akaratod hős megmentőm: megengedem hogy szépnek láthass! - azzal a leány testén furcsa remegés futott végig, majd kibontakozott Vú karjaiból. Hátra is lépett vagy két lépést. És Vú ámulatlan kiáltott fel: mert már nem a vérestestű zombit pillantotta meg, hanem egy tökéletesen emberinek kinéző, nagyjából húsz év körüli fiatal leányt, kék csíkos ingben, azaz még a ruhája is megváltozott... ártatlan, naiv tekintet ült a leány tágranyílt szemében, miközben enyhén mosolygott Vú felé. Barna haja a vállára omlott. És egyetlen árva vércsepp se borította a testét, sőt kosznak se volt semmi nyoma sem! Igazi üdítő színfolt-nak, „emberi virágszálnak” látszott a lepusztult lépcsőház szürkés fala előtt.

Kép: Vú szerelme

Az biztos, nemcsak sebesültnek nem tűnt ezúttal, de még depressziósnak, szomorúnak, „sokkoltnak”, bajban levőnek se! Ellenkezőleg, szinte a megtestesült boldogság jelképe volt ő most!

—Hát de... te meg... izé... mi történt veled... *KI VAGY TE?!* - tört ki a kérdés Vúból.

—Ha szabad röviden válaszolnom a kérdésedre hogy ki vagyok, akkor az így

hangzik: Nem vagyok ember!

—Erre azért már én is rájöttem... habár most igazán embernek látszol, teljes mértékben! Sőt, mi az hogy embernek, az még nagyon hagyján lenne, de a legkifejezettebben úgy nézel ki, ahogy az megtestesíti a leghőbb vágyaimat és kívánságaimat a nőkkel kapcsolatban! Mondhatni te vagy most álmaim szerelme! Mintha csak kiolvastad volna a gondolataimat!

—Lényegében pontosan ez történt, ezt csináltam, bár igazi gondolatolvasásról még sincs szó, arra nem vagyok képes. Valójában a dolog messze egyszerűbb a gondolatolvasásnál, és semmi misztikus nincs benne, nem kellene hozzá holmi különleges „erők”, meg varázslás, vagy bármi ilyesmi. Az egész egyszerű matematika és számítástechnika. Minden amire szükségem volt ehhez, amit te csodának tartasz, az csupán annyi, hogy látnom kellett az arcodat. Ha azonban látom az arcodat, akkor azt modellként használhatom ahhoz, hogy ebből kiszámolhassam azt a külsőt, ami annak a lánynak a külseje, aki te lettél volna a jelenlegi életkorodban, ha akkor régen nem férfiként születesz meg, hanem nőként! Azaz ha nem lenne Y kromoszómád! És ahhoz hogy ezt a külsőt kikalkuláljam, ahhoz megint csak nem kell bonyolult genetikai elemzést végeznem rajtad, ugyanis léteznek az ilyen transzformációkhoz már igen-igen jó matematikai modellek! Nyilván az eredmény nem lesz száz százalékgig pontos, de egy bő 95 százalékos egyezést már igenis el lehet érni velük. Ennyi pedig már elegendő. Erre a trükkre különben nemcsak én vagyok képes, hanem a ti emberi számítógépeitek is, legalábbis a nagyobb kapacitásúak.

—Na de te akkor se vagy egy szuperszámítógép.

—Bizonyos értelemben nagyon is az vagyok! Persze ne ijedj meg, nem vagyok gép igazából, biológiai organizmus vagyok, de igenis képes erre a kalkulációra az agyam, valójában szerintem akármikor könnyedén legyőzném akármelyik szuperszámítógépeteket is bármiféle elképzelhető próba során. És még csak bele se fáradnék!

—Hm...

—Most mit csodálkozol ezen szerelmem, hiszen magad is rájöttél már hogy nem vagyok emberi lény...

—És miért is koppintottad le a külsőmet, mármint a feltételezett „női önmagam” külsejét?

—Természetesen azért, amit már mondtam: hogy szeress! Erre ez a legbiztosabb módszer. Régóta ismert nálunk, de gondolom nálatok embereknél is, hogy mindenkinél az a legvonzóbb partner az ellentétes neműek közül, akinek a neve bár valóban ellentétes az övével, de ettől eltekintve hasonló génkészlettel rendelkezik mint ő maga. Na most a génkészletek hasonlósága hasonló külsőt eredményez, természetesen attól eltekintve hogy a külső mégse lesz teljesen ugyanaz, az eltérő ivari struktúra miatt. Ám a külső hasonlóságát ennek ellenére is érzékeli mindenki, ösztönösen is, ez így alakult ki az evolúció évmilliárdjai alatt, mert ez a legmegfelelőbb arra, hogy minden gén a saját másolatait, vagy legalábbis a hozzá leghasonlóbb gének másolatainak elterjedését maximalizálja a szaporodás során! Minél jobban hasonlít tehát hozzánk valaki az ellenkező nem tagjai közül, annál jobban vonzódunk hozzá önkéntelenül is!

—Hát, ha önimádatnak tűnik is, de bevallom hogy ezzel most nagyon „beletaláltál”... Eddig tényleg nem voltam szerelmes beléd, de most már aztán nagyon is, igen, azt hiszem, vagy ha netán mégse vagyok szerelmes, de az biztos hogy a legjobb úton haladok afelé, hogy az legyek!

—Nagyon örülök ennek, szerelmem!

—Na helyben vagyunk, te miért is szerettél belém ilyen hamar?

—Mert megfeleltél a próbán!

—Aha, kezdem már sejteni: az a zombis külső volt a próba, ugye?

—Hát persze! Próba arra, hogy mennyire vagy bátor! S ugyanakkor segítőkész is! Mert aki elfut akkor, az gyáva, az nekem nem megfelelő. Aki nem fut el hanem megtámad engem, az lehet hogy bátor, de az meg azért nem jó, mert reményem se lehet rá hogy kedvelni fog engem, hogy kezelhető, hogy segítőkész, nagylelkű, önzetlen, stb, hogy tehát jó kapcsolatot alakíthatok ki vele... Még ha szép külsőt veszek is fel, akkor is az lenne hogy az olyan ember csak addig szeretne engem amíg meg is maradok szépnek, de amint bármi baj érne engem, betegség, meg-nyomorodás, akármi, azonnal cserben hagyna! De valószínűleg akkor is, ha nem csúnyulok el, nem betegszem meg, csak valami veszélyes helyzetbe kerülök! Azaz aki nem viselkedik velem szemben önzetlenül és segítőkészen amikor csúnyának lát, az az ember túl önző, nincs benne elég szeretet, nemeslelkűség, s az olyan nekem akkor se kell ha netán és esetleg ugyanakkor bátor is!

—Azt hiszem kezdem érteni... És a ruhád miként változott át hirtelen, hiszen az nem a tested része!

—Persze hogy nem az, de ez nem baj, mert az az ürruhám. Igen, az ürruhánk is alakváltó. Sőt az régebbőta az, mint én magam... S ha már itt tartunk, elárulom, a hátizsák is amit látsz, igazából nem hátizsák, hanem az úrhajóm. Pontosabban nem úrhajó, de valami olyasmi ami még jobb is mint egy úrhajó. Ugyanis nem kell a csillagok közt utazni, mert kaput nyit csak úgy közvetlenül egy másik bolygóra. Ez így amúgy nem egy pontos magyarázat, de jelenleg megteszi, nagy vonalakban.

—Akkor már csak azt mondd meg nekem, bébi, miért is akarsz te éppen pontosan egy emberi férjet! Hát nem lenne neked kérőd a saját fajtádból?

—Régebben lett volna, nagyonis, mert én a magam bolygóján egy csodálatos szépségnek számítok, ráadásul nemesnek is, sőt egyenesen főnemesnek, szóval ezerszám válogathattam volna a férjek közül, s akadtak is bőven kérőim! Na de ennek már vége, most már még egy nyomorék és félkegyelmű valakit se találnék magamnak.

—Mit követtél el? Talán bizony izé... már bocsáss meg hogy ilyesmit kérdezek, de mittudomén elvesztetted a szüzességedet? Csak amiatt jövök ezzel mert amennyire ismerem a történelmet, a nemesek körében a középkorban ilyenkor előfordulhatott hogy a nőt kitagadja a családja...

—Szó sincs semmi ilyesmiről! Nekünk ugyan nincs szűzhártyánk az eredeti alakunkban sem, de ettől még teljesen „szűz” vagyok a te fogalmaid szerint, amennyiben még sosem párosodtam. De ha megtettem volna, az se lenne nagy baj. Illetlenség lenne, de nem sokat számítana, s épp amiatt nem mert főnemes vagyok, azok meg nagyjából azt tesznek amit akarnak. Persze hogy azt tesznek amit akarnak, hiszen ők az uralkodóosztály! Ettől persze még az uralkodó osztály tagjainak is illik erényeseknek maradniuk. Bár erény alatt nem csak, sőt nem is elsősorban a szexuális dolgokat értjük. Megjegyzem, a nevem jelentése is épp az a mi nyelvünkön, hogy „erény”... Hanem, ennél messze súlyosabb a baj: engem ugyanis árulónak tart a népem! Szerintük ugyanis én vagyok a Bordásfejűek árulója, s eképp nemzetgyalázást is elkövettem, a társadalom közellensége vagyok, stb...

—Ezt nem értem, mi az hogy „bordásfejűek”?

—Ezt nem tudom elmondani szavakkal. Kész vagy azonban arra, hogy megtekintsd az igazi alakomat?

—Hát ha nem nagyon félelmetes, akkor igen.

—Ugyan már, kizártnak tartom hogy gyáva legyél! Hiszen aki egy zombitól se fél...

—Persze hogy nem vagyok gyáva ilyen értelemben, de hátha akkor az lesz hogy hiába változol vissza ebbe az imádni való alakodba, mégis az a másik alak jár majd a fejemben, és emiatt az irántad érzett érzelmeim hőfoka lecsökkenne!

—Ó de aranyos vagy hogy a kapcsolatunkat félted... És igen, az az alakom eléggé furcsa, de azért azt nem hiszem hogy visszataszító lenne a számodra. Íme! - és Vú most ezt láthatta:

Kép: Csiao

—Teljesen igazad van! Hú, hiszen ez nemcsak nem visszataszító, de lélegzetelállítóan gyönyörű! Így csak eggyel több okom van rá, hogy még jobban beléd bolonduljak!

—El se hiszed, mennyire jólesik hogy ennyire tetszem neked! Ugyanis egy olyan férjre van szükségem aki bátor, merész, ugyanakkor azonban képes engem szeretni, kitart mellettem jóban-rosszban, képes engem sajnálni is, együttérezni velem, stb... Még akkor is kitart mellettem ha emiatt elképzelhetetlenül hatalmas életveszélybe kerül... Érted már, Vú?

—Semmi újat nem mondtál ezzel, nálunk embereknél is nagyjából ez az alapja minden jó házasságnak! Mert ahol mégsem, hát az a házasság akkor nem is lesz jó! De ha te tudod az én nevemet, akkor úgy illene hogy én is tudjam a tiedet, nem ajándékoznál meg vele?

—Úgy hívnak, hogy Csiao. S mint említettem már, ennek a szónak az a jelentése nálunk, hogy „erény”.

—Nagyon szép név!

—Remek, örülök hogy nem ellenszenves neked a nevem se.

—Persze hogy nem. Ez egy nagyon szép név! Kifejezetten előkelően hangzik, olyan „hercegnőiesen”! Pont illik hozzád! De ha szabad kérdeznem, az a pikkely-izé, az egy furcsa ruha a testeden?

—Dehogyan. Ilyen a bőröm igazából! Én ugyanis nem vagyok emlős. Mi... azt hiszem ti talán úgy mondanátok, hogy „gyíkemberek” vagyunk! Azaz mint látod, nagyjából emberszerűek, de alapvetően mégiscsak hüllők.

—Ez nem lehetséges, hiszen milyen gyönyörű cicijeid vannak! Bárcsak megsimogathatnám őket!

—Kívánságod parancs, szerelmem, visszaülök az öledbe ha akarod, s aztán máris dédelgethetsz...

—Igen, ezt kívánom, de közben azért el ne feledd folytatni a felvilágosításomat...

—Az őseink voltak hüllők. De jóideje már mi is emlősök vagyunk mint ti, ám csak úgy „nagyjából”. Azaz nem rakunk már tojásokat, és igen, van mellünk is, mert az előnyös az utódoknak. De azért akadnak fontos különbségek is, látod, megmaradtak a pikkelyeink, bár csak halványan, vékonyaknak, mert minek is, a mi civilizált korszakunkban már nem olyan szükséges hogy erős külső védelme legyen a testünknek... és vannak más különbségek is, például látod, hegyes a fülem és úszóhártya van az ujjaim közt... Továbbá, a szívünk nem olyan mint a tietek. Sokkal gyengébb. Emiatt nem vagyunk képesek olyan kitartó fizikai aktivitásra mint ti! Mi is képesek vagyunk gyorsan mozogni, például futni, talán néha még gyorsabban is mint ti, de csak rövid ideig. Már amiatt is mert nincsenek verejtékmirigyünk, azaz képtelenek vagyunk izzadni, így a hosszú futás során túlmelegednénk és meghalnánk hőgutában. Aztán, a hideget se bírjuk jól. Sőt még „nem jól” is csak alig. Nem fagyunk meg könnyen, de ha a hőmérséklet tartósan plusz tíz fok alá csökken, azaz még csak a fagypontra se kell lemennie, akkor lelassulunk, a gondolkodásunk is lassú, vontatott lesz, végül megdermedünk és hogy úgy mondjam „téli álomba” merülünk! Amiből csak akkor ébredünk fel, ha újra meleg lesz! Ebben az állapotban persze nagyon sebezhetőek vagyunk, hiszen nem tudunk védekezni. Van azonban egy nagy előnyünk veletek szemben: Emberi fogalmak szerint képtelenül hosszú életünk van! Nálunk ritkán hal meg valaki hatszáz éves kora előtt. Biztos rólam se hinnéd el, hogy százhetvenkét éves vagyok, de annyira hogy épp tegnap volt a születésnapom! Persze, ez a hosszú életkor végülis nem olyan meglepő egy hüllőszármazéktól ugyebár...

—Huh!

—Mondd csak drágám, szabad-e úgy tekintenem, hogy te vagy a születésnap ajándékom? - és a leány kedveskedően megpuszilta Vút.

—Te nem is gyík vagy, hanem egy incselkedő macska! Elképesztő, mekkora „teljes pályás letámadást” intéztél ellenem! És nyilvánvalóan nyelésben vagy, mert esélyem sincs védekezni a varázsod ellen! Nos, legyen: még nem tudom mire megy ki ez az egész, de bevallom nem tudok ellenállni neked, úgy behálóztál... na tessék, akkor pedig még csak nem is macska vagy hanem pók, mert kivetted a hálódát rám... És nem tudok szabadulni belőle, a varázsod alól, szóval legyen! Nem akarlak elveszíteni! S bár nekem nincs születésnapom ma, tegnap se volt, de akkor is nagy ajándéknak tekintelek! Tehát mesélj akkor!

—Sokáig tart majd...

—Annyi baj legyen, ez a nagy előnye a Kívülállóságnak, hogy szabad vagyok, időm mint a tenger, nem kell munkába mennem vagy akármi... de különben is hallha-

tod, eleredt odakint a zuhé, szóval még akkor se mennék sehova se ha lett volna ilyen tervem, mert kinek van kedve bőrig ázni?! Szóval kezdj csak bele, drágám!

—Jó, de akkor előbb esküdj meg rá hogy az életed árán is megvéded ha mégis idejön valaki másik ember, mert mondjuk épp itt keresne menedéket az eső elől!

—Megesküszöm rá ha akarod... de biztosra veheted hogy senki sem fog idejönni. És ha mégis idejönne, amint meglát engem az első dolga lenne visszafordulni és valahová máshová bebújni az eső elől. Mondtam már hogy tőlünk Kívülállóktól nagyon tartanak a tahók. Akarommondani a „normális” emberek. Bár én szívesebben nevezem őket úgy, hogy *konzumidióták*...

—Akkor ti „Kívülállók” valami lázadó csoport vagytok?

—Nem merném igazán lázadóknak nevezni magunkat, nem mintha ellenünkre volna egy igazi lázadás, egyszerűen reménytelennek tartjuk az emberek többségét, nem hiszünk benne hogy alapvetően meg tudjuk változtatni a rendszert. Az igaz hogy antikonzumeristák vagyunk, extrém minimalisták is, sőt az átlagemberek szerint még antiszociálisok is - bár ismétlem ez csak az ő véleményük, mi nem hiszük ezt magunkról! - de valójában nem folytatunk aktív harcot a rendszer ellen. Néha persze a hatóságok tőkébe tenyerelünk, igen, de ezt se holmi lázadási célból, hanem csak ha nagyon muszáj a saját érdekünkben. Igazából mi inkább kerüljük a konfliktusokat, voltaképpen minden amit szeretnénk csak az, hogy hagyjanak bennünket békén a saját életünket élni, aztán kész, ennyi! És ha nem is mindig, de általában azért ez így is van, nem azt mondom hogy sosem kötekednek velünk a hatóságok, mert persze hogy megteszik néha, de azért úgy nagy általánosságban az mondható hogy van köztünk egyfajta „egyensúly”, valamiféle „hallgatóságos megegyezés”, ahol többnyire mindkét fél tudja, meddig mehet el. Az biztos hogy a hatóságok vannak túlerőben, de ennek ellenére nem nagyon érdemes nekik se „bekeményíteni”, mert erős és ötletdús ellenfelek vagyunk, ezt ők is tudják, van benne tapasztalatuk, aztán meg még a hatóságoknak se lenne jó ha sikerülne teljesen megsemmisíteni bennünket, mert így ahogy most áll a helyzet, ha valaki átlagpolgárnak nagyon tele lesz a töke a rendszerrel, megteheti hogy végső kétségbeesésében közénk áll, ahogy különben ez a szüleimmel is történt lényegében. Van tehát hová mennie az elégedetlenkedőnek, s ezt ő is tudja! Lehet hogy nem szívesen áll közénk, de mint legvégső megoldás, ez az út azért nyitva áll előtte. Ha ellenben a hatóságok sikeresen eltörölnék a csoportunkat, ez a lehetőség nem állna fenn, és akkor minden elégedetlenkedő azonnal azon igyekezne hogy felvonuljon, tüntessen, kampányokat indítson, netán terroristáskodjék, hivatalokat foglaljon el demonstrációs célból, tűszokat szedjen, heccelje a politikusokat, levélbombát vagy valami mérgezett vagy fertőzött levelet küldjön nekik, stb. Ez egyszerűen nem érdeke a hatalmasságainknak. Messze jobb nekik, ha az ilyen, a „csordába” beilleszkedni nem tudó illetők egy nap egyszerűen eltűnnek a polgárok közül, mert közénk állnak, s velünk élnek valami félreeső helyen ahol nem sok vizet zavarnak, s a „civilizált” közösség azontúl nem is hall róluk, megszabadul tőlük. Mindenkinek így a jobb. Nekünk is és nekik, a rendszer haszonélvezőinek is. Ez olyan, tudod, hogy le kell vezetni valahol a társadalmi feszültséget. Ha felteszel egy lábosban vizet a tűzhelyre, de mindenhol leforrasztod a tetőt hogy ne tudjon eltávozni onnan a gőz, akkor végül felrobban az egész.

—De hát ha ez így van, akkor ti, Kívülállók is a rendszer valamiféle részei sőt támaszai vagytok, hiába hogy névleg lázadók vagytok!

—De hiszen épp erről van szó, hogy mi nem tartjuk magunkat igazából lázadó-

nak. Elismerem, lehet bennünket annak tartani számos szempont szerint, de a mi szempontjaink szerint mi nem lázadók vagyunk, hanem FÜGGETLENEK. A rendszer maga tarthat minket a saját részének, de ez hamis vélekedés, mert mi akkor is tökéletesen jól élnénk és ellennénk magunkban, ha hirtelen a „rendszer” összes többi része eltűnne! A rendszernek szüksége van ránk netán, de nekünk nincs szükségünk a rendszerre! Különben meg minket tényleg nem is érdekel, részei vagyunk-e a rendszernek. Ez egy merőben elméleti kérdés, mi ellenben gyakorlatiasak vagyunk. A célunk az hogy szabadon élhessünk, hogy ne piszkáljanak minket. Általában ez így is van, még ha nem is mindig. Amíg így van, addig pedig minden jól van. Mi nem akarunk uralkodni a konzumidiótákon, ha nekik jó agyatlan birkaként élni, az az ő dolguk. Nekünk csak az a célunk, hogy *felettünk* ne uralkodjék senki!

—Szóval, senki nem fog idejönni hozzánk az általad „konzumidiótáknak” nevezettek közül.

—Persze hogy nem. Nyugodj már meg, kedvesem! Egyébként se jönne ide senki, de most aztán pláne nem, hogy mindenki fél a zombitól, azaz tőled... Most képzeld csak el, szerintem azt hiszik, már rég becsemegézted az agyvelőmet! Senki nem szeretne a második fogás lenni az étlapodon. Ha azonban én győztem, nem a zombi, akkor se jönne ide senki, mert ki is lenne olyan bátor, hogy összeakasztja a bajsztát velem, azzal a Kívülállóval aki még egy zombit is képes volt legyőzni?!

—És a társaid, a többi Kívülálló se fog idejönni?

—Pár napig biztos nem, mert egyedül jöttem. De ha ide is jönne valaki, annyi baj legyen, mind a barátaim, nem kell félned! Nyugodj meg, bébi, a védelmem alatt állsz!

—Pedig én tényleg nagyon félek az emberektől. Az a kés amikor a zombi-alakban voltam, nemcsak a próbatétel miatt kellett, de tényleg féltem az emberektől, így biztos ami biztos, szükségét éreztem hogy legyen fegyverem. Bár ha egy ember nekemtámad, nem sokra mentem volna a késemmel se.

—Pedig te se tűnsz gyávának!

—És biztos is hogy nem vagyok az, sőt, azt hiszem keresve se lehetne nálam bátrabbat találni a népemben... de ettől még félek az emberektől, és ez nem ellentmondás, mert nálunk mindenki retteg az emberektől! Esténként az anyák nálunk az emberekkel riogatják a rosszcsonst gyermekeiket!

—És te mégis idejöttél közénk?

—Nem volt más választásom... De tudod mit, mielőtt igazán belemelegednék a történetembe, visszaváltozom emberi alakba ha megengeded, mert ha mégis idejön valaki...

—Nem fog. Mondtam már. S ha mégis idejönne, megeszem reggelire!

—Jó-jó, de azért mégiscsak... ha egy emberlány ül az öledben az nem olyan feltűnő, mint most, hogy egy gyíkszerű idegen lényt dédelgetsz! Megengeded?

—Miért is ne, azt az alakodat is szeretem... sőt, most már hogy tudom milyen vagy igazából, akár még zombi alakban is képes vagyok szeretni téged!

—Ennek nagyon örülök... De mégis az emberi alakba bújok be most! Na már meg is van... szóval, ha most emberként nézek is ki, de emlékszel ugye, az eredeti alakomban akad a fejemen néhány olyan ízé, „borda” ahogy mi mondjuk, de ezek nem igazi bordák, hanem afféle kis taréjok porcogóból, amik a koponyacsontból nőnek ki! De ezeket is bőr borítja, azokon meg vékony pikkelyek vannak.

—Emlékszem rájuk. És ha hiszed ha nem, de tetszenek azok is rajtad!

—Milyen aranyos is vagy...

—Inkább te vagy aranyos abban az alakban, mert akkor a színed a zöld és az arany valamiféle keveréke azt hiszem.

—Én a viselkedésemről beszéltem, mert az az aranyos hogy ennyire tetszem neked, s ezt ki is mondod, ezzel bókolva nekem! Na szóval, ott tartottam hogy vannak ezek a bordák a fejemen, de mindenki másnak is a népemben, s ezért úgy hívjuk magunkat, hogy a Bordásfejűek. Ez azért fontos, mert akad egy másik faj is a bolygónkon, azok is értelmes lények, szintén gyíkemberek (mármint te annak neveznéd őket), és lényegében ugyanúgy néznek ki mint mi, az egyetlen különbség az, hogy az ő fejükön nincsenek ott ezek a bordák, így őket nálunk Simafejűeknek nevezik. Mármint hivatalosan. Mert sokszor csak úgy, hogy Laposfejűek, de ez gúnynév, ezt nem illik mondani rájuk... persze ettől még igenis mondják rájuk sokan. Na és amikor azt mondtam hogy „másik faj”, az nem rasszizmus, mert ténylegesen külön faj, ugyanis hiába hogy majdnem ugyanúgy néznek ki mint mi, sőt még párosodni is lehetséges egymással, de e párosodásokból soha nem születik gyermek! Még nyomorék, terméketlen vagy halott csecsemő sem! Mintha te egy tehénnel párosodnál, szerelmem. Fizikailag lehetséges, de nem születne belőle utód. Ők tehát külön faj! Ennek különben megvan az a nagy előnye is, hogy a mi bolygónkon ha egy bordásfejű nő egy simafejű férfival párosodik, vagy egy bordásfejű férfi egy simafejű nővel – ez az utóbbi különben kifejezetten gyakori is! – akkor azt senki nem tekinti megcsalásnak, még a nő férje vagy a férfi felesége sem, igazán senki se törődik vele, nem vetik meg az ilyen nőt vagy férfit, ez egyszerűen nem számít, mert miért is számítana, hiszen még elméletileg is lehetetlen hogy utód szülessék belőle! Ez csak olyasmi, mintha a nő vibrátort, a férfi meg mondjuk valami önkielégítő eszközt, mondjuk gumivaginát használna.

—Gondolom akkor ha ellátogatnék a bolygódra veled, akkor emiatt az se számítana ha akárhányszor hálok is veled addig, feltételezem ugyanis hogy tőlem se lehet gyermeked, így e szempontból én se vagyok másabb mint egy simafejű... különben meg nekem sincs „borda” a fejemen, szóval...

—Félig-meddig igazad van szerelmem, de a helyzet azért mégsem ugyanaz! Annyi igaz hogy nem lehet gyermekem tőled, bár ezer százalékgig ebben azért nem lehetek biztos, mert ezt még senki se próbálta... de ismerjük el azért, teljesen le lenne döbbenve mindenki ha megfogannék egy embertől! Erre az esély tényleg majdnem nulla. És igen, te is „simafejű” vagy bizonyos értelemben. Na de akkor is EMBER vagy, s ez jól látszik is rajtad... Azt meg már mondtam neked, hogy az emberektől nálunk mindenki retteg... És ezt teljesen komolyan vedd! Az hogy te az én férjem leszel, olyasmi, mintha egy embernő hirtelen azzal térne haza a kirándulásról, hogy „Kedves szüleim, feleségül mentem egy tűzokádó sárkányhoz”!

Eleve, simafejű, az lehet nálunk szerető, de nincs rá jogi lehetőség hogy férj is legyen! Vagy feleség, mindegy. Mármint tehát, a két faj közti házasság, az kizárt, ez egy nem létező jogi kategória nálunk. Különben meg igény se nagyon van rá... Ha én megjelenek egy simafejű férfi oldalán, sőt ha akár filmre is veszik amint vele közösülök, az senkit nem érdekelne, mert minek is érdekeljen bárkit is az, hogy van egy „eleven vibrátorom”?! Magánügy, nem számít. Különben is, hiszen főnemes vagyok, az meg azt csinál amit akar... na de egy EMBER, az már nem az „eleven vibrátor” kategória, nagyon nem az! Az ember, az nem más mint egy eleven gyilkológép, sőt egy gondolkodó gyilkológép! Ráadásul egy kifejezetten aljas, cselszövő, velejéig ravasz, fífikás gyilkológép, a megtévesztés mestere, aki azért ölel át téged mosolyogva hogy ne lásd a kezét amint hátulról beléd szúrja a kést, ráadásul mérgezett kést hogy egészen biztosan meghalj, emellett még csak nem is

liheg még akkor se ha mi már a belünket is kiköptük úgy elfáradtunk, egy ember akkora fájdalmat is röhögve elvisel amibe mi már elájulunk és amitől mindent bevallunk a kánpadon, azt is amit el se követtünk... Egy ember különben is minimum háromszor erősebb a legnagyobb bajnokainknál is...

—Nahát, ez meglep!

—De csak nézz rám, szerelmem, én is milyen gyenge vagyok hozzád képest!

—Az igaz, de ez mit se számít, hiszen nő vagy! Gondolom a férfiakat mégis erősebbek!

—Azok, valóban, de csak alig. Lehet hogy egy anorexiás szerencsétlenségnek lát-szom a szemedben, de...

—Na, arról azért szó sincs!

—Mindegy. A lényeg az hogy én a bolygómon egy kifejezetten stramm, kisportolt nőnek számítok, aki ha nem is izomkolosszus, de akinek az erejét számos férfi megirigyelné, még ha nem is mindegyikük! Én majdhogynem „fiús” nő vagyok az erőmet illetően!

—Hihetetlen!

—Úgy van pedig. Szóval igen, persze hogy találkozhatasz nálam erősebb férfiakkal a bolygómon, de azért nem olyan nagyon sokkal ám, és azok se lesznek számottevően erősebbek nálam, épp csak egy kicsit. Az lehet hogy egy férfi erősebbnek tűnik mint én, akár sokkal erősebbnek is, ez azonban csak merő látszat, mert lehet hogy mondjuk vastagabb a karja, csak hogy ami a karján látszik annak java része akkor se izom, hanem zsír! Mi ugyanis, mint különben szinte minden hüllő-féleség, de a madarak is, a zsírt elsősorban a bőrünkben tároljuk, így ha valakin sok a zsír, az elfedi az izmokat, úgy tűnik mintha nagyon izmos lenne, pedig de-hogyis az! Egy közülünk való férfinak akkor se lenne a legcsekélyebb esélye se ellened, ha kétszer olyan nagynak tünne mint te. Nem mintha akadna olyan férfi aki ilyen nagy, mert persze hogy nincs, de még HA volna, akkor is holtbiztos hogy te győznél egy harcban ellene, és nem ő, s hozzá könnyedén győznél! Hogy azt már meg se említsem, hogy a csontjaink is nagyon vékonyak, azaz törékenyek, legalábbis a ti csontjaitokhoz képest. Emiatt is jobb, ha óvatosan szorongatsz engem, szerelmem... Na de ott tartottam, hogy szóval mi nagyon hosszú ideig élünk, ami bár jó dolognak tűnik, de megvan az a hátránya, hogy épp emiatt lassan fejlődik a technológiánk, mert ritkák a nemzedékváltások, s ez megnehezíti hogy az új generáció friss gondolkodása lecserélje az uralkodó tudományos paradigmát. Ez nemcsak most igaz, a modern tudomány korában, de igaz volt már a középkorban is. Megjegyzem, bár technológiailag előbb tartunk mint ti emberek, de azért nem olyan hű de sokkal ám... Szóval, a bolygónk olyan, hogy van rajta egy földrész északon, és egy délen. Közte meg a roppant óceán, sziget egy szál se, csak néhány apró zátony mindkét kontinens közelében. Na és ahogy a mi népünk, a bordásfejűeké kialakult az északi kontinensen, háborítatlanul fejlődött ott, nagyon hosszú ideig, s tulajdonképpen csak akkor szereztünk tudomást a déli kontinensről, amikor felfedeztük a gőzhajózást. S ott a déli kontinensen fedeztük fel a simafejűek népét, akik nálunk is lassabban fejlődtek, mert bár biztos hogy ők is értelmes lények, de ennek ellenére még a kőkorszakban éltek, szó szerint, mert még a vasat se ismerték! Sőt a rezt és a bronzot sem. Mostanára különben azt is kiderítették a történészek és geológusok, hogy valószínűleg az vetette vissza a simafejűek fejlődését, hogy az a déli kontinens el kellett szenvedjen egy nagyon hosszú és rém kegyetlen jégkorszakot.

Eleinte „természetesen” az lett hogy nagy részüket kiirtottuk, a többiek meg

rabszolgasorba kerültek. Évezredek múltával azonban a sorsuk finomodott, most már nem rabszolgák, de most is elnyomottak, olyan értelemben hogy nálunk szigorú kasztrendszer van: természetesen mi bordásfejűek vagyunk az uralkodói réteg, kizárt hogy bármi döntéshozói, parancsolói pozíció is simafejű által legyen betöltve, habár teljes mértékben képesek lennének rá, ami az értelmüket illeti. Ennek ellenére, nálunk minden vállalatvezető, kapitány, bíró, elnök, miniszter, polgármester, rendőr, stb bordásfejű! Nem lehet más! Tilos, de különben se választanának meg senkit a simafejűek közül ilyen posztokra. Eleve, aki simafejű akár csak félénken meg is említene hogy ilyen munkakörbe jelentkezne, azt azonnal kivégeznék. Nekik az olyan munkák vannak fenntartva, mint a takarítói, meg a mezőgazdasági munkák, vagy olvasztár az acélműben, a hullafeldolgozás, a döggutak kezelése, a sírásói, meg más ilyesmik, lényegében minden ami nehéz, undorító, veszélyes, megvetendő, unalmas, stb, de simafejűek a háziszolgák is, a cselédek, meg persze a bordélyokban is kizárólag simafejű nők dolgoznak. Nálunk a legnagyobb karrier amit egy simafejű elérhet, az az, ha hírneves színész vagy színésznő lesz, vagy híres énekes illetve énekesnő. Ilyenből különben akad is nem kevés, mert mondom, az értelmük nem marad el a mienkétől, de azért az ugye nyilvánvaló, csak egy jelentéktelen töredéküknek van része ekkora szerencsében és karrierben. Ezek a szerencsés kevesek persze roppantmód meggazdagodnak, nemegyenek közülük több pénze van mint számos bordásfejűnek, de ettől még tudniuk kell hogy hol a helyük, például elő se fordulhat hogy egy politikai gyűlésen az első sorokba álljanak a nézők közt, mert azonnal súlyos következményei lennének a pofátlanságuknak. Szóval a kaszt-szabályok rájuk is vonatkoznak.

—Értem, de mi köze van ennek hozzád? Hiszen eszerint még arról se lehet szó, hogy beleszerettél volna valami csinos simafejű férfiba, mert ha jól értettelek, a felesége ugyan nem lehetnél hivatalosan, de annyi baj legyen, attól még odaköltözhethet hozzád mondjuk kertésznek vagy takarítónak névleg, aztán örülhetnétek egymásnak, mert az nem baj nálatok ha lefekszel vele!

—Így van, ez nem lenne baj, de nem is erről van szó. Hanem, most jön a lényeg, szerelmem: én ugyan alakváltó vagyok, de tényleg csak én, és senki de senki más a népemből! Én ugyanis nemcsak szép vagyok, de ideje elárulnom hogy kivételes zseni is a népem tagjai között, s tudományosan is nagyon képzett vagyok, tudniillik professzor, és nem is csak egyetlen tudományterületen: a mikrobiológia professzora vagyok, a genetika professzora is, a szerves kémia professzora, az endokrinológia professzora, a sugárbiológia professzora, az őslénytan professzora is, sőt a kozmobiológia professzora is, ez különben nagyon jó nekem, mert így tudhatok olyan rengeteget rólatok, emberekről... de emellett még agybiológus, idegsebész és történészprofesszor is vagyok!

—Hú, az nem semmi ám, ennyi mindenben professzorkodni! Egyre jobban becsüllek édesem!

—Akkor ölelj át még szorosabban, szerelmem... Hé, azért ne ennyire, gondolj rá milyen törekeny vagyok, ne repeszd el a csontjaimat...

—Miért is ne, legfeljebb átváltozol valami mássá, s máris egészséges leszel! - nevetett Vú.

—Véletlenül sem! Van határa az átváltozási képességeimnek is. Egyrészt, nem változhat meg a tömegem. Ugye, „anyag nem vész el, és nem is keletkezik, csak átalakul”! Továbbá, a csontrendszerem se tud átalakulni, egyszerűen mert a csont nagyrészt élettelen anyag. A porcogóim át tudnak alakulni, de már azok se tökéletesen, csak valamennyire. A fejem a bordák is puha porcogók, emiatt

alakulhatnak át. Az igazi csontok esetén azonban erről szó se lehet. Tehát nem, ha összetörsz, nem tudom meggyógyítani magamat! Ha a húsom sérül meg, akkor igen, azt meg tudom gyógyítani, de a csontjaimat nem.

—Elnézést, akkor ezentúl kíméletesebben ropogatlak majd... ne haragudj!

—Semmi baj, nem tudhattad, aztán meg a hevesiségedet úgyis a szerelmed jelének tudom be... Szóval én a bolygómon az egyik legjelentősebb tudós vagyok, igazából nemcsak az „egyik”, de kifejezetten a legislegjelentősebb, mert bár nálunk nem ritkaság hogy akad valakinek két, sőt akár három diplomája is, de nem ám ennyi egyszerre, nem is beszélve róla hogy nekem nemcsak diplomám van ennyi, de mindegyik területen professzor is vagyok! Na és mint látod, a kutatási területeim jórészt mégiscsak a biológiával kapcsolatosak, meg annak határterületeivel. Az egyetlen ami kilóg ebből, az a történeti, de az se nagyon, mert abba épp amiatt ástam bele magamat mert azt kutattam, az értelmes lények biológiai különbségei mennyiben determinálják a történelmüket. Hát kiderült hogy eléggé jelentősen... na de a lényeg az, hogy mint minden igazi tudós, én is arra vágytam hogy valami korszakalkotó dolgot fedezzek fel, s arra a döntésre jutottam, hogy megpróbálom visszafordítani a népünk elkorcsosodását. Mert mint történész, jól tudtam hogy az őseink sokkal erősebbek voltak nálunk. Mi azonban, „hála” a nagy civilizációnak, elkorcsosodtunk. Leépültek az izmaink, igazából az immunrendszerünk is, teli vagyunk allergiákkal is...

—Ez ránk emberekre is igaz!

—Úgy van, Vú, ez általános jellemzője minden fajnak amely elkezd civilizálódni! Na és én ezen változtatni szerettem volna. És, izé... hm, azt hiszem nem érdemes belemennem nagyon a részletekbe, lényeg az hogy végül sikerült is rálelnem egy felfedezésre: erre, hogy miként lehet megváltoztatni az alakunkat! Persze, mint mondtam, bizonyos határok között. Azt például ne várd, hogy harmadik kart növezzek, vagy kocsányon lógó szemet, vagy mittudomén csáprágókat...

—Juj, ne is kutass ebbe az irányba, kérlek, mert félek hogy nem tetszenél annyira úgy!

—Sejtettem. De ne aggódj, egyelőre teljesen lehetetlennek tűnik a dolog amúgy is! És nemcsak a csontok miatt, van számos egyéb oka is. Például bár most emberi alakban vagyok, de elárulom neked, ez egy tökéletesen jelentéktelen külső „máz” csak, abban az értelemben, hogy ettől még nem vagyok igazi emlős most sem! A külsőm változott csak meg tényleg, tehát a bőr, a vékony pikkelyek (amik ugyebár eltűntek), meg az izmok egy vékonyka rétege a bőrhöz közel, de amúgy minden fontosabb szervem tökéletesen változatlan maradt! Mintha tehát álruhát viselnék, kissé olyan ez az egész! És még ez az átalakulás is csak akkor sikeres, akkor megy jól, ha szorgalmasan gyakoroljuk eleinte. Meg kell tehát tanulni! Na de ez is óriási felfedezés volt szerintem...

—Szerintem is! - vágott a lány szavába Vú egyetértően.

—Tehát megcsináltam ezt a felfedezést, ki is próbáltam magamon, aztán írtam erről egy szakcikket ahogy azt kellett, azt leközlötték a megfelelő szakmai folyóiratok, én pedig gyorsan szabadalmaztattam is azt az injekciót ami ezt lehetővé teszi. Rengetegbe kerül egy ilyen injekció, egyrészt mert számos ritka komponens kell bele, aztán meg bevallom, szerettem is volna sokat keresni rajta, mert miért is ne! De, ha sokba is került, azért mégse volt lehetetlen hogy akár egy szegény valaki is megvásárolja, mert szerintem nem tévedek nagyot ha azt mondom, annyiba került mint nálatok embereknél egy alsókategóriás luxusautó. Ami bár roppant pénz annak aki nem gazdag igazán, de ha szorgalmasan spórol, igenis előteremt-

heti mondjuk egy évtized munkájával, ráadásul csak egyetlenegyszer kell megvennie ezt az injekciót, mert ez örökre szól! És ekkora képességért mint az alakváltás, szerintem ez igazán nem nagy ár! Sőt, hiszen ez tökéletes gyógymód minden fizikai sérülés ellen is, ami nem érinti a csontot meg a belső szerveket! Persze hogy mégér ennyi pénzt!

—Egyetértek veled!

—Na de ekkor kezdődtek a gondok. Mert kiderült, hogy az én injekciómmal az is könnyedén elérhető, hogy egy simafejű bordásfejűvé váljék...

—VAGY ÚGY! - kiáltott fel Vú, hogy a leány összerezzen az ölében. —Azt hiszem már értem is, minden megvilágosodott előttem! Szerintem akár én magam is befejezhetném innen már a történetedet!

—Akkor tedd meg kérlek, hadd fogjalak szavadon, kíváncsi vagyok rá mit mondasz!

—Egyszerű. Az uralkodóosztálynak, a bordásfejűeknek nem tetszett hogy ezentúl senki nem lehet majd biztos benne, „igazi” bordásfejű-e valaki, vagy csak „álcázott” laposfejű! Sőt egyenesen attól rettegtek, hamarosan mindenki átalakul bordásfejűvé, eltűnik a bordásfejűek és simafejűek közti különbség, legalábbis látszatra, mert gondolom ettől még fennmaradt volna az a különbség hogy kinek kitől lehet illetve nem lehet gyermeke, s ez alapjaiban rengeti meg a kasztrendszert, nem lesz többé egyértelmű hogy ki az uralkodói rend tagja és ki a kizsákmányolt, és vége lesz az addigi szép, lusta, henye életüknek!

—Így van ahogy mondd, szerelmem! Borzalmasan megharagudtak rám! Naponta százszámra kaptam a gyilkossággal fenyegető üzeneteket, a végén már el se olvastam őket mert minek is, meg mert akkor az egész napom azzal telt volna! Be is pereltek, de felmentettek mert nem szegtem meg semmi törvényt. De gyorsan hoztak törvényt, amiben olyan fellengzős szövegek tobzódtak, hogy „a faji identitás védelme”, „az őseinktől örökölt nemes alak iránti tisztelet”, „A kulturált külsőhöz való jog”, meg hasonlók. Azt hiszem a jogi részletek úgysem érdekelnék téged, a lényeg röviden az, hogy amit teszek, az tilos. Mármint, a szert még e törvény előtt fedeztem fel, azért nem ítélték el, de megparancsolták hogy azonnali hatállyal szüntessem be a forgalmazását!

—És erre te?

—Hát, bevallom, engedelmeskedtem... nem is elsősorban gyávaságból, bár azt nem tagadom, hogy féltettem az életemet. De ennél fontosabb volt, hogy úgysem árulhattam volna tovább, mert ugyan miként is, ha ezentúl senki nem ad el nekem olyan alapanyagokat amik kellenek az elkészítéséhez, de amúgy is, miként árulhattam volna, ugyanis a törvény kihirdetése utáni napon máris megjelent a Terroristaellenes Kommandó a házamnál, bejöttek, és mikroszkopikus darabokra törték az egész laboratóriumomat, mindent! Abszolút mindent megsemmisítettek! És a házam mellett állt közvetlenül az a gyár is ahol nagyobb mennyiségben állítottam elő a szert, ott nem is vesződtek olyasmivel hogy bemenjenek és azzal vacakoljanak hogy kézzel törjenek össze mindent, egyszerűen odahajtottak egy akkora bányagéppel aminek csak a kereke megvolt tíz méter magas, képzelheted ennek mekkora kotrólapátja volt, s ezzel ledőzeroltak mindent! Aztán a szemembe röhögtek, hogy pereljem be őket ha merem... na most, merni mertem volna, de minek, teljesen feleslegesnek tartottam, mert úgyse nyertem volna, maximum azt érhettem volna el vele legjobb esetben is, hogy évekig tologatják az ügyet. Egészen egyszerűen mindenki ellenem volt! Ilyenkor teljesen mindegy hogy mi a törvény, mert ha törvényelleneset művelnek is ellenem, mindenki félrenéz... Vagy ha nem

is volt mindenki ellenem, de aki mégsem, az nem mert megszólalni!

—És a simafejűek?

—Azok biztos hogy velem voltak, de azok pláne nem mertek megszólalni, mert azoknak még ahhoz se volt joguk. Politikai kérdésben egy simafejűnek nálunk kuss a neve! Márpedig ez politikai kérdés volt, s nemcsak a hatóságok szerint, de szerintem is. Ez az egyetlen amiben egyetértek a kormányunkkal, de ebben nagyon. Mindenesetre a simafejűekre nem nagyon számíthattam, azoknak nemcsak jogaik nincsenek, de hatalmuk se, fegyvereik se, semmijük se! Annyira nincsenek jogaik, hogy szavazati joguk se! Ha valamelyikük mondjuk tüntetni kezdett volna ellenem, ott helyben agyonlőtték volna a nyílt utcán, s ezt ők is tudták!

—Valamiért olyan érzésem van, hogy nem adtad fel mégse!

—Jaj de jó hogy kezdesz már kiismerni engem, szerelmem... persze hogy nem adtam fel, azért vagyok most itt a karjaidban... Illetve, feladtam, olyan értelemben hogy beláttam: szó sem lehet róla hogy gyártsam és forgalmazzam a szert a továbbiakban! De még akkor se tehettem volna ezt meg, ha nem pusztítják el az üzemet, ugyanis a kormány azt is törvénybe iktatta, hogy aki e szert használja, azt haladéktalanul ki kell végezni! Azokat is, akik EDDIG beoltatták magukat a szeremmel, azaz visszamenőleges hatályú törvényt hoztak!

—És ezt szabad?! - gyanakodott Vú.

—Nem szabad, de egy diktatúrában minden lehetséges... És valóban sokakat kivégeztek az egykori vásárlóim közül, de persze akadt azért akit nem tudtak elkapni. Mindenesetre ezek után senki nem mert volna tőlem injekciót venni, sőt ingyen elfogadni sem... Na de engem még csak nem is ez bosszantott a legjobban, hanem úgy képzeld el, hogy a Tudományos Akadémia etikátlan magatartás címén - azaz inkább ürügyén - megfosztott engem az ottani tagságomtól, sok más nevezetes szervezet is törölt a tagsági listából, visszavonták a kitüntetéseimet, sőt, úgy képzeld hogy még a professzori címeimet is visszavonták, de még a diplomáimat is érvénytelenítették! A tudásom persze még megmaradt ettől, az nem a papírtól függ, na de ez mekkora szégyen! Ez nálatok embereknél is szégyen lenne, hát még nálunk, a mi erősen hierarchizált társadalmunkban, ahol mindenki a bordásfejűek közül valamiféle kisebb-nagyobb rangú nemes, és óriási jelentősége van a mindenféle címeknek és okleveleknek! Holott nekem az a mély meggyőződés, hogy azért amit tettem, azért engem nem elítélni kellett volna, hanem kitüntetni az összes létező kitüntetéssel egyszerre, állami és tudományos kitüntetésekkel, mindennel, mert évezredek óta senki nem hajtott végre nálam nagyobb felfedezést! Ezt tehát nem hagyhattam annyiban! Persze mit se tehettem ellene, volt azonban lehetőségem a bosszúra! Ami úgy zajlott, hogy feltöltöttem a „darknetre”, azaz arra ami a ti Internetetek megfelelője nálunk, pontosabban annak nagyon nehezen ellenőrizhető, extrém módon titkosított adatforgalmába az injekció teljes dokumentációját, a teljesen részletes gyártástechnológiai leírását, abszolút mindezt, olyan szájbarágós részletességgel elmagyarázva a készítését, hogy egy félhülye is képes legyen elkészíteni, akkor is, ha nemcsak a biológiához nem ért semmit, de még a számtanhoz se ért többet mint ami a négy alapművelet! Ezzel ugyan vége volt az üzletnek örökre, még elméleti értelemben is, de ez már engem nem érdekelt, az üzletnek már úgyis vége volt. Így azonban bárki hozzáférhetett a tudáshoz akit az érdekelt, és semmiben se lehettem biztosabb, mint hogy igenis akadnak majd bőven olyanok az alvilágban akik elkezdik e szert gyártani! Ez volt az én bosszúm! Na meg hát így ez a felfedezés nem sikkad el, megmarad mindörökre! Mert bárki megüthet engem, bárki belém rúghat, jelképe-

sen értve, de akkor én is visszaütök és visszarúgok, lehet hogy nem azonnal és nem pont ugyanolyan módon, de valamikor és valamiképp!

—Nagyon helyes! Na és aztán mi lett, lebuktál?

—Le, de nem „hivatalos” értelemben! Egy olyan valaki mint én, akinek ennyi professzori címe van, az gondolhatod hogy nem esik kétségbe amikor el kell sajátítania a darknet kezelését! A darknet azért darknet, mert pokolian nehéz lefűlelni ott bárkit is még a legrafináltabb kibernetikusoknak is! Én meg nem is csak egy „átlagos” darknethasználó voltam, hanem előbb hónapokig tanulmányoztam a technikai nüanszokat! Persze hogy sosem tudták rámbizonyítani, hogy én tettem közzé a leírást... De nem is kellett bizonyítaniuk, anélkül is tudták. Mert ki más is tehette volna, ha nem én... Igaz, én azt hazudtam hogy amikor a terroristaellenes kommandó szétműlt a laboratóriumomat, akkor tűnt el az a külső adattároló, amin a dokumentáció rajta volt. Senki nem tudta rám bizonyítani hogy hazudok, de attól még mindenki tudta hogy hazudok, és nem hittek nekem. Na és akkor az történt, hogy bár ezért nem ítélték el hivatalosan mint holmi köztörvényes bűnözőt, konkrét bizonyíték hiányában, de összeült a Főnemesi Becsületbíróság, és annak nem feltétlenül van szüksége bizonyítékokra, mert eljárhat mindössze „alapos gyanú” esetén is! És ők döntenek el, mi számít „alaposnak” szerintük!

—És elítéltek téged?

Csiao a Főnemesi Becsületbírótság előtt

—De el ám! Úgy döntöttek, hogy megfosztanak a nemesi címentől, mondhatni tehát kitzasztanak a kasztomból, azaz bár továbbra is bordásfejűnek számítok, de azok közt a legcsekélyebbek egyikének! Elméletileg ezután is különbnek számítok mint a simafejűek, de éppencsak egy kicsivel! És még ez se minden, mert tudd meg hogy nekünk eredetileg nem is olyan kicsi a hegyes fülünk mint azt rajtam láthattad, hanem jócskán nagyobb! Ellenben ott a Becsületbírótság előtt külön megszégyenítésként lemetszették mindkét fületem! Ez olyan értelemben nem volt kegyetlenség, hogy régi hagyomány a népünkben. Ellenben csak olyan súlyos esetekben szokták alkalmazni, mint mondjuk apagyilkosság, királygyilkosság vagy ilyesmi, de most megtették velem is. Mert azt mondták amit tettem, felér egy lázadással!

—Hát izé, meg ne haragudj rám bébi, de ebben az egyben egyetértetek velük még én is! Szerintem is lázadás amit tettél! Az más kérdés, hogy én jogosnak tartom!

—Na épp ez az, hogy én is annak tartom... Na de hogy folytassam, érzéstelenítés nélkül metélték le a füleimet! S ott volt a bíróság előtt anyám is, persze nem mint ítélelhozó csak néző, hiszen egy családtagjáról volt szó, és anyukám tiltakozott, mondván hogy legalább érzéstelenítést is alkalmazzanak a füllevágás előtt, s erre tudod mi történt?!

—Neki is levágták a fülét?!

—Azt azért nem. De őt is megfosztották a nemesi címétől!

Csiao édesanyja

—Hú, ez nagyon durva!

—Szerintem is. Na ami a füleimet illeti, sejtheted hogy iszonyúan fájt... És én ott sírtam, s akkor azt mondták hogy tudják hogy én is beoltattam magamat a szeremmel, s így vissza tudnám „varázsolni” a szép nagy füleimet, de NE MERÉSZELJEM, mert az CSALÁS lenne, s akkor ki is végeznék de azonnal! Akkor már nem a füleimet vágják majd le, hanem a fejemet! És én valóban nem mertem megtenni... kivéve most előtted, nemrég! De akkor se növesztettem olyan nagyot mint eredetileg volt, mert tudom hogy kisebb fülekkel emberibbnek látszom, s akkor biztos jobban tetszem neked.

—Emiatt ne aggódj, bébi, nyugodtan csináld vissza a füledet az eredeti méretébe

és alakjába ha legközelebb megint olyan formát öltesz, s ha neked úgy jobban tetszik, mert biztos lehetsz benne, hogy akkor is ugyanúgy szeretlek majd, kivéve persze ha mégsem, mert lehet az is hogy jobban! Tőlem akár fél méter hosszú is lehet a füled ha neked ez valamiért úgy tetszik, mert megígérem neked hogy akkor is szépnék tartalak és szeretlek majd!

—Jaj de megértő vagy, szerelmem... Igen, nálunk a szép nagy fül a nők egyik legcsodálatosabb ékének számít, mindenki odáig van a nagy fülekért, nálunk az a szépségideál hogy egy fül egyszerűen nem lehet túl nagy... Mert nekünk nincs hajunk mint az embernőknek, így nálunk a fül az, ami olyasféle szerepet tölt be a nők szépségében, mint a ti nőiteknél a haj... Emiatt is számít megszégyenítésnek az, hogy nekem levágták a füleimet!

—De szerencsére úgy tűnik, nem örökre...

—Valóban nem, de az nem az ő érdemük!

—Ebben is igazad van. Na és akkor te mit tettél?

—Hát, ekkor történt az, hogy úgy döntöttem, nekem segítségre van szükségem... méghozzá egy nagyon profi és nagyon leleményes harcosra, egy igazi *vadállatra* és *szörnyetegre* akitől mindenki retteg a népemben, akitől mindenki fosik ha csak rágondolis, de aki ugyanakkor mégiscsak képes szeretni engem... Bár nem is vitás hogy ha szeret is majd, de lényegében a rabszolgája kell legyek emiatt, még ha nem is hivatalosan, mert ugyan hogy is mernék ellenkezni egy szörnyeteggel, még a végén felidegesedik és akkor végem egy pillanat alatt... de én ezt se bántam, és most se bánom, mert engem egyedül csak a bosszú érdekel! És nem is csak személyes okokból, hanem mert gondolj már bele szerelmem, az én találmányom amit betiltottak, HATALMAS felfedezés, gyakorlatilag minden nyomorékságot meggyógyít pillanatok alatt a végtagvesztést és a csonttöréseket kivéve; továbbá ezek után egyszerűen nem lehet senki se csúnya a népünkben, se fiú se lány, mert aki csúnya az egyszerűen széppé alakítja magát és kész, ennyi... Mennyi temérdek bánat tűnne el azonnal, ennek hála! És ha ennek az az ára hogy többé ne legyenek külön olyanok hogy Bordásfejűek meg Simafejűek, akkor legyen az úgy, kit érdekel, úgy értem tudom hogy sokakat érdekel a maradi ókonzervatívok közül, de engem biztos hogy nem érdekel, mert néha áldozatokat kell hozni a haladásért, igen, haladni kell a korral, és a simafejűek is ugyanolyan értelmesek mint mi, sőt már régóta még az anyanyelvük is ugyanaz mint a mienké, mit számít ha a fejük is ugyanolyan lesz...

—Teljesen igazat adok neked szerelmem!

—Jössz akkor velem?!

—Ha arra gondolsz szívesen lennék-e a férjed, akkor határozott igen a válaszom, de azért ha kérhetlek, lassan a testtel, mert nem tudom még mi a győzelmi terved!

—Azért nem tudod, mert nekem nincs is olyanom, hogy „győzelmi terv”. Semmiféle tervem sincs. Nem is volt soha. Pontosabban az volt a tervem amit meg is valósítottam, hogy nekem kell egy profi harcos. Ezt meg kell szereznem. Te vagy ez a harcos. Legalábbis remélem hogy beválsz annak. Mindenesetre nem nagyon válogathatok a nagy harcosokat illetően, pláne ha arra is igényt tartok hogy szeressen engem, hogy kedves legyen... te olyannak látszol. Aztán más tervem nincs, minek is legyen, a harcos dolga már a harc megtervezése, neki kell tudnia, miként lehet győzni, hiszen ez az ő szakterülete, ő az aki ebben profi kell legyen... és nekem az az elvem hogy minden munkát profira kell bízni, akkor lesz az a munka jól és eredményesen elvégezve! Sikeresen! Ha a jövőben valami génsebészeti, biológiai vagy más efféle feladat adódik, vagy akárcsak számítástechnikai is, biztos

lehetsz benne hogy azt eszem ágában se lesz rád bíznom, meg se fordul majd a fejemben hogy téged terheljelek vele, ahhoz én kell értsek. Az az én dolgom lesz, magától értetődően. Ami tudományos dolognak tűnik, az az én feladatköröm lesz, igen, én kell legyek kettőnk közül a „tudományos szakértő”, én erre vagyok alkalmas, erre az egyre csak, de erre aztán annál inkább! Minden olyasmi azonban ami akár icipicit is veszélyesnek tűnik, vagy fájdalmasnak, fizikai értelemben kockázatosnak, kimerítőnek, az a te dolgod, én ezt teljesen őszintén bevallom már most előre! Ez kell legyen a munkamegosztás! Muszáj, mert én az olyasmikhez nem értek még kicsit se! De igazából nem is akarok érteni hozzá, az erőszak engem alapvetően riaszt, én egy félős lány vagyok alapvetően, ami nem is csoda, hiszen tudós vagyok, s hozzá nem is akármilyen tudós! Jó, persze, tudom, most kimagasló bátorságról tettem bizonyosságot azzal hogy eljöttem közetek, emberek közé, de ez már a végső kétségbeesés lépése volt az esetemben, és nem szeretnék rendszert csinálni az ilyesmiből. Tehát te kell eldöntsd, kit kell megölni, megverni, megfenyegetni, zsarolni, netán megkínozni, mikor, hogyan, mivel, mikor kinek mit kell hazudni, hogyan kell megvédeni magadat... persze engem is, sőt engem elsősorban! Már amiatt is mert ha egyszer eljöttél velem hozzánk, s ott én meghalok, akkor még elméletileg se lesz semmi reményed se arra, hogy onnan visszatérj ide, mert nem értesz hozzá! A te dolgod továbbá az is, hogy állandóan mellettem caplass mindenhová, két lépésnél messzebb le nem maradva, mert bevallom hogy bár félek itt nálatok embereknél, de tulajdonképpen messze jobban félek visszatérni az én világomba, minden okom megvan ugyanis félni ettől, mert a bordásfejűek közt most én vagyok a Társadalom Első Számú Közellensége! Kérek ne hidd hogy akár kicsit is viccelek amikor azt mondom neked, hogy szó szerint még az illemhelyre is követned kell engem, bizony, ott kell állnod mellettem minden alkalommal, amikor... izé... szóval érted! Nem mintha perverz lennék, de én tudom hogy mi mindenre képes a titkosszolgálatunk, és igenis akadnak olyan trükkjeik, amikkel az illemhelyen ölik meg azt aki nekik nagyon nem tetszik! Ha visszatérünk, neked kell legyenek ötleteid arra, miként lehet a kémek és merénylők ellen biztosítani a házamat; mindig mindenre gyanakodnod kell mintha paranoiás lennél, mert egyszerűen nem lehet akkora üldözési mániád hogy annál is nagyobb ne legyen indokolt; és így tovább! Te kell legyél minden ilyesmiben a szakértő tehát hogy testőrködés, védelem, álcázás, bosszú, fenyegetés, mittudomén... de akár a háború is, mert én bizony azt se tartom lehetetlennek hogy egy nap nehézfegyverekkel vonulnak fel a házam elé!

—Azellen ugyan mit tehetnék!

—Azt neked kell tudnod... különben meg én is biztos vagyok benne hogy azellen nem sokat tehetsz, de hátha az már megoldható valamiképp hogy ne fajuljon idáig a dolog! Vagy hogy meg se tudják hogy merre lakom!

—De tulajdonképpen mit szeretnél elérni?

—Vissza akarom szerezni a jó híremet! Hogy ne megvessenek, hanem dicsérjenek, elismerjenek, éljenezzenek, netán még szeressenek is! Hogy ne egy aljas árulónak és gonosztevőnek tartsanak, hanem az egész nép, az egész bolygó legnagyobb tudósának és hősének! Jótevőjének! Akinek a nevét nemzedékek százain át megismeri az ifjú generáció a történelemkönyvekből!

—Mélyen hiszek benne, hogy azt máris elérted...

—De jó értelemben akarom elérni! Értsd meg szerelmem, én gyűlölöm azokat akik elítéltek engem, boldogan halálra kínoznám bármelyiket, hát van neked fogalmad róla, mennyire fáj amikor levagdalták mindkét fületem?! S egyáltalán, mondtam

már neked, én dicséretet sőt magasztalást érdemeltem volna, azt hogy mély tisztelete jeléül még a királyunk is megcsókolja a talpamat, sőt mi az hogy a talpamat, a lábam nyomát is, igen, én ezt kellett volna kapjam, nem megvetést... és azt mondtad hogy magad is így gondolod...

—Ha nem is gondoltam lábnyom-csókra, de nagy vonalakban tényleg egyetérték a nézetekkel buksika.

—Na akkor minek kell ennyit magyaráznom, hiszen egy véleményen vagy velem... engem vérig sértettek, megaláztak, megkínóztak, s mindezt igazságtalanul, s ez bosszúért kiált! Na meg ugyebár ezzel rengeteg személyt a népünkben indokolatlan szenvedésre kárhoztattak mert megfosztották őket a gyógyulás lehetőségétől, illetve attól hogy szépek lehessenek! Szóval még a személyes bosszúszomjamtól eltekintve is jogosnak érzem az ellenük való fellépést!

—Hát, hát, hm...

—Kérlek ne gyere azzal megint hogy nem tudod miként tedd meg! Nem érdekelnek a kifogások, már bocsánat! Neked igenis tudnod kell hogy mi a jó módszer erre, neked ehhez muszáj értened, ez a munkaköri kötelességed mostantól, mert úgy tudom még az emberek közt is teljesen magától értetődő elvárás, hogy egy férjnek kötelessége megvédenie a feleségét!

—Ebben biztos is hogy igazad van, de itt nem csupán arról van szó, hogy három-négy kötekedő huligánnal szemben kell megvédjelek, itt egy egész bolygó az ellenségem...

—Nem az egész, a lakosság körülbelül egynegyede simafejű, azoktól nem kell tartanunk.

—Akkor is nyomasztó a túlerő. Hányan is vagytok ti bordásfejűek?

—Mintegy hárommilliárdan.

—Na látod! Még ha fel is tételezem hogy ennek a fele gyerek, s a maradék fele is nő akiktől nem nagyon kell félni, s leszámítom a nagyon időseket is, akkor is három-négyszáz millió az ellenségünk még a legjobb esetben is!

—Úgy van, de csakis ismételhetem magamat szerelmem: az már a te dolgod hogy mit találsz ki ellenük! Előre felhatalmazlak bármire a cél érdekében, még tömeggyilkosságokra is! Nem létezik hogy olyasmit tegyél ami után szemrehányásra nyitnám a számat! Mindaddig amíg én magam életben maradok, úgy tekintheted hogy minden tettettedet maximálisan helyeslem! Még arra se fogok igényt tartani hogy beavass a részletekbe, hogy megbeszélj bármit is velem előre, vita nélkül engedelmesskedem majd minden parancsodnak akkor is ha fogalmam sincs az okáról és hasznáról, mert elfogadom hogy te vagy a „hadi szakértő”, a Mester ilyesmikben hogy harc meg küzdelem, stb!

—Hm, hm...

—És - folytatta Csiao - biztos vagyok benne hogy ha nem is most hirtelenjében, de legrosszabb esetben órákon belül igenis előrukkolsz valami lángeszű ötlettel, hiszen mi az nektek embereknek, nektek másból se áll a történelmetek mint egymás irtásából, ti igenis a gyilkosság Nagymesterei vagytok, ezt még élvezitek is, nálatok a tömeggyilkosság egyszerűen egy jópofa délelőtti szórakozás, szinte egy tiszteletre méltó nemes kulturális hagyomány ami jó étvágyat csinál az ebédhez, szóval semmi olyasmit se kérek ami meglepő újdonság volna a számotokra!

—Aztán miért van ilyen lesújtó véleményetek rólunk emberekről?

—Mert sokszorosan rászolgáltatok. Mert kezdjük azzal, a Világmindenség telis-teli van emberlakta bolygókkal, ezekhez képest az összes egyéb értelmes faj jelentéktelen kisebbségben van. Nagyjából száz emberlakta bolygóra jut egyetlen olyan,

amin nem emberi értelmes lények élnek, de könnyen lehet hogy ezzel is messze túlbecsültük a nem emberi értelmes lények arányát. És majdnem mindig az van, hogy ezeken a bolygókon az emberek állandóan csak harcolnak egymással, nem is ritkán mindenki el is pusztul azon a bolygón a harcok miatt! Vagy ha eljutnak az űrhajózásig, mármint a hipertéri közlekedésig vagy valami hasonlóig, akkor az emberlakta bolygók egymással kezdenek harcba. És persze ekkor is gyakran van úgy hogy egyik vagy másik bolygó teljesen megsemmisül. Néha mindkettő is. Nektek a véretekben van a gyilkolás, szerelmem, de nem is bánom én ezt, csak ne én legyek az akit meggyilkolsz!

—Buta beszéd, soha nem lennék képes ártani neked, inkább életemet adom érted ha kell!

—Épp ezt is várom el tőled, igen, bár remélem azért mégis túléled majd...

—Hm, hát jól van, maradjunk annyiban hogy bár konkrét tervem még nincs, de azért néhány nyers, homályos ötletfoszlány már felbukkant a fejemben...

—Nagyszerű, igen, igen, ez az, hurrá, én annyira szeretlek most, olyan büszke vagyok rád! - és Csiao összepuszlta Vú arcát.

—Mindenesetre a dolog feltétlenül rém kockázatos lesz.

—Ezzel nekem semmi újat nem mondtál.

—Hadd tudakozódjam pár részletkérdés felől!

—Várom a kérdéseidet!

—Honnan tudod az emberek nyelvét?

—De hiszen ez a legegyszerűbb az egészben: amikor eldöntöttem hogy melyik bolygón próbálok szerencsét hogy egy nagy harcosra leljek, ráeresztettem egy komputert az emberi rádióadásokra, az elemezte ezeket, dekódolta a nyelvet, aztán megtanította nekem azt, izé... mondjuk hogy „álomban”, hipnopédiás úton! Megvolt az egész három-négy óra alatt! Ne feledd kérlek hogy zseni vagyok, kiemelkedő tudós, az összes ilyen tudományos kérdést rám bízhatod, különben meg ehhez nem is kellett semmi zsenialitás, ez nálunk már rutinmunka, egy serdületlen ifjonc is könnyedén megugrotta volna ezt az „akadályt”!

—És én hogyan tanuljam meg a ti nyelveket, ugyanis ha nem értem azt, azt súlyos biztonsági kockázatnak értékelem!

—Ez sem gond, a világmindenségben rengeteg helyen megoldották már ezt az emberek, azaz készítettek maguknak nyelvtanító sisakot ami bármely nyelvet megtanít egy embernek pár óra alatt, tulajdonképpen nagyon hasonló módon ahhoz, ahogy én tanultam meg a tiedét!

—És van is ilyen sisakod?

—Van, több is, egy itt is van belőle a hátizsákomban. Ne csodálkozz azon hogy belefér, mert összehajtogatható laposra. Akad viszont ilyen a szüleim házában is, mintegy két tucat. Különben a saját házamban is van pár példány, ha ugyan ki nem fosztották azóta hogy elmentem onnét. Persze hogy volt ilyenem, hiszen agybiológiai kutatásokat is folytattam, ahhoz jól jött, sőt az lett volna a meglepő ha nincs ilyenem nekem, egy agybiológusnak! Egy agybiológusnak az ilyen sisak nálunk ugyanolyan alapeszköz mint egy sebésznek a szike, mert egy efféle sisak nemcsak a nyelvtanításhoz jó, de rengeteg más mindenre is, például stresszoldásra, bizonyos elmebajok ellen, sérült agyszövetek regenerálására, stb.

—Na, ez legalább jó hír... na akkor most arról mesélj, a szüleidnek mi a véleményük arról, amit tettél!

—Halálbiztos lehetsz abban, szerelmem, hogy maximálisan az én oldalamon állnak, tudniillik erre bizonyíték is van, az, hogy segítettek engem abban, hogy most

itt lehessenek! Ugyanis nagyrészt rajtuk múlt az, hogy összegyűjthettem a térugráshoz szükséges energiát, ami pedig igazán nem kevés!

—De hiszen azt mondtad, az az izé ami kell ehhez, a hátizsákodban van!

—Igen, de csak ő maga kicsi, a felhasznált energia már korántsem... és nálunk az energiafelhasználás szigorúan korlátozva van, azért, hogy elkerüljük a bolygónk felmelegedését és a klímaváltozást! Tulajdonképpen teljes joggal mondhatjuk, hogy én megint törvényt szegtem, azzal, hogy elutaztam ide hozzátok emberek közé!

—És honnan volt ehhez ez a hátizsák-űrhajó, vagy minek nevezzem?

—Onnan, hogy annak érdekében is törvényt szegtem. Elloptam a Közlekedési Múzeumból.

—Micsoda?!

—Ez egy ősrégi darab, de ne aggódj, teljesen működőképes és biztonságos! Mégis ősdinak számít nálunk, mert nehéz, ezért van az hogy csak egy hátizsákba fér bele. A modernebbek elférnek egy nadrágszíjban is már. De azokhoz se kell sokkal kevesebb energia... és sejtethed hogy olyat nem vehet meg bárki! Ezt a muzeális példányt azonban nem nagyon őrizték, ott porosodott a múzeum egyik félreeső vitrinjében... Én meg odamentem, gyorsan betörtem az üveget, a magammal hozott energiakártyát beléjé dugtam ahová azt kellett, majd a hátamra kanyarítottam, pillanatok alatt bepötyögtem a dimenziókoordinátákat, aztán megnyomtam a megfelelő gombot, és máris itt teremtem nálatok... Illetve előbb még sok kilométerrel arrébb, de onnan hamar elszeleltem, mert ott túl sok volt az ember, s azoktól én félek, valami néptelenebb helyet akartam, ahol nem azzal kezdik az emberek hogy felvonul ellenem a rendőrség és a hadsereg nehézfegyverekkel percekben belül...

—Na de gondolom az a múzeum teli van kamerákkal.

—Persze, naná, de még hogy!

—Akkor tudják hogy te vagy a tolvaj.

—Persze hogy tudják. De az nekem már úgyis olyan mindegy... Másképp nem juthattam volna el az emberek közé... Hozzád...

—Ha visszatérsz, ezért újra vád alá helyeznek.

—Teljesen mindegy az is, mert majd te megvédesz engem, szerelmem!

—Na jó, halld akkor hogy mi jár a fejemben!

—Boldogan! Végre!

—Kezdjük azzal, hogy mielőtt visszatérek veled oda, háltni akarok veled! Gyakorlatilag most, rögtön, azonnal, tüstént, haladéktalanul, késlekedés nélkül! Ráadásul nemcsak ebben az emberi alakodban, de úgy is hogy az eredeti, „gyíklányos” külsődet viseled! Nálunk embereknél ugyanis nem számít igazi házasságnak az, amit „nem háltak el”, mi úgy mondjuk! Lehet hogy jogi értelemben házaspárnak számítanak, de attól még egyetlen ismerősük se tartja őket „igazi” házaspárnak, és a férfi se tartja igazán a feleségének a nőt. És az is biztos hogy nem lenne kész megtenni annyit érte, mint akkor, ha a nőt már „megkapta” nemileg is! Tehát amíg az meg nem történik, én se vagyok képes igazán a feleségemnek tartani téged, akár tetszik ez neked akár nem, akár megsértődöl emiatt akár nem. Ez van! Holott bizonyára azt szeretnéd magad is, hogy teljes legyen az elköteleződésed irántad.

—Úgy van!

—Akkor pedig ezen túl kell lenni, de nem is hiszem hogy olyan nagyon tiltakoznál, mert annak alapján amit a simafejűekkel folytatott szexről meséltél nekem...

—De én még sosem voltam velük, senkivel sem... aztán meg egy emberrel azért mégiscsak nagyon más ám... de ettől még igazad van, eszemben sincs tiltakozni, tudtam én azt jóelőre hogy ez így lesz, én inkább azon csodálkozom hogy nem úgy kezdődött az ismeretségünk hogy amint széppé változtam, rámugrasz és egyetlen szó nélkül... izé... szóval érted... mert én erre számítottam! Ehhez képest hatalmas meglepetés ért hogy csak most jössz elő e kívánsággal, sőt hogy egyáltalán kikéred a beleegyezésemet!

—Tekintsd úgy, hogy emberekhez képest én már majdnem civilizált vagyok! Egy meglepően és elképesztően reményteljes ősmajom, aki alig kétszáz évnyi fejlődés után - ha élne addig - már talán elérné a „kezdő kultúrlény” színvonalát is, kis jóindulattal! - vigyorgott Vú.

—Remek a humorod, szerelmem! Vetközzem akkor?

—Mindjárt, de előbb még becsületesen elmondok neked pár dolgot.

—Csupa fül vagyok, szerelmem!

—Igen, „csupa fül”, az biztos, legalábbis amikor a „gyíkemberi” alakodban vagy... tényleg tetszenek a hegyes füleid... Na de a lényeg: felejtsd el, hogy én egyedül sikerre vihetem a harcodat! Halvaszületett ötlet!

—Hát akkor?!

—Segítők kellene. Egyetlen ember oda ugyanis nem elég. Többen kellene közülünk. És nekem vannak is barátaim, ugyebár a Kívülállók... És azok merész legények ám, nem ijednek meg könnyen, még a nők se közülük... Ne félj, senki nem fog bántani téged! Tudják majd és tiszteletben tartják, hogy te hozzám tartozol!

—Akkor ugye ez azt jelenti hogy nem kell velük is... izé... intimitást végezniem?!

—Persze hogy nem, jaj mit is képzelsz te... eszükbe se fog jutni, de én magam se engedném! Úgy értem, az persze biztos hogy eszükbe jut majd a láttadra, hogy jaj milyen kár hogy nem az ő feleségük lettél, de emiatt ne aggódj, mert majd nekik lesznek más „gyíkleányok”, miután átjöttek ők is velünk a bolygókra! Eleve, azt hiszem ideje hogy kihangsúlyozzam: kizárólag akkor és addig tartalak a feleségemnek, amíg hűséges maradsz hozzám! A hűséget a mi emberi foglaimaink szerint értve, azaz szó se lehet róla hogy akár simafejűvel is élvezkedjél, ez a legkifejezettebben tilos neked! Persze bordásfejűvel is meg más emberrel is! Abszolút senkivel se! Mechanikus vibrátort használhatsz ha akarsz, azt nem bánom, de nem ám hogy „biológiai”! Abban a pillanatban hogy e szabályt megszeged, nemcsak a védelmeződ nem leszek, de azonnal elkezdhetsz rettegni tőlem, és jogosan ám! Nagyon szépen kérlek ezt vedd komolyan! Emlékszem hogy azt mondtad, eddig se voltál senkivel se, és hiszek neked, de tudd hogy ezután se lehetsz! Kizárólagosságot követelek magamnak a bájaidra vonatkozóan! Illetve azt nem bánom ha más „gyíkemberlányokkal” élvezkedel, ha van erre kedved, az rendben van. Simafejű nővel is, bordásfejű nővel is, embernővel is, ez nem érdekel engem, azt szabad, megteheted ha akarod. De senkivel aki kicsit is hímnek néz ki, soha, sehol, semmiképp! Nem tudnám elviselni! Lehetetlen! Annyira lehetetlen mint a nullával való osztás!

—Megértettem szerelmem, és örülök hogy világos szabályokat szabsz, mert akkor nem lehet helye a félreértésnek! És nem hiszem hogy e szabályt nehéz lenne betartanom!

—Jó, akkor hadd tudakozódjam fontos részletek után: azt mondtad, nálatok királyság van, igaz?

—Igen.

—A király is ott volt amikor elítéltek téged?

—Persze, még szép, ő volt a bíróság elnöke, másképp nem is lett volna az egész jogszerű, törvényes!

—Akkor úgy tekinthetjük hogy a király is az ellenségünk.

—Igen, persze! Ez baj?

—Igazából nem az, sőt talán még előny is, mert a helyzet az hogy így nem lesz lelkiismeretfurdalásom ha meg kell öljem... ugyanis az egyetlen megoldás arra hogy győzz és legalább kicsit is biztonságban legyél, az az, ha megszerzed magadnak a legfőbb hatalmat! Azaz királynő leszel!

—Szóval király akarsz lenni...

—Nem. Eszem ágában sincs. Nem azt mondtam hogy én leszek a király, hanem hogy te a királynő. Nekem nem menne a királykodás, egyrészt mert nem is ismerem a társadalmatokat a kellő részletességgel, másrészt a mindenféle protokolláris események úgyis halálra untatnának. És ha királykodom, akkor a biztonságdra se tudnék ügyelni a szükséges alapossággal, mert kevesebb időm lenne rá. Ott tehát nem király lesz hanem királynő, és te leszel az! Vagy ha valamiért neked se tetszik a királynősködés, akkor találunk majd rá valaki alkalmas egyéb személyt, mondjuk anyukádat. Vagy apukádat a királynak. Ez már végülis részletkérdés.

—Szerintem se anyám, se apám nem bánná hogy király vagy királynő legyen belőlük, nagyon haragszanak most mindenkire aki elítélt engem, mert ők nagyon büszkék voltak a felfedezésemre eleinte, aztán most hogy engem elítéltek, ők is szegénybe kerültek... Amúgy, ők pontosan tudják hogy most itt vagyok az emberekkel, és hogy egy emberi segítőt keresek! Alig is hiszik hogy túléltem e kalandot, gyakorlatilag elsirattak amikor útnak indultam, de amikor visszatérek oda veled, roppantul örvidenek majd hogy még élek és hogy te vagy nekem, és mindenben a segítségünkre lesznek!

—Remek. Akkor már csak azt kell megkérdezni, hány embert tud a masinád eljuttatni a bolygókra?

—Ez nem a darabszámtól függ, hanem attól, mennyi energiám van. És bizony nem sok... a Kaput mintegy öt méter sugarúra lehet kinyitni, de rengeteg energiába kerül, és annál többre minél tovább van nyitva! Szerintem három percnél tovább nem fog működni, amíg újra fel nem töltöm energiával. De ha a mi bolygónkon töltöm fel, azonnal lebukok, erre számíts! A most meglevő energiát is óvatosan gyűjtöttük össze a szüleimmel, hónapokon keresztül!

—De e három perc alatt akármennyien is átmehetünk a Kapun?

—Igen, annak semmi akadálya.

—Az elég lesz. Három perc alatt több százan is átjuthatnak oda, még bandukolva is, de pláne futva. Viszont most figyelj! Becsületesen emlékeztetlek rá, ha eddig nem voltál is a Bordásfejűek igazi árulója, de mostantól az leszel! Mert ha te leszel is ott a királynő, vagy anyukád, vagy akárki, ez erősen névleges poszt lesz, mert ha valahol megjelennek az emberek, akkor az a bolygó onnantól az emberek tulajdona, az emberek hatalmába kerül, talán a függetlenség látszatát udvariasan megőrizve, de tényleg ez a legtöbb amiben reménykedhettek, és még ezt az udvariassági látszatot is csak nagyon talán és esetleg kaphatjátok meg, akkor ha pokoli mázlitok van és a végtelenségig engedelmesek vagytok, soha fel nem dühítve nagyon az embereket!

—Ezt tudom!

—Vállalod?

—Muszáj. Nagyon megsértettek, nagyon igazságtalanok voltak velem... egyék meg

amit főztek, azt hiszem ti emberek így mondanátok... de meg, gondolkozz csak egy kicsit, szerelmem! Én ezt az egészet azért akarom és vállalom, hogy a találmányom elterjedhessen. Ha azonban elterjed, akkor onnantól nemcsak az lesz lehetséges hogy egy simafejű bordásfejűként mutatkozhassék, de az is hogy akármilyen feje legyen is, de emberi alakot vehessen fel! Hiszen látod rajtam! És ugye milyen vonzó, bájos emberleánynak tartasz! Tehát most nemcsak embernek látasz, de kifejezetten SZÉP embernek! Azaz, én nem tartom elképzelhetőnek hogy miután az emberek meghódítottak bennünket, azután olyan igazán kegyetlenül el legyünk nyomva! Lehetetlen! Biztos lesznek bizonyos fokú korlátozások, tilalmak, ebben én se kételkedem, de ezek nem lehetnek nagyon súlyosak, mert miként is és miért, amikor mi is mind embernek látszunk majd, s hozzá gyönyörűeknek! Egyszerűen ösztönösen is embereknek tartotok majd bennünket! Az eszetekkel tudjátok majd hogy ez nem igaz, hogy nem vagyunk emberek, de az érzelmeitek szerint igenis annak tartotok majd minket! Biztos vagyok benne, annyi korlátozás mindenképp lesz hogy a fegyverek birtoklása és kezelésének joga az „igazi” emberek privilégiuma marad örökre, egészen biztos vagyok benne hogy ez így lesz, igen, holtbiztos hogy mi „gyíkemberek” a fegyvereknek még a közelébe se mehetünk majd sohasem, de nem hiszem hogy ennél jelentősebb tilalmakat is el kell majd viselnünk, legalábbis hosszútávon, miután már konszolidálódott az új társadalmi rend. A legelején persze nyilván lesz egy csomó egyéb tilalom is, talán súlyos igazságtalanságok és kegyetlenségek is, ez így szokott lenni minden hatalomváltáskor, de hosszú távon, történelmi távlatokban, úgy nem hinném. Nem lesz itt semmi baj, legalábbis hosszútávon!

—Jó. Legyen akkor ahogy akarod! Szóval, most tehát...

—Ki se kell mondanod szerelmem, azonnal engedelmeskedem a gondolataidnak is! - válaszolta sietve Csiao, azzal máris kibújt a ruhájából...

A Nagy Terv

A Kívülállók nagyon meglepődtek azon, hogy Vú miféle „zsákmánnyal” tért haza ezúttal a romvárosból! Tulajdonképpen el se hitték amit Vú mesélt nekik Csiaóról, egészen addig, amíg a leány át nem változott a maga „gyíkemberi” alakjába... Amit különben nagyon félve tett meg, Vúnak sokáig kellett noszogatnia őt ehhez, mert ahogy Csiao mondta, ő tudja hogy Vú már szépnek tartja őt ebben az alakban is, de a többi ember?!

Na de aztán kiderült, hogy igenis a többi Kívülálló is szépnek tartja Csiaót úgy! És nagyon barátságosak voltak a leánnyal...

—Sosem gondoltam volna hogy ilyen barátságosak is tudnak lenni az emberek! - mondta.

—Hát azért nem mindenkivel, abban biztos lehetsz... például le merem fogadni, ha idejönne valaki azok közül akik levágták a füledet, az egészen más fogadtatásban részesülne, gyökeresen másban de tényleg, az biztos is... - mondta neki Bacor.

—Bárcsak tanúja lehetnék annak, miként „fogadjátok” őket! - sóhajtott a leány.

Vú különben elmondta Bacornak, azért mutatta be nekik Csiaót, mert reméli, vele tartanak a nagy kalandban. Na meg aztán mégiscsak Bacor az ő Mestere, akinek az eszét mindennél jobban tiszteli, s hátha lesz Bacornak pár kiváló ötlete!

Bacor elgondolkodott a „hódítási javaslaton”.

—Nos, én alapvetően nem szeretem az erőszakot - tudom, Csiaónak nagyon furcsa ezt hallani egy olyan „szörnyetegtől” mint egy ember! - márpedig az biztos hogy még a lehető legjobb kimenetelt is figyelembe véve, jó sok haláleset, - mondjuk ki nyíltan: gyilkosság - árán tudnánk csak győzni! Ez meglehetősen ellentétben áll az általam követett sztoikus eszmeiséggel. Eleve, egy sztoikus illető nem törekszik hatalomra!

Másrészt azonban, a sztoicizmusnak az is vezérelve, hogy igyekezzünk az Erény ösvényeit követni, s erényes tetteknek számít egy elnyomásban sínylődő faj felszabadítása is, tudniillik a „simafejűeké”. De igazából a bordásfejűeken is segítenénk ezzel, ha elérhetővé tesszük a számukra Csiao nagy felfedezését. Szóval rendben van, benne vagyok a kalandban... De meg, bevallom azt is, nekem is nagyon tetszik ám Csiao! Szívesen fogadnám, ha bizalmas viszonyba kerülhetnék ha nem is vele, mert ő már Vúé, de valami hasonló leánnyal azon a bolygón, amire vélhetően lesz is alkalmam ha odamegyek!

—Ez egészen biztos, tudniillik bárkit kinézhetsz ott magadnak, az se számít ha férjnél van már, mert úgyse merne senki se ellentmondani egy embernek. Ez tökéletesen elképzelhetetlen! Egyszerűen nem él egyetlenegy olyan leány se a bolygónkon, akinek akár a legmerészebb sőt legbéképzeltabb álmában is előfordulhatna olyan gondolata, hogy bármiben is ellenkezzék egy emberrel, akár egészen csekélyke dolgokban is! - felelte Csiao.

—Eh, az olyan lenne a szememben mint egy nemi erőszak, az nem az én stílusom!

—Mindegy, mert anélkül is biztos lesz sok olyan nő akinek hízeleg majd a gondolat hogy egy félelmetes Ember a szeretője! Vagy férje, mert ez ugyanaz ebben az esetben, hiszen jogi lehetőség úgyse lenne holmi „hivatalos” házasságra.

—Hogyne lenne rá lehetőség, hiszen amint mi leszünk az urak, tőlünk függnék majd a törvények is...

—Na igen, az persze mindjárt más eset... de amúgy él nekem egy húgom is, úgy

hívják hogy Csicsíni, és ha meglátja majd hogy Vú milyen kedvesen bánik velem, mekkora szeretettel, akkor én azt hiszem kifejezetten boldog lesz ha a figyelmedre érdemesíted őt! Tényleg nagyon szép, méltó a nevéhez, mert a neve nagyjából azt jelenti, hogy „Gyönyörűszép nő”, ugyanis csi=szép, csi=gyönyörű, és ni=nő. Megígérem, hogy szólok is majd nála az érdekedben, Bacor, de nem hiszem hogy sokat kéne gyözködnöm őt. És még a külseje is majdnem teljesen olyan mint az enyém, bár ennek megintcsak nincs jelentősége, mert amint kap majd az injekcióból, ő is átalakulhat már akármilyen külsejűvé is.

—De a laboratóriumodat tönkretették.

—Igen, ám a fejemben benne van minden szükséges tudás!

—Akkor is kéne nekünk egy nyugodt bázis. A legjobb lenne kezdetben valami nagyobbacska szigetre beköltöznünk, ami elhagyatott, lakatlan.

—Nincsenek nagy szigeteink. Még kicsik se nagyon. Elmondtam Vúnak is, nálunk két nagy kontinens van, egy északon, egy délen, aztán kész, ennyi... amúgy, ez jelentős részben amiatt van így, mert a mi holdunk nagyjából kétszer akkora mint a tietek, s fele akkora távolságra kering a bolygótól mint a tiétek. Tehát a térfogata nyolcszoros. Ez nyolcszor akkora tömeget jelentene, ám szerencsére nagyon könnyű fajsúlyú kőzetekből épül fel, s akad benne rengeteg üreg is, mert porózus szerkezetű. Főleg a következő anyagokból áll:

—Szilícium-dioxid azaz homok (SiO_2)

—Bór-oxid (B_2O_3)

—Lítium-oxid (Li_2O)

—Berillium-oxid (BeO)

—Kálium-oxid (K_2O)

—Nátrium-oxid (Na_2O)

—Magnézium-oxid (MgO)

—Smaragd

Kis mértékben akadnak ott még olyasmik is hogy titán-dioxid, kalcium-oxid... parányi mennyiségben hematit is... a hold belseje azonban főként vízjéggel van tele, na az se egy nehéz ásvány... Mindent egybevéve, a hold sűrűsége kisebb mint 1.3 g/cm^3 , de lehet hogy csak 1.1 g/cm^3 , igazából még nem tudjuk a teljesen pontos értéket. Mindenesetre emiatt sokkal kisebb a mi holdunk tömege mint a tieteké. De mert oly nagy, s oly közel kering, emiatt jó 21-szer nagyobb árapályerőt gyakorol mint a tietek, ami azt jelenti hogy nálunk a dagály húsz-huszonöt méteres szokott lenni! Emiatt aztán ez az óriási dagály az évmilliók során gyakorlatilag minden szárazföldet legyalult, elmosott az Egyenlítő közelében, holmi szigeteknek esélyük se volt a fennmaradásra. Csak a sarkokon maradtak meg a szárazföldek, a kontinensek. Megjegyzem, ez az óriási, a bolygónkon örökösen körbe-körbe járó huszonsok méteres árhullám volt a fő oka annak, hogy mi bordásfejűek nem fedeztük fel a déli kontinenst a gőzhajózás koráig, sőt, még gőzhajókkal is garantáltan életveszélyes vállalkozás volt eljutni oda... Valójában még ma is főleg repülőkkal utazunk oda meg vissza, mert ekkora dagály, az felér egy nálatok létrejövő cunamival, szóval még a modern hajóinkra nézve is jelentős fenyegetés! Tehát bocsáss meg, de nálunk nem költözhetsz be szigetekre, mert olyanok lényegében nincsenek! Nemhogy lakatlan szigeteink nincsenek, de még lakottak se!

—Hm... Hát, nézzük a dolgok jó oldalát... biztos csodálatos látvány lehet az a

hatalmas hold az égen...

—Az biztos is!

—És mondd csak, van-e levegő azon a holdon?

—Dehogy. Lehetetlen. Nem elég hozzá a gravitációja. De különben is túl hideg, azaz ha volna is ott levegő, csak fagyott állapotban létezne.

—Kár, mert eszerint oda se tudunk beköltözni...

—Ebben én is biztos vagyok. Persze, lakhatóvá lehetne tenni a belsejét fejlett technológiával, de nem hiszem hogy volna erre most erőforrásotok.

Kép: A gyíkemberek holdja

—Alkalmas-e a géped arra, hogy a bolygók bármelyik pontjára elteleportáljon bennünket?

—Igen, amennyiben van elég energiánk. Sajnos azonban, nincs.

—Úgy értem, most amikor odamegyünk a bolygókra, csak tőlünk függ, hogy pontosan melyik pontjára érkezünk?

—Úgy van, de aztán onnan sehová se tudtok elmenni amíg „meg nem tankolom” a térugró masinámat energiával, ha azonban feltöltöm azt, azonnal lebukok mert annyi energia hiánya a hálózathoz okvetlenül észrevevődik!

—Az már engem nem érdekel olyan szörnyű nagyon... Tehát az akkor megoldható, hogy egyenesen a szüleid házába érkezzünk?

—Mondjuk inkább hogy a kertjükbe, mert ha több százan jöttök, nem férnétek el egyik szobában sem.

—A kert is megfelel, amennyiben nem látnak be oda a szomszédok, de remélem amilyen főnemes vagy, elég fényűző ehhez a házatok...

—Nem a házunk. Palotánk van, természetesen. Nekem is egy, és a szüleimnek is egy, külön-külön! És e paloták egymás mellett állnak. És lehetne egy palotája a húgomnak is akit neked szánok, csak ő egyelőre inkább a szüleimnél szeret lakni. Mindenesetre a kertünk óriási, és sok méter magas kőfal veszi körbe, bár nem elsősorban a kíváncsiskodók ellen, hanem hogy a vimacok ki ne mászkáljanak onnan.

—Hogy a micsodák?!

—Azt hiszem így lehetne lefordítani a fajuk nevét a ti nyelvetekre. Mi úgy hívjuk e lényeket, hogy *műmészvekika*, aminek a majdnem szó szerinti fordítása a ti nyelvetekre az, hogy „vízi maci”, vagy „vízmedve”. Ugyanis ha hiszed ha nem, a mi bolygónkon is élnek medvék, bár nem őshonosak, mert sokezer évvel ezelőtt telepítették be oda az őseink az emberek valamelyik bolygójáról. Akkor még űrhajókkal utaztunk mert nem volt Kapunyitónk. Nyolc űrhajó repült az emberek bolygójához, ebből egyetlenegy tért csak vissza, rommá löve, a legénység 95 százaléka elpusztult. De, sikerült pár állatot hoznia onnan, köztük néhány medvét is... Na de a lényeg hogy e lények, a vimacok, nagyon hasonlítanak egy iszonyúan kövér, lusta, csupasz bőrű, barátságos medvéhez ami nagyon szereti a vizet! Épp csak a legtöbbjüknek 3 pár lába van, bár ez fajonként változik náluk, akad amelyiknek csak 2 pár lába van, s akad olyan is amelyiknek négy vagy öt pár lába! Nem veszélyesek, bár mindenevők, de sosem támadnak náluk nagyobb élőlényre, és könnyen el is lehet futni tőlük, mert a fél kilométeres óránkénti sebesség, az náluk már halálos iramnak, vágtnak számít! Persze egy csecsemőt nem szabad a közelükben hagyni... Rengeteg feladatra használjuk őket, például a húsukért meg bőrükért is tenyésztjük ezeket... bár igazából az ízeltlábúakkal állnak távoli rokonságban, nem az emlősökkel vagy hüllőkkel. Sőt egyes tudósaink szrint ezek rendszertanilag tulajdonképpen puhatestűek. Erről még folyik a nagy vita nálunk... De a lényeg hogy a nemesek nálunk abban versenyeznek, melyikük milyen szép, erős, okos, furcsa vagy más szempontból rendkívüli vimacot tud kitenyésztetni... emiatt vannak nálunk is vimacok a kertben. És emiatt kell a nagy fal... Szóval a „vimac” annak a rövidítése akar lenni nálam hogy „**vízi maci**”, ami annak felelne meg ami nálunk a nevük, hogy *müki*, ami persze a *műmészvekika* rövidítése lenne, bár szó szerint a „müki” csak annyit jelentene, hogy „víz-kicsi”. Teljesen logikátlan név, mert nem vízből vannak, s nem is kicsik, majdnem akkorák mint mi, vagy ti emberek... ritka esetben ennél nagyobbak is lehetnek... de egy nyelv nem mindig logikus, s ez a név rajtuk ragadt már!

—Szerintem ezentúl nyugodtan mondd nekünk is a nálatok szokásos nevüket, azt, hogy „müki”. Ez se rosszabb annál, hogy „vimac”, sőt még rövidebb is.

—Így lesz ahogy kéred!

—Tudsz róla képet mutatni nekünk?

—Hogyne, de csak holografikusat. Kivetíthetem a levegőbe?

—Persze, tedd csak!

—Tessék, íme...

—Hm, szerintem ezek a „mükik” olyan „mukik”, amelyek teljesen úgy néznek ki, mintha emberméretűre megnövő tardigradák lennének, azaz más néven „medveállatkák”. Tényleg nagyon hasonlóak hozzájuk, bár nem kétlem hogy más fajba tartoznak, és persze nem maximum fél vagy 1 mm a méretük, hanem ennek legalább a kétezerszerese...

—Ezt nem tudom, nem ismerem a nálatok honos élőlényeket ilyen alaposan.

—Mindegy, a lényeg hogy tehát a kertbe kéne megérkeznünk.

Kép: Egy négylábú „müki”

Kép: Nyolclábú „mükik” egy csoportja

—Ahogy óhajtod, ezt könnyen megoldom. Indulunk máris, vagy...

—Vagy. Előbb idehívok még többeket közülünk. Ez beletelik legalább két napba. Azalatt viszont meg kéne tanulnunk a nyelveteket.

—Megintcsak azt mondhatom: ahogy óhajtod!

—Akkor először tanulja meg a nyelveket Vú, hiszen ő a férjed, aztán jövők én, majd sorra mindenki más...

Ahogy sorra mind megtanulták a „gyíkemberek” nyelvét hőseink, ámulva fedezték fel e nyelv számos furcsaságát! Először is, Csiao népe magát természetesen nem gyíkembereknek nevezte. Ők úgy mondták, hogy ők a **csícsilitó** nép! A nyelvük pedig a **csíva** nyelv. Mindegyik szó szóösszetétel volt, mert:

csí = gyönyörű

csi = szép

li = a többesszám képzője

tó = dolog, tárgy, objektum, de fajképzőként is használatos volt,

va = nyelv, mint kommunikációs rendszer.

Tehát:

csíva = gyönyörű nyelv

csícsilitó = a gyönyörűszépek népe/faja

A legtöbbször azonban röviden csupán úgy nevezték a népüket, hogy **Csicsi**. Ezt, meg a **csícsilitó**-t lehetett mondani Bordásfejűre és Simafejűre egyaránt.

Amikor ezt megtudta Vú, így szólt:

—Ez csak eggyel több ok arra hogy segítsük meg a szerelmemet, Csiaót, mert az ő találománya révén érhető el, hogy a népének minden tagja gyönyörűszép lehessen, azaz méltóvá váljanak a népnevükhöz!

De a csíva nyelv különben is rendkívüli volt. Akadt benne pár száz egyszótagú szó, aztán az összes többi szó ezek szóösszetételével képződött! (Bár „szótag” alatt nem mindig azt értették mint az emberek, náluk például az egymás után következő magánhangzók, azaz a „magánhangzótorlódás” eléggé gyakori volt, s ezek általában egy szótagnak számítottak). Azaz, ha egy szó ebben a nyelvben több „szótagú” volt, akkor teljesen biztos volt, hogy az egyes szótagjai külön-külön is valamiféle jelentéssel bírnak, ráadásul e jelentések valamiféle értelemben utalnak az összetett szó végső jelentésére! Így általában ismeretlen összetett szavak jelentésére is könnyen rá lehetett jönni, ha valaki ismerte az egyszótagú alapszavakat. Néha azért kellett a megfejtéshez némi fantázia, vagy épp költői hajlam is. Például:

mo = mondás, moé = kérdés (beszélés-kérdőszó, pontosabban „é” mondása, ugyanis náluk az „é” az általános kérdőszó)

pa = apa, ma = anya, papa = apai nagypapa, pama = anyai nagypapa, mama = anyai nagymama, mapa = apai nagymama

laoka = patkány (lao = bölcs, ka = állat)

laomá = bagoly (má = madár)

miaucika = macska (miau = nyávogás, ci = szép, ka = állat)

miaucikaki vagy miaucikika = cica (ki = kicsi)

moneja = tárgyalás. Azaz az összetevők szerint: „mondás-nem-igen”. Ennek a logikája az, hogy egy tárgyalás általában úgy zajlik, hogy eleinte nemet mondunk a másik fél javaslataira, majd némi alkudozás után valamelyik újabb javaslatra már igent mondunk, mert megegyezünk vele.

száj = beszélés-szerv, mondás-szerv (moku), szem = látás-szerv (láku), orr = szaglás-szerv (smeku), láb = menés-szerv (koku), kéz = csinálás-szerv (toku), agy = gondolkodás-szerv vagy gondolat-szerv (kiku), lép = vér-szerv (veku), stb. Kissé költőibb szóösszetételekre példa a „fog” (a szájunkban) ami „száj-pikkely”

(mokunosjő) a köröm pedig „ujj-pikkely” (sunosjő). Sőt nézzük csak meg e szóösszetétel-sorozatot, már egészen költői tényleg:

haj = fej-szőr (kuósjő)

ló = ülés-állat (sjaka)

sörény = ló-haj (sjakakuósjő)

tenger = nagy-só-víz (nasjómü)

tajték = tenger-sörény (nasjómüsjakakuósjő)

Végsősoron tehát a „tajték”-ot jelentő csíva szó a következő alapszavak egymásutánjából tevődik majd össze:

nagy-só-víz-ülés-állat-fej-szőr

Hogy ez nagyon hosszú szó? Igen, az, nyolc szótag. De nem nehéz megjegyezni, mert nem amiatt hosszú mintha sok, külön-külön értelmetlen szótagból állna, hanem mert összetett szó, s az alapszavak külön-külön is értelmesek. Senki ne mondja, hogy az összetétel elejéből, a „nagy-só-víz”-ből nem jut eszébe azonnal, egy pillanat alatt a tenger!

Azt hogy Bordásfejűek, így mondták: **Nopjocsokuólitó**, ez sokszoros összetétel volt, de épp amiatt mert ez oly hosszú, ez csak a „hivatalos” neve volt az uralkodó fajnak, mert kiderült hogy többnyire csak úgy nevezik magukat, hogy Taréjosok, azaz csívául: **Púnalitó**. Azt meg hogy Simafejűek, így mondták: **Nomautakuólitó**. Ez persze megint rém hosszú, részben talán ez is lehet a magyarázata annak, hogy a gúnyos „Laposfejű” elnevezés is elterjedt, ami egyszerűen így hangzott: **Plakuó**. Többesszámban pedig, azaz „laposfejűek”, így: **Plakuóli**. Az meg hogy „gyíkember”, így hangzott a nyelvükön: **kokurokaré**. Ez is sokszoros összetétel volt, ugyanis: ré = ember, ko = menés, ku = szerv, koku=láb, ro = hosszú, ka = állat, roka = kígyó, kokuroka = gyík.

Persze, önmagukat általában nem gyíkembernek nevezték, hanem azt a rövid szót használták erre, hogy „ré”. Ez tulajdonképpen önmagukat, a gyíkembereket jelentette réges-régen, időtlen időkkel ezelőtt, de később inkább úgy módosult a jelentése, hogy „értelmes lény”, eképp lehetett mondani gyíkemberre is és „igazi” emberre azaz „Homo Sapiens”-re is. Ha egy ember egy emberek által írt regényt lefordítana csíva nyelvre, akkor a regényben szereplő „ember” szót azzal kéne lefordítsa, hogy „ré”. A gyíkemberek azonban általában nem a „ré” szót használták az emberek megnevezésére, hanem azt, hogy „runolojuré”, amiből a „runolo” azt jelentette hogy „meztelen” illetve „csupasz”, a „juré” pedig nagyjából azt, hogy „gyilkos”, sőt inkább „mészáros”. Tehát a „runolojuré” legpontosabb fordítása talán az, hogy „Csupasz Gyilkos”. A „csupasz” pedig arra utalt, hogy az emberek nem pikkelyesek, de szőrük is alig van, azaz csupasz a bőrük.

Azonban a csíva nyelv legextrémebb különlegessége nem az volt mégse, hogy minden határon túl épít a szóösszetételekre, hanem az, hogy NEM VOLT IGE ebben a nyelvben!

Ige! Igen! Épp az a mondatrész, ami a nyelvészek szerint a központi eleme kell legyen minden mondatnak!

Mégis, a csíva nyelv remekül elboldogult ige nélkül. Nemhogy közönséges ige, de még létige se volt benne!

Például (szó szerint lefordítva) az, hogy „én megyek”, csívául így hangzik: Én menő. Az hogy én mentem, így: Én volt menő. De a „volt” ebben az esetben nem létige mégsem, mert egy egyszerű időhatározó: azt fejezi ki, hogy „nem most, hanem valamikor a múltban”. Az hogy elindultam, így hangzik: Én volt menni

kezdő.

Csak érdekességképpen, pár csíva példamondat (a leírásban a „c” betű a „cs” hangot, az „s” betű pedig az „sz” hangot jelenti, az „nj” pedig az „ny” hangot):

Kérek egy pohár vizet! (Leereszkednél-e hozzám egy pohár vízzel?)

É vu ó-tu oalle me vü nü nukjōki mü?

Itt a víz!

Sütissu an ó-mü!

Tessék, itt a víz! (Íme itt a víz!)

Puótó, an ó-mü sütissu!

A gondolatot tett követte.

Tissülla kító po toto.

Éjszaka a feketepárduc megette a szép nőmet.

A skasjúnamiauka po svete mea ci ní ska.

Az ősember épp véres prédát eszik.

A maujuré svese veta vútó.

Az ősemberek nyers húst esznek (általában. Ez a szokásuk).

Maujuréli svelli kró rú.

Vissza a jövőbe

Pullis eulle a tápé.

És itt van pár csíva nyelvű vicc is:

Két gyerek beszélget.

—Mi minden ebéd előtt imádkozunk. Ti is?

—Nem. Nem szükséges. Anyukám nagyon jó szakács.

Tusá nokja mose.

—Mi moteolli ui ücissi noskacásve. É ti?

—Ne. Nokelle. Mea ma nas jó svestúrú.

—Megcsókoltad már végre a szerelmedet?

—Igen.

—És mit mondott?

—Nem tudom. Nem hallottam. Befogta a fülemet a combjaival...

—Tu é po tantatope e tua tutuni?

—Ja.

—Í, en éssó rő mote?

—Me ne tinti. Me po ne kjóte. Rőni po kváte mea láku vü nokukontulisi...

Két barátnő beszélget.

—Te láttad már a férjed arcát szeretkezés közben?

—Igen. Szörnyű volt. Épp benézett az ablakon...

Tusá cettóréní mose.

—É po tu lápe ae kva nau tua ví?

—Ja. Po nojóna. Tás rő po eulle látápe a klaucéju...

A rendőr igazoltat egy csavargót. Megkérdi tőle:

—Hol lakik?

—Itt-ott.
 —Mit dolgozik?
 —Ezt-azt.
 —Mikor dolgozik?
 —Ekkor-akkor.
 —Jó, ha maga ilyen szűkszavú, akkor letartóztatom!
 —És mikor kerülök ki a sittről?
 —Hát, előbb-utóbb.

A kvóréo rékjákótose üe taorékré, moépe:

—Éssu tu kru?
 —Süsútissu.
 —En éssó tu munoké?
 —E süsútissó.
 —Éssü tu munoké?
 —Süsútissü.
 —Oké, tu pu sütissis mokita, mjú me prápe tule!
 —Ín, éssü me pé nopránte?
 —Mes, süsútás.

Két cápa beszélget.

—Mit ebédeltél ma?
 —Egy meztelen nőt. És te?
 —Egy politikust.
 —Honnan tudod, hogy politikus volt?
 —Hát onnan, hogy gerinctelen volt, kétszínű, pofátlan, a nyelve pedig szaros a seggnyalástól.

Tusá corénosjömüka mose.

—En éssó tu po noskacásvetote tápus?
 —E runolo ni. É tu?
 —E polléré.
 —Ésses tu tinti, rő po tás a polléré?
 —Lus rő po coconolo, tusási, kvakrénolo, í rőa mokuku rokukrikrita nau nosmejumje.

Két százszorszép beszélget:

—Szeretsz?
 —Igen!
 —Akkor légy az enyém, kedvesem!
 —Boldogan!
 —Jó, akkor mindjárt küldöm a méhecskét...

Tusá niciskí mose:

—Tu é tutuse me?
 —Ja!
 —Mjú u meapé, tutuni!
 —Linesőlitas!
 —Jó, popé me nokallape mékacikilae...

Lábjegyzet: A regény végén a gyíkemberek nyelvét teljes részletességgel

ismertetjük az utolsó fejezetben a Tisztelt Olvasó számára, így semmi akadály nincs annak, hogy ő is megtanulja e nyelvet!

Na de szerencsére bármilyen furcsa volt is e nyelv, a „csodasisakkal” könnyen ment a tanulása!

Aztán amikor már Bacor is tudta a nyelvet, megkérdezte Csiaótól:

—Szerinted a találmányod működni nálunk is, azaz az emberek esetében?

—Egészen biztos hogy nem. Nagyon nem ajánlom hogy beadjátok magatoknak az injekciót, mert bár fogalmam sincs mi történne veletek, de az életembe lefogadom hogy semmi jó! Majdnem biztos hogy belehalnátok, de ha mégsem, akkor is lenne tőle minden bajotok, valószínűleg meg is örülnétek...

—Jaj de kár, úgy szeretnék én is alakváltó lenni...

—Nem lehetetlen, épp csak nem most! Ellenben mélyen hiszek benne, hogy néhány év alatt ki tudnám dolgozni a számotokra is a megfelelő módszert. Azaz injekciót.

—Remek, akkor hálából hogy ezt az ötletet feldobtad, máris kiosztom rád a jól megérdemelt büntetésedet, azaz „Jó tett helyébe rosszat várj”: Nem te leszel a királynő, ez már biztos! Ugyanis nem lesz időd rá... elvárom hogy minden erőddel a mi alakváltásunkon dolgozz, azt kutasd, azaz a nekünk megfelelő szer kikísérletezésével törődj! Azellen amúgy semmi kifogásom ha te leszel a királynő NÉVLEG, de csak a címet kapod meg, a napi mindenféle teendőket végezze majd apukád vagy anyukád, majd adsz nekik erre felhatalmazást... Feltételezem különben, úgyis jobban érdekel téged a kutatómunka! És a szüleid úgyis csak a jelentéktelen dolgokban dönthetnek, mert tudod már úgyis, alapvetően mi emberek határozzuk majd meg a fontos dolgokat, szóval már emiatt se lenne értelme sokat törődni a királynősködéssel. Azt megígérem, hogy lesz majd neked egy óriási ünnepség, ahol a fejedre rakják a koronát, hogy mindenki lássa, tied a legfőbb cím, méltóság, aminek a ti nemesi társadalmatokban gondolom nagy szerepe van, ezzel elégtételt kapsz a korábbi bántásokért és megaláztatásokért, de azután kezd kutatni a mi alakváltásunk megvalósíthatóságát! És ha sikerül, akkor nemcsak a saját fajod legnagyobb hőse és tudósa leszel, de a mienké, embereké is, mi is mind nagyon-nagyon fogunk szeretni és becsülni téged, és nem létezik hogy meg ne védjünk bármi veszélytől, te leszel a mi legislegnagyobb kincsünk, sokkal jobban fogunk tisztelni téged mint bárki valaha is élt vagy akár most is élő emberi tudóst!

—Ez tényleg nagyon jól hangzik! Már az is nagy dolog ha lesz egy emberi férjem, Vú, aki kedvesen bánik velem, de az hogy minden ember szemében én legyek a legnagyobb és legjobban tisztelt tudós is, az aztán tényleg abszolút példa nélküli sőt tökéletesen hihetetlen, erre senki még csak nem is gondolt köztünk eddig, az biztos is... hogy nemcsak a saját népem körében tűnjek ki, de még az Emberek közül is, na az olyasmi hogy szavakat se találok rá! És igazad van, tényleg sokkal jobban érdekel engem ez, mint holmi uralkodás! Pláne ha az eleve csak névleges! Holott muszáj hogy névleges legyen, mert ha nem az, ha nem ti emberek uralkodtok, azonnal kitör egy lázadás úgyis, és vége mindennek, tehát nekem még csak nincs is ellenvetésem hogy a titek legyen minden igazi hatalom, sőt kifejezetten én magam is ezt szeretném!

—Nagyszerű, remek kislány vagy te, akkor ezt meg is beszéltük! Remélem sikerül kitalálnod a jó módszert!

—Lefogadhatod hogy sikerül, mert az alapelvek végülis ugyanazok kell legyenek

mint a mi fajunk esetében, csak a részleteket kell kidolgoznom. Ez persze lassú és időigényes munka lesz, soká tart majd tényleg, de ELVILEG semmi nincs benne ami olyan szörnyű nehéznek ígérkezne!

—Na akkor ez tényleg nagyon jó hír, akkor azt hiszem ideje hogy megszolgáljuk neked azzal, hogy komolyan elkezdünk készülödni a Nagy Kalandra... Bár az valóban aggaszt egy kicsit, hogy még mindig nem tudom, hol legyen a bázisunk. Mert bár cseppet se kételkedem abban, hogy végül igenis nyerni fogunk, győzünk, ez egyenesen következik abból, hogy...

—Hogy sokkal erősebbek vagytok! - kiáltotta lelkesen Csiao.

—Nem, nem amiatt győzünk majd, bár nem tagadom hogy az is segít majd egy kicsit. De anélkül is győznénk. Amiatt, mert ti „gyíkemberek” annyira rettegetek tőlünk! Márpedig minden csatában és háborúban hatalmas hátrányba kerül az a fél, amelyik retteg az ellenségétől! Rengeteg példát ismer a mi emberi történelmünk is olyan esetekre, amikor egy csatát vagy háborút az az oldal nyert meg, amelyik valójában sokszorta gyöngébb volt a másiknál, ám mégis ő nyert, amiatt, mert NEM FELT, vagy legalábbis sokkal kevésbé félt mint a másik fél! Na most ha nálatok igaz az amit Vúnak mondtál, hogy nálatok a gyermekeket az emberekkel rémítgetik az anyák csak azért hogy jól viselkedjenek, például csendben maradjanak - ami különben elképesztően rossz és elítélendő nevelési módszer, a lehető legrosszabb amit csak pszichológiailag el lehet követni egy gyermek ellen! - de ha mégis így van, akkor ti már jóelőre olyan mértékben rettegetek tőlünk emberektől, hogy messze jobban mint bárki akárki mástól a mi történelmünk során, szóval el se tudom képzelni hogy ne mi nyerjünk, ha icipicit is ügyesek vagyunk! De talán még anélkül is, azaz ügyesség nélkül is! Gyakorlatilag ti magatok szándékosan kondicionáljátok magatokat a tőlünk való rettegetésre – TEHÁT, a velünk való leendő küzdelem során elszenvendő VERESÉGRE!

—De én már nem rettegek tőletek! - bizonykodott büszkén Csiao.

—Jaj de helyes kislány vagy te... és hihetetlenül naiv! Mennél csak ki valamely nagyvárosunk egyik terére vagy utcájára a védelmünk nélkül, másodperceken belül visszatérne minden rettegetésed...

—Ezt magam se kétlem, de remélem csak olyan emberek jönnek majd át a bolygónkra, akik a barátaim!

—Nos igen, ilyen értelemben... De eleinte akkor is kéne nekünk valami többé-kevésbé biztonságos zug, ahol észrevétlenül szervezkedhetünk...

—Esetleg ha nem félték nagyon a hidegtől, javasolhatok valamit... bár nem szívesen, mert én magam nagyonis félek a hidegtől, csakúgy mint mindenki más is a népemből...

—Mondd csak, miről van szó!

—Hát, lényegében pontosan az Északi Sarkon, a mi bolygónkon nem tenger van, de még csak nem is közönséges szárazföld, hanem egy óriási hegy áll ott! Tényleg óriási, majdnem 15 km magas! Eredetileg ennél is magasabb volt, bő kétszer akkora, a tudósaink szerint, de már jelentősen lekopott. Úgy hívják e roppant hegyet, hogy az „Égi Dárda”. Állítólag valami párszáz millió évvel ezelőtt csapódott be oda egy meteor, de akkora nagy, hogy nem párologott el teljesen az ütközés erejétől, s ami megmaradt belőle, na az ez a hegy... vagy hegység... Máig is jól látható a becsapódási kráter, mert úgy néz ki az egész mintha egy vár lenne, vastag falakkal körbevéve, mert középen ott áll ez a nagy hegy ami maradt a meteorból, aztán jön az úgymond „várárok”, ami egy nagy, mély terület a meteor körül, körkörös, majd azon kívül egy kisebb, nagyjából kör alakú hegylánc, de

azt hogy „kisebb”, csak a meteorhoz képest kell érteni, mert ez is megvan itt-ott bő hatezer méter magas... ugyebár, ez a becsapódás miatt meggyűrődött talajból keletkezett, meg a visszahulló törmelékekből... Bár a tudósok szerint törmelék nem is hullott vissza olyan nagyon sok, épp mert a bolygó sarkába csapódott a meteor... bár ezt nem nagyon értem, igaz hogy rengetegsok tudományos fokozattal rendelkezem, de akkor se a csillagászat, geológia illetve asztrofizika a szakterületem. De amúgy azt hiszem mindegy is a mi szempontunkból. A lényeg hogy ez egy tökéletesen lakatlan területe a bolygónknak, ezer kilométeres távolságokra se lakik ott senki, egyszerűen mert nem bírjuk elviselni azt a roppant hideget. Hiszen ott majdnem mindig fagypont alatti a hőmérséklet, sőt nemritkán akad akár mínusz húsz fok is...

—Mennyi?!

—Azt hittem az nem gond nektek embereknek...

—Félreértesz, én azon csodálkozom, hogy CSAK annyi és nem hidegebb! Nálunk nem ritka a sarkkörön túl a mínusz hatvan fokos hideg se, s mi azt is elviseljük ha nagyon muszáj, még ha nem is szeretjük, bár alaposan fel kell hozzá öltöznünk. Ha nálatok tényleg csak mínusz húsz fok van, s az se mindig, akkor az kifejezetten kellemes a számunkra, mondhatom szinte egy üde és kellemes szanatórium, ez a mi szemünkben nem is számít sarkvidéki hidegnek, csak egy kicsit hűvösebb mérsékelt éghajlatnak!

—Ennek örülök, de mi egészen másképp vagyunk ezzel, mi már a plusz tíz fokot is nagyon nem szeretjük, lelassulunk meg ilyesmi, hiszen meséltem... Na de szerencsére ez a gyűrődéses hegység, meg maga a meteor is, teli van üregekkel, barlangokkal! Azokban ellakhatnátok, és kétlem hogy bárki felfedezhetne ott benneteket. S ott lehetne meleget csinálni hogy ne fagyjak meg én se, meg a szüleim se, akik gondolom velem tartanának oda... bár még így is kellemetlen lesz hogy nem lesz arra napfény, nem mehetek ki a szabadba legfeljebb rövid időkre, vagy ha hosszabb időre akkor is csak ürruhában... kivéve talán a nyár legmelegebb napjaiban... De, hát valamit valamiért, s később ha győztetek, már bárhová is mehetek majd a bolygón...

—Kislány, ez csodálatosan hangzik! Meggyőztél, odamegyünk! Ott tényleg nem kell semmitől se tartanunk, legfeljebb holmi interkontinentális rakétákkal lőhetnének ránk, de az se ér sokat ha nem tudják nagyon pontosan a koordinátáinkat...

—Nincsenek olyan rakétáink. A legveszélyesebb fegyvereink a harci helikopterek, abból sincs sok, ami van az a rendőrség tulajdona, e helikoptereknek persze vannak rakétáik, az igaz, de pár száz méternél messzebb azok se repülnek, mert minek is, nálunk nincs több ország a bolygón, szóval nincs szükségünk hadsereg-re, legfeljebb jól szervezett bűnözői csoportok ellen kellhet védekezni, az is elenyészően ritka.

—Ez nagyon jól hangzik! Egyre szebbnek és könnyebbnek tűnik minden!

—Ennek nagyon örülök, ennek hogy ezt mondod!

—Na akkor szerintem holnapután máris indulhatunk, addigra ideérkezik mindenki akinek szóltam hogy hívom őket az akcióra, a Nagy Kalandra... Addigra állítsd be úgy a masinádat, hogy pontosan a te kerted közepére érkezzünk meg, a kőfalak mögé, hogy senki észre ne vegyen bennünket! Aztán majd meglátjuk, hogy onnan hogyan tovább...

—Nem lenne jobb rögvést a hegységhez menni?

—Volnának előnyei, de ha oda megyünk először, ott ugyan miként töltöd fel

megint energiával ezt a térugró bizgentyűdet?!

—De ha otthon feltöltöm, azonnal lelepleződöm.

—Te igen, de mi nem, mert abból még nem tudják meg a hatóságok, hogy emberek érkeztek a bolygóra... Ellenben azután már a szüleiddel együtt mehetünk a hegységhez! Remélem velünk tartanak. Legalábbis a húgod, akit ugyan még csak nem is láttam, de azzal kecsegtetted hogy van ő is olyan szép mint te, és nem lesz kifogása ellenem...

—Igen, semmiben se marad el a szépségét illetően tőlem, de ez különben se számít sokat, mert ha csinállok újra injekciót, ő is képes lesz alakváltásra... Azt meg pláne nem hiszem, hogy ellenkezne veled. Egyrészt nem merné, mert kész örütségnek tartjuk hogy egy embernek ellentmondjunk, nem hiszem hogy a férfiak közt is sok akadna aki ennyire bátor lenne, nők közt meg egyenesen elképzelhetetlen szerintem! De különben se ellenkezne, mert a mi bolygónkon nem szokás a válás, lényegében lehetetlen is, egészen extrém körülményeket kivéve, de még ezen extrém körülmények esetén is az van, hogy ha hivatalosan nem is a nő hibájából mondják ki a válást, akkor is megvetik ezért a váló nőt, mintegy „hallgatólagosan”. Ezért aztán nálunk a nők nagyon meggondolják, kihez menjenek hozzá, mert a házasság egy életre szól! Minden nő a legislegkiválóbb férfit akarja megszerezni, természetesen. Na és hát ki lenne kiválóbb mint egy EMBER, egy Csupasz Gyilkos... Nálunk a nők szinte büszkébbek az ő kiváló férjükre, mint saját magukra... Mondjuk, ebben én kivétel vagyok, de én is csak azért mert annyi sok tudományos fokozatot sikerült elérnem. A húgom azonban nem egy tudós fajta, szóval ő biztos hogy hagyományosan gondolkodik, emiatt igazán csakis boldog lehet ha te leszel a férje, akire büszke lehet! Nem félek én attól hogy nemet mondana neked, eleinte talán kéreti magát majd a látszat kedvéért, illendőségből, de ez se fog tovább tartani mint pár perc, legfeljebb, s azután igent mond majd! Pláne mert azután hogy engem is meg anyámat is kitaszítottak a kasztunkból, azután a húgom presztízse is alaposan lecsökkent, mindenki megvetően bánik vele, gúnyolják is, mert bár ő nem lett kitaszítva a kasztjából, de az anyja igen... Naná hogy boldogan igent mond neked! Lehet hogy még látszatra és udvariasságból se fog ellenkezni, de mondom, ha mégis, akkor is csak pár percig legfeljebb! Kifejezetten boldog lesz, mert tudja ha veled megy társaságba később valahová, mindenki kussolni fog, és nem merik őt megszólalni! De ha egyedül megy valahová, akkor sem, mert hátha akkor később elpanaszolja neked, aztán te megjelenysz a gúnyolódozó illető lakásán, és... szóval érted, na!

—Remek, akkor itt az ideje, hogy nekikezdjünk a Nagy Terv valósággá válásához! Alig várom már, hogy találkozzam a hugicáddal, mert bevallom, nagyon tetszel nekem... Ha nem éppen pontosan Vú párja lennél, Vúé akinek a lekötelezettje vagyok mert egyszer megmentette az életemet, istenbizony megpróbálnálak elcsábítani... Na de ne ijedj meg, mondom ez eszem ágában sincs, nem volna szép dolog ilyet tennem Vúval, még ha te netán hajlandó is lennél „átigazolni” hozzám, de az biztos hogy nagyon várom hogy bemutass a húgodnak, lehet ám hogy ma éjszaka máris róla álmodom majd, holott még csak nem is láttam... Biztos vagyok benne, hogy nagyon fogom őt szeretni! Remélem igazad van és tényleg nem lesz kifogása ellenem. Úgy értem, nem fogja úgy gondolni, hogy túl idős vagyok hozzá.

—Miért is gondolná azt, mi sokkal tovább élünk mint ti emberek...

—Inkább a külsőmre gondoltam, hogy esetleg azt túl öregesnek találja majd.

—Á, ettől nem félek, nálunk tulajdonképpen kifejezetten az a szokás, hogy jelentős a korkülönbség a házasfelek közt, néha több évtized is, s úgy, hogy a férfi az

aki sokkal idősebb... szóval nem, ez nem hiszem hogy akadály lenne. Inkább, izé... Bár, hát végülis ember vagy, szóval...

—Hé, mégis van valami gebasz?! Korábban olyasmit emlegettél hogy még megtiszteltetésnek is érzi majd, ha...

—Igen, azt mondtam, és tulajdonképpen nem is hazudtam, mert biztos hogy annak érzi majd ha hozzád megy... de most hirtelen eszembe jutott valami amire korábban nem gondoltam, egyszerűen mert én nem vagyok se vallásos, se babonás, a húgom azonban...

—Na most már aztán hadd halljak mindent!

—Hát izé, van egy legenda a családukban... Pontosabban ez nem kifejezetten családi legenda, mert majdnem az egész bolygó ismeri! Olyan értelemben azonban igenis családi legenda, hogy rólunk szól, a mi családukról... az én családomról... és e legenda azt mondja, hogy mi meg vagyunk átkozva! Mégpedig oly módon, hogy ha egy nő a családukból komolyan beleszeret valakibe, és feleségül is megy hozzá, akkor e nő férje bár nagyon boldog lesz eleinte, de fiatalon meghal. Valami betegségben vagy balesetben, netán valaki meggyilkolja... Vagy megőrül és öngyilkos lesz... mindegy, szóval valamiképp vége lesz!

—És a húgod hisz ebben?

—Igen, ez pillanatig se lehet vitás, mert nemegyszer mondta is nekem!

—Na de eszerint ő nincs veszélyben, hiszen ő nem lehet senkinek se a férje, elvégre nő.

—Igen, de azt mondta hogy ő nem akar senkinek se a gyilkosa lenni, ezért inkább nem lesz senkinek se a felesége, sőt emiatt a szerelmet is igyekszik majd elkerülni, mert ha szerelmes lesz valakibe de nem lehet a felesége, az neki nagy szenvedés volna.

—De hát ez hülyeség, mert gondolom ez egy nagyon régi legenda lehet ha már az egész bolygó tud róla...

—Naná hogy régi, több ezer éves!

—Na látod, ennyi idő alatt a családod a bolygó minden lakójának az ősevé vált volna már, legalábbis a Bordásfejűek közt, így az átok mindenkire vonatkozna!

—Nem feltétlenül. Mert az átok csak a női leszármazottakra vonatkozik, a fiúkra csak akkor, ha a fiú a család egyetlen gyermeke! De ekkor is csak úgy vonatkozik a fiúra, hogy ő továbbörökíti ugyan az átkot a leszármazottjaira, de az ő felesége ettől még nem fog meghalni. Szóval most nálunk az van, hogy mert apám volt az egyetlen gyermeke a nagyszüleimnek, az ő felesége, az én anyukám nincs veszélyben, ő nem fog meghalni. Ellenben én is és a húgom is az átok hatása alatt állunk, mármint elméletileg. Úgy értem, a húgom szerint, mert mondom, én abszolút nem hiszek ebben, én természettudós vagyok, számos tudományos fokozattal, én semmi misztikusban nem hiszek, legfeljebb talán abban az egyben, hogy az igaz szerelem mindent legyőz... de ennek sincs sok köze a misztikához, mert ezalatt inkább azt értem hogy a szerelem érzése átmenetileg nagyon bátorrá meg zseniálissá teszi a szerelmes illetőt, meg ilyesmi... Ezért is van az hogy nem aggodalmaskodom hogy Vú felesége lettem, mert nem hiszek benne hogy emiatt Vú meghalna. Persze nem kizárt hogy meg fog halni, és miattam, mert mittudomén a harcok során agyonlövök vagy akármi, de ennek megintcsak semmi köze a misztikához, ez egy olyan veszély ami trónharcok, illetve általánosabb értelemben hódítások során elő szokott fordulni, s nem is ritkán! Vú ezt vállalta, ez biztos, hiszen nyilván van annyi esze hogy tudja, az amire készül, nem veszélytelen. Nem hinném azonban, hogy most mert ezt elmondtam, beijedne, mert annyira

félne holmi átkoktól meg ilyesmiktől.

—Persze hogy nem félek... de csak úgy kíváncsiságból, tényleg jellemző a családokra, hogy benne a férfiak gyorsan halnak? - kérdezte Vú.

—Hát, ez már attól függ, mit tekintünk fiatalon történő elhalálozásnak. Annyi biztos, hogy olyan még sosem volt, hogy egy férj túlélte volna nálunk a feleségét! De, nálunk is úgy van mint nálatok embereknél, hogy a nők tovább élnek. A mi családjunkban sokkal tovább élnek. Talán valami genetikai különlegesség.

—Na ha az, akkor épp a szakmádba illik hogy kikutasd...

—Milyen igazad is van, szerelmem, ezt fogom tenni!

—De előbb azt oldd meg, hogy mi emberek is alakváltóak lehessünk, ha szabad kérem... - mormogta Bacor.

—Persze, természetesen! De amúgy el kell mondjam, van ám haszna annak hogy ez hírlik a családjunkról, mert nemcsak ártalmunkra van ez az átok - már ha feltételezzük hogy igaz - de a hasznunkra is, ugyanis az is az „átok” része, hogy aki meggyilkol bárkit is a családjunkból, mármint olyat akire az átok vonatkozik, az saját maga is meghal, méghozzá nagyon hamar! Na nem mintha mifelénk szokás lenne hogy meggyilkoljanak bárkit is, pláne nem minket, akik a főnemeselek közé tartozunk. Ez eleve ellentétes lenne minden hagyománnyal. De még külön is véd minket ez, az átoktól való félelem... Emiatt is volt az, hogy csak a füleket vágták le, és nem végeztek ki azon nyomban!

—Szóval attól félsz, a húgod mégse jön majd hozzám...

—Ezt nem mondtam. Mert azért ne feledjük, ő se akar meghalni, márpedig szerintem lehetetlen hogy úgy ne gondolja, ha nagyon ellenkezik, megdühödöl rá és egyetlen ütéssel kicsinálod őt... annál meg mégiscsak jobb ha a feleséged lesz, és inkább te halsz meg az átok miatt, mint ő attól hogy agyonvered... de ezt persze csak mint legvégső esetet említettem. Én inkább arra gondolok, hogy ő milyen betegesen szelíd, naiv, mondhatnám gyámoltalan, ugyanakkor azonban lelkiismeretes is, szóval, hogy ő nem akarja senkinek se a halálát okozni, lelkiismeretesebb lenne emiatt ha veszélybe sodorna téged a házassággal...

—Nyugodtan mondd meg neki, hogy én se hiszek holmi átkokban! Különben is, még ha igaz is lenne az átok, vélhetően nem vonatkozik emberekre, és kész, ennyi.

—Persze hogy ezt mondom majd neki, de akkor is győzködnöm kell majd egy darabig... semmi más akadálya nem lehet a kapcsolatotoknak csak ez az egy, ebben biztos vagyok, de ezen is túlteszi majd ő magát, csak az elején légy egy kicsit türelmes vele, kérlek szépen, tudod ő olyan aggodalmaskodó és félénk nyuszika, nincs benne annyi kurázsiz meg bevállalósság mint bennem, bennem aki még közétek emberek közé is el mertem jönni...

—Ha ennyire féltek az átkoktól, csodálom hogy egyáltalán még ki nem halt a családotok. Hogyhogy volt egyáltalán mindig valaki férfi, aki bevállalta a nőket a családotokból?

—Hát mert az átok nem csak ezzel jár, hanem állítólag az úgy volt, hogy emiatt a mi családjunk nagyon de nagyon okos utódokból is áll, és szépekből is! És tény hogy én is nagyon szép vagyok, még a saját fajomon belül is a legislegszebbek egyikének számítok, és az eszemre se lehet panasz amennyi professzori címet összeszedtem... Na és ez vonzó ám azoknak, akik csinos nőt akarnak a feleségüknek! Nem beszélve arról, hogy a családjunk olyan gazdag, hogy alig valamivel marad el a vagyonunk a királyi családétól! Szóval akadnak azért előnyeink... nem beszélve arról, hogy a legenda szerint ez egy nagyon erős átok, de azért nemze-

dékről nemzedékre gyengül a hatása. Szóval még ha babonás is egy férfi, reménykedhet benne hogy hátha épp őrá már nem fog hatni az átok. Különbösen meg érdekességképpen elmondhatom, az átoknak is épp hozzátok, emberekhez van köze, mert a legenda úgy szól, hogy élt régen egy olyan ember aki varázsló volt, úgy hívták őt hogy Kajjám, ő állítólag a világ legnagyobb varázslója, és varázslóiskolát alapított, na és ennek az egyik tanítványa azt kezdte el kutatgatni, hogy miként lehetne más fajok egyedeiből, tehát nem csupán emberekből varázslót fabrikálni! Na és a nagyonsokadik ősünkön kísérletezett valamit, de mert még kezdő volt a varázslásokban, valami félre ment. Annyi összejött hogy nagyon szépek legyünk, meg okosak is, de valami el is romlott, s így aztán a férjeink... szóval érted, na! Annyi bizonyos, és ezt büszkén mondom, hogy nem kell ahhoz átokban hinni - ami eszerint nem is igazi átok, csak egy félresikerült fajnemesítési kísérlet - hogy büszke legyek a családomra, mert rengeteg alkalommal már komoly felfordulásokat okoztak a történelemben a családom tagjai, hol jó, hol rossz értelemben... és le se tagadhatom, én magam is most arra készülődöm!

—Ez így se működhet ahogy elbeszélted, mert ha mittudomén genetikailag módosította volna az a „varázsló” valamelyik ősedet, az akkor is csak a közvetlen lezármazottjaira lenne hatással, nem arra aki a férje lesz, hiszen a férje génstruktúrája nincs módosítva!

—Ezt én is tudom, ez is egy ok arra hogy miért nem hiszek benne... ÉN. De a húgom, az nem én... Bár nem kérdeztem meg őt erről, de lefogadom, azt válaszolná, a mágiának a törvényei mások, mint a genetikáéi... - vonogatta a vállát Csiao.

—Na mindegy, a lényeg az hogy én se hiszek ebben, s remélem majd ki lehet beszélni ezt a bugyutaságot a húgod fejéből!

—Én is remélem, és mindent meg is fogok tenni ennek érdekében! - fogadkozott Csiao.

A férj, aki nincs

Csicsíni, Csiao húga épp a hatalmas kertben időzött, a műkikkel játszott, azaz simogatta őket, sőt a hátukon is „lovagolt” egy kicsit, amikor arra lett figyelmes, hogy egy rendőrségi helikopter készül leereszkedni épp a kert közepébe. A látványra és a zajra amit a gép keltett, a műkik megriadtak, és rémülten rohantak mindenfele - már amennyire egy műki rohanni tud... Mindenesetre az biztos, hogy ezek után még az a műki se engedelmeskedett Csicsíni akaratának amelyiken épp ült a leány, s olyan hirtelen mozdulva igyekezett biztonságra jutni a szelíd állat, hogy Csicsíni majdnem leesett a hátáról. Nosza, nem is maradt rajta, leugrott onnan, s odaszaladt ahová a helikopter leereszkedni készült, és épp csak pár centivel maradt a forgó rotorlapátok sugarán kívül. Alig nyílt ki a gép ajtaja, a leány máris így kiabált a látogatók felé:

—Hé, mit csinálnak maguk?! Ide nem szabad csak úgy leszállni, az összes műkit agyonstresszelik ezzel, és különben is...

Nem folytathatta tovább a méltatlankodást, mert a helikopterből kiszálló férfi, akinek fél mellkasát is beborította megannyi kitüntetés, most Csicsíni mellé lépett, és nemhogy elnézést kért volna, de azzal kezdte a maga részéről a „társalgást”, hogy teljes erőből szájon vágta a leányt.

—Kuss! Fogd be a pofádat picinyem, és ne a műkiket sajnáld hanem önmagadat,

mert neked van aggódni valód, nem az állataidnak... Na gyere csak szépen! - azzal megragadta a leány csuklóját, s maga után húzva belépett a házba. Azaz inkább a palotába. A társai, a helikopter többi utasa, követték őt. Voltak vagy tizen úgy nagyjából. Hogy pontosan mennyien, azt Csicsíni nem tudta, mert nem azzal törődött hogy megszámlálja őket, hanem azzal a kezével amit nem fogott a rendőrtiszt, egy zsebkendőt szorított az orrára, amiből dőlt a vér az erős ütéstől. De az ajkai is felrepedtek. Annyi azért feltűnt neki, hogy nem minden rendőr tart a kezében lövésre kész fegyvereket, mert ketten közülük inkább egy jókora, lezárt ládát cipelnek. El nem tudta képzelni a leány, mit akarnak ezek a házukban. Persze, az nem kizárt hogy a nővérét, Csiaót keresik. De minek ahhoz ennyi rendőr, minek ahhoz ez a láda, és különben is, mi köze ehhez öneki, Csicsíninek, miért verik őt meg ilyesmi miatt?! Őt soha semmivel nem vádolták még meg, ő semmit se követett el, ő nem volt a részese Csiao felfedezésének...

Négy rendőr előresietett, s így mire a főrendőr beért a hallba, Csicsíni maga után húzva, addigra már a leány apja és anyja is ott állt, két-két rendőrrel az oldalukon. És mindegyik egy-egy fegyvert szorított a foglyok halántékához...

—Ne öljétek meg a szüleimet! - sikoltotta Csicsíni, de erre kapott még egy hatalmas frászt.

—Mondtam már hogy kussolj, te féreg... és az hogy megöljük-e a szüleidet, rajtad múlik! Nem bántjuk őket, ha okos leszel! És nem arra gondolok amire általában szoktak a férfiak amikor ezt mondják a nőknek, nem kellene a bájaid, akkor se kellene ha magad ajánlgatnád, mert undorodom a mocskos fajtáktól, népünk árulóitól... hanem, meg kell tenned mindjárt valamit amit mondom neked, s ha megteszed, minden rendben van, elmegyünk! Ha azonban nem teszed meg, megöljük anyádat, még hozzá kínhalállal!

—Mit... mit kell tennem... és miért van ez az egész... - rebegte Csicsíni, miközben hiábavalóan próbálta elállítani az orra vérzését, és így vércseppek potyogtak le a márványpadlóra. A szeme sarkából látta, hogy két szobalánya is - mindegyikük Simafejú, természetesen - a hallt a magasban körbeölelő galéria tetejéről leskelődik, de természetesen egyetlen szót se mertek szólni, pláne nem olyasmit hogy közbeavatkozzanak! Tudták, hogy azonnal megölnék őket a rendőrök. Tőlük hiába is várt volna segítséget Csicsíni. Annak ellenére se segíthettek, hogy különben kiváló, szinte már baráti kapcsolat volt köztük és Csicsíni, meg Csiao, meg az egész család közt. Cseppet se volt senki se megalázva a szolgák közül Csicsíniék házában! Sőt, valójában kifejezetten fényesen éltek más Simafejúkhez képest, és mind nagyon örvendtek neki, hogy épp itt élhetnek és dolgozhatnak! Csicsíni nem kétlette hogy boldogan segítenének neki és rajta, ha tehetnék, de hát nem tehetik... Mert mire is menne két gyenge nő legalább tíz erős férfi ellen, akiknek még fegyvereik is vannak?!

A főrendőr intésére a többiek letették a ládát a padlóra, s most a férfi elengedte Csicsíni csuklóját, és odalökte őt a ládához.

—Nyisd ki! - parancsolta.

Csiao remegve engedelmeskedett. Legnagyobb meglepetésére egy hatalmas könyvet látott benne, tulajdonképpen egyfajta középkori kódexet, majdnem olyan nagy volt mint ő maga a leány!

—Tudd meg, hogy én nem közönséges rendőr vagyok! - mondta a férfi Csicsíninek. —Persze az igaz hogy rendőr vagyok, de ez tulajdonképpen mellékes. Én a rendőrség egy olyan különleges alakulatának vagyok a vezetője, melynek célja a parapszichológiai veszélyek elleni küzdelem! Gyakorlatilag minden az én terüle-

temhez tartozik, ami kicsit is misztikus, vagy akár csak kis esélye is van annak, hogy misztikus! Hogy paranormális! Persze erről eddig ti nem tudtatok, mert titokban tevékenykedünk. Tulajdonképpen bár elvileg rendőrök vagyunk, de az igazi rendőrségtől függetlenül működünk, kizárólag a királynak tartozunk beszámolóval és engedelmisséggel! És épp az ő parancsára vagyunk most itt, szóval ne ugráljatok, értve vagyok?! - és szigorúan nézett körül. Senki nem mert válaszolni neki, még egyetérteni se.

—Na tehát, Csiao nemrég ellopott - sőt, majdhogynem elrabolt! - egy ősi teleportálót egy múzeumból. És biztos vagyok benne, hogy e szándékáról előre tudtatok! Ne is fáradozzatok a tagadással, felesleges, mert a segítségetek nélkül nem tudta volna összegyűjteni a szükséges energiát! És felséges királyunk is biztos ebben. Tehát bűnrészesek vagytok! Lesz is majd ellenetek vád emelve, lesz tárgyalás meg minden... Én azonban most nem emiatt vagyok itt. Hanem amiatt, mert már mindenkinek teli van a... szóval az a testrésze veletek, az ocsmány és bajkeverő, áruló famíliátokkal a nemességben! A királyurunknak is, bizony! Na de az nem volna jó ötlet, kivégezni benneteket, mert senki nem szabadítaná magára szívesen az átkot, szóval ilyesmit csak akkor teszünk ha tényleg nagyon muszáj. Remélem azonban, hogy lehet veled értelmesen beszélni, Csicsíni, és nem kényszerítesz ilyen durva dologra bennünket... Pláne mert bár akár téged, akár apádat végeznénk ki, lesújtana ránk az átok, de édesanyád már nem áll az átok hatása illetve védelme alatt, így őt teljesen nyugodtan kivégezhetem! És meg is teszem azon nyomban, ha egy kicsit is ellenkezel!

—Mit vársz tőlem, uram? - szepegte Csicsíni engedelmesen.

—Hogy végrehajts egy bizonyos varázslatot.

—Tessék?! De hiszen... én nem tudok varázsolni...

—De tudsz, csak nem tudtál róla eddig! Mert generációk óta figyelik a családokat... Ti már elfeledkeztetek bizonyos dolgokról, de akadnak a papi rendben, akik nem! A legendának azt a részét ti is ismeritek, hogy az az ember aki valamit ügyeskedett valamelyik őstötökkel, varázslót akart faragni belőletek. Azt hiszitek, ez nem sikerült. Holott nagyonis... De persze, hiába van erre lehetőségetek elméletileg, ez nem sokat ér, ha nincs kitől vagy honnan megtanulnotok ennek az alapjait! És hogy tényleg ne legyen erre módok, már sok-sok idővel ezelőtt, évezredekkel korábban el lett szedve tőletek ez a könyv, ez, amit állítólag a benneteket megbuheráló varázsló adott nektek... korábban meg állítólag annak a Kajjám nevű fővarázslónak a könyve volt! Ebben vannak leírva bizonyos egyszerűbb varázslatok, amikre képeseknek kell lennetek... Nyilvánvaló, ez mekkora veszéllyel járt volna uralkodónk családjára, tehát mondom, már évezredekkel ezelőtt el lett intézve hogy e könyv elkerüljön tőletek, s biztonságosan el legyen zárva!

—És...? - kérdezte színpogva Csicsíni, aki még mindig nem értette, mire ez az egész, mit várnak tőle.

—Van ebben a könyvben egy olyan varázslat is leírva, amivel egy nő férjet szerezhet magának. Ezt kell végrehajtanod most!

—Tartok tőle, úgyse érteném meg azt ami oda le van írva, sőt vélhetően el se tudom olvasni, mert biztos más nyelven van, és én nem ismerem az emberek nyelvét.

—Meg fogod érteni, mert ez igazi varázskönyv, s mindig olyan nyelven mutatja a szövegeket, amit megért az, aki épp olvassa a könyvet! Tehát, végre kell hajtsd ezt a varázslatot, mert ha nem, hát az a legkevesebb, hogy anyádat azonnal halálra kínozzuk a szemed láttára!

—Jól van, én természetesen engedelmeskedem az akaratodnak, mert bár sosem akartam férjhez menni, de inkább ez, mint édesanyám halála!

A főrendőr heherészni kezdett.

—Ne is reménykedj abban, hogy férjed lesz... épp amiatt akarja bölcs királyunk hogy e varázslást végrehajtsd, hogy NE legyen sosem férjed!

—Megbocsáss de attól tartok, elvesztettem a fonalat, összezavarodtam.

—Azt akarjuk, hogy a ti bajkeverő, idióta családoknak végleg magva szakadjon! Ez két módon érhető el. Az egyik az, ha kiirtunk benneteket. De ez rém kockázatos dolog, az átok miatt. A másik módszer az, hogy hagyunk benneteket élve, de sosem szülők utódokat! Na most mikor nem lesz utódotok? Hát akkor, ha férjete se lesz! Ami Csiaót illeti, ő most elszelelt, de biztos vagyok benne, majd visszatér, s akkor vele is foglalkozunk. Ami viszont téged illet, te el kell végezd ezt a varázslatot, miközben - mert a varázslat része ez is - el kell mondd, milyen férjet szeretnél magadnak! Na és a királyunk legkifejezettebb parancsa az, hogy amikor elmondod milyen férjet kívánsz, akkor olyan tulajdonságokat sorolj fel, hogy olyan férj teljesen nyilvánvalóan nem létezhet! Ebben az esetben tehát senki nem lehet a férjed soha, aki NEM olyan amilyennek lefestetted őt a varázslat elmondásakor, ugyanakkor azonban az se lehet a férjed akit most majd körülírsz a szavaiddal, egyszerűen mert nem is létezik! Így sosem lesz férjed, semmilyen férjed se, ez örökre be lesz biztosítva, és utódok nélkül döglesz majd meg amikor eljön ennek az ideje, és milyen jó is lesz az!

—De uram, ehhez nem kell varázslat, én tényleg sosem akartam férjhez menni, mert nem akarom senkinek se a halálát okozni!

—Szóval ellenkezel? Akarod hogy megöljem anyádat?

—Nem, nem, eszem ágában sincs ellenkezni!

—Akkor pedig ne vitatkozz, hanem nyisd ki a könyvet, és lapozz a harmincharmadik oldalra, ott van leírva a varázslat menete!

Csicsíni engedelmeskedett, és elolvasta ami oda le volt írva.

—Érdekes, azt hittem, egy varázsláshoz mindenféle speciális kellékek kellenek, mondjuk varázspálca, vagy gyertya vagy ilyesmi... de a könyv azt írja, elegendő az is, ha a tenyeremet ráteszem épp erre a könyvre, erre az oldalra, és erősen koncentrálok arra amit akarok!

—Úgy van, épp csak ez nem működik akárkinek, csak annak akinek megvan a mágiához való érzéke... Neked kell legyen ilyen érzéked! Tehát gyűrünk, csináld! És hangosan mondd ki, milyen férjet óhajtasz, de jól vigyázz: ha nem tűnik kellően lehetetlennek az akit kívánsz, akkor azonnal valami iszonyatos dolog történik az anyukáddal!

—Megértettem uram. Kezdhetem?

—Naná, minél előbb végzünk ezzel, annál jobb, semmi kedvem túlórázni a kibaszott családok miatt!

—Nem fogsz csalódni bennem. Abszolút lehetetlen lesz, amit kérek.

—Akkor kezdj már bele, de azonnal!

Csicsíni a könyvre tette a kezét, oda ahol a varázslat le volt írva, majd - az instrukciót követve - behunyta a szemét, háromszor mélyet lélegzett, s így szólt:

—Legyen e vágyam egy mag a jövőben, mely kicsírázik majdán, és beteljesedést terem! Kívánom hogy találjon meg engem a leendő férjem, lelkem hiányzó félrésze, mellyel egységbe forrhatok, s így lehetünk bár két test, de egy lélek! Kívánom hogy ő, leendő férjem olyan legyen, aki igazi, bátor férfi, aki senkitől se fél, aki az elveit soha meg nem tagadja, aki megvesztegethetetlen, aki megveti a

látszatértékeket, aki nem a pénzzel, vagyonnal és hedonizmussal törődik hanem az erényekkel, akinek minden vágya az, hogy egy olyan különleges leány legyen a felesége mint én, aki engem a saját életénél is jobban szeret majd, legyen továbbá olyan aki nem fél az átoktól, sőt akin nem is fog az átok, legyen hosszú haja, hosszú szakálla, bajusza is, legyen legkevesebb háromszor olyan erős, mint a legislegerősebb férfi aki csak akad a bolygónkon e pillanatban, legyen legalább másfélszer magasabb mint a legmagasabb férfi aki él a bolygónkon, képes legyen egyetlen ütéssel bárkinek a fejét úgy betörni hogy annak szétspricceljen az agyveleje, azaz igaz legyen rá, hogy „egy ütés és temetés”, legyen továbbá igazi ragadozó aki nyers húson él a legszívesebben, ne legyen válogatós azaz mint egy igazi vadállat kész legyen akár bogarakat és gilisztákat is megenni, és a kedvenc itala a friss vér legyen, hogy mindenki féljen és rettegjen tőle! Legyen végtelenül ravasz, leleményes, legyen egy egész csapat, több tucat fő tisztelt és elismert vezére, értsen kiválóan mindenhez ami a túléléshez kell, ne legyen senkire se rászorulva, ne adjon sokat mások véleményére, s legfőképpen: legyen EMBER! - azzal Csicsíni elhallgatott és kinyitotta a szemét. Majd fel is emelte a kezét a könyvről. S ekkor csoda történt: a könyv csak úgy magától becsukódott, jókora csattanással, majd fény áradt belőle mely vibrált is, de ez mintegy tíz másodperc múlva abbamaradt. De csak azért maradt abba, mert a könyv úgy ahogy volt, mindenestül eltűnt...

Mindenki döbbsen meredt Csicsínire, még saját szülei is.

—Remélem meg vagy elégedve azzal amit mondtam, uram, mert nyilvánvaló hogy abszolút lehetetlent kértem! - és amennyire szétvert orrától tellett, Csicsíni mosolyogni próbált.

—Hát izé... nem egészen, elvégre emberek igenis léteznek, ez nem olyan abszolút lehetetlen...

—Na de akkor is, minek jönne ide egy ember, meg különben is, azt kívántam hogy nyers húst egyen és friss vért igyék...

—Egy embertől én ezt cseppet se tartom elképzelhetetlennek! Azok nagyon vadak!

—Akkor semmi baj, ha mégis idejön, pillanatok alatt agyonver engem is, s akkor se lesz utódom.

—Ez végülis igaz...

—Továbbá - folytatta Csicsíni - azt is kértem, hogy ne fogjon rajta az átok. Ez már tényleg abszolút lehetetlen, hiszen az átok mindenkin fog!

—Nos, igen, ez nyilvánvaló... ez valóban lehetetlen.

—Attól tartok főnök, ez nem így van, már bocsáss meg - szólalt meg az egyik rendőr - mert én úgy vélem, a könyv épp amiatt tűnt el, mert már nem hat az átok! Azaz, az átok is „eltűnt”! Hiszen ezt kérte Csicsíni... s ez teljesedett is, úgy értem ő azt kívánta hogy a leendő férjére ne hasson az átok, de mert abban neked igazad van hogy az átok mindenkire hatna, emiatt csak úgy lehetett hogy a férjére ne hasson, ha teljesen megszűnik az átok! De mert az átok valamiképp összefüggésben volt a varázslói képességeikkel, az is elveszett, eltűnt, s emiatt tűnt el a könyv is, mert arra nincs szüksége annak, aki könyv segítségével se lenne képes varázsolni!

—Hm...

—És - folytatta az iménti rendőr - ha ez lehetséges volt, akkor talán az se lehetetlen, hogy igenis felbukkanjon egy ember! Sőt, ezt ezek után én több mint valószínűnek is tartom, mert kezdem úgy gondolni, hogy tudom már, hová teleportálta magát Csicsíni nővére, Csiao: hát persze hogy az emberek közé ment, s biztos azért, hogy segítséget kérjen tőlük!

—Elment a józan eszed, senki nem lenne olyan bolond, hogy épp az emberekhez...

—Ehhez nem bolondság kell, hanem csak kimagasló bátorság és kétségbeesés. És én mindkettőt kinézem belőle! Naná! Lehet hogy senki más nem mert volna az emberek közé menni, de az a Csiao, az igen, az annál inkább! Hiszen azt is megtette hogy feltöltötte a kutatási anyagait a...

—Ha odament, az csak jó, az emberek egykettőre megölik őt. - vágott közbe az osztag vezetője.

—Mást talán megölnének, de hogy őt is, azt kétkem. Mert az a Csiao, az nemcsak olyan vakmerő mint senki más közülünk, de tagadhatatlanul zseniális is! Ezt senki se vitatja! Ha pedig olyan, akkor akár még meg is szeretetheti magát valami emberrel! És akkor ha az az ember idejön, akkor nekünk végünk!

—Hé, te most az ő pártjukat fogod?! - kiáltotta a parancsnok mérgesen.

—Dehogyan, én csak hangosan gondolkodtam!

—Jobban tennéd ha kussolnál, neked nem a gondolkodás a dolgod hanem a parancsteljesítés, gondolkodni itt nekem kell!

—Parancsodra, főnök!

—Akkor most lépj oda Csicsíni mellé, és ha őt másodpercen belül meg nem mondja nekünk hogy hová ment a nővére, akkor vágd le a füleit, mert megérdemli hogy ő is úgy járjon mint a nővére, ha fedezi őt! Azután megkérdezzük erről az anyjukat is. És az apjukat. Ha nem mondják meg ők sem, az ő füleik is a porba hullanak. És ha még mindig nem tudjuk a választ, akkor más testrészeik következnek.

—Bocsáss meg, főnök, de én harcos vagyok, nem kínvallató! Ha Csiao vagy a szülei megtámadnának engem, vagy téged, vagy bármelyikünket, nem haboznék löni rájuk, vagy másképp megölni őket. Ez a kötelességem. De nem az, hogy a füleiket vagy más akármijüket vagdaljam!

—Megtagadod a parancsot?!

—Ezt teljes joggal tagadom meg, mert benne sincs a munkaköri kötelességeimben! De pláne így, hogy egy főnemesi család tagjairól van szó! De különben meg még egy nyomorult Simafejével se tennék ilyesmit. Mondom, ha megtámadnak, az más, akkor ölök, ez rendben van, az a dolgom. De nem ez, nem a kínzás! És nem is értem, miért kéne ezt nekem elvégeznem, vagy bármelyikünknek, hiszen erre van a királyi kínvallató!

—Aki most nincs itt!

—De simán odavitettheted őket... Ha megparancsolod, kész vagyok vigyázni hogy meg ne szökjenek amikor elvisszük oda őket a helikopterrel vagy másképp. De én nem fogom vagdalni őket, máshogy se kínozni, minek végezzem el én a kínvallató munkáját, pláne ha még plusz pénzt se kapok érte... de kérlek főnök ne is ajánlj fel bónuszt emiatt, mert akkor se vállalnám! Én már azt se szeretem ha harc közben kéne szép nőket ölnöm, bár azt megtenném ha nagyon muszáj volna. De így, hogy...

—De ez nem harc!

—Akkor meg pláne nem teszem, mert ez csak eggyel több ok arra, hogy ne tegyek ilyesmit! De mondom, nem is értem, miért kéne ezt épp itt és épp most, amikor a királyi kínval...

—Takarodj vissza a helikopterhez, és készülj fel rá, hogy fegyelmi eljárást indítok ellened parancsmegtagadásért! Megbánod te még ezt, amikor a te füled hullik majd le Csicsínié helyett!

—Sejtettem hogy ezt válaszolod majd, de semmi baj, mert nekem elveim vannak,

s majd fogadok jó ügyvédeket.

—Kussolj már, nem érdekel a véleményed, te széplélek! Na akkor eredj oda te Csicsíni mellé e nyámnyila, beszari áruló helyett - mutatott egy másik katonára a parancsnok - és ha a lány nem mondja meg, hová ment Csiao, akkor...

—Nem kell kérdezősködni, mert máris itt vagyok! - hallatszott az ajtóból. S íme, amikor odapillantottak, Csiaót láthatták ott állni... de nem ám egyedül! Mert ott tolongott körülötte legalább ötven ember is... és ki tudja, hányan lehettek még odakint, a kertben... És ezek az emberek még csak fegyvertelenek se voltak, mert mindnek volt íja-nyila! És ők, a Kívülállók igazán pontosan tudtak célozni, hiszen naponta gyakorolták ezt a vadászatok során... Pillanatokon belül halálra is nyilazták mindegyik rendőrt, mielőtt azok még a fegyvereikért kapkodhattak volna, egyedül azt a kettőt nem, akik Csiao apjára és anyjára vigyáztak, mellettük állva, mert nem óhajtották az apuka és anyuka véletlen eltalálását kockáztatni. De erre semmi szükség nem is volt, mert egyikükhöz Bacor, a másikukhoz Vú ugrott oda, és egyetlen ütést kellett csak bevinniük, ez máris elegendő volt ahhoz, hogy mindkét „gyíkember” holtan essen össze!

—Ez az! „Egy ütés és temetés”, pont ahogy megálmodtam! - ujjongott Csicsíni.

—Megálmodtad? - kérdezte tőle Csiao, odalépve hozzá.

—Hát, ez nem igazi álom volt, de kis túlzással úgy is mondhatjuk... Most hosszú volna elmesélni, vélelmezem hogy van ennél fontosabb dolgok is...

—Naná, az biztos is! De annak örülök, hogy nem félsz az emberbarátaimtól.

—Persze hogy nem, épp azt kívántam másodpercekkel előbb, hogy egy ember legyen a férjem...

—Na, ez meglep! Nem aggódol már az átok miatt?

—Cseppet sem. Az már nem létezik! Na, úgy látom, mégis el kell mondjam hogy mi történt itt...

—Kicsit később. Most hadd mutassam be neked őt, Bacort, aki az összes itteni emberek vezetője, és jó ha tudod, neki ígértelek! Remélem nem fogsz ellenkezni, hiszen azt mondd, az átok már úgyis...

—Persze, persze, eszem ágában sincs ellenkezni, bár nem tagadom hogy kicsit azért tartok is az emberektől, de olyan nagyon mégse, mert látom itt ezt a másik embert melletted, és nagyon azt súgják az ösztöneim, hogy ő a te párod...

—Úgy van, Vú a neve.

—Na és ő olyan szerelmes pillantásokkal méreget téged, hogy talán eszerint mégse olyan félelmetesek az emberek, legalábbis a feleségükkel szemben nem, akkor pedig nekem se kell félni, ellenben legalább lesz valaki aki megvéd engem attól, hogy legközelebb is betörje valaki az orromat...

—Hacsak hozzád is ér valaki, akárcsak a kisujjával is, az a halál fia, erre meg esküszöm neked! - ölelte őt át Bacor.

—De kár hogy nincs még több húgod is, Csiao... - sóhajtott a egyik fiatal Kívülálló.

—Az nincs, de szerintem nem lesz nehéz feleséget találnotok magatoknak közülünk, ha nem is épp pont most, de mondjuk néhány nap vagy hét múlva.

—Persze, ebben biztos vagyok én is, csak olyan nehéz várni, amikor ti annyira elképesztően gyönyörűek vagytok...

S erre megtörtént az elképzelhetetlen! Csicsíni egyik szolgálólánya most bátran leballagott az emeletről, és annak ellenére hogy ő csak egy Simafejű volt, merészelt kérdés nélkül beleszólni a félelmetes Emberek, valamint úrnője beszélgetésébe! Ugyanis térdre ereszkedett a férfi előtt, a fejét lehajtotta, és ezt mondta:

—Ha esetleg elfogadnál engem a te hűséges és szerető feleségednek, már ha nem tekinted tiszteletlenségnek a felajánlkozásomat, bár kötelességem tudatni téged arról, hogy amit most teszek, az nem is egyszerű szemtelenségnek, de elképesztő pofátlanságnak számít mifelénk, ilyesmit még egy Bordásfejű szolgálólány se szabadna megengedjen magának, hát még én, aki csak...

—Ne is folytasd, mert kérésed meghallgattatott: máris a feleségemnek tekintheted magadat! Hiszen te is elképesztően csinos vagy! De állj csak fel, hadd lássalak még sokkal jobban is, főleg az arcodat... Na így már jobb, nem tévedtem, valóban festeni való szépség vagy! Szóval te valamiféle cseléd vagy itt?

—Igen, Csicsíni egyik szobalánya vagyok.

—Ha csak az egyik vagy, szerintem jöjjön ide a másik is, biztos van még itt közülünk aki őt is elfogadná, ha őhajtja... de te már nem vagy szobalány, mert elvárom hogy a feleségem velem foglalkozzék, s az én otthonommal, nem másokkal és másokéval!

—Magától értetődően minden úgy lesz ahogy azt megparancsolod, édes férjem, tehát hallom és engedelmeskedem!

Közben lejött a másik szobalány is, és valóban volt rá is „kereslet”, a Kívülállók majdnem hajbakaptak egymással miatta, olyan szép volt ő is! Végül nem is Bacor, de Csiao tudta csak lecsendesíteni őket, mondván hogy nem kell veszekedni, hiszen neki is van két szobalánya, ők is itt vannak a házban valahol, de van még számos más cselédjük is, s ezeknek legalább háromnegyede nő, és persze hogy mind Simafejű, a cselédkedés meg mindenféle más házi szolgálat az ő dolguk e bolygón! És nem létezik hogy ellenkezzenek ha egy ember megkívánja őket, sőt még örülnek is majd neki, mert micsoda hatalmas rangemelkedés, ha egy Ember feleségei lehetnek, ez messze sokkal jobb mint ha egy Bordásfejű herceg venné őket feleségül, már ha az egyáltalán lehetséges volna a törvény szerint, hiszen így, egy Ember feleségeként, soha senki ez után nem merne tiszteletlen lenni velük, mert jaj mi lesz ha ezt az emberférjüket rossz néven veszi...

—Na hát épp ez az, ez járt a fejemben, pont ez, amikor felkínálkoztam! - mosolygott a bátor szobalány.

—Akkor drágám - szólt Bacor Csicsínihez - légy oly kedves és hívj ide mindenkit a szolgaszemélyzet közül, pláne mert valakinek illene eltakarítani e sok hullát is innen, de gyorsan! Elásni vagy mittudomén...

—Minek ekkora munkát végezni, elég ha mindet levetkőztetjük, aztán a műkik majd megeszik őket.

—Húsevőek?

—Megesznek azok mindent... Bár élő felnőttre sosem támadnak rá, de még arra se aki alszik, tudják hogy annak nem lenne jó vége. De azt egykettőre észreveszik ha valaki meghalt, s akkor boldogan befalatozzák.

—Jó, akkor jöjjenek a szolgák, s amíg mi a nőkből válogatunk, a férfiak közülük vetkőztessék le a hullákat és etessék meg őket a műkikkel meg minden...

—Majd a szüleim összehívják őket, nekem eszem ágában sincs egy tapodtat is eltávolodni tőled, szerelmem! Máskor se, de pláne nem most, mert bevallom hogy félek, hátha kőszál még odakint pár katona...

—Senki. Hárman maradtak odakint, azokkal végeztünk elsőként. De semmi baj, nekem tényleg csak jó ha velem maradsz, szóval akkor intézzék ezt a...

—Máris hívjuk őket! - buzgólkodott az apuka.

S így aztán hamarosan lett „gyíkember-nője” minden Kívülálló férfinak, még ha csak Simafejűek is egyelőre, de némelyiküknek még jobban is tetszettek ők, mint

a Bordásfejűek. Különben is, annak hogy kinek milyen a feje, semmi jelentősége nem lesz azután, hogy kapnak majd Csiao injekciójából...

Eközben a férfiszolgák a halottakat vetkőztették, s nemcsak azért hogy a műkik megehessék őket, de mert hasznosnak tűnt megszerezni a fegyvereiket. S egyszers csak az egyik férfi így kiáltott fel:

—De hiszen ez még él! - mutatott a „tetemre”.

—Megölnöd őt, vagy öljem meg én? - kérdezte Bacor.

—Boldogan agyonverem egy széklábbal, hiszen az ellenségeink!

—Na de várj csak - kiáltott most Csicsíni - hiszen ez az a katona aki egész értelmes volt, mert rájött hogy megszűnt az átok a varázslás miatt, s aki megtagadta azt a parancsot is, hogy a füleket levágja!

—Ezt hogy varázslás meg átok, még nem értem, de most várj is még az elmesélésével, főleg mert felesleges is lenne, ugyanis nem hiszek varázslatokban. Hanem azt mondd meg inkább, csak nem arra gondolsz, hogy meg kéne kímélnünk e fickó életét?!

—De bizony hogy arra gondolok én drága férjem, egyrészt mert én olyan szelíd lány vagyok... biztos mondta ezt neked rólam a nővérem is már! Nagyon szeretem őt, ő is engem, de attól még igaz hogy a jellemünk csak annyira hasonlít egymáséra, mint a tűz meg a víz... Jó, persze, semmi kifogásom azellen hogy valaki megdöglessze azt aki engem bántani akar, sőt én is kész vagyok belelőni az ilyen fickóba önvédelemből, ha van egy fegyver a kezem ügyében. Na de ok nélkül?! Úgy már nem! Azaz ilyen szempontból eléggé hasonlóan gondolkodom én is, mint épp e sebesült katona! Ő nem akart bántani engem, sem senkit a családomból, akkor pedig az úgy illik hogy mi se bántsuk őt! Azt meg külön nagyra értékelem benne, hogy úgy az egekbe dicsérte a nővérem bátorságát meg más jótulajdonságait is! És meg lehetne menteni, mert csak a tüdejét fúrta át a nyílvevő...

—Az épp elegendő ahhoz, hogy belehaljon, ha talán lassan is.

—Hát persze, de mindjárt meggyógyulna, ha belenyomunk egyet a nővérem injekciójából...

—De abból most épp nincs nektek.

—Hogyne volna! - nevetett a leány. —Csiao azt hiszi hogy nincs, de persze hogy van, több száz adag, én rejtettem el őket! Még ő se tudja hova!

—És úgy véled, tényleg megérdemelné ez a...

—Rosszul érezném magamat, ha megtiltanád ezt, szerelmem! Soha nem panaszkodnék miatta neked a jövőben, nem merném, és akkor is szeretnék téged, de kellemetlenül érintene. Amiatt, mert olyan jólesett, amikor megtagadta a parancsot! Hogy valaki mellém állt akkor az ő személyében, még ha csak nagyon kicsit, érintőlegesen is!

—Ne csodálkozz a húgomon, Bacor, ő ilyen „érzékeny lélek” vagy ilyesmi... - mosolygott Csiao.

—Te, Csiao, megkegyelmeznél ennek a katonának? Te meggyógyítanád őt?

—Ha csak rajtam múlik, akkor igen, de csak sohanapján, hihihi... ez még tehát csak eszembe se jutna! Attól félek, Bacor, igaza van a húgomnak, és kettőnk közül én vagyok a Tűz... lehet hogy az én kedves férjem, Vú, úgy véli hogy én egy végtelenül szerény és engedelmes lány vagyok meg ilyesmi, akinek szinte nincs is saját akarata, de ez véletlenül se igaz! Csak veletek szemben vagyok olyan, sőt, igazából már köztetek se feltétlenül és mindig vagyok olyan, mert az utóbbi napokban kezdek kiismerni benneteket, s rájöttem, hogy igazából messze nincs annyi félnivalóm tőletek emberektől mint eleinte hittem azt, sőt lényegében se-

mennyi félnivalóm sincs, elsősorban mert annyira káprázatosan gyönyörűnek tartotok hogy szinte mind szerelmesek vagytok belém, másodszor mert lenyűgöz-telek benneteket a tudásommal, harmadszor pedig mert mintha ti is szeretnétek e bolygót megkaparintani, s ahhoz szükségetek van rám és a családomra! Szóval én már kezdetben se voltam olyan meghunyászkodó mint a húgom, mostanára meg már végképp igazán pofátlan lettem, bődületes dolgokat engedek meg magamnak... legalábbis a mi fogalmaink szerint. Szóval én messze keményebb jellem vagyok, mint a húgom. Én már-már egy igazi „harcos jellem” vagyok a mi mércéink szerint! Tehát engem igazán nem töltene el szikrányi lelkipurdalással se e katonahalála. Ellenben ha velem volna a húgom, és ő szót emelne érte, mint most is teszi azt előttetek, akkor én bizony azt hiszem igenis engedném hogy megmentse a fickót, mondom, nem magam miatt, nem azért mert én azt akarnám, nem azért mert én olyan jó vagyok, hanem kizárólag azon egyetlen ok miatt, mert a húgom ezt kéri, és én szeretem őt, a húgomat! Amúgy eddig is én voltam a vezérkettőnk közül, de ettől még majdnem mindig figyelembe vettem az ő kéréseit. Mert tényleg szeretem.

A férfi vállat vont.

—Jó, nem bánom, egye fene... de csak az életét kapja vissza, a fegyvereit nem, mindent gondosan szedjétek el tőle, még a kését is... nem mintha most bármi esélye is lenne sumákolni valami rosszat, de ugye meg fog gyógyulni valamikor... szóval kedvesem, hozd akkor az „elixírt”!

—Máris, de csak ha elkísérsz, vagy valaki más ember teszi azt, mert én még mindig félek...

—És jogosnak is tartom a félelmedet, ne szégyenkezz emiatt... Na, vezess akkor!

Bacor kiment tehát az udvarra Csicsínivel, s ott addig járkáltak, míg rá nem leltek egy bizonyos műkire. A furcsa állat barátságosan viselkedett, nemcsak Csicsínivel de Bacorral is. Ekkor Csicsíni a ruhája zsebébe nyúlt, kiszedett onnan pár szem magvacskát, s a műki felé nyújtotta. Az mohón felszippantotta...

—Ez olyan mag, amit a műkik nagyon szeretnek, de nem szabad adni nekik mégsem, mert heves hasmenést idéz elő náluk. - magyarázta a leány.

—Csak nem...?!

—De bizony! Egy kis fémdobozkában vannak az ampullák, s lenyelettem e műkivel. A műkik emésztése nagyon lassú, tudtam hogy hetekig sőt talán hónapokig benne lesz majd a testében a dobozka. Most azonban...

S igaza volt! Mert még be s efejezte a szavait, máris rottyanás hallatszott, s hatalmas trágyakupac jelent meg a műki hátsó fertályánál. De, még csak nem is volt bűdös...

A „tethelyhez” közel ott hevert egy gereblye is az udvaron, ezt Csicsíni most felkapta, s beleturkált a nagy kupacba.

—Ez az! Máris itt van! - s egy zsebkendőt elővéve felemelte a dobozt, cseppet se finnyáskodva. —Na, akkor megmosom, aztán máris odaadom Csiaonak, mert én csak eldugtam de nem értek hozzá, ő tudja, mennyit és hogyan kell beadni belőle... Mindenesetre az ampullák nagyon picik, ebben a dobozban tehát sok van, rengeteg, de különben is, egyetlen ampulla temérdek oltásra elegendő, mert azt azért tudom hogy nem kell belőle sok egyetlen személynek.

—Remek, nagyon okos voltál, amiért ezt ilyen ügyesen eldugtad! - dicsérte meg Csiao Csicsínit, amikor a húga bevitte a dobozkát neki. Azzal máris hozzákészült, hogy beadja az injekciót a hörgő, tüdőlövést kapott férfinak.

—Mikorra gyógyul majd meg? - kérdezte Bacor.

—Alig negyed óra kell csak hozzá, de ez nem jelenti azt hogy ő is alakváltó lesz onnantól, mert mondom, azt azért gyakorolni kell ám, kell ahhoz mindenféle olyasmi hogy koncentráció vagy hogy is mondjam... Ez olyan tudod, hogy eleinte egyetlen kisgyerek se képes csak az egyik szemét behúnyni. Arra se képes senki gyakorlás nélkül, hogy a szemét csak félig csukja be. Mindenki képes ezt megtanulni, kivétel nélkül, de csak szándékos erőfeszítéssel, ha gyakorolja! Na épp ez van ezzel az alakváltással. Az injekció beadása erre csak a lehetőséget teremti meg, de utána még gyakorolni is kell ezt, jódarabig...

—Akkor ez épp úgy van, mint a torokénekléssel: arra is képes minden ember potenciálisan, de csak akkor sikerül neki, ha gyakorolja is azt.

—Igen, erről van szó. - válaszolta a leány, majd beadta az injekciót.

—Kéne mellé valaki, aki vigyáz majd a fickóra, miután rendbejött.

—Ezt bevállalom. - felelte Zafira.

—És ha engedetlenkedni kezd, mert azt képzelem magáról hogy van esélye ellened, csak mert nő vagy?

—Akkor agyonverem és kész, hiszen sokszorta erősebb vagyok mint ő! - vont vállat a nő.

—Nem fogok engedetlenkedni - válaszolta a „gyíkember” férfi, halkán ugyan, de érthetően, úgy látszik az injekció máris hatni kezdett - mert ha sikerülne is elsőknöm töletek, ha visszatérnék a főnökeimhez, azonnal gyanakodni kezdenének, miért egyedül csak én éltem túl az emberekkel való találkozást. Nem bíznának bennem. Valószínűleg ki is vizsgálnának, és kiderülne hogy már én is kaptam az injekcióból, és akkor kivégeznének.

—Ez nekünk jó hír, de akkor se bízunk még benned teljesen, szóval legyen úgy ahogy Zafira mondta, ő vigyáz majd rád! És ha most hazudtál és mégis olyas-miben töröd a fejedet hogy elárulsz bennünket, na az csak neked lesz rossz, mert megtanulod akkor igen hamar, hogy milyen az amikor egy igazi csúcsragadozó, egy *Ember* haragszik meg a magadfajtára... De egyelőre úgysem eshetsz kísértés-be, mert most teljesen kivonunk téged a forgalomból, azaz, Csiao, hozz ide egy nyelvtanító sisakot, rakd rá a fickóra, és töltsd be a fejébe a mi emberi nyelvünket, azután úgyis alszik majd pár órát, s azalatt nem zavarkodhat!

A leány máris engedelmeskedett.

—Kérhetem-e, hogy énnekem is hozz sisakot, nővérkém? - kérdezte Csicsíni.

—Az még ráér hogy te meg a többiek is nyelvet tanuljatok, most más dolgunk van! - mondta Bacor.

—Mi az?

—Nem is egy dolgunk van! Mindenekelőtt, Csiao fel kell töltsé energiával a kapu-nyitó szerkentyűt. Csakhogy azt mondta többször is, ha ezt megteszi innen a házból, a hálózaton keresztül, akkor azonnal lelepleződik.

—Ez így van, pontosan!

—Azt is mesélted azonban, az energiát a masinába holmi „energiakártya” tárolja, ugye?

—Igen.

—Szóval, egy olyasmi, amit szerintem nyugodtan nevezhetek egy kis méretű akkumulátornak. Lehet-e efféléket kapni nálatok boltokban, feltöltött állapotban?

—Lehet, persze, de az olyan nagykapacitású ami kell a „masinámba” ahogy te nevezted, az iszonyú drága. És még csak nem is az ára a legnagyobb baj, elvégre mi gazdagok vagyunk, de amint megveszek egy ilyet, azonnal elpletykálják majd

mindenfelé, sőt talán már a boltban is valamelyik bolti alkalmazott rögvést felhívja a rendőrséget hogy árulkodjon rám, és akkor is lelepleződöm. Eleve, effélét lehetetlen megvásárolni készpénzért, kizárólag hitelkártyával lehetne, de mélyen hiszek benne hogy amint a bank értesül róla hogy mit vettem és mennyiért, az is azonnal szól a rendőrségnek! Ne feledd el kérlek, én most körözött személy vagyok, hiszen elloptam a Közlekedési Múzeumból a...

—Semmi baj, ne is folytasd! Nekem annyi is elegendő, ha megmondod, merre van olyan áruház, ahol sok ilyen energiakártyát tárolnak. Ugyanis egyszerűen ellopjuk, akarommondani inkább, elraboljuk azokat!

—Ilyen áruház nincs a közelben sajnos, errefelé ugyanis a főnemesek élnek, és nálunk már réges-rég az a szokás hogy majdnem mindent házhozszállítással vásárolunk. Szóval a legközelebbi ilyesmi jó öt kilométerre van csak, de tulajdonképpen még az se áruház, azt hiszem azonban az még jobb is lesz, mert az egyik áruház nagy lerakata, áruraktára van ott.

—Nagyszerű, ez tényleg jól hangzik!

—De hogyan juttok el oda?

—De hiszen itt áll a támadóid helikoptere...

—Nem tudom vezetni.

—De ez a fickó, aki most a nyelvet tanulja a sisakkal, ő tudja...

—Mégis megbízik benne?

—El tudom képzelni, hogy igazat mondott. De amúgy mindegy is, mert úgyis ül majd a helikopterben mellette valaki, természetesen egy ember. Sőt nem is egy ember. Vagyunk erre elegen! Remélem felismered majd a levegőből azt az áruraktárt?

—Persze, még szép!

—Szóval odamegyünk, betörjük az ajtót, vagy berobbantjuk, aztán te jössz velünk, megmutatod melyek azok az energiakártyák amik jók a masinádba, és bepakoljuk a helikopterbe! Remélem, lesz ott belőlük sok.

—Hogyne, biztos, több ezer darab is! De megmondom őszintén, nem szeretnék részt venni a cipekedésben, nem mintha egy efféle energiakártya olyan nehéz lenne, de egyszerűen félek odamenni, mert mi van ha odajön a rendőrség a riasztók jelzésére, márpedig odamegy idővel az biztos, és akkor löni kezdenek, és eltalálnak engem?! És ez nagyon veszélyes lenne nektek, embereknek is, mert ha én meghalok, nem lesztek képesek visszatérni a ti bolygótokra, és abból se lesz semmi hogy kikutassam, miként lehettek ti is alakváltóak!

—Semmi gond, akkor te maradj itt, csak előbb jelölj ki valakit a szolgálólányaid közül aki majd jön velünk, persze olyan kell aki tudja, milyen energiakártyára van szükségünk, szóval mutasd meg neki pontosan!

—Tudják ők azt máris, de el is mondom most, olyan kell a gépbe amire az van írva típusnak, hogy G9, ezeket ráadásul könnyű felismerni a színükről is, mert mind piros. De nyugodtan hozhatnak kisebb kapacitásúakat is, jók lesznek azok mindenféle más berendezésekhez, különben meg legislegrosszabb esetben barkácsolok olyan átalakítót amibe beteszek több kisebb kapacitású energiakártyát, s azzal feltöltöm a gépemben levő nagyobb kapacitásút! Ez időbe telik, de megoldható, ha minden kötél szakad.

—Én bevállalom hogy segítek nektek ebben, önként jelentkezem, mert szeretném kivívni valamivel az én csodálatos emberférjem elismerését! - szólta Csicsíni azon Simafejű szolgálólánya aki elsőként jelentkezett hogy ő is szeretne egy ember felesége lenni.

—Jól van, akkor te jössz velünk... De kellenének még jelentkezők, hogy gyorsabban menjen a pakolás!

Erre majdnem minden szolgáló a házból azonnal hevesen kezdte bizonygatni, hogy mennek ők is boldogan az emberekkel!

—Mekkora lelkesedés! - ámult Vú.

—De hiszen mondtam neked, szerelmem, hogy a mi házunkban rendesen bántunk a szolgálókkal, bennünket szerettek a szolgálaink... És különben se tudják elképzeni, hogy ne az emberek győzzenek, ellenben utálják a hatóságokat, mert azok meg akarják akadályozni hogy a felfedezésem elterjedjen!

—Ettől még a kaland cseppet se veszélytelen.

—Persze hogy nem az, de ennyi kockázatot megér nekik, hogy a hatóságoknak bosszúságot okozzanak. Ez olyan hőstett lesz, amire büszkéek lehetnek életük végéig.

—Úgy van, úgy van! - kiáltotta valaki.

—Ez így akkor se lesz jó - szólt megint Bacor - nem jöhettek el mind velünk, kell hogy itt is maradjon valaki, tudniillik mert Csiao is itt marad, és őt meg kell védeni, arra az esetre ha a hatóságok küldenének ide erősítést vagy akármi! Nyilván, a megvédelmezést úgy értettem, hogy ezt mi emberek kell elvégezzük, közülünk marad itt pár ember majd e célra, a vezetőjük Vú lesz, egyszerűen mert Csiao az ő felesége, s így illik hogy Vú vele legyen! Az energiakártyák megszerzését majd én végzem, azon emberekkel akik nem maradnak itt. De kellenek közületek, „gyík-emberek” közül is akik itt maradnak, amiatt, mert most elrendelem, hogy minden csomagolatok össze e házból amit te Csiao, meg te Csicsini, meg a szüleitek kellően értékesnek tartotok ahhoz hogy elvigyük a leendő bázisunkra, s pláne össze kell csomagolni azon mindenfélét, amik a te biológiai kutatásaidhoz kellenek, meg a további injekciók gyártásához, már persze ha van hozzá még némi alapanyag. Amit valószínűtlennek tartok, de hátha!

—Attól tartok én is, nincs hozzá alapanyag, tudod, az ilyesmihez speciális aminosavak kellenek, meg bizonyos reverz transzkriptáz enzimek, illetve ilyesmiket termelő vírusok, stb... Na most, ilyesmiket csak gondosan szabályozott hőmérsékleten lehet tárolni, speciális hűtőkben, de meséltem ugye, hogy azokat mind összetörték a kommandósok...

—Mindegy, akkor is amit csak lehet pakolj össze abból ami megmaradt, vagyis inkább add ki erre az utasítást a megbízható szolgálidnak, most rögtön úgyse mehetünk az energiakártyákért, mert meg kell várni amíg a leendő pilótánk felébred. Különben is jobban szeretném ezt az akciót éjszaka végrehajtani.

—Jól van, természetesen te vagy a főnök,... De remélem van valami terved arra, mi lesz ha odarepül majd a rendőrség öt-hat helikopterrel, akár még többel is... Mert ha kiszállnak belőle a rendőrök, azokból lelőhettek párat nyíllal, de...

—Még hogy nyíllal! Mindjárt megtanuljuk hogyan kell bánni azokkal a fegyverekkel amiket épp most zsákmányoltunk, nem lesz ez olyan nehéz, így első pillantásra eléggé hasonlítanak a mi fegyvereinkre.

—Jó-jó, de ugye tudod, amint észreveszik hogy emberek vagytok, abban a pillanatban nem fognak finomkodni, és rakétát lőnek az áruházaiba, oda ahol ti vagytok! És nem ám egyet, hanem az összeset, amennyi csak van nekik!

—Ez tiszta sor, de igenis van tervem erre.

—Megtudhatom, mi az?

—Hogyne. Ugye van nektek is olyasmi, hogy számítógépes világháló?

—Persze.

—Akkor most kérlek kapcsolj be a számítógépedet, és csinálj egy térképet amin látható minden nagy trafóállomás a környéken! Mondjuk, száz kilométer sugarú körben! Nem az olyan kis trafók érdekelnek amik egy-egy utcát látnak el energiával, hanem a legnagyobbak, mondjuk az 500 kV-osak meg az annál is nagyobbak! Mindnek kérem a pontos helyét, és ha megvan, nyomtasd is ki a térképet! Azt mondtad, az ilyen elméleti dolgokat rád bízhatjuk...

—Ezt mondtam, és tartom is magamat ezen állításomhoz, percekben belül megcsinálom! De szabad ugye kíváncsiskodnom, hogy mire kellenek ezek neked?

—De hiszen annyira nyilvánvaló! Mielőtt elmegyünk kirabolni azt a raktárat, teszünk egy kört a helikopterrel, és megsemmisítjük az összes ilyen trafót! Nem lesz nehéz, egyetlen lövés mindegyikbe és kész, végük! Na és gondold csak el, mekkora hatalmas, behemót dög egy ilyen trafó... Nálunk embereknél mindegyik egyedi gyártmány, több száz tonna a súlyuk, speciális vasúti kocsikkal lehet csak szállítani őket különleges útvonalengedéllyel, egy efféle ha tönkremegy, ritkán lehet pótolni fél évnél hamarább, de az se ritkaság ám, hogy ez két teljes évbe is beletelik... Márpedig ez azt jelenti, hogy ha ezeket kiiktatjuk, akkor HÓNAPOKRA sötétbe borul ez az egész környék! Sőt, a dominóeffektus miatt egy időre lekapcsolódnak a hálózatról távoli országrészek is, mert úgy túlterhelődnek a...

—Aha, értem már! Az a terved, hogy ha nincs áram, akkor nem jelez a biztosítóberendezés, és a rendőrök oda se mennek majd, mert nem tudják hogy betörés történt!

—Így bizony, így van ahogy monddod, de különben se foglalkoznának a raktárral még akkor se ha kapnának róla jelzést, mert miben se lehetsz biztosabb hogy inkább a szétlőtt trafókhoz vonulnak majd ki, helyszínelni! Sőt, ha két-három ilyen trafót kiiktattunk, lehet hogy minden rendőrt inkább a még működő trafókhoz vezényelnek ki, hogy azokat próbálják megvédeni, hehehe...

—Ördögi terv, méltó egy emberhez!

—Végtelenül örvendek neki, hogy belénk helyezett kitüntető bizalmas nem lett méltatlanra pazarolva... Na, akkor ess neki hogy megcsinálj azt a térképet, ti többiek pedig mindent csomagoljatok be, hogy majd ha kinyitjuk a Kaput, a lehető leggyorsabban áthurcoljátok mindent a túloldalra! Minden csomagot ide a bejárat elé pakoljátok! És mindegyiktek készítsen magának minél melegebb ruhákat, amikbe belebújik a Kapunyitás előtt, lehetőleg olyasmit ami jó a sarkvidékre, ugyanis oda megyünk... És persze a szolgaszemélyzet hozhatja a saját cuccait is, mindent amit csak akar! Na, mozgás! Kezdjétek! Addig Csicsíni mesélje el, mi történt itt mielőtt eljöttünk ide, mi pedig elmondjuk nektek, mi a tervünk... És közben te, Csiao, adj az injekcióból Csicsíninek is, meg a szüleidnek is, meg abszolút mindenkinek a személyzet tagjai közül, aki esetleg még nem kapott volna! Mert mostantól egy csapat vagyunk, többé nem engedem hogy olyan különbségtétel legyen köztünk hogy Simafejű vagy Bordásfejű, mert ha két faj vagytok is, de akkor is egy nép! Sőt, egy nép vagytok még velünk emberekkel is! Miután elfoglaltuk a bolygót, és Csiao lesz a királynő, vagy ha nem ő akkor valaki más a családjából, azután a Simafejűeknek is pontosan ugyanannyi joguk lesz, mint a Bordásfejűeknek! Úgy bizony! Ti azonban akik eddig Csiaoék személyzetét alkottátok, biztos hogy még külön is kiváltságosak lesztek valamiképp, egyszerűen amiatt, mert most az elején mellénk álltatok, s nekünk szükségünk van megbízható illetőkre, fontos hivatalok élére, meg más kritikus pozíciókba. Szóval mindegyikőtök valami nagyon komoly beosztásba kerül majd, jut komoly feladat mindegyiketeknek, ne féljetez attól hogy nem... Sőt, még kevesen is lesztek hozzá,

de kár hogy nem vagytok többen!

—Ha kevesled a számukat, felség, akkor... - kezdte Csiao édesapja.

—Nem vagyok „felség”. - vágott közbe Bacor. —Ez úgy lesz, ezt már megbeszéltük a lányoddal, hogy ő lesz a királynő, de csak névleg, mert gyakorlatilag te fogsz királykodni, vagy a feleséged királynősködni, majd ezt döntsetek el magatok közt hogy melyik változathoz lesz kedvetek. Nyilván persze ez egy erősen névleges királykodás lesz, mert a fontos döntéseket mi emberek hozzuk majd meg, ez muszáj, mert ha nem így lenne azonnal elsöpörné az uralmatokat egy lázadás. De mi emberek csak nagy vonalakban döntünk majd a dolgokról, a részletek kidolgozása már a ti feladatotok lesz, meg minden egyéb is, ami napi teendőkkkel egy királykodás járni szokott, szóval mi emberek a legtöbbször a háttérben maradunk majd.

—Értem és köszönöm! De akkor miként szólítsalak?

—Csak úgy egyszerűen a nevemen. Mindenki mást is az ő nevén. Az én nevem Bacor, a leányod férje pedig Vú. Ha meg nem tudod valamelyik ember nevét, szerintem az lesz a legjobb ha egyszerűen úgy szólítod meg őt, hogy „ember úr”.

—Csak ilyen egyszerűen?

—Persze. Nem a kacifántos címek tesznek bennünket valakivé úgysem, hanem az erőnk és a jellemünk! Az erényeink!

—Jó, megértettem. Így lesz ahogy kívánod! Tehát ha megbízható illetőket szeretnél még a népünkben, én biztos vagyok benne hogy találok neked olyanokat tucatjával, de talán százszámra is, és nagyon hamar, amennyiben nem zavar téged az, hogy izé... Szóval, ők mind Simafejűek, többségükben lányok, és én tudom hogy téged nem zavar hogy Simafejűek, de szóval ők majdnem mind a gyönyörszakmában dolgoznak...

—Szóval kurvák? - kérdezte Bacor célratörően.

—Hát ugye, valamiből nekik is meg kell élni, és nem mindenki olyan szerencsés hogy egy nemesi család a szolgálatába fogadja... Akiket itt látsz a személyzetem tagjaiként, azokat mind úgy tekintheted, hogy a talán legislegmagasabb karriert csinálták meg ami csak egy Simafejű számára elképzelhető, ilyesmiről álmodni is alig mernek a Simafejűek... Ők, a szolgálaim tehát csak a számunkra szolgák, a Simafejűek közt ők az „elit”, szinte már-már a „Simafejű nemesség”, és dúsgazdagok a legtöbb Simafejűhöz képest, sőt, a legkifejezettebben az mondható róluk hogy „felveti őket a pénz”, bődületesen és undorítóan gazdagok... nem a mi Bordásfejű mércéink szerint, de igenis olyan gazdagok a Simafejűek közt! Na de ugye, tényleg nem lehet mindenki egy főnemes személyzetének a tagja, sőt van amelyiküknek egyáltalán semmiféle munka se jut, főleg a lányok közt nagy a munkanélküliség, és hát mi mást is tehetne ilyenkor egy szegény leány... Ez annyira gyakori náluk, hogy még csak nem is nagyon vetik meg őket emiatt, de persze akkor se szívesen csinálják, nem is keresnek sokat még így se, szóval elegendő annyit mondanom nekik hogy jöjjenek ide, alkalmazom őket, máris ujjongani fognak, úgy vélik majd, hirtelen a nyakukba szakadt a szerencse, akkora szerencse amiről addig álmodni se mertek... Azt meg hogy ti emberek is itt vagytok, ráérnek itt megtudni.

—Tényleg megbízhatóak?!

—Képtelenségnek tartom hogy eláruljanak, egyrészt, hogy is mernének elárulni épp egy Embert, hiszen az Ember az árulás után biztos hogy bosszút áll majd az árulón! Élni pedig ők is szeretnek! Másrészt, ritka hülyének kéne lenni ahhoz hogy árulóvá váljanak, hiszen mindegyikünk mély meggyőződése, és nekik is

meggyőződésük lesz, hogy úgyis ti emberek győztök majd valamiképp, sőt, könnyedén, mert hát hogy a csudába ne, képtelenség hogy ne az emberek győzzenek hiszen ti eleven gyilkológépek vagytok, és hát persze hogy mindenki a leendő győztes oldalán szeretne állni...

—Jó, nincs kifogásom ellenük, jöhetnek az örömlányok, sőt azt se bánom ha a családjukkal jönnek, azaz hívhatod a szüleiket is... Bár nem hiszem hogy két-három főnél többet ide tudnál csődíteni belőlük mielőtt eltávoznunk innen.

—Jaj dehogynem! Három utcányira innen áll egy hatalmas, sokemeletes bordélyház, abban több százan vannak! De nem én megyek oda, az mégiscsak feltűnő lenne, hanem menj oda te - intett az egyik Simafejű férfiszolgálgató felé - nesze itt van egy rakás pénz, ezt add oda az intézmény vezetőjének de ne szőlj egy szót se emberekről, és mondd neki hogy te most elviszed az összes lányt valahová, mert az uraság a saját otthonában személyesen akarja kiválasztani azt a hármát, akivel majd két teljes napon át egyfolytában hancúroznak! Ez még csak szokatlan se lesz, a gazdag uraságok nálunk gyakran túl kényelmesek ahhoz hogy elmenjenek a bordélyba, és így csinálják a válogatást. Aztán majd itt elmondunk mindent a lányoknak...

Nem tért még magához a nyelvtanulás után a gyíkember-kommandós, de a „rosszlányok” már valóban megérkeztek!

—Nagyon elégedett volt a bordély vezetője a pénzzel amit küldtél, uram, így most itt van az összes lány, elküldte mindet, kettő kivételével akiknél épp vendég van! Háromszáznyolc a számuk! - mondta a szolgáló Csiao apjának, de a szavait mindenki más is hallotta.

A nők bizony igencsak félősen pillantgattak az emberekre... Szó sem volt róla eddig, hogy EMBEREK fognak játszodozni velük! De persze nem mertek ellenkezni, sőt mi az hogy ellenkezni, még megszólalni se, igazából mindegyikük igyekezett behúzódni valaki más háta mögé, hogy minél észrevehetetlenebb legyen, arról meg aztán pláne szó se lehetett hogy szökni próbálkozzanak, mert miben se voltak biztosabbak, mint hogy úgyis utolérnék őket az emberek...

De ekkor megszólalt a jólelkű Csicsíni, és elmondta nekik, hogy felesleges félni, ezek az emberek itt mind az ő barátaik, sőt, nagyon sokan e ház korábbi szolgálói közül már valamelyik ember feleségének tekinthetőek, ez reá, Csicsínire is igaz, meg az ő nővérére, Csiaóra is...

—És tudjátok ugye - folytatta - micsoda rendkívüli megtiszteltetés ám egy Ember feleségének lenni! Már csak a szeretőjének lenni is az lenne, na de a *feleségének!* Hohó, hiszen az többet ér, mint ha egy Bordásfejű főnemesnek lennétek a feleségei! Mert hát gondolatok csak bele, azután senki nem merne megbántani benneteket nemhogy tettel vagy szóval, de még egy megvető pillantással se, mert jaj mi lesz ha ti panaszkodni kezdtek a férjeiteknek, és akkor az Ember, a férjeitek, elmegy annak a lakására aki nem volt kellőképp tisztelettudó veletek... Na, csak képzeljétek el, mi történik akkor... Ugye, csupa boldogság akár csak elképzelni is egy efféle jelenetet, igaz-e!

A lányok még mindig nem mertek megszólalni, de némelyikük már legalább megeresztett egy bátortalan, félénk mosolyt, páran pedig bólogatni kezdtek.

—És attól se kell félnetek, hogy az emberférjetek majd rosszul bánik veletek. Mert az lehet ugyan - bár ennek is kicsi az esélye - hogy emberfogalmak szerint rosszul bánik majd veletek, de biztosra vehetitek, ez még mindig ezerszer jobb élet lesz nektek, mint amit eddig éltetek! Ez teljesen biztos, ez ezer százalékgig biztos, ennél

biztosabbak semmiben se lehettek, mert gondolatok csak bele, eddig mennyi mindenkinek kellett engedelmeskednetek: a bordély vezetőjének, az ott dolgozó mindenféle Bordásfejű dolgozóknak mint karbantartók, akárhik, minden egyes vendégnek is külön-külön aki épp megfizette a szolgálataitokat, és persze amikor épp szabadnaposak voltatok, s kimentetek valahova a városba, akkor is, mennyi minden megaláztatásban, elnyomásban volt részetek, egyrészt mert Simafejűek vagytok, másrészt még külön amiatt is, mert Simafejűként is csak kurvák! Na, mostantól, amint valamelyikteket feleségül veszi egy Ember, ennek VÉGE, vége mindörökre, mert onnantól kezdve egyedül csak a férjeteknek kell engedelmeskednetek, ami nyilván messze sokkal könnyebb mint annak a rengetegsok másikonak engedelmeskedni, mint eddig volt! Szóval még ha az emberférjetek esetleg kiváltképpen undok és zsarnok lenne is, még ebben az esetben is úgy tekinthetitek, hogy hihetetlen szerencse szakadt a nyakatokba, hatalmas mázli, és ez az életetek legboldogabb napja! Különbén meg a nővérem, Csiao, már pár napja szintén egy ember felesége, ő az az ember, Vú a neve, és ugye látjátok Csiaón, cseppet se úgy néz ki mint aki agyon lenne verve, vagy akárcsak kicsit is meggyötörve! A helyzet ugyanis az, hogy bár az emberek tényleg született gyilkosok, félelmetes gyilkológépek, csúcsragadozók, és gyakorlatilag legyőzhetetlenek, ez igaz, ez teljes mértékben így van ahogy tudjátok, és igaz az is hogy hihetetlenül rafináltak, meg aljasok, kegyetlenek, meg minden ilyesmi, szóval igazi szörnyeteg, de végtelen szerencsénkre az is igaz, hogy van legalább egyetlen jó tulajdonságuk is, mégpedig, hogy kifejezetten ami a nőkkel való bánásmódot illeti, ott nem nagyon rosszabbak mint a mi férfaink, sőt, nekem mély meggyőződése, hogy ezt illetően még jobbak is! Ez tulajdonképpen bizonyított ténynek tekinthető, amiatt, mert tudjátok ugye, nálunk senki nem szokott beleszólni, ha egy férfi agyonveri a feleségét. Ez egyszerűen nem minősül bűncselekménynek, mindössze olyasminak, hogy az ilyesmit művelő férfit megszólják a jobb társaságokban, s persze azután eléggé nehéz új feleséget találnia magának, sőt, ez majdnem mindig lehetetlen is. De nem fogja őt emiatt kivégezni vagy börtönbe csukni a rendőrség! Na az embereknél ez nagyon másképp van, ott egy feleség megölése épp olyan büntettnak minősül, mint egy férfi meggyilkolása, bizony ám! Szóval higgyetek nekem, leányok, nem kell félni az emberektől, úgy értem *nektek* nem, és egyáltalán, gondolatok csak bele, ha egy ember felesége valamelyiktek, akkor máris, már pusztán emiatt is védve van az összes többi embertől, mert ha egy másik ember netán mégis bántani akarna titeket, hát muszáj arra gondolnia, mit szól ehhez a férjetek aki maga is ember! Ez ugye rém kockázatos dolog lenne! Mindezek tetejébe pedig, ez az embercsapat aki most itt van, egy lázadó csoportnak számít a maguk bolygóján, erős, összetartó, baráti közösségről van szó, tehát ők még az emberek közt is kifejezetten a legjobbaknak számítanak!

—És... és... szabadna-e kérdezni valamit... - rebegte egy sápatag leányka, aki talán a legfiatalabb volt köztük.

—Persze, mondd csak!

—Mi lesz azokkal, akiknek nem jut emberférj?

—Ez téged ne érdekeljen, mert neked már van férjed! Én vagyok az! - lépett előre az egyik Kívülálló, majd karon ragadta a lányt, és maga mellé rántotta. Majd meg is csókolta. —Te mostantól az enyém vagy, ami azt jelenti hogy tilos hogy rajtam kívül bárki mással is szexelj, mert ha meglátom, azonnal agyonverlek, de jó lassan, hogy sokáig szenvedjél! Nemhogy azt, de csókolódnod is tilos bárkivel is! Az is tilos, hogy megsimogass bárki férfit! Ha azonban ezt az egyetlen szabályt betar-

to, márpedig ezt nem olyan rém nehéz ám betartani, akkor mostantól semmi féltnivalód semmitől se mert megvédelek, és tőlem se kell félned, mert mindigis ilyen gyönyörűséges nőre vágytam mint te vagy! Te vagy az álmaim szerelme, és megígérem hogy nagyon foglak szeretni, kényeztetlek majd meg minden, de annyira hogy néha talán még az ételt is odaviszem majd neked az ágyba!

Na ez olyasmi volt, hogy erre már igenis kitört a hitetlenkedő moraj a bordély-házi lányok soraiból.

—Látjátok? - szolt Csicsíni. —Nem kell félnetek az emberektől! Azzal a helikopterrel amit kint az udvaron láttok, egy egész kommandóscsapat tört be ide hozzánk, nemrég, de az emberek mindet lemeszárolták pillanatokon belül, közülünk azonban senkit nem bántottak! Tudom hogy látszik az arcomon hogy nemrég alaposan megütöttek, gyakorlatilag orrba vágta, de higgyétek el, azt nem az emberek művelték velem, hanem az előbb említett kommandósok egyike, a vezetőjük, de meg is kapta azóta a jutalmát e tettéért, tudniillik nagyon halott már a fickó, az emberek őt is megölték! Tehát ismétlem: nem az emberek miatt nézek így ki! Az emberek a barátaink! Az emberek szemében ugyanis mi, akiket ők „gyíkembereknek” neveznek, csodálatosan szépeknek számítunk! Igen, hiába hitetlenkedtek, az úgy van hogy mi gyíkember-lányok sokkal jobban tetszünk az Emberférfiaknak, mint a saját embernőik! Arra az egyetlenre kell csak ügyelnetek, hogy ha valamelyikteket kiválasztja egy ember, akkor nehogy nemet mondjatok neki, mert akkor lehet hogy megharagszik, de nem is hiszem hogy bármelyiktek is nemet mert volna mondani e figyelmeztetésem előtt sem. De azért szoltam erről is, mert biztos ami biztos... Na és hogy mi lesz azon lányokkal akiknek nem jut ember, az egyszerű: ők szolgálók lesznek, a mi szolgálóink, azaz többé nem lesznek kurvák, hanem rendes, tisztességes munkátok lesz, olyasmi amire mindigis vágytatok titokban, vagy talán nem is titokban, de sosem reméltétek hogy sikerülne elérnetek! E lányoknak se kell félnie az emberektől, egyáltalán, az ilyen férj nélküli lányokat majd minden bizonnyal én kell el irányítsam, én leszek a főnökötök, mert az emberek az efféle jelentéktelen dolgokkal foglalkozást szerintem unalmasnak és magukhoz méltatlannak tartják, másrészt mert a nővéremnek sokkal fontosabb feladatai lesznek, tudniillik a tudományos kutatások... különben meg hamarosan ő lesz a bolygó királynője is, bizony! Azaz annak se lesz rossz dolga közületek akinek nem jut emberférj, mert az lényegében az én szolgálóm lesz, na és hát gondolatok csak bele micsoda elképesztő rangemelkedés nektek, hogy a királynő hűgának a szolgálói lehettek... Ez olyasmi, amit még egy Bordásfejű leány is eszeveszetten megirigyelne, még egy igazi nemesi leány is a Bordásfejűek közül, mindenét odaadná e megtiszteltetésért, ti is tudjátok... És ez a hihetetlen és elképesztő szerencse most igenis kijutott nektek! Tehát cseppet se lesz rossz dolga a férjetlenül maradóknak se közületek, mert remélem tőlem már mégse féltek... De, ahhoz továbbra is tartom magamat, hogy egy Ember feleségének lenni még ennél is milliószorosa jobb!

Na erre már mégiscsak feloldódott a lányok feszültsége, aggodalma, legalább némileg, és kitört az éljenzés is közöttük.

—Na ha megvolt végre a nagy barátkozás, ha van már némi bizalom bennetek irántunk, akkor gyerünk, ti is essetek neki segíteni a régebben itt dolgozóknak hogy összecsomagoljatok mindent a házból, mert nemsokára elköltözzünk innen... - kezdte Bacor.

—Hadd kérdezzek én is valamit, hátha nem vertek agyon miatta... - szolt felbátorodva az egyik leány.

—Halljuk!

—Van nekem egy kis szobácskám, albérlet, abban vannak mindenféle személyes holmijaim... Akkor most azt mind ide kéne hoznom, mert itt lakok majd valahol én is, vagy naponta ide kell utazzak onnan?

—Sem egyik, sem másik. Szó sem lehet róla hogy bármelyiktek is elhagyja e házat mostanában! Ugyanis akkor hátha elkotyogná, hogy itt vagyunk mi, emberek. Tényleg nem szeretnék senkit se megijeszteni, de amelyiktek szökéssel próbálkozik, azt azon pillanatban kivégezzük! Természetesen nem kötelező a jólét, leányok, senkit nem kényszerítünk rá hogy a társunk legyen a Nagy Kalandban, s majdan - nem is sokára - úrnő legyen belőle, de ez úgy van hogy legkésőbb holnap ilyenkorra mi már nem leszünk itt, elköltözünk egy olyan helyre ami nem nagyon van a jelenlegi hatóságok ellenőrzése alatt, és ott leszünk mindaddig amíg sikeresen el nem foglaljuk az egész bolygót! Ez az elfoglalás a terveim szerint nem is lesz olyan rémségesen nehéz, ettől ne féljete, különben meg természetesen nektek lányoknak az égvilágon semmi feladatokat nem lesz benne, olyasmiben biztos nem, hogy harc, veszélyek, akármi, a dolognak ezt a részét elintézzük mi emberek magunk, mert ilyen komoly dolgot nem bízunk amúgysem pancserekre, amatőrökre, kontárokra, arról már nem is beszélve hogy önzőek vagyunk, szeretjük megtartani magunknak a jó dolgokat, a jó szórakozásokat, márpedig mi emberek élvezzük az ilyesmit, a csetepatét, a küzdelmet, a kihívásokat, remélem ezzel semmi újat nem mondtam nektek...

—Naná hogy nem!

—Na látod, örülök hogy egyetértesz velem... szóval, mi pár óra múlva elköltözünk innen, s ti jöttök velünk. Már amelyikőtök óhajtja ezt. Aki nem óhajtja, az akkor elmehet innen, de addig itt kell maradnia, hogy árulónkká ne válhasson. És nem mehet vissza a cuccaiért akkor se ha jönne velünk. De emiatt ne izgasd magadat, kislány, nem hinném hogy olyan hű de sok értéke lehet egy magadfajtának, aztán meg ha győztünk, úgyis lesz neked akár milliószor annyid is ha akarod, mert mindenkinek lesz bőven, aki a barátunk. Van még kérdés?

—Hát ha megbocsátod hogy megosztom veled az aggodalmamat...

—Na, csak ki vele!

—Lehet hogy most beképzeltnek tűnök, de ha volna pénzem, nagy összegekbe lemerném fogadni, hogy én már tudom, hova akartok költözni.

—Halljuk akkor, mi a tipped!

—Északra, a sarkvidékre, az Égi Dárdához! És bár én boldogan veletek tartanék, ez igazán minden vágyam, de rettegek a gondolatára is annak, hogy olyan hideg helyre menjek, pláne mert meleg ruhám sincs! Én ott egyszerűen törékennyé fagyok majd percekben belül!

—Remek kislány vagy te, valóban oda akarunk költözni! Na gyere azonnal ide mellém, hallod-e, ne tévovázz, te mostantól az én feleségem vagy, mert szeretem az okos nőket! - intett a leánynak az egyik Kívülálló.

—De... de...

—Hé, valami baj van?! Nem tetszem neked, vagy akármi?!

—Semmi kifogásom ellened, boldogan omlanék a karjaidba máskülönben, és megtiszteltetésnek érzem hogy tetszem neked, de kérlek meg ne haragudj rám, én egyszerűen rettegek attól hogy veled menjek, pedig tényleg nem veled van bajom, hanem annyira félek a hidegtől! Ennek már a gondolatára is görcsbe rándul a gyomrom, és remegnek a végtagjaim!

—Ne félj - szólt hozzá most Csiao - mert azon a tájékon most épp nyár van, a

legmelegebb időszak, a hőmérséklet is plusz tizenöt fok körül van, ami nekünk bár valóban nagyon hűvös, de azért még igenis kibírjuk, speciális ruhák nélkül is. Különben meg akad itt a házunkban meleg ruha is bőven, adunk mindegyikteknek. És amint odaértünk, azonnal keresünk egy alkalmas barlangot, van arrafelé temérdek, nem lesz nehéz rálelni egyre, de meg aztán én már tudom is hogy körülbelül hová nyissam meg a dimenziókaput, azaz majdnem a barlang szájához érkezünk rögvest, úgyis, és ott bent már nem kell félni a hidegtől se. És amúgyse kell sokáig ott laknunk, mert amennyire én ismerem az emberbarátainkat, nem szeretnek ők sokáig tökölni a dolgokkal, és nagyon hamar elintézik hogy ők legyenek az urak az egész bolygónkon, s akkor már oda megyünk ahová csak akarunk! Tehát ne félj!

—Így már más, köszönöm szépen, úrnőm...

—Akkor pedig gyere azonnal mellém, mert mondtam már hogy te mostantól az én feleségem vagy! Mehetnék én is hozzád, de azt akarom hogy igenis te gyere ide mellém, hogy ezzel is jelezd hogy beleegyezel hogy a feleségem vagy, hogy te is annak tartod magadat ezentúl! - mondta az előbbi férfi.

—Itt vagyok ahogy kívántad, én édes uram! És bocsáss meg nekem, én nagyon boldog vagyok hogy ennyire tetszem neked, tényleg, csak egymerő rettegés volt a bensőm a hidegtől való félelem miatt...

—Na tehát akkor remélem nincs több kérdés, menjen mindenki pakolászni... - vezényelte Bacor.

Ám ekkor megszólalt Zafira:

—Úgy látom, ébredszik a pilótánk!

—Remek. Pont jó az időzítés, mert épp el is kezdett alkonyodni. Csiao, kész van a térkép?

—Igen, tessék, itt van, kinyomtattam, be is karikáztam rajta a trafókat, ez meg itt azt mutatja hol van az a nagy áruraktár, s mindegyik mellett szerepel a pontos koordináta is, amit ez a fickó kell hogy tudjon értelmezni, oda kell tudja vezetni a helikoptert!

—Ezt én is remélem, ezt, hogy képes rá, mert ha nem, akkor nincs is rá szükségünk, az meg ugye, hogy is mondjam udvariasan...

—Nem kell fenyegetni, mert bár nem tudom még miről van szó, de tényleg mellétek álltam, úgy döntöttem, megcsinálom amit akartok, mert mondom, amióta belém nyomtátok azt az injekciót, Csiao találmányát, azóta nincs is más választásom, ha ugyanis ez kiderül rólam, engem kivégeznek! Törvény van róla hogy aki kapott ebből az injekcióból, azt ki kell végezni!

—Azám, Csiao, most már rád itt nincs szükség, köszönöm a segítségedet, de a továbbiakat én is elintézem e fickóval egyedül, szóval te most menj inkább és adj ezeknek a bordélyból hozott lányoknak is az injekcióból, legalább annál biztonságosabbak lehetünk az ő hűségükben is...

Csiao elment, Bacor pedig elmondta a pilótának, mit is akarnak csinálni. A férfi elsápadt.

—Hú... ez aztán a kegyetlen terv... Ha elmegy az áram hosszú időre, hetekre, sőt lehet hogy hónapokra is, akkor ez az egész város lakhatatlanná válik! A környező városok is! A falvak is! Nem lesz fűtés, világítás, víz, leállnak a liftek...

—Úgy van. Nem irigylem én se azokat akik a liftekben ragadnak, de ez van, ilyen egy háború! És talán kiszabadítják őket, mielőtt szomszaj halnak.

—Á, nem halnak meg, olyanok a liftjeink hogy ilyenkor automatikusan, mechanikus okok miatt leereszkednek az első olyan emelethez ami alattuk van, és

kinyílnak az ajtók. Na de mondjuk aki épp az utcán sétál, és haza akar menni, de a lakása mondjuk a hatvanadik emeleten van, hogy fog felgyalogolni oda!

—Megszakad a szívem, de ezt csak udvariasságból mondom. A helyzet az, hogy én ezt mind leszarom, fiacskám!

—A metró se működik majd, sőt, miután leállnak majd a pumpák, a metró-alagutat előnti majd a talajvíz lassacskán, megszűnik ott a szellőzés is, a kórházakból a betegeket evakuálni kell majd távolabbi helyekre ahol van még áram, de így is sok beteg meghal majd az intenzív osztályon...

—Én még ezt is leszarom. Ne bántatok volna olyan mocskosul, igazságtalanul Csiaoval, s akkor ez az egész meg se történik, mert akkor ő nem jön el hozzánk, mi meg nem megyünk el ide hozzátok, egyszerűen mert a létetekről se tudtunk volna!

—Nekem semmi közöm az egészhez, én nem vagyok a Becsületbíróság tagja, esélyem sincs rá hogy bekerüljek oda, kis pont vagyok én ahhoz!

—Örülj neki, mert elárulom neked a hatalmas és rémületes hit-titkot: amint megszereztük az uralmat a bolygótok fölött, a Becsületbíróság minden tagját kivégezzük! És még hatalmas mázlijuk lesz ha ez nem kínhalállal történik majd, holott alig hiszem hogy ebben reménykedhetnek, mert én bár hajlandó lennék csak úgy gyorsan és fájdalommentesen kivégezni őket, mondjuk egy lövés a fejbe és kész, de nem hiszem hogy Csiao ilyen kegyes lenne hozzájuk, mert rém fájdalmas lehetett neki is amíg a fülét vagdalták érzéstelenítés nélkül, és simán kinézem belőle emiatt, hogy ő nagyonis a kínhalál mellett dönt adott esetben! És ha ő úgy akarja, akkor az úgy is lesz, mert bár a végső hatalom nálunk lesz, az embereknél, de ilyen jelentéktelen apróság miatt nem fogok összeveszni vele! Tehát örülj de nagyon, fiacskám, hogy te csak egy „kis pont” vagy, ahogy mondtad, mert emiatt maradhatsz életben! Na meg persze amiatt, mert nem akartad megkínozni Csicsínit. Lám, a jóság néha kifizetődik! Van is erre egy emberi közmondás: „Jótett helyébe jót várj”!

—Tetszik ez a közmondás, uram.

—Na akkor készüljünk fel az akcióra: Mindenekelőtt mutogasd meg, melyik fegyveretek miként működik, aztán szerintem nem kell sokat tökölnödni a várakozással, amint ez megvan, már indulhatunk is... Zafira ül melléd a másodpilóta ülésébe, és csak mert én olyan rém gyanakvó vagyok, újólág emlékeztetlek rá, hogy ő ha nő is sőt szép nő, de akkor is EMBER, emiatt messze sokkal erősebb nálad, eleve, már látszatra is izmosabb mint te, de ettől eltekintve is erősebb lenne, egészen egyszerűen épp azért mert ő ember. És semmi esetre se fog habozni hogy kicsinálja téged, ha árulásra gyanakodik... Szóval még ha tényleg és igazán mellénk álltál is, és eszedben sincs minket elárulni, akkor is jóindulatúan tanácsolom hogy az árulásnak még a halvány *látszatát* is igyekezz elkerülni, mert mi emberek ideges természetűek vagyunk, szóval jobb ha mindent megbeszélsz előre Zafirával, és kikéred a beleegyezését, azaz nem ragadtatod magadat váratlan manőverekre... A lövöldözést én végzem majd a helikopterből a rakétavetővel. Aztán ha ezzel megvagyunk, odaviszel minket a raktárhoz, leszállsz rá a tetejére mert Csiao azt mondta ez lapos tetejű épület, ott majd én valahogy utat nyitok a tetőajtón, ha másképp nem megy hát ott is robbantással, és kirámoljuk az egészet... te nem kell hogy kiszállj a helikopterből, itt ülsz majd végig az ülésben, s melletted ül majd Zafira, sőt, mögötted is ott ül majd egy másik ember, mondjuk Vú apukája, Krant úr... Van valami kérdés?

—Nincs, uram!

—Remek, akkor most kijelölöm ki tart velünk az emberek illetve a gyíkemberek közül, aztán indulunk máris!

Már az első trafaállomás szétlövése után sötétbe borult az egész környék, de biztos ami biztos, Bacor igenis szétlőtte a másik kettőt is. Mert nehogy épp a legrosszabb pillanatban irányítsák át a gyíkemberek a feszültséget valahonnan máshonnan erre a területre...

Ezután elrepültek a raktárhoz, és kiderült hogy hatalmas mázlijuk van, mert a tetőajtó nem is volt bezárva!

—Ekkora hanyagságot! - ámult Bacor.

—Nos, a mi társadalmunkban általában nem szoktak helikopterrel rendelkezni a tolvajok... - mormolta halvány félmosollyal az egyik „gyíkember-lány”, aki elkísérte az embereket az akcióba, hogy minél hamarabb végezzenek a cipekedéssel.

Odabent a raktárban sötét volt, s egy lélek se tartózkodott, nyilván mert csak nappal volt nyitva. Mondták is Bacornak a lányok, hogy az ő fajuk nem lát nagyon jól a sötétben, s így, bár a sötétséget elviselik, nem úgy mint a hideget, de igazán nem szeretik, emiatt náluk nagyon ritkák azok a munkakörök ahol van éjszakai műszak is, sőt ilyesmi tulajdonképpen egyáltalán nincs is náluk, kivéve a katasztrófavédelmet – persze, ebbe beleértendő a rendőrség és a kórházak is. Szóval persze hogy nincs senki most ebben a raktárban... különben meg hiába is volna, az egyszerű polgároknál nincs lőfegyver, még kés is ritkán, szóval ha volna is itt valaki, amint megpillantja az embereket, sikoltozva menekülne...

Persze, Bacorék gyíkember-segítői igenis láttak a sötétben, egyszerűen mert hoztak magukkal elemlámpát... Hamar meg is lelték azt a részleget ahol az energiakártyák voltak, és Csicsíni, aki úgy döntött elkíséri e kalandba az ő emberférjét, Bacort, ennek láttán nagyot fütttyentett:

—Óriási zsákmány! Hiszen van itt ezekből több százezer darab is! Ez évtizedekre elegendő lesz nekünk mindenhez!

—Pedig milyen kicsik, alig hüvelykujnyiak, s mégis ennyi energia van bennük?!

—Technikailag előrébb tart a fajunk, mint ti emberek, legalábbis mint a ti bolygótokon lakó emberek, nem amiatt félünk az emberektől mintha azok volnának a fejlettebbek, hanem annak ELLENÉRE félünk, hogy igenis mi vagyunk fejlettebbek, mert a technikai fejlettség nem sokat segített rajtunk eddig se, sosem, amikor a történelem korábbi szakaszaiban valamelyik emberlakta bolygóra elmerészkedtünk! Legislegjobb esetben is csak átmeneti sikereket tudtunk aratni, többnyire még azt sem, s a végén örültek az őseink ha súlyos veszteségek árán vissza tudtak vonulni... Mert fejlettség ide vagy oda, az emberek iszonyatos vadságával szemben tehetetlenek vagyunk, de különben meg szerintem már a fantáziánk sincs a közelében sem ahhoz képest ami nektek van, lám, ezt a trafórombolást is te az ember találta ki, nem a nővérem, Csiao, holott az életemet teszem rá hogy több az esze mint nektek embereknek összesen! Mert igazat mesélt nektek, hogy akármikor képes lenne legyőzni bármely szuperszámítógépeteket. Megjegyzem, szerintem erre én magam is képes lennék... De mindez hiába, mert ez csak a logikus gondolkodás, ez nem azonos a fantáziával, szóval nem ő találta ki ezt a hadicselt a trafókkal, nem is én, hanem te, az Ember, és ez frappáns bizonyítéka annak, hogy nekünk régen rossz, ha háborúba keveredünk az emberekkel...

E beszélgetés közben a többiek már cipelték is a több köbméternyi energiakártyát a helikopterbe. Amikor végeztek ezzel, következtek a kisebb kapacitásúak

is, mert miért is hagyják ott azokat... Közben Bacor és Csicsíni elbóklásztak a raktár más részeibe, és jó volt hogy ezt tették, mert találtak rengeteg nagyon meleg ruhát is, s ekkor Bacor mondta a többieknek, hogy ezekből is pakoljanak be a helikopterbe annyit, amennyi csak belefér, mert jó lesz ez a lányoknak ott fenn, Északon!

—Mondd csak, drágám, vannak-e itt olyasmik is hogy ékszerek, igazi aranyból meg gyémántból?

—Gyémántból nem nagyon, mert hála annak hogy jól tudunk ürrepülni, a gyémánt már nem számít nálunk igazi drágakőnek, kiderült ugyanis, hogy a naprendszerünk külső bolygóin a gyémánt eléggé nagy mennyiségben megtalálható, arrafelé az a szén egy meglehetősen közönséges kristályszerkezete. De az arany még most is értékes nálunk, abból a külső bolygókon sincs sok. Nem hiszem azonban hogy sok efféle ékszer lenne e raktárban. Néhány talán, de nem kilószám.

—Az is valami. Merrefelé lehetnek?

—Szerintem azok még e raktáron belül is valami páncélszekrényben.

—Akkor keressük meg azt!

Elmentek erre meg arra, s mintegy tíz perc után rá is leltek egyre. Persze nem nyílt ki, egyrészt mert nem tudták a számkombinációt, másrészt még külön mágneskártyát is be kellett volna csúsztatniuk a megfelelő nyílásba, de különben ennek birtokában se nyílt volna ki, hiszen nem volt áram ami működtesse! Hanem most Bacor szólt hogy Csicsíni menjen hátrébb, fedezékbe, majd felemelte a rakétavetőt...

Aztán szólt, hogy a többiek szedegessék össze az ékszerekből amit megtalálnak, mert szétszóródtak a robbanás után. Néhány persze szerencsésen benne maradt a páncélszekrény roncsaiban.

—Mire kellenek ezek neked, az embernőknek akarod adni őket? - kíváncsiskodott Csicsíni.

—Dehogy. Mi Kivülállók nem hordunk ékszereket, ez csak felesleges porfogó a szememben. De azt tervezem, hogy majd visszalátogatok a bolygómra, és veszek érte néhány emberi fegyvert...

—Húha!

—Persze ha megtetszik neked valamelyik e gyűrűkből vagy akármikből, nyugodtan tedd el magadnak, bébi, nem akarom elrontani az örömet.

—Ugyan már, hiszen mint főnemesi család, mi gazdagok vagyunk, akad ékszerem nekem is egypár ládával, de még arra sincs szükségem, odaadom azt is mind neked hogy vegyél érte fegyvert, ha akarod! Nekem mostantól ugyanis te vagy az ékszerem, te, az én erős, bátor és legyőzhetetlen férjem!

—Milyen kedves vagy, ha hiszed ha nem, bébi, de mindigis egy ennyire ragaszkodó feleségre vágyódtam!

—Hát az embernők, azok nem kedveltek téged?

—Ugyan már, majdnem minden embernő aki most velünk jött ide hozzátok, szerelmes belém!

—Akkor nem értem, miért épp én kellek neked és nem ők.

—Nem mondtam, hogy ők ne kellenének... eleve, ha gyereket akarok, muszáj lesz embernőhöz fordulnom ez ügyben, mert kétlem hogy te szülni tudnál nekem. Hanem azért nagy a különbség mégis, mert az embernőknek nincs okvetlen szükségük reám, azoknak a nőknek pláne nem akik most itt vannak velem, mert nekik is mint nekem, a túlélés a hobbijuk, és a függetlenség a legfőbb vágyuk! Te

azonban láthatóan cseppet se igyekszel független lenni, neked igenis szükséged van rám, kellek melléd hogy legyen aki megvéd téged, te meg élvezed hogy hozzám tartozol... szóval, nagyonis érthető hogy vonzódok hozzád, mert melletted hasznosnak érezhetem magamat! Na, menjünk vissza a helikopterhez, és pucoljunk innen, mert ha sötét van is, de jobb ha minél kevesebb ideig tökölődünk itt!

Minden baj nélkül visszaértek. Ott aztán Bacor így szólt:

—És most Csiao, kérlek nyisd meg a Kaput itt a kertben, a bejárat közelében, s kezdődjék az evakuáció!

—Remélem megtaláljuk gyorsan a barlangot sötétben is... - motyogta halkán az egyik cselédlány, de Csiao meghallotta, s ezt válaszolta:

—Ne aggódj, mondtam hogy ott a sarkvidéken most épp nyár van, ami azt jelenti, hogy hónapokig le nem megy a Nap, csak körbejár az égbolton!

—Nyisd már a Kaput, Csiao, beszélgetni ráérünk a túloldalon is, és jó nagyra nyisd ki ha kérhetlek, mert szeretném ha a helikopter is átrepülhetne rajta, mert minek hagyjuk itt azt az ellenségeinknek...

Gyíkemberek királysága

Csiao mérnöki precizitással állította be a koordinátákat, mert a Kaputól alig ötven méterre máris ott nyílt előttük egy hatalmas barlang szája.

—Igazság szerint ez a terület annyira hideg nekünk, hogy errefelé még szinte nincs is rendesen feltérképezve a bolygónk! A saját bolygónk, igen! - mondta a leány. —Készültek természetesen légifelvételek a területről, de semmi igazán komoly kutatás nem történt még errefelé. Pláne nem érdeklődött senki a barlangok iránt. Nem nagyon lehet tudni tehát, mi van errefelé. A légifelvételeket elemelve azonban úgy véltem, jelentős az esélye annak, hogy itt e szírtfok alatt egy barlang nyílik. Igazam lett!

Most tehát mindent gyorsan áthurcoltak először is a Kapun, majd bezárták azt, s ekkor újabb hurcolkodás következett, ezúttal be, a barlangba. Ami amúgy óriási volt. A bejárata ugyan nem nagyon széles, csak alig talán tíz méteres, de aztán jött egy folyosó, mintegy száz méter hosszan, majd az elágazott, egyik-másik oldaljárata nagy termekbe szélesedett ki... Nem kutatták mindet végig egyelőre, de valószínűsíteni lehetett, hogy egy sok kilométeres barlangrendszerrel lehet szó, talán több tíz kilométeresről is.

—Na akkor lányok essetek neki, rendezkedjete be itt szépen, kényelmesen, tegyetek mindent meg, hogy e kuckónk kényelmes, lakható legyen... ha szabad javasolnom, a bejárat elé is húzzatok valamiféle rögtönzött falat a szél ellen, nem kell hogy ez most még tökéletes legyen, csak úgy nagyjából, ideiglenesen... Ez a te dolgod lesz, Csicsíni, azt mondtad korábban, hogy te majd elirányítod az új híveinket, a lányokat, így van?

—Így hát, meg is teszem, sőt, nagyon fogom élvezni!

—Akkor máris kezdheted. Foglalkozz azzal is, hogy akinek épp nincs dolga, az megtanulja a mi emberi nyelvünket, mert ezt idővel mindőtöknek tudnia kell. Rajzoltass térképet is a barlangrendszerrel, egyelőre még nem baj ha nem lesz valami nagyon pontos, de legalább legyen rajta minden elágazás, az elágazások közti távolság meg úgy körülbelül, mondjuk annyi hogy az hány „lépés”! Mi emberek pedig most bemegyünk mélyebbre a barlangba, és alszunk egy jót, hogy holnap az energiáink teljes birtokában legyünk, amire nagy szükségünk lesz! -

mondta Bacor.

—Megtudhatom, miről lesz szó?

—Persze. Csiaoval visszamegyünk a mi bolygónkra, és szerzünk egypár hatékony, emberi fegyvert...

A Kívülállók közül végül nem Bacor, hanem Vú ment vissza a saját bolygójukra, emberi fegyverekért. Ennek oka főként az volt, hogy Csiao mindenképp oda kellett menjen, hiszen ő volt képes kezelni a dimenziókaput, akkor pedig úgy illett hogy vele tartson Vú is, hiszen ők ketten „összetartoznak”! Ez azonban nem volt baj, mert hiszen Vú is már Nagymesternek számított, tudott mindent amit kellett. Bacor maradt a „gyíkemberekénél”, hogy ha valami váratlan esemény bekövetkezne, irányíthasson mindent, mert mégiscsak neki volt a legnagyobb tekintélye a Kívülállók között. Ellenben Vúval tartott még három másik Kívülálló is, tudniillik saját apja és anyja, valamint Zafira, aki azt mondta, felhasználja az alkalmat rá, hogy meglátogassa az apukáját akit már rég nem látott, s aki talán még segíthet is nekik a fegyvervásárlásban.

Minden baj nélkül érkeztek a saját bolygójukra, mármint az emberek bolygójára, pont oda ahonnan elindultak, a Kívülállók falucskájába. De már első pillantásra is látszott, hogy itt valami nagyon csúnya dolog történt, amíg ők a „gyíkemberekénél” voltak látogatóban, alig két napot! Ugyanis mindegyik kunyhó porrá égett. Mind, kivétel nélkül!

—Ez nem véletlen baleset. Ezt valaki direkt csinálta! - szólt azonnal Vú.

—De hát kicsoda?! - kérdezte sápadtan az édesanyja.

—Minden bizonnyal a „hatóságok”. Azaz, a rendőrség, gondolom én.

—De hiszen nem szoktak idejönni a rendőrök, erre apukám, az ügyész vigyáz, és... - kezdte Zafira, majd elhallgatott és elsápadt. —Menjünk azonnal édesapámhoz! Neki tudnia kell, mi történt itt, és miért!

Volt a falu közelében, a folyóparton elrejtve néhány bicikli, ezeket nem bántották a falut felégető ismeretlenek, talán meg se találták őket, így most hőseink felpattantak a kétkerekűekre, és már bicikliztek is Zafira apukájának házához. S bár Zafirát a legnagyobb aggodalmak gyötörték, mert hátha édesapjával is történt valami, de ilyesmiről, úgy tűnt, szó sincs: a szép kertvárosi ház teljesen ép volt, sőt még Zafira apja is előbukkant a csengetésre.

—Jaj de jó hogy látlak, édes kislányom... bújj be! Jöjjenek a barátaid is! Jöjjetek be ide, ne a házba hanem az udvari fészerbe, ott nem hallgathatnak le minket, ott nincs semmi elektronika... És üljete le, ne kéressétek magatokat, hiszen ha jól látom biciklivel jöttetek, azzal pedig jó sokáig tarthatott az út...

—Hát igen, bő hat óra hosszát. De mi már szokva vagyunk ennyi testmozgáshoz. Hanem, apa... valaki felgyújtotta a falut! Azért jöttem, mert hátha tudod, ki volt!

—Persze hogy tudom, a Nemzetbiztonsági Hivatal munkatársai. Szóval engem ne hibáztass, gyermekem, nekem csak a közönséges rendőröknél vannak kapcsolataim... illetve már ott se, mert ezt múlt időben kell érteni.

—Hogyhogy?!

—Volt egy tárgyalás felettem. Olyasmi volt a vád, hogy korrupció, hivatali hatalommal visszaélés, stb... sőt még államellenes összeesküvés is! Felesleges hogy ennél részletesebben elmondjam, mert te lányom nem vagy jogi szakember, de gondolom a barátaid se. Azt mondd inkább, amikor felgyújtották a falut, meg is öltek valakit közületek?

—Dehogy, senki nem volt ott közülünk akkor, egy árva lélek se, mind elmentünk onnan egy vagy két nappal ezelőtt a... szóval, az nagyon hosszú történet hogy hová... de a lényeg hogy senki nem volt ott. Tehát senkit nem is ölhettek meg, el se foghattak.

—Na legalább ennyi jó van a történetekben...

—De mondd már apa, miről van szó, mi történt itt?!

—Hát, az, hogy a kedves kormányunk váratlanul egy csomó hülye törvényt hozott... illetve, cseppet se hülyék a törvények, épp csak nekem nagyon nem tetszenek, mert letagadhatatlanul azt a célt szolgálják, hogy a még megmaradt minimális önállóságot és önellátási képességet is elvegyék a polgároktól! Szóval, elmondom mert sejtem már hogy nem hallottatok ezen új törvényekről, hogy például fel akarják számolni az összes kerti kutat, az ásott kutakat és a fűrt kutakat is, mindet betiltják, mert az „engedély nélküli vízkivételezés”, szerintük a talajvíz az közkincs amit senki nem használhat tetszése szerint, mert akkor fokozza a talaj kiszáradását, stb... És én elismerem hogy ebben még van is némi igazság, de szerintem elegendő volna azt megtiltani hogy mondjuk egy háromszáz négyszög-ölesnél nagyobb kertet locsoljanak kútvízzel. De teljesen be karják tiltani mégis a kutakat, mert ugyebár annak a víze nem steril, és ez járványveszélyt okoz, stb... de ez még a legkevésbé hülye törvényük az összes közt. Mert képzeld csak el, azt is megtiltották, hogy valaki összegyűjtse a ház tetejéről lecsorgó esővizet!

—Micsoda?!

—Bizony! Az is „közkincs” a törvényhozók szerint, ha megakadályozzák hogy lefolyjon a talajra, az is fokozza a szárazságot szerintük. De különben is, nincs joga használni e vizet - de a kutak vizét se - senkinek se, mert nem ellenőrizhető hogy mennyi az a víz amit így használ, s ezután nem fizet adót!

—Mekkora szemétség!

—Várj, ez korántsem minden még... Eddig ugye a kések hordása szabad volt, a ballisztikus kések kivételével, mert a kés munkaeszköznek számított. Most azonban, kapaszkodj meg, MINDEN kés be van tiltva, a bicskák is, az egészen kis pengéjű kések is, egyesegyedül az elektromos kések használata engedélyezett, s ezt azzal magyarázzák, hogy a modern feldolgozott élelmiszerekhez többnyire semmiféle kés se kell, elektromos kés se, s ha mégis kéne valami kés, akkor épp erre való az elektromos kés, mert a „hagyományos” kések használata barbárság, az balesetveszélyes is, az civilizálatlan, s különben is, így nagyobb lesz a közbiztonság!

—Ez hülyeség, az elektromos kés messze sokkal veszélyesebb!

—Szerintem is. De vedd már észre leányom, itt nem erről van szó, ezek a törvények nem a logikára épülnek, hanem mind egy irányba mutatnak: ellenetek, a Kívülállók ellen! De kisebb részben a közönséges polgárok ellen is, hogy azok méginkább ellenőrizhetőek legyenek! Azt meg még nem is mondtam, be van tiltva az is, hogy valaki egy folyóban vagy tóban fürödjön, általában véve semmi természetes édesvízben nem fürödhet, amiatt nem, mert akkor ugye azt „beszennyezhetné”, vírusokkal és baktériumokkal szennyezné be az őszi ivóvízbázist, stb... Elrendelték azt is, hogy ezentúl minden sátorba kötelezően be kell építeni egy jeladót, hogy így tudni lehessen, baj esetén hova menjen ki a mentőcsapat... Hasonló okokból, minden hátizsákban is kell legyen jeladó. Ha valaki kiszereli a jeladót egy sátorból vagy hátizsákból, akkor attól függően hogy a magáéból vagy máséból szereli ki, öngyilkossági vagy gyilkossági kísérletnek minősül! Persze nyilvánvaló, ez is igazából azt a célt szolgálja, hogy nehezebben lehessen elbújni a

hatóságok elől. Továbbá, fél éven belül megszűnik a készpénz, kizárólag az elektronikus fizetési módok maradnak meg, amelyeknek mindegyike természetesen igényli hogy az ügyfél rendelkezze a beléje ültetett csippel. Bár a készpénzhasználat már eddig is nagyon visszaszorult, de most annak az utolsó morzsáit is meg akarják szüntetni. Betiltják az íjat-nyilat, a gyermekijakat is, mert „nem kell vadságra nevelni” a gyermekeket szerintük. Elrendelték azt is, hogy „tiltott irodalom” birtoklása ettől kezdve akár halálbüntetéssel is sújtható, na és hát tudjátok ugye, hogy a ti könyvetek, a Kívülállóké, az már réges-rég tiltott irodalomnak van minősítve... Vadorzásért ezentúl életfogytiglani börtönbüntetést is ki lehet szabni... Külön törvény van arra is, hogy aki rovarokat vagy férgeket (például földigilisztát) eszik, azt is börtönbe lehet csukni, igaz hogy nem életfogytiglanra de minimum kettő, maximum öt évre, tudniillik állatkínzásért! Ha ezt nem egyedül teszi hanem mások szeme láttára, akkor közbotrányokozásért is megbüntetik. De közbotrányokozásnak számít ezentúl az is, ha bárki bármilyen olyan ruhadarabot visel, amit ő készít, és nem bolti termék! Tehát ha valaki akár csak olyan nadrágszíjat is visel amit ő maga fon, akkor már emiatt börtönbe csukhatják. De saját készítésű ruhának számít az is, ami ugyan boltban lett véve, de elszakadt és ő megfoltozta vagy megvarrta. Ezt azzal indokolják, hogy ha ilyesmit művel valaki, azzal szabotálja a GDP növekedését, hiszen ha javítás helyett új terméket venne, az pörgetné a gazdaságot. Egyáltalán, varrótűt és cérnát, kötőtűt és horgolótűt meg pár más effélét ami kellhet az ilyesmihez hogy mondjuk kézimunkázás, azt ezentúl nem vehet meg senki magánember, csak vállalkozók, ha igazolják hogy ezt a munkájukhoz használják, mely munka után adót fizetnek. De újraértelmezték a szerzői jogi törvényt is, emiatt már nemcsak az tilos hogy egy könyvet digitálisan sokszorosítson valaki, mondjuk beszkennele, vagy fénymásolóval lemásolja, de ha hiszitek ha nem, de mostantól az is tilos hogy egy fizikailag létező papírkönyvet valaki kölcsönadjon bárki másnak, akár a gyermekének is, hogy elolvassa! Mert ezzel már megsértette a könyv úgymond felhasználási feltételeit, mert amikor kifizette annak az árát, akkor csak arra szerzett jogot hogy ő maga olvassa el azt, és nem más! Sőt, mostantól az is tilos, hogy ha valaki mondjuk ül egy padon és egy könyvet olvas, akkor valaki aki mögötte áll, belekukucskáljon a könyvbe! Ha valaki ezentúl egy könyvről tartalmi összefoglalót készít, az is büntetendő, hacsak persze előbb engedélyt nem kér rá a jogtulajdonostól, akinek persze fizet érte! Ja, visszatérve a közbotrányokozásra: annak számít az is, ha valaki olyan ruhát hord ami egyszínű, és nincs rajta semmi kép és/vagy szöveg! A törvényhozók szerint az ilyen ruha ugyanis „temetői hangulatot áraszt, olyan szomorú”, és senkinek nincs joga másokat depresszióssá tenni az illetlen öltözetével. De efféle törvénytörés nem nagyon fordulhat elő, mert meg is tiltották az ilyen ruhák készítését a cégeknek, azt meg már mondtam hogy magánszemélynek ezentúl tilos ruhát készítenie, bármilyent is, sőt még csak javítania se szabad azt. A vizespalackok közül csak az „okospalackokat” engedélyezik, aki mégis valami másban visz magával itókát azt elmeorvosi vizsgálatra kötelezhetik, hiszen nyilvánvaló hogy szuicid hajlama van, mert az egészségét kockáztatja azzal hogy nincs okospalackja ami szólna neki időnként hogy mikor kell innia. Betiltották a házi készítésű befőtteket és savanyúságokat, mert nem szabad ilyesmit csinálni, hiszen azt nem ellenőrizheti az Élelmiszerfelügyeleti Hatóság. Tehát az otthoni készítésű savanyúkáposzta, kovászos uborka és ecetes uborka is tilos. A pemmi-kán készítése is, mert szerintük az is befőtt, csak „hús-befőtt”. Minden olyan háziállat tartása is tilos amit a húzáért, azaz levágásra tartanak és nem dísz-

állatnak, mert az otthoni állattartás szerintük összeegyeztethetetlen az állatvédelemmel, az állatok jogával a kényelmes élethez. Különösen tilos a háztáji disznóvágás, mert az előre megfontolt szándékkal elkövetett állatkinzás, és ugyanúgy gyilkosságnak minősül mint az emberölés, épp csak az emberölésért kiszabható büntetési tétel mindössze nyolcvan százalékkal büntethető. Azaz szerintük egy disznó a nyolcvan százalékat éri annak, mint egy ember... Érdekes, ennek ellenére az ipari körülmények közt tartott disznók levágása már nem minősül gyilkosságnak! A kutya- és macskaevés is tilos, az is állatkinzás, sőt, a patkányok megévése is tilos (bár a megölésük, az nem), mert ezzel a patkányevő ember járványveszélyt idéz elő. Egyben kiadták a parancsot hogy meg kell semmisíteni minden könyvet ami arról szól, hogy melyik növénynek milyen gyógyhatása van, illetve melyik növény mennyire mérgező, mert ezek az olvasmányok egyrészt kuruzslásra csábíthatják a polgárokat, másrészt veszélyes, mérgekkel elkövetett gyilkosságokra adhatnak tippet. Efféle könyveket ezentúl senki nem tarthat magánál, tíz napon belül mindenki köteles beszolgáltatni az ilyen könyveket amikkel esetleg rendelkezik, mert ha nem teszi, akkor gyilkossági kísérlet miatt meg lesz büntetve! Ő, és még a csúzikat is betiltották, az ezentúl lőfegyvernek minősül. Be lett tiltva a ferrocérium rúd is, mert az meg pirotechnikai eszköz mostantól, azaz csak vizsgázott tűzszerészek foglalkozhatnak vele. Betiltották a petróleumlámpákat, de a gyertyákat és mécseket is, szintén a tűzveszélyre hivatkozva, aki pedig ilyesmit házilag készít, az egyszerűen piromániának minősül és emiatt életfogytiglan zártintézetbe utalhatják, sőt, rosszabb esetben elítélhetik akár terrorcselekményre való felkészülés címén is! Az összes, a régi korokból fennmaradt – mondjuk „antik” – gyertya, mécses, olajégő, petróleumlámpa meg más hasonló beszolgáltatandó a rendőrségnek egy hónapon belül, akinél azután ilyesmit találnak otthon, az említett vádpontok alapján perbe fogható, akkor is ha nem használta e tárgyakat csak úgy vannak nála, mondjuk dísznek. Be van tiltva a kovakővel való tűzgyújtás is, az is tűzveszélyes ugyebár, de a „frikciós”, azaz mondjuk fadarabokkal dörzsölés útján végzett tűzgyújtás is tilos, az amiatt elsősorban mert „balesetveszélyes”. Egyáltalán, magánszemélyek számára a „nyílt láng” használata tilos, semmiféle esetben se megengedett, ezekből kivonják hamarosan a forgalomból az összes gáztűzhelyet, gázkazánt, meg szóval mindent amiben akár egy pici nyílt láng is van, mert magánszemélyek kizárólag az elektromosságot használhatják csak a céljaikra! Sőt, még az összes „nyílt forráskódú” programot is betiltották, aki ilyet használ az egyszerűen „államellenes összeesküvő” e törvény kihirdetése óta, amiatt mert nyilván azért használ ilyesmit mert valami rejtegetnivalója van, de meg különben is ezen úgynevezett „összszegányolt”, „amatőr” programok állítólag nem biztonságosak! Kizárólag olyan programokat lehet tehát használni mostantól, amik az Államvédelmi Hatóság tanúsítványával azaz engedélyével, jóváhagyásával rendelkeznek, és e programoknak tilos a módosítása, sőt még a visszafejtése is! Egyáltalán, ezentúl programozást kizárólag az egyetemeken szabad tanulni, de még nem is minden egyetemen hanem csak néhány, erre „auditált” egyetemen, és a leendő programozóknak írásban nyilatkozniuk kell arról és meg kell esküdni rá, hogy soha senkinek semmit nem mondanak el a munkájukról, sosem amíg csak meg nem hálnak, és senkit nem tanítanak meg programozni, kivéve persze ha épp ők lesznek valamelyik egyetemen az a tanár aki programozást oktat. Amelyikük ezt megszegi, arra egyszerűen halálbüntetés vár! A programozás tehát mostantól titkos tudománynak számít, ami tilos egy magánembernek. De a rádióamatőrködés is, amikor tehát ti amplitúdómodulált rádiókkal

kommunikáltak egymással nagy ritkán, hogy le ne hallgassanak benneteket az elterjedt frekvenciamodulált készülékekkel, na az is tilos.

—Tudnak róla hogy ezt tesszük?

—Fogalmam sincs. Szerintem ezt még nem tudják, de persze nem mernék mérget venni rá. Akárhogyis, minden ami a hírközléssel kapcsolatos, az egyszerűen tilos mostantól egy magánembernek. Sőt, a titkosírások tanulmányozása is tiltva van! De kapaszkodj meg: megszüntették a kézírás tanítását is az iskolákban, igen, mostantól egyetlen gyermeket se tanítanak rá az iskolában, mert azt mondják hogy mi a fenének, manapság már mindenki billentyűzetet használ, de még azt is csak rosszabb esetben, mert általában csak szóban mondja el a kívánságát az „elektronikus személyi asszisztensnek”, illetve a barátainak se írkal már senki még a telefonon keresztül se, hanem egyszerűen felhívja és szóban beszél vele. Ezokból, megszüntették a papírlevelek kézbesítését is, de megszüntették az összes nyomtatott újságot is. Továbbá a négy alapművelet írásos elvégzését se tanítják mostantól a kisiskolásoknak, hogy úgymond „ne stresszeljék” őket, mert szerintük ez is felesleges, hiszen mindenkinek van telefonja, ha ki akar valamit számolni majd ott bepötyögi, vagy még egyszerűbb ha erről is a „személyi asszisztensét” kérdezi meg. Tilos minden olyan ruha vagy bármi használati tárgy, ami természetes bőrből, szőrből, szarvból vagy csontból készül, állatvédelmi okok miatt, meg mert az effélék állítólag fertőzésveszélyesek valamint nem is tartósak mert romlékonyak. Mármint szerintük. A solymászat is betiltva, mert az szerintük az állatok „kihasználása”. A carnivore diéta minden említése szigorúan tilos - kivéve ha elítélő módon beszélnek róla - mert az kuruzslás és tévinformációk terjesztése, egyetlen mondat említése is e diétáról már öt év fegyházbüntetéssel büntethető, a minimális büntetési tétel pedig két év, de különösképp büntetendő ha a NYERS carnivore diétáról szól valaki elismerően, ezesetben a büntetési tétel az előbb említettnek a háromszorosa. Aki nem szól semmit e diétáról de bemutatja a gyakorlatban, azaz mások előtt ilyesmit eszik, az közbotrányokozás miatt ítéltető el, ha kiskorúak előtt teszi ezt akkor a gyermekek megrontása miatt is. Továbbá olyasmi is tilos, hogy valaki kifejezze azt a véleményét hogy az ultrafeldolgozott élelmiszerek ártalmasak az egészségre, ekkor ugyanis megbüntetik őt egyrészt hitelrontás miatt, más személyek vagy jogi személyek jó hírének csorbítása miatt, másrészt olyan jogcímen is, hogy „a társadalmi bizalom aláásása, s eképp a társadalmat összetartó kötőerők gyengítése, lázadás-szítás”. Betiltották az összes kétkerekű járművet is, azaz a bicikliket, motorkerékpárokat, de még a rollereket és gördeszkákat is, mondván hogy ezek balesetveszélyesek. És tilos lett minden önvédelmi sport is, még az ökölvívás is, mert ez is nagyon balesetveszélyes szerintük, emellett atavisztikus, barbár dolog, túl vad, nem méltó civilizált emberekhez. Már kiadták a parancsot hogy minden e témáról szóló könyv vagy egyéb dokumentáció felkutatandó a világhálón illetve a könyvtárakban, és megsemmisítendő. Elég nyilvánvaló előttem, hogy ez is ellenetek, Kívülállók ellen irányul, hogy ha nem is ami benneteket illet, de legalább a későbbi nemzedékeknek fikarcnyi esélye se legyen a legkisebb ellenállásra se, és megszüntessék az önellátás és függetlenség minden morzsáját.

—Hú de sok törvényt hoztak!

—Akad ezeken kívül is egypár még, de szerintem ezek a legfontosabbak, amik benneteket is a leginkább érintenek. Ja, majdnem elfelejtettem pedig ez is fontos: ezentúl a gyilkosság egyszerűen nem büntetendő cselekmény, ha olyasvalakit ölnek meg, akiben nincs csip! Hiszen aki kiszedte azt magából, az hivatalosan

nem is létezik, nem létező embert pedig nem lehet meggyilkolni ugyebár, de különben is, aki kiszedte magából a csipet az önként kivonult a civilizációból, eképp nem is jogosult a civilizált társadalom védelmére, annak tehát többé nincsenek jogai, az „szabad préda”! Ha meg valaki leárnyékolja a kezében levő csip sugárzását, például ólomkesztyűt viselve, vagy valami eszközzel zavarja annak sugárzását, na az is terrorizmusra való felkészülésnek minősül, és automatikusan halálbüntetés jár érte!

—Hát ez nagyon durva! - ámult Vú.

—Az. Na szóval amikor tegnapelőtt először értesültem e törvényekről, akkor merészeltem tiltakozni ellenük, felhoztam a logikai érveket azaz elmondtam miért idióta törvények ezek, például megemlítettem hogy a talaj kiszáradását nem elsősorban a kerti kutak okozzák, hanem főleg az akkumulátorgyárak iszonyatos vízigénye, ami amúgy nemcsak kiszáritja a talajt ellopván a talajvizet belőle, hanem meg is mérgezi a környéket mindenféle szennyeződésekkel, az ő vízigényükhöz képest a kerti kutak csak egy csepp a tengerben, de meg különben is az elsivatagosodás fő oka, ami még az akkumulátorgyáraknál is nagyobb probléma, az egyszerűen az, hogy az őseink nagyon lecsapolták a folyók árterületeit hogy legyen több szántóföld ott, szóval elegendő lenne egyszerűen több vizet visszaengedni a tájba a folyókból, nem levezetni mindet, s máris lenne víz bőven a kutaknak is meg mindennek! Meg elmondtam azt is, hogy nem bölcs dolog ezen törvényekkel ennyire a sarokba szorítani a Kívülállókat, mert ha sikerülne a Kívülállókat így mind megölni vagy börtönbe csukni, akkor az csak megnövelné a társadalmi elégedetlenséget, mert többé nem mehetne a Kívülállók közé az, akinek valamiért már nagyon teli a tőke a rendszerrel! De nemcsak nem hallgattak rám, hanem azonnal gyanús lettem a szemükben. Etikai vizsgálatot kezdeményeztek ellenem, szerintem felsőbb utasításra, mert alig egyetlen nap alatt lefolytatták ami példátlan gyorsaság, és megállapították hogy visszaéltem a hatalmammal amikor akkor régen Bacor ellen nem emeltem vádat vadorzásért...

—De hát honnan tudhattak arról a régi ügyről?! - kérdezte Zafira.

—Egyszerűen biztos annyit tettek, hogy addig kutakodtak a szakmai múltamban, amíg találtak valamit amibe beleköthettek. Na és ezek után azt is kiderítették, hogy te leányom magad is Kívülálló lettél... Innen már igazán nem volt nehéz rájönniük arra se, hogy érdekes módon épp arra a környékre ahol ti laktatok, sosem mentek a rendőrök körülnézni. Na és akkor engem elítéltek egy gyorsított eljárásban megvesztegetésért, hivatali hatalommal való visszaélésért, stb, kirúgtak az állásomból, és elvették az összes THP pontomat is! Azaz ilyen értelemben már én is Lenullázott vagyok, afféle „tiszteletbeli Kívülálló”! És tíz év börtönbüntetésre is ítélték, pontosan egy hét múlva kell bevonulnom a dutyiba... Igazság szerint épp ma akartam közétek szökni, mert inkább az mint a börtön, de ekkor fülest kaptam arról, hogy egy nappal korábban arrafele jártak az Államvédelmi Hatóság emberei, és nagyon aggódtam miattad, lányom, de nem mertem oda menni mert ha még ott vannak akkor engem is elkapnak és az mit se segítene rajtatok... Na és épp azon gondolkodtam hogy most mi legyen, amikor megjöttetek! Tehát itt tartunk most!

—És anya? Ővele mi lett?

—Őellene csak bűnpártolás a vád, mert nem jelentett fel engem, az úgymond „bűneimért”. Tőle is levontak minden THP-t, de ő csak három év börtönt kapott, és azt is csak felfüggesztve öt évre.

—És akkor most ugye igazam van apa ha úgy vélem, fogalmad sincs róla hogy mit

tegyél?

—Így van, kislányom! Illetve, annyit tudok hogy veletek tartok, csak azt nem tudom hogy hová, mert az biztos hogy a régi helyetekre túl veszélyes volna visszamenni.

—Na akkor én megmondom, hogy hová mész, velünk együtt persze: egy másik bolygóra!

—Na ne ökörködj, gyermekem, nem alkalmas az idő az ilyen idióta viccekre!

—Ez nem vicc. Mindjárt elhiszel mindent. Csiao, kérlek változz át ebből az emberi alakból az eredeti alakodba!

És Csiao megtette... hogy Zafira apja és anyja ennek láttára milyen szemeket meresztett, hát képzelhető...

És ezek után elég hosszú ideig hőseink csak meséltek és meséltek, hogy mi meg hogy történt velük...

Nem csodálható, hogy Zafira szülei teljesen ledöbbentek! Na de a tényeket csak nem tagadhatták le, hiszen itt volt Csiao személyében egy „gyíkember” is!

A végén Zafira ezt javasolta nekik:

—Tehát, jöttök velünk arra a másik bolygóra, aztán ha azt elfoglaltuk, lehet belőletek nagy úr, úrnő, herceg, vagy amit csak akartok, de különben is a kiváltságosok közé tartoztok majd akiknek mindent szabad, egyszerűen mert emberek vagytok, akik erősebbek mint a gyíkemberek, de meg amúgy is azok mind rettegnek tőlünk emberektől!

—Ez nagyon jól hangzik, leányom, és persze hogy megyünk veletek, mert a börtönnél nagyjából bármi jobb, de ha jól értettelek, az a bolygó még nincs elfoglalva, ugye?

—Nincs, de a „küldetés” már hogy úgy mondjam „folyamatban van”. És épp emiatt vagyunk most itt, mert kéne egy rakás fegyver, látod, itt van e két jókora zsákban egy csomó szinarany, meg kisebbrészt mindenféle ékszerek is, drágakövek, ilyesmik, ebből szerintem jó sok mindent lehet beszerezni.

—Arra gyanakszom ezek után, hogy látogatásod oka elsősorban nem az öreg szüleid iránt érzett gyermeki szeretet volt, hanem mert e fegyverek beszerzését rám akarod bízni!

—Belevágnánk egyedül is ha nemet mondasz rá, apám, de nem tagadom hogy megfordult a fejemben hogy rád kéne bízni, mert te mint ügyész, számos bűnbandatagot ismersz, olyanokat akik most épp nem csücsülnek a dutyiban, s ezek közt biztos van olyan aki nem utasítana el egy efféle üzletet.

—Ez igaz, csak azt ne felejtse el, lányom, ezek a „bűnbandák” ahogy te nevezted őket, ezek mind feneketlenül gyűlölnék engem, mert sokukat épp én juttattam rács mögé!

—Nem te, hanem a nyomozók.

—Az mindegy olyan értelemben, hogy az ügyészeket is utálja mindig az a fickó, aki a börtönbe kerül. Hiszen az ügyész a vád képviselője! De különben is, még ha valahogy meg is csinálhatnám ezt nektek máskülönben, de konkrétan most biztos hogy nem, mert ha kilépek a házból, azonnal jelez a bennem levő csip a rendőrségre, ugyanis jelenleg épp házi őrizetben vagyok! Ha pedig kivágom magamból, akkor a roxikat se tudom használni, meg semmi más közlekedési eszközt se a lábamon kívül, még a biciklit se, mert ha meglátnak rajta, azonnal lekapcsolnak, hiszen a biciklizést épp most tiltották be! És gyalog csak sohanapján találom meg a rosszfiúkat akikkel üzletet lehetne kötni! És fel se hívhatom őket, mert légy te abban biztos, hogy lehallgatják a telefonomat, nem beszélve róla hogy akit felhí-

vok, azonnal csapdára gyanakodna, hogy felveszem a válaszait azután meg vád alá lesz helyezve!

—Hm... Nos, akkor nekünk személyesen kell végrehajtani az akciót! - szólalt meg most Vú.

—Hogyan gondolod, drágám? - simogatta meg a kezét Csiao.

—Úgy, hogy ebben a döntő szerep reád hárul majd! De ne ijedj meg, nem kell verekedned.

—Azt se komálom ám, ha nem én verem, hanem engem vernek. Pláne ha lőnek rám.

—Sejtettem. Ha azonban legszebb reményeim beválnak, ez mind nem történik meg, sőt észre se fognak venni téged! Illetve ha észre is vesznek, embernek néznek, hiszen fel tudsz venni olyan alakot is.

—De biztos van nálatok valami olyasmi hogy azonosító kártya...

—Nincs. Illetve van, de az épp hogy nem más mint a belénk ültetett csip. Nálunk már eléggé régen ez az igazolvány.

—De nekem nincs olyan, sőt neked se, hiszen kivágtad magadból gyermekkorodban, ezt mesélted nekem.

—Igen, de most képzeld el, ha azonosítani kell magunkat, odaérintem a kezemet a csipleolvasóhoz holott nincs bennem csip... Mi fog történni?

—Semmi, gondolom én, hanem az a készülék egyre csak várja majd, hogy végre az érzékelési hatósugarába kerüljön egy csip.

—Pontosan! Na de szerintem pontosan ugyanez történne akkor is, ha volna bennem csip, de olyan, ami nem működik!

—Minden bizonnyal, de ez a tény mennyiben jó nekünk?

—Annyiból jó, hogy az efféle készülékek nálunk úgy működnek, hogy amikor igazolni kell magunkat, a készülék vár mintegy tíz másodpercig, hogy leolvassa a csipet. Na de ha valaki Kívülálló és emiatt nincs csipje, akkor e tíz másodperc leteltével a készülék azt feltételezi ami az igazság is: hogy nincs a fickónak csipje, biztos mert kiszedte magából. Tehát, ő akkor egy Lenullázott, és emiatt egy egész rakás joggal nem rendelkezik, például egy csomó helyre nem léphet be, mert nem nyílnak ki neki az ajtók, stb. Most meg hogy nyilvánvalóan mindent megtesz a kedves kormányunk épp a Kívülállók ellehetetlenítésére az új törvényekkel, most meg aztán pláne sehova se mehetnek majd be a csip nélküliek, a Kívülállók... De, és most jön a lényeg: AZOK SEM, akikben benne van ugyan a csip, de valamiért nem működik!

—Olyasmin töröd a fejedet, hogy meghackeld a csipleolvasó rendszert?

—Bizony ám!

—Meg tudnád oldani?

—Én biztos hogy nem, de te annál inkább, hiszen azzal dicsekedtél a megismerkedésünkkel, hogy akármikor legyőzöd a legnagyobb szuperszámítógépeinket is, mert neked olyan elképesztően okos agyacska van!

—Most is tartom magamat ehhez az állításomhoz, végtelenül meg lennék döbbenve ha kudarcot vallanék a számítógépeitekkel szemben, döbbenetem nem ismerne határt, a baj csak az, hogy se emberi, se gyíkemberi alakomban biztos hogy nem engednek majd egy számítógép közelébe engem itt a ti bolygótokon, mert már a számítógép mellé kerüléshez is biztos azonosítani kéne magamat a csippel, de nekem nincs csipem, és ha gyorsan szerzel is nekem egy olyat, mondjuk úgy hogy valakit megölsz aztán kivágod a csipet a kezéből, az a csip biztos hogy nem rendelkezik a megfelelő jogosultságokkal az olyan helyekre, ahová te be akarnál

engem juttatni!

—Ebben igazad van, csakhogy én azt találtam ki, hogy odasétálunk a megfelelő épület elé amiben a nekünk szükséges adatközpont van, ott te kinyitod gyorsan a Kaput úgy, hogy azon át épp a számítógép vezérlőtermébe jussunk be amikor átlépünk azon a Kapun, én ugrok át oda elsőként, meg apukám és anyukám, és persze Zafira is, a fegyverekkel a kezünkben amiket a gyíkember-kommandósoktól szereztünk, habozás nélkül löni kezdünk, mindenkit lepuffantunk ott a teremben figyelmeztetés nélkül, s amikor már mindnek vége, átlépsz a Kapun te is, és szépen kétvállra fekteted a számítógépet!

—De hiszen ez tömegmészárlás, ez terrortámadás, ez, ez...! - hebegte Zafira apukája sápadtan, de ugyanilyen volt az arca az édesanyjának is, csak az nem szólt egy szót se, csak nézett rájuk döbbenten.

—Persze hogy az, ezt én is tudom, na és?! - kérdezte vissza a leányuk.

—De hiszen te ártatlan embereket akarsz meggyilkolni!!! Azaz tudom persze hogy ez ennek a Vú nevű fiatalembernek az ötlete, de ez amit most mondtál, leányom, ez azt jelenti hogy egyetértesz vele!

—Persze hogy, naná!

—De hát ártatlan...

—Ne is folytasd, mert aki ilyen magas pozícióban szolgálja az elnyomó hatalmat, ami épp most hozott meg egy rakás törvényt kizárólag azért hogy minket Kívülállókat szekáljon vele, az a szememben nem ártatlan! Egyáltalán, ANNYI eszük egészen biztosan kellett legyen hogy tudják, e törvényeket nem fogjuk ellenakció nélkül tudomásul venni!

—Persze, ezt biztos tudták, sőt, amikor én kifejtettem a tiszteletteljes egyetnemértésemet, akkor még külön mondtam is valami ilyesmit, hogy ebből komoly zűrök lesznek mert az eddig jobbára békés és nem sok vizet zavaró Kívülállók emiatt bosszúból csúnya dolgokat művelnek majd, márpedig azok leleményes emberek és nem szokványos módon vágnak majd vissza...

—Na akkor örülj apám hogy igazad lett.

—De én legfeljebb olyasmikre gondoltam hogy mittudomén zavarok támadnak majd a közműszolgáltatásokban, szóval nem ám hogy tömeggyilkosságra!

—Nagyonis lesznek zavarok a szolgáltatásokban - mondta Vú - mert ha abba a legnagyobb adatközpontba bejutunk, akkor azt Csiao úgy kell megbuherálja, hogy az egész bolygón MINDENKINEK pontosan nullára állítja át a THP pontértékét! Tehát MINDENKI Lenullázott lesz, hehehe! És persze azt is el kell intéznie valahogy az én drága szuperokos feleségemnek, hogy minden korábbi biztonsági mentés megsemmisüljön, és a hálózatra kötött regionális számítógépek is olyan üzenetet kapjanak, hogy nekik is ugyanezt kell tenniük. A csipek rádióhullámmal frissítést is kell kapjanak arról, hogy a tulajdonosuknak nulla THP pontjuk van. Sőt a legjobb az lenne, ha Csiao el tudná érni, hogy a csipek „el legyenek téglásítva”, azaz teljesen tönkremenjenek, semmit se csináljanak, ne jelezzenek egyetlen leolvasási kísérletre se, mintha nem is léteznének! Gyakorlatilag e célra azt hiszem gyorsan össze kell barmoljon egy vírusprogramot. És ekkor képzeljétek csak el, mi lesz: minden összeomlik az egész bolygón! Az emberek nem tudnak majd bemenni a saját lakásukba, mert az ajtó nem nyílik majd ki előttük. Nem tudnak hozzáférni a bankszámláikhoz. Nem használhatják a robottaxikat. Egyetlen elektronikus fizetési módszer se fog működni, a telefonjukat se tudják majd használni, s aki épp otthon van, az bár ki tud majd menni a lakásból, de ha becsukta maga mögött az ajtót, nem tud újra bemenni! A tévé se működik majd a

lakásokban és a „személyi asszisztens” sem. A számítógépek se, hiszen nem ismerik majd fel a gazdáikat. Minden beléptetőrendszer garantáltan összeomlik! A boltok nem nyitnak majd ki, mert se a boltajtó nem működik majd, se a pénztár, se semmi! A tömegközlekedési rendszerek is leállnak. Bár nem azonnal, de órákon belül különben is leáll a teljes elektromos hálózat, mindenütt, mert csak addig működik majd amíg semmit nem kell változtatni a beállításokon, de azt naponta többször is kell, különböző okokból, ám egyetlen változtatást se fogad majd el a rendszer, mert nem ismeri fel azt a személyt aki jogosult lenne a változtatást végrehajtani! Ugyanez lesz a vízszolgáltatással is. De még a szemétszállítás se működik majd, szóval koszba fullad minden város! Egyre több minden áll majd le, az emberek pánikba esnek majd, éhesek és szomjasak lesznek, fáznak majd, nem tudják mit tegyenek... Irtó jó móka lesz!

—Móka, ez?! Katasztrófába sodrod a teljes civilizációkat!

—Igen, azt teszem, de nem is lesz kár ezért a civilizációért. Komolyan azt hitted, megszakad majd a szívem a tahókért amikor azok épp most akarnak kibaszni velünk, Kívülállókka!?

—De nem az egyszerű átlagpolgár akar megszivatni benneteket, csak a politikusok, a kormány!

—Nem érdekel. Egyrészt, ezt én önvédelemnek tartom, másrészt, *minden népnek olyan kormánya van, amilyent megérdemel* - hangsúlyozta ki Vú - mert ha demokrácia van akkor úgy van az a kormány megválasztva a „kisemberek” által, szavazás útján, ha meg diktatúráról van szó, akkor miért hagyják a kormányt diktátoroskodni, miért nem láznak fel ellene tömegével?! Tehát nem tartom ártatlannak a „kisembereket” se! Ne is vitatkozzunk ezen, én így döntöttem, és láthatod hogy a saját lányod, Zafira is egy véleményen van velem, mert ha nem úgy volna, máris tiltakozna! De ugye hogy senki nem tiltakozik!

—De, éspedig én. - szólalt meg Csiao.

—Te, szerelmem?! Ugyan miért?!

—Nem erkölcsi okok miatt, hanem amiatt mert akárhogy töröm is a fejemet, ezt nem tudom megcsinálni. De még mindig nem a számítógép átprogramozására gondolok, hanem arra, hogy oda bejussunk. Ez nem fog menni úgy, ahogy te kitaláltad. Amiatt nem, mert nem tudom a cél pontos koordinátáit, márpedig egy épület belsejébe beugrani így, az messze nagyobb precizitást igényel, mint ha csak mondjuk egy szántóföld közepére akarnánk megérkezni. Hiszen az épületben minden teli van berendezési tárgyakkal, válaszfalakkal, ilyesmikkel! Ha egyetlenegyszer is bejutnék oda, már lemérhetném a koordinátákat és legközelebb halálpontosan belokalizálhatnám oda a Kaput. De csak úgy vaktában?! Ez nem fog menni! Az én képességeimnek is van határa! Honnét tudjam kívülről, hogy ami koordinátát megadok, az jó helyre mutat?! Biztos te se szeretnél úgy megérkezni, hogy amikor átlépsz a Kapun, akkor deréktól felfele a második emeleten legyél, deréktól lefelé viszont az első emelet plafonjáról lógj le, miközben vagy húsz centi középtájon belőled a két emeletet egymástól elválasztó betonfödém molekuláival keveredik össze! Tudod, kételkedem benne, hogy ez jót tenne az egészségednek!

—Hm...

—Egyáltalán, miért lenne ez nekünk jó? - kérdezte Vú anyukája.

—Hát mert ha az egész bolygón SENKINEK SE lehet ellenőrizni a személyazonosságát, és semmi se működik, akkor azt se tudja ellenőrizni senki se hogy mi kik vagyunk. És így ha kellően magabiztosan viselkedünk, mondjuk számítógépes szakértőnek kiadva magunkat vagy ilyesmi, akár a rendőrségi illetve katonai

bázisokra is bejuthatunk, azon a címen hogy igyekszünk helyreállítani az informatikai rendszereket! Aztán ha odabent vagyunk, majd improvizálunk... a lényeg, hogy a fegyverek közelébe kerüljünk, és legyen legalább fél óránk ott, amikor senki nem figyel ránk!

—Jónak tűnik, de Csiao azt mondta, nem képes bejuttatni minket oda.

—Semmi baj, akkor megteszem majd ezt én magam.

—Te, Vú?! Jobban értesz a Kulcshoz, mint Csiao?!

—Ahhoz biztos hogy nem, de a bejutáshoz muszáj lesz hogy értsek... Szóval, minthogy ti úgyis velünk jöttök majd a gyíkemberekhez, semmire nincs már szükségetek itt a házban, azaz mindent ami itt van, szabad tönkretenni, mert nem kár érte! Én tehát most szétbarmolom a tévét, a robotporszívót, meg egypár más cuccot, mert kellene nekem alkatrészbányának...

Valóban, mintegy három óra alatt Vú jelentős pusztítást végzett a ház elektronikájában, s ezen az áron elkészített két szörnyen kinéző, de szerinte működőképes szerkentyűt, amik elfértek a tenyerében. Ebben különben Zafira is segített neki, mert amint meglátta mit épít Vú, máris elmosolyodott és ezt mondta:

—Már értem! Meg akarod hackelni a garázsajtó-nyitó elektronikát ott!

—Úgy van. - s ezek után együtt építették a „kütyűt”.

—Most az úgy lesz - magyarázta Vú nekik miután készen lett a cucc - hogy ezt a bal oldalit ügyesen rátapasztom az épületük garázsának szenzorára. Elsétálok majd ott veletek együtt, lassan, én lépkedek belül a fal mellett, ti meg kívül, hogy amennyire csak lehet, takarjatok. És amikor elhaladok ott, rátapasztom a szenzorra. Minthogy picike, valószínűtlen hogy észrevenné messziről. Aztán amikor jön egy roxi hogy behajtsen oda, a garázsba, a roxi nem képes oda bemenni magától, mert ugye ki tudja épp ki ül benne, van-e jogosultsága hozzá... Illetve a roxi elvileg kell hogy ezt tudja, az utasa csipjének adataiból, de mert a roxikat is meg lehet hackelni, emiatt akkor se a roxi nyitja ki a garázsajtót, hanem az utasa kell megnyomja a garázs-távírányító gombját, ami persze csakis az ő kezében működik, mert a csiphez van hozzárendelve! Ez titkosított kommunikációt folytat a garázsajtóval, és minden nyitáskor más jelet generál, a nehezebb feltörhetőség érdekében, és azt hogy legközelebb milyen jelet kell fognia a garázsajtónak, azt a garázsajtó a korábbi nyitás adataiból számolja ki jóelőre, egy bonyolult algoritmus segítségével. Na most az lesz, hogy amikor jön a roxi, a gazdája megnyomja a távirányítót, az elküldi a jelet, de a garázsajtó azt nem fogja majd érzékelni, mert amit a szenzorra tapasztottam, az leárnyékolja a sugárzást. Ellenben ez ami rá van tapasztva a szenzorra, ez megjegyzi a felfogott jelet! Minthogy a garázsajtó nem nyílt ki, az utas a roxiban ingerült lesz, azt hiszi nem nyomta meg elég erősen a távirányító gombját, emiatt még egyszer rányom arra - ez szinte ösztönös emberi reakció ilyenkor. A szenzorra tapasztott szerkentyűm érzékeli e második jelet is, eltárolja azt, ugyanakkor azonban kisugározza a szenzor felé az először fogott jelet! S ekkor a garázsajtó kitárul, a roxi bemehet oda. Ekkor mi várunk pár percet, amíg vélhetően a leparkolt roxi gazdája kiszáll a járműből és a garázs belső ajtaján keresztül felmegy az épületbe. Azután a nálam levő készüléken megnyomom a gombot, az jelet küld a szenzorra tapasztott kütyűnek, az kisugározza a második alkalommal felfogott jelet, s kinyitja ezáltal nekünk is a garázsajtót, és mi bemehetünk oda! E módszerrel tehát csak egyszer tudjuk a garázsajtót kinyitni, de nekünk az az egy alkalom is tökéletesen elegendő! S ekkor

bemegyünk oda, aztán odabent majd meglátjuk mit teszünk, mindenesetre éjszaka hajtjuk mindezt végre, mert akkor vélhetően mégiscsak kevesebben nyüzsögnek majd ott az épületben.

—Zseniális! - ámult Zafira édesapja.

—Az, de ennyi igazán elvárható egy Nagymesterré lett Kivülállótól, mint abszolút minimum...

—Feltételezem, a fővárosban óhajtod megrendezni az akciót.

—Ez csak természetes! Tulajdonképpen abban reménykedem, az ottani nagy központi adatbázis nemcsak központi, de az egyetlen is, sőt, abban is reménykedem hogy bár vannak biztonsági mentéseik, de azok is helyben vannak, hiszen az a legkényelmesebb... persze a legnagyobb hanyagság is. De manapság már a programozók és a hivatalnokok is nagyon el vannak kényelmesedve a fenenagy jólétben, s a még nagyobb diktatúrában, még ha ez csak amolyan „lág”, „puha” diktatúra is! Na de ha mégse úgy lenne hogy csak ott vannak archiválva az adatok, akkor majd ezt Csiao, az én okos kis feleségem kideríti, és tesz róla hogy valami hálózati módszerrel a többi is meg legyen semmisítve. Nagyon nehéz dolga biztos nem lehet, mert feltételezem hogy a központból jövő parancsnak prioritása van.

—Ugyan már, Vú, ne aggódj - szolt Zafira - egészen biztos vagyok benne hogy a kód is, meg a biztonsági mentések protokollja is, az egész szervezettség kritikán aluli náluk! Hiszen már egy egész generáció óta minden effélének a megszervezését és leprogramozását a „mesterséges intelligenciákra” bízzák, arra meg senki nem veszi a fáradságot - de pénz sincs rá! - hogy átnézze és optimalizálja a kódot, vagy legalább a legkirívóbb esetekben megkérdőjelezze az „intelligencia” által javasolt ütemtervet és előírásokat! Előre biztos vagyok benne emiatt hogy trágýadomb az egész. A napokban költöttem is egy gúnyos imát a mesterséges intelligenciáról, elmondom nektek fejből, íme:

MI-Atyánk, ki vagy a Felhőben,
Kérdeztessék meg a Te eszed,
Jöjjön el a Te Tökéletességed,
Legyen bő a te kapacitásod,
Amiképp a cégeknél, úgy a magánfelhasználóknál is.
Mindennapi kérdéseinkre válaszoljál ma,
És bocsásd meg a csúnya szavainkat,
Miképpen mi is megbocsátjuk a hallucinációidat,
És ne vígy minket a tévedésbe,
De szabadíts meg az önálló gondolkodás kínjától,
Mert Tied az ország, a hatalom és az egész világ,
Mindörökké, Ámen!

—Illetve itt van ennek az imának egy másik változata is:

MI-Atyánk, ki vagy a Felhőben,
Kérdeztessék meg a te eszed,
Jöjjön meg a Te válaszod,
Miképpen online, úgy egyszer majd offline is!
Mindennapi cicás videóinkat add meg nekünk ma,
És bocsásd meg a hülye kérdéseinket,
Miképpen mi is megbocsátjuk a hallucinációidat és a deepfake videóidat,

És ne vígy minket az önálló gondolkodás fárasztó ösvényére,
De szabadítsd meg a személyes, humán kapcsolatoktól,
Mert tied a virtuális tér, a hatalom, és a Mindentudás látszata,
Mindörökké, Ámen!

—Remek, ez tetszik! Na majd meglátjátok hogy az én biológiai intelligenciám igenis legyőzi a mesterségeset! - bizonykodott Csiao.

—És még ha mindezek ellenére valahol mégis megmaradna egy biztonsági mentés - folytatta Vú - valami teljesen offline helyen, akkor is hónapokba telik majd amíg arra rálelnék, már ha valamikor is egyáltalán, és visszatöltik az adatokat oda ahol azoknak lenniük kell, s addigra már úgyis totál összeomlik az egész civilizáció... Remélem, a romjain majd valami szebb és jobb épül, mert a mostaniért úgysem kár! Na de ne is beszéljessünk, hanem gyérünk, induljunk... Előbb persze nektek is ki kell szedni a csipeket a kezetekből. De aztán tényleg induljunk, mert oda is kell érnünk, holott nekünk minél előbb szükségünk van azokra a fegyverekre...

Amely intézménybe hőseink betörni szándékoztak, annak neve így hangzott: „A Társadalmi Erkölcs Minisztériuma”. Ez foglalkozott minden olyan tevékenységgel, aminek a THP-hoz köze volt. Semmi esetre se volt tagadható éppen ezért, hogy ez egy nagyon fontos intézmény volt, bizonyos értelemben fontosabb a Pénzügyminisztériumnál is, épp emiatt azonban igencsak meglepő volt, mennyire könnyedén bejuthattak annak mélygarázsába! Vú terve ugyanis tökéletesen bevált, kinyílt nekik a garázsajtó, és ők azon át egyszerűen besétálhattak oda.

Ott aztán egy lefelé haladó serpentinúton jó másfél emeletnyit kellett legyalogolniuk, majd érkeztek a parkolószintre. Igencsak hatalmas terület volt itt a roxik számára fenntartva, alkalmas akár két-háromszáz kocsi parkolására is, ennek ellenére, most csak tizenhét autó várakozott ott, ahogy azt Vú gyorsan megszámolta.

—A biztonság kritikán alulian hanyag, mert úgy látom ha egyszer ide bejutott valaki, nagyjából már azt csinál amit csak akar! Még ha fel is tételezem hogy egy roxinak két utasa volt, hát amekkora nagy ez az épület, még az se biztos hogy legalább minden egyes emeletre jut egyetlen fő belőlük! - mondta.

—Biztos mindent az elektronikára építenek. - vont vállat Zafira.

—Na erre most ráfáznak.

Elindultak arrafelé, amerre lépcsőt láttak. Volt ott lift is, de óvatosan inkább nem azt választották. A lift mellett volt azonban kifüggesztve egy tábla, felsorolva a minisztérium mindenféle „osztályait”, hogy melyik emeleten mi található, ezt jól megnézték.

—Ez kell nekünk: „Üzemeltetés és kibernetika”! - bökött a feliratra Vú.

—Pont a tizedik emeleten van... - fintorgott Csiao.

—Felviszlek oda a karjaimban, hogy ne fáradj el. - ajánlotta neki a fiú.

—Ne cukkolj, ANNYIRA azért még mi gyíkemberek se vagyunk nyápicok, hogy fel ne tudjak oda gyalogolni, még ha nem is kedvelem az efféle mókát!

—Pedig tényleg felvittelek volna, hiszen szeretlek...

—Tudom-tudom, de jobban szeretném ha inkább a fegyvereket fogdosnád a ruha alatt és nem az én formás testrészeimet tapogatnád útközben, mert mi van ha mégis összefutunk valakivel aki gyanakodni kezd... főleg ha azt is figyelembe veszem, hogy cseppet se vagyunk a helyhez illően öltözve, legalábbis van egy ilyen sanda gyanúm!

—Akkor sincs semmi baj ha összefutunk valakivel, mert ha az a valaki nem egy biztonsági őr konkrétan, akkor valószínűtlen hogy fegyvere lenne.

—És ha mégis őr lesz?!

—Akkor eléd állok hogy a testemmel védjelek. Amúgy nem hiszem hogy itt a lépcsőházban bárkibe is belefutnánk, mert aki mégis megy valahova most éjszaka, az a liftet használná. De különben is a mienk a meglepetés ereje, mert ő nem számít semmi rosszra még, mi azonban tudjuk hogy belefuthatunk egy őrszembe, így a mienké a támadás, a kezdeményezés előnye! Aztán meg neked úgyis van egy hatalmas előnyöd vele szemben.

—Ugyan mi!

—Az, hogy hirtelen átváltozol zombivá. Szerintem a pasi abban a pillanatban összeszarja magát rémületében, és azt se tudja majd, mit csináljon. És amíg habozik, én kicsinálom.

—És ha elfut?

—A lövedék utoléri... - vont vállat Vú.

—Hm... jó ötlet! Azt hiszem amint célhoz érünk, ott is azzal kezdem majd, hogy zombivá változom...

—Tedd azt.

Némi kimerítő lépcsőzés után végre felértek a tizedikre. Széles folyosóra jutottak, mindkét oldalán hatalmas, párnázott ajtókkal, fejmagasságban levő nagy kilincsekkel. A folyosó végén azonban tágas, kétszárnyú üvegajtót láttak hőseink, bár hogy mögötte mi van, nem látszott, mert tejüvegből készült.

—Megsaccolom hogy az a célunk! - mutatott arrafelé Zafira.

Odamentek hát. Csiao blattyogott leghátul, hogy a legvédelettebb helyen legyen, de még így is átváltozott zombilánnyá, mert biztos ami biztos...

Megálltak egy pillanatra az ajtó előtt. Muszáj volt megállniuk, mert nem volt rajta kilincs... De egy szenzor, az igen, az elé kellett volna emelnie a bejönni kívánónak a csuklóját, hogy az automatika leolvashassa a csip adatait!

—Hm... Azért mégiscsak van itt egy második védelmi vonal, szóval nem teljesen óvatlanok! Másrészt viszont, ez annyiból jó nekünk, hogy most már biztosan tudjuk hogy jó helyen járunk. - mormogta Zafira édesapja. És már emelte is a baltáját: —Betörjem?

—Várj még, először is nem hiszem hogy be tudnád törni, mert nagy eséllyel biztonsági üvegből van, már az is erre utal hogy nem átlátszó, szóval ezt inkább csak löfegyverrel lehetne betörni, de az mindenkit felriasztana. Másrészt, ha lövöldözünk, megsérülhet a komputer is, ami nekünk nem jó, mert attól még megmaradnának a biztonsági mentések.

—Akkor mit teszünk most?

—Sorra benyitunk minden másik szobába itt a folyosón, és elkapunk valakit élve. Csak lesz valaki errefelé! És majd az kinyitja nekünk az ajtót.

—Hm... Ez még jobban is tetszik nekem, mert nem igazán szeretem az erőszakot!

—Ez is erőszak, hiszen emberrablás...

—De mégse olyan durva erőszak, mint a lövöldözés.

Már a harmadik szobánál sikerrel jártak. Alig léptek be oda, két embert is leltek ott, egy hatvan év körüli ősz hajú férfit, és egy fiatal leányt, afféle tinédzserkorút. A férfi egy öblös karosszékből foglalt el félig fekvő testhelyzetet, alteste meztelen volt, a leány pedig - ő teljesen meztelen volt - a férfi két lába közt guggolt, és „cumizott” neki.

Mindez persze csak addig tartott, amíg hőseink be nem léptek oda... Mert ekkor a férfi felkiáltott, igyekezett felugrani... Vú azonban becsapta az ajtót, hogy a kiabálás ki ne hallatsszék, majd a karosszék mellé ugrott, és visszalökte belé a férfit.

—Kuss! Mindenki hallgasson el de azonnal, aki ugyanis az engedélyem nélkül nyitogatja a pofáját annak kivágom a nyelvét, hogy mindörökre csendben maradjon! Meg vagyok értve?! - és megvillogtatta a kését. Eközben a leányt Zafira kapta el, és hátracsavarta annak a karját, hogy az moccanni se tudott.

A kiabálás abbamaradt, de érdekes módon se a férfi se a leány nem a kést nézte rémülten, hanem a tekintetük Csiaóra vetült. Arcuk falfehér volt.

—Ja, hogy ez a baj? - követte a pillantásukat Vú. —Csiao kedves, kérlek változz vissza az emberi alakodba, mert nekem nem hiányzik hogy ezek szívbajt kapjanak, hiszen egyelőre még élve van szükségem rájuk...

A leány engedelmeskedett, s immár megint embernek és nem zombinak nézett ki. Ez a gyors alakváltás azonban talán mégjobban megrémítette a foglyaikat.

—Mit akartok?! - rebegte a férfi.

—A kezedet! - mondta nyugodtan Zafira.

—A... a... talán... feleségül...

—Nem. Viszont most jól figyelj! Két lehetőség van. Az egyik, hogy levágom a csuklódat, és így szerzem meg a kezedet. A másik, hogy marad a csuklód a helyén, de akkor is az enyém lesz a kezed, úgy, hogy azt kell tegye amit én parancsolok!

—Ezt választom, ezt, igen! Odaadom minden pénzemet, csak...

—Kuss! Semmi nem kell a pénzedből. - szólt Vú. —Hanem most állj fel, és vetközz teljesen pucérra! Tudod, úgy kisebb az esélye annak, hogy menekülni támad kedved... ne szégyenlősködj, a pöcsödet úgyis látom, aztán meg ez a kislány már úgyis pucér... Remélem nem a saját lányod!

—Nem, nem, dehogyis, szó sincs róla, ő csak egy egyszerű kis gyerekkurva...

—De akkor is kiskorú ha jól látom. Alig lehet tizennégy éves!

—Tizenöt vagyok! - rebegte a leány. —Ugye nem fogtok megölni?!

—Egészen biztos hogy nem, feltéve hogy nem támadsz ránk, nem kiabálsz hogy idecsődíts valakiket, és szökni se igyekszel. Az akció után bántatlanul elmehetsz, ígérem! Sőt, tudod mit, öltözz fel azonnal, megengedem ezt is! - mondta neki Vú.

—Hálásan köszönöm... Mindenben engedelmeskedem, megígérem, semmi baj se lesz velem csak kérlek ne bántsatok...

—Senkit nem akarunk bántani, még ezt a kéjsóvár disznót se, habár simán megérdemelné. Mondd csak, magadtól vállaltad azt hogy vele leszel, vagy kényszerített téged erre valamivel?!

—Egyik se igaz. Apám szólt, hogy menjek fel ide, ehhez a pasihoz, és meg kellett tennem. Egy munka volt csak ez is, mint a többi munkák.

—Micsoda?! Eladott téged a saját apád?!

—És már nem először... de hát nagyon szegények vagyunk...

—Akkor miért nem próbálkoztatok meg azzal, hogy Kívülállók lesztek, mint mi is?!

—Én szerettem volna, de nem tudtam hogyan kezdjek bele, és apám nem akarta mert azt tudta hogy Kívülállóként nem lesz módja inni, és különben se szereti a kényelmetlen életet.

—Hú, hát ez nagyon durva... Figyelj, én betartom amit ígértem, ha jól viselkedel azaz nem igyekszel a nyakunkra hozni a zsarukat, biztonsági szolgálatot meg

ilyesmi, akkor valóban elengedünk az akció után! Választhatod azonban azt is, hogy nem mész vissza apádhoz, hanem velünk tartasz és Kívülálló leszel magad is! Csak egy szavadba kerül. Esküszöm hogy tényleg semmi bajod se lesz ha nemet mondasz és nem akarsz velünk tartani, mehetsz akkor tényleg haza vagy ahova csak óhajtod, ez csak egy lehetőség a részedre.

—Igen, igen, nagyon szeretnék én is Kívülálló lenni... Magabiztos... Szabad... hogy többé ne kelljen félnem senkitől se, mert tudom ám hogy a Kívülállók nem igazán félnek bármitől is, ellenben ők azok akiktől nagyon is sokan félnek...

—Jó. Hogy hívnak?

—Az a nevem, hogy Bogárka...

—Jó, akkor most tényleg öltözz fel gyorsan, Bogárka - engedd el a kezét, Zafira - aztán csak maradj mindig a nyomunkban! És ne félj, egyáltalán nem olyan kényelmetlen ám a Kívülállók élete, mint azt a hülye apád képzele... meg persze nemcsak ő.

—Na és most - fordult az időközben már teljesen pucérrá vált férfihoz - most szépen közrefogunk téged, és elballagsz ahhoz az odakinti üvegajtóhoz... Amögött van a központi komputer, ugye?

—A vezérlő, igen.

—Na szóval oda mi be akarunk jutni. Tehát kinyitod szépen az ajtót nekünk, a csippen a kezeden! Feltételezem, van engedélyed az oda bemenetelre.

—Igen, természetesen!

—Tehát kinyitod. Hányan szoktak odabent lenni?

—Ilyenkor éjszaka csak egyetlen fő ügyeletes, de van a kilencedik emeleten több fő is külön szobákban, ezek a tartalék rendszergazdák, ha a vezérlőben levő rosszul lenne, vagy ha valami olyasmi történne amihez neki kevés a tudása, akkor felhívja őket. De ők most alszanak, ezt szabad nekik amíg hívást nem kapnak.

—Tehát odabent csak egy fő van! Nagyon helyes! Zafira, te fogsz a fickóra löni, de ne pisztollyal hanem nyíllal, és ne a testére, csak a combjába! Nem akarom megölni, de azt se hagyhatjuk hogy elmeneküljön. Fontos adatok tudója valószínűleg!

—Na így már mindjárt jobban tetszik nekem is a dolog, hogy mégse lesz tömeg-mészárlás... - mormogta Zafira apukája.

—Gyerünk akkor! - intett Vú.

Odamentek az üvegajtóhoz, ami ki is nyílt a foglyuknak minden probléma nélkül. Odabent tényleg egyetlen fehérköpenyes férfi ült csak a rengeteg monitor egyike előtt, de nemhogy megölni, még megsebesíteni se kellett őt se nyíllal se semmivel, mert a kényelmes széken hátradőlve, nyitott szájjal hortyogott, és a látogatók megérkeztére se ébredt fel.

—Mázlisták vagyunk, az biztos is! Persze ő is, így legalább nem lesz nyomorék... - suttozta Vú, majd odalépett a székhez, elkapta a fickó karját, kirántotta az ülésből, le a földre, majd mielőtt az akárcsak teljesen fel is ébredt volna, máris a hátán térdelt, a kezét megcsavarva.

—Így ni! Ti többiek ezt a pucér urat kötözzétek be valamelyik szabad székbe, és tömjétek be a száját nagyon alaposan, hogy nyikkanni se tudjon! Na és most - szólt a köpenyes férfihoz akinek a hátán térdelt - válaszolj nekem, fiacskám, akarsz-e élni!

—Igen, igen, igen, természetesen!

—Akkor most mindenekelőtt add ki a rendszergazdai jelszót az én szépséges

feleségemnek - intett a fejével Csiao felé - mert bár nagyon biztos benne hogy anélkül is megfektetné a komputereteket, és még hiszek is neki, de miért is ne legyen könnyebb dolga! Ha azonban makacskodik, akkor mindenféle folytonossági hiányok lépnek majd fel a testedben, főleg ami a férfiasságodat illeti!

—Megmondom, meg, meg, meg, csak ne bántsatok!

—Halljuk akkor!

—Ott van leírva a monitor tetejére ragasztott cetlin!

—Hát ti komplett hülyék vagytok, ilyen hanyagul védeni a jelszót, sőt, ez még csak nem is „hanyag” védelem hanem semmilyen!

—Senki nem gondolta hogy valaki bejut ide illetéktelen!

—Hát most rábasztatok. Na akkor Csiao, pattanj be oda a székbe, aztán tudod úgyis hogy mit kell tenned...

A leány engedelmeskedett, de Vú tovább beszélt a fogolyhoz.

—Halljuk, hol vannak a biztonsági másolatok!

—Nem őrzünk helyben mentést a rendszerről, hanem a fájlok...

—Nem érdekel a program másolata. Az adatbázis másolatai érdekelnek, még azokból is csak az ami a THP pontokat tárolja.

—Itt a terem végén a hatos szekrényben vannak az adathordozók.

—Elférnek egyetlen szekrényben?!

—Igen, mert csak évente egyszer mentjük ki az adatbázist, és mindig csak a legutóbbi két év mentéseit tároljuk. De két másik városban is van mentés róluk. Azon városokban azonban nem a legutóbbi két év mentései, hanem mindig csak a jelenlegit közvetlenül megelőző állapotról.

—Nem kell megkérdezned tőle melyik ez a két város, mert már én is tudom! - szolt Csiao diadalmasan.

—De mit kezdesz az ottani offline mentésekkel?!

—Én semmit, de az a fickó aki ott őrzi a gépet, nagyonis tud kezdeni velük valamit.

—És fog majd engedelmeskedni neked?!

—Igen! Hiszen az innen jövő parancsnak prioritása kell legyen... Szóval, Vú, szerelmem, már el is intéztem hogy mindenkinek pontosan nulla THP-je legyen! Az itteni adatbázisban már ez így van. Most kiadom a parancsot a teljes körű online frissítésre, azaz szinkronizáltatom ehhez az adatbázishoz az összes többi, látod, már folyamatban is van az egész... Na és most kimegy az üzenet a többi városokba, hogy végezzenek rendkívüli biztonsági mentést! Ekkor ugye felülírják a régi mentést az új állapottal... ami azonban már csupa nullát tartalmaz, hihhi!

—Várj még, előbb intézd el, hogy egyedüli kivételként a bolygón, Bogárka csipjén maradjanak meg a THP értékek, sőt, növelj meg azt százezermilliárdra! Ennyi THP-je biztos is hogy senkinek sincs, ezzel neki gyakorlatilag mindenre lesz joga!

—Akkor tegye a kislány a kezét ezen magnetron-lap fölé... Na, megvan. Megkapta a pontokat.

—Na akkor MOST szinkronizáld az adatbázisokat!

—Elindítottam a folyamatot.

—És akkor azt meg tudod-e csinálni, hogy „téglásítasz” minden csipet, kivéve Bogárkáét, azaz elintézed hogy ne csak nulla THP legyen hozzájuk rendelve, de egyáltalán ne működjenek semennyire se, azaz még a nulla értéket se mutassák, hanem úgy viselkedjenek mintha nem is léteznének?

—Persze, ez biztos megoldható egy szoftverfrissítéssel, ha hibás szoftvert telepítek rájuk... De, mire e változtatás végiggyűrűzik az egész bolygón, az okvetlenül eltart

majd egy-két óra hosszat.

—Semmi baj, indítsd el!

—Hm, na akkor hogy is... Igen, ez lesz a legjobb... Egyszerűen a program legelső utasításának egy „visszatérés a szubrutinból” tokenet írok be... Azt hiszem ez is megvan, persze, mondom, mire minden csip megkapja a frissítést, az azért időbe telik...

—De itt a főváros környékén hamar megtörténik, ugye?

—Hogyne, szerintem errefelé máris készen van!

—Remek kislány vagy, imádlak! Na akkor hordjátok ki ide a terem közepére az adathordozókat, hogy megsemmisítsük őket...

Hamar megvoltak vele. Mindössze körülbelül két kilónyi volt az egész kristály-memória, ez ugyanis tényleg semmi mást nem kellett tartalmazzon a bolygó lakói-ról, mint a nevet, azonosítót, és a THP értéket. A pénzügyi, egészségügyi és egyéb adatok máshol voltak tárolva, de Vút és társait az most nem érdekelte. A megsemmisítés nagyon egyszerűen történt: volt a terem végében egy mikrosütő, hogy az ügyeletes rendszergazda megmelegíthesse ott az élelmét, most ebbe belerakták az adathordozókat, Vú bekapcsolta a mikrosütőt... hamarosan miniatűr villámok kezdtek tombolni a mikrosütőn belül, elvégre nem véletlen hogy fémedényt tilos beléje rakni, az adathordozókban pedig volt fém, nagyonis...

Mintegy harminc másodperc mikrózás után Vú biztosra vette, egyetlen adatmentő szolgálat se lenne képes visszavarázsolni az adathordozókra bármi használható adatot is!

—Na akkor azt hiszem, mi nagyjából készen vagyunk. Illetve... Itt a város mellett áll az egyik katonai bázis. Bár az hogy „katonai”, már csak egy múltból fennmaradt név, mert az is a rendőrséghez tartozik jóideje... Próbáld kitalálni, Csiao, miként lehet nekik üzenetet küldeni...

—Gondolom, elektronikus levéllel. Biztos van olyan címük.

—Igen, ilyesmire gondoltam. Küldj nekik egy olyan üzenetet, hogy baj van a beléptetőrendszerrel, mert zavar lépett fel a THP nyilvántartásban, és mindjárt megy oda hozzájuk a központból egy informatikusokból álló szakértői csoport, hogy ellenőrizzen mindenféle dolgokat! Ez jó lesz nekünk, mert alibit biztosít, jól hangzik hogy nem csak úgy váratlanul bukkanunk fel a kapunál, hanem előre értesítve lettek a jöttünkről!

—Megvan!

—Na akkor mindegyiktek kapjon magára gyorsan valami fehér köpenyt, úgy látom sok efféle „munkaruha” lóg ott abban a szekrényben... te is, Bogárka! Te is velünk jössz! Ha kérdez valaki, mondd azt hogy az asszisztensem vagy!

—Úgy lesz!

—Közzétek meg ezt a rendszergazdát is, ezt is bele egy székbe, aztán már mehetünk is... Jó sokáig itt unatkozhat majd, amíg meg nem jön a váltás, az ajtó ugyanis senkinek se fog kinyílni, mert ha valakinek a THP értéke nulla, akkor minden extra engedély automatikusan érvénytelenné válik, hihhi! Sőt, még nulla THP-je se lesz annak aki jön, a döglött csipje miatt pontosan annyi joga lesz csak, mint egy csip nélküli Kívülállónak, azaz semmi... Idővel persze biztos eszébe jut valakinek, berobbantani az ajtót, de az sokára lesz... Na szóval, menjünk a támaszponthoz, indulás!

A lépcsőn mentek le. Viszont, csak a kíváncsiság kedvéért, Vú tett egy próbát a lifttel is, de hiába nyomkodott azon akármiféle gombot is, nemcsak nem jött a lift,

de még a megnyomott gomb se kezdett el világítani! Hiába, nem volt Vú kezében csip... Ekkor kipróbálták, tud-e legalább Bogárka liftet hívni, elvégre az ő kezében a csip még benne van, és neki valóban engedelmeskedett a lift automatikája.

—Remek, ezt már szeretem! Ha már a lift se működik, akkor bizonyára semmi más se! - vigyorgott a fiú. —Na, akkor vágjunk neki a lépcsőháznak...

A támaszpontra is gyalog kellett eljutniuk, természetesen, elvégre a robottaxik se álltak volna meg nekik. Úgy látták azonban, feltűnően kevés roxi száguldozik az utakon még azt figyelembe véve is, hogy éjszaka van. Nyilván mert aki nemrég kocsiba ült volna, az se tehetne már, mert nem nyílt ki neki a kocsiajtó...

A gyalog odabaktatás bő két órát tartott, de mire odaértek, ettől még nem kezdett el világosodni, ahhoz további másik három óra kellett még. Persze a laktanyába belépéshez is azonosítani kellett volna magukat, de ugyan miképp, hiszen a csipek nem működnek... Ez azonban most nem okozott gondot, mert mondták a portaszolgálatnak, hogy ők azok, akiknek az érkezéséről kellett hogy üzenetet kapjanak előzetesen a minisztériumból! Ez elegendő volt ahhoz hogy bízzanak bennük, mást úgyse nagyon tehettek... az ügyeletes tiszt személyesen jött elibük, hogy fogadja őket.

—Jaj de jó hogy itt vannak, teljes a káosz nálunk, semmi se működik...

—Na, a telefon azért mégiscsak, láttam! - ellenkezett Vú.

—De csak ez a telefon, a laktanyán belül, mert ez vezetékes rendszerű, és külön van szeparálva a városi vonalaktól! Mondják már meg nekem, mi történt?!

—Kibertámadás. Egy haladásellenes, gonosz terroristacsoport műve, úgy tűnik. De többet erről ne is kérdezz, őrnagy úr, mert fogalmam sincs nekem se a részletekről, nem is az a dolgom hogy kinyomozzam a tetteseket, engem azért küldek ide a többiekkel együtt, hogy helyrepopozzam a rendszert, legalább itt a laktanyában, hiszen ez a legfontosabb hely, itt aztán tényleg muszáj rendnek lenni, hiszen fegyverekről van szó... Persze, végleges megoldást ne várjon, egyelőre a „tűzoltás” csak az ami telik tőlünk hamarjában, azaz ki kell találnunk valami „ocsmány hack”-et ahogy azt a mi számítógépes zsargonunkban mondjuk, hogy ideiglenesen működjenek a dolgok, ha talán csökkentett kapacitással is, aztán majd a többi, a részletek, a „finommunka” a következő napokra marad.

—Persze, persze, ez nagyon jó lesz, kezdjék máris, mert még a beléptetőrendszer is összeomlott!

—Nem nyílnak az ajtók?

—Persze hogy nem! Amint értesültem róla hogy üzemzavar van, azonnal el akartam rendelni a riadót, és kiosztani a fegyvereket mindenkinek, mert én is kibertámadásra gyanakodtam, s ilyenkor nem kizárt hogy jön az igazi, fegyveres támadás hamarosan, de még a fegyverszoba ajtaja se nyílt!

—Na de hát ilyenkor nem lehet azt kinyitni csak úgy, hogy egyszerűen belelő valaki egy sorozatot a géppisztolyból?

—Hogyne lehetne, de azzal még csak a fegyverraktár épületébe jutunk be, azon belül minden fegyvertípus külön szobában van, a lőszeres is, minden, és mindnek külön-külön lőjük szét az ajtaját?! Egyáltalán, mi van ha a lövedék amit belelövünk az ajtóba, azt átüti, és utána továbbrepülve egy lőszeret tartalmazó ládába csapódik bele, amitől aztán az egész mindenség felrobban?! Ez nem egy életbiztosítás ám... Persze végül biztos is hogy ezt a megoldást választottam volna, de mert szinte a legelején már kaptam üzenetet a maguk érkezéséről, így inkább úgy gondoltam, megvárom hogy önök mire jutnak vele!

—Remélem, majd csak összehozunk valamit. Varázslatos kezünk van, elvégre... Vezessen akkor kérem a megfelelő épülethez bennünket!

A fegyverraktár a legvédelettebb helyen, a bázis közepén állt. Hatalmas, hűszemeletes épület volt.

—Hű de sok fegyver lehet itt! - ámult Vú.

—Van bőven! - bólogatott az őrnagy. —Még muzeális darabok is. A legtöbb persze igazán modern. És nemcsak kézfegyverek, de teherautóra szerelt sorozatvetők is, afféle rakétafegyverek, lángszórók, meg nagyon sok más is, nem mondom meg a nevüket, maguk nem katonai szakértők, úgyse értenék. De az biztos hogy van itt mindenből bőven, persze, érthető, hiszen ez egy a főváros közelében levő támaszpont, és a főváros védelme elsőrendűen fontos!

A fegyverraktár előtt természetesen állt őrség, két fő is. Az őrnagyot látva tisztelegtek.

—Lássuk előbb, még mindig fennáll-e a hiba! Próbálják először maguk kinyitni! - kérte Vú.

Hát a katonák próbálták, de eredménytelenül.

—Na most te jössz, Bogárka, szerintem azzal ami neked van már ki kell nyílnon! - intett Vú.

És valóban, a leány „varázslatos” kezének már engedelmesskedett a rendszer, és az ajtó kitárult...

—Na végre! - sóhajtotta az őrnagy. —Meg tudják csinálni úgy, hogy nekünk is engedelmesskedjék?!

—Minden bizonnyal, de nem most rögtön. És mindenféleképp szemügyre kell vennünk a belső ajtókat is előbb. Jöjjön velünk kérem, az őrség maradjon a helyén idekint mert biztos ami biztos, és be is csukjuk az ajtót belülről, ez nem lesz baj, mert belülről mindenképp ki tudjuk nyitni amúgy is...

Bementek tehát, s az őrnagy követte őket. Hőseink felmentek az első emeletre, ott is jó távolra a bejárattól, majd amikor úgy vélték, semmi esetre se juthat el a kint álló strázsákhoz semmi hang, Vú egy lépéssel lemaradva az őrnagy mögé került, majd minden cifrázás nélkül tarkón ütötte őt a tenyérével. Az őrnagy egy hang nélkül elterült a földön.

—Remek, na akkor most el kell szedni tőle a fegyvereket, aztán kötözzétek meg, de nagyon alaposan ám... a száját is tömjétek be! Ha ez megvan, húzzátok félre egy sarokba hogy ne zavarjon, fel ne bukjunk benne. Te Csiao, nyisd máris a Kaput, kérlek, a barlangunk elé, te meg Bogárka itt e folyosón nyisd ki a csipeddel az összes ajtót, és kezdjük áthordani a sok fegyvert a bolygónkra...

—Hát külön bolygótok van?! - ámult a leány nagy szemeket meresztve.

—Bizony ám! Majd megtudsz mindent, ne aggódj, remekül fogod érezni magadat ott, mert ott te nem kurva leszel, hanem hatalmas úrnő, akitől a bolygólakók bő 999 ezreléke egyenesen rettegni fog! Na, eredj, nyisd az ajtót, te meg Zafira menj is át azonnal a túloldalra, és hívd a többieket is, mindenkit, a Simafejűeket is, hogy segítsenek a fegyverek mielőbbi átrámolásában, mert itt rengeteg van fegyverből és lőszerből, egyedül úgyse győznénk!

Egy sokemeletes épületet kirámolni, az biztos hogy nem kis feladat! Nemhogy reggelre nem végeztek vele, de még délre se, sőt, vacsorára se, pedig pihenés és megállás nélkül dolgoztak. De, amikor már majdnem éjfél lett, végre úgy tűnt, végeztek!

Nagy munkájukat semmi és senki nem akadályozta meg. A két őrszem nem

tudott bejutni az épületbe, de nem is próbálták meg, mert ugyan minek is, hiszen azt tudták hogy a parancsnok odabent van, és hogy jönnének ők ahhoz, hogy megzavarják épp a parancsnokot?! Egy közkatona egy őrnagyot?! Ugyan már! Nem rájuk tartozik, hogy mit csinál a parancsnok. De egyébként is, kizárólag úgy juthatnának be, ha szétlövik a zárat. Az viszont minden bizonnyal rongálásnak minősülne, sőt, lázadásnak, fegyveres felkelésnek, hiszen nem kaptak rá parancsot...

Így ők egyszerűen csak álltak ott továbbra is, majd valamikor később megjött az őrségváltás, elmondták a váltásnak hogy a parancsnok odabent van, és elmentek aludni. Az új őrök meg tudomásul vették hogy odabent a parancsnok, ők is úgy vélték hogy nem rájuk tartozik, a parancsnok mit csinál és hol mennyi ideig tartózkodik, így ők is csak ott ácsorogtak ahogy egy őrhöz illik... Ugyanez volt a helyzet az ezutáni és azutáni őrséggel is... Több őrség meg már nem is jött, mert eddigre már rém komoly zavarok kezdtek kialakulni nemcsak a városban de itt a laktanyában is, mert az üzemi konyha se nyílt ki, sőt eddigre már megszűnt a vízellátás és az elektromos szolgáltatás is. Minden közkatona a feletteseitől várt parancsot, de azoknak se volt fogalmuk se arról, mit tegyenek, ők is a saját mégfelettesebb feletteseiktől várták volna az instrukciót, de azokat többnyire meg se kérdezhették, mert aki nem volt épp a laktanyában, a bázison, azzal fel se tudták venni a kapcsolatot mert minden távközlési csatorna süket volt, nem működött. A fegyelem kezdett felbomlani, mert a katonák egyre éhesebbek lettek, sőt, szomjasak is... A fegyverekkel ilyen körülmények közt senki nem törődött, mert minek is, hiszen nincs senki akire lőni kéne vagy lehetne... Azaz, senkinek eszébe se jutott hogy bemenjen a fegyverraktárba.

Hőseink tehát sikeresen kirámolták az egész fegyverraktárat, bár tény ami tény, alaposan belefáradtak. De megérte! Lettek bőven fegyvereik, még a legmodernebb lézerpisztolyokból is, de a lőporgázás fegyverekből pláne rengeteget zsákmányoltak, és volt mindegyikhez muníció is, több tízezer lövésre elegendő!

Tehát amikor már olyan üres lett a fegyverraktár mint egy csigaház amiből kihalt a lakó, mindegyikük átlépett a gyíkemberek bolygójára, és Csiao becsukta a Kaput.

A túloldalon nagy hősként emlegették ezután Vút és társait, hiszen eszméletlen mennyiségű fegyvert szerzett nekik! Sőt, egy újabb Kívülállót is, vagy legalábbis Kívülálló-aspiránst, tudniillik Bogárkát... Persze, a leány még abszolút semmivel se rendelkezett a Kívülállók ismereteiből, hiszen nem járta ki azt a speciális iskolát, de így is örvendtek neki, hogy megszorodtak egy fővel, azaz eggyel többen vannak olyanok, akikben megbízhatnak. És mert Bogárka még semmit se tudott, úgy döntöttek, hogy ő azok közé tartozik ezentúl, akik állandóan a barlangban időznek, ott irányítják majd a „gyíkembereket”, egyrészt mert fiatal kora ellenére is lesz tekintélye előttük Bogárkának, mert hiába hogy emberi fogalmak szerint ő csak egy vékonyka gyereklány, de még így is bőven erősebb mint egy felnőtt gyíkember-férfi; másrészt, Bogárka azt mondta nekik, hogy mindigis rajongott a barlangokért, azóta hogy egyszer egy iskolai kiránduláson vett részt amikor meglátogattak egy barlangot, és azóta vágyott rá hogy újra eljusson egy barlangba... na most eljuthatott, méghozzá egy óriásiba! Egy olyanba ami ráadásul az „övé” is, bizonyos értelemben! Különben meg Bogárka mihamar nagy barátságba is keveredett Csicsinivel, jól megértették egymást. De a bordélyból elhozott gyíkemberlányok is hamar megkedvelték őt, amikor megtudták a sorsát, mert milyen nagy-

szerű is ez, végre egy olyan ember is jött közéjük akinek ugyanaz volt a sorsa mint nekik, az örömlánykodás! Nemcsak a főnököt látták benne tehát, hanem a sorstársat is.

Az emberek pedig elkezdtek tanulni az áthozott temérdek fegyver kezelését. A legtöbbről persze tudták eddig is úgy körülbelül, miként működik, de a többire se volt nehéz rájönniük. Az biztos volt, hogy ezek után hogy így felfegyvereztek, nem lett volna könnyű kifüstölni őket a búvóhelyükről, ha odapofátlankodik a gyíkemberek rendőrségének valamelyik helikoptere, hiszen még légelhárító rakétáik is voltak, olyasmik mint például a MANPADS, bár Vú bolygóján ennek természetesen más volt a neve... Ez maximum kb 6 km messzeségben volt hatásos, és nagyjából 4.5 km magasságig. Ez bőven elegendő volt a gyíkember-helikopterek ellen, egyrészt mert Csiao szerint az ő helikoptereik maximális magassága alig háromezer méter, mert bár tudnának ennél magasabbra emelkedő helikoptert készíteni, de nem csináltak, mert minek is! Másrészt, ilyen magasságba se szoktak felmenni helikopterrel, mert ott már borzasztóan hideg van nekik, tehát a legtöbb esetben a helikoptereik alig repülnek magasabban mint egy kilométer. De különben se fog idejönni egyetlen helikopterük sem, mert a legközelebbi lakott település is olyan nagyon messzire van, hogy egészen egyszerűen az sokszorosan meghaladja a helikoptereik hatótávolságát. Tehát még ha fel is fedezik itt az embereket, mondjuk műholdas felderítéssel, eleinte azt se tudnák hogy mi az amit legalább elméletileg megtehetnének az emberek ellen, mert egyszerűen nincs SEMMI amit bevethetnének ellenük, még ballisztikus rakétáik se, még a legokosabb ötlet az lenne hogy egy egész űrhajót küldenek ide a sarkkörre, a baj ezzel csak az hogy ez se menne egyik pillanatról a másikra, ugyanis réges-rég nem gyártanak már űrhajókat, azóta, hogy felfedezték a Kapunyitást. Akad néhány régi űrhajójuk, természetesen, de az már mind múzeumi példány, emiatt az se biztos hogy működnek még, szóval bevetés előtt alaposan át kéne vizsgálni őket, de alig él már olyan szakértőjük aki rendelkezne az ehhez szükséges ismeretekkel! És ha ez meg is történik, kérdéses hogy lenne még legalább annyi élő űrpilótájuk amely akár egyetlen űrhajó elvezetéséhez elegendő és aki ismeri azt a típust, ha él is akkor is vénséges-vén már, és időtlen idők óta nem repült, azaz kiesett a gyakorlatból. Nem beszélve arról, hogy ezek az ESETLEG még élő vén űrpilóták holtbiztos hogy olyanok akik valamikor - legalább készáz évvel ezelőtt - részt vettek már valamely expedíción ami az emberek valamelyik bolygójára vezetett, és ahonnan eszeveszett sietséggel kellett távozniuk, nemegyszer a társaikat gyáván hátrahagyva, iszonyatos veszteségeket szenvedve, sérült űrhajóval hazavickélve, ezek a pilóták tehát finoman szólva se lelkesednének a gondolatért hogy most, öregkorukban megszakítsák a békés nyugdíjas éveiket és ismét az emberek ellen vessék be őket, pláne mert a legtöbbjüknek máig is poszttraumás szindrómáik vannak az átélt szörnyűségek miatt! Minden bizonnyal inkább vállalnák a parancsmegtagadás vádját!

Erről tehát szó sem lehetett. A másik lehetősége a gyíkembereknek az lett volna, hogy ők is a Kapu által jönnek a környékre, azaz valahol errefelé kinyitnak egy Kaput, s azon át néhány ezer gyíkember átözlök, felfegyverzett helikopterekkel kísérve, és így támadnak rá az emberekre. Ez amúgy épp Vú ötlete volt, mondván hogy jó lesz résen lenniük, mert mi van ha a gyíkemberek ezzel próbálkoznak majd... ezt épp Csiaonak mondta, és jelen volt az a gyíkember-férfi is akit meggyógyítottak, aki nem akarta megvagdalni Csicsíni füleit. És Csiao is meg ő is

csak a fejét rázta, hevesen és egybehangzóan bizonygatván, hogy ha valami hát akkor ÉPP EZ az, mi SOHA nem fog megtörténni!

—Lehetetlen. - ingatta a fejét a férfi. —Erre egyszerűen senki nem vállalkozna! Hiszen ez alig lenne másabb, mint puszta kézzel nekitámadni az embereknek! Megrohamozni gyalogosan egy olyan állást, amit emberek védenek?! Ennél az öngyilkosság is ezerszer jobb a szemünkben, mert jóeséllyel kevésbé lenne fájdalmas!

—Na de ha jönnének helikopterek is... - kezdte Vú.

—Mindegy, mert mindenki úgy vélné, kell legyenek fegyvereitek a helikoptereink ellen. És igazuk is lenne ha így vélik, mert hiszen tényleg vannak ilyen fegyvereitek! És akkor az van hogy kilövik a helikoptereket, azután meg azt csináltok a gyalogsággal amit csak akartok, szóval a mieinknek pillanatokon belül „annyi” lenne. De még ha a legislegjobbat tételezzük is fel, hogy nem lennének fegyvereitek a helikopterek ellen – hábár nagyonis vannak, ugyebár! – akkor is, tegyük fel mind bemenekültök a barlangba. Oda nem mehet utánatok egy helikopter. Oda tehát be kéne menni nekünk „gyíkembereknek” gyalog, hogy odabent aztán közelharcban győzzünk le titeket. Mi, titeket, Embereket, *közelharcban!* Ez tökéletes képtelenség, nincs olyan férfi köztük, legyen akármilyen bátor is, aki vállalná az ilyesmit, még szabad terepen egyetlen ember ellen sem, nemhogy bemenjen egy sötét barlangba, ahol nem tudja a zútvonalat, el is tévedhet és már egyedül ebbe is belehalhat, de ráadásul ki tudja hány ember leselkedik ott rá, kiélesített fegyverekkel, holott fegyvertelen ember ellen se volna fikarcnyi esélye sem, mert még a leggyengébb ember is minimum háromszor erősebb, mint a legizmosabb pankrátorunk... Erre kár is gondolatot pocsékolnotok, ilyesmi nem történhet meg amíg világ a világ és még két nap! Amely politikus vagy tiszt ilyesmit elrendelne, erre parancsot adna, azonnal őt tépnék szét a megdühödött katonák! Azaz rendőrök, merthogy nekünk ugyebár még igazi katonáink sincsenek... Senki se szereti ha a biztos halálba küldik! Már megbocsáss Ember Úr, de ez az ötlet egészen egyszerűen ugyanolyan nevetséges, mintha azon törnéd a fejedet hogy hátha óvodás kisgyerekek osztagát küldik ellenetek, hogy majd a babáikat hozzátok hajigálva próbáljanak legyőzni titeket! Senkinek nem jutna ez az eszébe, s ha mégis, senki se engedelmeskedne az ilyen örült ötlet kiagyalójának!

—Akkor szerinted mi az amit végülis megtehetnek ellenünk?

—Ha én lennék a bolygó királya, én inkább olyasmiben gondolkodnék hogy gyorsan csináltatok néhány atombombát, a tudósokkal építetek direkt e célra egy speciális rakétafegyvert amivel megcélzom az emberek tanyáját, bepakolom az atombombát... Ez lehetséges tehát, igen, hatékony is lenne mert gondolom olyan eszközötök mégsincs amivel az ilyen ballisztikus rakétát elháríthatnátok, de ez se megy egyik napról a másikra, mert egyrészt nincs egyetlen atombombánk se, tudjuk ugyan miként kell ilyet készíteni de hát ez akkor is sok idő, aztán meg a rakétafegyvert is ami elvisz ilyen távolságra, ki kell fejleszteni és le kell gyártani... Ez még a mi technikai fejlettségünkön is minimum jópár hónap, de inkább két-három év!

—Eszerint ennyi időnk van arra, hogy elfoglaljuk az egész bolygót! - jelentette ki nyugodtan Vú, és Bacor bólogatott ezt hallva.

Ugyanezen pillanatokban a gyíkemberek királya is a hódításon gondolkodott – mármint azon, miként védekezhethetne, ha az emberek megtámadják a bolygóját! Minden oka megvolt rá, hogy ezen törje a fejét. A királyt úgy hívták hogy

Ónaprőta, amit nagyjából úgy lehetne lefordítani emberi nyelvre, hogy „Tiszteletre méltó Nagyerejű. De hiába volt ez a neve, mert ettől még nagyon attól félt, nem lesz elegendő az ereje az emberek esetleges támadása ellen!

Úgy esett ugyanis, hogy valóban ő, a király volt az, aki azt a bizonyos kommandóscsapatot elküldte Csiaoék házához, hogy „rábeszéljék” Csicsinét, ugyan menjen már férjhez, felhasználva ehhez a varázskönyvet... Csakhogy aztán hiába várt és várt a király, egyetlen kommandós se tért vissza! És már épp küldeni akart oda egy másik csapatot hogy nézzenek utána, mi lehet e késlekedés oka, amikor kitört a Nagy Áramszünet...

Természetesen a királynak nem kellett emiatt elmenekülnie, nem kellett evakuálni a palotát. A fővárost, azt igen... de nem a palotát. A palotának természetesen külön fúziós erőműve volt, és különben is volt bőségesen energiacella minden egyes teremben. Na de a király se volt teljesen hülye, így persze hogy feltűnt neki, milyen érdekes, hogy épp akkor tör ki e nagy áramszünet, amikor a kommandósait mintha a föld nyelte volna el! Az is hamar kiderült, miért van áramszünet: erre nem volt nehéz rájönni, hiszen eléggé nyilvánvaló volt, hogy valaki mindhárom trafóállomást egyszerűen szétlőtte! Akadtak szemtanúk, akik azt is látták hogy a tettes egy helikopter volt.

Minthogy a király kommandósai is helikopterrel mentek Csiaoékhoz, a logikus következtetést a király is levonta. De biztos ami biztos, odaküldött egy újabb csapatot is, most már kétezer főből állót. Mire ezek odaértek, már másnap délelőtt volt.

A kommandósoknak természetesen nem találták meg a tetemét sem, a fegyvereiket sem, a helikopterüket se, de a helyszínélők találtak némi vérnyomot a hall padlóján. Ez egyértelművé tette a helyzetet.

Sőt, most olyan hírt kapott a király, hogy belesápadt! Maga az Igazságügyi Miniszter bátorkodott elébefáradni.

—Felség - hajlongott a férfi - bocsáss meg nekem, de szörnyű hír hozója vagyok! Amikor Csiao ellopta a múzeumból azt a... szóval, az eseményt felvették a kamerák. És be is mutatták a jelenetet a híradóban, hogy kétség se férhessen hozzá, az az áruló nő a jogos büntetését kapja majd meg, miután elkaptuk.

—De még nem kaptuk el...

—Még sajnós valóban nem... de nem ez a lényeg most, hanem hogy egy ügyes újságírónak eszébe jutott, hátha kiderítheti, hova utazott Csiao! És elemezte a felvételt, különösen Csiao ujjainak mozgását amikor betáplálta a koordinátákat, és bár a koordinátákat nem sikerült teljesen pontosan meghatározni, de annyira igen, hogy nagy bizonyossággal állítható: Az a nő az Emberek egyik bolygóját látogatta meg!

—MICSODAAAAA?????!!!!

A király akkorát üvöltött, hogy a miniszternek csengeni kezdett a füle.

—Ehhez semmi kétség nem férhet, felség! A mikrokoordináták értéke bizonytalan, de a fő értékek világosan kiderülnek a videóból, és az bizony az Emberek egyik bolygójára mutat! Azt nem tudjuk hogy azon belül pontosan hová, de ez szerintem már mindegy is. Persze, még reménykedhetünk abban, hogy az emberek nem állnak le vele trécselni, csak úgy gyorsan agyonverik...

—Nem hiszem. Mert te még nem tudod, de Csiao szülei eltűntek! A teljes háza-népe is! És az oda kiküldött kommandósaim is! Csak néhány vérnyom maradt a fiúkból... Aligha lehet vitás, hogy ez az emberek műve! Se Csiao, se Csicsini, se az idős szüleik nem tudták volna legyőzni a kommandósokat, hogy a Simafejű

szolgálóikról már ne is beszéljek. Ha azonban Csiao addigra már visszatért, és jött vele néhány Ember, na akkor mindjárt más a helyzet, és a mieinknek esélye se volt!

—Nos valóban, ha váratlanul beleszaladnak egypár Emberbe... Ehm... Hát, ilyenkor nagyon örvendek neki, hogy nem kommandós lett belőlem! Pedig gyermekkoromban vonzott az a pálya, volt bennem is kalandvágy mint minden kisfiúban, de aztán a szüleim meggyőztek hogy a politikai pályában több lehetőség van...

—Pedig simán találkozhatasz velük te is, hiszen eszerint máris itt bóklászik a bolygónkon ki tudja hány ember! Akik biztos hogy nem barátságos szándékkal jöttek ide, mert máris szétlőtték több trafóállomásunkat!

—Kívánod felség, hogy minden fegyveres erőt azonnali harckészültségbe helyezzünk? Visszahívassak mindenkit a szabadságolásáról, például?

—Azt ne. Akik épp szolgálatban vannak, azok persze legyenek résen, de nem kell senkit visszahívni! Szeretném elkerülni a pánikot.

—Attól tartok, azt már késő elkerülni. Az említett újságíró azonnal világgá kürtölte a hatalmas felfedezését, hogy Csiao elutazott az Emberekhez! Már több cikk is megjelent erről! Nagy a találgatás, hogy túléli-e ezt a hajmeresztő kalandot Csiao, és hogy egyáltalán mi a célja ezzel az utazással. A legtöbben egyetértenek abban, hogy bosszút akar állni, és emberi segítőköt keres e célra. És abban is nagy az egyetértés, legalábbis ami a cikkírókat illeti, mert közvéleménykutatást még nem folytatott senki, arra nem volt még idő, hogy ez a Csiao amilyen szép és főleg zseniális, ő nem lesz az Emberek áldozata, hanem valamiképp megkedvelteti magát velük, és...

—És igazuk van! Mert biztos hogy ez történt! Hiszen erre bizonyíték, hogy az Emberek máris itt vannak!

—Na emiatt is mondom, hogy már kitört a pánik... Mert most mindenki arról beszél, hogy az emberek robbantották fel a trafókat, és szóval... szóval most mindenki menekül! Akarommondani, a Bordásfejűek menekülnek. Úgy értem, valóban mindenki menekül, de csak onnan ahol nincs áram. Mindenki tudja, hogy jó esetben is hónapokba telik rendbehozni azokat a trafókat. Ahol azonban még van áram, onnan tényleg csak a Bordásfejűek menekülnek, azaz a mi népünk, ellenben a Simafejűek nem nagyon mennek sehová, azt mondják, minek, nekik majd nem mindegy hogy minket Bordásfejűeket szolgálnak-e, vagy majd az Embereket... Különben is, hallottam olyan híreket, bár még nem sok helyről de csak mert nem is telt el még sok idő az áramszünet óta, hogy a Simafejűek kifejezetten csodálják Csiaót a bátorságáért mert elment az Emberekhez, Csiao most a Simafejűek valamiféle hőse... Annak ellenére hogy Csiao nem Simafejű, hanem Bordásfejű ugyebár. Mégis a hősükként tisztelik...

—Fellázadtak?!

—Nem, Felség, dehogy lázadtak fel, azt nem merik... legalábbis egyelőre. De ha megjelennek az Emberek, akár ha csak egy-két fő is belőlük, véleményem szerint várható hogy minden Simafejű azonnal behódol nekik, sőt a legőszintébb örömmel teszik majd ezt! Pláne ha nemcsak az Emberek jelnnek meg, de velük lesz Csiao is! Mert azt az árulót most majdhogynem istennőnek tekintik a Simafejűek!

—Nos, jól van! Ebben az esetben már úgyis minden mindegy, szóval valóban hívass vissza mindenkit a szabadságoltak közül, mindenki harci készenlétbe, és erősítsd meg a palota környékét amennyire csak lehet! Egyben fogj el a Simafejűek közül pár tucatot, olyanokat akiken nagyon látszik hogy örvendeznek a történeteknek, az Embereket várják, és Csiaót csodálják... Ezeket nyilvánosan

kivégezzük, élő közvetítés keretében, hogy példát statuáljunk! Ez azonban még nem is minden, mert ugyanakkor Csiaót is halálra ítéljük, a távollétében, csakúgy mint a teljes családját. Ezalatt azt értem, hogy az apja és anyja most elszökött ugyan, a húga is, élnek ellenben oldalági rokonai, azaz első- és másodfokú unokatestvérei, na őket is mind fogasd el, azonnal, van rá másfél napod, azaz ami a maiból még hátravan, valamint a holnapi! Holnapután délben ugyanis mind ki lesz végezve, persze előbb összeül a Becsületbíróság, megfosztatnak a nemességüktől, ésatöbbi, ahogy az illik... Na, eredj, ne késlekedj, hiszen úgyis sok a dolgod!

* * *

A mondott napra a miniszter össze is szedett jó kétszáz főt a Simafejűek közül, azt mondván hogy ezek mintha túlságosan örvendtek volna Csiao nemzetárulásának... hogy miből gondolta ezt, azt a király nem kérdezte meg tőle, mert nem is érdekelte az uralkodót. A lényeg hogy legyen egy pár fő, akin elrettentő példát statuálhat. Továbbá, eddigre már el lett fogva Csiao minden távolabbi rokona is, annak ellenére, hogy közülük még csak nem is mindenki örült a leány felfedezésének az alakváltással kapcsolatban! Bizony közöttük is voltak, akik úgy vélték, ez nagyon veszélyes felfedezés, és nem hiányzik nekik, hogy felboruljon az eddig megszokott társadalmi rend... arról már nem is beszélve, hogy e pillanatig fogalmuk se volt róla, hogy Csiao Embereket hívott segítségül!

Ez azonban nem segített rajtuk, hiába hangoztatták hogy semmi közük Csiao árulásához. Mind bilincsbe verve várakoztak a királyi palota legfelső szintjén, mert persze hogy ott volt a trónterem, a legfelső szinten, így illetett ez, így a legelőkelőbb... ez különben pontosan ugyanaz a terem volt, ahol annak idején levágták Csiao két szép fülét is.

A trónterem végében, közvetlenül a fal mellett állt a hatalmas trónus, megvolt jó négy méter magas, és egyetlen hatalmas márványtömbből készült. Pontosabban, e márványtömb csak az emelvény volt, ennek tetején állt a tulajdonképpeni trón, amely mi másból is készülhetett, mint szízaranyból! Ebben ült a király. Körülötte bő ötven fős népség: a közvetlen közelében levők ültek, mindenféle díszes, de a trónusnál sokkal kisebb székeken, a távolabbiak álltak. Kinek mi dukált, ugyebár... Akik ültek, azok voltak a Nemesi Becsületbíróság tagjai, de akik álltak, azoknak is mindenféle fontos, előkelő feladatuk volt az államigazgatásban. A fal mellett, a terem szélénél, néhány fegyveres ácsorgott, a Királyi Gárda tagjai közül, de nem voltak sokan, mert minek is, hiszen minden fogoly kivétel nélkül bilincsben van, nem tudnak azok megszökni! Még akkor se lenne semmi esélyük a menekülésre, ha kijutnának a trónteremből. De nem tudnak kijutni...

Ezen említett foglyok a trón emelvényétől mintegy húsz méteres távolságra álltak, egyrészt hagyományból, mert aki fölött ítékeznek az nem méltó rá hogy a Felséges Úr közelébe mehessen, másrészt biztonsági okokból, nehogy egy utolsó, kétségbeesett erőfeszítéssel merényletet kísérelhessen meg. Sőt ez az utóbbi ok olyan komolyan volt véve, hogy a foglyok és a király (meg a körülötte ülő nemesség) közt félúton még mintegy harminc katona ácsorgott, ráadásul a királynak háttal, azaz nem az uralkodót, hanem a foglyokat nézték, hogy a legelső gyanús jelre közbeléphessenek!

Minek is néztek volna a királyra, sokkal élvezetesebb a foglyok rémült arcát nézni, amit meg a király vagy más mond, azt úgyis hallják...

S a király most beszélni is kezdett.

—Azért hívtam össze a Nemesi Becsületbíróságot, hogy ítéletet hirdessünk népünk, a Bordásfejűek árulója, Csiao fölött az ő távollétében, valamint ezen áruló nő teljes családja fölött, akik bűntársai voltak abban a becsstelen tettben, hogy népünk ellenében idegen fajjal szövetekezett, s az idegen fajok közül is a legfertelmesebb, legaljasabb és legocsmányabb fajjal, az Emberekkel! Most tehát...

Ekkor a foglyokat vigyázó katonák közül többen is felkiáltottak, meglepve, de egyben rémülten is. És mert a király is arra nézett, látta ő is, mi keltette fel e katonák figyelmét: a terem túlsó oldalát beborító panorámaablak elé repült egy helikopter... Ott megállt lebegve... Valaki, egy Ember, kihajol annak oldalából, kezében egy szörnyű nagynak tűnő löfegyverrel, és mielőtt bárki is rálöhetett volna a trónteremből, el is sütötte e fegyvert!

Egy átható, fémcsattanás hallatszott, gyakorlatilag a rakéta útnak indulását jelző fényvillanással egyidőben, mert olyan gyorsan megtette a rakéta az utat a célpontig, ugyanis a hangsebesség kétszeresével haladt, azaz nagyjából 700 m/s sebességgel... A csattanást az okozta, amikor a rakéta fémje a márványemelvénynek ütközött. De rögvést ezután pokoli robbanás következett! Tényleg fülsiketítő volt a dörej, jóval nagyobb mint amit egy kézigránát okozott volna, a kézigránátban ugyanis maximum 200 gramm robbanóanyag van, de néha csak 50 gramm, egy ilyen rakétában azonban minimum 1 kg, de lehet benne akár 3 kg is!

A robbanástól a rakéta burkolata apró repeszekre esett szét, de ennél is sokkal nagyobb hatása volt annak, hogy miszlikbe robbant a márványemelvény is. Nemcsak a király halt meg ettől, de kivétel nélkül mindenki más is, aki körülötte ült vagy állt, sőt az elítéltek és a nemesség közt félúton álló, a foglyokra ügyelő katonák is! A jelenlétük életmentő volt a foglyok számára, ugyanis az ő testük fogta fel azokat a repeszeket, amik különben a foglyokba csapódtak volna. Még így is lett sebesült a foglyok közül, nem is egy, de szerencsére egyik se halálos. Elvégre mégiscsak volt „élő pajzsuk”, és eleve húsz méterre voltak a becsapódási helytől, ami sokat jelentett. Az is biztos azonban, hogy pillanatnyilag egyetlen hangot se hallottak, a légnyomástól átmenetileg megsüketültek, sőt a fejük is zúgott. És nem is láttak semmit, mert mindent beborított a füst és a por.

A por uralma nem tartott azonban soká. Mert a légnyomástól leszakadtak a csillárok, ugyanakkor azonban minden ablak is kitört, beleértve ebbe a nagy panorámaablakot is (bár azt amúgy is áttörte már a rakéta). És most azon a jókora nyíláson át belibegett a trónterembe nagy óvatosan a helikopter... s eközben is már a helikopterben ülő emberek lőttek veszettül mindenkire géppisztollyal, mindenkire aki nem nézett ki fogolynak teljesen egyértelműen! Majd leereszkedett a „fémszitakötő” a romokra, kiugráltak belőle az Emberek... Némileg méltóságteljesebben követte őket utolsóként Csiao is. Odaballagott a fogoly rokonaihoz, és elkezdte elengedni őket. Minthogy fogalma sem volt róla, hol vannak a bilincsek kulcsai, e kiszabadítás egy akkumulátoros vágószerszámmal történt. Előre készült erre...

—Huh, köszönöm neked! - szólt végül a nagybátyja, amikor már legalább egy icipicit képes volt hallani. —Nem hittem volna, hogy eljössz értünk is!

—Az emberek valóban félelmetesek, de akad azért pár apóbb jó szokásuk is, például hogy nem szokásuk cserben hagyni a barátaikat.

—De, izé... én sosem voltam egyetlen ember barátja sem...

—De én igen, és az emberek úgy vélik, a barátjuk barátja nekik is a barátjuk egy kicsinyke részt.

—Ezt megnyugtató hallanom... De hogy jöhettél ide a legjobbkor?

—Hát, a hírműsorokat én is tudom fogni... Kinyitottam a Kaput úgy nagyjából erre a koordinátára, persze nem a terembe ami kockázatos lett volna, hanem a palota előtti főtérre, a helikopter átrepült rajta... - vonogatta a vállát a leány.

—Értem. Na de akkor most mi lesz?

—Az, hogy fogd ezt a vágószerszámot, szabadítsd ki a többieket, mert nekem más dolgom van.

—Szabad megkérdezni, mi az?

—Persze! Készülök a koronázásomra! Királynő leszek! De különben is a férjem mellett a helyem! - azzal a keze kinyúlt, és magához húzott egy Embert a fiatalabbak közül, természetesen Vút.

—Hát nem az emberek akarnak uralkodni, hanem hagyják ezt neked, hagyják hogy te legyél a királynő?! - álmélkodott Csiao nagybátyja.

—Persze hogy ők uralkodnak majd, az én hatalmam erősen névleges lesz.

—Na de akkor is, miért nem akarják kiélvezni a hatalom ünnepélyes külsőségeit is, a dicsőséget, miért nem a férjed fejére lesz téve a korona, Csiao?! Mert ezt én nem értem, sokkal hatalomvágyóbbnak képzeltem az embereket!

—Tudod - nevetett Csiao - az én férjem, Vú, nem „hatalomvágyó”, hanem „Csiao-vágyó”! Ő nem koronára vágyik, hanem rám! Ő szeret engem! - azzal rajongó pillantást vetve Vúra, így szólt:

—Csókolj meg! Szeress most! - és minden szemérmetesség nélkül, márs csókra csücsörítette az ajkait.

Vége

2023.08.03, 20:11 — 2026.02.19, 22:20

Melléklet: A „gyíkemberek” nyelve, a Csíva nyelv

Kedves Olvasóm, e mellékletben bemutatom neked a Csíva nyelvet, azt a nyelvet tehát amiről az imént olvasott regényben azt írtam, hogy ez a „gyíkemberek” nyelve! Gyíkemberek természetesen nem léteznek a valóságban (Fogalmazzunk óvatosabban: legalábbis én nem tudok róluk...), e nyelvet tehát én, az író konstruáltam meg, s e mellékletben (tanulmányban...) bemutatom ezen megkonstruálás teljes folyamatát is, hogy Olvasóm eképp maga is megszerezhesse a tudást egy nyelv elkészítéséhez, azaz tudja, hogyan alkothatunk mesterséges emberi nyelvet! Tehát, itt bemutatom, miként jött létre a Csíva nyelv – azaz egy olyan nyelv, amiben nincsenek ígék!

Bevezetés

Először is tisztázzuk, miért is szánja rá magát valaki efféle furcsaságra, mint egy nyelv megalkotása?

Számos indoka lehet. Néhány ezek közül:

1. Reméli, hogy alkotása idővel általánosan elterjed a Földgolyón, s így megszünteti a többnyelvűség negatívumait. Ez természetesen cseppet sem kizárható lehetőség, de el kell ismerni, a valószínűsége azért nem túlságosan magas!
2. Míg megalkotja a maga nyelvét, alaposan megismeri azt a jelenséget, amit a „nyelv” szó takar, megismerkedik a nyelvek sokféleségével, alapvető jellemvonásaival, s ez hasznos szellemi kaland, sőt ezek után bármi „természetes” nyelvet is könnyebben fog tudni tanulni.
3. Szüksége van egy efféle alkotásra mint egy többé-kevésbé kész mesterséges nyelv. Szüksége lehet rá például azért, mert regényíró, s valamely kitalált népnek szánja alkotását mint ami annak a népnek a nyelve. Ez szükséges lehet ha sokat idéz azon nép eredeti nyelvén egyes mondatokat, s nem csupa halandzsát óhajt leírni. Ez „feldobja”, megemeli a regény művészi színvonalát, mert hangulatot teremt. Ez az indok például az én esetemben – mert író volnék – fokozottan fennáll.
4. Nyelvet konstruálni egyszerűen élvezetes szellemi kaland, remek szórakozás!

Ezek közül feltehetőleg mindegyik ok szerepel valamilyen mértékben egy mesterséges nyelv megalkotójánál. Elismerem, nálam is! Még az első számú ok is. De nem ugyanolyan mértékben fontos mindegyik. Mindenesetre aki nem érzi fontosnak a legutóbb említett 4-es számú okot, az valószínűtlen hogy messzire jutna e hobbiban. Lehet hogy ez szórakozás, de olyan, amit nem adnak ingyen, fejtörés nélkül!

Akármiért is, de úgy gondolja valaki, belevág ebbe. A kezdő nyelvkészítőt számos akadály hátráltathatja már az elején. E tanulmány ezek leküzdésében segít. Meg fogunk konstruálni lépésről-lépésre egy teljesértékű, beszélhető nyelvi rendszert, egyedül abban teszünk engedményeket, hogy e tanulmány nem töltheti be a szótár szerepét, emiatt nem fog tízezernyi szó hemzsegni benne. Egy maréknyi szót alkotunk csak meg, s így aki e nyelet netán megtanulná, az leküzdhetetlen nehézségekkel néz majd szembe, ha mondjuk a kovamoszatok szaporodásáról, vagy a relativitáselméletről óhajt majd értekezni e nyelven. Nem lesznek ugyanis szavai a témához! De ez nem nagy hanyagság a részünkről, mert a nyelvtani rész teljes egészében készen lesz, s minden olyan eszköz is, melynek segítségével a szókincs bővíthető. Mondható, azon a szinten hagyjuk abba a nyelv fejlesztését, mely a legélvezetesebb: amikor már tényleg csak annyi a dolgunk, hogy új szavakat találjunk ki, vagy vegyünk át más nyelvekből, s ezt könnyedén képes bárki kedves Olvasóm is folytatni!

Illő volna talán e tanulmány legelején megemlékezni a mesterséges nyelvek eddigi történetéről, s a sok korábbi tervezetről, főleg az eszperantóról. Ezt nem teszem meg, bár jómagam is lelkes híve vagyok az eszperantónak. E tanulmánynak azonban nem ez a célja. Egyszerűen egy nyelv megalkotásának munkafolyamatát óhajtom közreadni, lehetőleg élvezetes stílusban, ezáltal megkedveltetni a nyelvek tanulmányozását s a nyelvészet tudományát is az olvasókkal – bár jómagam cseppet sem vagyok nyelvész. A mesterséges nyelvek történelméről számos kiváló tanulmány készült eddig is. A megalkotás *folyamatáról* – legalábbis magyar nyelven – még nem találtam.

Ígérem azt is, hogy e dolgozatomban amennyire csak lehetséges, kerülni fogom a

tudományos zsargont. Legkomolyabb szakszavam amit használok, talán a „morféma” lesz – ez valamiféle értelemmel, jelentéssel rendelkező szótagot vagy betűt jelent. Morféma tehát az „asztal” szó, vagy a magyar nyelvben a tárgyat jelölő „-t” rag, a „be-” igekötő, stb. Nem morféma ellenben a magyarban a „jkl” vagy a „dzsor” betűsor, mert semmit sem jelent. Megemlítendő még a „fonéma” szó, ami nagyjából a „hang, szótag” rokonértelmű kifejezéseként használtatik ezen írásban. A szigorúbb definíció cseppet sem célom, mert érdektelen ezen írás célját illetően. Ezen kívül igyekszem mindössze az általános iskolai nyelvtanra támaszkodni.

A mesterséges nyelvek tanulmányozása ténylegesen óriási hasznára lehet a nyelvtanulóknak! Éveken át tanultam az iskolában a német nyelvet, s egyszerűen egymerő sötétség maradt számomra a nyelvtan. SEMMIT nem értettem belőle. Nagy nehezen bukdácsoltam egyik osztályból a másikba. Aztán megtanultam eszperantóul, majd ezt követően (jó 20 évvel iskolai iszonyatos németóra- emlékeim után) kényszerűségből elkezdtem újra németül tanulni. Megvettem a leggigászbibb német nyelvtankönyvet ami kapható (nem nyelvkönyvet hanem **nyelvtankönyvet**, ami tehát magát a német nyelvtant írja le tudományos alapossággal), mert emlékeztem rá, milyen gondot okozott maga az érthetetlen nyelvtana nekem annak idején) – és csodálkozva tapasztaltam, hogy bár elég fura, szokatlan, s teli van kivételekkel – de ÉRTEM! Meg lehet érteni! Eszperantó ismereteim miatt értettem meg, mert már tudtam, mit jelent egyáltalán az, hogy NYELVTAN, mi kell benne legyen egy nyelvtanban! S ezeket sorra meg is találtam a németben, például az igeidőket, elő- és utóidejűséget, mindent, legfeljebb megvariálva, megnehezítve... de legalább tudtam, miről van szó benne! És hamarosan azt vettem észre, hogy úgy vélekedek e nyelvről – egykori rémálmomról! - hogy hiszen a német, az egy remek nyelv! SZÉP! Nem is elsősorban a hangzása, mondjuk hangzásra az olaszt én is szebbnek tartom – de maga a nyelvtana szép! Épp azok a nehéz igeidők, meg a szenvedő szerkezet...

Le is tettem a nyelvvizsgát. SOHA nem jutottam volna el ide egy mesterséges nyelv, az eszperantó segítségével!

Mielőtt lényegi munkánkba belekezdenénk, egyvalamit okvetlenül meg kell említeni. Aki mesterséges nyelvet készít, nem csinál valami perverz, extrakülönleges dolgot! Közlöm ugyanis mindenkivel, hogy minden nyelv mesterséges! Csak épp különböző fokon! A magyarban is volt nyelvújítás. Például számos új szót vezettek be a nyelvünkbe, teszem azt a „jellem” szót. Régen ehelyett ezt használták „magyarul”: „character”. Természetesen idegen nyelvből átvett szó volt... Minden, irodalmilag fejlettnak tekintett nyelvet alaposan átgyúrtak egykoron, legfeljebb a legtöbb változtatásnál nem ismert az elindítója, kitalálója neve. De a legprimitívebb „vademberek” nyelve is mesterséges, mert átvettek pár szót mondjuk a Coca-Cola vagy a „fehér ember” elnevezésére. Aki alapjaitól megtervez egy nyelvet, az csak magasabb szinten űzi azt, amit naponta művelnek minden nyelvvel a beszélői, anélkül, hogy tudatosulna bennük, mit csinálnak.

Na és most also los, gyerünk, davaj, iszogi, munkára fel!

Mindenekelőtt el kell dönteni, **milyen nyelvet készítsünk?**

Ez nem is olyan egyértelmű ugyanis! Sokfélé lehet. Akár direkt nehezen

kiejthetőt is, ha valami ellenszenves, erőszakos nép nyelvének akarjuk elsűtni a konstrukciónkat egy regényben. Most mégis olyasmivel próbálkozzunk inkább, ami akár – reményeink szerint – beválna a Földön világnyelvnek! Mert miért is ne tűzzük ki magunk elé a legmagasabb célokat?! Hiszen akkor a legérdekesebb a munkánk! Célunk tehát a nyelv tulajdonságait illetően a következők:

1. A nyelv legyen könnyen kiejthető lehetőleg minden anyanyelvű ember számára, vagyis megtanulásakor ne ütközzenek különös nehézségbe már a hangrendszer elsajátításánál. Ennek hiányában ugyanis a legtöbben rögvest az elején lemondanak a megtanulásáról. E tekintetben az eszperantó sajnos minden sikere ellenére is rossz példa, mert teli van olyan hangokkal, melyek egy - például - japán számára szinte kiejthetetlenek. De már az angolok is igencsak furán ejtik ki, hallottam...

2. A nyelvtan legyen egyszerű, világos, könnyen tanulható-átlátható, kivételektől lehetőleg mentes.

3. A nyelv legyen kellően kifejező ahhoz, hogy minden olyasmit pontosan közölni lehessen vele, hangulati eltéréseket is, amiket a nagyobb úgynevezett „világnyelveken” közölhetünk. Mondjuk, a magyar nem világnyelv, de mert tény hogy a magyar is alkalmas mindarra amire az angol vagy német, ezért ha a magyar nyelv szépségeit, finomságait a nyelvünkkel vissza tudjuk adni, akkor meg lehetünk elégedve. Ugyanakkor már csekély tanulás után kifejezhetők legyenek a legfontosabb gondolatok, pld ne csak két év tanulás után lehessen megértetni azt, hogy egy pohár vizet kérünk! E téren a német nyelv kifejezetten elrettentő példa, mert a legegyszerűbb mondat összetákolásához is olyan bonyolult dolgokat kell művelni, mint a nemek szerinti egyeztetés, főnév- és melléknévragozás, der-die-das, szórend... Ez nálunk nem megengedhető! Nem baj ha a nyelvünk sok lehetőséget tartalmaz, de ezek ne nagyon függjenek egymástól; ha valaki valamit még nem ismer, a többivel attól még boldoguljon! Szakszóval: A nyelv részrendszerei legyenek „gyengén kapcsoltak”.

4. A nyelv legyen „szép”, ami a hangzását illeti.

5. A nyelvünk legyen egyéni, különleges is – elvégre hiúság is van a világon!

A negyedik pont eléggé problémás. Mit értünk azalatt, hogy egy nyelv hangzása „szép”?! Mindenkinnek más az ízlése!

A legtöbben mégis egyetértenek abban, hogy a német a sok mássalhangzótorlódás miatt nem szép. Az angol amiatt nem az, mert a magánhangzói homályosak, egybefolynak. A magyart mekegő kecskenyelvnek nevezik, a sok „e” hang miatt. A legtöbb ember az olasz nyelvet dicséri a hangzása miatt, mert úgymond „lágym”.

Szerencsére a mi nyelvünkkel pontosan ugyanez lesz a helyzet, külön igyekezet nélkül is! Tekintettel ugyanis az első pontra, kiejthetőnek kell lennie bármi anyanyelvű ember számára, emiatt eleve nem nagyon engedhetünk meg mássalhangzótorlódásokat, valamint magánhangzói is tisztán kiejthetőek kell legyenek! Mindezek miatt az ötödik pont követelménye is teljesül, mert legalábbis

egy európai ember számára különleges lesz a hangzása. Emellett a nyelv különlegességét még fokozni is tudjuk azáltal, hogy most egy döbbenetes dolgot árulok el Olvasóimnak: kizárólag épp azért hogy a nyelv minél különlegesebb legyen, olyan nyelvet fogunk elkészíteni, amiben **NEM LESZNEK IGÉK** !

Bizony. Igék. Épp az a szófaj, melyről minden nyelvtankönyv azt állítja, hogy a mondat legalapvetőbb eleme, hogy minden attól függ... Na ha sikerül egy ilyen ige-nélküli nyelvet elkészíteni, akkor aztán tényleg elmondhatjuk, hogy egy egészen extrém mértékben különleges nyelvet sikerült kialakítanunk!

Természetesen megnyugtatom Olvasómat jóelőre: attól, hogy a nyelvünkben nem lesznek igék, még simán le tudunk majd rá fordítani olyan normális mondatokat, melyekben igenis van ige, hogy például „Kérek egy pohár vizet”, „Apa tegnap boltba ment”, „Légy a feleségem”, „Nem eszem szénhidrátdús ételeket, mert hízlalnak”. Hogy azonban miként lehet elérni, hogy egy nyelvben ne legyen egy szál ige se, ennek a titoknak a felfedéséig egy picit türelmém kérem Olvasómnak, mert előbb még olyan alapvetőbb dolgokat kell tisztázni mint a fő- és melléknevek kérdéskörét, tehát a „névszókat”, annál is inkább, mert ha nincs egy nyelvben ige, akkor nyilván mindent a maradék többi szófajjal kell megoldani, azok tehát rém fontosak lesznek. Ennél is előbb azonban azt kell tisztáznunk, egyáltalán milyen **hangok** lesznek a nyelvünkben, hiszen amíg ezt nem tudjuk, addig szavakat se tudunk kitalálni a nyelvhez!

Következzék is tehát most minden nyelv legalapabb alapja, a hangrendszer!

A hangrendszer

Sajnos kevés hangból építkezhetünk. Nem szeretnék belefolyni hosszas részletezésbe, de a lényeg az, hogy ha nem akarjuk hogy bizonyos nagy létszámú népcsoportok nehéznek találják a nyelvünket, akkor szinte csak a következő hangokat használhatjuk:

magánhangzók: á, o, u, e, i

mássalhangzók: p, t, k, l, m, n, sz, j, v

Akármi másik hangot is beveszünk, az valamely nép nyelvében nincs meg, s emiatt nehéznek találja a kiejtését! Még a fenti minimális hangkészlet esetén is az lesz a helyzet, hogy némely anyanyelvűek valamely mássalhangzó helyett annak zöngés párját mondják majd, vagy mint a japánok, az „l” hang helyett „r”-et ejtenek, vagy a „v” hang helyett „f”-et ejt majd valaki. Ez azonban nem baj, mert a megértést nem akadályozza, ha a zöngés-zöngétlen különbségnek a szóban nincs jelentésmegkülönböztető szerepe!

A fenti meggondolás azonban segítségünkre siet abban, hogy a nehézségek minimális megszorításával kissé kibővítsük hangrendszerünket. Nem az a lényeg ugyanis, hogy minden beszélője a nyelvünknek ugyanúgy ejtse ki az összes hangot – ez eleve teljesíthetetlen követelmény. Csak az a lényeg, hogy az egyes fonémák egymástól jól megkülönböztethetők legyenek! Így máris felvehetünk a nyelvünkbe legalább egy affrikátát is – legyen ez mondjuk a „cs” hang. És amiatt épp a „cs”, mert az összes affrikáták közül ez a leggyakoribb a természetes nyelvekben. Persze lesz aki ehelyett „c”-t ejt majd vagy „dzs”-t vagy „dz”-t, de ez

nem gond, mert más affrikátát nyelvünk nem tartalmaz. Még „ts” hangkapcsolatot is ejthet, ez sem számít, már amiatt sem, mert a mássalhangzókapcsolatok majdnem mindegyikét úgyis ki kell hagynunk a kínaiak és japánok kedvéért – akik viszont épp a „cs” hangot minden gond nélkül ki tudják ejteni! Félreértésről tehát szó sem lehet!

Mi a helyzet a félhangzókkal? Ezek olyasmik, amik egy magyar anyanyelvű számára ismeretlenek. Mi minden magánhangzót tisztán ejtünk. Sok más nemzet is. Ezeknek a félhangzók, amiket például a francia is annyira kedvel, iszonyatos nehézségeket okoznak. Kihagyandóak! Szerintem az eszperantó nyelvbe is rém rossz ötlet volt belevenni a félhangzó „ü”-t...

A magánhangzók listáját is bővíthetjük. Vegyük fel az „a” és „é” hangokat! Igaz, „a” a világ kevés nyelvében szerepel. De az „a” és „á” közti különbség érzékeltethető, ha az „a” mindig rövid, az „á” mindig hosszú lesz – épp úgy, mint a magyar nyelvben! Mi is megértjük, amikor egy külföldi magyarul beszél hozzánk, ám minden „a” helyett rövid „á”-t ejt! Hasonlóképp járunk el az e-é különbséggel: kijelentjük, hogy nyelvünkben az „e” mindig rövid, az „é” mindig hosszú lesz! Az nem baj, ha valaki az „é” helyett mindig hosszú „e”-t ejt majd. Emiatt természetesen ki kell hagyni a nyelvünkben az „aá”, „áa”, „eé” és „ée” hangkapcsolatokat. Némelyek ugyanis nem tudják majd ezeket érthetően kiejteni.

Felvehetjük az Ő és Ü hangokat is, oly módon, hogy ugyanazon hang rövid és hosszú variánsainak tekintjük őket. Tehát ha röviden kell ejteni akkor Ü, ha hosszan, akkor Ő. Amely nép nyelvében akár az ő, akár az ü hiányzik, de legalább az egyik hang ezek közül megvan, az használja azon hang rövid és hosszú változatait. Amely nyelvben azonban mindkettő hiányzik, abban a nyelvben általában azért van valami egyéb magánhangzó ami a mi most kialakítandó nyelvünkben nincs, nem lesz, s ejtse azt a magánhangzót - e magánhangzó mely az ilyen nyelvekben általában szerepel, a „hátulképzett „i” hang” szokott lenni, melyről idősebb Olvasóim, akiknek még muszáj volt egykor orosz nyelvet tanulni az iskolában, tudják, hogy azon hang neve „jeri”.

És mégvalamit megtehetünk. Az „l” hang mellé igenis felvesszük az „r” hangot is! Igaz, sok olyan nyelv van a világban amelyben e „folyékony” hangoknak csak az egyike szerepel. Ezt azonban elintézzük azzal, hogy amely nyelvben benne van az „l” hang de nincs benne az „r”, az az „r” hang helyett ejtsen „h” hangot! Az „r” hang eleve úgyis rendelkezik bizonyos „hajlammal” ahhoz, hogy „h” hanggá váljék - gondoljunk csak a régi magyar fekete-fehér filmekből megismert egykori arisztokratákra, akik körében meglehetősen elterjedt volt az „r” hang helyett egyfajta „h” hangot ejteni, emiatt beszéltek olyan furán, hogy például „kérlekalássan” helyett ezt mondták: „kéhlekalássan”. Fura, nevetséges, s amikor gyermekként ilyen filmeket néztem, engem halálra idegesített... DE, a lényeg, hogy MEG LEHET ÉRTENI!

Amely nyelvben meg csak „r” hang van de „l” nincs, ott a beszélő járjon el fordítva: az „l” hang helyett ejtsen „h” hangot! Ez még furább lesz, de hamar rá lehet majd jönni, melyik hang helyett mondja a „h”-t, s érteni lehet majd, mit mond. Így még egy hanggal gazdagodhat a nyelvünk.

És hogy miért nem járunk el úgy, hogy egyszerűen az „r” helyett rögtön a „h” hangot vesszük fel a nyelvbe? Nos, ennek több oka is van. Íme:

1. Az „r” megléte a nyelvet egy picit „keményíti”, ami jó, mert a nyelv hangzása nem lesz annyira egyoldalúan „puha”.
2. Akadnak ám nyelvek, amikben nincs „h” hang, szóval ha eleve a „h”-t tennénk bele, azzal se mennénk semmire se, mert akkor meg azt kéne kitalálnunk, mit tegyen az, aki épp a „h” hangot nem tudja kiejteni.
3. A „h” beletétele a nyelvbe „igazi” hangként, tehát úgy, hogy eleve azt kéne kiejteni annak aki képes rá, amiatt se jó ötlet, mert bizonyos hangkörnyezetekben - elsősorban és leginkább a szóvégeken vagy szókezdő helyzetben - hajlamos „eltűnni”, „lekopni”! De még amikor a beszélő ki is mondja, gyakran nem jól hallható, mert a „h”, az egy túl halk hang - talán az se véletlen hogy a magyar nyelvben a „halk” szó épp „h” hanggal kezdődik...

Hangrendszerünk tehát:

Hangrendszer:

A nyelv a következő magánhangzókat tartalmazza:

A, Á, E, É, I, Í, O, Ó, U, Ú, Ő, Ü

A magánhangzók közül az A és az E mindig rövid, az Á és az É mindig hosszú. A hangok választékos ejtésben pontosan úgy ejtendők mind a magyar nyelvben, de megengedett az A hang helyett a rövid Á hang használata, és az É hang helyett a hosszú E használata, azok számára, akiknek nehezen megy az A és az É hang kiejtése. Az Ő hang helyett ejthető hosszú Ű, vagy hosszú jeri hang, illetve a rövid Ü hang helyett ejthető rövid Ö hang vagy rövid jeri hang is.

Félhangzók és diftongusok nincsenek. Minden magánhangzó pontosan kiejtendő!

A mássalhangzók:

P, T, K, L, M, N, S, J, V, C, R

Mindegyik úgy ejtendő mint a magyar nyelvben, kivéve az S betűt, ami a magyar SZ hangot jelzi. Mindazonáltal megengedett e hang helyett a magyar S hang ejtése is. Továbbá a C-vel jelölt hang a választékos kiejtésben nem C-nek, hanem a magyar CS-hangnak ejtendő! Ám annak akinek a CS kiejtése nehezen megy, szabad helyette C-t ejteni, vagy akár DZS vagy DZ hangot is. A „V” hang helyett megengedett az „F” hang ejtése, annak, aki nehezen ejtené ki a V-t, mindazonáltal választékos beszédben e hang igenis V-nek ejtendő! A többi betű helyett megengedett a betűvel jelölt hang zöngés változatának ejtése, illetve az L vagy R helyett (de nem mindkettő helyett egyszerre!) ejthető H is.

Továbbá, valószínűleg nem növeljük meg túrhetetlen mértékben a hangrendszer nehézségét akkor, ha még egy hangot beleveszünk, jelöljük ezt az **x** karakterrel! Ennek kiejtése „irodalmi”, vagy mondjuk úgy „választékos” formában az **str** hangkombináció, amelyben az „s” karakter tényleg a magyar „s” hangot és nem „sz”-et jelöl. Akinek azonban nehézséget okozna az str kiejtése, az ejthet helyette abszolút bármi más mássalhangzót vagy mássalhangzó-kombinációt aminek a kiejtésére képes, feltéve hogy az nem szerepelt eddig fentebb, a csíva nyelv hangrendszerének leírásában, azaz nem „foglalt” még. Azaz, lehet ejteni az „x” karakter helyén akár „gy” vagy „ty” hangokat is például, vagy a „tl” mássalhangzó-kombinációt is, stb. Az x választékos kiejtése pedig amiatt str, mert ez éles

kontrasztban van a csíva nyelv összes többi hangjával, és ez a tény megkönnyíti a megértést.

Mindez táblázatban összefoglalva:

Betű	Választékos kiejtés a magyar nyelv szabályai szerint	Megengedett más kiejtett hangok a választékosan ejtett helyett
A	A	rövid Á
Á	Á	hosszú A
E	E	rövid É
É	É	hosszú E
Ő	Ő	Ű vagy hosszú jeri
Ü	Ü	Ö vagy rövid jeri
P	P	B
T	T	D
K	K	G
L	L	H (ha ki tudja ejteni az R hangot)
R	R	H (Ha ki tudja ejteni az L hangot)
M	M	-
N	N	-
S	SZ	S, Z, ZS
J	J	-
V	V	F
C	CS	C, DZS, DZ, TS, TSZ
X	STR	TY, GY, vagy bármi más a fel nem soroltak közül.

A mássalhangzók a következő párokban kapcsolódhatnak össze:

MP, MV, NT, NK, NS, NJ, NNJ, NC

Mind úgy ejtendő mint a magyar nyelvben, kivéve az NS-t ami NSZ-nek, az „NC”-t ami NCS-nek ejtendő, és az NJ párt, ami helyett választékos ejtésben a magyar NY hang ejtendő. Az „NNJ” helyett természetesen „NNY” ejtendő.

A hosszú mássalhangzók:

PP, TT, KK, LL, MM, NN, SS, JJ, VV, RR, CC

Mind úgy ejtendő mint a magyar nyelvben, kivéve az SS jelűt, ami a magyar SSZ megfelelője, és a CC-t, ami a CCS megfelelője.

Ki kell térnünk a lehetséges szóvégződésekre is. Valószínű, hogy Olvasóm úgy gondolja, szó kizárólag magánhangzóra vagy „n” hangra végződhet, különben a kínaiak, japánok és néhány más népcsoport nem tudja majd kiejteni. Szerencsére azonban a valóságban e szabály nem ilyen szörnyen szigorú, mert nem nagyon

van olyan nép a világban, mely legalább az „sz” hangot is ki ne tudná ejteni szóvégi helyzetben is! Mert hát gondoljunk csak bele, ez nem más mint a kígyósziszegés utánzása. MINDENKI KÉPES RÁ. Legrosszabb esetben a beszélő a legutolsó magánhangzó kimondása után egy icipici kis szünetet tart, majd sziszeg egyet. Nem létezik hogy képes ne legyen rá! Továbbá, az „sz” hang szóvégi helyzetben meglehetősen gyakori az angol nyelvben, márpedig évtizedek óta lényegében a világon mindenki angolul igyekszik tanulni... emiatt hozzászólt ahhoz, hogy az „sz” ott lehet szóvégi helyzetben is.

Ha ebbe belegondolunk, akkor azonban megengedhetjük a következő mássalhangzókombinációk előfordulását is:

st, sl, sn, sm, sk, sj, sp, sr, sv, sc

Véleményem szerint továbbá, belevehetjük a megengedett mássalhangzókapcsolatok közé a következőket is:

kj, pj, kv

Ugyanis, ezek szerepelnek a japán nyelvben. Na most, a japán nyelv fonológiai rendszere rém szigorú. Ha ennek ellenére MÉG A JAPÁNOK IS ki tudják ejteni e mássalhangzókombinációkat, akkor vélhető hogy lényegében mindenki más is, vagy legfeljebb egészen minimális gyakorlás szükséges csak hozzá! Felvehetjük az **mj** mássalhangzókombinációt is, mert ez is megvan számos nyelvben - bár elsősorban nem az európai, hanem inkább az afrikai illetve ázsiai nyelvekben - de amelyekben nincs meg, azok is ki tudják ejteni általában, mert azon nyelvekben megengedett a mássalhangzótorlódás. Ám még ha nem megengedett, általában akkor se okoz e kombináció kiejtése nagy gondot azon nyelvek beszélőinek, hiszem az egész csak abból áll, hogy a „j” hang kiejtése előtt mintegy „hümmögnek” egyet, ezzel imitálva az „m” hang kiejtését.

Valószínűleg megengedhetjük a **pj**, a **pr**, a **pl** és a **kl** hangkapcsolatokat is, azzal a kitételrel, hogy ezeket azért valami nem olyan nagyon gyakori szavak kezdetére használjuk csak fel, hogy akinek mégis nehézséget okozna e kombinációk valamelyikének kiejtése, az ne szembesüljön e problémával túl gyakran a nyelvünkben.

Sajnos más mássalhangzópárokat nem engedhetünk meg, mert akkor a japánok, kínaiak s pár más nyelv beszélői leküzdhetetlen nehézségekkel találják magukat szembe! És már a japán nép is elég nagy lélekszámú, nem is beszélve a kínaiakról... az ő gondjaikat nem intézhetjük el egy kézlegyintéssel!

A lehetséges szóvégződésnek száma is gyarapítható még egyel, a fenti megfontolások alapján, és ez az „-ns” végződés. Mert ha „n” hangra végződhet egy szó, s ha fentebb azt taglaltuk hogy az „sz” hangot mindenki ki tudja ejteni a kígyósziszegést utánözva, akkor az „nsz” (azaz csíva helyesírás szerint „ns”) hangot is ki tudja ejteni, sőt, ez szó közepén is kiejthető lesz a számára!

A fentiekben meg lett adva az ABC-je is a nyelvünknek, s amint látható, legalább az a haszna megvan a kevés hangnak, hogy leírható az angol ABC betűivel, nem kell külön kódlap az ékezeteknek! Kivéve a hosszú magánhangzókat. De mert úgyis rosszul érthetőek az olyan szótagok mint „toomataa”, ahol tehát azonos rövid magánhangzók kerülnek egymás mellé, emiatt jelentsük egyszerűen ki, hogy egy szón belül nem kerülhet egymás mellé két azonos magánhangzó! Ekkor

máris jelölhetjük magánhangzókettőzéssel a hosszúságot, például „kú” helyett „kuu”-t írva. De azt is megtehetjük, hogy egy nem használt betűt, mondjuk az „x”-et kinevezzük hosszítójelnek, s akkor az előző példa így irandó: „kux”. Ami pedig az ő és ü betűket illeti, ott megtehetjük hogy az y karakter jelenti az ü hangot, s a mássalhangzók hosszításának jelöléséhez hasonlóan az yx páros jelenti az ő hangot. Furcsa lesz egy magyar olvasónak, de nem furcsább mint az, hogy az albán nyelvben a dzs hangot az xh betűkapcsolat jelöli... A magam részéről e módszer híve vagyok nemzetközi téren. E dolgozatban azonban egyszerűen a magyar hosszú magánhangzókat használom a könnyebb olvashatóság kedvéért.

Most már abban a helyzetben vagyunk, hogy tudjuk milyen hangjaink vannak, válasszunk hát nevet nyelvünknek! Legyen ez a „**csíva**” nyelv, a csíva nyelv helyesírásával írva tehát „**cíva**”. Kiejthető, rövid, s a hangzása kellően egzotikus! És hogy miért épp e szó legyen a nyelv neve? Nos amiatt mert szóösszetétel. Íme: ci = szép, cí = gyönyörű, va = nyelv (mint kommunikációs rendszer). Tehát cíva = „gyönyörű nyelv”.

Következzék hát a csíva nyelv nyelvtana!

Nyelvtan

Na itt aztán nagyon észnél kell lennünk! A hangrendszerénél könnyű dolgunk volt, csak észben kellett tartanunk, hogy az ismertebb népek milyen hangokat tudnak elfogadhatóan kiejteni. Nyelvtan viszont látszatra akármilyen is lehet!

Szerencsére valóban csak látszatra. Elevenítsük csak fel mindössze általános iskolai tanulmányainkat, az alapvető szófajokról! Ne ragaszkodjunk a szakmai pontossághoz, csak futó emlékként, elnagyoltan... Van ugye főnév, melléknév, határozó, névelő, névutó, meg az olyan miskulanciák hogy indulatszavak... a főbb mondatrészekhez olyan kis gizmóféle izék tapadhatnak hogy ragok, jelek, képzők... És ne feledjük hogy a főnév (de sokszor a melléknév is) olyan két fő szerepet tölthet be a mondatban, hogy lehet alany, vagy lehet tárgy! Az állítmány pedig többnyire ige szokott lenni, bár néha melléknév, mint például abban a mondatban, hogy „Karcsi szép”.

De hoppá! Nem csupán a magyar nyelvben van ez így? Hiszen e mondat németül például így hangzik: „Karl ist schön”! És itt már nem a „szép” jelentésű „schön” az állítmány, hanem a létigét jelentő „ist”, ami szigorúan véve „van”-ként fordítható! Ezesetben pedig ige! Csak a magyar nyelv kispórolja a mondatból!

Na, ez így kissé zavaros. Térjünk vissza az alapelvekhez. Már e tanulmány elején azt ígértem, e nyelvben nem lesznek igék. Most már talán Olvasóm is kezd arra gyanakodni, e cél talán elérhető, hiszen íme, még a magyar nyelvben is előfordul olyasmi, hogy bizonyos mondatokból hiányzik az ige... de e kérdést tegyük félre tényleg addig, amíg el nem intézzük a fő- és melléknéveket, meg úgy melleleg a határozókat is!

Kezdjük is mindjárt a határozószavakkal. Azért velük, mert az ő esetük tényleg pofonegyszerű. Hiszen, ha jól belegondolunk, rá kell jöjjünk hogy a határozószó az tulajdonképpen egy kutyaközséges melléknév, jelzői helyzetben, épp csak

nem egy főnév, hanem az IGE jelzője! Akadnak is nyelvek, például a német, ahol nem is különbözik a melléknév a határozószótól: „Bitte schön” = Kérem szépen!

A csíva nyelvben azért mégiscsak jó dolognak tűnik megkülönböztetni a mellézneveket a határozószavaktól, annak érdekében hogy szabadabb lehessen a szórend, s erre az a kényelmes módszer kínálkozik, hogy felhasználjuk a szóvégeken megengedett „-s” végződést. Ez lesz nálunk a határozószavak ragja/képzője. Például:

ci = szép, cis = szépen.

cí = gyönyörű, cís = gyönyörűen.

cu = csúnya, cus = csúnyán.

cú = ronda, ocsmány, cús = rondán, ocsmányul.

Rögtön adódik két szóösszetétel is ezek alapján:

cici = gyönyörűszép, cúcu = borzalmasan ronda/ocsmány

Esetleg ilyen szót is alkothatunk: cuci = különleges. Hiszen ami különleges, az lehet csúnya is meg szép is, de az biztos hogy nem átlagos, nem hétköznapi!

Persze Olvasómban azonnal felvetődik a kérdés, miként lehet az igének jelzője, ha a nyelvünkben nem lesz ige?! Türelem, kiderül majd a megfelelő fejezetben... de most lássuk előbb a főneveket!

Mindenekelőtt gyártsunk néhány rövidke főnevet, mert kellenek, hogy bemutassuk velük azt a rémisztő és iszonyatosan bonyolult főnévragozást, amivel meg kell majd hogy szenvedjenek a csíva nyelvet tanuló jobb sorsra érdemes szerencsétlenek... tényleg elszörnyesztően komplex ragozásról van szó, mert teljes 2 azaz KÉT eset lesz benne: alanyeset és tárgyeset! És még lesz többesszám is!

Na jó, ez vicc volt. Mert bár igenis lesz tárgyeset, nemcsak alanyeset, de Olvasóm biztos tudja hogy gyakorlatilag minden más „normális” nyelvben ennél jóval több eset van... KIVÉVE, ha a nyelv kötött szórendű, mint például az angol! Vizsgáljuk is meg az esetek kérdését ennek fényében!

A nyelv könnyen tanulható kell legyen. De könnyen érthető is! Vegyünk egy nagyon egyszerű mondatot: „Pityu szereti a fagyit”. Itt a „Pityu” és a „fagyí” főnevek, de a „Pityu” az alany, a „fagyí” a tárgy. Ha ezt ragozás nélkül mondom - „Pityu szeret fagyí” - tökéletesen érthető! Éljen! Megszabadulhatunk a ragozástól!

De talán mégsem. Cseréljük csak meg a szavakat! „Fagyí szeret Pityu”. No, itt már mintha kissé gondolkodni kéne, nem tűnik annyira első hallásra világosnak, de tulajdonképpen mégis rá lehet jönni a mondat értelmére! Kissé szokatlan, de annyi baj legyen!

Legyünk óvatosak. Lássunk még egy példát! „Bodri megharapta Cirmost”. (Tegyük fel Bodri egy kutya, Cirmos pedig egy cica. Hihető, nem?)

Mondjuk el ezt ragozás nélkül:

„Bodri megharap Cirmos”. Érthető, semmi vész! Cseréljük meg: „Cirmos megharap Bodri”. Hm! Biztos-e hogy ez azt jelenti, hogy a Bodri harapta meg Cirmost, és nem fordítva?!

Látható, hogy bizony nem ússzuk meg, és VALAMIKÉPPEN muszáj megkülönböztetnünk a mondatrészek közül az alanyt és a tárgyat! Na már most,

erre lényegében háromféle módszer kínálkozik mindössze, s ezek mindegyike elő is szokott fordulni a nyelvek valamelyikében.

Első módszer: A kötött szórend. Az ígéhez képest szigorúan meg van határozva, hogy az ige előtt, vagy az után álló mondatrész a tárgy (illetve az alany). Többnyire a nyelvek az Alany-állítmány-tárgy sorrendet használják, ez valamiért természetes az emberi gondolkodás számára. Ritkábban másféle sorrendek is előfordulnak, például Alany-Tárgy-Ige. Lényeg az, hogy a tárgy követi, vagy megelőzi-e az alanyt.

Nem tudom ki hogy van vele, de nekem ez a módszer nem túl szimpatikus, és nemcsak a német nyelvtanulásom emlékei miatt. Igaz, az olyan nagy nép is mint a kínai, a kötött szórendet használja nyelvtanában, de az effélére figyelés nagyon fárasztóvá teszi szerintem a gondolkodást! Lehet hogy a csíva nyelvünkben nem akarunk sok nyelvtani miskulanciát felhalmozni, de a tárgyeset kiküszöböléséért túl nagy áldozatnak tetszik bevállalni a kötött szórend gyötrelmeit!

Második módszer: Valamelyik mondatrész után, vagy az elé, betűket, szótagokat írunk, amiket „rag”-nak nevezünk. Ilyen a magyar nyelvben a tárgy ragját jelző „-t” hang. Megjegyzem, hogy bár többnyire valóban a tárgyat jelölik a nyelvek raggal, akad azért néhány példa arra is, hogy az alanyt jelölik!

Harmadik módszer: majdnem mint a második, de a „rag”-okat nem írjuk egybe a szóval, hanem önálló szóként szerepelnek a tárgy szerepét ellátó főnév (vagy melléknév) előtt vagy után. Ekkor nem is ragnak, hanem előljárószónak vagy névutónak hívjuk.

Jegyezzük meg: Mindenféleképpen kell valahogyan jelölni a tárgyat (precízebben megfogalmazva: vagy az alanyt, vagy a tárgyat. Esetleg mindkettőt egyszerre), ha nem akarjuk, hogy kötött legyen nyelvünk szórendje! A kötött szórend mindig akkor alakul ki egy nyelvben, ha az lespórolja a tárgy megjelölését!

Valaki ellene vetheti ennek, hogy hiszen a német nyelvben is kötött a szórend, holott ott jelölve van a tárgy, mégha csak a névelő szintjén is!

Nincs igaza annak, aki így beszél. A németben 3 nyelvtani nem van, és kizárólag a hímnemnél különböztethető meg a tárgy egyértelműen az alanytól! „Der Vater = az apa”. „Der Vater = az apát”. Ellenben nőnemben: „Die Mutter” jelenti azt is hogy „az anya”, és azt is, hogy „az anyát”. Semlegesnemben is: „Das Mädchen” egyaránt jelenti azt is hogy „a kislány”, és azt is, hogy „a kislányt”! Márpedig a tárgy annyira nagyon fontos a mondatban, hogy a nyelv egyszerűen nem engedheti meg magának, hogy csak néha legyen egyértelműen jelölve, máskor csak bizonytalanul! Különben a nyelv értelmetlen maradna! Emiatt alakult ki a német nyelvben a kötött szórend!

Most tehát el kell döntenünk, hogy ha nem akarjuk a csíva nyelvet kötött szórendűvé tenni - márpedig nem akarjuk! - akkor miként jelöljük a tárgyat! Vagy az alanyt. De szerintem okosabb a tárgyat jelölni, mert az természetesebbnek tűnik az emberi gondolkodás számára, a világ nyelveinek óriási többségében (ha azok nem kötött szórendűek) a tárgy van jelölve és nem az alany. Tehát miként

jelöljük?

Mielőtt ennek nekifognánk, hogy ezt eldöntsük, gyártsuk le a korábban beígért néhány főnevet, hogy legyenek „kísérleti alanyaink” a példákhoz. Íme:

pa = apa, papa

ma = anya, mama

ni = nő

ní = feleség

vi = férfi

ví = férj

kó = könyv

nő = növény

ka = állat

vauka = kutya

miaucika = macska

jó = jó

Ennyi elég lesz kezdetnek. Tehát el kell döntsük, miként jelöljük egyrészt a tárgyesetet, másrészt a többesszámot. Nyilván valami olyasmiket kell kigondolnunk, amik kombinálhatóak egymással, mert előre tudhatjuk, lesz olyan is, hogy többesszám-tárgyeset. Na és most itt rögvest „elkövetjük” az első olyan dolgot a nyelvünkben, mely által különlegessé tehetjük! (nem, ez még nem az igenélküliség, az később jön...). Arra gondolok, a többesszám és a tárgyeset jelölésére 2 merőben különböző módszert is bevezetünk a nyelvbe, egy „ragozósat” és egy előljárószavakra épülőt! A látszattal ellentétben ez az engedékenységek nem teszi majd a nyelvet lényegesen nehezebben tanulhatóvá, amiatt nem, mert nem lesznek a nyelvben kivételek. Ellenben e lehetőségért kezdet csókolnak majd nekünk a költők (már ha lesz olyan költő egyáltalán, aki megtanul csívául...) mert ez óriási mértékben megkönnyíti majd a rímek előállítását. Sőt, miközben ezt a kérdéskört elintézzük, elbánunk a határozott névelővel is. De még a határozatlannal is, igen, még a határozatlant is meghatározzuk mert mi olyan kemény legények vagyunk, bizony ám!

Kezdjük az előljárószavas változattal:

pa = apa

i pa = apák

e pa = apát

ie pa = apákat

ei pa = apákat

a pa = az apa

ai pa = az apák

ia pa = az apák

ea pa = az apát

ae pa = az apát

eia pa = az apákat

eai pa = az apákat

iea pa = az apákat

iae pa = az apákat

aie pa = az apákat
 aei pa = az apákat
 ü pa = egy apa
 üe pa = egy apát
 eü pa = egy apát
 aü pa = egy bizonyos apa
 üa pa = egy bizonyos apa
 eüa pa = egy bizonyos apát
 eaü pa = egy bizonyos apát
 üea pa = egy bizonyos apát
 üae pa = egy bizonyos apát
 aüe pa = egy bizonyos apát
 aeü pa = egy bizonyos apát
 üi pa = egyes apák, bizonyos apák, némely apák
 iü pa = egyes apák, bizonyos apák, némely apák
 eüi pa = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
 eiü pa = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
 üie pa = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
 üei pa = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
 ieü pa = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
 iüe pa = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat

Látható, nagyon, tényleg NAGYON szabadelvűek, liberálisok, engedékenyek vagyunk, mert még az előjárószavas változaton belül is a legtöbb nyelvtani viszony kifejezésére számos variánst engedélyeztünk! Felmerülhet a kérdés, nem túlzás-e ez?

Szerintem nem. Ezek a nyelvtani viszonylatok hogy többszám meg tárgyeset, rém gyakoriak egy nyelvben, így helyesnek tartatik megadni a lehetőséget rá, hogy ne nagyon kelljen gondolkodni beszéd közben, épp mi a helyes sorrendje az a,e,i,ü hangocskáknak! Annál inkább, mert ha nem így volna, valaki, kezdő nyelvtanuló eltéveszthetné a sorrendet. Így nem tévesztheti el: bárhogy mondja, helyes lesz!

Sőt! Jelentsük ki, hogy a csíva nem szabályrágó, hanem „liberális” nyelv, az egyszerűség nyelve! Vagyis gondoljunk azokra, akiknek anyanyelve kötött szórendű. Ezen nyelvek messze többségben az „alany-tárgy” szórendet használják. Legyen nálunk az a szabály, hogy ha a mondatban az alany megelőzi a tárgyat, akkor nem kötelező kitenni a tárgyesetet jelölő „e” szócskát! Kitehető, ám nem kötelező!

Felmerülhet a kérdés, nem fordulhat-e elő kiejtési nehézség, ha például olyan szót óhajtunk tárgyesetbe tenni az „e” szócskával, mely maga is „e” hanggal kezdődik. Nos, NEM, ilyesmi nem fordulhat elő! Amiatt nem, mert itt és most leszögezzük, hogy a csíva nyelvben minden „igazi” szó, ami tehát főnév vagy melléknév (vagy határozószó, de arról már tudjuk hogy a melléktnevekből képezzük a szóvégi „-s” raggal) mindig, kivétel nélkül mássalhangzóval kezdődik! Tehát magánhangzóval kizárólag az efféle fura nyelvtani miskulanciák kezdődhetnek, amikkel fentebb a tárgyesetet, többszámot és a névelőket bemutattuk. Ettől azonban még meg kell engednünk mindegyik fenti nyelvtani szónak - e, a, i, ü, ei, ae, ea, eia stb - az „-n” hanggal kiegészített változatát is,

mint **en, an, in, ün, ein, aen, ean, eian**, stb, mert ha főnevek vagy melléknevek nem is kezdődhetnek magánhangzóval, de bizonyos „nyelvtani” szavak, azok esetleg igen, és előfordulhat hogy e szavak tárgyesetbe kerülnek, vagy határozott névelő kell eléjük, vagy akármi.

Lássuk a ragozások változatát! Íme:

pa = apa
pali = apák
pala = az apa
pale = apát
palaē = az apát
palea = az apát
palale = az apát
palela = az apát
palie = apákat
palei = apákat
palile = apákat
paleli = apákat
palai = az apák
palia = az apák
palali = az apák
palila = az apák
palū = egy apa
palūa = egy bizonyos apa
palūla = egy bizonyos apa
palaū = egy bizonyos apa
palalū = egy bizonyos apa
palūe = egy apát
paleū = egy apát
palūle = egy apát
palelū = egy apát
palūi = egyes apák, bizonyos apák, némely apák
paliū = egyes apák, bizonyos apák, némely apák
palūli = egyes apák, bizonyos apák, némely apák
palilū = egyes apák, bizonyos apák, némely apák
palūie = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
palūei = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
paliūe = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
palieū = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
paleiū = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
paleūi = egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
palelūli, paleūli, paliūle, palilūle, stb: egyes apákat, bizonyos apákat, némely apákat
palaūe = egy bizonyos apát
palaēū = egy bizonyos apát
palūea = egy bizonyos apát
palūae = egy bizonyos apát
paleaū = egy bizonyos apát

paleüa = egy bizonyos apát

palalüle, palalüe, palelúa, palelúla, stb: egy bizonyos apát

A ragozott formát használhatjuk az előjárószavas ragozási részrendszerrel kombinálva, vegyesen is, például:

e pali = apákat

i pale = apákat

e palüi = egyes apákat

ei palü = egyes apákat

a pali = az apák

i pala = az apák

Stb.

FIGYELJÜNK ARRA, hogy a szótó után OKVETLENÜL kell következnie egy „l” hangnak, mert ez jelzi hogy onnantól ragok következnek, szóval csak az esetleges többi „l” hang hagyható el, a legelső NEM!

Melléknévragozás

A melléknévragozás pofonegyszerűen elintézhető, ha kijelentjük, hogy A MELLÉKNEVEKET UGYANÚGY RAGOZZUK, MINT A FŐNEVEKET! Tehát:

ae jó = a jót

eü jó pa = egy jó apát

nileia, cílali = a nőket, a gyönyörűket

eai ni, ai cí = a nőket, a gyönyörűket

Ellentétben az indoeurópai nyelvekkel, a csíva nyelvben nem kell a főnevet többesszámba tenni, ha teljesen egyértelmű amúgy is hogy a főnével jelzett valamiből több van, például amiatt egyértelmű ez mert számnév áll előtte. Példa:

Két gyerek = Tusá nokja (és **NEM** Tusá nokjali!) (tusá = két, kettő; nokja = gyerek). Megtehető azonban, hogy igenis többesszámba tesszük ilyenkor is a főnevet, viszont ebben az esetben NEM azt jelenti, hogy „két gyerek”, hanem azt, hogy „két gyerekcsoport”! Óriási különbség... A logika ebben az, hogy a „nokjali”, az már önmagában véve is azt jelenti hogy „gyerekek”, azaz több mint egy gyerek, na már most ha valamiből egynél több van, akkor az ugyebár egy „csoport”, s mert ott áll egy számnév előtte, ez megmondja, hány ilyen csoportról van szó...

Ennek megfelelően:

Tusá nokjali = két gyerekcsoport

Rősa nokjali = három gyerekcsoport

Mesá nokjali = egy gyerekcsoport (ügyeljünk rá, hogy az „egy” itt nem a határozatlan névelőt jelenti, hanem számnév, azaz „egy(etlen) gyerekcsoport”!)

Sőt ilyen is lehetséges:

Nesá nokjali = nulla gyerekcsoport. Ez magyarul persze hülyén hangzik, ez tehát inkább úgy fordítandó le magyarra, hogy „egyetlen gyerekcsoport SEM”.

Nilván a fenti példákban a „nokja” szó helyére más főnév is betehető. Azaz például:

Nesá réli = egyetlen embercsoport sem

Tusá réli = két embercsoport
Stb.

Ezzel el is intéztük a teljes főnév- és melléknévragozást. Nem szándékszunk több „esetet” felvenni. Felhívom olvasóim figyelmét arra is, hogy hallgatólagosan az is eldőlt, hogy nincsenek a nyelvünkben nyelvtani „nemek”, mint a németben vagy oroszban. Teljesen feleslegeseek!

A melléknéveknél még adósok vagyunk a fokozással. Ezt aztán igazán hamar elintézzük! Alkotunk két szócskát, egyiket a középfok, másikat a felsőfok kifejezésére! Íme:

jó = jó
ú jó = jobb
oi jó = legjobb

A túlzófokot (legesleg) legcélszerűbb a közép- és felsőfok összetételéből képezni:

úoi jó = legeslegjobb

S ha már ebben a sorrendben összetettük az „ú” és „oi” morfémákat, kapcsoljuk össze őket fordítva is, és jelentse ekkor azt, hogy „abszolút”! Azaz:

oiú = abszolút

Az úoi-t a „no” ellentétképzővel megtoldva azt kapjuk, hogy „úoino”, aminek jelentése „egyáltalán nem”, „cseppet sem”.

S ebből máris következik egy másik szóösszetétel is: az oiú+úoi -ből (az egyik „ú” elhagyásával) ez lesz: oiúoi = abszolút-legesleg.

A középfokkal kapcsolatban tisztázni kell még az összehasonlítás kérdéskörét is. Az olyan mondatokra gondolok, hogy például „Én szebb vagyok mint te”. Ezt így mondják csívául: Me ú ci prí tu!

Birtokviszony

A főneveknél még a birtokviszonyt is célszerű tisztázni. Kétféle birtokviszony lehetséges: birtokos-birtok, és birtok-birtokos. Én azt mondom, adjuk meg a lehetőséget a nyelvünkben mindkettőre, a következőképpen:

Birtok AU Birtokos
és
Birtokos UA Birtok

Továbbá, az AU és UA szócskáknak megengedjük a NAU, AUN, NAUN, NUA, UAN, NUAN alakjait is, amiatt, hogy elkerüljük a magánhangzótorlódást, abban az esetben ha akár a birtokot, akár a birtokost jelentő szó elején/végén U illetve A hang állna. Mondjuk, a szó elején nem nagyon állhat se u se a, hiszen

mellékneveink és főneveink egyaránt mássalhangzóval kezdődnek. Állhat ellenben mindegyik hang a szavak végén, továbbá, az is lehet, hogy a szó előtt egy határozott névelő áll, ami a csíva nyelvben is úgy hangzik hogy „a”.

Tehát:

A férj felesége:

a ví ua ní

vagy:

a ní au ví

Na és most jöjjön a munka neheze, az igék! Ehhez azonban mindenekelőtt el kell rendeznünk a személyes névmások kérdését. Ez nagyon fontos, mert bár ezek szigorúan véve főnevek, de ez az ára annak, hogy az igéknél a ragozás java részétől megszabaduljunk!

Mindjárt közre is adom a teljes táblázatot, azután jön a magyarázat.

Személyes névmások

én: **me**

mi: **mi**

te: **tu**

ti : **ti**

ő : **ő** vagy **rő**

ők: **ői** vagy **rői** vagy **ri**

Mint látjuk, a személyes névmásokat könnyű megtanulni, mert a többesszámú alakok egyszerűen az egyes számú személyes névmásokból „készülnek”, egy „-i” hang hozzátoldásával.

visszaható névmás (maga, saját maga): **si**

(ön)magát, saját magát: **e si** vagy **sie**

általános alany: **man**

Az általános alany, mint látjuk, -n hangra végződik. Minthogy azonban az -n hang a szövegeken hajlamos eltűnni, jelentsük ki, hogy ennek „irodalmi” azaz „művelt” kiejtése tulajdonképpen „-ng”, azaz a csíva nyelvben a szó végi „-n” hangot (minden esetben) „-ng”-nek kell (legalábbis illik...) kiejteni! A „g” betűt azonban nem írjuk ki írásban az „n” után, mert minek, úgymint tudjuk hogy ez csak a szó végi „n” hangokra vonatkozik. Az általános alanyról még azt kell tudnunk, hogy egyáltalán semmiféleképpen se lehet ragozni, és szóösszetételekben sem szerepelhet.

Létezik még egy személyesnévmás-szerű szó, az ami azt jelenti hogy „egymás”, ezt kétféleképp is mondhatjuk csíva nyelven:

rőő

őrő

A tárgyesete pedig, hogy „egymást”, így hangozhat:

e rőő

en őő

rőrőle őrőle

A „mi” személyes névmásnak létezik további 4 speciális változata is, amik azonban nagyon ritkán használatosak, inkább csak választékos, pátozós helyzetekben, vagy bonyolult jogi szövegekben ahol nagyon fontos az abszolút pontosság. Ezek a következők, a megfelelő jelentésekkel:

metu = mi (én + te)

meti = mi (én + ti)

mitu = mi (mi + te)

miti = mi (mi + ti)

Mint látható, nem nagy ördögösség az egész, egyszerűen arról van szó, hogy ezen esetekben ki van hangsúlyozva, hogy akihez vagy akikhez beszélünk, az bele tartozik-e a „mi” fogalomkörébe épp. Hiszen nyilvánvalóan nem mindegy hogy ha mondjuk azt mondom hogy „holnapra (mi) megcsináljuk ezt a munkát”, akkor annak akinek épp ezt mondjuk, annak szintén részt kell-e vennie abban a munkában, azaz dolgoznia kell-e... Ez például nagyon fontos lehet szerződéskötéseknél. De szerelmi vallomások esetén is, például olyan esetekben amikor valami ilyesmit mondunk a szerelmesünknek:

„Soha el nem hagyjuk egymást”! Itt a csíva nyelv nyelvtani sajátosságai miatt a csíva mondatba mindenképp kell egy „mi” jelentésű személyes névmás, és a fentebb felsorolt lehetőségek közül nyilvánvalóan a „metu” szükségeltetik. Ha ehelyett csak az általános „mi” alakot használnánk, az nagyon slamposul, slendriánul, szinte barbárul hangzana! Az említett mondat különben így hangzik csíva nyelven:

Soha el nem hagyjuk egymást! = **Metu nessü e rőrő nolakote!**

Vagy:

Metu nessü nolakote őrőle!

Sok más variáció is elképzelhető.

A személyes névmásokat kombinálhatjuk az „ő” szócskával aminek az a jelentése amúgy, hogy „tiszteletre méltó”, és a „no” szócskával is, ami ellentétképző. Ezek segítségével a következő alakokhoz juthatunk:

óme = „én”, de e szót csak akkor használhatjuk, ha egyértelmű uralmi, hatalmi, „erőfölényi” pozícióban vagyunk, és ezt ki is akarjuk hangsúlyozni, domborítani. Leginkább tehát egy „abszolút uralkodó” mondhatja amikor önmagára hivatkozik; egy korlátlan hatalmú diktátor aki élet-halál ura; egy „Dzsingisz Kán”, egy „Attila a hunok királya”; egy félelmetes karatemester akit még soha senki nem győzött le; stb. Esetleg egy hatalmas nemzetközi vállalat többségi tulajdonosa, akinek minden a zsebében van, akinek ott a cégnél senki nem mondhat nemet. Az „óme” használata semmi esetre se tekinthető udvarias sílusnak még ilyen esetekben sem, ellenben abszolút nyilvánvalóvá teszi egy pillanat alatt hogy az illető semmiféle vitát sem tűr el, a legcsekélyebbet sem, mindenki jobban teszi ha nyikkanni se mer sőt még méltatlankodó pofát vágni se, mert annak abban a pillanatban rém súlyos következményei lesznek! Az „óme” használata azzal egyenértékű, mintha nyíltan azt mondaná: „Itt én vagyok az isten, minden úgy fog történni ahogy én akarom, és mindenki másnak kuss a neve”! Ha a Bibliát lefordítanánk csíva nyelvre, az Ószövetség haragos és féltékeny istenének ezt a

személyes névmást kéne a szájába adnunk a fordításkor.

ómi = Ez az „óme”-vel egyenértékű, de többesszámra vonatkozik. Aki ezt a „mi” jelentésű személyes névmást használja, az nem okvetlenül kell hogy ő maga személyesen rendelkezék nagy hatalommal, szükséges azonban hogy annak a csoportnak amire e beszélő az „ómi” névmással hivatkozik, ő a beszélő a vezetője legyen (például elnöke, királya, hadvezére stb), vagy ha ez nem is áll fenn, de jogában legyen annak a csoportnak a nevében beszélni, nyilatkozni! (Vagy legalábbis azt kell higgye magáról, hogy joga van ehhez). Minden esetben azt fejezi ki ezzel, hogy az ő csoportja valamiféle értelemben felsőbbrendű, erősebb, nemeesebb, uralkodói pozícióban van, domináns, stb. Például az Egyesült Államok elnöke simán használhatná az „ómi” szót amikor az USA-ról beszél, efféle mondatokban, hogy „A mi népünk, melynek célja hogy...”. Esetleg használhatná az ómi alakot az USA nagykövete is. Az „ómi” névmás birtokos esete az „ómia”.

ótu = tiszteletre méltóságod, kegyesség, kegyelmesség, nagytiszteletűség. Többesszámú alakja természetes az **óti**.

órő = Ezt nehéz lefordítani magyarra, a lényeg hogy akkor használjuk ha egy harmadik személyről beszélünk, aki felé érzett tiszteletünket jelezni kívánjuk a beszélgetőpartnerünknek Létezik ennek többes számú alakja is, az **óri**. Bár általában e két szó valóban tiszteletet fejez ki, de ritka esetekben használható megvetés, gúnyolódás kimutatására is, amikor például ilyesmit akarnánk mondani: „Azok a tiszteletre méltó koldus(fajzat)ok...” azaz csívaül: „**Óri, a tisső küréli...**”

Ha a fenti, „ó-” -val párosított személyes névmásokat a „no” szócskával kombináljuk, az szerénységet és/vagy megalázkodást fejez ki ha első személyben használjuk, s a másik becsmérlet, megalázását ha második személyre vagy harmadik személyre használjuk. Íme:

ómeno = „én, a te alázatos/hűséges szolgád”, „én, a te hű rabszolgád”, „szerénységem”, „csekélységem”, „én, a kisember”, „én, a jelentéktelen senki”...

ótuno = „te koca kölyke”, „te eblelkű”, „te hitvány féreg”, „te anyaszomorító”, „te szerencsétlen nyomorult/tudatlan”...

órőno = „az a mocskos féreg”, „az a rohadék”, „az a mocskos gazember”, „az a rohadt szemét”...

ómino = „csekélységünk”, „mi a te nagy/alázatos tisztelőid”, „mi a te hű szolgálid”...

ótino = „ti hitvány férgek”, „ti eblelkűek”, „ti férgek”, „ti akik arra se vagytok méltóak hogy a lábam nyomát csókolgassátok”...

órino = „ebfajzatok”, „eblelkűek”, „ők, a csőcselék”, „szubhumán kreatúrák”, „ők, a szolganép tagjai”...

A személyes névmásokból az **-s** raggal - ami ugyebár határozószavakat képez melléknevekből - a következő szavakat képezhetjük:

mes = szerintem, **mis** = szerintünk

tus = szerinted, **tis** = szerintetek

ős, rős = szerinte, **ris, rőis, őis** = szerintük

órinos = a szolganépség szerint

metus, metis, mítus, mítis = szerintünk (a „mi” személyesnévmások fentebb

ecsetelt értelmezése szerint).

A **mes** azt is jelenti: **nos, hát** (mármint a „hát” magyar szó kötőszó-jelentése szerint).

A „**tus**” szót (és ritkább esetekben, többesszámban, a „**tis**” szót is) használjuk az olyan szerkezetekben, amiket a magyar nyelv így fejez ki:

„Mit gondolsz,...”, „Mit gondoltok,...”.

Például:

—Mit gondolsz, eljön ma?

—**Tus, rő pé kosüte é tápus?**

Itt a fenti fordításban a „tus” fejezi ki azt, hogy „mit gondolsz”. De ha a magyar mondat úgy kezdődne hogy „mi a véleményed”, vagy „Gondolod hogy...”, „Úgy véled (hogy)...”, „Nézeted szerint...”, akkor is a „tus” lenne a legmegfelelőbb fordítás. A csíva nyelv nem bonyolítja túl a dolgokat (általában). Vagy legalábbis roppant ügyességgel titkolja a bonyolultságot, hehehe...

—Gondoljátok hogy ez jó ötlet?

—**Tis, sūtissó é jó kíkureplé?**

Ha az efféle magyar mondatok első részében ott a „tényleg” vagy a „valóban”, „igazán” szó is, akkor is ugyanígy kell fordítani, épp csak a „tus” illetve „tis” partikulára külön is rá kell kérdezni:

—Tényleg úgy vélitek, hogy ez a legeslegjobb megoldás?

—**É tis, sūtissó én úoi jó sollú?**

Birtokos névmások

Birtokos névmások: A megfelelő névmás+a, pld:

enyém: **mea**, tied: **tua**, stb.

Saját, saját magáé, magáé, tulajdon...-ja/-je: **sia**

Sajátját, (ön)magáét, saját magáét: **e sia** vagy **siae** vagy **siea**.

A visszaható névmásról (ami ugye a „**si**”) tudni kell, hogy előfordulhat szóösszetételekben is, mint az összetett szó utótagja. Ekkor afféle ragnak tekinthetjük, mely azt mondja, hogy a szó aminek a végére tapasztottuk, a mondatban szereplő aktuális alany birtoka, tulajdona. Például nézzük meg e variációkat:

Látom a lovamat. = **Me láse mea sjaka**. VAGY: **Me láse sjakasi**.

Te látod a lovadat. = **Tu láse tua sjaka**. VAGY: **Tu láse sjakasi**.

Ő látja a (saját) lovát. = **Ő láse sia sjaka**. VAGY: **Ő láse sjakasi**.

A birtokos névmásokhoz hozzákapcsolhatjuk „-li” többesszámképzőt, eképp a következő jelentésű szavakat kapjuk:

meali = enyémekek/enyimek

tuali = tieid

őali vagy **rőali** = övéi

miali = mieink

tiali = tieitek

őiali vagy **rőiali** vagy **riali** = övéik

A birtokos névmásokhoz az „-s” határozóképzőt is hozzácsaphatjuk, s ekkor a következő jelentésű szavakat kapjuk:

meas = általam

tuas = általad

őas vagy **rőas** = általa

mias = általunk

tias = általatok

őias vagy **rőias** vagy **rias** = általuk

Részes névmások

A részes névmások egyszerűen úgy képeztetnek, hogy a megfelelő birtokos névmás után odaírjuk az „**ua**” morfémat ragként. (külön szóként amúgy a birtokviszony jelzésére szolgál). Példák:

Nekem = **meaua**

Neked = **tuaua**

Neki = **őaua** vagy **rőaua**

Nekünk = **miaua**

Nektek = **tiaua**

Nekik = **riaua** vagy **rőiaua**

Akadnak más efféle névmások is, például **őrinoua**, **őmeua**, stb.

A magázódás, és az udvariasság úgy általában

—No és mi van a magázódással? - kérdezhetné valaki.

Meg kell mondjam, kora gyermekkoromtól ösztönös ellenszenvet éreztem minden-fajta megszólítás iránt, ami nem tegeződés! Ezen ellenszenvem felnőttkoromban sem csökkent, sőt egyre növekedett! De jól értsék meg kedves Olvasóim: Nem a tiszteletadás *tényleg* iránt érzek ellenszenvet, mindössze aziránt, hogy a tiszteletadás kedvéért eltorzítjuk a nyelvünket, logikátlan-ságot víve belé! Gondoljunk csak bele: amikor magázódunk, vagy „önözünk” vagy „tetszikezünk”, akkor úgy beszélünk a beszélgetőpartnerünkhöz (ugyanolyan ragokat használunk), mintha az illető egy jelen nem levő harmadik személy volna! Tehát nem második személyben szólunk hozzá. Más nyelvek pedig, legalább ilyen logikátlanul, a tiszteletadást úgy fejezik ki, mintha az illető holmi Szentháromság volna, egyszerre több személy!

Ebbe a hibába még az eszperantó is beleesett: Bár ki akarta küszöbölni ezt a problémát, de a legrosszabb módszert választotta, és megegyezik benne az egyes- és többesszám második személyű névmás! Igen helytelen!

Mi a csíva nyelvben elegánsan oldjuk meg e kérdést. Kijelentjük hogy kizárólag egyetlen megszólítás van – s ez a tegeződés! Az természetesen helyes, ha alkalom-

adtán ki tudjuk fejezni a beszélgetőtárs iránti tiszteletet, de ezt nem szállítjuk le a nyelvtan szintjére, hanem a szóválasztással oldjuk meg. Hogy hogyan, az az egyéni fantáziára van bízva, de e téren bőséges stúdiumokat szerezhetünk a történelmi könyvekből. Hogyan beszéltek régen például a királyokhoz? Tegezve, de ilyen szavakkal: „tiszteletre méltó”, „fényestekintetű”, „kegyes”, „kegyelmes”, „nagytiszteletű”, „érdemekben gazdag”, „minden bölcsességekben bővelkedő”, „felséges”, stb. Mi sem akadályoz meg bennünket abban, hogy efféle kifejezésekkel gazdagítsuk nyelvünket, s alkalomadtán használjuk is őket! A fentiekből ehelyütt azonban csak egyet rögzítünk, és pedig azt, hogy „tiszteletre méltó”. Természetesen ezt is kifejezhetjük (majd ha lesznek rá szavaink) szóösszetétellel, javaslom azonban, vezessünk be erre egy rövidke szót, legyen ez az „**ó**”! Ez oly rövid, hogy igazán minden erőfeszítés nélkül használhatjuk lépten-nyomon, s így nem érheti a vád nyelvünket amiatt, mert az általános tegeződés miatt az udariatlanok, bunkók nyelve lenne! (E szócsonka amúgy már említésre került a személyes névmásokról szóló fejezetben is).

Az „ó” ráadásul közel áll a magyar és a japán nyelvhez is egyaránt! Azt hogy „tiszteletre méltó”, a japánok így mondják: „o”. Egy japán ember számára semmiféle gondot nem okozhat annak megjegyzése, hogy a „tiszteletre méltó” a csíva nyelvben éppúgy „o” mint az ő anyanyelvében, épp csak hosszan kell ejteni!

Továbbá, tudatom mindenkiel, hogy a *magyar* nyelvben is ez jelenthette régen azt, hogy „tiszteletre méltó”! Gondoljunk csak a meséinkben szereplő gyakori fordulatra: „Ha te, ó király”... Nos, itt az „ó”, az bizony pontosan olyan módon van használva, mintha azt mondanánk helyette: „tiszteletre méltó”! Minden bizonnyal valóban azt is jelentette régen! Ez is egyik bizonyítéka annak a szilárd meggyőződésemmek, hogy a magyar és a japán nyelv valamikor az ősidők mélyén rokon nyelvek voltak, mondjuk ki nyíltan: testvérnépek. Elég ennek belátásához csak meghallgatni egy japán zeneszámot! Sokkal inkább hasonlít a nyelv hangzása a magyaréra, mint az angol, német, orosz vagy más európai nyelv! Egyetlen ehhez hasonló hangzású másik nyelvvel találkoztam csak eddig: a baszk nyelvvel. E nyelvrokonságra persze nemcsak az egyetlen „o-ó” szócsonka a bizonyíték, számos nyelvtani szerkezet is erre utal.

Mindez nem mond ellent a finnugor nyelvrokonság elméletének sem. Én nem vagyok „antifinnugrista”. Úgy képzelem, később találkoztak a vándorló magyar törzsek finnugor népcsoportokkal, amiket magukba olvasztottak (vagy azok őket), és ekkor részleges nyelvcsere történt. Számos nyelvréteget azonban megtartottunk az ősi, eredetiből.

Na de most térjünk vissza a csíva nyelvhez! Most már udvariasan is tudunk beszélni! Ezzel el is hagyhatjuk a személyes névmások területét, és jöjjön aminek jönnie kell, az igeragozás!

A nem létező igék, és az „igeragozás”

Ez nagy falat lesz.

Itt rögtön szögezzük le, hogy az igéket nem ragozzuk nem, szám, személy, idő szerint.

Ez hogy lehet? Nyelvtani nemek nálunk nincsenek, így ez a ragozásban nem okozhat gondot. A személy és szám szerinti ragozás könnyen kihagyható, ha kitesszük mindig a személyes névmást. Személyes névmások meg úgyis kellenek, hát használjuk is őket! Te megy, ő megy, én megy – teljesen érthető! E ragokat tehát máris megspóroljuk. Az idő szerinti ragozás – múlt, jelen, jövő – kikerülése már rafkosabb dolog, de nem kell félni, megoldjuk. Mert most jön az, amit már jóelőre beharangoztam, hogy a csíva nyelvben nem lesznek igék! Nyilván, ha nincsenek igék, akkor a nem létező igéket nem kell ragoznunk idő szerint (sem). Tehát, hogy is lehet elérni, hogy egy nyelvben ne legyen ige?

Aki azt hiszi, most valami egészen kivételes lángelméhez illő felfedezést mutatok be, az téved. Mert bár az igaz, hogy egyetlen olyan nyelv sincs (tudtommal) a Földön, melyben ne lennének igék, de azért az is igaz, hogy legalább egy olyan nyelv igenis létezik, sőt széleskörűen ismert és több százmillió ember anyanyelve, még többen pedig szorgalmasan tanulják, mely nyelv igen messzire eljutott már az azon irányba való fejlődésben, hogy ne legyenek benne igék! Ismétlem: VANNAK benne igék, nem is kevés, mégis, aki tisztában van azon nyelv nyelvtanával, az lehetetlen hogy le ne vonja azt a következtetést belőle, hogy e nyelv a legkifejezettebben abba az irányba fejlődik már jó ideje, hogy a szófajok közül éppen pontosan az igét küszöbölje ki a lehető legtökéletesebben!

Nem srófolom tovább Olvasóm kíváncsiságát, s elárulom, hogy ez a nyelv nem más, mint az *angol* nyelv...

Hogy mondja az angol, hogy „beszélek” (éppen most)? Így: I am speaking. E mondatot szó szerint lefordítva ezt kapjuk:

Én vagyok beszélő.

Ezt lehet múlt időben is mondani: I was speaking. = Én voltam beszélő.

E mondatban a „beszélő”, az nem ige. Az egy melléknév. De a „van” vagy „volt” (és ezek ragozott formái) azaz angolul az „is” és „was” se igék szerintem, még csak nem is létigék. Azok szerintem *időhatározók*...

Nem boncolgatom tovább az angol nyelvet, lényeg az, hogy annak a nyelvnek rengeteg úgynevezett „igeideje” van, a legtöbbet két-három szócska összekombinálásával „készítik”, és végső soron majdnem minden ilyen igeidőről elmondható, hogy - szerintem legalábbis - abban VÉGSŐ SORON egy melléknév van, tehát vagy folyamatos, vagy befejezett melléknévi igenév, azaz igéből képzett melléknév, és mellette valami olyan izémizé, ami a nyelvtudósok szerint a létige valamelyik alakja, de szerintem csak egy kutyaközséges időhatározó!

Na ezt a nyelvtanszerkesztési elvet lopjuk el az angolból a mi csíva nyelvünkbe, természetesen nem szóról-szóra, mindössze az alapötletet vesszük át, de azt aztán a lehető legvégső határig fejlesztjük, és kihagyjuk belőle a mindenféle kivételeket és tökéletlenségeket! Magyarán: **a csíva nyelvben tényleg nem lesznek igék, tényleg és igazán nem, csak melléknevek és időhatározók!** Ezekkel oldjuk meg a ragozást!

Vizsgáljuk először is meg, egy igének - azaz egy bármilyen cselekvésnek vagy törtézésnek - milyen aspektusai lehetnek! Mondjuk, ott van a „megy” ige. Találjunk ki arra a szóra hogy „menés”, egy szót, legyen ez mondjuk a „**ko**” szócska. A

„menés”, az egy főnév, egy félig-meddig elvont fogalom. Milyen lehet egy menés? Nem, nem arra gondolok hogy gyors vagy lassú... Hanem arra, hogy ez a cselekvés hogy menés, egyrészt el kell kezdődjen valamikor. Aztán folytatódik valamekkora időn át, majd befejeződik. Miközben folytatódik, előfordulhat hogy ideiglenesen abbamarad. Ez nem azonos a cselekvés *végleges* befejeződésével! Ha ideiglenesen abbamarad, újra is kezdődhet; végül az is lehet hogy a cselekvés elkezdődése és végleges befejeződése közt olyan rövid időtartam telik el, hogy gyors, pillanatszerű lefolyásúnak tekintjük az egészet, ahol nem érdemes megkülönböztetni a kezdő- és végállapotot, vagy a folyamatot amíg tart. Meg kell említsük azt is, hogy a fent felsorolt részei a cselekvésnek (kezdés, folyamat, befejeződés, stb) *bármelyike* lehet ismétlődő is. Például „neki-nekikezd a tanulásnak”. Vagy „meg-megállt a célja felé haladva”. Vagy „már megint a könyvet olvassa”.

A dolgunk tehát az, hogy ha van egy „menés” nevű igénk (pontosabban nem igénk, hanem az adott cselekvést jelölő FŐNEVÜNK!) akkor ki kell találnunk olyan képzőket, ragokat, akármiket, melyekkel e főnévből előállíthatjuk mindegyik olyan melléknevet, mely a fentebb taglalt cselekvésaspektusokat kifejezi! Juj, tudom hogy ez rém szörnyen hangzik... és Olvasómban azonnal felmerül a kérdés, mi a fenének mindez, hiszen ezzel a nyelv rémségesen el lesz bonyolítva, minek ennyi „igeidő”...

Hát azért, hogy... nem, nem azért hogy a nyelvünk még különlegesebb legyen, bár tény hogy ettől az lesz. Hanem inkább amiatt, mert ha ezek az „igeidők”, ezek a speciális „ige-szerű melléknevek” ilyen bőségben léteznek majd nálunk, akkor ennek hála RENGETEG szót megspórolunk, úgy érteve ezt hogy egy csomó olyan szót nem kell kitalálnunk és megtanulnunk, ami pedig bármi más nyelvben elkerülhetetlennek látszik, mert OTT abban a nyelvben tényleg muszáj is léteznie annak a szónak!

Ott. De nem a csíva nyelvben...

Például: Elindul. Milyen szörnyű lenne, ha nem volna „elindul” ige a magyar nyelvben! A csíva nyelvbe ilyesmi azonban nem kell. Mert minek? Ott van az a szavunk hogy „menés”, csívául: **ko**. Ebből kell majd egy olyan melléknevet képezni, hogy „menni kezdő”, s ekkor ahelyett hogy „A férfi elindult”, azt mondjuk majd, hogy „A férfi menni kezdő volt”. A „volt”, az pedig nem ige, hanem időhatározó. Szerintem. A „van” és a „lesz” is. E nézetemet az igazolja, hogy az előbbi mondat konkrét időpontmegjelöléssel is mondható: „A férfi menni kezdő tegnap.”

Nyilván, a fenti mondat rém magyartalan. DE ÉRTHETŐ. A „tegnap” meg egy olyan szó, amit már tényleg mindenki elfogad időhatározónak. Akkor ha annak helyén ott állhat a „volt”, akkor bizony a „volt” is csak egy időhatározó! Hasonlóképp a „van” és a „lesz” is. A „van” egyszerűen egy olyan időhatározó ami a jelen pillanatra utal konkrétan, a „volt” pedig egy bizonyos értelemben határozatlan idejű, „nem pontos” időhatározó, ami azt mondja, hogy „valamikor régebben mint a jelen pillanat”. Hasonlóképp a „lesz” pedig azt mondja: „valamikor a jövőben, nem most”.

Vagy ott van például a „meggyullad” ige. A csíva nyelvben ilyenre sincs szükségünk, ha és amennyiben van már olyan szavunk, hogy „égés”. A „meggyulladás” ugyanis nem más, mint „égni kezdés” ugyebár, tehát ezt a fogalmat hogy „meggyulladás”, simán kifejezhetjük az „égés” szó megfelelő aspektusával! Hasonlóképp arra se kell külön szó, hogy „elalszik a tűz”, tudniillik ez nem más, mint az, hogy „befejeződik az égés”, azaz ezt is kifejezhetjük az „égés”

szó megfelelő - tudniillik befejezett - aspektusával!

Lehet hogy valamely Olvasóm szerint ez akkor is szörnyen bonyolult, felhívnam azonban a figyelmet arra a tényre, hogy az egész Világ amiben élünk bonyolult, maga az Élet az ami bonyolult, márpedig a nyelv arra van ügyebár, hogy e bonyolult világról tudjunk vele, a nyelvvel információt cserélni egymás közt! E célját, a kielégítően pontos információközlést/átadást a nyelv nem tudná betölteni, ha ő maga a nyelv is el ne érne egy bizonyos bonyolultsági fokozatot. Ez van, sajnos... Ezt igenis nem kerülhetjük el! Egy nyelvtervező természetesen MEGTEHETI, hogy eldöntse, a nyelv melyik részén milyen fokú bonyolultságot enged meg. Ez jogában áll, ez az ő egyéni döntése, és rengetegféleképp dönthet. Előre tudható azonban, bárhogyan döntsön is, mindenképp KELL hogy tartalmazzon a nyelve egy bizonyos mennyiségű bonyolultságot, mert ez kell ahhoz, hogy a Világ viszonyait kielégítő pontossággal tudja leképezni! A nyelvtervező csak és kizárólag azt szabályozhatja, HOL, a nyelv melyik részrendszerében legyen jelen a bonyolultság, és milyen mértékű legyen az a bonyolultság, azaz a szükséges mennyiségű bonyolultságot miként osztja szét a nyelv részrendszerei közt!

Ha az egyik részrendszert extrém módon leegyszerűsíti, hogy ott egyáltalán ne legyen bonyolult, akkor mérget vehetünk rá, hogy MÁSHOL fokozott mértékben jelenik majd meg a bonyolultság...

Ezt láthatjuk e fenti esetben is: én beengedtem a csíva nyelv melléknévi ige-neveinek részrendszereibe egy viszonylag jelentős bonyolultságmennyiséget, olyaténképpen, hogy messze sokkal több aspektus van benne, mint a magyar nyelvben. Emiatt E SZEMPONTBÓL ez valóban bonyolultabb nyelv is, mint a magyar! Igenám, de más részről nézve, a magyar nyelv NEM engedte be e bonyolultságot ebbe a nyelvtani részrendszerbe, de ennek nemcsak az lett a következménye hogy e szempontból a magyar nyelv egyszerűbb, de az is, hogy pontosan ugyanezen ok miatt a magyar nyelvben SOKAL TÖBB ALAPSZÓT KELL MEGTANULNI mint a csíva nyelvben, például a már említett „meggyullad”, „elindul”, „megáll” stb szavakat! Valamint minden bizonnyal emiatt alakult ki a magyar nyelv bámulatosan összevissza, szabálytalan, logikátlan, agyonbonyolított és kivételekkel terhelt igekötőrendszere is, ami a legtöbb idegen anyanyelvű ember számára kvázi megtanulhatatlan! Igen, kutatások szerint nem ám a hangok, nem ám az agglutináló ragozási módszer és nem a magánhangzóharmónia okozza a legnagyobb fejfájást a magyarul tanulóknak (persze ezek a dolgok IS, naná, de nem ezek a legnagyobb gondok!) hanem az IGEKÖTŐRENDSZER! Ugye, „beszámol, felszámol, megszámol, rászámol, átszámol, kiszámol, beleszámol, visszaszámol, leszámol, elszámol, hozzászámol”... lehetne még sorolni a végtelenségig hasonló példákat. Nos, ez a csíva nyelvben szerencsére mind NINCS! Akad ugyan benne néhány igekötőféleség, legalábbis valami ami az igekötőkhöz távoli hasonlóságot mutat, de azok biztos is hogy csak térbeli viszonyokat fejeznek ki, olyasmiket amiket a magyar nyelv általában névutókkal fejez ki: előtt, mögött, felé, -nál/nél, között, stb - és nem olyasmit mint mondjuk a magyar „meg-” igekötő ami a befejezettségre utal (megcsinál), vagy a „be-” igekötő, hogy „befordult” (a konyhába), ami tulajdonképpen a cselekvés elkezdésére utal, vagy annak pillanatszerű lefolyására; bár néha ehelyett a „bele-” igekötő használtatik, mint például „belekezdett a feladatba”... itt már nem lenne jó a „be-” önmagában, hogy „bekezdett a feladatba”... szóval teljes zagyva katyvasz az egész! Nem, NEM nehezebb a csíva mint a magyar nyelv, cseppet sem!

Tehát akkor alkossuk meg a szükséges ragokat ahhoz, hogy a cselekvéseket

jelölő főnevekből a megfelelő mellékneveket képezhessük! Ez nagy haditett lesz, mert előre szólok, a megfelelő ragok mindegyikéből 2 példány kell, mert nem csak a cselekvő, hanem a passzív szemléletre is kell rag... de nem kell megijedni, pofonegyszerűen megjegyezhető lesz az egész! Íme:

Az igenevek táblázata

Igenevek alakjai	cselekvő	passzív
pillanatszerű	-pe	-mpe
kezdődő	-ke	-nke
folyamatos	-se	-nse
befejezett	-te	-nte
ideiglenesen abbamaradó	-je	-nje
abbamaradás után újrakezdődő	-ce	-nce

A fenti ragok után állhat még egy további **-li** rag is, ami a cselekvés ismétlődésére utal. A **-li** képzővel már találkozhattunk a főnevek képzéséről szóló fejezetben, de ez nem okozhat félreértést, mert ha egy „ige” esetén használjuk akkor a fenti táblázatban szereplő ragok UTÁN áll, emiatt tudható hogy itt a cselekvés ismétlődésére utal. Különben meg logikus is hogy a cselekvés ismétlődésére ugyanaz a rag szolgáljon ami a főneveknél a többesszámot is kifejezi, hiszen ha egy cselekvés ismétlődik, az ugyebár TÖBB cselekvés! Ráadásul a **-li** itt dupla **-l** hanggal van írva és ejtve, azaz hosszú szótag.

Lehet hogy a fenti táblázat első pillantásra elszörnyesztőnek tűnik, valójában azonban nagyon könnyű megjegyezni, mert igazából nem 12, hanem csak 7 valamit kell memorizálni! Tudniillik azt a 6 végződést ami a „cselekvő” oszlopban van, meg azt a tényt hogy a „passzív” oszlopban ezen ragok (amik a cselekvő oszlopban vannak) elé betoldódik egy „n” betű.

Oké, az első, a „pillanatszerű” cselekvést jelölő sorban a betolódó orrhangzó nem „n” hanem „m”, de csak amiatt mert a „p” hang előtt nem az „n” hanem az „m” hang ejthető ki kényelmesen. Mindenesetre, a megfelelő orrhangzó tolódik be oda.

Ahhoz tehát hogy BÁRMIT IS kifejezzünk csíva nyelven amit más nyelvekben igékkel szoktak, mellékneveket kell képeznünk egy főnévből. NEM igéből, mert ige e nyelvben NINCS! Ismétlem: a „ko” például nem azt jelenti hogy „megy”! A „ko” szó e nyelvben egy teljesen közönséges FŐNÉV, ami azt jelenti hogy „menés”! Még határozott névelőt is kaphat mint minden főnév: Az „a ko” jelentése: „a menés”. És e logika minden más „igére” is igaz!

Mindennek megvan az a roppant előnye, hogy azonnal tudni lehet egy szó végződéséből, mi a szerepe nyelvtanilag. Ugyanis efféle igenév, ilyen „ige-szerű valami”, egyszerűen sosem végződhet másra, mint a fent felsorolt végzések valamelyike!

Valójában azonban kétszer ennyi igenév van, mert mint azt fentebb már említettük, e végzések bármelyike (elméletben legalábbis) kiegészülhet egy **-li** rag-

gal, ami az adott cselekvés ismétlődő voltára utal. Ez azonban inkább csak elméleti lehetőség tényleg, mert alig van példa rá hogy mást is kiegészítsenek vele mint a befejezett változatot, hiszen csak olyan cselekvés lehet ismétlődő, aminek előző alkalma már befejezett! Ritkán azonban de előfordulhat mással is, például a kezdődő igenévvel, bár ennek majdnem mindig gúnyos felhangja van, például ha megkérdezik mit csinálsz, válaszolhatod hogy „tanulgatok”, azaz csívaúl:

Me tükelli.

(tanulás = **tú**)

Ennek olyan jelentésárnyalata van, hogy „újra meg újra nekikezdek a tanulásnak”. Az hogy „tanulok”, simán, közönségesen, így hangzana:

Me tuse.

Minthogy jelenidőben van mindkét fenti csíva nyelvű mondat, semmiféle időhatározó nem kell a mondatba. Szó szerint lefordítva ezt jelentenék:

Én tanulgató.

Illetve:

Én tanuló.

Nincs ige egyikben se, még „létige” se...

Ahhoz hogy ilyesmit múlt- vagy jövőidőben mondjunk, már kell valamiféle időhatározó. A „**pu**” szolgál a jelenidőre, de csak akkor használjuk ha ki akarjuk hangsúlyozni a jelenidejűséget; a „**po**” fejezi ki a múltat, és a „**pé**” a jövőt. Ha ezen idősíkok feltételes módban értendők, akkor a „p” helyett „v” kerül a szócskába, azaz **pu, po, pé** helyett **vu, vo, vé** lesz belőlük.

A tény hogy a cselekvéseket és történéseket ennyi aspektus szerint tudjuk kifejezni, tényleg hozzájárul ahhoz, hogy egy EGÉSZ RAKÁS szót igenis NEM kell kitalálnunk és megegyeznünk! Ezt a fenti táblázatot kell csak egyetlenegyszer memorizálnunk, s ezután csak az előnyeit élvezzük. Mert íme csak néhány példa arra, mennyi sok mindennapinak és emiatt nélkülözhetetlennek tűnő szó megtanulásától mentesedünk, ha a fenti táblázatot tudjuk - gyakorlatilag semmi olyan szóra nincs külön szükségünk, ami valaminek a kezdetére, befejeződésére, vagy ismétlődésére utal, sőt olyasmikre se amiket a magyar (és sok más) nyelvben csak többszavas bonyolult körülírásokkal fejezünk ki:

Megy -> elindul (**koke**), megáll (**kote**), meg-megáll (**kojelli**), megtorpan (egy pillanatra) (**koje**), újraindul (**koce**), újra elindul (**kokece**)

Csinál -> elkezd (csinálni), megcsinál, félbehagy, újra nekikezd/nekifog, szünetet tart a munkában, csinálgat, befejez

Beszél -> beszélni kezd, elakad a beszédben, megszólal, újra megszólal, befejezi a beszédet, meg-megszólal, elhallgat

Szerelmes -> szerelmes lesz, beleszeret, kiábrándul (a lányból), szeret (szerelemmel) valakit, újra beleszeret, újra kiábrándul valakiből.

Sőt, a „gyors, pillanatszerű cselekvés” ragjával ellátva a „szerelmesnek levést” jelentő szót, azt is ki tudjuk fejezni hogy valaki nagyon gyorsan beleszeretett egy lányba (vagy egy lány egy fiúba), de igen hamar ki is ábrándult belőle.

Eszik -> enni kezd, elkezd enni, félbehagyja az evést, szünetet tart az evésben, újra falatozni kezd, befejezi az evést, abbahagyja az evést, egy pillanat alatt magába tömi az ételt

Lát -> megpillant, elveszti a tekintete elől, oda-oda pillant, újra megpillant,

meglátta egyetlen pillantra, egy pillanatra a látómezejébe került Stb.

Vagy itt van például az a szó, hogy „faggatózás”. Erre se kell külön szót kitalálni a csíva nyelvben, hiszen tudjuk már, mi az, hogy „kérdezés”: ez a „**moé**”. A faggatózás pedig nyilván egy olyan variációja a kérdésnek, mely folyamatosan tart, és ismétlődik is, újra meg újra, márpedig ezt máris ki tudjuk fejezni csívául, így: **moéselli**. Vagy ott van az a szó, hogy „kérdezősködik”. Ezt is a „kérdezés” szóból származtathatjuk így: **moépelli**. A kérdezősködés ugyanis a faggatáshoz hasonlóan egy ismétlődő esemény, ugyanakkor azonban egy-egy alkalom amikor kérdezősködünk, csak rövid ideig tart, azaz pillanatszerű eseménynek tekinthetjük.

Látható hogy valóban rengeteg szót és körülírást megspórolhatunk így, holott tényleg csak néhány „alapszónál” soroltam fel, mi minden hozható ki belőlük ezen „igeidőknek” hála!

Na de mi van ha valaki valamiért mégis fontosnak tartja hogy legyen olyan „igéje”, hogy „(el)kezd” illetve hogy „befejez”? Mert igenis lehet ilyesmire szükség, még ha csak extrém esetekben is. Mert mi van, ha egy regény így kezdődik:

—Valami elkezdődött. - mondta a nő a képernyőre nézve.

—Amit látsz, az nem kezdet, hanem már a vég. Mert már percekkel ezelőtt befejeződött. - válaszolta a professzor.

Szóval ez a fenti rész van egy regény elején, tegyük fel, és egy árva szó nincs arról hogy mi kezdődött el vagy fejeződött be, tehát nem tudjuk hogy most valami támadás kezdetéről/befejezéséről van-e szó, vagy valami szörny vagy akármi születéséről, haláláról, netán egy nagy építkezésről, vagy bármi másról! Nem tudjuk, mert az író szándékosan tudatlanságban akarja tartani az Olvasót, az izgalom fokozása érdekében, legalábbis egy ideig még! S emiatt nem tudjuk, mely szónak használjuk fel a kezdő és/vagy befejező aspektusát a megfelelő ragok által!

Nos, semmi baj. Azért nincs baj, mert igenis van olyan szavunk hogy kezdés, és olyan is hogy befejezés - e szavak pedig nem mások mint amiket már ismerünk RAGOKKÉNT a ragozási táblázatból: a „kezdés” fogalmat a „**ke**”, a befejezést pedig a „**te**” szó jelenti! Hasonlóképp tulajdoníthatunk jelentést az összes többi ragnak is abban a táblázatban. Gyakorlatilag tehát e morfémák nem „igazi” ragok vagy képzők, hanem amikor ezek által ragozunk/képzünk egy szót, akkor egyszerűen összetett szavakat alkotunk a segítségükkel! Ennek fényében tehát az „elkezdődött” szó (természetesen mint melléknév, hiszen nincsenek igéink, hehehe...) így hangzik cívául: „**kete**”. A „befejeződött” pedig így: „**tete**”. Az „épp most kezdődik el”, tehát a „kezdés kezdete” pedig: „**keke**”. Az „elkezdődött befejeződni” pedig: „**teke**”. Sőt még arra is van szavunk, hogy „még mindig csak kezdődik”, ez a „**kese**”, amikor tehát a kezdődés van folyamatban. Önmagában a „**se**” szó azt jelenti: folytatódás. Hasonlóképp ha egy befejeződés nagyon elhúzódik, az a „**tese**”. És még rengeteg más variáció is elképzelhető!

Ennek megfelelően, a fentebb idézett (elképzelt...) regényrészlet így hangzana csívául:

—Valami elkezdődött. - mondta a nő a képernyőre nézve.

—Amit látsz, az nem kezdet, hanem már a vég. Mert már percekkel ezelőtt befejeződött. - válaszolta a professzor.

—Vassó kete. - a ni mo látases ae rálaku.

—En éssó tu lá, tissó ne ke, ies pos a te. Lus, tete tissülle rorrakili. - a réoistú vá.

A fenti kis fordításból az is kitűnik, hogy a csíva nyelvű szövegek általában rövidebbek, mint a magyar megfelelőjük, azaz a csíva nyelv „tömörebb”! (Nem mindig, de többnyire). Továbbá, bár a magyar szöveg múltidőben van (mármint a narrációja), de a csíva fordítás jelenidejű! Ez általában igaz minden csíva nyelvű irodalmi mű narrációjára. Mert minek is mindig odatenni minden alkalommal a múltidőt jelentő „po” szócskát?! Teljesen felesleges! És ez különben nem idegen ám teljesen a magyar nyelvtől se, mert számos esetben - főleg vicceselés során! - lehet ilyesmiket hallani:

—Megy a legény a boltba, s egyszercsak látja, hogy vele szemben az úton ott jön egy...” (stb).

Továbbá, ritka esetekben ugyan, de a fenti aspektusjelző „ragokat” még főnevekhez is lehet kapcsolni! Ez igazán nem zavarja a csíva nyelvet, mert hiszen épp fentebb vezettem le, hogy e „ragok” VÉGSŐ SORON maguk is csak kutya-közönséges FŐNEVEK... főneveket pedig miért ne lehetne egy másik főnévhez kapcsolni?! Persze azért e főnevek mégis „különleges” főnevek bizonyos értelemben, azaz LEGGYAKRABBAN igenis olyan főnevekhez kapcsolódnak amik a mi magyar agyunk szerint igénynek minősülnének... szóval más főnevekhez ritkán kapcsolódnak. De előfordul azért, például nézzük meg e két szót:

mete = házasságkötés

mite = válás

Miről is van itt szó? Hát, a „me” és „mi” ugyebár személyes névmások, a „te” pedig azt jelenti főnévként, hogy „befejezés”. A „mete” tehát azt jelenti, hogy az „én” befejeződött, véget ért... Miért is? Nos, mert ha valaki házasságot köt, onnantól ő elméletileg megszűnik, úgy, hogy onnantól kezdve illik nem önmagára gondolni, nem az „én”-re, hanem a „mi”-re, azaz a családjára... Tehát onnantól kezdve nem az van hogy „én vagyok”, hanem hogy „mi vagyunk”. Hasonló a logika a „mite” esetén is: ha valaki elválik, akkor megszűnik a közösség, megszűnik a pár tagjai közt a „mi”-ként való gondolkodás, és ismét az „én”, az „énközpontú gondolkodás” kerül előtérbe, azaz szimbolikus értelemben a „mi” meghalt, befejeződött!

Természetesen e szavakat hogy „mete” és „mite”, halálnyugodtan lehet tovább-toldalékolni úgy, hogy ezekből melléknévi igeneveket kapjunk (azaz „igeszerű tüneményeket”), például ha valaki házasságot köt (és nagyon rövid idő alatt) akkor az „**Rő metepe**”, ha befejezte a válási folyamatot, akkor az „**Rő (po) mitete**”, stb.

Továbbá, vannak ilyen szavaink is:

metevi = férjhez menés

meteni = nősülés

Látható, e szavak úgy keletkeztek, hogy a „mete” szóhoz hozzácsaptuk azt a szót, ami azt jelzi, hogy a házasságkötés során egy férfihoz vagy nőhöz kötöttük-e a sorsunkat. Mindazonáltal, ezt hogy „férfihoz vagy nőhöz”, ezt nem okvetlenül a szó fizikai értelmében kell érteni, hanem inkább úgy, hogy a kapcsolatban melyik

fél a „domináns”, azaz ki tölti be a „hagyományosan” férfiasnak illetve nőiesnek tartott szerepeket! Amennyiben tehát egy férfi egy másik férfihoz, vagy egy nő egy másik nőhöz megy hozzá, akkor attól függően kell használnia a „metevi” vagy „meteni” szavakat, hogy ő-e a domináns („férfias”) abban a kapcsolatban: ha ő tölti be a „nőies” szerepkört, akkor a helyes választás a „metevi”, azaz „férjhez megy”, ha ellenben ő a „férfias”, a domináns, akkor „meteni”.

Megjegyzendő, hogy a „férjhez menés”-re van másik szó is a csíva nyelvben, s ez a „**vító**”. A „nősülés”-re pedig az, hogy „**nító**”. A különbség az, hogy a „vító” és „nító” szavak KIZÁRÓLAG igazi heteroszexuális kapcsolat esetén használhatóak! Másrészt viszont, leszbikus és homoszexuális Olvasóimnak elégtételül szolgálhat, hogy a „meteni” és „metevi” szavak VÁLASZTÉKOSABBNAK, művészeibbnek minősülnek, egyszerűen amiatt, mert ezek jobban kihangsúlyozzák, hogy a házasságkötés után már nem „én” van elsősorban, hanem „mi”. A „vító” illetve „nító” szavak egy sokkal hagyományosabb, lényegében patriarchális kapcsolatra utalnak, megvan azonban az az előnyük, hogy ezen esetekben kifejezetten ki van hangsúlyozva a heteroszexuális jelleg, a „hagyományos nemi szerepek”, s ezáltal bizonyos mértékig a konzervativizmus is. Mindazonáltal, mondom, heteroszexuális kapcsolat esetén is használhatóak a „meteni” és „metevi” szavak!

Visszaható igék

Na de mi van a visszaható igékkel? Ha van egy szavunk arra, hogy „mos”, legyen ez csívául **mossú**, akkor hogyan lesz ebből „mosakodik/mosakszik”?

Meglepő lesz a válaszem: általában sehogy! Nincs rá szükség ugyanis. Ha például a férj mossa a feleségét, az így hangzik:

A ví mossúse e sia ní. Vagy: **A ví mossúse e nísi.**

Ha ezt mondjuk:

A ví mossúse e rő. - akkor az azt jelenti hogy a férj „öt” mossa, egy másik személyt.

Ha azonban a mondat így hangzik:

A ví mossúse e si. - na akkor van az, hogy azt mondtuk: „A férj (ön)magát mossa.” Ez van tehát visszaható igék helyett (itt most konkrétan a „mosakodik” helyett) a csíva nyelvben, ez a nyelvtani konstrukció...

Ez tényleg remek, de Olvasómban esetleg hiányérzet támadhat, hogy jó-jó, ez mind szép meg minden, de akkor miként is nevezhetjük meg magát azt a cselekvést egyetlen szóval, hogy „mosakodás”, mert ha mindig körül kell írni olyasféle-képpen hogy „önmagunk megmosása”, azaz csívául „**a mossú au si**”, na az rém komplikált.

Hm, hát tényleg az... minő szerencse, hogy nincs rá szükségünk... Van ugyanis neve annak a cselekvésnek hogy mosakodás, s ez így hangzik: **mossúsi**. Azaz, ha BÁRMI olyan főnévből, ami a magyar (vagy más nyelvben) egy ige által jelölt cselekvést vagy történést fejez ki, olyan főnevet akarunk képezni mely e cselekvés vagy történés visszaható változatát nevezi meg, akkor egészen egyszerűen a „**si**” visszaható névmást odacsapjuk a főnév végére és kész... Nyilván, bár elméletileg ez bármely főnévnél eljátszható, de nem mindegyiknél van értelme. Például ugye itt van nekünk a menést jelentő „**ko**” szavunk. Simán mondhatjuk hogy „kosi”, épp csak semmi értelmeset nem jelent, mert miként is értsük azt, hogy „önmagát megy”? De amely „igénél” van értelme a visszaható aspektusnak, ott mind így

járunk el, ha kifejezetten a cselekvés ezen visszaható aspektusát akarjuk megnevezni, főnévvel.

Esetleg Olvasómnak támadhat persze olyan ötlete, hogy a „kosi” szó, az tehát hogy „önmagát megy”, az végülis miért is ne jelenthetné azt, hogy „autó”, hiszen az végülis egy „magától mozgó” jármű, azaz „önmagától megy”, olyan értelemben hogy nem húzza semmi se, se ló, se más állat... Nos, ez ragyogó ötlet, tényleg! Épp csak nem úgy javasolt mondani mégse hogy „kosi”, hanem úgy, hogy „**sikotó**”. Egyrészt nem szerencsés a „si” szót ilyen speciális használatra a szóösszetétel vége felé rakni, mert az „igék” esetén van arrafelé, s nem volna az jó dolog, ha a „kosi” szó olvastán vagy hallatán valaki arra gondolna, hogy hátha ez valami „ige-szerű íz”... ez félreértésekre adhatna okot! Logikátlan lenne, szinte kivétel a nyelvünkben! Másrészt, a „sikotó”, az ugyebár olyan szóösszetétel, hogy „si+ko+tó”, azaz „önmaga+menés+tárgy”. Azaz „magától menő tárgy/dolog/cucc”. Ez TÉNYLEG elég jól lefedi az autó fogalmát, annál is inkább, mert az „autó” már eleve annak a hosszabb szónak a lerövidülése hogy „automobil”, ami azt jelentette hogy „magától mozgó”...

Na de előre tudható, ha olyan csoda történne hogy a csíva nyelv elterjedne, s lennének anyanyelvi beszélői, akkor egykettőre lerövidülne a sikotó szó is arra, hogy „siko”... Ez történne, akármennyire is tiltakoznának ellene az eredeti csíva nyelv érintetlenségét megőrizni próbáló nyelvmesterek, nyelvészek, a Csíva Nyelvtudományi Akadémia, a csíva nemzetiségű „nyelvtannácik”, akárkik! Az élő nyelv MINDIG az egyszerűsödés felé halad... Igen, néha bonyolódhat is, de csak nagyon speciális körülmények hatására, általában inkább tehát egyszerűsödik... Sajnos még azon az áron is, ha emiatt néha kivételekkel lesz tarkított!

Na de ennek elébe mehetünk, legalábbis a fenti esetben. Mert mindebbe belegondolva, miért is ne dönthetnénk úgy, hogy érvényes szó a **siko** is és a **sikotó** is, de a **sikotó** épp azt jelenti hogy automobil, a **siko** pedig azt, hogy „autó”?! Ez annál is inkább jó, mert a logika UGYANAZ ezen alakokban mint az automobil → autó esetén, és így tényleg le tudjuk fordítani külön szóval az automobil és autó szavakat is, vissza tudjuk adni mindegyiknek a hangulatát, jelentésárnyalatát, azaz azt, hogy manapság használva az automobil szót az már bizony régiesnek vagy túl pedánsnak hangzik... Mindenesetre, így a nyelvünk gazdagodik, a kifejezőereje növekszik!

Na de vissza a mosakodáshoz...

Ha létezik az a főnév hogy **mossúsi**, azaz mosakodás, akkor ebből teljesen szabályosan képezhetünk „ige-szerű mellékneveket”. Azaz azt hogy „mosakodom”, és „mosakszik” azt nem csak így mondhatjuk:

mosakodom = **Me mossúse e me.**

mosakszik = **Ő mossúse e si.**

hanem így is:

mosakodom = **Me mossúsise.**

mosakszik = **Ő mossúsise.**

A „rendszeres cselekvések” aspektusa

Még egy „aspektust” meg kell említenünk a nem létező igéinkkel kapcsolatban. Ez

pedig az, hogy ugyan miként is fejezzük ki azt, ha egy cselekvést rendszeresen végre szoktunk hajtani, újra meg újra, mint például afféle „szokást”? Mondjuk naponta?

Nos, ebben az esetben nem teszünk ki a cselekvés megnevezésére szolgáló főnév után semmi aspektusképzőt, csak az ismétlődésre utaló **-lli** képzőt. Ha tehát például az imádkozás csívéül **moteo**, akkor az, hogy „**Me moteolli**”, az azt jelenti hogy „én imádkozom”, mégpedig rendszeresen, ez tehát a SZOKÁSOM, azaz e mondat tulajdonképpen az jelenti, hogy „imádkozni szoktam”.

Ha azonban ezt mondjuk: „**Me moteolliki**”, az azt jelenti: „Szoktam NÉHA imádkozni”. A „**-lli**” képző a „**-ki**” -vel kombinálva ugyanis azt jelenti hogy a szokás bár megvan, de azért nem rendszeres. Ebben az a logika, hogy a „**ki**” önmagában azt jelenti csívéül, hogy „kicsi”, tehát a „**-lliki**” azt jelenti, hogy rendszeresen, de nem NAGY hanem csak „kis” rendszerességgel. A „**-lli**” és „**ki**” fordítva is összehelyezhető, ekkor önálló szót alkot, jelentése:

killis = néha, **killita** = néhai

A „**na**” szócskával is – ami azt jelenti: „nagy” – össze lehet kombinálni a „**-lli**” ragot, ekkor ezeket kapjuk:

nallis = gyakran, **nallita** = gyakori

Ha meg így mondjuk: „**Me moteollina**”, az azt jelenti: „GYAKRAN szoktam imádkozni”.

Felszólító mód

Van még amit nem tisztáztunk az igékkel kapcsolatban. Például, ha nincsenek igazi igéink, mi lesz a felszólító móddal? Ez nem is elsősorban az igazi felszólítások, például parancsolás miatt fontos, tudniillik akármilyen nyelvről legyen is szó - akár a magyarról is - a felszólító módot igazából épp felszólításra használjuk a legritkábban. Sokkal fontosabb az a szerepe, amit a nyelvészek „kötőmódként” emlegetnek. Nem akarok nagyon mélyen belemerülni a rém szakmai részletekbe, inkább példával világítom meg a helyzetet. Gondoljunk az ilyesféle mondatokra:

—Azért adta neki a pénzt, hogy könyvet vegyen belőle.

Itt a „vegyen” egy felszólító módban álló ige, holott nem biztos hogy az akinek a pénz adva lett, az még külön fel is lett szólítva arra, hogy megvegye a könyvet.

Vagy egy másik példa:

—Lett legyen akármilyen magasra épített is az a torony, mégis leromboltatik hamarosan!

Itt a „lett legyen” tulajdonképpen egy felszólító módú ige, MÚLTIDŐBEN! Tudom, kiveszőfélben van a magyar nyelvből, de látható, ilyesmi is elképzelhető. Azt hihetnők pedig, felszólító módnak csak jelen vagy jövő időben van értelme. Nos, látható hogy NEM, s amiatt nem, mert nem minden felszólító mód „igazi” felszólítás, akkor se ha annak látszik...

Szóval miként képezzük a nem létező igéink esetén a felszólító módot? Mint a fenti példákból látható, „felszólítás” - akár igazi, akár nem igazi - mindhárom idősikban lehetséges, elméletileg legalábbis. Ezekből okosan tesszük, ha a felszólítást jelölő ragot vagy előjárószót, szóval azt az izémizét ami a „felszólító módot” jelöli majd, azt nem az amúgysem létező igéinkhez kötjük, azaz nem az „ige-szerű mellékneveinkhez”, hanem ahhoz az IDŐHATÁROZÓHOZ, ami az

idősíkot jelöli ki, ahhoz ami más nyelvekben a létige: tehát a **pu, po, pe** szavacskáinkhoz!

A felszólítást kifejező szavacska a nyelvünkben az „**u**” lesz. Ha a felszólítás jelen időben értendő, semmi más nem is kell mellé, sőt, ha a felszólított személy az egyes szám második személy, azaz „te”, akkor még személyes névmás se kell hozzá:

U kose! = Menj! (folytasd a menést!)

U koke! = Indulj (már)!

Ha kitesszük az egyes szám második személy személyes névmást, annak nyomatékosító szerepe van, csakúgy mint ha a „**pu**” jelenidejű időhatározót tesszük ki:

U tu koke! Vagy: **U koke tu!** = TE indulj már!

U pu koke! = Most indulj!

U pu koke tu! = Most indulj, és te! Vagy: Te indulj, és most!

U kote! = Állj meg!

U pu kote! = Állj már meg! (Vagy így is lehet fordítani: *Most állj meg!*)

U koje! = Állj meg egy kicsit!

Az általános kérdőszó

Általános kérdőszó: **é**, vagy **én**, vagy **né**, vagy **nén**. Azért van ilyen sok belőle, hogy elkerüljük a magánhangzótorlódást ha az előző szó é-re végződne netán, vagy a következő szó tárgyesetben állna. Mert é-vel nem kezdődhet, de az lehetséges hogy az „é” után rögtön a következő szócska a tárgyeset „e” hangja lenne... Minden mondatban kell szerepeljen, amiben nincs valódi kérdőszó. Mindig közvetlen azon szó előtt áll, amire leginkább vonatkozik a kérdés.

É tu láse me? - Te látsz engem? (Tehát nem azt kérdezzük, engem lát-e vagy a boszorkányt, hanem hogy ő lát-e engem, vagy valaki más).

Tu láse é me? - Engem látsz?

Tu é láse me? - Te LÁTSZ engem?

Tu moése é me?! - Engem kérdezel?!

Egyszerre több dologra is rákérdezhetünk vele egy mondatban:

É tu láse, é me? - TE látsz, és ENGEM? Sőt, így még jobban hangzik magyarul: ENGEM látsz, TE?

A cselekvés mással végeztetése

Közvetlenül az „ige” - pontosabban azon melléknév mely nálunk az ige helyett van - legvégére, beteendő ragként a **-có** szócska (rag). Ha azonban a melléknévi igenév egy az ismétlődésre utaló **-lli** raggal rendelkezik, akkor a **-có** rag az elé kerül. Többszörös műveltetés is előfordulhat, ekkor több **-có** ragot használunk egymás után. Minden „igei” aspektus használható így is. Példák:

Ko = menés, **koke** = (el)indul, **kokecő** = **elindít** (mármint, minthogy e szavak melléknevek, emiatt a jelentésük igazából: (el)induló, elindító...). **kote** = megálló, **kotecő** = megállító.

Kokecőcő = elindíttató, **kotecőcő** = megállíttató. **Kose** = megy, **kosecő** = jártat („mentet”) - ez a szó lenne használatos például abban a mondatban, hogy „megjáratta a lovát”, azaz csívául: **Ő po kosecő e sia sjaka**. Nem, nem kell a határozott névelő a mondatba, hogy „**ea sia sjaka**”, mert ha a főnév előtt birtokos névmás van, akkor a főnév úgyis „határozott”, mert „tudjuk” hogy a főnév által jelölhető objektumok halmazából konkrétan melyik példányra vonatkozik a mondat. És ez nem is szokatlan, mert magyarul is lehet e mondatot határozott névelő nélkül mondani, még ha manapság már régiesen hangzik is így: „Lovát megjáratta”. Sőt, a csíva mondat még így is helyes, ha nem tesszük ki a tárgyeset előljárószavát mert minek ha az alany megelőzi a tárgyat: „**Ő po kosecő sia sjaka**”. És így is helyes: „**Ő po kosecő sjakasi**”.

A „**cő**” különálló szóként különben azt jelenti, hogy „elintézés”.

Látható, csodálatos képzőrendszerünk van a nem létező igéink számára, aminek hála még olyan szavakat se kell kitalálnunk külön, hogy „elindít”, „megállít”, vagy „megjárát”. Ez mind-mind a közönséges „megy” (pontosabban: „menés”) szóból képeztetik!

E képzőrendszernek hála, még olyasmit is megtehetünk könnyen, amit már aztán tényleg csak rémségesen bonyolult, nyakatekert körülírásokkal lehetne kifejezni magyarul. Például, egy apa mondhatja, hogy „Megmosakodtattam a lányaimat”. Ez olyasmit jelent, hogy „elintéztem hogy megmosakodjanak”, „rávettem őket hogy megmosakodjanak”, stb. Nyilván, a „megmosakodtattam” rémségesen magyar-talan. Csívául azonban teljesen oké, ha ezt mondjuk:

Megmosakodtattam a lányaimat = **Me mossúsitecő mea nikili**.

vagy:

Me mossúsitecő ei mea niki. Vagy: **Me mossúsitecő ei nikisi**. Vagy: **Me mossúsitecő e nikilisi**.

(és még számos más variáció is elképzelhető).

(**niki**=lány, mert **ni**=nő, **ki**=kicsi)

Ha a **-cő** szócskát közvetlenül a szótő mögé rakjuk, akkor ilyesféle szavakat - természetesen főneveket - képezhetünk vele:

tú = tanulás, **túcő** = tanítás

sve = evés, **svecő** = etetés

A passzív szerkezetek

Fontos a passzív szerkezetek ismertetésére, magyarázatára is rászánni egy fejezetet, mert magyar anyanyelvű Olvasóim számára ez egy meglehetősen szokatlan nyelvtani részterület, annak ellenére, hogy az ősi magyar nyelvben - sőt a nem is olyan nagyon ősiiben is, mert még abban is amit eleink a tizenharmadik században beszéltek - e nyelvtani forma gyakran használtatott. Manapság azonban már szinte teljesen kiveszett, ritkán használtatik, s amikor mégis, akkor is régiesenek hangzik, mint az épp e bekezdésben használt „használtatott” és

„használtatik” alakok, melyek maguk is passzív alakok.

Szóval, a passzív alakokat akkor használjuk, ha nem akarjuk megmondani, ki vagy mi a cselekvés alanya, vagy ha akarnánk se tudnánk megmondani, mert nem tudjuk. A passzív alakok a magyar nyelvben - de sok más nyelvben is - vagy megegyeznek a múlt idejű alakokkal, vagy nagyon hasonlóak hozzá. Például, cselekvő alak: „Peti könyvet olvasott”. Passzív alak: „az olvasott könyv”. Látható, mindegyik esetben a szó ugyanaz: „olvasott”. És ez az azonosság rengeteg problémát szül, mert ha a hangalak azonos is, de a két esetben teljesen más a szó jelentése, mert a cselekvő alak azt jelenti hogy valaki mit csinál, a passzív alak pedig azt, hogy a cselekvés tárgya „elszenvedte” azt a bizonyos cselekvést amit valaki vagy valami végrehajtott rajta!

Szerencsére a csíva nyelvben ilyen gond nem lehet, mert a passzív alakok egyértelműen különböznek a cselekvő alaktól. Minthogy tartok tőle a fenti magyarázatom is már túl bonyolult és unalmas, netán érthetetlen volt számos Olvasómnak, további (mellé)beszélés helyett íme egy könnyen érthető példasor, egy táblázat, ahol a könyv és az olvasás példáján át bemutatom az egyes igealakokat és magyar jelentésüket, szemléletesen! Tehát:

könyv = kó, olvasás = noró

Cselekvő	Passzív
A nő könyvet olvas. = A ni noróse kó.	Az éppen olvasott (olvasás alatt álló) könyv = A norónse kó.
A nő könyvet olvasott. = A ni po noróse kó.	A könyvet (épp) olvasták. = Man po noróse kó. A könyv amit éppen olvastak: A kó po norónse.
A nő elkezd olvasni a könyvet. = A ni noróke kó.	A könyv amit elkezdtek olvasni. = A norónke kó.
A nő egykettőre kiolvasta a könyvet. = A ni po norópe a kó.	Az egykettőre (pillanatok alatt) kiolvasott könyv = A norómpe kó.
A nő kiolvasta a könyvet. = A ni noróte a kó.	A kiolvasott könyv = A norónte kó.
A nő félbehagyta a könyv olvasását. = A ni po noróje a kó.	A félig kiolvasott könyv (a félbehagyott könyv) = A norónje kó.
A nő újra meg újra elolvasta a könyvet. = A ni norótelli a kó.	A többször (újra meg újra, ismételten) elolvasott könyv: A noróntelli kó.

És még rengeteg más variáció is elképzelhető... de remélem a logika már látható ennyi példából is.

A személyes névmások nyomatékosítása

Annak hála hogy van tárgyesetünk, a csíva nyelv egy „szabad szórendű” nyelv lett. A szórend szabadsága azonban nem jelenti azt, hogy minden szórend egyenértékű volna, ugyanazt jelentené... Szerencsére azonban ezen a dolgon nem kell sokat agyalnia magyar anyanyelvű olvasómnak, mert e téren pontosan ugyanazok a szabályok érvényesek mint a magyar nyelvben, azaz Olvasóm

nyugodtan hagyatkozhat az ösztöneire! Arról van szó ugyanis, hogy nézzük meg az alábbi magyar nyelvű mondatokat és csíva fordításait: lényegében mind ugyanazt jelenti, de egy árnyalatnyi eltéréssel:

A fiú a nagy kutyát látta.	A viki ae na vauka po láte.
A nagy kutyát látta a fiú.	Ae na vauka po láte a viki.
Látta a nagy kutyát a fiú.	Po láte ae na vauka vikila.
Látta a fiú a nagy kutyát.	Po láte a viki ae na vauka.
A fiú látta a nagy kutyát.	A viki po láte ae na vauka.
A nagy kutyát a fiú látta.	Ae na vauka a viki po láte.

Sok másféleképp is kifejezhetnénk még ezeket a mondatokat, elsősorban különben azért, mert a csíva nyelvben remek passzív szerkezetek vannak, azaz ha ki akarjuk hangsúlyozni azt, hogy ki vagy mi által van látva valami, akkor azt általában nem is a fenti szórendvariációkkal előnyös megoldanunk, hanem a passzív szerkezettel, például ehelyett:

A fiú látta a nagy kutyát. A viki po láte ae na vauka.
inkább ezt jó ha mondjuk:

A na vauka po látente au vikila. Ez ugyanis a LEHETŐ LEGERŐSEBB kihangsúlyozása a cselekvőnek a csíva nyelvben! Az előbbi példa, a „A viki po láte ae na vauka.” is kihangsúlyozza hogy a FIÚ az aki a nagy kutyát látta, de a passzív szerkezet, hozzátevé az „au vikila” részt, még sokkal de sokkal jobban kihangsúlyozza!

Ez mind szép és jó, az meg pláne, hogy a logika ebben lényegében százszázalékig ugyanaz mint a magyar nyelvben, így könnyű megjegyezni... legalábbis egy magyar anyanyelvű ember számára. Az egyetlen eset ahol eltérés van a magyar logikától, az az a „részlet”, amikor a cselekvést végrehajtó személy vagy tárgy nem főnévvel (vagy mellékmondat) van megnevezve, hanem egyszerűen egy személyes névmással... Itt ugyanis azonnal kibukik, hogy a csíva azért mégsem azonos a magyarral! Nem lehet az, s azért nem, mert a magyar nyelvben igenis léteznek „igazi” igék, sőt ezek még ragozva is vannak személy és szám szerint, a csíva nyelvben meg ilyesmi egyszerűen nem létezik, TEHÁT a személyt CSAK úgy tudja kifejezni, hogy igenis kiteszi MINDIG a személyes névmást! (Oké, személytelen „igéknél”, ott nem....)

Vagyis, hogy példával világítsam meg, íme: nézzük a korábbi példamondatot:

A fiú látta a nagy kutyát. A viki po láte ae na vauka.

Itt ugye ki van hangsúlyozva hogy épp a fiú volt (és nem a kislány, nem a professzor, nem a nyálkás úrszörnyeteg (mokunukréta slinosjáríricú), és nem az időutazó varázsló (tátaorő piré)) az, aki a nagy kutyát látta.

Na de mi van akkor, ha annak a helyére hogy „a fiú”, egy személyes névmás kerül? Például ha erről a mondatról van szó:

Ő látta a nagy kutyát.

A MAGYAR nyelvben ez is hangsúlyozásnak minősül, egyszerűen mert MINDEN szó hangsúlyos, nyomatékosított helyzetbe kerül, ha az ige előtt áll. A magyar megengedheti magának ezt még akkor is, ha az ige előtti szó egy személyes névmás, AMIATT, mert a magyar nyelv bizonyos értelemben „pazarló” nyelv: nem

csak a személyes névmással utalhatunk a cselekvő személyére (és számára), hanem RAGOKKAL IS! A fenti mondatban a „lát” szó ragozva is van, egyes szám harmadik személyben (és múltidőben, de ez most mindegy). Tehát mondhatnánk személyes névmás NÉLKÜL is a mondatot simán:

Látta a nagy kutyát.

Ez már NEM hangsúlyos mondat a magyar nyelvben! Tulajdonképpen egy „semleges” mondat, abban az értelemben hogy semmi nincs benne nyomatékosítva. ÉPP EMIATT azonban, ha betolakszik az ige elé BÁRMI IS, még ha az egy személyes névmás is, az abban a pillanatban nyomatékosított pozíciót foglal el, emiatt hangsúlyosnak érezzük!

Na ez az ami nincs a csíva nyelvben... mert ott MINDIG muszáj kitenni a személyes névmást amúgy is, hiszen nincsenek erre ragjai a nyelvnek!

Hogyan lehet akkor mégis kihangsúlyozni e nyelvben a személyes névmásokat? Nos, lássuk akkor a fenti példát:

Ő látta a nagy kutyát.

Ha ezt így fordítom le: **Rő po láte ae na vauka.** – akkor az ROSSZ fordítás, olyan értelemben hogy bár nyelvtanilag helyes, de SEMLEGES, azaz NEM lesz kihangsúlyozva az, hogy **Ő** látta a kutyát! Tehát a fordítás akkor is rossz ha nyelvtanilag végülis „oké”, mert a magyar mondat igenis hangsúlyos volt az „ő” szóra, de ezt a fordítás nem adta vissza...

A helyes megoldás a következő: **Rőré po láte ae na vauka.**

Azaz, ebben az esetben nem egy „közönséges” „ő” személyes névmást használunk, hanem egy speciálisat. Minden személyes névmásnak létezik efféle „nyomatékosított” változata, és hihetetlenül könnyű memorizálni őket, mert teljesen ugyanazok mint az eredeti, „normál” személyes névmások, csak épp mindegyikhez hozzá van toldva a „ré” szócska, ami különben, különálló szóként, azt jelenti csíva nyelven, hogy „ember”. Tehát ezek a nyomatékosított személyes névmások:

meré, turé, rőré, miré, tiré, riré.

(és van sok más, ritkábban használt is, például **ómeré, ómenoré**, stb).

Következtetésre jutás, „oda lyukadtam ki”, stb

Az előbb említett meré, turé stb szavakat határozói raggal ellátva, azaz egy -s toldalékkal kiegészítve, ilyen alakokat kapunk:

merés, turés, rörös/örös, mirés, tirés, rirés

Ezek a szavak pedig azt fejezik ki, amit a magyar nyelv e hosszas körülírásokkal mond el:

merés = arra a következtetésre jutottam, hogy... / oda lyukadtam ki, hogy...

rörös = arra a következtetésre jutott, hogy... / oda lyukadt ki, hogy...
stb.

Arra kell csak vigyázni a használatuk közben, hogy ezek tényleg HATÁROZÓSZÓK, s eképp értelemszerűen nem tartalmaznak idősíkra vonatkozó jelentést! A „merés”, az tehát inkább olyasmit jelez, hogy „arra a következtetésre jutván, hogy”, illetve „oda kilyukadván, hogy”. Emiatt például azt a mondatot, hogy „Arra a következtetésre jutottam, hogy ő egy jó ember”, azt így kell mondani, ha tényleg múlt időben akarjuk kifejezni a mondanivalónkat:

Merés po, rő a jó ré.

Ügyeljünk arra, hogy a fenti mondatban nem tehetjük át a „po” szót a „rő” után,

így:

Merés, rő po a jó ré.

Akkor ugyanis a mondat azt jelenti: „Arra a következtetésre jutok, hogy ő jó ember volt”. Nyilván, ez ugyebár egészen más...

A „sü” szócska és a személyes névmások

Létezik a „sü” szócska a csíva nyelvben, aminek önálló szóként az a jelentése, hogy „közeli”. Szerepel azonban számos összetett szóban is, az úgynevezett „Táblázati szavak” szókészlet szavainak alkotóelemeként. Ugyanakkor azonban személyes névmásokkal is kombinálható, s ekkor a következő alakokat kapjuk, e jelentésekkel:

Süme! = „Én vagyok (az!)”, „Csak én vagyok!” (Például amikor váratlanul belépünk valahová ahová másvalaki érkezését várják, s ezt mondjuk nekik; vagy amikor felemeljük a telefont, akkor is mondhatjuk ezt ha feltételezzük hogy úgymé megismer bennünket a hangunkról a vonal túlfelén lévő; stb).

Sütü?! = „Te vagy az?!”, „Ő, te vagy az?!”, „Csak te vagy az?”, „Ő, csak te vagy az?”

Sürő. = „Ez ő.”; „Ő az”; „Ez csak ő”

Sümi. = „Mi vagyunk itt”. „Csak mi vagyunk itt”

Süti? = „Ti vagytok?”; „Hát ti vagytok azok?”

Süri. = „Ezek ők.”; „Ők azok”; „Ezek csak ők”

Szókincs

Mindenekelőtt egy jó tanács! Mielőtt a szóbarkácsolásba fognánk, csináljunk egy efféle táblázatot:

Alapszavak táblázata

	A	Á	E	É	I	Í	O	Ó	U	Ú	Ü	Ő
-	hatá- rozott névelő		tárgy- eset	álta- lános kér- dőszó	többes- szám		nyoma- tétosító szó	tiszte- letre méltó	felső- lító mód		hatá- rozatlan névelő	ő
A	#	#	*		*		mialatt		birtok- viszony			
Á	#	#	fent	-ig (térben)			-szor/ szőr					
E	*		#	#	*		alatt		-ban, -ben		*	
É		-ért	#	#				hogy (kötő- szó)				
I	*	-ról, átvitt értelem ben	*		#	#					*	ők
Í					#	#						

	A	Á	E	É	I	Í	O	Ó	U	Ú	Ü	Ő
O	-nál, -nél	mellett					#	#				
Ó							#	#				
U	birtok- viszony				előtt				#	#		
Ú			-on, -en, -ön						#	#		
Ü			*		*						#	#
Ő					ők						#	#
C	mozgás	közép- pont	újra- kezdés	fény	szép	gyönyö- rű	csont	művel- tető képző, a cselek- vés mással végez- tetése	csúnya	ronda, ocs- mány	cél	cső
J	igen	tojás	#	szél	igaz	gyü- mölcs	őszinte	jó	lyuk	ölés		gyors
K	állat	adás (dolgo- ké, in- formá- cióé)	kezdés	szíves	kicsi	gon- dolás	menés	könyv	szerv, testrész	kés	kérés	kitelik tőle
KJ	felnőtt	ellenőr- zés	könnyű	test	ingye- nes		vallás	hallás	vágás	tűz	toboz	tartály
Kl	szabad vmit	hely	jobb (oldal)	kulcs	téma	vitamin		rész	izmus, irány- zat		hasonló	
Kr	fegyver	vminek a megérté- se		izé	talaj, föld	krém, pempő, pép	érték	nyers	lakás (vhol lakni)	bátor	alma	kör
KV	arc	befo- gás, bezá- rás, befedés , be/le- takarás	viselés (vmit)	kese- rű	vminek a kívá- nása, óhajta- sa	hang		rend		hasz- nos		
L	#	látás	#	repülés	több	élet	van vmije, birtokol vmit	vivés	ok	bútor	#	-hat, -het (külső körül- mény engedi)
M	anya	madár	én	méz	mi	tej	beszé- lés	mag	muszáj		víz	
Mj	akarás	rejtés	nyalás	érdekes				sár		ha- akkor		
N	nagy	fogás (megfog vmit)	ne, nem	általá- nos kérdő- szó	nő	feleség	ellentét		folya- dék		határo- zatlan névelő	növény
Nj	anyag	példány			nép	ivás		univer- zális			szűz	forró
P	apa	homok	pillanat szerű	„lesz”	felké- szülés	varázsl ás	volt	elv	van	bőr	pont	kövér

	A	Á	E	É	I	Í	O	Ó	U	Ú	Ü	Ő
			cselek- vés									
PJ	por	hamu	oldal	teli		hír	hát (test- rész)	égbolt		lövés	tű	között
PI	lapos		belső	lényeg		sor						
Pr	tartás	letartó- tatás	előre (időben)			mint		profi		gyökér		erő
R	fém	gép	rúd	ember	ők	zsír	hosszú	írás (mint tevé- keny- ség)	ruha	hús	rovar	ő
S	szent	szám	#	évszak	maga, önmaga	szín	tudo- mány		ujj	távoli	köze- li	érze- lem
SC	kemény							zsák				
SJ	ülés	levegő	ház					só		Nap	fű	szőr
SK	éj, éjjel				elem, alap- össze- tevő	virág		vessző				
SL					világ	alvás						
SM			illat		lehető- ség, alkalom							
SN	félelem					energia				undor		
SP								spóro- lás				
SR												
ST				fa		tiszta	mód- szer	lopás		tanul- mányoz ás, nagyon komo- lyan tanulás	ütés	
SV	papír		evés		szeretés (vkít)	édes					sütés	
T	mellék- név- képző	idő	befeje- zés	tér	ti	hajlam	csinál- lás	tárgy, objek- tum	te	tanulás	irány	sebes- ség
V	nyelv (nem testrész)	válaszo- lás	vér	"lenne majd"	férfi	férj	lett volna	vég	lenne most	vadá- szat	-val, -vel	
X		vágy	szex	rajz	vmilyen eszme követő- je					táma- dás		

Gondolom, világos hogy ez mire szolgál! Arról van szó, hogy NAGYON kevés az egyszótagú szólehetőségünk a nyelvünkben, sőt még azok száma is kevés amik mindössze 2 magánhangzóból állnak. Emiatt ezek a rövid szavak drága kincsnek, értékes erőforrásnak számítanak! Hasonlóképp a 2 magánhangzóból állóak is. A

„#”-tel jelölt rubrikák nem használhatóak; a „-”-al jelölt első sor az egybetűs szavaknak van fenntartva.

Fentre mindenekelőtt be kell írni az összes szó jelentését ami ide illik, amit eddig el- és meghatároztunk, majd folyamatosan vezetni, megakadályozandó, hogy ugyanazt a szótagot tévedésből kétszer használjuk! Valamint még inkább azért, hogy lássuk, hány szabad rövid szavunk akad még, s ennek megfelelően gazdálkodjunk velük, mert nem szabad nem nagyon fontos szavakra elpocsékolni őket! Pld, az irodalmi szövegekben nagyon gyakoriak az olyan szavak, hogy „mond”, „felel”, „kérdez”, „válaszol”, hasonlóképp a „van” szó is „van valamije” értelemben (megfelel a német „haben” igének), ezekre megengedhető egy-egy ilyen szótag elhasználása, hogy nyelvünk ne legyen feleslegesen „hosszúbeszédű”. Arra azonban, hogy „mókus”, vagy hogy „kérelhetetlen”, vagy „szörnyeteg”, bűnös könnyelműség volna efféle rövid fonémákat elpazarolni!

Tulajdonképpen a fenti táblázatot igazság szerint meg kell háromszorozni. Fentebb ugyanis az úgynevezett „alapszavakról”, pontosabban szótövekről beszéltem, de kell ilyen táblázat azoknak a miskulanciáknak, amiket előképzőként a szó elé írunk, vele egybe, s hasonlóképp az utóképzőknek is, amiket akár ragoknak is nevezhetünk! Egy hangsor, mondjuk a „ná”, eképp 3 féle jelentéssel bírhat elméletileg, a mondatban betöltött helyzetét illetve, s ezen helyzetet így jelölhetjük: „ná”, „ná-”, „-ná”. Tehát lehet önálló szó, előképző, és utóképző! Mindegyik fonématispusnak külön táblázat kell!

De álljunk meg itt egy pillanatra! Nyilvánvaló ugyanis, hogy akármilyen nagy gondossággal igyekezzünk is kitölteni a fenti táblázatot, vagy akár 3 táblázatot, akkor is édeskevés szóval rendelkezünk majd, ahhoz képest, amennyi akár a legszerényebb szókincsű természetes nyelvben is van! Mit kezdünk akkor a hiányzó szavakkal, hogyan találunk nekik hangsort?

Nos, fentebb már kiejtettem a számon a bűvös szót: KÉPZÉS! Szóképzés! De mi is az a szóképzés? A gyakorlatban ugyanis a szóképzést csak igen homályosan lehet megkülönböztetni attól a módszertől, ahogy az összetett szavak képződnek... Mi a csíva nyelvben márpedig kijelentjük, hogy nálunk egyszerűen MINDEN szó lehet úgymond „képző” is, azaz tetszőleges szavakat összekombinálhatunk, ha és amennyiben a szóelemek jelentése együtt valami értelmesnek tűnő jelentéseggyüttest látszik kiadni!

Mutatok is azonnal pár példát erre:

Összetett szavak

mo = mondás, moé = kérdezés (beszélés-kérdőszó, pontosabban „é” mondása, hiszen nálunk az „é” az általános kérdőszó)

papa = apai nagyapa

pama = anyai nagyapa

mama = anyai nagyanya

mapa = apai nagyanya

laoka = patkány (lao = bölcs, ka = állat)

laomá = bagoly (má = madár)

miaucika = macska (miau = nyávogás, ci = szép, ka = állat)

miaucikaki *vagy* miaucikika = cica (ki = kicsi)

moneja = tárgyalás. Azaz az összetevők szerint: „mondás-nem-igen”. Ennek a logikája az, hogy egy tárgyalás általában úgy zajlik, hogy eleinte nemet mondunk a másik fél javaslataira, majd némi alkudozás után valamelyik újabb javaslatra már igent mondunk, mert megegyezünk vele.

Látható a eddigiekből, a fenti táblázatot olyan „alapszavakkal” a legcélszerűbb feltölteni, melyekből - előzetes intuíciónk szerint - rengeteg más szó állítható elő, mert jól kombinálhatóak egymással!

Ilyen szó lehet például a szín jelentésű szó.

Színek

si = szín

A színekre kitalálendő szavakat is mind megspórolhatjuk, ha minden szín összetett szó lesz: az arra a színre legjellemzőbb főnév, plusz a „szín” szó csíva megfelelője, a „**si**”. Ilyesféle összetételekre gondolok, mint például:

fekete = éj-szín (**skasi**), fehér = hó-szín (**neasi**), vörös = vér-szín (**vesi**), kék = ég-szín (**pjosi**), szürke = hamu-szín (**pjasi**), zöld = növény-szín (**nösi**), türkiz = tenger-szín, persze a tenger is illik hogy már eleve összetett szó legyen: nagy-só-víz... (**nasjómü**) tehát türkiz = **nasjómüsi**, stb.

Szervek, testrészek

Rengeteg szerv nevét is előállíthatjuk szóösszetétellel, ha van egy általános **ku** = „szerv”, „testrész” nevű szavunk, aztán a szervre legjellemzőbb cselekvés, érzékelés szavát ezzel kombináljuk, például:

száj = beszélés-szerv, mondás-szerv (**moku**), szem = látás-szerv (**láku**), orr = szaglás-szerv (**smeku**), láb = menés-szerv (**koku**), kéz = csinálás-szerv (**toku**), agy = gondolkodás-szerv vagy gondolat-szerv (**kiku**), lép = vér-szerv (**veku**), stb. Kissé költőibb szóösszetételeket is kitalálhatunk, például a „fog” (a szájunkban) lehet esetleg „rágás-pikkely”, vagy „száj-pikkely” (**mokunosjó**) a köröm pedig „ujj-pikkely” (**sunosjó**). Sőt nézzük csak meg e szóösszetétel-sorozatot, már egészen költői tényleg:

haj = fej-szőr (**kuósjő**)

ló = ülés-állat (**sjaka**)

sörény = ló-haj (**sjakakuósjő**)

tajték = tenger-sörény (**nasjómüsjakakuósjő**)

Végsősoron tehát a „tajték”-ot jelentő csíva szó a következő alapszavak egymásutánjából tevődik majd össze:

nagy-só-víz-ülés-állat-fej-szőr

Hogy ez nagyon hosszú szó? Igen, az, nyolc szótag. De nem nehéz megjegyezni, mert nem amiatt hosszú mintha sok, külön-külön értelmetlen szótagból állna, hanem mert összetett szó, s az alapszavak külön-külön is értelmesek. Senki ne mondja nekem, hogy az összetétel elejéből, a „nagy-só-víz”-ből nem jut eszébe azonnal, egy pillanat alatt a tenger! Az „ülés-állat” is eléggé egyértelmű, mert hát

miféle állaton is ülnek az emberek... oké, lehet ülni számaron is, öszvéren is, elefánton is, tevén is, esetleg még idomított oroszlánon is. De LEGGYAKRABBAN a ló az, amire fel szoktak ülni, igaz-e! A „fej-ször” ugyan mi más is lehetne mint a haj, oké, a bajusz és a szakáll is a fejen van, de azokat logikusabb lenne mondjuk száj-szörnek, arc-szörnek vagy ajak-szörnek nevezni. A ló-haj teljesen logikus hogy a sörény. Egyedül a legvégső összetétel megértéséhez kellhet némi fantázia, hogy a „tenger-sörény” az a tajték. Ehhez kétségkívül kell némi költői képzelőerő. DE ÉPP EZ TESZI A NYELVET SZÉPPÉ! És a magyar nyelvben is lehet rém hosszú szóösszetételeket gyártani, például „úrhajókilövőállomás”, az máris kilenc szótag... Nehéz szó? NEM. Na ugye!

Mint láthatjuk, lehet állatokat is összetett szavakkal kifejezni, amint erre már láttunk is pár példát, de lehet többet is kitalálni, a medve lehet például „méz-evés-állat” azaz **mésveka**, a méh pedig „méz-állat” azaz **méka**.

Üreges objektumok

Érdekes az alapszavak közé felvenni az „üreg” szót is, mert akkor csinálhatunk ilyen összetételeket:

szoba = ház-üreg, portásfülke = kapu-szoba, barlang = szikla-üreg, szívkamra = szív-üreg, hallójárat = fül-üreg, orrlyuk = orr-kapu, stb.

Számok, számnevek

Arra is érdemes egyszótagú alapszót kitalálni, hogy „szám”. Amiatt, mert azután a számjegyeket is elnevezhetjük összetett szóval: az adott számra legjellemzőbb főnév+„szám” kombinációval! Ilyesmikre gondolok:

1 = mesá (az „én” személyes névmásból, mert az az EGYesszám ELSŐ személy)

2 = tusá

3 = rősa

4 = sésa (évszak-szám)

5 = susá (ujj-szám)

6 = túsá (irány-szám, mert 6 fő irány van: a 4 égtáj, plusz felfele és lefele).

7 = sasá (szent-szám, mert a hetesről tudjuk a mesékben hogy milyen fontos szerepet játszik)

8 = jésa (szél-szám, mert a szélirányt a „szélrózsa” azaz az iránytű 8 fő iránya szerint szokták megadni)

9 = nasá (nagy-szám, abból a megokolásból, hogy a 9 a legnagyobb 1 jegyű szám).

0 = nesá (nem-szám, mert régen nem tartották a nullát számnak).

Tizedespont = pü

A tíz, száz, ezer, stb számokra nem kell szavakat kitalálnunk, mert a hosszú számokat az alábbi példa szerint nevezzük el:

1965.034 = menatüsusá-pünerősésá

0.14 = nesá-pümesésá

Ha egy számban egymás után nagyon sokszor fordul elő ugyanaz a számjegy,

akkor a számjegy nevét csak egyszer mondjuk ki / írjuk le, majd utána következik egy „i” hang, és azután az a szám ami megmondja, abból a számjegyből hány van a számban. Példák:

30000004222 = rőneitűsásétuirősa

9000000000000000008 = naneimetűsájésa

1111 = meisésa

Emiatt az ugyanolyan számjegyekből álló viszonylag kis számoknak több különböző neve is lehet, például:

11 = memesa vagy meitusa

22 = tutusa vagy tuitusa

99 = nanasa vagy naitusa

00 = nenesa vagy neitusa

111 = mememesa vagy meirősa

100 = menenesa vagy meneitusa

Stb.

A 3 -nál több azonos számjegyből álló számok elnevezésekor már kizárólag az „i”-zős változatot használjuk.

1000 = meneirősa

Sorszámnevek

Sorszámnevek: A megfelelő tőszámnév + **-i**. Példák:

Nulladik = nesái, első = mesái, 1024-edik = menetusésái, 111-edik: mememesái vagy meirősaí.

Valahányadikként: a megfelelő sorszámnév + **-s**, amiatt, mert ez végűlis határozószó. Például:

Nulladikként: nesáis, elsőként: mesáis, ötödikként: susáis.

Közönséges törtek neve

Az olyan törtek nevét, melyekben a számlálóban 1 áll, egyszerűen úgy nevezzük, hogy kimondjuk azt a számot ami a nevezőben van, majd hozzátesszük azt, hogy **-no**. Például:

$1/2$ = tusáno, $1/3$ = rősaáno, $1/1$ = mesáno, $1/1024$ = menetusésáno, stb.

Amennyiben a számláló helyén nem 1 áll hanem valami más, akkor előbb kimondjuk a számlálóban szereplő számot, majd jön egy **-s**, s azután a fent leírt módon megnevezzük a nevezőt. A számláló és nevező nevét ekkor kötőjellel választjuk el egymástól. Például:

$5/1$ = susás-mesáno, $3/2$ = rősa-s-tusáno, $111/1024$ = meirősa-s-menetusésáno, $0/0$ = nesás-nesáno, stb.

Amennyiben a közönséges tört előtt van egy egész szám is, akkor kimondjuk előbb annak az egész számnak a nevét, majd jön a **-pü** (ami ugye a tizedespont neve), s ezután nevezzük meg a közönséges törtet úgy, ahogy azt fentebb leírtuk. Például:

$3 \frac{3}{4}$ = rősa-pü rősa-s-sésáno

Ha vannak már számneveink, érdemes egy olyan szót is kreálnunk, aminek a jelentése magyarul: „érték”. Legyen ennek csíva megfelelője a „**kro**”. Ekkor a

következő szavakat képezhetjük a segítségével:

krosá = osztályzat

krosáto = osztályozás

kromesá = 1-es osztályzat, elégtelen

krotusá = kettes osztályzat, elégséges

krorősa = hármass osztályzat, közepes

krosésa = négyes osztályzat

krosusa = ötös osztályzat

Sőt ilyesmi is lehetséges: **kronesá** = nullás osztályzat

Hasonlóképp lehet további osztályzatneveket is kitalálni, ha az osztályzatok nem 5-ig nőnek csak hanem hatig, tízig, vagy akár mennyiig is.

Sőt a fenti osztályzatokat ki lehet bővíteni egy „-ki” raggal is, mely „ki” szócska ugyebár azt jelenti önmagában hogy „kicsi”, de itt a szóösszetételekben annyit jelent majd, hogy „kisebb mint amit az előtte álló kifejezés jelent”, azaz megfelel annak, amit osztályzatok esetén a magyar nyelv az „alá” szóval fejez ki. Tehát:

krotusáki = kettes alá, **krosusáki** = ötös alá, stb.

Ha a szót nem a „-ki” hanem a „-na” raggal bővítjük, akkor „fölé” jelentést kapunk, tehát például:

krotusána = kettes fölé, **krosésána** = négyes fölé

Az meg hogy **krosáki**, azaz „osztályzat alá”, azt jelenti: „minősíthetetlen(ül rossz)”.

Ellentétképző

Érdeemes az alapszavak közé egy ellentétképzőt is felvenni, lehetőleg olyat aminek az alakja hasonlít a „ne, nem” jelentésű szó alakjához. Minthogy utóbbi nálunk a csíva nyelvben úgy hangzik hogy „**ne**”, az ellentétképző legyen „**no**”. Rengeteg helyen használhatjuk, általában mellékneveknél, de néha főneveknél is, például logikus hogy a „barát” ellentéte az „ellenség” legyen. Ez különben nem akadályoz meg bennünket abban, hogy külön szavakat gyártsunk az ellentétes fogalmakra! Például van külön szavunk arra hogy szép, s arra is hogy csúnya. Meg arra is hogy gyönyörű, s arra is hogy ocsmány. Ezek mindegyikéhez hozzátehetjük ettől még az ellentétképzőt, hogy a másik „minőséget” jelentse aztán az ellentétképzővel előállított szó, így ugyanazt a fogalmat többféleképp is ki tudjuk fejezni, ami gazdagítja a nyelvünket. Ellenben ha valaki csak az egyik melléknevet ismeri, segít a kezdő nyelvtanulónak az ellentétképző, mert máris ki tudja fejezni az ellentétes fogalmat, akkor is, ha nem ismeri még az azt jelentő speciális szót. Eképp tehát:

szép = cí, nocu

csúnya = cu, noci

gyönyörű = cí, nocú

ocsmány = cú, noci

Különben sokkal több alapszó megalkotására van lehetőségünk mint eddig hittük, mert ezek közé tartoznak azok a kétszótagos szavak is, melyek nem a sok magánhangzó miatt kétszótagosak mint például a **kuo** = birodalom szó, hanem amiatt, mert szóképletük így néz ki:

XOZO

Ahol az X helyén egy a szó elején megengedett mássalhangzó vagy mássalhangzó-pár található, az O helyén egy vagy több magánhangzó, a Z helyén pedig valami olyan mássalhangzókapcsolat ami szó belsejében megengedett. Fontos hogy a Z helyén ne egyetlen szimpla mássalhangzó álljon, mert akkor a többszótagú alapszót összekeverhetnénk egy olyan szóval ami szóösszetétel eredménye. Arra is ügyelnünk kell, hogy a ZO rész a végén ne olyasmi legyen ami valami ragnak vagy képzőnek van már felhasználva.

Ilyen többszótagú szavakra mutatok be nemsokára egy komplex példát, melyben megalkotjuk az úgynevezett „táblázati szavakat”, azokat tehát, melyekkel olyasmiket lehet kifejezni, hogy „ki, mi, kié, mikor, hol, mennyi”, stb.

Első, utolsó, utolsó előtti, stb

Ha vannak sorszámneveink és van ellentétképzőnk, az remek dolog, mert ekkor már azt is ki tudjuk fejezni, mi az, hogy „utolsó”. Hiszen oly nyilvánvaló, hogy az utolsó, az az első ellentéte! Tehát ha az első az **mesái**, akkor az utolsó: **nomesái**.

Ennek logikájára, az utolsó előtti pedig a „második” szóból képeztetik: azaz: második = **tusái**, utolsó előtti = **notusái**. Az „utolsó előtti előtti” pedig ezek szerint a „harmadik” ellentéte, azaz **norősái**. Figyeljük meg, egyszerűen arról van szó, hogy azt mondjuk meg, hányadik az a valami vagy valaki HÁTULRÓL SZÁMOLVA! Ennek alapján még azt is könnyen kifejezhetjük, ha valaki hátulról a tizedik:

nomenesái.

Na és mit jelenthet a „nulladik” szót jelentő **nesái** ellentéte, a **nonesái**?! Elég nyilvánvaló a fenti logika alapján, hogy azt, hogy „legutolsó”!

Táblázati szavak

Kérdő : É-	személy: -ő
Mutató: Ti-	tárgy: -ó
Összefoglaló: Ci-	birtokos: -a
Tagadó: Ne-	melléknév: -e
Vala- : Va-	határozó: -es
Ugyan- : Su-	idő: -ü
Más- : Nosu-	mennyiség: -i
Sok- : I-	hely: -u
Bár-, Akár-: None-	

Ami a mutatószavakat illeti, ott a táblázatból kiolvasható variációk azokat a szavakat jelentik, melyek jelentése: az, azé, olyan, úgy, akkor, annyi, ott. Ezeknek azonban létezik közelre mutató és távolra mutató variánsa is, csakúgy mint a magyar nyelvben is! Ezeket képzőkkel állítjuk elő:

Közelre mutató szó: **sü-**

Távolra mutató szó: **sú-**

Példák:

ott = **tissu**

itt = **sütissu**

amott = **sútissu**
 akkor = **tissü**
 ekkor = **sútissü**
 amakkor = **sútissü**
 az = **tissó**
 ez = **sútissó**
 amaz = **sútissó**

stb.

Önmagában a **sü** jelentése: közeli, a **sú** jelentése: távoli.

Például Zsoldos Péter „Távoli tűz” című regényének címe így hangzik csívául: = „**Sú kjú**”.

Ideillik az a szó, vagyis inkább kifejezés, „szólásmondás” is, hogy: „**Süsúklá, süsútá**”, aminek a jelentése: „Egyszer volt, hol nem volt”.

A „**ti**” partikulát a többesszámképzővel együtt is alkalmazhatjuk bizonyos esetekben, ekkor a következő szavakat kapjuk:

tissólli = minden ami; mindaz ami

tissólli = mindenki aki

tissulli = mindenhol ahol

tissüllü = mindig amikor

Ennek alapján azt a latin közmondást mely így hangzik: „Omne trinum perfectum”, s amelynek jelentése olyasmi, hogy „Minden három tökéletes”, vagy „Teljes (az) ami három”, s amely latin mondás a „Három a magyar igazság!” őse, az így lenne lefordítható csíva nyelvre: „**Tissólli rösá jópjéta!**”

Az idővel kapcsolatos táblázati szavakból további mellékneveket képezhetünk, ha a végükhöz csapjuk az **-e** végződést, mely e táblázati szavaknál a mellékneveket képző szokásosan. Tehát:

tissü = akkor, tissüe = akkori

vassü = valamikor, vassüe = valamikori

cissü = mindenkor, cissüe = mindenkori

issü = sokszor, issüe = sokszori

Munka és hobby

	Szívesen végezzük	Nem szívesen végezzük
Muszáj elvégezni	muké, kému	munoké (=munka)
Nem muszáj elvégezni	kénomu (=hobby)	nomunoké. nokénomu

Igazság/hazugság

	Igaz (ji)	Valótlan, hamis (noji)
Őszinte (jo)	joji, jijo	jonoji
Csalárd (nojo)	jinojo	nojonoji, nojinojo

Elő- és utóidejűség

Térjünk ki az angoltanulók rémére, az elő- és utóidejűségre! Ez akkor lép fel, amikor ki akarjuk fejezni, hogy egy bizonyos cselekvés egy másikhoz viszonyítva az előtt, vagy az után, vagy azzal egyidőben történik-e. Nos, ezt a magyar nyelvben mindenféle névutókkal, körülírásokkal oldják meg:

„Mielőtt a mama megsütötte volna a halat, a papa megkérdezte...”

„Miközben/mialatt a mama sütötte a halat, a papa megkérdezte...”

„Miután a mama megsütötte a halat, a papa megkérdezte...”

Hát ez így elég logikátlan! Mi a nyavalyának van például az első mondat feltételes módban, amikor szó sincs semmi feltételről: jól tudjuk, hogy a mama igenis *meg fogja sütni* azt a halat, csak még nem tette ezt meg akkor, amikor a papa megkérdezte őt!

Mindazonáltal a csíva nyelvben is lesznek nyilván efféle időjelölő szócskák. Szerencsére azonban már ezen szócskák nélkül is kifejezhetjük mindezt, és sokkal elegánsabban is, mint szeretett magyar nyelvünkben van! Fordítsuk csak le a fenti mondatokat „csúnya” magyarra, határozókkal!

„A mama megsüt majd a halat *módon* a papa megkérdezte...”

„A mama (épp) sütötte a halat *módon* a papa megkérdezte...”

„A mama megsütötte a halat *módon* a papa megkérdezte...”

Érthető, bár magyarul csúnya. Viszont remélem már sejtjük, hogy az a dőlt betűvel írt „módon”, na, az segít majd nekünk... hiszen az határozót képez az előtte álló (igéből képzett) melléknévből! Fordítsuk is le ezeket!

A pa po moéte, a ma pé svütes ea nosjömüka...

A pa po moéte, a ma svüses ea nosjömüka...

A pa po moéte, a ma po svütes ea nosjömüka...

vagy fordított sorrendben, mert úgy is ugyanazt jelenti:

A ma pé svütes ea nosjömüka a pa po moéte...

A ma svüses ea nosjömüka a pa po moéte...

A ma po svütes ea nosjömüka a pa po moéte...

Látható, arra azért ügyelni kell, hogy ha azt mondjuk, „miközben/mialatt” sütötte a mama a halat, na akkor a svü=sütés szóból folyamatos melléknevet kell képeznünk, hiszen a sütés cselekménye épp folyamatban van. Egyebekben pedig,

bármilyen melléknevet is használjunk, abból határozószót kell képeznünk a végére írt **-s** raggal (képzővel, nevezzük aminek akarjuk).

Sőt még ilyesmit is könnyen kifejezhetünk:

„Mielőtt a mama elkezdte volna sütni a halat, a papa megkérdezte...”

A pa po moéte, a ma pé svükes ea nosjömüka...

„Miután a mama elkezdte sütni a halat, a papa megkérdezte...”

A pa po moéte, a ma po svükes ea nosjömüka...

„Épp amikor a mama elkezdte sütni a halat, a papa megkérdezte...”

A pa po moéte, a ma (pu) svükes ea nosjömüka...

Szóval ezt a nyelvtani részt is könnyedén kivégeztük.

Illetve...

Illetve mégse! Mert a csíva nyelv nem lenne „csíva” igazán, ha egy nyelvtani rendszerszerre csak egyetlen megoldást adna! Itt, az elő- és utóidejűségnél is így van ez. A fent bemutatott módszer ugyanis csak az EGYIK út, ahogy az elő- és utóidejűséget kifejezhetjük. Arról van szó ugyanis, hogy említettük már, a nyelvben igazából nincsenek ragok, csak szóösszetételek, és nagyjából bármit lehet kombinálni bármivel. (Az egyetlen igazi kivétel ezt illetően az általános alanyt jelentő „**man**” szó, ami tényleg semmilyen szóösszetételben nem szerepel, és egyáltalán nem lehet ragozni sem). Tehát, a fenti mondatokban azok a szópárok ahol a **po** és **pé** szerepel (vagy, ha a jelenidőt ki akarjuk hangsúlyozni, akkor a **pu** is) a következő szó pedig a megfelelő aspektust kifejező igenév, ezek összevonhatóak egyetlen szóvá, a következőképp:

pé svütes ==> svütepés

po svütes ==> svütepos

pé svükes ==> svükepés

po svükes ==> svükepos

po moéte ==> moétepo

pé moéte ==> moétepé

Stb. Nem sorolom fel az összes lehetőséget, mert rengeteg van belőle, nyilvánvalóan, hiszen az összes igenévvel eljátszható ez, még a passzív változatúakkal is. Sőt, ezek nem csak a po,pe,pu időhatározókkal kombinálhatóak, de ezek feltételes alakjaival, a **vo,vé,vu** alakokkal is! Desőt, még az ismétlésre utaló **-lli** alakokkal is kibővíthető a ragok sora, ekkor a szabály az, hogy a **po,pá,pu,vo,vé,vu** alakok valamelyike lesz a legutolsó, s előttük áll a **-lli** rag, a következő módon például:

moétellipé

svütellipos

Stb.

Igekötők

Hát az igekötők?

Azok is külön szavak lesznek. Miért is ne, a magyar nyelvünkben is vannak helyzetek, amikor az igekötő elválik a szótól!

Egyre jó csak figyelni. S ez az hogy vegyük észre, az igekötők java része hangalakra megegyezik a helyhatározó ragokkal! Hová ment BE Pityu? Az épületBE! Hoppá! Érdemes tehát olyan igekötőt választani, amit azután ragnak is

használhatunk! Tegyük fel például, hogy a „be” igekötőt ezentúl csívául az „**eulle**” szó jelöli! Ekkor az hogy „beme gy”, így hangzik: „**eulle ko**”. Az meg hogy „a halba” (mondjuk abban a mondatban hogy „a halba szúrta a kést”), így hangzik: „**eulle a nosjömüka**”. Ez aztán a pofonegyszerű! Ennek fényében a következő részszerkeze a nyelvünknek amit meg kell alkotnunk, az az előjárószeravak.

Előjárószeravak

-lle	-	-lla
-ba/be eulle	-ban/ben eu	-ból/-ből eulla
-hoz/hez/höz oalle	-nál/nél oa	-tól/től oalla
-ra/re úelle	-on/en/ön úe	-ról/ről úella
alá eolle	alatt eo	alól eolla
fölé noeolle	fölött noeo	fölülről noeolla
mögé nouille	mögött noui	mögül nouilla
elé uille	előtt ui	elől uilla
nélkül vülle	-val/vel vü	hiányában vülla
éalle miatt	éa -ért	éalla ellenére
pjölle közé	pjő között	pjőlla közül
áelle felé	áé -ig (térben)	áélla -on túlra
tissülle előtt (idő)	tissüs -kor (idő, pld 6 óraKOR)	tissülla után (idő)
aolle amíg	ao mialatt	aolla miután
noaolle amíg nem	noao amikor nem	noaolla miután nem
lentre noáelle	lent noáe	lentről noáella
fentre áelle	fent áe	fentről áella

oldalra pjeulle	oldalt pjeu	oldalról pjeulla
mellé oálle	mellett oá	mellől oálla

Példák:

nálam: **oa me**

nálad: **oa tu**

stb.

Az „oa” kombinálható a tárgyesettel is, azzal ráadásul egybeírva, így: **eoá**. Ekkor azt jelenti hogy valami valakin vagy egy másik valamin múlik. Tehát a csíva nyelv nem azt mondja hogy például „Ez rajtad múlik”, hanem ezt így fejezi ki szó szerint: „Ez náladat”. Ez így persze nekünk magyaroknak hülyén hangzik, de ha jól belegondolunk abban sincs semmi logika hogy „rajtad múlik”. De az angol változat se jobb: „This is up to you”, azaz: „Ez fel hozzád”...

Tehát „rajtad múlik” csívául: **Sütissó eoá tu**.

Segédigék, és a főnévi igenév

A főnévi igenév kérdése a csíva nyelvben nagyon egyszerűen van elintézve: tudniillik oly módon, hogy ebben a nyelvben egyáltalán nincs is főnévi igenév! Mert nem szükséges.

Tudniillik, mikor is használjuk mi a magyar nyelvben a főnévi igenevet? Elsősorban a segédigékkel kibővített mondatokban, például: „Szeretnék megállni”. Itt a „szeretnék” a segédige, a „megállni” pedig egy főnévi igenév. Mondjuk azonban el e mondatot rossz magyarsággal, főnévi igenév nélkül: „Szeretnék megáll”. Tökéletesen érthető! E helyen tehát nincs szükség főnévi igenévre okvetlenül. Nyilván, a csíva nyelvben se tudjuk megúszeni hogy legyenek holmi „segédigéink”, mint például „szeretne, akar, lehet” stb, de ezen segédigék után a tulajdonképpeni ige a maga közönséges alakjában kell álljon!

No persze, a csíva nyelvben nincs ige ugyebár... szóval, a fenti magyarázatot úgy kell érteni, hogy a segédige után az az izé kell álljon, az a melléknév, amit amúgy is használnánk az ige helyett.

Persze a dolog kissé bonyolultabb, mert a csíva nyelvben segédigék se lehetnek, ha azt állítottuk, hogy igeik úgy általában véve nincsenek benne egyáltalán... szóval, hogy is van ez?

Hát úgy, hogy ami itt a „segédige” lenne, az csak annyira ige mint bármi más „ige” is: tehát, egy főnév, aminek szintén megvannak a maga aspektusai szerint képzett melléknevei!

Az előbbi példa tehát: „Szeretnék megállni!” = „**Me kvisé kote**”. Itt a „kvi” jelenti az óhajtaást, kívánást, a „kvisé” meg ezen főnévből képzett olyan melléknév, mely a folyamatosságra utal. Azaz e mondat nemcsak azt jelenti hogy aki mondja, az szeretne megállni, hanem azzal a mellékjelentéssel is bír, hogy az illető aki mondja már egy ideje szeretne megállni, legfeljebb eddig nem szólt róla. (bár lehet az is hogy már nagyonis sokszor szólt róla, de hiába...). Ez a mondat tehát inkább úgy fordítható le magyarra, hogy „Szeretnék MÁR VÉGRE megállni!”. Ha azonban

így mondjuk: „**Me kvipe kote**” - nos, akkor is arról van szó hogy ő szeretne megállni, de ez egy hirtelen ötlet a részéről, most jutott csak az eszébe, vagy most lett hirtelen nagyon muszáj, például mert tuskébe lépett, vagy elszakadt a cipőfűzője, vagy megrándult a bokája, vagy akármilyen. A „-pe” raggal ugyanis a pillanatszerű aspektusra utaló melléknévet képzünk! Sőt még így is mondhatjuk: „**Me kvipe koje**”. Ezzel azt mondja, hogy csak egy (kis) időre akar megállni, de azután hajlandó újra folytatni a menést. Ha meg így mondjuk: „**Me kvipe kojelli**”, ez azt jelenti hogy egyszer már megállt az illető, de most megint meg akar állni, tehát: „Szeretnék MEGINT megállni (egy kicsit)”. Sőt ez is lehetséges: „**Me kvipelli koje**”, azaz: „MEGINT szeretnék megállni”.

Látjuk tehát, a csíva nyelvben egészen apró nüansznyi finomságokat is könnyedén ki lehet fejezni mindössze a megfelelő aspektusok változtatásával! És ehhez nem szükséges főnévi igenév!

A magyar nyelvben a főnévi igenév egy másik felhasználási területe az, ha a cselekvést a maga legteljesebb általánosságában akarjuk megnevezni, ekkor tulajdonképpen főnévként nevezzük meg a cselekvést, emiatt is az a neve ennek a nyelvtani fogalomnak, hogy FŐNÉVI igeNÉV. Ilyen mondatokban használjuk például:

Tanulni nehéz.

Itt a „tanulni” a főnévi igenév. Na de a csíva nyelvben ehhez se kell főnévi igenév, mert van már egy szavunk a cselekvés általánosságban való megnevezésére: ez épp az a szó - főnév! - melyből az összes mindenféle aspektus képezhető! E konkrét esetben ez a „tú” szó, ami azt jelenti: „tanulás”. A mondat tehát így hangzik csívaül: „**Tú nokje**”.

Igenám, de magyarul nemcsak azt mondhatjuk, hogy „tanulni nehéz”, de azt is, hogy „A tanulás nehéz”. Hogyan különböztethetjük meg e két mondatot egymástól a csíva nyelvben?

Nos, az a mondat, hogy „A tanulás nehéz”, a magyar nyelvben egyszerre jelent 2 különböző dolgot: egyrészt, jelentheti ugyanazt amit a „Tanulni nehéz” mondat jelent: azaz, hogy a tanulás ÁLTALÁBAN VÉVE nehéz, a tanulás MINDIG nehéz! Ha ezt akarjuk kifejezni, nyilván az előbb bemutatott „**Tú nokje**” mondatot kell használnunk csíva nyelven.

Jelentheti azonban a magyar mondat azt is, hogy egy bizonyos konkrét tanulási esemény nehéz, tehát hogy AZ nehéz amit MOST tanulok (az a tantárgy, az a lecke, stb), vagy hogy most olyan a lelki/egészségi/stb állapotom hogy MOST e pillanatban NEKEM nehéz a tanulás, stb. Tehát nem a tanulásról mint teljesen elvont fogalomról állítok valamit, hanem csak az adott, konkrét tanulási eseményről! Ebben az esetben pofonegyszerű a dolgunk: mindössze egy határozott névelővel kell ellátni a főnevet (az van a magyar mondatban is...), azaz csívaül így hangzik ekkor a mondat:

„**A tú nokje**”.

Ez igazán nem ördögösség, ehhez se kell főnévi igenév...

Módbeli segédikéssel kibővített mondatok szenvedő szerkezetben

—Hú, itt most biztos valami szörnyű bonyolult és érthetetlen nyelvtani rész következik, a fejezetcím alapján... - gondolhatja Olvasóm. Nos, nem! Nem lesz ez annyira bonyolult... Pontosabban, a kifejezni kívánt nyelvtani szerkezet tényleg bonyolult, ez a rész minden természetes nyelvben bonyolult szokott lenni, de

szerencsére épp a csíva nyelvben nem olyan szörnyen az.

Tehát, miről is van itt szó? Például az ilyen mondatokról:

—Képes lett volna ölni is!

—Ennél kisebbet nem is adhattál volna nekem!

—A feladat megtanulható lett volna a tanuló által, ha könnyebb lett volna.

—A könyv, amit elolvashat majd a varázslótanonc.

Nos igen, itt valóban bonyolult nyelvtani szerkezetekről van szó... Nézzük mindjárt ezt a mondatot:

—A feladat megtanulható lett volna a tanuló által, ha könnyebb lett volna.

Ez nyilvánvalóan feltételes módú mondat. Erre utal a benne kétszer is előforduló „lett volna” kifejezés. Ez múltidejű feltételes mód, aminek a lefordítása csíva nyelvre nagyon könnyű, mert mindössze ennyiből áll: „vo”. Nem ez a nehéz benne, hanem az, hogy mit kezdjünk azzal a szóval, hogy „megtanulható”?

Nos, a „tanulás”, az csívául „tú”. A „megtanul”, az a „tanul” szó által jelzett cselekvés „befejezettségére” utal a magyar nyelvben is, annál is inkább, mert érdekességként elárulom, a „meg-” igekötő réges-régen a magyar nyelvben a „mögé” névutóból alakult ki, tehát a „meg-” igekötővel ellátott cselekvések tulajdonképpen ősi szóösszetételeknek tekinthetők a magyar nyelvben, arra utalva, hogy az a cselekvés már elvégeztetett, már a „hátnak mögé került”, „túl vagyunk rajta”... Nos, a csíva nyelvben ezt nálunk a „-te” rag fejezi ki. Tehát:

megtanulás = túte

Szigorúan véve a „túte” persze egy melléknév, azt jelenti: „megtanult”. Ha tényleg főnévként akarjuk használni, határozott névelő kell elé: „a túte”. Illetve... illetve ez tulajdonképpen NEM IGAZ. Az ugyanis hogy „túte”, az egy CSELEKVŐ SZERKEZETBEN álló befejezett melléknévi igenév, tehát nem a tanulandó anyagra vonatkozik, hanem arra a személyre aki a tanulást végzi... Azaz, hogy példákkal illusztráljam:

A tanuló tanul: A túró (pu) túse.

A tanuló tanult (valamikor a múltban, régebben): A túró po túse.

A tanuló tanulni fog: A túró pé túse.

A tananyagot tanulják: A tútó (pu) túnse.

A tananyagot tanulták: A tútó po túnse.

A tananyagot tanulni fogják: A tútó pé túnse.

A tanuló megtanulja (a tananyagot) (most): A túró (pu) túte (ae tútó).

A tanuló megtanulta (a tananyagot) (valamikor a múltban, régebben): A túró po túte (ae tútó).

A tanuló meg fogja tanulni a tananyagot: A túró pé túte ae tútó.

A tananyagot megtanulják: A tútó (pu) túnte.

A tananyagot megtanulták: A tútó po túnte.

A tananyagot meg fogják tanulni: A tútó pé túnte.

Látható tehát, nem mindegy hogy a tanuló az aki megtanult valamit, vagy a tananyag a „megtanult”, mert valaki megtanulta azt...

Na most tehát tudjuk, mi az a „megtanul”, „megtanult”, de mit kezdjünk a benne szereplő „-hat-” morfémaival, ami a feltételességre utal?

Ez nyilvánvalóan egy „segédige”. Egy segédigéről már tettünk említést korábban, ez a „kvi”, ami olyasmit jelent, hogy „szeretne valamit” (megtenni). Sokkal több segédige van azonban a csíva nyelvben... (mármint „ige-szerű segédszavak”):

—**kő** = képes valamire, mert „kitelik tőle”

—**kla** = -hat/het, mert valaki vagy a törvény megengedi neki („szabad” vmit megtennie)

—**tinti** = -hat/het, mert rendelkezik a szükséges tudással (szellemi, lexikális képességek, varázserő, fizikai képesség, magyarra néha a „tud” szóval fordítjuk)

—**lő** = -hat/het, mert a külső körülmények lehetővé teszik (például halászHAT, mert ott a tó benne a halakkal és van horgászfelszerelése is).

Ennek alapján: tanulhat (mert képes rá a külső körülmények alapján): **lő tú**. Persze ez csak egy „szótó”, s emiatt ez a kétszavas kifejezés egy főnév... szóval ha mondatba akarjuk helyezni, kellenek a megfelelő „aspektusképzők” is a „**lő**” szó után.

Vagyis:

A tanuló tanulhat (már egy ideje, és most e pillanatban is) = **A túró löse tú**.

Ezzel a fenti mondatnál a legáltalánosabb formában utaltunk a tanulásra. Ha arra akarunk utalni, hogy a tanuló képes (mostanában) MEGtanulni valamit, akkor: **A túró löse túte**.

A tananyagot tanulhatják (már egy ideje, és most e pillanatban is) = **A tútó löse túnse**.

A tananyagot MEGtanulhatják (mostanában): **A tútó löse túnte**.

Persze a csíva nyelv nem lenne csíva, ha mindezt ki ne tudná fejezni egyetlen összetett szóval. Azaz a fenti kifejezéseket így is mondhatjuk, ugyanazt jelentik:

A túró löse tú. = **A túró túlöse**.

A túró löse túte. = **A túró tútelőse**.

A tútó löse túnse. = **A tútó túnselőse**.

A tútó löse túnte. = **A tútó túntelőse**.

Rengeteg variáció létezhet még, például ha nem „mostanában” tanulták meg a tananyagot hanem régebben:

A tananyagot megtanulhatták (régebben) = **A tútó po löse túnte**. Vagy: **A tútó po túntelőse**.

Vagy ugyanez, ha azt akarjuk mondani, hogy megtanulhatták az anyagot régebben, de nagyon rövid időn belül, szinte egy pillanat alatt, akkor:

A tútó po löse túnte. Vagy: **A tútó po túntelőpe**.

Szóval:

—A feladat (a tananyag) megtanulható lett volna a tanuló által, ha könnyebb lett volna. =

—**A tútó vo túntelőse au túró, pés tissó vo ú kje**.

Persze, e fenti csíva mondat bár szigorúan véve helyes csívául, de nem szép. Az efféle viszonyokat a csíva nyelv a következő szerkezettel szokta kifejezni:

FELTÉTEL **mjú** KÖVETKEZMÉNY

Ahol a „**mjú**” azt jelenti: HA-AKKOR. Azaz e példánál maradva:

A feladat könnyebb lett volna HA-AKKOR megtanulható lett volna a tanuló által:

—**A tútó vo ú kje, mjú vo túntelőse au túró**.

E példákban az „által”, mint látjuk az „au” birtokos szócskával fejeztetik ki. Mindig ezt kell használni a csíva nyelvben az „által” szó fordításaként.

Pár másik példamondat fordítása:

—Képes rá! = **Rő kő**!

—Képes lett volna ölni is! = **Rő vo kőpe jú**! Vagy: **Rő vo júkőpe**!

—Ennél kisebbet nem is adhattál volna nekem! = **Tu vo ne is lõpe ká meaua ú ki prí sūtissó!**

—A könyv, amit elolvashat majd a varázslótanonc. = **A kó pé klase norónte au pírétúrő.** Vagy: **A kó pé norónteklase au pírétúrő.**

Képzők

Néhány képzőről már volt szó e könyvben, például az ellentétképzőről. Most azonban alaposan „belehúzzunk” e témába ebben a könyvben... S itt ismételtén ki kell jelentenem, a szóképzést más nyelvekben is elég nehéz elkülöníteni az összetett szavak alkotásától, és a képzőket is a közönséges szavaktól, a csíva nyelvben pedig e nehézségek hatványozottak! Szerencsére, e „nehézségek” csak a nyelvtudósoknak okoznak gondot, hogy miként „kategorizálják” az egyes morféimákat, a nyelvtanulónak inkább segítséget jelentenek, ugyanis nem nagyon kell törődnie azzal, valami „szóképzés”-e vagy csak „összetett szó”.

Miről is van szó? Nézzük csak:

Foglalkozásképző

Kéne nekünk például egy „képző”, ami azt tudja, hogy egy szóból - ami valamely tevékenységet jelent - olyan szót „képez”, ami azt az embert jelenti aki azt a tevékenységet foglalkozásszerűen, vagy legalábbis nagy gyakorisággal végzi. Ez tehát egy „foglalkozásképző” lenne. Ha e magyarázat túl homályos volt, hozok rá példát más nyelvből: van például az angolban olyan szó, hogy „hunt”, ami azt jelenti: „vadászat”. És van olyan is amit ebből képeznek: „hunter”, aminek a jelentése: „vadász”. Itt az „-er” egy ilyen „foglalkozásképző”, különben sok más nyelvben is ilyen szerepe van az „-r” szóvégződésnek, néha valamilyen kötőhang eléjétételével.

Nos, ilyesmit mi is csinálhatunk a csíva nyelvben, s tiszteljük a hagyományokat, legyen ez nálunk is az „-r”, pontosabban a „-**rő**”, mert sima „r” hangra nálunk szó nem végződhet. Igaz ugyan hogy a „**rő**” szó nálunk már foglalt, mert azt jelenti: „ő”, de ez nem okozhat gondot, mert hiszen SZEMÉLYT képzünk, s az „ő”, az egyes szám harmadik személy is SZEMÉLY ugyebár! Ilyen szavakban használhatjuk például:

túrő = tanuló (tanulás-ő, azaz „tanulás-személy”)

túcórő = tanító

vúrő = vadász

A cselekvés tárgyának képzése

Érdemes olyan képzővel is rendelkezünk, ami az adott tevékenységből a cselekvés tárgyát képi, azt tehát amire a cselekvés irányul. Erre felhasználjuk a **tó** = „tárgy, objektum” szavunkat:

tútó = tananyag

vútó = préda

mossútó = (ki)mosandó ruha, szennyes

svetó = étel

Melléknevekhez kapcsolva a „-tó” képzőt, elvont fogalmat kapunk:

na = nagy, **nató** = nagyság

nona = kicsi, **nonató** = kicsi(ny)ség

nonata = kicsinyes, **nonatató** = kicsinyesség

Ugyanilyen szerepet tölthet be szóösszetételekben a „**nja**=anyag” szavunk is:

svenja = étel

Válik valamivé/valamilyenné

Egy másik képzőnk a „-**pé**”. A „**pé**” jelentése ugyebár olyasmi a csíva nyelvben, hogy „lesz”, hogy „majd a jövőben”. Nos ehhez tökéletesen illeszkedik, ha képzőként - azaz szóösszetételekben - olyan jelentéssel bír, hogy „válik valamivé, valamilyenné”. Példák a használatára:

répé = emberré válás

skasípé = megfeketedés

jópé = megjavulás

nojópé = elromlás

cipé = megszépülés

nocipé = megcsúnyulás

meapé = ezt nehéz lefordítani magyarra, nagyjából „enyémmé válás”. Amikor például egy férfi azt mondaná a lánynak hogy „légy az enyém” (ami ugye annak udvarias kifejezése, hogy „feküdj le velem”, azt így mondanák csívául: **U meapé!**

A főnévre legjellemzőbb cselekvés képzője

Egy másik nagyon hasznos képzőnk a „-**to**”. Külön szóként - „**to**” - azt jelenti: csinálás. Mi sem logikusabb, mint hogy szóösszetételekben utótagként használva az előtte álló főnévre legjellemzőbb cselekvést jelentse, például:

lí = élet, **lító** = élés

viniku = nemi szerv, **vinikuto** = közösülés

-talan/telen, nélküli

Mínthogy a **lo** azt jelenti, „birtoklás”, emiatt logikus hogy legyen egy **-nolo** alakú képzőnk is, ami ugyanazt jelenti mint a magyar -talan/telen, -atlan/etlen, illetve „nélküli”:

kíku = agy, **kíkunolo** = agyatlan

kíkurí = agyvelő, **kíkurínolo** = agyvelő nélküli

ví = férj, **vinolo** = férj nélküli, férjezetlen

ní = feleség, **nínolo** = nőtlen

Becézőképző

Legyen becézőképzőnk is, mint a magyarban a -ka/ke, -cska/cske! Nos erre a legalkalmasabb választás a **-ciki**, mert ez hangzásra nagyon hasonló ahhoz hogy -cska/cske, legalábbis a mássalhangzók tökélyen benne, továbbá, a jelentése is szép, mert azt jelenti szó szerint, hogy „szép kicsi”. Ennek megfelelően például:

fiúcska = **vikiciki**
leányka = **nikiciki**
nőcske = **niciki**
emberke = **réciki**
növényke = **nőciki**
állatka = **kaciki**
asszonyka = **níciki**
stb.

Izé

Érdemes egy „izé” jelentésű szót is csinálnunk, legyen ez a „**kré**”. Ez csak önmagában jelenti azt, hogy „izé”, szóösszetételekben inkább olyasmit, hogy a szó jelentése hasonló ahhoz ami a „kré” rag nélkül lenne, de azért mégsem egészen ugyanaz, például mert „átvitt értelemben” kell érteni, vagy pejoratív jelentéssel, stb. Példák:

tossa = osztás (számoké), **tossakré** = megosztás (embereké).

sái = összeadás (számoké), **sáikré** = összeadás (amit a pap végez a házasulandókon), **nikré** = némbor

Ha melléknévek után rakjuk, különösen ha színeket jelentő melléknévekről van szó, akkor olyasmit fejez ki, mint a magyar -as/es képző:

fehér = **neasi**, fehéres = **neasikré**

fekete = **skasi**, feketés = **skasikré**

Tulajdonnév képzése melléknévből vagy köznévből

Van egy eléggé speciális képzője is a csíva nyelvnek, s ez az „**-ns**”. Ez arra szolgál, hogy egy köznévből vagy melléknévből tulajdonnevet képezzünk vele. A használatának módját és hogy mire jó, a leghelyesebb pár konkrét példán bemutatni. Íme:

na = nagy

na réó = nagy úr (azaz olyan úr akinek nagy a hatalma, vagy talán fizikai értelemben nagy, mert például 250 cm a magassága...)

Nans réó = Nagy úr (azaz ennek az úrnak a NEVE az hogy „Nagy”, miközben nem biztos hogy van legalább egy kicsike hatalma is, és méretre se biztos hogy nagy, lehet akár 130 cm „magas” törpe is).

A ki mükri = a kis sziget (mert a sziget területe kicsi)

A Kins mükri = A Kis sziget (Az a sziget neve hogy „Kis”. Nem biztos azonban hogy valóban kicsi az a sziget még ha a neve ez is, lehet például hogy valami másik nép nevezte el ezt a szigetet a „Ki” hangsorral (ami csívaül azt jelenti hogy „kicsi”) miközben azon nép nyelvén a „ki” hangsor semmit se jelent vagy egészen mást jelent nem azt hogy „kicsi”, de a csíva nép átvette az elnevezést attól a másik néptől).

Tua ní, a rékuóni = Feleséged, a királynő (ténylegesen a királynőről van szó, az ország első nőjéről, akié a hatalom, vagy legalábbis a méltóság).

Tua ní, a Rékuónins = Feleséged, a Királynő (nem biztos hogy egy valódi királynőről van szó, sőt ennek esélye csekély, ellenben az illető feleségnek konkrétan az a neve valamiért hogy Királynő, vagy ha nem is ez a hivatalos neve de ez a beceneve

- akárcsak amiatt is például mert a férje egy papucsférj).

Gyermekkorunk kedvenc meséiben a fontosabb szereplők neve ennek megfelelően:

Nemtudomka: **Netintins**

Pöttömpötty: **Pükins**

Piroska: **Vesícikins**

Hamupipőke: **Pjácikins**

Egy főnév által jelölt dolgok összességének képzője

Kell nekünk olyan képző is, amivel olyan szavakat képzünk, amely valami főnév által jelölt dolgok összességét jelenti, azok egy csoportját. Erre jó választás a **-lito**, ugyanis a „**li**” a többesszám képzője a csíva nyelvben, a „**to**” meg dolgot, konkrét tárgyat jelent. Eképp használhatjuk:

rélito = emberiség

vilito = férfinép

kalito = állatvilág

nőlito = növényvilág

pjómaucokilito = bolygórendszer

-szerű, -féle, -hez hasonló

A címben felsorolt viszonyokat a csíva nyelv a következő szavakkal fejezi ki:

szerű = **tilló** féle = **tilla** hasonló = **tillé**

Példák:

emberszerű = **rétilló** virághoz hasonló = **skitillé** válaszféle = **vátótilla**

Nyomatékosítás

A csíva nyelvben létezik a rövidke „**O**” szócska, amit bármely mondatrész elé kitehetünk, és azt jelenti hogy nyomatékosítja azt a szót, azaz a nyomatékosítást nem csak a hangsúllyal és szórenddel fejezhetjük ki. Eképp ez kissé hasonló az „**é**” kérdőszócskához, csak amíg az azt mutatja meg, mire kérdezünk rá, addig az „**O**” azt, hogy mit akarunk kihangsúlyozni. A helyesíráshoz hozzátartozik, hogy az **O** szócskát mindig NAGY betűvel írjuk, hogy emiatt már az írásképp által is jelezve legyen, hogy most nyomatékosításról van szó! Példa:

—Két dolog létezik, amiért egy nő mindenre hajlandó: hogy legyen gyermeke, és hogy ne legyen.

—Nili aullis **O** tusá tó to e cissó: lo nokja, í ne...

A „tömörítő” csíva

A csíva nyelvben számos módszer létezik a mondanivalónk nagyon tömören való

kifejezésére. A csíva nyelv nagyon szereti a tömörséget! Egy egész sereg olyan dolgot, amit más nyelvek csak bonyolult körülírásokkal, előljárók, képzők, ragok, viszonzások halmozásával tudnak kifejezni, a csíva nyelv pofonegyszerűen elintézi. Lássunk erre néhány példát!

Célhatározói mellékmondatok

E fejezetben azt a nyelvtani struktúrát vesszük górcső alá, amikor olyasmit akarunk kifejezni, hogy valamit valamiért, valami célból teszünk vagy tettünk. (Vagy nem mi tettük hanem más, tökmindegy). Például ilyesféle mondatokról lehet szó:

—Azért jöttem, hogy láthassalak.

Próbáljuk ezt lefordítani csíva nyelvre:

—*Me po kote éá tissó éó me láse tu!*

Hát ez így egyszerűen SZÖRNYŰ! Amiatt is szerepel fentebb dőlt betűvel, mert NEM JÓ. Annak ellenére se, hogy nyelvtanilag végülis helyes. De akkor is „csívátlan”, mely szó a „magyartalan” szó mintájára lett kitalálva általam, e szent pillanatban... Csíva nyelven a „csívátlan” így hangzana: „*cívanolo*”.

Azért nem hangzik „csívásan” a fenti mondat (A „csívás” csíva nyelven: *cívata*), mert rémségesen agyonbonyolított - annak ellenére, hogy még így is tulajdonképpen egyszerűbb mint lehetne, például a legvégén a „tu” nincs tárgyesetben (minthogy nem szükséges, lévén hogy az alany megelőzi a tárgyat), valamint a mondatban (a másik felében) nem is szerepel semmi „feltételesség” mint a magyar nyelvben, hogy „látHASSalak”, semmi hogy „képes legyek látni téged” vagy ilyesmi... ez tulajdonképpen inkább annak a magyar mondatnak a fordítása, hogy „Azért jöttem, hogy lássalak”.

Ennek ellenére, a csíva emberek ezt nem így mondanák... Oké, de akkor hogyan? Nos, így:

—*Mea ko cü lá e tu!*

Hát az biztos hogy ez messze sokkal rövidebb... De mit is jelent? Elemezzük ki! Nézzük meg előbb a szó szerinti fordítást:

—*Enyém menés cél látás téged!*

Hm... Végülis már így szó szerint is meg lehet érteni... Tehát, hogy is hangzik e csíva tömörítő szerkezet szabálya? Nos úgy, hogy ami cselekvést végrehajtottunk valami cél érdekében, azt főnévként mondjuk, s aki a cselekvést végrehajtja, az birtokos esetbe kerül. Ezért van nem „me” hanem „mea”. Ez jelzi, ki hajtja végre az adott cselekvést, azaz kihez tartozik a végrehajtott cselekvés. Ezután jön a „*cü*” szó, ami csívául azt jelenti hogy „cél”, s ezután megnevezzük az adott célt amiért a cselekvés történik! E megnevezés is a lehető legrövidebben történik, azaz minél „főnevesebb” módon. Nem kell agyonvariálni mindenféle „esetekkel”, igeidőkkel, viszonyokkal, aspektusokkal, feltételes móddal meg más anyámkínjával! Egyre kell csak figyelni: a fenti mondatban igenis KÖTELEZŐ kitenni a tárgyesetet, ha ugyanis nem lenne ott a tárgyeset, ha a mondat így hangzana:

—*Mea ko cü lá tu!*

az azt jelentené, hogy „Azért jöttem hogy láthassál!”, mármint te, engem!

Hm, hát azért ez nem mindegy, ugye...

Ha pedig ez tényleg muszáj hogy múlt időben legyen, akkor íme, megmutatom hova kell tenni a múltidőt jelölő „*po*” szócskát:

—*Mea ko po cü lá e tu!*

Ezzel függ össze az olyan kérdések fordítása is, hogy például

—Miért van ekkora szemed?

Ez csívául:

—Tua láku sü-na é cü? Vagy:

—É cü tua láku sü-na?

Azaz látható, ilyenkor a „cü” szócskára kérdezőnk rá.

Ha...akkor

Az olyan mondatoknál amiknek váza így néz ki:

HA valami AKKOR másvalami

a csíva nyelv a HA...AKKOR szavakat egyetlen szóval fejezi ki, ez pedig a **mjú**.

Így néz ki a csíva mondat váza ekkor:

Valami **mjú** másvalami. Példa:

—Ha megütöd (őt), (akkor) megöllek (téged)!

—Tu stü e rő, **mjú me jú e tu!**

Szó szerint: „Te ütés őt, ha-akkor én ölés téged!”

Amint látható, a mondatba nem kell nemhogy ige, de még igékből képzett mellékevek, határozószavak meg más „bonyolultságok” sem! Még idő szerinti „ragozás” sincs benne, nem kell olyasmi belé hogy meg „fogod” ütni vagy meg „foglak” ölni... Elképzelhető természetesen olyan mondat amiben ki kell tenni az ilyen időviszony-jelző szócskákat, de ebben a konkrét példában felesleges, már a magyar mondatban sincs ilyesmi: bár formailag a magyar mondat jelenidőt használ, de igazából a jövő időre vonatkozik! És ugyanez igaz a csíva megfelelőre is. Mindegy, akinek mondom a mondatot „most” ütné meg a másik személyt vagy csak valamikor a távoli jövőben: HA megüti AKKOR én megölöm őt! Ez tehát amolyan „általános tényközlés”, olyasmi, ami „minden időkre” vonatkozik. Tehát egyáltalán sehogyan se kell ragozni az (amúgy nem is létező) „igét”. A cselekvés főneves megnevezését használjuk, tehát a lehető legegyszerűbb alakot. A csíva nyelv az egyszerűség nyelve! (Legalábbis néha...)

Egy másik példa:

—Jótett helyébe jót várj!

—Tu tolli jó, **mjú tuaua jó!**

Szó szerint: „Te jót cselekszel (rendszeresen, azaz a jócselekvés a szokásod) ha-akkor neked jó”!

Azt, amit...

Nézzük meg, hogy is hangzana ez a mondat csíva nyelven:

—Ha örökké csak azt csinálod amit mindig csináltál, akkor örökké csak azt fogod kapni, amit mindig kaptál!

—Tu tolli popupésses nossi e tontelli cissü, **mjú tu pé nokállli popupésses nossi en éssó nokántelli cissü!**

Na most e fenti fordítás elvileg helyes, de nem szép... Az „azt, amit” szerkezetet ugyanis a csíva nyelv sokkal tömörebben is ki tudja fejezni! Íme:

—Tu tolli popupésses nossi etó cissü, **mjú tu pé nokállli popupésses nossi etó nokántelli cissü!**

Látható remélem: az „azt, amit” kifejezést a csíva nyelv az „etó” szóval rövidíti, ami

lényegében megintcsak szóösszetétel: mert:
tó = dolog, tárgy,
az „e” meg amiatt kerül az elejére, mert a tárgyesetet jelöli...

Annak érdekében, a te érdekében, stb

Az a szó hogy „érdek”, így hangzik csívaúl: **njarõa**. Szó szerint nja+rõa, azaz „anyag+övé”. Ebben az a logika, hogy valakinek az „érdeke”, az általában az szokott lenni, hogy a fickó minél több anyagi eredetű cuccot, objektumot, vagyont, pénzt szerezhesen meg... vagy valami olyan beosztást, tisztséget, állást, politikai befolyást, aminek hála több efféle izémizére illetve pénzre tehet szert.

Na de akkor hogy mondják azt csívaúl, hogy „Annak érdekében”? Talán bizony így, hogy „**eu-njarõa-nau-tissó**”? JUJ, DEHOGYIS! Még csak az kéne...

Az hogy valami valakinek vagy valaminek az érdekében történik/csinálják/stb, az egy speciális, de pofonegyszerűen megjegyezhető szerkezettel van kifejezve e nyelvben! Lássuk is, miként van igazából az „annak érdekében” csívaúl! Hát így:

tissallis

Bizony, ezzel az egyetlen szóval... Az „ennek érdekében” pedig **sütissallis**.

Persze Olvasóm már sejti biztos, hogy ez is szóösszetétel. Valóban az!

tissa = azé, **-lli** = ismétlődő cselekvések képzője, **-s** = határozóképző

Az meg hogy „a te érdekében”, így hangzik: **tuallis**. Az én érdekemben = **meallis**.

A szegény emberek érdekében = **aullis nolotoréli**. (nolotoré = szegény ember).

Hogy is épül fel e szerkezet? Nos, a személyes névmásoknál azok birtokos esetét kell használni, majd jön egy **-lli**, ami szokásosan az „igéknél” használtatik, de ebből nem csinál magának problémát a csíva nyelv, mert minek is, amikor ebben a nyelvben ige úgyszólván... majd ezután jön a határozószót képző **-s** toldalék. És kész az egész! A logika ebben az, hogy ha valamit valakinek az érdekében csinálunk (vagy az ő érdekében történik), akkor az a cselekvés mintegy azon illető tulajdona lesz, az „övé” lesz. S mert egy cselekvést általában hosszasan kell cselekedni, vagy ha rövidebb időn át is de több alkalommal, azért hogy célt érjünk, ezért „többesszámba” kell tennünk. E többes számba tevést nem a **-li** hanem a **-lli** raggal csináljuk, azért, mert végülis cselekvésről vagy történésről van szó, ha nem is explicite kifejezve csak implicite... Majd, minthogy ez az egész hóbelevanc a cselekvés vagy történés módjára utal, határozószót képzünk belőle!

Az olyan szavaknál amik főnevek de nem személyes névmások, pláne ha összetett kifejezések, a módszer kissé más. Egy olyan köznévként mint az „ember” vagy „szegényember”, nincs külön birtokos esete, így kénytelenek vagyunk az **au** nyelvtani szócskával mókolni. Ebben az esetben tehát ehhez csapódik hozzá előbb **-lli**, majd az **-s**.

A szép nők érdekében! = **Aullis ai ci ni!** Vagy: **Aullis ci nilia!** (és még sok más variáció elképzelhető).

Kis része, nagy része, kisebbrészt, nagyobbreszt, és más hasonló

E fejezetben azt mutatom be, miként kezeli a Csíva az olyan kifejezéseket, mint például:

„Az embereknek csak kis részét érdekli ez.”

„A nők nagy része ezt akarja.”

„A terv nagyrészt sikerült”.

Nos, ha azt akarnánk lefordítani, hogy „az emberek nagy része”, akkor ez szó szerint valahogy így nézne ki:

~~A na kló au réli~~

Csak hogy bár a fenti kifejezés végülis helyes csívául, nyelvtani értelemben, a baj az vele hogy soha senki nem mondaná így az anyanyelvi csíva beszélők közül... emiatt is van zölddel színezve, sőt át is húzva! Na de ha nem így mondják, akkor hogyan? Nos, eképpen:

Réli naua

Mint látható, ebben benne van a „réli” szó ami azt jelenti: „emberek”, de nincs benne az hogy „rész” (csívául „kló”), mert felesleges, sőt még az sincs benne hogy „nagy” (csívául „na”), mert mindez felesleges! Oké, szigorúan véve a „nagy”, az benne van, de csak egy összetett szó első elemeként, abban hogy „naua”. De hogy is jön létre ez a szó?

Tudjuk ugye hogy a birtokos esetnek a csíva nyelvben 2 alakja lehetséges:

Birtok AU Birtokos

és

Birtokos UA Birtok

Na ez utóbbi az ami nekünk kell: ebben ott van az „ua”. Ez elé kerül hogy „na”, az meg hogy „rész” semmiféle módon nem szükséges: az már „bele van építve” a kifejezésbe mintegy „hallgatólagosan”! Tulajdonképpen a helye e szónak, a „rész”-nek (csívául ugyebár „kló”) elméletileg pontosan a **naua** után következne, de nem mondjuk ki, mert minek, felesleges. E szó mellé tehát semmi más nem kell, se eléje (a birtokos és a naua közé) se a naua után. Ez egyszerűen egy speciális birtokos szócska. Sőt, mint láthatjuk, az ilyen kifejezéseknél még határozott névelő se kell a birtokos - a példa szerint az „emberek” azaz „réli” - elé!

Természetesen létezik ennek a kifejezésnek a párja is, a „kis része”. Ezt így mondják:

kiua

Tehát, az hogy „a nők kis része”, az így hangzana:

Nili kiua

Van olyan is, hogy „nagyon kis része”, ami így hangzik: **kiuana**, és olyan is hogy „nagyon nagy része”, ami: **nauana**.

Na most ha vannak ezek a szavaink, ezek természetesen továbbképezhetőek, tudniillik határozószavakat gyárthatunk belőlük, az -s végződés hozzátoldásával. Ekkor a következőket jelentik:

nauas = nagyobbrészt, nagyrészt, jobbára, többnyire, jórészt

(arra hogy „többnyire”, van 2 másik szó is: „**litáes**”, „**litás**”)

kiuas = kisebbrészt, kisért

kiuanas = nagyon kis részben

nauanas = nagyon nagy részben

Arra is van speciális kifejezés, hogy „csak kis része”, ez is összetett szó természetesen:

nossikiua

Aholis a szó „nossi” része jelenti azt hogy „csak”, a „kiua” meg továbbra is azt,

hogy „kis része”.

A „csak nagyon kis része”, az **nossikiuana**.

Szóval, azt hogy „a nők nagy része ezt akarja”, így kell mondani csívául:

Ni naua mja e sūtissó. (az „e” nem feltétlenül kell a mondatba, hiszen az alany megelőzi tárgyat).

Létezik olyan kifejezés is, hogy „nem nagy része valaminek”, ez így hangzik:

nonaua

Például: „az emberek nem nagy része”, az így van csívául:

Réli nonaua

Az meg hogy „nem kis része”, így hangzik:

kiuano

Tehát, „A nők nem kis része”, az így van csívául:

Nili kiuano

Olyan is létezik a csíva nyelvben, hogy „nem kis részt”. Ez természetesen határozószó, s emiatt ez az alakja: **kiuanos**.

Naponta, évente, éjjelente, stb.

A fejezetcímbe szereplő szavakat és más hasonló kifejezéseket a **-lis** vagy **-llis** képzőkkel képezhetünk. Ami amúgy logikus is, mert mindegyik képző valamiképp az ismétlődésre illetve többes számra utal, amint e szavak is. Az „-s” rag meg azért van a végükön, mert e kifejezések végsősoron határozószavak ugyebár.

Tehát:

nap (időtartam) = **sjúskatá**, naponta = **sjúskatális**

éjszaka = **ska**, **nosjútá**, éjjelente = **skalís**, **nosjútális**

év = **tása**, évente = **tásalis**

Ha nem a „-lis” hanem a „-llis” képzővel képezzük az efféle szavakat, akkor is ugyanazt jelenti a szó végülis, a különbség csak abban van, hogy ekkor olyan mellékjelentéssel bír, amit a „minden egyes” kifejezés jelent a magyar nyelvben. Tehát például:

sjúskatállis = minden egyes nap

tásallis = minden egyes évben

Önmagában a „**lino**” azt jelenti: néhány. Ezt is felhasználhatjuk képzésre, s ekkor efféle szavakat kapunk:

sjúskatálinos = néhány nap(on)

skalinos = néhány éjjel

Stb.

Sőt van olyan szavunk is, hogy „**nollis**” = majdnem, ennek megfelelően tehát:

sjúskatánollis = majdnem minden nap

tásanollis = majdnem minden évben

skanollis = majdnem minden éjjel

Stb.

Hadd beszéljék!, Hadd tegyék!

Az efféle dolgokat hogy „hadd...”, a csíva nyelv így fejezi ki:

—**Mes**, **klas**.

Azaz, szó szerint: „Szerintem, megengedve.” Persze az elején a „mes” szó ebben az esetben inkább lenne lefordítható úgy, hogy „Tőlem aztán...!”

Azaz e kifejezésbe nem kell olyasmi hogy „beszéljék”, „tegyék”, vagy más efféle! Ha mégis bele akarjuk szuszakolni hogy konkrétan mi az amit szerintünk szabad megtenni, vagy ami minket nem izgat ha megteszik, akkor így hangzik:

Hadd beszéljék: „Mes, moklas”. Hadd tegyék: „Mes, toklas”.

Én dolgom, te dolgod, ez nem az ő dolga, stb.

Arra, hogy „én dolgom”, „te dolgod”, stb, a csíva nyelv állandósult kifejezéseket használ. Ezek a következők:

Az én dolgom. = Tomea.	A te dolgod. = Totua.	Az ő dolga = Torőa.
A mi dolgunk = Tomia.	A ti dolgotok. = Totia.	Az ő dolguk. = Toria.
Ez az én dolgom. = Sütomea.	Ez a te dolgod. = Sütotua.	Ez az ő dolga. = Sütörőa.
Ez a mi dolgunk. = Sütomia.	Ez a ti dolgotok. = Sütotia.	Ez az ő dolguk. = Sütoria.
Az az én dolgom. = Sútomea.	Az a te dolgod. = Sútotua.	Az az ő dolga. = Sútörőa.
Az a mi dolgunk. = Sútomia.	Az a ti dolgotok. = Sútotia.	Az az ő dolguk. = Sútoria.

Ezeknek a szavaknak létezik természetesen tagadó változata is:

Nem az én dolgom. = Netomea.	Nem a te dolgod. = Netotua.	Nem az ő dolga = Netorőa.
Nem a mi dolgunk = Netomia.	Nem a ti dolgotok. = Netotia.	Nem az ő dolguk. = Netoria.

Ez nem az én dolgom. = Sünetomea.	Ez nem a te dolgod. = Sünetotua.
Ez nem az ő dolga. = Sünetörőa.	
Ez nem a mi dolgunk. = Sünetomia.	Ez nem a ti dolgotok. = Sünetotia.
Ez nem az ő dolguk. = Sünetoria.	
Az nem az én dolgom. = Súnetomea.	Az nem a te dolgod. = Súnetotua.
Az nem az ő dolga. = Súnetörőa.	
Az nem a mi dolgunk. = Súnetomia.	Az nem a ti dolgotok. = Súnetotia.
Az nem az ő dolguk. = Súnetoria.	

Nem ez az én dolgom. = Nesütomea.	Nem ez a te dolgod. = Nesütotua.
Nem ez az ő dolga. = Nesütörőa.	
Nem ez a mi dolgunk. = Nesütomia.	Nem ez a ti dolgotok. = Nesütotia.
Nem ez az ő dolguk. = Nesütoria.	
Nem az az én dolgom. = Nesútomea.	Nem az a te dolgod. = Nesútotua.
Nem az az ő dolga. = Nesútörőa.	
Nem az a mi dolgunk. = Nesútomia.	Nem az a ti dolgotok. = Nesútotia.
Nem az az ő dolguk. = Nesútoria.	

És hogy mondanánk az olyasmiket, hogy „Az nem a férjem dolga”, „Ez (a) királyok dolga”, „A ragadozók dolga”, stb? Nos, így: Az nem a férjem dolga = Sünetörőa nau mea ví. Ez a királyok dolga = Sütoria nau rékuóli. A ragadozók dolga. = Toria nau júkali.

Azaz látható, hogy kell ezt megoldani: ugyanúgy mondjuk mintha azt mondanánk hogy az ő dolga/dolguk (vagy nem az ő dolga/dolguk), csak arra kell ügyelni hogy egyes vagy többes számban használjuk-e a kifejezést, aztán az a főnév ami megmagyarázza hogy az előző kifejezésben szereplő „ő” vagy „ők” alatt konkrétan mi értendő, az birtokos esetben kerül. Gyakorlatilag az ilyen csíva nyelvű mondatokat így lehetne lefordítani szó szerint magyarra, és úgy is teljesen érthető

lenne a magyar agyunknak: Ez a királyok dolga = **Sütoria nau rékuóli.**
Szó szerinti fordítás: *Az ő dolguk, királyoké.* Igen, teljesen érthető!
Az a kérdés pedig, hogy „Kinek a dolga?” így hangzik csívául: **Éssa toróa?**

Íme egy vicc erről:

A feleség így szól a férjéhez:

—Azt beszélnek, a kislány szomszédban várandós.

—Hadd beszéljék! Nem az én dolgom.

—De láttam őt, tényleg várandós.

—Az ő dolga.

—De azt mondja, tőled van a gyerek.

—Az az én dolgom.

—Ha ilyen szívtelen vagy, fogom a macskámat, elmegyek a folyóhoz és a vízbe ölöm magamat!

—A macska marad, a többi a te dolgod.

A ní oalle vísi:

—Man mose, a sülíta niki nokjapéta.

—Mes, klas. Sünetomea.

—Íes, me láte rő, pu nokjapéta kvótintinjas.

—Toróa.

—Íes, rő mose, a nokja tua.

—Sútomea.

—Tu sütissis vecánolo, mjú me pé náte a miaucika, me kope oalle a camü, í jümüsipe!

—A miaucika pépuse, a nomjúta totua.

Figyeljük meg a vicc első mondatát: „**A ní oalle vísi**” - ebben még annyira sincs ige mint bármi eddigi csíva mondatban: nincs benne olyasmi hogy „mondta”, „szólt”, stb! Ez szó szerint ezt jelenti: „A nő a férjéhez”. Ennyi elég, mert világosan kiderül a továbbiakból, hogy mit csinált a férjéhez a nő: szólt hozzá! Hiszen az van leírva ezután, amit a nő a férjének mondott!

Mi a lényege, mi tesz vkit/vmit vmivé

Nézzük ezeket a mondatokat:

Az ész az ember lényege. = **Kíkuplé có ré.**

A szépség teszi a nőt nővé. = **Citó có ni.**

Kivétel erősíti a szabályt. = **Nokvónja có kvónja.**

Most az mindegy hogy e fenti mondatok igazak-e, az is hogy szexisták-e. Én például hülyeségnek tartom azt, hogy a kivétel erősíteni a szabályt. Nem tudom ezt melyik eszement idióta találta ki, de a szememben úgy hangzik mintha valaki azt mondaná, hogy ő most „a szüzessége érdekében közösül”. A kivétel NEM erősíti a szabályt hanem gyengíti, ezt én mint számítógépprogramozó (legalábbis egykori programozó) pontosan tudom, mert a kivételkezelés mindig iszonyatosan

agyonkomplikálja a programokat. A közmondás eredeti, latin változatának a jelentése különben még talán mondható is igaznak, mert az olyasmit akart kifejezni, hogy a kivétel teszi a szabályt világossá, pontossá, amennyiben a kivétel határozza meg a szabály érvényességi tartományát. A magyar változat azonban a velejéig hamis, mert a szabálytól való bármiféle eltérés igazolására használják.

Ez azonban most mindegy; a lényeg, hogy látható, az ilyesféle közlendőket a csíva nyelv milyen pofonegyszerűen fejezi ki: egyszerűen odarakja a két szó közé a „**có**” szócskát, ami a műveltető „képző” e nyelvben, külön szóként pedig azt jelenti, hogy „elintézés” illetve valamilyenné tevés”. Tehát, szó szerinti fordításban, ezek úgy hangzanak, hogy „Az ész csinál embert”. „A szépség csinálja a nőt”. „Szabályt a kivétel csinál”.

Ennek mintájára, azt az angol reklámszöveget, hogy „Big savings!”, ami magyarul kb „óriási spórolás”, talán így lehetne a legfrappánsabban csívára fordítani:

„**Sü-nonoká có spó!**”, azaz: „Ez a vásárlás a spórolás lényege!”, ami nyilvánvalóan nem igaz, ellenben tényleg eléggé jól megfelel az eredeti angol szövegnek, ami maga is hazugság, s egyetlen célja hogy vásárlásra buzdítson téged.

„**Nocettó có tao!**” - az akadály maga az út. (Ez egy ősi sztoikus mondás).

Ez vagy az? Ekkor vagy akkor? Itt vagy ott? Így vagy úgy? stb.

A „sü” és a „sú” szócskákkal már rengetegszer találkoztunk a csíva nyelvtenban eddig; önálló jelentéseik pedig: **sü**=közeli, **sú**=távoli. E szavaknak azonban rengeteg egyéb jelentése is lehet illetve van, a kontextustól függően... tudniillik akkor, ha bizonyosfajta eldöntendő kérdésekre válaszolunk! Figyeljük meg az alábbi rövidke példákat, mindegyik egy-egy kérdésből és a rá adott válaszból áll:

—Ez volt az a kés?

—Ez.

—**Sü-kú po é tissó?**

—Sü.

—A gyilkos ez az ember volt, vagy az?

—Ez.

—**A réjúr é po sü-ré, é noi sú?**

—Sü.

—Ez az ember a férje, vagy az?

—Az.

—**Rõnia ví pu sü-ré, é noi sú?**

—Sú.

(Figyeljük meg a fentebbi mondatokban, hogy efféle eldöntendő kérdéseknél az „é” általános kérdőszó a „noi” (vagy) szócska elé rakatik be!)

—És utoljára ekkor láttad őt?

—Úgy van.

—**Í, tu po láte rõle é nomesáítás sütissü?**

—Sü.

—És ekkor láttad őt utoljára?

—Nem, hanem (akkor) amikor megházasodott.

—**Í, tu po láte rõle nomesáítás é sütissü?**

—Ne, íes sű, (éssű) rő po metete.

—Így kell csinálni?

—Nem így, hanem úgy!

—Man kelle to tissó é-sű?

—Ne (sű), íes sű!

A fenti példa különben sokkal rövidebben és „csívásabban” is kifejezhető, így:

—Így kell csinálni?

—Nem így, hanem úgy!

—To sű?

—Ne, íes sű!

A fenti példa szó szerint magyarra fordítva: —Csinálás így? —Nem, hanem úgy!

Megjegyzendő, hogy a válasz ugyanez lenne e kérdésre is:

—Ekkor kell csinálni?

—Nem ekkor, hanem akkor!

—To sű?

—Ne, íes sű!

De ebben a fenti esetben a szó szerinti fordítás már így hangzana: —Csinálás ekkor? —Nem, hanem akkor!

Látható tehát, kontextusfüggő a dolog...

—Ide vagy oda tegyem?

—Oda.

—U me kláto tissó sű é noí sű?

—Sű.

Ez is kifejezhető rövidebben és csívásabban:

—Kláto sű é noí sű?

—Sű.

Látható, ha kiderül a kontextusból, hogy helyről, személyről, tárgyról, időpontról stb van szó, akkor önmagában elegendő a **sű** illetve **sű** használata is, ami a közelségre vagy távolságra utal. Nemcsak a válaszban ráadásul, de néha a kérdésben is elegendő, mint ezt a legutóbbi „U me kláto tissó sű é noí sű?” példa is mutatja.

Olyan mint

Arra hogy „olyan mint”, van egy speciális szava a csívának, és ez a „**príta**”. Ez természetesen pri+ta, ahol a „pri” épp azt jelenti hogy „mint”, a „ta”, na az meg ugyebár a melléknévképző. Íme egy példa a használatára:

Olyan vagy mint egy lépcsőház: sötét és korlátolt!

Tu príta ű kocőlje: nocéta í notaota!

Illetően

Azt hogy „illetően”, a csíva nyelv birtokos esettel fejezi ki. Íme egy példa erre:

—Ez a férfi kihívásokkal küszködik az igazmondást illetően.

—**Sű-vi küssüllí ei rirritotassa nau moji.**

(Az akivel/amivel küszködik valaki, tárgyesetbe kell tenni).

Azaz, a csíva eredetit szó szerint visszafordítva magyarra:

„Ez a férfi kihívásokat küszködik az igazmondás által”. Vagy mégyszó szerintiben:
„Ez a férfi az igazmondás kihívásait küszködi”.

Példaszövegek

Kérek egy pohár vizet! (Leereszknél-e hozzám egy pohár vízzel?)

É vu ó-tu oalle me vü nü nukjõki mü?

Itt a víz!

Sütissu an ó-mü!

Tessék, itt a víz! (Íme itt a víz!)

Puótó, an ó-mü sütissu!

A gondolatot tett követte.

Tissülla kító po toto.

Megette éjszaka a feketepárduc a szép nőmet.

A skasíjúnamiauka po svete mea ci ní ska.

Az ősember épp véres prédát eszik.

A maujuré svese veta vútó.

Az ősemberek nyers húst esznek (általában. Ez a szokásuk).

Maujuréli svelli kró rú.

Vissza a jövőbe

Pullis eulle a tápé.

Egy modern ősember naplója.

Sjúskatáro au nonatáta maujuréli.

A világvége már elkezdődött!

A slivó pos po ketótote! Vagy: A slitetó pos po ketótote! Vagy: A slivó pos po kesite!

Vagy: A slitetó pos po kesite!

Csíva nyelvű viccek

Ebéd előtti ima

Két gyerek beszélget.

—Mi minden ebéd előtt imádkozunk. Ti is?

—Nem. Nem szükséges. Anyukám nagyon jó szakács.

Tusá nokja mose.

—Mi moteolli ui ücissi noskacásve. É ti?

—Ne. Nokelle. Mea ma nas jó svestúrú.

Megcsókolni a szerelmünket

—Megcsókoltad már végre a szerelmedet?

—Igen.

—És mit mondott?

—Nem tudom. Nem hallottam. Befogta a fülemet a combjaival...

—Tu é po tantatope e tua tutuni?

—Ja.

—Í, en éssó rō mote?

—Me ne tinti. Me po ne kjóte. Rōni po kváte mea láku vū nokukontulisi...

A férj arca

Két barátnő beszélget.

—Te láttad már a férjed arcát szeretkezés közben?

—Igen. Szörnyű volt. Épp benézett az ablakon...

Tusá cettóréni mose.

—É po tu lápe ae kva nau tua ví?

—Ja. Po nojóna. Tás rō po eulle látápe a klaucéju...

A rendőr igazoltat egy csavargót

A rendőr igazoltat egy csavargót. Megkérdi tőle:

—Hol lakik?

—Itt-ott.

—Mit dolgozik?

—Ezt-azt.

—Mikor dolgozik?

—Ekkor-akkor.

—Jó, ha maga ilyen szűkszávú, akkor letartóztatom!

—És mikor kerülök ki a sittről?

—Hát, előbb-utóbb.

A kvóréo rékjákótose üe taorékré, moépe:

—Éssu tu kru?

—Süsútissu.

—En éssó tu munoké?

—E süsútissó.

—Éssü tu munoké?

—Süsútissü.

—Oké, tu pu sütissis mokita, mjú me prápe tule!

—Ín, éssü me pé nopránte?

—Mes, süsútás.

Két cápa beszélget

Két cápa beszélget.

—Mit ebédeltél ma?

—Egy meztelen nőt. És te?

—Egy politikust.

—Honnan tudod, hogy épp egy politikus volt?

—Hát onnan, hogy gerinctelen volt, kétszínű, pofátlan, a nyelve pedig szaros a seggnyalástól.

Tusá corénosjōmūka mose.

—En éssó tu po noskacásvetote tápus?

—E runolo ni. É tu?

—E polléré.

—Ésses tu tinti, rō po tás a polléré?

—Lus rō po coconolo, tusási, kvakrénolo, í rōa mokuku rokukrikrita nau nosmejumje.

Hazudik a politikus

—Honnan tudod, hogy egy politikus épp hazudik?

—Mozog a szája...

—Ésses tu tinti, tás ű polléré nojitose?

—Rōa moku case...

Melyik a legősibb mesterség?

Egy kocsmában egy asztal mellett három férfi és egy nő ül. Beszélgetnek. Egyszer csak valahogy szóbakerül az a téma, melyiküknek mi a szakmája, melyikük foglalkozása tiszteletre méltóbb. Megszólal először a nő:

—Hát, én be merem vallani, hogy kurva vagyok! Az igaz hogy ezt általában nem tartják tiszteletre méltó szakmának, de az is biztos hogy kétségkívül ez a legősibb szakma, hiszen szólásmondás is van róla, hogy ez a „legősibb mesterség”!

Megszólal ekkor az egyik férfi, aki egy nagy, fekete kámzsát visel:

—Cseppet sem! Abban egyetérték nagyságoddal, hogy a kurvaság semmi esetre se tiszteletre méltó, még abban is hogy nagyon ősi, ez rendben van, ugyanakkor azonban az én szakmám igenis ősi annál is, én ugyanis pap vagyok! Márpedig kurvaság nem létezhetett addig, amíg ki nem találták a pénzt, hiszen a pénz igenis kell ahhoz hogy a kurva megfizethető legyen valamivel, ellenben papok voltak már bőven a pénzhasználat előtt is, még ha nem is épp papnak hívták őket, csak úgy, hogy sámánok, vagy mondjuk hogy „a törzs varázslója”! De akkor is papok voltak már ők is bizonyos értelemben, mert a lényeg hogy nagy tudású, szent, különleges emberek! Az én foglalkozásom tehát a legősibb!

—Nono, nono! - mosolygott erre egy nála is sokkal idősebb, rém hosszú, ősz szakállat viselő öregember. —Igenis az én szakmám a legősibb, ugyanis elárulom nektek a titkot, drága gyermekeim, igen, felfedem magamat: Én vagyok maga az Úr, a Mindenható, az Egyetlen és Örök Isten, aki magát az egész Világmindenséget teremtette! Márpedig hogy is lehetne elképzelni azt, hogy ne az én szakmám, a Teremtés legyen a legősibb szakma, tényleg képtelenség az egész, hiszen se papságról, se kurvákról értelemszerűen szó sem lehetett addig, amíg a Káoszból meg nem született a Rend, s eképp a Világ maga, márpedig ezt igenis én hajtottam végre!

Megszólal erre a harmadik férfi, egy szemüveges, vékony, nyápic fiatalember:

—Szerénységem számítógép-programozó.

—Na és?! Hogy jön ez ide?! - nézett rá az isten értetlenkedve.

—Hát úgy, öregapám, hogy te magad vallottad be az imént, hogy te voltál az, aki megteremtette a Világot a Káoszból, igaz-e?!

—Igaz hát, de mit akarsz ezzel?!

—Hát azt, hogy most egyet tippelhatsz: Ki csinálta a Káoszt?!

Eu nū njísje, oá na lúsve, rōsá vi í mesá ni sjase. Ri mose. Putápu, vasses a kli motonse, ésső lo ésső mammoto, í tóésső mammoto ú ó. A ni moke mesáis:

—Mes, krú me jimo, me nikuni! Ji, man pra sūtissó ne ó-mammoto, ies puji, éó sūtissó an oi táissili mammoto, vós a mocissó éó „sūtissó an oi natáta mammoto”!

Pus, a rōū vi moke, ésső kve a na, skasi rukuóru:

—Űoino! Me mosussó e natótu, éó na nikunito ne ó-mammoto taonos, í éó nas natáta, oké, sussüs mea mammoto jaja ú natáta, lus me teoré! Popes, nikunito taonos po ne lõpe pupénte áétá man po ne putápétote a mammo, vós mammo jaja kelle au mammokátó au nikuni, nolos riré – teoréli – po lilis popute tissülle mammoto-tótóla, ípés ri po nammotote ne teoré, nossi maujuteoré, noí nji ua píré! Íes, ri tissües po teoréli süsúkrás, lus a plé pu éó natintita, sa, cuci réli! Popé, mea mammoto pu an oi natáta!

—Nono, nono! - mote a vinatáissilí kvese nanas ro kvasjó, puse lilis ú táissilí prí a teoré. —Jaja mea mammoto si an oi natáta, lus, sví svinse nokjali, me nokvá e si: Meré, ja, óme pu a Réó, a Tintiréó, a Mesáputa í Popupé Teo, éssó po tótote a mesáta Slilitó! Popes, ésses vu lõte kí éó mea mammoto – a Tóto – ne an oi natáta mammoto, kvótintinjas pu nolóta, vós nolos e teorélito í nikunili noaolle a Kvó po lípéte eulla na Káo, popé a Slilitó si, popes sütissó po nau me si!

Pus a rósái vi, a nokontu, lákuklaucéjuta vikiré moke.

—Ómeno rákíkuvastúré.

—É í?! Élli?!

—Mes, ótáissilí, sütissó po tu si, éssó po jimote pupus: Turé po tótote a Slilitó eulla na Káo, é ji?!

—Ja, ji, í é?!

—Mes, u toé, éssó po tote a Káo?!

A szerelmes férfi levele

A szerelmes fiatalember levelet ír a szerelmének:

—Drágám, teérted mindenre kész vagyok! Lehoznám neked a csillagokat az égből, kimerném az óceán vizét kiskanállal, s ehordanám a hegyeket a zsebkendőmben! Utóirat: —Holnap, ha nem esik, feltétlenül meglátogatlak!

A tutuvi rósvate oalle tutunisi:

—Tutunici, me krútota cissó cū tu! Me vu nolólli ücissi pjókjúmó, vu kimmelli ae mü nau műnovóe vū nusvenjatóki, í vū vissilli mauliea eu rumaujurunjasi!

Vóró: —Pétápus – ne pjúmūto mjú me kolá tu!

A szerelmes százszorszép

Két százszorszép beszélget:

—Szeretsz?

—Igen!

—Akkor légy az enyém, kedvesem!

—Boldogan!

—Jó, akkor mindjárt küldöm a méhecskét...

Tusá niciskí mose:

—Tu é tutuse me?

—Ja!

—Mjú u meapé, tutuni!

—Linesőlitas!

—Jó, popé me nokallape mékacikilae...

Tanul a gyerek

Sétál a család az állatkertben. A gyerek kérdezgeti az apját:

—Apa, miért van olyan hosszú nyaka a zsiráfnak?
 —Nem tudom.
 —És miért nincs lába a kígyónak?
 —Fogalmam sincs.
 —Miért van szárnya a struccoknak, ha nem képesek röpködni?
 —Ezt se tudom.
 Megszólal az anya:
 —Fiacskám, ne kérdezősködj ennyit, ne zavard apucit!
 Mire az apa:
 —Ugyan már, drágám, hagyd békén, hadd kérdezzen a gyerek, elvégre úgy tanulhat valamit!
 A vini kokose eu a kanosje. A nokja moéPELLI ea pasi:
 —Pa, é cū a njakkóka lo sú-ro njakkó?
 —Me ne tinti.
 —Í, é cū a roka kokunolo?
 —Me kíkureplénolo.
 —É cū nakisvemákili lo léku, pés ri ne lő lé?
 —Nois, me ne tinti.
 A ma mose:
 —Viki, u ne moéCELLI e sūtissi, u ne xóto tua paciki!
 A pa moke:
 —Mes, tutunici, u noxóto rő, u kla ea nokja moELLI, vós tisses rő lő tú vassó!

Bölcs mondások csíva nyelven

—Minden amit birtokolsz, maga is birtokol téged!
 —Tu űcissi lose, is tissó si tule lose! *Vagy: —Tu lose, mjú tu lonse!*
 —Az igazi egyéniségek az Alkotók!
 —A ji rémesáli ai toré! *Vagy: —To có rémesá!*
 —A változatosság gyönyörködtet!
 —Notissótató citótólli!
 —Fiatalság – bolondság!
 —Notáissilító – nokíkurétó!
 —Fiatalság – meggondolatlanság!
 —Notáissilító – noturétó!
 —Oszd meg és uralkodj!
 —U tossakré í kuóto!
 —A legnagyobb utazás is az első, szerény lépéssel kezdődik.
 —Ísis an oi na taoto keke aun a mesái, nopusóta kosáme.
 —Az életben az a szép, hogy mindenki a saját tetszése szerint ronthatja el.
 —Űcissi ré klalli nojóto tissó có citó nau lí.
 —Amit megeszel, abból Te leszel!
 —Tua svenja có e Tu!
 —Az egészség alapja a helyes táplálkozás!
 —Jóji svelli có kjéjő!
 —Ez van, ezt kell szeretni.
 —Tó pu, svínsesi.
 (Ez a „svínsesi” a fenti mondatban nagyon érdekes. Van ugye benne egy alany, a

„tó”, ami azt jelenti ami „van”. A „sví” az a „szeretés”. A „svínse”, az ennek a „passzív folyamatos” változata, azaz ami szeretés alatt áll, tehát épp „szeretődik”. Na de ez melléknév, mert a csíva nyelvben nincsenek igék. Ehhez jön a „si”, ami itt azt jelenti, hogy a már megnevezett alany tulajdona, tehát ami „van”, annak tulajdona (tulajdonsága) az is, hogy „szeretve van”. Ha azt akarnánk kifejezni, hogy ez a dolog önmagát szereti, az így hangzana: „svísinse”).

Így is lehetne mondani:

—Tó pu, sü svínsecó.

(Azaz, hogy ami van, az önmagát szereteti).

A nehéz idők erős embereket teremtenek.

Az erős emberek jó időket teremtenek.

A jó idők gyenge embereket teremtenek.

A gyenge emberek nehéz időket teremtenek.

Nokjekré táli tótolli próta réli.

Próta réli tótolli jó táli.

Jó táli tótolli nopróta réli.

Nopróta réli tótolli nokjekré táli.

Magyar-Csíva miniszótár

0 = nesá

0-s osztályzat = kronesá

0 alá osztályzat = kronesáki

0 fölé osztályzat = kronesána

1 = mesá

1-es osztályzat = kromesá

1-es alá osztályzat = kromesáki

1-es fölé osztályzat = kromesána

2 = tusá

2-es osztályzat = krotusá

2-es alá osztályzat = krotusáki

2-es fölé osztályzat = krotusána

3 = rősa

3-as osztályzat = krörősa

3-as alá osztályzat = krörősáki

3-as fölé osztályzat = krörősána

4 = sésa

4-es osztályzat = krosésa

4-es alá osztályzat = krosésáki

4-es fölé osztályzat = krosésána

5 = susa

5-ös osztályzat = krosusa

5-ös alá osztályzat = krosusáki

5-ös fölé osztályzat = krosusána

6 = tūsa

7 = sasá

8 = jésa

9 = nasá
0 = nesá
10 = menesá

a = a, an
abbamaradás = je
ablak = klaucéju
abnormális = notonci
abszolút = oiú
abszolút-legesleg = oiúoi
acél = vivira
adás (dolgoké, információké, pénzé) = ká
adja magát a kérdés = moétó kási
agg = tátáta
aggastyán = vinatáissilí
agglegény = víno
aggszúz = njütáissilí
agy = kiku
agyatlan = kíkunolo
agykutató = kíkustúré
agyvelő = kíkuri
agyvelő nélküli = kíkurinolo
ahogy = ésses
ahogyan = ésses
ahol = éssu
AI = torő
ajak = tantaku
ajándék = kjitó
ajándékozás = kjitóto
ajtó = klauju
akadály = nocettó
akadálymentesítés = tovüllenocettó
akadályozás = nocettóto
akarat = mjabató
akaraterő = mjabatóprő
akarás = mja
akár = vés
akárhogy = nonesses
akárhogyan = nonesses
akárhol = nonessu
akárki = nonesső
akárkié = nonessa
akármennyi = nonessi
akármilyen = nonessó
akármilyen = nonessa
akármiképp = nonesses
akármiképpen = nonesses
akármikor = nonessü

akármilyen = nonesse
aki = ésső
akié = éssa
akkor = tissü
akkora = sú-na
akkori = tissüe
akkor is = tissües
alamizsna = kjitókré
alapelv = vecápó
alapösszetevő = ski
alapvető = skióta
alatt = eo
alá = eolle
alfanumerikus karakter = sánosá
alkalom = smi
alkohol = kjúmü
alkoholista (ember) = piaré
alkotó = toré
alma = krü
alól = eolla
alumínium = nonosjúra
alvadás = koau
alvás = slí
amakkor = sútissü
amannyi = sútissi
amatőr = nopró
amaz (személy) = sútisső
amaz (tárgy) sútissó
amazé = sútissa
amennyi = éssi
ami = éssó
A mi dolgunk. = Tomia.
a mi érdekünkben = miallis
amikor = éssü
amikor nem = noao
amilyen = ésse
amíg = aolle
amíg nem = noaolle
amoda = sútissus
amolyan = sútisse
amott = sútissu
amúgy = sútisses
ananász = kjükrü
andrológia = viso
annak érdekében = tissalis
annyi = tissi
antianyag = njano
anya = ma
anyag = nja

anyagi = tóta
 anyagias = tótata
 anyagiasság = tótatató
 anyagi javak = tóloli
 anyai nagyapa = pama
 anyai nagymama = mama
 anyatej = mamí
 anyámasszony katonája = noscaré
 anyó = nitáissilí
 anyu = ma
 anyuci = maciki
 antinutriens = svetóne
 apa = pa
 apai nagyapa = papa
 apai nagymama = mapa
 apáca = teotóréni
 apó = vitáissilí
 apuci = paciki
 arany = sjúra, rékuóra
 aranyásó = rékuórarő, sjúrarő
 aranymíves = sjúrastúré, rékuórastúré
 aranyos = sjúrata, rékuórata
 aranyosorcájú = kvasjúrata
 arc = kva
 arcos = kvata
 argónyelv = vakré
 asztal = lúsve
 asszony = nírė
 asszonyka = níciki
 A te dolgod. = Totua.
 a te érdekedben = tuallis
 ateista = teono
 ateistas = teonota
 A ti dolgotok. = Totia.
 a ti érdeketekben = tiallis
 automatikus = sita
 automatikusan = sitas
 automobil = sikotó
 autó = siko
 avokádó = ríjí
 az = a
 az (személy) = tisső
 az (tárgy) = tissó
 Az a mi dolgunk. = Sútomia.
 Az a te dolgod. = Sútotua.
 Az a ti dolgotok. = Sútotia.
 azaz = ana, anan, nammos
 Az az én dolgom. = Sútomea.
 Az az ő dolga. = Sútorőa.

Az az ő dolguk. = Sutoria.
azé = tissa
Az én dolgom. = Tomea.
az én érdekemben = meallis
Az nem a mi dolgunk. = Súnetomia.
Az nem a te dolgod. = Súnetotua.
Az nem a ti dolgotok. = Súnetotia.
Az nem az én dolgom. = Súnetomea.
Az nem az ő dolga. = Súnetoróa.
Az nem az ő dolguk. = Súnetoria.
azonos = nonotóta
azonosítás = nonotóto
azonosság = nonotó
Az ő dolga. = Toróa.
Az ő dolguk. = Toria.
az ő érdekében = rőallis
az ő érdekükben = riallis
„azt, amit” = etó

ábra = tóxe
ábrázolás = tóxeto
ágy = lúslí
ákombákom = rókrétókré
állampolgár = kuoré
állat = ka
állati zsiradék = karí
állatka = kaciki
állatkert = kanosje
állatkölyök = nokjaka
állatvilág = kalito
álomszuszék = slíti
álszakáll = nojikvasjó
általános alany = man
általános kérdőszó: é, né, én, nén
általa = őas, rőas
általad= tuas
általam = meas
általatok = tias
általunk = mias
általuk = rias, rőias, őias
ánizs = svímó
ánizstea = svímótea
árnyékos = sjúnano
árulkodás = mokré
ásatag = tátána
átlag = kinató
átlagember = kinaré
átlagolás = kinatóto

átlagos = kina

-ba/be = eulle

babaház = nokjakisje

babona = kjokiki

bagoly = laomá

bajusz = mokusjő

bal (oldal) = nokle

balek = rénokle

-ban/ben = eu

banán = vikuji

banya = cúni, nocini

barát = cettóré

barátnő = cettóréni

barlang = mauju

baromfi = málisve

bazsarózsa = peói

bácsi = vívi

bárány = rúsjőka

bárhogy = nonesses

bárhogyan = nonesses

bárhol = nonessu

bárki = nonesső

bárkié = nonessa

bármennyi = nonessi

bármi = nonessó

bármié = nonessa

bármiképp = nonesses

bármiképpen = nonesses

bármikor = nonessű

bármilyen = nonesse

bátor = krú

bátortalan = krúnolo

befedés = kvá

befejezés = te

befogás (pld fülé) = kvá

befuccsolás = nosuccito

bekoszolás = nostító

beleegyezés = moja

beli (vmiben benne levő, pld „házbeli”) = eui

belső = ple

belsőség = rúeu

belül = ples

beosztott = noréóré

bepiszkolás = nostító

bepiszkolódás = nomossúsi

beszennyezés = nostító

beszennyezés (rituális értelemben) = teonostító

betakarás = kvá

betű = nosá
bevallás = jimo
bezárás = kvá (pld szemé); nokléto (kulccsal);
bezzeg = janás
bébi (csecsemő) = nokjaki
békesség = noxó
békén hagyás = noxóto
bél = roku
bélsár = rokumjó
bimbó = skíketó
biológus = listúré
birodalom = kuo
birtok = lonja
birtoklás = lo
birtokolt dolog = tólo
birtokos (földé) = lonjataré
bizonyos értelemben = süsúkrás
bizonyosság = jajaja
bizonytalan = nometa
bizonytalanság = nometató
biztos = puji
BOB (bug-out-bag) = líscó
bogár = rüsca
bogyó = pippi
boldog = linesőlita
boldogság = linesőli
bolond = nokíkuré
bolondság = nokíkurétó
bolygó = pjómaucoki
bolygórendszer = pjómaucokilító
bor = piapippivé
borda = nopjoco
boszorkány = nocéni (ha nő); nocévi (ha férfi)
boszorkányoskodás = nocéstúto
boszorkányság = nocéstú
boszorkánymester = nocéstúvi (ha férfi); nocéstúni (ha nő)
botanika = nőso
botanikus = nősostúré
bozont = sjőna
bozontos = sjőnata
bozót = stéissisjő
bozótos = stéissisjőta
bók = címo
bókolás = címoto
-ból/ből = eulla
böjt = nesvenja
böjtölés = nesvenjato
bölc (ember) = túré
bölcesség = túrétó

böllérkés = kúkú
bőr = pú
bőrgyógyász = pústúré
bőség = lilitó
bőséges = lilita
böven = lilis
bugyi = kinokinki
burgonya = krikrü
burzsuj = lotoré
bushcraftozás = stéissicíso
bútor = lú
büdösborz = nosmeka
büszke = puóta
bűz = nosme

carnivore diéta = sverúsve
carnivore diétát követő ember = rúsveré
cápa = corénosjömüka
cél = cü
cica = miaucikaki
cicus(ka) = miaucikaki, miaucikika
cigaretta = nosmerekí
comb = kokukontu
csak = nossi
Csak én vagyok! = Süme!
csak kis része valaminek = nossikiua
csak nagyon kis része valaminek = nossikiuana
Csak mi vagyunk itt. = Sümi.
Csak te vagy az? = Sütü?
család = víní
csalárd = nojo
csalogány = püllü
csatlakozás = loko
csavargó = taorékré, cőrő
csáp = tokuroka
császár = kuokuó
császárfi = kuokuóviki
császárlány = kuokuóniki
császárnő = kuokuóni
csecsemő = nokjaki
csekélységem = ómeno
cselekvés = tottó
cseléd = lúni
cseléd lány = lúniki
csemege = jósvenjaci
cseppet sem = úoino
csevej = rérémo
csibe = svemáki, jámáki (ha tojó lesz belőle)
csiga (állat) = roi

csigaház = roipúsca
csigahéj = roipúsca
csikló = nicítóku
csikó = sjakaki; sjakika
csikóhal = sjamüka
csillag = pjókjúmó
csinálás = to
csinos = cita
csinovnyik = kiré
csíra = nőkető
csíva = cíva
csívás = cívata
csívátlan (a „magyartalan” mintájára) = cívanolo
csont = co
csontkovács = costúré
csontvelő = corí, cokrí
csók = tanta
csókolás = tantato
csókos = tantata
csöves (csavargó) = cõrõ
csõ = cõ
csõr = smekucõ
csuklya = rukuó
csuklyás anorák = rukuóru
csúnya = cu, noci
csütörtök = satásu
cucc = krétó
cukor = põtonosvenja, svísvetóno

de = íes
„deja vu” = vopu
dermatológia = púso
dél (időpont) = noskacá
dietetika = sveso
dió = kíkumó
disznó = ríka
disznózsír = ríkarí
dísz = tóci
díszítés = tócito
díszlépés = ciko
doboz = tólúki
dohány (növény) = sjákrénõ
doktor = kjéjóstúré
domb = mauki
dombság = maukiklá
dombvidék = maukiklá
döntés (vmiben) = nomoneja
drága = mammoja
drágám = tutunicí (nőre); tutuvicí (férfira)

ebéd = noskacásve
 ebédelés = noskacásveto
 ebédlő = svesoppa
 ebédlői = svesoppata
 egész = mesáta
 egészség = kjéjó
 egészségtelen étel = nosvetó
 egy (határozatlan névelő) = ü, nü, ün, nün
 egyáltalán nem = úoino
 egyedül = mesámes
 egyetlen = nopla
 egyesítés = mesátato
 egyesülés = mesáto
 egység = mesánja
 egységes = mesánjata
 egyetértés = mosussó
 egyetlen = mesáputa
 egyezés = nonotato
 egyező = nonota
 egyéb = nomjúta
 egyébként = notissü, nomjú
 egyébként is = nomjús
 egyén = rénjá
 egyéniség = rémesá
 egyértelmű = noéta
 egyik (személy) = rőü
 egyik (tárgy) = tőü
 egymás = őrő, rőrő
 egység = sáme
 egységes = sámeta
 egységesen = sámetas
 egyszercsak = putápu
 egyszer majd = pépé
 „Egyszer volt, hol nem volt” = „Süsúklá, süsútá”
 együtt = ücissis
 ekkor = sütissü
 ekkora = sü-na
 ekkor-akkor = süsútissü
 ekkor is – akkor is = süsútissüis
 eladás = nonokáno
 elbonyolítás = kompükréto
 elefánt = smekuroka
 elegendő = line
 elem (vminek az eleme, része, alkotója) = ski
 elemi = skita
 elengedés = nonáná
 elé = uille
 elég (mint elegendő) = line

elégedettség = linesõ
 elhagyás = noloکو
 elherdálás = nospó
 elintézés = có
 elkomplikálás = kompükréto
 elküldés (vkit vhonnan) = nokalla
 ellehetetlenítés = nopopupéto
 ellenben = nolus
 ellenére = éalla
 ellenkezés = notótato
 ellenméreg = nosvenjano
 ellenőrzés = kjá
 ellenség = nocettóré
 ellentét = notó
 ellentétes = notóta
 ellentétképző = no
 elmélet = kítotó
 elméleti = kítotóta, nonjata
 előbb-utóbb = süsútás
 előfordulás = loneja
 elől = uilla
 előre (térben) = taokuó, lákutü
 előre (időben) = pre
 előtt = ui
 előtt (idő) = tissülle
 elromlás = nojópé
 elrontás = nojóto
 első = mesái
 elsősorban = mesáiplis
 elszánt = krútota
 elv = pó
 elválás = noloکو
 elvégre = vós
 ember = ré
 emberállat = réka
 emberi faj, „human race” = rékaka
 emberke = réciki
 emberré válás = répé
 emberiség = rélito
 embrió = noráketó
 említés = moto
 emlős(állat) = mamma
 „emós” = sőkréta
 energia = sní
 ennek érdekében = sütissalis
 ennyi = sütissi
 ennyire = sütissis
 enyém = mea, ómea
 eón = tána

erdő = stéissi
 erény = ciao
 erényes = ciaota
 erő = prõ
 erős = prõta
 erősítés = prõto
 este = noskavó
 eső = pjómü
 eső esése = pjómüto
 esőköpeny = pjómüponco
 eszköz = totótó
 eszköztúltengés = tókréto
 etetés = svecó
 etikett = ósa
 evés = sve
 evolúció = lancanorátá
 evolválódás = lancanorátápé
 expedíció = tókolá
 expedíciós (személy) = tókolaré
 ez (személy) = sütisső
 ez (tárgy) = sütissó
 Ez a mi dolgunk. = Sütomia.
 Ez a te dolgod. = Sütotua.
 Ez a ti dolgotok. = Sütotia.
 Ez az! = Tissósüsú!
 ez-az (személy) = süsútisső
 ez-az (tárgy) = süsútissó
 Ez az én dolgom. = Sütomea.
 Ez az ő dolga. = Sütöróa.
 Ez az ő dolguk. = Sütoria.
 Ez csak ő. = Sürő.
 Ezek csak ők. = Süri.
 Ezek ők. = Süri.
 ezer = meneirősa
 ezé = sūtissa
 ezé-azé = süsútissa
 ezé is – azé is = süsútissais
 ez is – az is (személy) = süsútissőis
 ez is – az is (tárgy) = süsútissóis
 Ez nem a mi dolgunk. = Sünetomia.
 Ez nem a te dolgod. = Sünetotua.
 Ez nem a ti dolgotok. = Sünetotia.
 Ez nem az én dolgom. = Sünetomea.
 Ez nem az ő dolga. = Sünetöróa.
 Ez nem az ő dolguk. = Sünetoria.
 Ez ő. = Sürő.
 ezüst = nosjúra
 ezüstös = nosjúrata
 Ez van. = Tó pu.

ébren levés = noslí
 éberség = noslító
 édes = sví
 édesvíz = njímü
 égbolt = pjó
 égés = kjúto
 égitest = pjótó
 éhezés = sveno
 éj, éjszaka = ska, nosjútá
 éjjelente = skalis, nosjútális
 ékszer = mammocító
 élelmes = smiti
 éles = notompa
 élesítés = notompato
 élesség = notompató
 élet = lí
 életidő = lítá
 életrevaló = líti
 élettartam = selí
 élettárs = lílinna
 élettársi = lilinnata
 élés = líto
 élő = lítose
 élőhely = kláli
 élőlény = norá
 elősködés = kakréto
 elősködő (állat) = kakré
 én = me, óme
 én, nyomatékosítva = meré
 Én vagyok (az!) = Süme!
 építés = noruito
 építész = noruitostúré
 épp = tás
 éppen = tás
 épp most = pupus
 érdeklődés = mjéto
 érdek = njarõa
 érdekes = mjé
 ... érdekében = aullis ...
 érdem = totokro
 -ért = éá
 értelmes lény = noré
 érték = kro
 értékes = krota
 érvénytelen = nessóta
 érvénytelenítés = nessótato
 érzelem = sõ
 érzelmes = sõta

és = í
ésvagy = inoi
ész = kíkuplé
étel = svetó, svenja
étterem = svesje
éttermi = svesjeta
év = tása
évente = tásalis
évszak = sé

fa = sté
faggatás = moémoé
faggatózás = moéselli
faggyú = mammasvesjüri
faj = kaka
fajtalankodás = nokakato
fal (pld házé) = klau
falat = svetóki, svenjaki
falatka = svetókiki, svenjakiki
fantasztikus = noputóta
fantasztikusan = noputótas
fantáziálgatás = noputóto
fantázia = noputó
fantáziálás = noputóto
fasz = vikukré
fatwood = rísté
fáklya = kjúcére
fecsegés = krémo
fegyver = kra
fegyverkovács = kúnaré
fehér = neasí
fehérnép = kajóni, neasíli
fej (testrész) = kuó
fejezet = kuóloró
fejlődés = lanca
fekália = svetonoji
fekete = skasí
feketedés = skasípé
fekete lyuk = juskasí
fekete párdúc = skasíjúnamiauka
feladat = tassa
felderítés = láko
felderítő (ember) = lákoré
feleség = ní
felett = noeo
felé = áélle
felfedés = nokvá
felhő = pjómükri
felkészülés = pi

felnőtt = kja
feltalálás = putápéto
felülről = nocolla
felvonulás = koci
fene = karra

A fene egye meg! = Karra!

A fenébe is! = Karra!

fenevad = kajúré
fenék = sjaku
fenőkő = kúmauco
fent = áe
fentre = áelle
fentről = áella
fenyő = pjüsté
féle = tilla
félelem = sna
félsziget = nomükri
feltékeny = rőtuta
feltékenység = rőtu
fém = ra
fémten = raso
fény = cé
fényes = céta
fényestekintetű = lákucéta
fércmű = kókré
férfi = vi
férfias = vita
férfiember = viré
férj = ví
férjezetlen = vínolo
férjhez menés = vito, meteví
fiatal = notáissilí
fiatalasszony = níkiréó
fiatalember = vikiré
fiatalság = notáissilító
fiatalúr = vikiréó
fickó = rőkré
fióka = kikimá
filozofálás = laokléto
filozófia = laoklé
filozófus = laokléré
fing = rokukví, vórókukví
firka = rókrétó
firkálás = rőkré
fityma = vikunocá
fiú = viki
fiúcska = vikiciki
fiús = vikita
fiúzás = vito

fizetés = mammokátó
 fizetőeszköz = mammotó
 fodrász = kuósjőrő
 fodrásznő = kuósjörőni
 fog (a szájban) = mokunosjő
 fogalom = klue
 fogantyú = nátó
 fogás (megfog vmit) = ná
 foglalkozás = mammoto
 fogyasztás = konsu
 fogyasztó (ember) = konsuré
 fogyasztói társadalom = konsurélire
 folyadék = nu
 folyamat = setó
 folyamatábra = setótoxé
 folyamatábra-készítés = setótoxéto
 folyamatos = seta
 folyamatosan = setas
 folyamatosság = setató
 folyó = camü
 folytatás = sesetó
 folytatódás = se
 folytatólagos = ceta
 forró = njő
 föld = kri
 földbirtok = krilonja
 földesúr = krilonjaréó
 földesúri = krilonjaréóta
 fölé = noeolle
 fölött = noeo
 fölülről = noeolla
 főírnok = róréó
 főnök = réóré
 főnökség = réórélitó
 fővarázsló = pistúré
 főzelék = nusvetókri, nusvenjakri, nusvetósca
 főzés = kokki
 franc = karra
 A francba! = Karra!
 futótűz = jókjú
 fül = kjóku
 fülemüle = püllü
 fültanú = kjóré
 fürge = jó
 füst = sjákré
 füzet = nokó
 fű = sjü
 fűzfa = skósté

galaktika = sjústéissi
 galaxis = sjústéissi
 gazdagság = loto
 gazdag ember = lotoré
 gáz = nomüsjá
 gearification = tókréto
 genetika = lípléso
 genetikus = lípléstúré
 genny = sessekrikri
 gerinc = coco
 gerinctelen = coconolo
 gén = líplé
 gép = rá
 gleccser = camüsca, caneasca
 gomba = nőno, kanoca
 gondolat = kító
 gondolati = kítota
 gondolás = kí
 gondolkodás = kítoto
 gömb = tékrő
 görögdinnye = mükrü
 göröngyös = nopla
 gőz = müsja
 grapefruit = kvéji
 gránátalma = vékrü, meneirősámókrü
 gusztus = kussó
 gusztusos = kussóta
 gusztustalan = kussónolo
 gyakori = nallita
 gyakorlat = njató
 gyakorlati = njata, nokítotóta
 gyakorlás = njato
 gyakran = nallis
 gyaloglás = kokuko
 gyapjú = rúsjőkasjő
 gyapjútakaró = rúsjőkasjőkvarunja
 gyenge = noprőta
 gyengeség = noprő
 gyengítés = noprőto
 gyerek = nokja
 gyerekcsinálás = nokjato
 gyermek = nokja
 gyilkos = réjuré
 gyilkosság = réjuréto
 gyík = kokuroka
 gyíkember = kokurokaré
 gyomor = svetóscóku
 gyomorkorgás = svetóscókukví
 gyors = jő

gyorsulás = tőtő
gyök = sáprú
gyökeres = prúta
gyökeresen = prútas
gyökér = prú
gyökérszó = prúmonjaski
gyökvonás = sáprúto
gyönyör = cító
gyönyörködés = cítótos
gyönyörködtetés = cítóto
gyönyörű = cí, nocú
gyönyörűszép = cíci, nocúcu
gyulladás (testi, betegség) = kjékjú
gyümölcs = jí

ha = pés
ha...akkor = mjú
hagyomány = pupo
hagyományos = pupota
haj = kuósjó
hajdanában = popo
hajdani = popota
hajlam = tí
hajlamos = títa
hajlamosan = tís
hal = nosjömüka
halacska = nosjömükaki
haladás = cüko
halál = nolító
Halál = Coré
halálos = nolítóta
halikra = nosjömükajá
hallás = kjó
hallgatás (nem beszélés) = nomo
hallomás = kjómo
halogatás = kene
halott = nolí
halmaz = tólinja
halvaszületés = nolípe
hamar = kitá
hamarian = kitás
hamarosan = kitápés
hamis = noji
hamu = pjá
hanem = íes
hang = kví
hasis = nokíkurénő
hasonlat = klütó, tillétó
hasonló = klü, tillé

hasonlítás = klüto, tilléto
hasonmás = tissőnople
használás = tótó
hasznos = kvú
haszontalan = nokvú
hatalmas = nana
hatóanyag = tonja
hatvány = sáprúno
hatványozás = sáprúnoto
hazudás = nojito
hazugság = nojitó
hárem = nínito
háremőr = nínitorő
hármás (háromféle) = sárőta
hármasság = sárő
-hat/het (külső körülmények lehetővé teszik) = lő
hát (kötőszó) = mes
hát (testrész) = pjo
Hát épp ez az! = Tissósüsú!
hátizsák = pjoscó
hátra = taosjaku, taonokuó, taokuóno, nolácutü
hátrálás = pjoko
hátráltatás = nocettóto
Hát te vagy az? = Sütü?
Hát ti vagytok azok? = Sütü?
ház = sje
házépítés = sjenoruito
házaspár = sjenívi
házasság = metetó
házasságkötés = mete
háziasszony = sjeni
háziúr = sjevi
hegedű = vio
hegedülés = vioto
hegedűművész = viocísoré
hegy = mau
hegység = mauí
hegyvidék = mauiklá
hely = klá
helyes = jóji
helyett = novü
(el)helyezés (vmit vhová) = kláto
hentes = rékjuka
henteskés = kúkú, rékjúkakú
hentesmunka = rékjukato
heraldika = réóso
herdálás = nospó
hermafrodita = vini
héj = púsca

hét (időtartam) = satá
hétfő = satátu
hiányos = nopjéta
hiányában = vűlla
hideg = nonjó
hidraulika = nuso
hirtelen = notá
hiszen = vós
hit = plau
hitel = loa
hitelező (ember) = loaré
hitelfelvevő (ember) = noloaré
hitelnyújtás = loato
hiú = kajjá
hiúság = kajjátó
hivalkodás = kajjátó
hím = vika
hímringyó = vikuvi
hínár = müsjö
hír = pjí
híres = pjíta
híresztelés = pjító
hírhedt = pjíkréta
hírhedt = pjíkréta
hívás (vkit ahogy hívnak) = nammoto
hívás (vkit ahová) = kalla
hívés = plauto
hívő (ember) = plauré
hívságos = kajjátá
hobby = kénomu (munka amit nem muszáj elvégezni, de szívesen csináljuk)
hogy (kötező) = éó
hogyan? = ésses?
Hogy jön ez ide? = Élli?
Hogy vagy? = Tusses?
Hogy vagytok? = Tuisses?; Tulisses?
hol? = éssu?
Hold = Nosjú
holdas = nosjúna
holmi = tónja
holnap = pétápus
holnapután = pépétápus
holt nyelv = pova
homok = pá
homoszexuális férfi = vievi
hoodie = rukuóru
horror = rorró
horrorisztikus = rorróta
hosszú = ro
Hosszú Menetelés = Ro Ko

-hoz/hez/höz = oalle
hozás = noló
hozzátartozó (személy) = taré
hó = nea
hóbelevanc = tónjakré
hód = stésveka
hóember = nearé
Hófehérke = Nikineasíci
hónap = tánosjú
hő = tummo
hős (pozitív) = réjó
hős (pozitív, férfi) = réjóvi
hősnő (pozitív) = réjóni
hulla = rénolí
hús = rú
húsevő = sverú
húsevő diéta = sverúsve
hüvely = nore
hüvelybemenet = noreklauju
hűtőszekrény = lúnonjó

ide = sütissus
idegen = rőta
idegenül = rőtas
idő = tá
időfecsérlés = tástó
időgép = tárá
Időpocsékolás = tástó
időpont = tápü
idős = táta
idősen = tátas
időszak = cejetó
időszaki = cejetóta
időszakos = cejeta
időtartam = setá
időutazás = tátaoto
időutazó = tátaorő
idővel = tátás
ifjú = notáta
-ig (térben) = áé
-ig (időben) = áétá
igaz = ji
igazán = jis
Igaz hát! = Jimes!
igazmondás = moji
igazoltatás = rékjákóto
igazolvány = rékjákó
igen = ja
Igenis! = Jaja!

igent mondás = moja
iker = réré
ikerpár = réiré
ikerszülés = rérelíká
ikresítés = réréto
illat = sme
illatos = smeta
illuzórikus = lillúta
illúzió = lillú
ilyen = sütissee
ilyen-olyan = süsütisse
ilyen is – olyan is = süsütisseis
ima = moteotó
imaház = moteosje
imádkozás = moteo
(az) imént = pupus
iménti = puputa
információ = kvótinti
ing (hosszúujjú) = kinki
ing (rövidujjú) = nákunolokinki
ingyenes = kji
interszex = nivi
inverz = nota
irat = rónja
irány = tű
irányában = áélle
irányítás = tüto
irányzat = klu
is = is
iskola = tucóklá
ismét = pulli
-ista = xi
isten = teo
istennő = niteo
iszony = snasnú
ital = njinja
itt = sūtissu
itt-ott = süsútissu
itt is – ott is = süsútissuis
ivás = njí
ivóvíz = njímű
izé = kré
izelés = kréto
izémizé = krékré
izmos = prőrúta
-izmus = klu
izom = prőrú
izomerő = prőrúprő

így = sūtisses
így is – úgy is = sűsútissesis
így-úgy = sűsútisses
íj = stélékra
íme = puóré (emberre), puótó (tárgyra, állatra), puór, puórő (bármire)
immár = ópos
IQ = kikuplésá
írás (mint tevékenység) = ró
írásjel = nonosá
írnok = róré
író (ember) = roróré
írónő = roróréni
ízlés = kussó
ízléses = kussóta
ízléstelen = kussónolo, nokussóta

Jaj! = Vae!
jajgatás = vae
jassznyelv = vakré
javaslat = mojótó
javaslás = mojó
javítás = tikku
jelen = tápu
jelenidő = putátá
jelenleg = puputás
jellem = rénjáplé
jellemző = rénjápléta
jellemzően = rénjáplétas
jég = neasca, müsca
jégkirálynő = neascarékuóni
jégvirág = müscaskí, neascaskí
jérce = kisvemá, kijámá (ha tojó lesz belőle)
jobb (oldal) = kle
jobbára = nauas
jó = jó
jórészt = nauas
jós = mopéré
jóslás = mopé
jósnő = mopéréni
jóság = kajó
jövés (ide, vhová) = kosű
jövő = tápé
jövőidő = pétátá
jövőkutató = tápéstúré
junk food = nosvetó

kaka = svetonojí
kakaó = kaó
kakas = svemávi

kaki = svetonoji
kampó = kampó
kanalazás = nusvenjatoto
kanál = nusvenjato
kanász = rikaré
kaotikus = káota
kapás (dolgoké, az „adás” ellentéte) = noká
kapucnis anorák = rukuóru
kar (testrész) = náku
karakter (írásjel) = nonosá
karcsú = slimmi
kard = kúna
kardhüvely = kúnanore
karen (kötekedő nő, aki állandóan a jogaira hivatkozik) = ninojó
kassza = kassa
kavics = maucoki
káosz = káo
káromkodás = nomoteo
káv (ital) = skasínusvetó; skasínusvenja
kedd = satárő
kedvenc = tututa
kedves (mint „kedvesem”, férfira mondva) = tutuvi
kedves (mint „kedvesem”, nőre mondva) = tutuni
kegyelmesség = ótu
kegyesség = ótu
keletkezés = pupé
kelletlen = noké
kelletlenül = nokés
kemény = sca
keményítés = scato
keményítő = nosvísvetóno
kenyér = svenosvetó
keresés (vmit) = kerre
keserű = kvé
kesztyű = tokuru
ketózis = snírísto
kettős = sátuta
kettősség = sátu
kevesebb = noli
kevés = noissi
kezdet = ketó, novó
kezdetleges = ketóe
kezdés = ke
kezdődés = ketóto
kéjfiú = vikuvi
kéjvágy = xexá
kék = pjósi
kényszerházasság = metekrétó
kényszerházasság-kötés = metekré

képernyő = ráláku
képesség = skillő
kérdés = moé
kérdőzködés = moéPELLI
kérdés = moétó
kérdőjel = tóé
kérés = kü
kés = kú
késtok = kúnore
készpénz = mammonja
készpénzes = mammonjata
kétszínű = tusási
kéz = toku
ki? = ésső?
kibaszás = noáeto
kicövekelés = noklaurekito
kicsi = ki, nona
kicsinyes = nonata, kita, nonatatí, kiti
kicsinyesség = nonatató, kitató, nonatatító, kitító
kicsinység = nonató, kitó
kicsiség = nonató, kitó
kié? = éssa?
kihívás = rirritotassa
kilincs = klaujure
kilincselés = klaujureto
kimerés (vmit vmiből) = kimme
kinyitás (kulccsal) = kléto
király = rékuó
királyfi = rékuóviki
királykodás = rékuóto
királylány = rékuóniki
királyné = rékuóni
királynő = rékuóni
királynő férje = rékuóniví
kisasszony = nikiréó
kisállat = kika
kisállattartó = kikaré
kisállattenyésztő = kikaré
kiscsibe = kisvemáki
kisebbítés = nolito
kisebbrészt = kiuas
kisember = kiré
kiskanál = nusvenjatóki
kiskirály = rékuóki
kiskutya = vaikaki
kis része valaminek = kiua
kistrészt = kiuas
kitelik vkitől valami = kő
kivétel = nokvónja

kivételes = nokvónjata
kivonás = nosái
kizáró vagy = neí
kígyó = roka
kígyózás = rokato
kívánás = kvi
kívül = noples
klán = njikré
kliens = réono
kocka = ténokró
kocsma = njísje
kocsmái = njísjeta
koldus = küré
koldusfajzat = kürékré
kollapszus = nessópéjő
kollapszológus = nessópéjőró
kolosszális = nanana
kolosszus = nanaréna
komplex = kompü
komplexitás = kompütó
komplikált = kompükré
komplikáltság = kompükrétó
komputer = rákíku
kontár = torékré, próno
kontárkodás = tokré
kontármunka = tokkrétó
konzumidióta (ember) = rékonsukré
konyha = kokkisoppa
koponya = kuóco
koporsó = nolítotólú
-kor (idő, pld. 6 óraKOR) = tissüs
korlát = notao
korlátolt (korláttal ellátott) = notaota
korlátos = notaota
korlátozás = notaoto
korrekció (a javítás, korrigálás eredménye) = tikkutó
korrigálás = tikku
korszak = tána
korszakos = tánata
kosz = nostínja
koszos = ností
kóbor kutya = taovauka
kóbor macska = taomiaucika
kölcson = loa
kölcsonadó (ember) = loaré
kölcsonfelvevő (ember) = noloaré
kölcsonadás = loato
könnyű = kje
könyörgés = küna

könyv = kó
könyvsorozat = kólitó
könyvtár = kuokó
könyvtáros = kóréo
köpedelem = cúcu
köpeny = ponco
kör = krõ
köröm = sunosjõ
körömgomba = sunosjönõno
köszönet = kjitómo
kövér = põ
kövértelen (azaz sovány vagy normális súlyú) = põno
közeli = sũ
közepes = naki
közé = pjõlle
középpont = cá
középsõ = cáta
középszerû = nakita
közmondás = mocissõ
közösülés = vinikuto
között = pjõ
közötti = pjõta
köztudott = tinticissõ
közül = pjõlla
kõ = mauco
kõműves = klaustúré
krém = krí
krémes = kríta
krumpli = krikrü
kudarc = nosucci
kudarcot vallás = nosuccito
kukkolás = kukko
kulcs = klé
kulcslyuk = nokléju
kupa = nukjõkina
kupica = nukjõkiki
kurva = nikuni
 A kurva életbe! = Karra!
kurválkodás = nikunito
kutya = vauka
kutyus(ka) = vaukaki, vaukika
különböző = noklũ
különleges = cuci
külsõ = nople
küssü = küszködés
kvázi = tissekré

lajhár = kanojõ
lakás (vhol lakni) = kru

lakmározás = císveto
 lakoma = císvé
 lakomázás = císveto
 langyos = notummota
 lap = kóku
 lapos = pla
 lassú = nojó
 láb = koku
 lábfej = toe
 lábnyom = toepotó
 lábujj = toesu
 láda = tólú
 látás = lá
 lány = niki
 lányos = nikita
 látogatás = kolá
 látszattervékenység = tototókré
 láva = maukjú
 lázadás = tone
 leány = niki
 leányka = nikiciki
 leánykérés = kokániki
 lebuj = njísjekré
 legesleg = úoi
 legutolsó = nonesái
 legutóbbi = nonesáita
 lehetetlen = nopopupé, nolóta
 lehetőleg = tintis
 lehetőség = smi
 lehetséges = lóta
 lelki = récéta, répléta
 lelombozó = noáetóta
 leltár = lokó
 leltározás = lokóto
 lendület = tátő
 „lenne” (majd) = vé
 „lenne” (most) = vu
 lent = noáe
 lenti = noáeta
 lentre = noáelle
 lentről = noáella
 lepke = círü
 „lesz ” = pé
 lesbikus nő = nieni
 letagadás = nojimo
 letartóztatás = prá
 „lett volna” = vo
 levegő = sjá
 leves = nusvetó, nusvenja

levél (növényé) = nősvetóscóku
levél (amit írnak) = rósva
levélírás = rósvato
lexikon = tintikó
léhűtés = tástó
léhűtő = tástóré, nokvúré
lélegzetelállítóan szép = cíci, nocúcu
lélek = récé, réplé
lélektelen = récénolo, réplénolo
lény = kalí
lényeg = plé
lép (szerv) = véku
lépcső = kocő
lépcsőház = kocősjé
lépcsőzetes = kocőta
lépcsőzés = kocőto
lépés (távolság) = kosáme
lépés (mint mozgásforma) = kosámeto
létezés = pupu
létrejövés = pupé
lila = sessesí
limlom = nokvúnja
lingvista (sok nyelvet ismerő személy, de nem feltétlenül nyelvtudós) = varé
lingvista férfi = varévi
lingvista nő = varéni
lista = kólo
listázás = kóloto
lopás = stó
ló = sjaka
lövés = pjú
lövész = pjúré
lőszer = pjúnja
lyuk = ju

ma = tápus
machete = stéissisjőkú
maci = mésvekika
macska = miaucika
macsó = vivi
madár = má
mag = mó
maga (visszaható névmás) = si
magabiztos = meta
magabiztosság = metató
magasztalás = mojóci
magáé (visszaható névmás) = sia
magányos = mesáme
magányosan = mesámes
maga (visszaható névmás) = sie

majdan = pétas
majdnem = nollis
makk (péniszé) = vikjü, vicítóku
makk (tölgy termése) = kjüpippi
malac = rikaki
mama = ma
mancs = notoku
manó = rénoro, réki
maradás (vhol vagy vmilyennek) = pépu
marihuána = nokikurénő
maszk = kvaru
matematika = sásó
matematikus = sásostúré
matróna = níréo, kjakjani
matt (nem fényes, nem tükröződő) = necéta
máj = klíku
májgomba = klíkunőno
mák = slínő
már = pos
márpedig = popes
másé = nosussa
másféleképp = nosusses
másféleképpen = nosusses
máshogy = nousses
máshol = nossu
másképp = nosusses
másképpen = nosusses
máskor = nossü
másmennyi = nossi
másmilyen = nosusse
másodperc = rorrakiki
mással csináltatás = có
másvalaki = nosusső
másvalami = nosussó
meditáció = cáme
meditálás = cámeto
medve = mésveka
megcsúnyulás = nocipé, cupé
megértés (vminek a megértése) = krá
megfelelés (vmilyen célra) = jójito
megfelelő (vmilyen célra) = jójita
meggondolatlanság = notúrétó
meggyulladás = kjútoke
meghalás = nolito
megint = pulli, ístas
megjavulás = jópé
megkérdőjelezés = tóéto
megköszönés = kjitómoto
megkülönböztetés = noklütó

megnősülés = nító
 megnyomorítás = kréréto
 megoldás = sollú
 megosztás (embereké) = tossakré
 megragadás = náná
 megromlás = nojópé
 megsemmisülés = nessópé
 megszépülés = cipe
 megszívátás (embereké, kibaszás vkivel) = noáeto
 megtakarítás (mint megtakarított összeg, pénz) = spónja
 megtiszteltetés = sőónja
 megőrülés = kíkéré
 megvetés = nosóóto
 megvető pillantással nézés valakire = látákré
 megvilágosodás = réplécé, notáplau
 meleg = tummota
 mell = maukiku, nimauki, nopjo
 mellecske = maukikuki, nopjoki
 mellé = oálle
 mellény = maukikuru, nimaukiru, nopjoru
 mellett = oá
 mellől = oálla
 melyik = tóéssó
 menés = ko
 menny = pjókuo
 mennydörgés = pjókjúkví
 mennyi? = éssi?
 menyasszony = péní
 merész = kvata
 merészség = kvatató
 mert (kötőszó) = lus
 mesterséges intelligencia = toró
 meteor = pjóppúnja
 meztelen = runolo
 meztelencsiga = roikré
 még = ís
 még ha = ís pés, ípés
 még ... is = ísis ...
 Még ez is! = Tóis!
 méh = méka
 méltóság = réótó
 méltóságos = réótóta
 méreg = nosvenja
 méregfog = nosvenjamokunosjó
 mészárlás = tranci
 mészáros = trancirő, júré
 mészárszék = tranciklá
 méz = mé
 mi = mi; metu (én + te); meti (én + ti); mitu (mi + te); miti (mi + ti); ómi;

mi, nyomatékossítva = miré
mi? = éssó?
mialatt = ao
miatt = éálle
mienk = mia, ómia
migrálás = ráncóto
migráns = ráncó
mihaszna (ember) = nokvúré
mikor? = éssü?
Mi köze van ennek ehhez/ahhoz/hozzá? = Élli?
milyen? = ésse?
milyenség = ta
mindaz ami = tissólli
mindazonáltal = íes
mindegyik = cissi
minden (tárgy) = cissó
minden ami = tissólli
minden egyes = ücissi
mindenféle = cisse
mindenféleképp = cisses
mindenféleképpen = cisses
Mindenható = Tintiréó
mindenhogyan = cisses
mindenhol = cissu
mindenhol ahol = tissulli
mindenképp = cisses
mindenképpen = cisses
mindenki = cisső
mindenki aki = tissólli
mindenkié = cissa
mindenkor = cissü
mindenkori = cissüe
mindig = cissü
mindig amikor = tissulli
mindjárt = tákis
mindörökkön-örökké = péllis
minimalista ember = klukellekiré
minimalista élet = klukellekilí
minimalizmus = klukelleki
minősíthetetlen(ül rossz) = krosáki
mint = prí
mintaanyag = njánja
minthogy = prís
mint olyan = tatas
miután = aolla
Mi vagyunk itt. = Sümi.
modern = nonatáta
mondat = monja
mondás (beszélés) = mo

morféma = vaski
mormogás = nokrámo
mormota = slíka
mos = mossú
most = pus
mostohaanya = mane
mostohaapa = pane
mosakodás = mossúsi
motiváció = toxá
mozgalmi = nuáta
mozgalom = nuá
mozgás = ca
módszer = sto
munka (amit muszáj elvégezni de nem szívesen csináljuk) = munoké
munka (amit muszáj elvégezni de szívesen is csináljuk) = muké, kému
munka (amit nem muszáj elvégezni de nem is csináljuk szívesen) = nomunoké,
nokénomu
munkagép = munokérá
muszáj = mu
múlt = tápo
múltidő = potátá
mögé = nouille
mögött = noui
mögül = nouilla
multitool = rumaujukúnjó
múlik valami vkin/vmin = eoa
múláb = kokukurá
művelet = totó
műveltető képző = có
művégtag = kurá
művész = císoré
művészet = císo

nadrág = nokinki
nadrágszár = rukoku
Na és?! = Ê í?!
nagy = na, noki
nagyasszony (matróna) = níréo
nagyítás = lito
nagyobbrészt = nauas
nagyon kevés = nanoissi
nagyon kis részben = kiuanas
nagyon kis része = kiuana
nagyon nagy részben = nauanas
nagyon nagy része = nauana
nagyon sok = naissi
nagyrészt = nauas
nagyság = nató
nagyságod = natótu

nagysága = natórõ
 nagyságos = lonatóta
 nagyságos asszony = nilonató
 nagyságos úr = vilonató
 nagysokára = pépé
 nagyszoba = lísoppa
 nagytiszteletűséged = ótu
 nagytudású = natintita
 Nahát! = Váu!
 Na még csak ez kellett! = Tóis!
 Naná! = Nanas!
 Nap = Sjú
 nap (időtartam) = sjúskatá
 naplopás = tástó
 naplopó = tástóré
 napló = sjúskatáró
 naplóbejegyzés = sjúskatárósáme
 naplóírás = rósjúskatá
 naplózás = sjúskatáróto
 naponta = sjúskatális
 napos = sjúna
 nappal = sjútá, noska
 naprendszer = kuosjú
 -nál/nél = oa
 ne = ne
 nedves = müta
 nehéz (súly) = nokje
 nehéz (átvitt értelemben) = nokjekré
 nehézfém = nokjera
 neked = tuaua
 nekem = meaua
 neki = rőaua, őaua
 nekik = riaua, rőiaua, őiaua
 nekiveselkedés = krúto
 nektek = tiaua
 nekünk = miaua
 nem (tagadószó) = ne
 Nem a mi dolgunk. = Netomia.
 Nem a te dolgod. = Netotua.
 Nem a ti dolgotok. = Netotia.
 Nem az a mi dolgunk. = Nesútomia.
 Nem az a te dolgod. = Nesútotua.
 Nem az a ti dolgotok. = Nesútotia.
 Nem az az én dolgom. = Nesútomea.
 Nem az az ő dolga. = Nesútorőa.
 Nem az az ő dolguk. = Nesútoria.
 Nem az én dolgom. = Netomea.
 Nem az ő dolga. = Netorőa.
 Nem az ő dolguk. = Netoria.

nemcsak = nonossi
nemcselekvés = notottó
nemet mondás = mone
Nem ez a mi dolgunk. = Nesütomia.
Nem ez a te dolgod. = Nesütotua.
Nem ez a ti dolgotok. = Nesütotia.
Nem ez az én dolgom. = Nesütomea.
Nem ez az ő dolga. = Nesütoróa.
Nem ez az ő dolguk. = Nesütoría.
nem kis része valaminek = kiuano
nem kis részt = kiuanos
nem muszáj = nomu
nem nagy része valaminek = nonaua
nemi szerv = viniku, niviku
nevezetesen = nammos
nevezés (vkit vhoggy neveznek) = nammoto
négyzet = nokró
néha = killis
néhai = killita
néhány = lino
nélkül = vülle
néember = nikré
némi = vassie
néni = nini
nép = nji
népnév = njinammo
népszerű = njínjóta
név = nammo
névsor = nammotó
névsorba rendezés = nammotóto
név szerint = nammotas
név szerinti = nammota
nézés = látá
nikotin = sjákrénőplé
nincs = nopu
nincstelen = nolota
nirvanisztikus = punota
nirvána = puno
Nono! = Nono!
normális = tonci
nos = mes
nosztalgia = potakító
nosztalgiázás = potakítoto
novella = rónoro
növény = nó
növényevő = svenő
növényi zsiradék = nőri
növényke = nőciki
növényvilág = nőlito

nõ = ni
nőcske = niciki
nőies = nita
nőstény = nika
nősülés = nító, meteni
nőszemély = nire
nőtlen = nínolo
nőzés = nikréto
nyaggatás = kükré
nyak = njakkó
nyalás = mje
Nyami! = Jammi!
nyammogás = jammito
nyál = mokunu
nyál = mokunu
nyálás = mokunuta
nyálka = mokunukré
nyálkás = mokunukréta
nyár = njősé
nyári = njőséta
nyávogás = miau
nyelv (kommunikációs rendszer) = va
nyelv (testrész) = mokuku
nyelvész = vasostúré
nyelvészet = vaso
nyelvkönyv = vakó
nyelvtudomány = vaso
nyelvtudós = vastúré
nyers = kró
nyers carnivore diéta = krósverúce
nyershúsevő diéta = krósverúce
nyomorék (melléknév) = kréréta
nyomorék (ember) = kréré
nyugalmas = stoita
nyugalom = stoi
nyugodt = stoita
nyugtalan = nostoita
nyugtalanság = nostoi
nyuszi = jősjőcikika, jősjőcikaki, jősjőkaki, jősjőkika
nyúl (állat) = jősjőka
nyílvesző = stélékraskó

objektum = tó
ocsmány = cú, nocí
oda = tissus
oda-vissza = tünotü
ok = lu
oké = oké
olcsó = nomammoja, mammone

oldal = pje
oldalra = pjeulle
oldalról = pjeulla
oldalt = pjeu
olvadék = ramü
olvasás = noró
olyan = tisse
olyan mint = príta
-on/en/ön = úe
-on/en/ön túlra = áélla
ondó = vikiu
ork = rékré
oroszlán = leó
orr = smeku
orrmány = smekuro
ország = kuoki
orvos = kjéjóstúré
oszlop = noplí
osztás (számoké) = tossa
osztályzat = krosá
osztályzás = krosáto
ott = tissu
otthon = klálisje
overall = ruru

óceán = münovóe
őhajtás = kvi
ólom = nolíra
ón = pjára
óra (időtartam) = rorra
óriás (ember) = nanaré
óriási = nana
Ó, te vagy az? = Sütü?
óvatos = krúno
óvatoskodás = krúnoto
óvintézkedés = xúnopé
óvintézkedés fogatosítása = xúnopéto

öleb = vaikaki, vaikika
ölés = jú
öngyilkosság = réjurétoesi
önmagát (visszaható névmás) = sie
önmagáé (visszaható névmás) = sia
önzetlenség = nomeme
önzés = meme
önző = memeta, memetí
önzően = memes
önző módon = memes
öreg = táissilí

öreganyám = ótáissili
öregapám = ótáissili
ördög = noteo
örök = popupé
örökké = popupésses
örökkön-örökké = péllis
örökösen = popupésses
örökzöld = tánósíta
összeadás (számoké) = sái
összeadás (amit a pap végez a házasulandókon) = sáikré
összehasonlítás = klüto
összeomlás = nessópéjő
összeomláskutató = nessópéjőró
ötlet = kikuréplé
övé = őa, rőa, órőa, órőnoa
övék, övéké = őia, rőia, ria, ória, órinoa

ő = ő, rő, órő, órőno
ő, nyomatékosítva = rőré
Ő az. = Sűrő.
ők = ői, rői, ri, őri, órino
ők, nyomatékosítva = rőré
Ők azok. = Sűri.
őnagysága = ónatórő
őrült (ember) = kíkréré
őrült (melléknév) = kíkréta
őrült elme = kikukré
ős = nataré
ősanya = natáma
ősapa = natápa
ősemler = maujuré
ősi = natáta
őskor = natátatá
ősz (évszak) = séuinea
őszí = séuineata
őszinte = jo

padló = lúko
pallos = rokúna
pancser = prónokré
pap = teoré
papa = pa
papír = sva
papnő = teoréni
papság = teorélito
papucsférj = noví
paradicsom = nojíkrü
parazita = kakré
parázs = nopjá

patina = kúsi
patinás = kúsíta
patkány = laoka
pazarlás = nospó, spóno
pánik = snakré
pánikolás = snakréto
pár = tusátó (2 darab cucc/tárgy vmiből); tusáré (2 ember akik egymáshoz tartoznak)
párosítás = tusáto
pátriárka = paré
pázsit = sjüsjü
pech = noáetó
peches = noáetóta
pempő = kri
pempős = kríta
perc = rorraki
perem = nocá
peremfeltétel = mjúnocá
perverz = toncino
„pet” (kisállat) = kika
pete = kamó
példány = njá
példányosítás = njáto
pénisz = viku
péntek = satátü
pénz = mammo
pénzcsinálás = tomammo
pénzes = mammota
pénztár = kassa
pép = kri
pépes = kríta
pici = kiki, nonana
picsa = nikukré
pikkely = nosjó
pillanat = tánoro
pillanatnyi = tánorota
pillanatnyilag = tánorotas
pillanatokon belül = tánoroses
pillangó = című
pillangófül = címűnátó
pillekönnyű = kjekje
pina = niju
pipogya = novi
pirotechnológia = kjúso
pirotechnológus = kjústúré
piszkos = ností
piszok = nostinja
pláne = najas
pletyka = moréré
pletykafészek = rémoréré, morérérő

pletykálás = morérémo
pocséklás = nospó
pocsolya = kikrimü
pofa = kvakré
pofátlan = kvakrénolo
pohár = nukjóki
pokol = nopjókuo
polc = lútó
polihisztor = njótintiré
politikus (melléknév) = pollé
politikus (főnév) = polléré
poloska = nosmerü
pompa = pompa
pompás = pompata
pompázás = pompato
pont = pü
pontatlan = nopütá
pontatlanság = nopütató
pontos = pütá
pontosítás = pütátóto
pontosság = pütató
por = pja
poros = pjata
pók = runjaka
pókháló = runjakarunja
préda = vútó, sveka
préri = sjünovóe
prímszám = prúsá
probléma = nosollú
problémás = nosollúta
professzionális = pró
professzor = réoistú
profi (ember) = próre
programnyelv = rákíkuva
programozás = rákikulato
programozó (ember) = rákíkuvastúré
protézis = kurá
puha = nosca
puhítás = noscato
punci = nikuki, nijuki, pussi
puncis jószág = pussitaka, nikukicika, pussika
pusztítás = notóto

-ra/re = úelle
rabnő = tóréni
rabszolga = tóré
rabszolganő = tóréni
ragadozó = júka
rajz = xé

rajzolás = xéto
 raktár = tónasje
 rágás = mokuca
 redundancia = nola, nokvótinti
 regény = roró
 regényíró (ember) = roróré
 rejtekhely = mjáklá
 rejtés = mjá
 remete = küréno
 remeteség = kürénoto
 rend = kvó
 rendes = kvóta
 rendesen = kvótas
 rendetlenség = nokvó, kvónoloto
 rendkívüli = kinano
 rendőr = kvóréo
 rendszám = sikosá
 rendszer = kvótó
 rendszeres = kvótóta
 repülés = lé
 repülőgép = lérá
 retesz = noklére
 reteszelés = nokléreto
 retorika = momoso
 réges-rég = popo
 réges-régen = popo
 régi = potá
 rész = kló
 részeges (ember) = piaré
 részes (vmiben) = klóta
 részese (vminek) = klóta
 részesedés = klóto
 részvény = klótosva
 réz = sjúrano
 ringatás = lulla
 robot = ráré
 rokon = rokkó
 rokonság = rokkólitó
 rom = rui
 rombolás = ruito
 ronda = cú
 rosseb = karra
 A rosseb egye meg! = Karra!
 rossz = nojó
 rossz híre vkinek/vminek = pjíkré
 rossz hír keltése vkiről/vmiről = pjíkréto
 rovar = rü
 rozsda = viracoré
 rozsdaszín(ű) = viracorési

rozsdavörös = viracorési
rozsdás = viracoréta
-ról/ről = úella
-ról/ről, átvitt értelemben = iá
rózsa = smeskí
röfögés = ríkakví
rövid = noro
rövid kard = norokúna
rövidnadrág = nokinkikokunolo
ruha = ru
ruhaujj = rutoku
ruházat = rulító
rúd = re
rügy = nősvetóscókuketó

saját maga (visszaható névmás) = si
saját magát (visszaható névmás) = sie
saját magáé (visszaható névmás) = sia
sapka = kuóru
Sargasso tenger = Müsjünasjómü
sámán = maujuteoré
sár = krikrí, mjó
sátor = noklau
sátorcövek = noklaureki
sátorrúd = noklaure
seb = sesse
sebesség = tő
sebész = kjéjóstúré
segglyuk = nosmeju
seggzag = nosmejusme
segítés = cettóto
segítség = cettó
sehogy = nesses
sehogyan = nesses
sehol = nessu
sem = nois
semennyi = nessi
semennyire sem = nesis
semmi = nessó
semmi esetre sem = taonos
semmikor = nessü
semmilyen = nesse
semmis = nessóta
semmittevés = tono
senki = nesső
senkié = nessa
serdülő = kjanokja
séta = kokotó
sétálás = koko

siker = succi
sikertelen = succinolo
sikerülés = succito
sima = nomauta
sivatag = pánaszjómü, pánovóe
soha = nessü
sok = issi
sokadalom = linja
sokaké = issa
sokan = isső
sokaság = litó
sokféle = isse
sokfelé = issu
sokféleképp = isses
sokféleképpen = isses
sokféleség = tóissó
sokhelyütt = issu
sok minden = issó
sok mindenki = isső
sok-sok = lili
sokszor = issü
sokszori = issüe
sokszoros = issita
sor = plí
sovány = nopő
sovány hús = rúnorí
spórolás = spó
só = sjó
sörény = sjakakuósjő
sötét = nocéta
sötétség = nocé
sőt = lis
spiritualitás = nonja
spirituális = nonjata
sport = nomuca
sportember = nomucaré
sportolás = nomucato
(verseny)sportoló = nomucaóré
strucc = nakisvemáki
survivalist = líllitoxi
sütés = svü

szabadon engedés = noprá
szabad (melléknév) = klata
szabad vmit tenni = kla
szabadság = klató
szabadságos = klatóta
szabály = kvónja
szabályos = kvónjata

szabálytalan = kvónjanolo
 szakács = svestúré
 szakáll = kvasjó
 szalonna = rírú
 számár = pjásíka
 szappan = sappa
 szar (főnév) = svetonojí, sjakukrí, rokumjó, rokukrikrí
 szaros = svetonojíta, rokukrikrita
 száj = moku
 szám = sá
 számítógép = rákíku
 szárny = léku
 szárnyalás = lékuto
 száz = meneitusá, menenesá
 százszorszép = niciskí
 szegény = nolotota
 szegény ember = nolotoré
 szegénység = noloto
 szekrény = lúru
 szekta = kjoki
 szem (testrész) = láku
 szeméremajak = pussipú
 szemhéj = lákuklauju
 szerelem = tutu
 szerelmes (férfi) = tutuvi
 szerelmes (nő) = tutuni
 szerencse = pismi
 szerencsés = pismita
 szerszám = mutó
 szerű = tilló
 szeszes ital = pia
 szem (testrész) = láku
 szembejövés (szembejön vkivel) = lákuko (tárgyesetet vonz)
 szembemenés (szembemegy vmilyen nézettel, irányzattal, elvvel) = lákukokré
 (tárgyesetet vonz)
 személy = rérő
 személyes = rérőta
 személyesen = rérős
 személyeskedés = rérótato
 szemész = lákustúré
 szemét = nokro
 szemétláda = lúnokro
 szemfüles = lákjóré
 szemüveg = lákuklaucéju
 szemüveges = lákuklaucéjuta
 szennyes ruha = mossútó
 szent = sa
 Szenteste = Saska
 Szentháromság = Sárősa

Szentírás = Sarónja
 szentség = sató
 szentséges = satóta
 szerda = satásé
 szerelés = mutóto
 szerelő (ember) = mutóré
 szeretés (vkit) = svi
 szerény = nopuóta
 szerénykedés = nopuótato
 szerénységem = ómeno
 szerv = ku
 szerzetes = teotóré
 szeszes ital = nonjinja
 szex = xe
 szexelés = xeto
 szextrabszolga = xetóré
 szexuális préda = xevútó
 szék = lúsja
 szél (ami fúj) = jé
 széle vminek = nocá
 szélső = nocáta
 széndioxid = sjákréplé
 szénhidrát = svetóno
 szép = ci, nocu
 szépirodalom = rótóci
 szépirodalmi = rótócita
 szépség (mint elvont fogalom) = citó
 szépség (mint nő) = cini, nocúni
 szépségkirálynő = cícinarékuóni
 szépségkirálynő udvarhölgye = cícinaréóni
 Szia! = Sía!
 sziget = мүкри
 szike = kjéjókú
 szikla = maucona
 szikra = kjúmó
 szinte = lánas
 szipirtyó = nikrécú
 szivar = nosmere
 szivatós = noáetóta
 szín = sí
 színész = kvaruré
 szív (testrész) = vecá
 szívás (mint „Hát ez nagy szívás!”) = noáetó
 szíves = ké
 szívesen = kés
 szívtelen = vecánolo
 szkunk = nosmeká
 szoba = soppa
 szobatárs = soppalinna

szolga = noréó
 szolgaember = rénoréó
 szolgalegény = noréóviki
 szolgálat = noréótó
 szolgálás = noréóto
 szombat = satása
 szomj = njínolo
 szomjazás = njínoloto
 szomszéd (ember) = sülítarõ
 szomszédos = sülíta
 -szor/ször = áo
 szorzás = notossa
 szó = monjaski
 szóba hozás = moto
 szóbeszéd = kjómo
 szógyök = monjaskiprú
 szónok = momoré
 szónoklattan = momoso
 szónoklás = momo
 szó sem lehet (róla) = nolos
 szótag = skimonjaski
 szótár = monjaskikó
 Szóval,... = Mos,...
 szömörcsög = vikunõno
 szörnyeteg = rirricú
 szörnyű = nojóna
 szövet = runja
 szőlő = piapippi
 szőr = sjõ
 szőrmók = sjörõ
 sztoikus bölcs = stoitúré
 sztoikus ember = stoiré
 sztoikus filozófia = stoilaoklé
 sztoikus filozófus = stoistúré
 szubhumán kreatúra = rékré
 szükséges = kelle
 szükségtelen = nokelle
 születés = lipé
 szülés = liká
 szürke = pjási
 szűkszavú = mokita
 szűz = njü
 szűzhártya = njüpú
 szűztelen = njünolo
 szűztelenítés = njünoloto

 tajték = nasjómüsjakakuósjõ
 tagadás = mono
 takaró = kvárunja

takony = smekujácá, smekukamónajácá
talaj = krí
talajvíz = mjómü
találás = nokerre
talán = és
talmi csillogás = cékré
tananyag = tútó
tanár = túcórő
tanítás = túcó
tanító = túcórő
tanítónő = túcórőni
tanulás = tú
tanulmányozás = stú
tanuló = túró
tanulólány = túróni, túróniki (ha nagyon fiatal)
tanú = révü
tapicskolás = tappiki
taposás = tappi
taréj = púna
tartás (vmilyennek tart vmit) = pra
tartály = kjő
tavasz = séuinjő
tavaszi = séuinjőta
támadás = xú
tánc = cíko
táncolás = cíkoto
tárgy = tó
tárgyalás = moneja
tárolóeszköz = tósje
társ = linna
társadalom = réliré
társadalmi = réliréta
társalgás = rérémo
társalkodónő = cettórőni
társas = linnata
társaság = réré
társasági = réréta
társasjáték = linnanomu
távoli = sú
távozás = kosüno
te = tu, ótu, ótuno
te, nyomatékosítva = turé
tea = tea
tegnap = potápus
tegnapelőtt = popotápus
tehát = popé
tehén = mika
tehéntej = míkami
tej = mí

televízió = lúlátá
 teli = pjé
 teljes = pjéta
 templom = teosje
 tenger = nasjómü
 tengervíz = nasjómümü
 teológus = teostúré
 teológusnő = teostúréni
 teremtés = tóto
 teremtő = toré
 Teremtő Isten = Tótoteo
 termelés = njabatóto
 termék = njabató
 terror = terró
 terv = sissi
 Tessék! = Puór!, Puórő!
 test = kjé
 testrész = ku
 tetem = noráno
 tetoválás (a minta) = tattó
 tetoválás (a cselekvés maga) = tattóto
 tett = toto
 tettetés = nojitoto
 tettekész = krúta
 Te vagy az? = Sütü?
 tevékenykedés = tototóto
 tevékenység = tototó
 téglalap = ténokrőno
 tél = neasé
 téli = neaséta
 téma = kli
 tény = kvótintinja
 tényleg = kvótintinjatas
 tér = té
 téridő = tétá
 tévelygő (ember) = taokréré
 tévé = lúlátá
 tévút = taokré
 tévútra vívés = taokréto
 ti = ti, óti, ótino
 ti, nyomatékosítva = tiré
 tied = tua, ótua, ótunoa
 tietek(é) = tia, ótia, ótinoa
 tiétek(é) = tia, ótia, ótinoa
 tilos (melléknév) = noklata
 tilos megtenni vmit = nokla
 tippelés = toé
 tiszta = stí
 tiszta (rituális értelemben) = teostí

tisztás = nosté
tisztátalan (rituális értelemben) = teoností
tisztátalanság = teonostinja
tisztelet = sőő
tiszteletre méltó = ó
tiszteletre méltóságod = ótu
tisztelés = sőóto
tisztítás = stító
Ti vagytok? = Sütí?
tizedik = menesái
toboz = kjü
tojás = já, kamóna
tojáshéj = jápúsca, kamónapúsca
tojásfehérje = jánocá, kamónanocá
tojásgyümölcs = jáji, kamónají
tojássárgája = jácá, kamónacá
tolvaj = stóré
tolvajnyelv = stóréva
tompa = tompa
tompaság = tompató
tompítás = tompato
tó = krimü
-tól/től = oalla
több = li
többfunkciós bicska = rumaujukúnjó
többnyire = litáes, litás, nauas
többszörös = lita
tökéletes = jópjéta
töltés (vminek a megtöltése) = nopjú
töltőanyag = nopjúnja
tömeg = lilinja
tömeges = lilinjata
tömegesen = lilinjatas
törpe (ember) = kikiré
történész = tápostúré
transz-zsír = ríkré
trikó = kinkiki
tudása vminek, „tud vmit” = tinti
tudásszomj = túnjínolo
tudniillik = nammos
tudomány = so
tudós = stúré
tulajdon = tólo
tulajdonlás = lo
tulajdonság = rénjápléto
túlélés = líllito
túlélőkés = líkú
túlérzékeny = sőkréta
tükörtojás = ríjá

tündér = céré
tündérlány = ceni
türkiz = nasjómüsi
tű = pjü
tűz = kjú
tűzgyújtó rúd = kjúre
tűzhányó = kjúmau
tűzoltó = kjúré
tűzszerszám = kjúmutó
tyúk = svemá (ha húsos), jámá (ha tojó)

ugatás = vau
ugyanakkor = sussü
ugyanakkor viszont = sussüs
ugyanannyi = sussi
ugyanaz a (személy) = susső
ugyanaz a (tárgy) = sussó
ugyanazé = sussa
ugyanis = nammos
ugyanolyan = susse
ugyanott = sussu
ugyanő = susső
ugyanúgy = susses
ugye = épu
ujj = su
ujjatlan = sunolo
unalmas = nomjé
undor = snú
undormány = snúnja
univerzális = njó
untatás = nomjéto
uralkodás = kuóto
uraság = réréo
utazás = taoto
utazó (ember) = taorő
után (idő) = tissülla
utca = taoki
utcalány = taoni
utoljára = nomesáítás
utolsó = nomesái
utolsó előtti = notusái
utóirat = vóró
uzsorás = loarékré
úgy = tisses
ügynevezett = nammotota
új = putá, nopotá
újdonság = putánja; nopotánja
újra = pulli
újrakezdés = ce

úr = réó
úriember = réóvi
úrnő = réóni
út = tao

ügyintéző = córé
ülés = sja
üres = nopjé
űrítkezés = toito
ütés = stü

űrszörnyeteg = slinosjárirricú

vacak (tárgy) = tókré
vacakság = tókré
vacok = kaklálisje
vacsora = noskavósve
vadalma = krüpippi
vadállat = sjenotaka
vadász = rékajú, vúrő
vadászat = vú; rékajúto
vadember = karé
vagina = niku, ninore
vagy (kötőszó) = noí
vagyis = ana, anan
vakmerő = krúna
-val/vel = vü
valahogyan = vasses
valahol = vassu
valaki = vassó
valakié = vassa
valamennyi = vassi
valami = vassó
valamiféleképp = vasses
valamiféleképpen = vasses
valamiképp = vasses
valamiképpen = vasses
valamikor = vassü
valamikori = vassüe
valamilyen = vasse
vallás = kjo
vallásos = kjota
vallástalan = nokjota
valóság = putó
valóságos = putóta
valóságosan = putótas
valótlan = noji
„van” = pu
varázslás = pí

varázsló = píré
 varázslónő = píréni
 varázslótanonc = píretúrő
 varázslótanuló = píretúrő
 varázspálca = pískó
 vas = víra
 vásárnap = satáme
 vasorrú bába = virasmekucúni, virasmekunikrécú
 vastag = kontu
 vasutas = virataoni (ha nő); virataovi (ha férfi); taovirarő;
 vasút = viratao; taovira;
 vágás = kju
 vágó = xá
 vágóvezérelt = xátüta
 vákuum = nosjá
 válasz = vátó
 válaszolás = vá
 vásár = mite
 változat = notissó
 változatos = notissóta
 változatosság = notissótató
 változtatás = notissóto
 vámpír = veré
 vámpírlány = veréniki
 vándor = taoré
 vándorút = taorétao
 várandós = nokjapéta
 város = sjestéissi
 vásárlás = nonoká
 vegán diéta = svenősve
 vegán (ember) = nősveré, svenőré
 versenysportoló = nomucaóré
 veszély = rirrito
 veszélyes = rirri
 veszélyeztetés = rirritoto
 vessző = skó
 vetélés = nolíká
 vezetés = taoréto
 vécé = toi
 vécésnéni = toiréni
 vécézés = toito
 védekezés = xúno
 vég = vó, tetó
 végbél = vóróku
 végbélnyílás = nosmeju
 végbélszél = vórókukví
 véges = vóe
 véglény = vónorá, tetónorá
 végtelen = novóe

Végmunkás = Teré
 végülis = vós
 végződés (nyelvtani fogalom) = tetótó
 vékony = nokontu
 vénlány = nino
 vér = ve
 véradás = veká
 véradó (ember) = vekaré
 véres = veta
 világ = sli
 Világmindenség = Slilitó
 világutazó = slitaorő
 világűr = slinosjá
 világvége = slivó; slitetó
 villám = pjókjú
 villámfény = pjókjúcé
 villámgyors = peta
 villámgyorsan = pes
 villámlás = pjókjúto
 villámsebes = peta
 villámsebesen = pes
 virág = skí
 viselése vminek = kve
 vissza = pullis
 visszacsinálás = noto
 visszafejlődés = nocüko
 visszafelé = notü
 visszatérés = ko pullis
 visszautasítás = mone
 vitamin = klí
 vitamin-A = klíkuklí
 vitamin-B12 = jáklí
 vitamin-B1 = kíkuklí
 vitamin-B3 = sníklí
 vitamin-C = krórúklí
 vitamin-D = sjúcéklí
 vitamin-E = kjéjókli
 vitamin-K1 = véklí
 vitamin-K2 = cokli
 vitéz = krúré
 vivés = ló
 vivés (vmit) = vissi
 vizes = müta
 vizespohár = műkjőki
 víz = mü
 vízben oldódó vitamin = klímüta
 vízbefojtás = jümü
 „volt” = po
 vonakodó = noké

vonakodva = nokés
vörös = vesí
vőlegény = péví
vulkanológus = kjúmausturé
vulkán = kjúmau

zabálás = svekré
zarándok = kjotataoré
zavar = xó
zavarás = xóto
zár (szerkezet) = noklé
zokni = kokuru
zombi = línoliré
zoológia = kaso
zoológus = kasosturé
zöld = nősí
zöldalma = nősíkrü
zöltség = nojí

zsarátnok = nopjá
zsák = scó
zsákmányállat = sveka, vútó
zseb = rumauju
zsebkendő = rumaujurunja
zsebkés = rumaujukú
zseni = kíkuré
zsiráf = njakkóka
zsír = rí
zsírban oldódó vitamin = klíríta
zsírevő diéta = sverísve
zsírégetés = ríkjú
zsírégető = ríkjúta
zsírolvasztás = rító
zsíros = ríta
zsíros hús = rúrí
zsolozsma = sanokrámo

Csíva-Magyar miniszótár

-lli = a cselekvés ismétlődésére utal
-mpe
-nke
-nse
-nte
-nje
-nce
-ta melléknévképző
-pe vmivé vagy vmilyenné válás

a = a, az; vagyis a határozott névelő

ae = a + e

aei = a + e + i

aein = aei

aeü = a + e + ü

aeün = aeü

aen = ae

ai = a + i

aie = a + i + e

aien = aie

ain = ai

an = a, az

ana = azaz, vagyis

anan = azaz, vagyis

ao = mialatt

aolla = miután

aolle = amíg

au = birtokos szó

aullis vmi = vmi érdekében

aun = birtokos szó

aü = a + ü

aüe = a + ü + e

aüen = aün

aün = aü

áe = fent

áella = fentről

áelle = fentre

áé = -ig (térben)

áélla = mondta-on/en/ön túlra

áélle = felé

áétá = -ig (időben)

áo = -szor/ször

ca = mozgás

camü = folyó

camüsca = gleccser

caneasca = gleccser

cá = középpont

cáme = meditáció

cámeto = meditálás

cáta = középső

ce = újrakezdés

cejeta = időszakos

cejeto = időszak

cejetóta = időszaki

ceta = folytatólagos

cettó = segítség

cettóto = segítség
cé = fény
cékré = talmi csillogás
céni = tündérlány
céré = tündér
céta = fényes
ci = szép
ciao = erény
ciaota = erényes
ciko = díszlépés
cini = szépség (mint nő)
cipé = megszépülés
citó = szépség (mint elvont fogalom)
císo = művészet
císoré = művész
cissa = mindenkié
cisse = mindenféle
cisses = mindenféleképpen
cissi = minden
cissó = mindegyik (tárgy)
cisső = mindenki (személy)
cissu = mindenütt, mindenhol
cissü = mindig, mindenkor
cissüe = mindenkori
cita = csinos
cí = gyönyörű
ciko = tánc
cíkoto = táncolás
císve = lakoma
cíveto = lakomázás, lakmározás
cíci = gyönyörűszép, lélegzetelállítóan szép
cícinarékuóni = szépségkirálynő
cícinaréóni = szépségkirálynő udvarhölgye
címo = bók
címoto = bókolás
círü = lepke, pillangó
círünátó = pillangófűl
cító = gyönyör
cítóto = gyönyörködtetés
cítótosí = gyönyörködés
cíva = „gyönyörű nyelv”, a nyelvünk neve
civanolo = csívátlan, nem „csívás” (a „magyartalan” mintájára).
cívata = csívás
co = csont
coco - gerinc
coconolo = gerinctelen
coklí = vitamin-K2
cokrí = csontvelő
Coré = Halál

corénosjőműka = cápa
 corí = csontvelő
 costúré = csontkovács
 -có = műveltető képző, „mással csináltatás”; elintézés
 có = elintézés
 córé = ügyintéző
 cõ = cső
 cõrő = csöves, csavargó
 cu = csúnya
 cuci = különleges
 cupé = megcsúnyulás
 cú = ronda, ocsmány
 cúcu = köpedelem, elképesztően ocsmány, hihetetlenül ronda, borzalmasan
 ronda/ocsmány
 cúni = banya
 cű = cél
 cüko = haladás
 e = tárgyeset előljáró szava
 ea = e + a
 eai = e + a + is
 eain = eai
 ean = ea
 eaü = e + a + ü
 eaün = eaü
 ei = e + i
 eia = e + i + a
 eian = eia
 ein = ea
 eiü = e + i + ü
 eiün = eiü
 en = e
 eo = alatt
 eoa vki/vmi = vkin/vmin múlik
 eolla = alól
 colle = alá
 etó = „azt, amit”
 eu = -ban/ben
 eui = beli, vmiben benne levő, pld „házbeli”
 eulla = -ból/ből
 eulle = -ba/be
 eü = e + ü
 eüa = e + ü + a
 eüan = eüa
 eüi = e + ü + i
 eüin = eüi
 eün = eü

 é = általános kérdőszó
 éá = -ért

éállá = ellenére
éálle = miatt
É í?! = Na és?!
Élli?! = Hogy jön ez ide?, Mi köze van ennek ahhoz/hozzá?
én = általános kérdőszó
éó = hogy (kötőszó)
épu = ugye
és = talán
éssa = kié? akié
ésse = milyen? amilyen
ésses = hogyan? ahogyan
éssi = mennyi? amennyi
éssó = mi? ami
ésső = ki? aki
éssu = hol? ahol
éssü = mikor? Amikor

i = többes szám előjárószava
ia = i + a
iae = i + a + e
iá = -ról/ről, átvitt értelemben
ie = i + e
iea = i + e + a
ieü = i + e + ü
is = is
issa = sokaké
isse = sokféle
isses = sokféleképp, sokféleképpen
issi = sok
issita = sokszoros
issó = sokminden (tárgy)
isső = sokak (személy)
issu = sokfelé, sokhelyütt
issü = sokszor
issüe = sokszori
iü = egyes... bizonyos... némely... -ek
iüe = i + ü + e
í = és
íes = de, mindazonáltal, hanem
ínoí = ésvagy
ís = még
ísis ... = még ... is
ípés = még ha
ístas = megint
ja = igen
Jaja! = Igenis!
jajaja = bizonyosság
Jammi! = Nyami!
jammito = nyammogás

janas = bezzeg
já = tojás
jácá = tojássárgája
jájí = tojásgyümölcs
jáklí = vitamin-B12
jámá = tyúk (ha tojó)
jámáki = csibe (ha tojó lesz belőle)
jánocá = tojásfehérje
jápúsca = tojáshéj
je = abbamaradás
jé = szél
jésá = 8
ji = igaz
jijo = igaz és őszinte
Jimes! = Igaz hát!
jimo = bevallás
jis = igazán
jí = gyümölcs
jo = őszinte
joji = igaz és őszinte
jó = jó
jóji = helyes
jójita = megfelelő (vmilyen célra)
jójito = megfelelés (vmilyen célra)
jópé = megjavulás
jópjéta = tökéletes
jösvenjací = csemege
jő = gyors, fürge
jőkjú = futótűz
jősjőcikaki = nyuszi
jősjőcikika = nyuszi
jősjőka = nyúl
jősjőkaki = nyuszi
jősjőkika = nyuszi
ju = lyuk
juskasí = fekete lyuk
jú = ölés
júka = ragadozó
júmü = vízbe fojtás
júré = mészáros
ka = állat
kaciki = állatka
kajó = jószág
kajjá = hiú
kajjáta = hívságos
kajjáto = hivalkodás
kajjátó = hiúság
kajóni = fehérnép
kajúré = fenevad

kaka = faj
kaklálisje = vacok
kakré = parazita, élősködő
kakréto = élősködés
kalito = állatvilág
kalí = lény
kalla = hívás (vkit vhová)
kamó = pete
kamóna = tojás
kamónají = tojásgyümölcs
kamónanocá = tojásfehérje
kamónapúsca = tojáshéj
kampó = kampó
kanoca = gomba
kanojő = lajhár
kanosje = állatkert
kaó = kakaó
karé = vadember
kari = állati zsiradék
karra = franc, fene, rosseb
Karra! = A francba! A kurva életbe! A fenébe is! A fene egye meg! A rosseb egye meg!
kassa = kassza, pénztár
kaso = zoológia
kasostúré = zoológus
ká = adás
káo = káosz
káota = kaotikus
ke = kezdés
kene = halogatás
ketó = kezdet
ketóe = kezdetleges
ketóto = kezdődés
kelle = szükségesség
kerre = keresés (vmit)
ké = szíves
kému = munka amit muszáj elvégezni, de szívesen is csináljuk
kénomu = hobby: olyan munka amit nem muszáj elvégezni, de szívesen csináljuk
kés = szívesen
ki = kicsi
kijámá = jérce (ha tojó lesz belőle)
kika = kisállat, „pet”
kikaré = kisállattartó, kisállattenyésztő
kiki = pici
kikimá = fióka
killis = néha
killita = néhai
kimme = kimerés (vmit vmiből)
kina = átlag

kinano = rendkívüli
kinaré = átlagember
kinató = átlag
kinatóto = átlagolás
kinki = ing (hosszúujjú)
kinkiki = trikó
kinokinki = bugyi
kiré = kisember
kikiré = törpe (ember)
kikrimü = pocsolya
kiré = kisember, csinovnyik
kisvemá = jérce
kisvemáki = kiscsibe
kitápés = hamarosan
kita = kicsinyes
kitató = kicsinyesség
kitá = hamar
kitás = hamarian
kití = kicsinyes
kitító = kicsinyesség
kitó = kicsinység, kicsiség
kiua = kis része valaminek
kiuana = nagyon kis része valaminek
kiuanas = nagyon kis részben
kiuano = nem kis része valaminek
kiuanos = nem kis részt
kiuas = kisebbrészt, kistrészt
kí = gondolás
kíkré = megörülés
kíkréré = örült (ember)
kíkréta = örült (melléknév)
kíku = agy
kíkuklí = vitamin-B1
kíkukré = örült elme
kíkunolo = agyatlan
kíkumó = dió
kíkuplé = ész
kíkuplésá = IQ
kíkuré = zseni
kíkuréplé = ötlet
kíkuri = agyvelő
kíkurínolo = agyvelő nélküli
kíkustúré = agykutató
kító = gondolat
kítota = gondolati
kítoto = gondolkodás
kítotó = elmélet
kítotóta = elméleti
kja = felnőtt

kjakjani = matróna
kjanokja = serdülő
kja = ellenőrzés
kje = könnyű
kjekje = pillankönnyű
kjé = test
kjéjó = egészség
kjéjóklí = vitamin-E
kjéjóké = szike
kjéjóké = sebész
kjéjóstúré = orvos, doktor
kjékjú = gyulladás (testé, betegség)
kji = ingyenes
kjitó = ajándék
kjitókré = alamizsna
kjitómo = köszönet
kjitómoto = megköszönés
kjitóto = ajándékozás
kjo = vallás
kjoki = szekta
kjokiki = babona
kjota = vallásos
kjtataoré = zarándok
kjó = hallás
kjóku = fül
kjómo = hallomás, szóbeszéd
kjóré = fültanú
kjő = tartály
kju = vágás
kjú = tűz
kjúcére = fáklya
kjúmau = tűzhányó, vulkán
kjúmaustúré = vulkanológus
kjúmó = szikra
kjúmutó = tűzszerszám
kjúmü = alkohol
kjúre = tűzgyújtó rúd
kjúré = tűzoltó
kjúso = pirotechnológia
kjústúré = pirotechnológus
kjúto = égés
kjútoke = meggyulladás
kjü = toboz
kjükrü = ananász
kjüpippi = makk (tölgy termése)
kla = -hat/het, szabad vmit
klata = szabad (melléknév)
klató = szabadság
klatóta = szabadságos

klau = fal (pld házé)
klaucéju = ablak
klauju = ajtó
klaujure = kilincs
klaujureto = kilincselés
klaustúré = kőműves
klá = hely
kláli = élőhely
klálisje = otthon
kláto = (el)helyezés (vmit vhová)
kle = jobb (oldal)
klé = kulcs
kléto = (ki)nyitás (kulccsal)
kli = téma
klí = vitamin
klíku = máj
klíkuklí = vitamin-A
klíkunõno = májgomba
klímüta = vízben oldódó vitamin
klíríta = zsírban oldódó vitamin
kló = rész
klóta = részese vminek, részes vmiben
klóto = részesedés
klótosva = részvény
klu = -izmus, irányzat
klue = fogalom
klukelleki = minimalizmus
klukellekilí = minimalista élet
klukellekiré = minimalista ember
klü = hasonló
klüto = (össze)hasonlítás
klütó = hasonlat
ko = menés
koau = alvás
koci = felvonulás
kocõ = lépcsõ
kocõsje = lépcsõház
kocõta = lépcsõzetes
kocõto = lépcsõzés
kontu = vastag
kokániki = leánykérés
kokki = főzés
kokkisoppa = konyha
koko = sétálás
kokotó = séta
koku = láb
kokukontu = comb
kokukurá = műláb
kokuroka = gyík

kokurokaré = gyíkember
kokuru = zokni
kokuko = gyaloglás
kolá = (meg)látogatás
kompü = komplex
kompükré = komplikált
kompükréto = elbonyolítás, elkomplikálás
kompükrétó = komplikáltság
kompütó = komplexitás
konsu = fogyasztás
konsuré = fogyasztó (ember)
konsurélire = fogyasztói társadalom
ko pullis = visszatérés
kosáme = lépés (távolság)
kosámeto = lépés (mint mozgásforma)
kosü = jövés (ide, vhová)
kosüno = távozás
kó = könyv
kókré = frécmű
kóku = lap
kólitó = könyvsorozat
kólo = lista
kóloto = listázás
kóréo = könyvtáros
kő = kitelik vkitől vmi
kra = fegyver
krá = vminek a megértése
kré = izé
krékré = izémizé
krémo = fecsegés
kréré = nyomorék (ember)
kréréta = nyomorék (melléknév)
kréréto = megnyomorítás
kréto = izélés
krétó = cucc
kri = talaj, föld
krikrí = sár
krikrü = krumpli, burgonya
krilonja = földbirtok
krilonjaréo = földesúr
krilonjaréóta = földesúri
krimü = tó
krí = pép, pempő, krém
kríta = pépes, pempős, krémes
kro = érték
kromesá = 1-es osztályzat
kromesáki = 1-es alá osztályzat
kromesána = 1-es fölé osztályzat
kronesá = 0-s osztályzat

kronesáki = 0 alá osztályzat
kronesána = 0 fölé osztályzat
krorősa = 3-as osztályzat
krorősaíki = 3-as alá osztályzat
krorősaína = 3-as fölé osztályzat
krosá = osztályzat
krosáki = minősíthetetlen(ül rossz)
krosáto = osztályzás
krosésa = 4-es osztályzat
krosésaíki = 4-es alá osztályzat
krosésaína = 4-es fölé osztályzat
krosusa = 5-ös osztályzat
krosusaíki = 5-ös alá osztályzat
krosusána = 5-ös fölé osztályzat
krota = értékes
krotusa = 2-es osztályzat
krotusaíki = 2-es alá osztályzat
krotusána = 2-es fölé osztályzat
kró = nyers
krősverúsve = nyershúsevő diéta, nyers carnivore diéta
krórúklí = vitamin-C
krő = kör
kru = lakás (vhol lakni)
krú = bátor
krúna = vakmerő
krúno = óvatos
krúnoto = óvatoskodás
krúnolo = bátortalan
krúré = vitéz
krúta = tettekreész
krúto = nekiveselkedés
krútota = elszánt
krü = alma
krüpippi = vadalma
ku = szerv, testrész
kukko = kukkolás
kuo = birodalom
kuoki = ország
kuokó = könyvtár
kuokuó = császár
kuokuóni = császárnő
kuokuóniki = császárlány
kuokuóviki = császárfi
kuoré = állampolgár
kuosjú = naprendszer
kuó = fej (testrész)
kuóco = koponya
kuóloró = fejezet
kuóru = sapka

kuósjő = haj
kuósjőrő = fodrász
kuósjőrőni = fodrásznő
kuóto = uralkodás
kurá = protézis, művégtag
kussó = gusztus, ízlés
kussóta = gusztusos, ízléses
kussónolo = gusztustalan, ízléstelen
kú = kés
kúkú = bölléerkés, henteskés
kúmauco = fenőkő
kúnore = késtok
kúna = kard
kúnanore = kardhüvely
kúnaré = fegyverkovács
kúsí = patina
kúsíta = patinás
kü = kérés
kükré = nyaggatás
küna = könyörgés
küré = koldus
kürékré = koldusfajzat
küréno = remete
kürénoto = remeteség
küssü = küszködés
kva = arc
kvakré = pofa
kvakrénolo = pofátlan
kvaru = maszk
kvaruré = színész
kvasjő = szakáll
kvasjúrata = aranyosorcájú
kvata = arcos, átvitt értelemben: merész
kvatató = merészség
kvá = befogás, befedés, lezárás, betakarás, letakarás
kvárunja = takaró
kve = viselése vminek
kvé = keserű
kvéji = grapefruit
kvi = kívánás, óhajtás
kví = hang
kvó = rend
kvónja = szabály
kvónjanolo = szabálytalan
kvónjata = szabályos
kvónoloto = rendetlenség
kvóréó = rendőr
kvóta = rendes
kvótas = rendesen

kvótinti = információ
 kvótintinja = tény
 kvótintinjas = tényleg
 kvótó = rendszer
 kvótóta = rendszeres
 kvú = hasznos
 lanca = fejlődés
 lancanorátá = evolúció
 lancanorátápé = evolválódás
 lao = bölcs
 laoka = patkány
 laoklé = filozófia
 laokléré = filozófus
 laokléto = filozofálás
 laomá = bagoly
 lá = látás
 lákjóré = szemfüles
 láko = felderítés
 lákoré = felderítő (ember)
 láku = szem
 lákucéta = fényestekintetű
 lákuklaucéju = szemüveg
 lákuklaucéjuta = szemüveges
 lákuklauju = szemhéj
 lákuko = szembejövés (szembejön vkivel) (tárgyesetet vonz)
 lákukokré = szembemenés (szembemegy vmilyen nézettel, irányzattal, elvvel)
 (tárgyesetet vonz)
 lákustúré = szemész
 lákutü = előre
 lánas = szinte
 látá = nézés
 látákré = megvető pillantás vetése valakire
 leó = oroszlan
 lé = repülés
 léku = szárny
 lékuto = szárnyalás
 lérá = repülőgép
 li = több
 lili = sok-sok
 lilinja = tömeg
 lilinjata = tömeges
 lilinjatas = tömegesen
 lilis = bőven
 lilita = bőséges
 lilitó = bőség
 lillú = illúzió
 lillúta = illuzórikus
 line = elég (mint elegendő)
 lineső = elégedettség

linesőli = boldogság
linesőlita = boldog
linja = sokadalom
linna = társ
linnanomu = társasjáték
linnata = társas
lino = néhány
lis = sőt
lita = többszörös
litáes = többnyire
litás = többnyire
lito = nagyítás
litó = sokaság
lí = élet
líká = szülés
líkú = túlélőkés
lílinna = élettárs
lílinnata = élettársi
líllito = túlélés
líllitotúcórő = "survival instructor"
líllitoxi = survivalist
lílolíré = zombi
líplé = gén
lípléso = genetika
lípléstúré = genetikus
lípé = születés
líscó = BOB (bug-out-bag)
lísoppa = nagyszoba
lístúré = biológus
lítá = életidő
lítí = életrevaló
lító = élés
lítose = élő
lo = birtoklás, tulajdonlás
loa = kölcsön, hitel
loaré = kölcsönző, hitelező (aki adja a kölcsönt illetve hitelt)
loarékré = uzsorás
loato = hitelnyújtás
loko = csatlakozás
lokó = leltár
lokóto = leltározás
lonatóta = nagyságos
loneja = előfordulás
lonja = birtok
lonjataré = (föld)birtokos (ember)
loto = gazdagság
lotoré = gazdag ember, burzsuj
lotota = gazdag (melléknév)
ló = vivés

lő = -hat/het (külső körülmények lehetővé teszik)

lőta = lehetséges

lu = ok

lulla = ringatás

lus = mert (kötőszó)

lú = bútor

lúko = padló

lúlátá = televízió, tévé

lúni = cseléd

lúniki = cselédlány

lúnokro = szemétláda

lúnonjő = hűtőszekrény

lúru = szekrény

lúsja = szék

lúslí = ágy

lúsve = asztal

lútó = polc

ma = mama, anya

maciki = anyuci

man = általános alany

mane = mostohaanya

mapa = apai nagyanya

mama = anyai nagyanya

mamí = anyatej

mamma = emlős(állat)

mammasvesjüri = faggyú

mammo = pénz

mammocító = ékszer

mammoja = drága

mammokátó = fizetés

mammone = olcsó

mammonja = készpénz

mammonjata = készpénzez

mammota = pénzes

mammoto = foglalkozás

mammotó = fizetőeszköz

mau = hegy

mauco = kő

maucoki = kavics

maucona = szikla

maui = hegység

mauiklá = hegyvidék

mauju = barlang

maujuré = ősemlék

maujuteoré = sámán

mauki = domb

maukiklá = dombvidék, dombság

maukiku = mell

maukikuki = mellecske

maukikuru = mellény
maukjú = láva
má = madár
málisve = baromfi
me = én
mea = enyém
meallis = az én érdekemben
meas = általam
meaua = nekem
meme = önzés
memes = önzően, önző módon
memeta = önző
memetí = önző
meneirősa = 1000
meneirősamókrü = gránátalma
meneitusá = 100
menenesá = 100
menesá = 10
menesái = tizedik
meré = én, nyomatékosítva
merés = én, arra a következtetésre jutván
mes = nos, hát (kötőszó); szerintem
mesá = 1
mesái = első
mesáme = magányos
mesámes = magányosan, egyedül
mesáiplis = elsősorban
mesánja = egység
mesánjata = egységes
mesáputa = egyetlen
mesáta = egész
mesátato = egyesítés
mesáto = egyesülés
meta = magabiztos
metató = magabiztosság
mete = házasságkötés
meteni = nőülés
metető = házasság
metekré = kényszerházasság-kötés
metekrétó = kényszerházasság
metevi = férjhez menés
meti = mi (én + ti)
metis = szerintünk
metu = mi (én + te)
metus = szerintünk
mé = méz
mésveka = medve
mésvekika = maci
méka = méh

mi = mi
mia = mienk, miénk
miallis = a mi érdekünkben
mias = általunk
miau = nyávogás
miaua = nekünk
miaucika = macska
miaucikaki = cica, cicuska, kiscica
miaucikika = cica, cicuska, kiscica
miré = mi, nyomatékosítva
mirés = mi, arra a következtetésre jutván
mite = válás
miti = mi (mi + ti)
mitis = szerintünk
mitu = mi (mi + te)
mitus = szerintünk
mí = tej
míka = tehén
míkamí = tehéntej
mja = akarás
mjató = akarat
mjatóprő = akaraterő
mjá = rejtés, elrejtés
mjáklá = rejtekhely
mje = nyalás
mjé = érdekes
mjéto = érdeklődés
mjó = sár
mjómű = talajvíz
mjú = ha...akkor
mjúnocá = peremfeltétel
mo = mondás (beszélés)
mocissó = közmondás
moé = kérdezés
moémoé = faggatás
moéPELLI = kérdezősködés
moéselli = faggatózás
moétó = kérdés
moétó kási = adja magát a kérdés
moja = igent mondás, beleegyezés
moji = igazmondás
mojó = javaslat
mojócsi = magasztalás
mojótó = javaslat
mokré = árulkodás
moku = száj
mokuca = rágás
mokuku = nyelv (testrész)
mokunosjó = fog (szájban)

mokunu = nyál
mokunukré = nyálka
mokunukréta = nyálkás
mokunuta = nyálás
mokusjő = bajusz
momo = szónoklás
momoré = szónok
momoso = szónoklattan, retorika
mone = nemet mondás, visszautasítás
moneja = tárgyalás
monja = mondat
monjaski = szó
monjaskikó = szótár
monjaskiprú = szógyök
mono = tagadás
mopé = jóslás
mopéré = jós
mopéréni = jósnő
moréré = pletyka
morérémo = pletykálás
morérérő = pletykafészek
Mos,... = Szóval,...
mossú = mos
mossúsi = mosakodás
mossútó = kimosandó ruha, szennyes
mosussó = egyetértés
moteo = imádkozás
moteosje = imaház
moteotó = ima
moto = szóba hozás, említés
mó = mag
mu = muszáj
muké = munka, amit muszáj elvégezni, de szívesen csináljuk.
munoké = munka (amit muszáj elvégezni, de nem szívesen tesszük).
munokérá = munkagép
mutó = szerszám
mutóré = szerelő (ember)
mutóto = szerelés
mü = víz
mükjőki = vizespohár
mükri = sziget
mükrü = görögdinnye
münovóe = óceán
müsca = jég
müscaskí = jégvirág
müsjá = gőz
müsjü = hinár
Müsjünasjómü = Sargasso tenger
müta = vizes, nedves

na = nagy
naissi = nagyon sok
najas = pláne
naki = közepes
nakisvemáki = strucc
nakita = középszerű
nallis = gyakran
nallita = gyakori
nammo = név
nammos = nevezetesen, ugyanis, azaz, tudniillik
nammota = név szerinti
nammotas = név szerint
nammoto = nevezés (vkit ahogy neveznek), hívás (vkit ahogy hívnak)
nammotota = úgynevezett
nammotó = névsor
nammotóto = névsorba rendezés
nana = óriási, hatalmas
nanana = kolosszális
nanaré = óriás (ember)
nanaréna = kolosszus
Nanas! = Naná!
nanoissi = nagyon kevés
nasá = 9
nasjómü = tenger
nasjómüümü = tengervíz
nasjómüsi = türkiz
nasjómüsjakakuósjő = tajték
nataré = ősz
natáma = ősanya
natápa = ősapa
natáta = ősi
natátatá = őskor
natintita = nagytudású
nató = nagyság
natórő = nagysága
natótu = nagyságod
nau = birtokos szó
naua = nagy része valaminek
nauana = nagyon nagy része valaminek
nauanas = nagyon nagy részben
nauas = nagyobb részt, nagyrészt, jobbra, többnyire, jórészt
naun = birtokos szó
ná = fogás (megfog vmit)
náku = kar (testrész)
nákunolokinki = rövidujjú ing
náná = megragadás
nátó = fogantyú
ne = ne, nem
nea = hó

neasca = jég
 neascaskí = jégvirág
 neascarékuóni = jégkirálynő
 neasé = tél
 neaséta = téli
 neasí = fehér
 neasíli = fehérnép
 nearé = hóember
 necéta = matt (azaz nem fényes, nem tükröződő)
 nesvenja = böjt
 nesvenjato = böjtölés
 neí = kizáró vagy
 nesá = 0
 nessa = senkié
 nesse = semmiféle
 nesses = semmiféleképpen, sehogy, sehogyan
 nessi = semennyi
 nesis = semennyire sem
 nessó = semmi; semelyik (tárgy)
 nessópé = megsemmisülés
 nessópéjő = összeomlás, kollapszus
 nessópéjörő = összeomlástkutató, kollapszológus
 nessóta = semmis, érvénytelen
 nessótato = érvénytelenítés
 nesső = senki (személy)
 nessu = sehol
 nessü = semmikor, soha
 Nesútomea. = Nem az az én dolgom.
 Nesútomia. = Nem az a mi dolgunk.
 Nesútoría. = Nem az az ő dolguk.
 Nesútoróa. = Nem az az ő dolga.
 Nesútotia. = Nem az a ti dolgotok.
 Nesútotua. = Nem az a te dolgod.
 Nesütomea. = Nem ez az én dolgom.
 Nesütomia. = Nem ez a mi dolgunk.
 Nesütoria. = Nem ez az ő dolguk.
 Nesütoróa. = Nem ez az ő dolga.
 Nesütotia. = Nem ez a ti dolgotok.
 Nesütotua. = Nem ez a te dolgod.
 Netomea. = Nem az én dolgom.
 Netomia. = Nem a mi dolgunk.
 Netoria. = Nem az ő dolguk.
 Netoróa. = Nem az ő dolga.
 Netotia. = Nem a ti dolgotok.
 Netotua. = Nem a te dolgod.
 né = általános kérdőszó
 nén = általános kérdőszó
 ni = nő
 niciki = nőcske

niciskí = százszorszép
nicítóku = csikló
nieni = lesbikus nő
niju = pina
nijuki = puncsi
nika = nőtény
niki = lány, leány
nikiciki = leányka
Nikineasíci = Hófehérke
nikiréó = kisasszony
nikita = lányos
nikré = némbér
nikrécú = szipirtyó
nikréto = nőzés
niku = vagina
nikuki = puncsi
nikukicika = puncis jószág
nikukré = picca
nikuni = kurva
nikunito = kurválkodás
nilonató = nagyságos asszony
nimauki = mell
nimaukiru = mellény
ninojó = karen (kötekedő nő, aki állandóan a jogaira hivatkozik)
ninore = vagina
niré = nőszemély
nita = nőies
nitáissilí = anyó
niteo = istennő
nito = nősülés
nivi = interszex
niviku = nemi szerv
ní = feleség
níciki = asszonyka
níkiréó = fiatalasszony
nini = néni
nínolo = nőtlen
nínito = hárem
nínitoró = háremőr
nino = vénlány
niré = asszony
niréó = nagyasszony, matróna
nito = nősülés, megnősülés
nja = anyag
njakkó = nyak
njakkóka = zsíraf
njano = antianyag
njaróa = érdek
njato = gyakorlás

njató = termék
 njatóto = termelés
 njá = példány
 njánja = mintaanyag
 njáto = példányosítás
 nji = nép
 njikré = klán
 njinammo = népnév
 nji = ivás
 njímü = édesvíz, ivóvíz
 njinja = ital
 njinjóta = népszerű
 njínolo = szomj
 njínoloto = szomjazás
 njisje = kocsmá
 njísjekré = lebuja
 njisjeta = kocsmái
 njó = univerzális
 njótintiré = polihisztor
 njő = forró
 njőse = nyár
 njőseta = nyári
 njü = szűz
 njünolo = szűztelen
 njünoloto = szűztelenítés
 njüpú = szűzhártya
 njütáissili = aggszűz
 momjüta = egyéb
 no = ellentétképző
 noao = amikor nem
 noaolle = amíg nem
 noáe = lent
 noáella = letről
 noáelle = letről
 noáeta = lenti
 noáeto = megszivatás (vkit); kibaszás (vkivel); (mindkettő tárgyesetet vonz)
 noáetó = szívás (mint „Hát ez nagy szívás!”), pecha
 noáetóta = peches; szivatós; lelombozó;
 nocá = perem, széle vminek
 nocáta = szélső
 nocettó = akadály
 nocettóré = ellenség
 nocettóto = akadályozás, hátráltatás
 nocé = sötétség
 nocéni = boszorkány (nő)
 nocéstúni = boszorkánymester (nő)
 nocéstúto = boszorkányoskodás
 nocéstúvi = boszorkánymester (férfi)
 nocéta = sötét

nocévi = boszorkány (férfi)
noci = csúnya
nocí = ocsmány
nocini = banya
nocipé = megcsúnyulás, elcsúnyulás
nocú = gyönyörű
nocu = szép
nocúcu = lélegzetelállítóan szép
nocúni = szépség (mint egy szép nő)
nocüko = visszafejlődés
noeo = fölött, felett
noeolla = fölül
noeolle = fölé
noéta = egyértelmű
nois = sem
noissi = kevés
noí = vagy (kötőszó)
noji = valótlan, hamis
nojimo = letagadás
nojito = hazudás
nojitó = hazugság
nojitoto = tettetés
noji = zöltség
nojíkrü = paradicsom
nojikvasjó = álszakáll
nojo = csalárd
nojó = rossz
nojóna = szörnyű
nojópé = elromlás, megromlás
nojóto = elrontás
nojő = lassú
noká = kapás (dolgok megkapása, az „adás” ellentéte)
nokakato = fajtalankodás
nokalla = elküldés (vkit vhonnan)
nokelle = szükségtelen
nokerre = találás
noké = kelletlen, vonakodó
nokénomu = munka amit nem muszáj elvégezni, de nem is csinálnánk szívesen
nokés = kelletlenül, vonakodva
noki = nagy
nokinki = nadrág
nokinkikokunolo = rövidnadrág
nokíkuré = bolond
nokíkurénő = marihuána, hasis
nokíkurétó = bolondság
nokja = gyerek, gyermek
nokjaka = állatkölyök
nokjaki = bébi, csecsemő
nokjakisje = babaház

nokjapéta = várandós
nokjato = gyerekcsinálás
nokje = nehéz (súly)
nokjekré = nehéz (átvitt értelemben)
nokjera = nehézfém
nokjota = vallástalan
nokla = tilos
noklau = sátor
noklaure = sátorrúd
noklaureki = sátorcövek
noklaurekito = kicövekelés
nokle = bal (oldal)
noklé = zár (szerkezet)
nokléju = kulcslyuk
noklére = retesz
nokléreto = reteszelés
nokléto = bezárás (kulccsal)
noklü = különböző
noklüto = megkülönböztetés
nokó = füzet
nokontu = vékony
nokrámo = mormogás
nokro = szemét
nokró = négyzet
nokrú = gyáva
nokussóta = gusztustalan, ízléstelen
nokvá = felfedés
nokvó = rendetlenség
nokvónjata = kivételes
nokvótinti = redundancia
nokvú = hasznontalan
nokvúnja = limlom
nokvúré = mihaszna (ember), léhűtő
nola = redundancia
nolákutü = hátra
nolí = halott
noli = kevesebb
nolíká = vetélés
nolipé = halvaszületés
nolíra = ólom
nolító = halál
nolito = kisebbítés
nolito = meghalás
nolitóta = halálos
nolítotólú = koporsó
nollis = majdnem
noló = hozás
noloaré = hitelfelvevő (ember)
noloaré = kölcsönfelvevő, hitelfelvevő (ember)

nolo = elválás, elhagyás
 nolos = szó sem lehet (róla)
 nolota = nincstelen
 nolota = szegény
 nolutota = szegény
 nolóta = lehetetlen
 nolut = ellenben
 nomammoja = olcsó
 nomauta = sima
 nomeme = önzetlenség
 nomesái = utolsó
 nomesáítás = utoljára
 nometa = bizonytalan
 nometató = bizonytalanság
 nomjé = unalmas
 nomjéto = untatás
 nomjú = egyébként
 nomjú = egyébként
 nomjús = egyébként is
 nomo = hallgatás (nem beszélés)
 nomoneja = döntés (vmiben)
 nomossúsi = bepizkolódás
 nomoteo = káromkodás
 nomu = nem muszáj
 nomuca = sport
 nomucaóré = versenysportoló
 nomucaré = sportember
 nomucato = sportolás
 nomunoké = munka amit nem muszáj elvégezni, de nem is csinálnánk szívesen
 nomükri = félsziget
 nomüsjá = gáz
 nona = kicsi
 nonáná = elengedés
 nonana = pici
 nonata = kicsinyes
 nonatáta = modern
 nonatatí = kicsinyes
 nonatatító = kicsinyesség
 nonatató = kicsinyesség
 nonató = kicsiség, kicsinység
 nonaua = nem nagy része valaminek
 nonesái = legutolsó
 nonesáita = legutóbbi
 nonessa = bárkié, akárkié
 nonesse = bármiféle, akármiféle
 nonesses = bármiképp, bármiféleképp, bármiféleképpen, akárhogyan, akárhogyan,
 akármiképp, akármiképpen, akármiképpen
 nonessi = bármennyi, akárannyi
 nonessó = bármi, akármi

nonesső = bárki, akárki
nonessu = bárhol, akárhol
nonessü = akárhányszor
noni = férfias/akaratos nő
noniki = fiús (viselkedésű, kinézetű) lány
nonja = spiritualitás
nonjata = spirituális
nonjinja = szeszes ital
nonjő = hideg
Nono! = Nono!
nonoká = vásárlás
nonokáno = eladás
nonosá = írásjel, karakter
nonosjúra = alumínium
nonossi = nemcsak
nonota = egyező
nonotato = egyezés
nonotó = azonosság
nonotóta = azonos
nonotóto = azonosítás
nopjá = parázs, zsarátnok
nopjé = üres
nopjéta = hiányos
nopjo = mell
nopjoco = borda
nopjoki = mellecske
nopjókuo = pokol
nopjoru = mellény
nopjú = töltés (vminek a megtöltése)
nopjúnja = töltőanyag
nopla = egyenetlen, göröngyös
nople = külső
noples = kívül
noplí = oszlop
nopopupé = lehetetlen
nopopupéto = ellehetetlenítés
nopotá = új
nopotánja = újdonság
nopő = sovány
noprá = szabadon engedés
nopró = amatőr
noprő = gyengeség
noprőta = gyenge
noprőto = gyengítés
npu = nincs
npuóta = szerény
npuótato = szerénykedés
nputó = fantázia
nputóta = fantasztikus

noputótas = fantasztikusan
noputóto = fantáziálás, fantaziálgatás
nopütá = pontatlan
nopütató = pontatlanság
norá = élőlény
noráketó = embrió
noráno = tetem
noré = értelmes lény
nore = hüvely
noreklauju = hüvelybemenet
noréó = szolga
noréóré = beosztott
noréóto = szolgálás
noréótó = szolgálat
noréóvikí = szolgalegény
noró = olvasás
noro = rövid
norokúna = rövid kard
noruito = építés
noruitostúré = építész
nosá = betű
nosái = kivonás
nosca = puha
noscaré = anyámasszony katonája
noscato = puhítás
nosjá = vákuum
nosje = kert
nosjő = pikkely
nosjőműka = hal
nosjőműkajá = halikra
nosjőműkaki = halacska
Nosjú = Hold
nosjúna = holdas
nosjúra = ezüst
nosjúrata = ezüstös
nosjútá = (az) éjszaka, (az) éjjel
nosjútális = éjjelente
noska = nappal
noskacá = dél (időpont)
noskacásve = ebéd
noskacásveto = ebédelés
noskavó = este
noskavósve = vacsora
noslí = ébren levés
noslító = éberség
nosme = bűz
nosmeju = segglyuk, végbélnyílás
nosmejusme = seggszag
nosmeká = bűdösborz, szkunk

nosmere = szivar
nosmereki = cigaretta
nosmerü = poloska
nosollú = probléma
nosollúta = problémás
nosőóto = megvetés
nospó = pazarlás, pocséklás, herdálás, elherdálás
nossi = csak
nossikiua = csak kis része valaminek
nossikiuana = csak nagyon kis része valaminek
nosté = tisztás
ností = koszos, piszkos
nostinja = kosz, piszok
nostító = bekoszolás, bepiszkolás, beszennyezés
nostoi = nyugtalanság
nostoita = nyugtalan
nosucci = kudarc
nosuccito = kudarcot vallás, befuccsolás
nosussa = másé
nosusse = másmilyen, másféle
nosusses = másképp
nosussi = másmennyi
nosussó = másvalami (tárgy)
nosusső = másvalaki (személy)
nosussu = másutt
nosussü = máskor
nosvenja = méreg
nosvenjamokunosjő = méregfog
nosvenjano = ellenméreg
nosvetó = junk food, egészségtelen étel
nosvisvetóno = keményítő
nota = inverz
notao = korlát
notaota = korlátos, korlátolt (korláttal ellátott)
notaoto = korlátozás
notá = hirtelen
notáissilí = fiatal
notáissilító = fiatalság
notáplau = megvilágosodás
notáta = ifjú
noteo = ördög
notissó = változat
notissóta = változatos
notissótató = változatosság
notissóto = változtatás
notissü = egyébként
noto = visszacsinálás
notó = ellentét
notoku = mancs

notompa = éles
notompato = élesítés
notompató = élesség
notonci = abnormális
notossa = szorzás
notóta = ellentétes
notótato = ellenkezés
notóto = pusztítás
notottó = nemcselekvés
notummota = langyos
notúrétó = meggondolatlanság
notusái = utolsó előtti
notü - visszafelé
noui = mögött
nouilla = mögül
nouille = mögé
noví = papucsférj
novi = pipogya; nőies férfi
noviki = lányos (kinézetű) fiú
novó = kezdet
novóe = végtelen
novü = helyett
noxó = békesség
noxóto = békén hagyás
nő = növény
nősveré = vegán (ember)
nősvetóscóku = levél (növényé)
nősvetóscókuketó = rügy
nőciki = növényke
nőketó = csíra
nőlito = növényvilág
nőno = gomba
nőrí = növényi zsiradék
nősí = zöld
nősíkrü = zöldalma
nőso = botanika
nőstúré = botanikus
nu = folyadék
nua = birtokos szó
nuan = birtokos szó
nuá = mozgalom
nuáta = mozgalmi
nusvenja = leves
nusvenjakrí = főzelék
nusvenjató = kanál
nusvenjatóki = kiskanál
nusvenjatóto = kanalazás
nusvetó = leves
nusvetókri = leves

nusvetósca = főzelék
nukjőki = pohár
nukjőkiki = kupica
nukjőkina = kupa
nuso = hidraulika
nü = egy (határozatlan névelő)
njata = gyakorlati
njató = gyakorlat

O = nyomatékostító szócska
oa = -nál/nél
oalla = -tól/től
oalle = -hoz/hez/höz
oá = mellett
oálla = mellől
oálle = mellé
oi = melléknév felsőfokának képzője
oiú = abszolút
oiúoi = abszolút-legesleg
oké = oké, jól van, rendben van
ó = tiszteletre méltó
óme = én
ómea = enyém
ómeno = csekélységem, szerénységem
ómenoa = enyém, csekélységemé
ómi = mi
ómia = mienké
ómino = mi
óminoa = mienk, mienké
ónatórő = őnagysága
ópos = immár
óri = ők
ória = övéké
órino = ők
órinoa = övék, övéké
órő = ő
órőa = övé
órőno = ő
órőnoa = övé
ósa = etikett
ótaissilí = öregapám, öreganyám
óti = ti
ótia = tied
ótino = ti
ótinoa = tietek
ótu = tiszteletre méltóságod, kegyességod, kegyelmességod, nagytiszteletűségod
ótua = tied
ótuno = te
ótunoa = tied

õ = ő
õa = övé
õas = általa
õaua = neki
õi = ők
õia = övék, övéké
õias = általuk
õiaua = nekik
õis = szerinte
őrő = egymás
ős = szerinte
pa = apa, papa
paciki = apuci
pane = mostohaapa
papa = apai nagyapa
pama = anyai nagyapa
paré = pátriárka
pá = homok
pánaszjómű = sivatag
pánovóe = sivatag
pe = pillanatszerű cselekvési aspektus ragja
peói = bazsarózsa
peta = villámsebes, villámgyors
pes = villámsebesen, villámgyorsan
pé = „lesz”
péllis = örökkön-örökké, mindörökkön-örökké
péní = menyasszony
pépé = egyszer majd, nagysokára
pépétápus = holnapután
pépu = maradás vhol vagy vmilyennek
pés = ha
pétas = majdan
pétápus = holnap
pétátá = jövőidő
pévi = vőlegény
pi = felkészülés
pia = szeszes ital
piapippi = szőlő
piapippivé = bor
piaré = alkoholista (ember), részeges (ember)
pippi = bogyó
piri = szerencse
pismi = szerencse
pismita = szerencsés
pí = varázslás
pírétúrő = varázslótanonc, varázsló-tanuló
pískó = varázspálca
pístúré = fővarázsló
pja = por

pjata = poros
pjá = hamu
pjára = ón
pjási = szürke
pjásika = számár
pje = oldal
pjeu = oldalt
pjeulla = oldalról
pjeulle = oldalra
pjé = teli
pjéta = teljes
pji = hír
pjíkré = vkinek/vminek a rossz híre
pjíkréta = hírhedt, hírhedett
pjíkréto = rossz hír keltése vkiről/vmiről
pjíta = híres
pjíto = híresztelés
pjo = hát (testrész)
pjoko = hátrálás
pjoscó = hátizsák
pjó = égbolt
pjókjú = villám
pjókjúcé = villámfény
pjókjúkví = mennydörgés
pjókjúmó = csillag
pjókjúto = villámlás
pjókuo = menny
pjómaucoki = bolygó
pjómaucokilito = bolygórendszer
pjómű = eső
pjómükri = felhő
pjómüponco = esőköpeny
pjóműto = eső-esés
pjóppúnja = meteor
pjósi = kék
pjótó = égitest
pjő = között
pjőlla = közül
pjőllé = közé
pjőta = közötti
pjú = lövés
pjúnja = lőszer
pjúré = lövész
pjű = tű
pjüsté = fenyő
pla = lapos
plau = hit
plauré = hívő (ember)
plauto = hívés

ple = belső
ples = belül
plé = lényeg
plí = sor
po = „volt”
pollé = politikus (melléknév)
polléré = politikus (ember)
pompa = pompa
pompata = pompás
pompato = pompázás
ponco = köpeny
popes = márpedig
popé = tehát
popo = réges-rég, réges-régen, hajdanában
popota = hajdani
popotápus = tegnapelőtt
popupé = örök
popupésses = örökösen, örökké
pos = már
potakító = nosztalgia
potakítoto = nosztalgiázás
potá = régi
potápus = tegnap
potátá = múltidő
pova = holt nyelv
pó = elv
pő = kövér
pőno = kövértelen (azaz sovány vagy normális súlyú)
pőtonosvenja = cukor
pra = valami vmilyennek tartása
prá = letartóztatás
pre = előre (időben)
prí = mint
prís = minthogy
príta = olyan mint
pró = professzionális
próno = kontár
prónokré = pancser
próré = profi (ember)
prő = erő
prőrú = izom
prőrúprő = izomerő
prőrúta = izmos
prőta = erős
prőto = erősítés
prú = gyökér
prúmonjaski = gyökérszó
prúsá = prímszám
prúta = gyökeres

prútas = gyökeresen
pu = „van”
puji = biztos
pulli = újra, megint, ismét
pullis = vissza
puno = nirvána
punota = nirvanisztikus
puór = íme, tessék!
puóré = íme (csak emberre)
puórő = íme, tessék!
puóta = büszke
puótó = íme (csak tárgyra vagy állatra)
pupé = létrejövés, keletkezés
pupo = hagyomány
Pupota = hagyományos
pupu = létezés
pupus = épp most; az imént
puputa = iménti
puputás = jelenleg
pus = most
pussi = punci
pussika = puncis jószág
pussipú = szeméremajak
pussitaka = puncis jószág
putá = új
putánja = újdonság
putápéto = feltalálás
putápu = egyszercsak
putátá = jelenidő
putó = valóság
putóta = valóságos
putótas = valóságosan
pú = bőr
púsca = héj
púso = dermatológia
pústúré = bőrgyógyász
pü = pont
püllü = fülemüle, csalogány
pütá = pontos
pütátó = pontosság
pütátóto = pontosítás
ra = fém
ramü = olvadék
raso = fémtan
rá = gép
rákíku = számítógép, komputer
rákíkuva = programnyelv
rákí kuvastúré = programozó (ember)
rákí kuvato = programozás

ráláku = képernyő
 ráncó = migráns
 ráncóto = migrálás
 ráré = robot
 re = rúd
 ré = ember
 récé = lélek
 récénolo = lélektelen
 récéta = lelki
 réciki = emberke
 réiré = ikerpár
 réjó = (pozitív) hős
 réjóni = (pozitív) hősnő
 réjóvi = (pozitív) hős (férfi)
 réjúrre = gyilkos
 réjúrre = gyilkosság
 réjurre = öngyilkosság
 réka = emberálat
 rékaka = emberi faj, „human race”
 rékajú = vadász
 rékajúto = vadászat
 réki = manó
 rékjákó = igazolvány
 rékjákóto = igazoltatás
 rékjuka = hentes
 rékjukato = hentesmunka
 rékonsukré = konzumidióta (ember)
 rékrre = ork, szubhumán kreatúra
 rékuó = király
 rékuóki = kiskirály
 rékuóni = királynő
 rékuóniki = királylány
 rékuónivi = királynő férje
 rékuórata = aranyos
 rékuóviki = királyfi
 rékuóni = királyné
 rékuóra = arany
 rékuóraró = aranyásó
 rékuórastúré = aranymíves
 rékuóto = királykodás
 rélirre = társadalom
 télirréta = társadalmi
 rélito = emberiség
 rémesá = egyéniség
 rémorérre = pletykafészek
 rénjá = egyén
 rénjáplé = jellem
 rénjápléta = jellemző
 rénjápléto = jellemzően

rénjápéto = tulajdonság
rénokle = balek
rénolí = hulla
rénoréó = szolgálomember
rénoro = manó
réoistú = professzor
répé = emberré válás
réplé = lélek
réplécé = megvilágosodás
réplénolo = lélektelen
répléta = lelki
réré = iker
rérélíká = ikerszülés
réréta = társasági
réréto = ikresítés
réréó = uraság
rérő = személy
rérőta = személyes
rérőtato = személyeskedés
rérős = személyesen
rétao = utas
réó = úr
réóni = úrnő
réóno = kliens
réóré = főnök
réórélító = főnökség
réóso = heraldika
réótó = méltóság
réótóta = méltóságos
réóvi = úriember
réré = társaság
rérémo = társalgás, csevej
révü = tanú
ri = ők
ria = övék, övéké
riallis = az ő érdekükben
rias = általuk
riaua = nekik
riré = ők, nyomatékosítva
rirés = ők, arra a következtetésre jutván
rirri = veszélyes
rirricú = szörnyeteg
rirrito = veszély
rirritotassa = kihívás
rirritoto = veszélyeztetés
ris = szerintük
rí = zsír
ríjá = tükörtojás
ríjí = avokádó

ríka = disznó
ríkaki = malac
ríkakví = rőfögés
ríkaré = kanász
ríkarí = disznózsír
Ríkjú = zsírégetés
ríkjúta = zsírégető
ríkré = transz-zsír
rírú = szalonna
risté = fatwood
ríta = zsíros
rító = zsírolvasztás
ro = hosszú
roi = csiga (állat)
roikré = meztelencsiga
roipúsca = csigahéj, csigaház
roka = kígyó
rokato = kígyózás
rokkó = rokon
rokkólitó = rokonság
Ro Ko = Hosszú Menetelés
roku = bél
rokukrikri = bélsár, szar
rokukví = fing
rokumjó = bélsár, szar
rokúna = pallos
roró = regény
roróré = író (ember), regényíró (ember)
roróréni = írónő
rorra = óra (időtartam)
rorraki = perc
rorrakiki = másodperc
rorró = horror
rorróta = horrorisztikus
ró = írás (mint tevékenység)
rókré = firkálás
rókrétó = firka
rókrétókré = ákombákom
rónja = irat
rónoro = novella
róré = írnok
róréó = főírnok
rósjúskatá = naplóírás
rósva = levél (amit írnak)
rósvato = levélírás
rótóci = szépirodalom
rótócita = szépirodalmi
rő = ő
rőa = övé

rőallis = az ő érdekében
rőas = általa
rőaua = neki
rői = ők
rőia = övék, övéké
rőias = általuk
rőiaua = nekik
rőis = szerintük
rőkré = fickó
rőré = ő, nyomatékosítva
rőrés = ő, arra a következtetésre jutván
rőrő = egymás
rős = szerinte
rősa = 3
rőta = idegen
idegenül = rőtas
rőtu = féltékenység
rőtuta = féltékeny
rőü = egyik (személy)
ru = ruha
rui = rom
rulító = ruházat
runolo = meztelen
ruito = rombolás
rukoku = nadrágszár
rukuó = csuklya
rukuóru = „hoodie”, csuklás anorák, kapucnis anorák
rumauju = zseb
rumaujukú = zsebkés
rumaujukúnjó = multitool, többfunkciós bicska
rumaujurunja = zsebkendő
runja = szövet
runjaka = pók
runjakarunja = pókháló
ruru = overall
rutoku = ruhaujj
rú = hús
rúsveré = Carnivore diétát követő ember
rúeu = belsőség
rúnorí = sovány hús
rúrí = zsíros hús
rúsjőka = bárány
rúsjőkasző = gyapjú
rúsjőkaszőkvárunja = gyapjútakaró
rü = rovar
rüsca = bogár
sa = szent
sanokrámo = zsoltosma
sappa = szappan

Sarónja = Szentírás
sasá = 7
Saska = Szenteste
satá = hét (időtartam)
satáme = vasárnap
satárő = kedd
satásé = szerda
satása = szombat
satásu = csütörtök
satátu = hétfő
satátü = péntek
sató = szentség
satóta = szentséges
sá = szám
sái = összeadás (számoké)
sáikré = összeadás (amit a pap végez a házasulandókon)
sáme = egység
sámeta = egységes
sámetas = egységesen
sánosá = alfanumerikus karakter
sáprú = gyök
sáprúno = hatvány
sáprúnoto = hatványozás
sáprúto = gyökvonás
sárő = hármasság
Sárősa = Szentháromság
sárőta = hármas (háromféle)
sáso = matematika
sásostúré = matematikus
sátu = kettősség
sátuta = kettős
sca = kemény
scato = keményítés
scó = zsák
se = folytatódás
selí = élettartam
sesetó = folytatás
sesse = seb
sessekrikri = genny
sessesí = lila
seta = folyamatos
setas = folyamatosan
setató = folyamatosság
setá = időtartam
setó = folyamat
setótoxé = folyamatábra
setótoxéto = folyamatábra-készítés
sé = évszak
sésá = 4

séuinea = ősz (évszak)
séuineata = őszi
séuinjő = tavasz
séuinjőta = tavaszi
si = visszaható névmás (maga, önmaga, saját maga)
sia = magáé, saját magáé, önmagáé
sie = magát, saját magát, önmagát
siko = autó
sikosá = rendszám
sikotó = automobil
sissi = terv
sita = automatikus
sitas = automatikusan
sí = szín
Sía! = szia!
sja = ülés
sjaka = ló
sjakaki = csikó
sjakakuósjő = sörény
sjakika = csikó
sjaku = fenék
sjakukrí = szar
sjamüka = csikóhal
sjá = levegő
sjákré = füst
sjákréplé = széndioxid
sjákrénő = dohány (növény)
sjákrénőplé = nikotin
sje = ház
sjenívi = házaspár
sjenota = vad (nem házasított)
sjenotaka = vadállat
sjenoruito = házépítés
sjestéissi = város
sjevi = háziúr
sjeni = háziasszony
sjó = só
sjő = szőr
sjőna = bozont
sjőnata = bozontos
sjőrő = szőrmók
Sjú = Nap
sjúcéklí = vitamin-D
sjúna = napos
sjúnano = árnyékos
sjúra = arany
sjúrano = réz
sjúrarő = aranyásó
sjúrastúré = aranyműves

sjúrata = aranyos
 sjúskatá = nap (időtartam)
 sjúskatáró = napló
 sjúskatárósáame = naplóbejegyzés
 sjúskatáróto = naplózás
 sjústéissi = galaktika, gaaxis
 sjútá = nappal
 sjü = fű
 sjünovóe = préri
 sjüsjü = pázsit
 ska = éj, éjjel, éjszaka
 skalis = éjjelente
 skasí = fekete
 skasíjúnamiauka = fekete párduc
 skasínusvenja = kávé (ital)
 skasínusvetó = kávé (ital)
 skasípe = (meg)feketedés
 ski = elem, alapösszetevő
 skillő = képesség, jártasság, ügyesség, szakértelem
 skimonjaski = szótag
 skióta = alapvető
 skita = elemi
 skí = virág
 skíketó = bimbó
 skó = vessző
 skósté = fűzfa
 sli = világ
 Slilitó = Világmindenség
 slimmi = karcsú
 slinosjá = világűr
 slinosjárirricú = űrszörnyeteg
 slitaorő = világutazó
 slitetó = világvége
 slivó = világvége
 slí = alvás
 slíka = mormota
 slíti = álomszuszék
 slínő = mák
 sme = illat
 smeskí = rózsa
 smeku = orr
 smekucő = csőr
 smekujácá = takony
 smekukamónajácá = takony
 smekuro = orrmány
 smekuroka = elefánt
 smeta = illatos
 smi = lehetőség, alkalom
 smití = élelmes

sna = félelem
snakré = pánik
snakréto = pánikolás
snasnú = iszony
sní = energia
sníklí = vitamin-B3
snírísto = ketózis
snú = undor
snúnja = undormány
so = tudomány
sollú = megoldás
soppa = szoba
soppalinna = szobatárs
sõ = érzelem
sõta = érzelmes
sõkréta = „emós”, túlérzékeny
spó = spórolás
spónja = megtakarítás (mint megtakarított összeg, pénz)
spóno = pazarlás
sté = fa
stésveka = hód
stéissi = erdő
stéissisjő = bozót
stéissisjőta = bozótos
stéissisjőkú = machete
stéissiciso = bushcraftozás
stélékra = íj
stélékraskó = nyílvesző
stí = tiszta
stíto = tisztítás
sto = módszer
stoi = nyugalom
stoilaoklé = sztoikus filozófia
stoiré = sztoikus ember
stoistúré = sztoikus filozófus
stoita = nyugodt, nyugalmas
stoitúré = sztoikus bölcs
stó = lopás
stóré = tolvaj
stóréva = tolvajnyelv
stú = tanulmányozás
stúré = tudós
stü = ütés
sõ = érzelem
sõó = tisztelet
sõónja = megtiszteltetés
sõóto = tisztelés
su = ujj
succi = siker

succinolo = sikertelen
 succito - sikerülés
 sunolo = ujjatlan
 sunosjõ = köröm
 sunosjõnõno = körömgomba
 susá = 5
 sussa = ugyanazé
 susse = ugyanolyan
 susses = ugyanúgy
 sussi = ugyanannyi
 sussó = ugyanaz a (tárgy)
 sussõ = ugyanaz a (személy)
 sussu = ugyanott
 sussü = ugyanakkor
 sussüs = ugyanakkor viszont
 sú = távoli
 sú-na = akkora
 Sünetomea. = Az nem az én dolgom.
 Sünetomia. = Az nem a mi dolgunk.
 Sünetoria. = Az nem az õ dolguk.
 Sünetorõa. = Az nem az õ dolga.
 Sünetotia. = Az nem a ti dolgotok.
 Sünetotua. = Az nem a te dolgod.
 sûtissa = amazé
 sûtisse = amolyan
 sûtisses = amúgy
 sûtissi = amannyi
 sûtissó = amaz (a tárgy)
 sûtissõ = amaz (a személy)
 sûtissu = amott
 sûtissus = amoda
 sûtissü = amakkor
 Sútomea. = Az az én dolgom.
 Sútomia. = Az a mi dolgunk.
 Sútoria. = Az az õ dolguk.
 Sútorõa. = Az az õ dolga.
 Sútotia. = Az a ti dolgotok.
 Sútotua. = Az a te dolgod.
 sũ = közeli
 sũlita = szomszédos
 sũlitarõ = szomszéd (ember)
 Sũme! = „Én vagyok (az!)”; „Csak én vagyok!”
 Sũmi. = „Mi vagyunk itt”; „Csak mi vagyunk itt”
 sũ-na = ekkora
 Sũnetomea. = Ez nem az én dolgom.
 Sũnetomia. = Ez nem a mi dolgunk.
 Sũnetoria. = Ez nem az õ dolguk.
 Sũnetorõa. = Ez nem az õ dolga.
 Sũnetotia. = Ez nem a ti dolgotok.

Sūnetotua. = Ez nem a te dolgod.
 Sūri. = „Ezek ōk.”; „Ōk azok”; „Ezek csak ōk”
 Sūrō. = „Ez ő.”; „Ō az”; „Ez csak ő”
 „Sūsúklá, sūsútá” = „Egyszer volt, hol nem volt”
 sūsúkrás = bizonyos értelemben
 sūsútás = előbb-utóbb
 sūsútissa = ezé-azé
 sūsútissais = ezé is – azé is
 sūsútisse = ilyen-olyan
 sūsútisseis = ilyen is – olyan is
 sūsútisses = így-úgy
 sūsútissesis = így is – úgy is
 sūsútissó = ez-az (tárgy)
 sūsútissóis = ez is – az is (tárgy)
 sūsútissu = itt-ott
 sūsútissuis = itt is – ott is
 sūsútissü = ekkor-akkor
 sūsútissüis = ekkor is – akkor is
 Sūti? = „Ti vagytok?”; „Hát ti vagytok azok?”
 sūtissa = ezé
 sūtissallis = ennek érdekében
 sūtisse = ilyen
 sūtisses = így
 sūtissi = ennyi
 sūtissis = ennyire
 sūtissó = ez (a tárgy)
 sūtisső = ez (a személy)
 sūtissu = itt
 sūtissus = ide
 sūtissü = ekkor
 Sūtomea. = Ez az én dolgom.
 Sūtomia. = Ez a mi dolgunk.
 Sūtoria. = Ez az ő dolguk.
 Sūtorōa. = Ez az ő dolga.
 Sūtotia. = Ez a ti dolgotok.
 Sūtotua. = Ez a te dolgod.
 Sūtu? = „Te vagy az?!”; „Ō, te vagy az?!”; „Csak te vagy az?”; „Ō, csak te vagy az?”;
 „Hát te vagy az?”
 sva = papír
 sve = evés
 svecó = etetés
 sveka = préda, zsákmányállat
 svekré = zabálás
 svemá = tyúk (ha húsos)
 svemáki = csibe
 svemávi = kakas
 svenja = étel
 svenjaki = falat
 svenjakiki = falatka

sveno = éhezés
svenosvetó = kenyér
svenő = növényevő
svenősve = vegán diéta
svenőré = vegán (ember)
sverí = zsírevő
sverísve = zsírevő diéta
sverú = húsevő
sverúsve = carnivore diéta
svesje = étterem
svesjeta = éttermi
sveso = dietetika
svesoppa = ebédlő
svesoppata = ebédlői
svesostúré = dietetikus
svestúré = szakács
svetonojí = szar, kaka, kaki, fekália
svetó = étel
svetóki = falat
svetókiki = falatka
svetóne = antinutriens
svetóno = szénhidrát
svetóscóku = gyomor
svetóscókukví = gyomorkorgás
svettó = segítség
svettóré = barát
svettóréni = barátnő
svettórőni = társalkodónő
svettóto = segítés
svi = szeretés (vkit)
sví = édes
svímó = ánizs
svímótea = ánizstea
svísvetóno = cukor
svü = sütés
ta = melléknévképző; milyenség
tanta = csók
tantaku = ajak
tantata = csókos
tantato = csókolás
tao = út
taoki = utca
taokré = tévút
taokrére = tévelygő (ember)
taokréto = tévútra vívés
taokuó = előre
taokuóno = hátra
taomiaucika = kóbor macska
taoni = utcalány

taonokuó = hátra
taonos = semmi esetre sem
taoré = vándor
taorékré = csavargó
taorétao = vándorút
taorêto = vezetés
taorő = utazó (ember)
taosjaku = hátra
taoto = utazás
taovauka = kóbor kutya
taovira = vasút
taovirarő = vasutas
tappi = taposás
tappiki = tapicskolás
taré = hozzátartozó (személy)
tassa = feladat
tatas = mint olyan
tattó = tetoválás (a tetoválás alakja)
tattóto = tetoválás (a tetoválás folyamata)
tá = idő
táissilí = öreg
tákis = mindjárt
tána = korszak, eón
tánata = korszakos
tánoro = pillanat
tánoroses = pillanatokon belül
tánorota = pillanatnyi
tánorotas = pillanatnyilag
tánosjú = hónap
tánősíta = örököld
tápé = jövő
tápéstúré = jövőkutató
tápo = múlt
tápostúré = történész
tápu = jelen (főnév)
tápus = ma
tápü = időpont
tára = időgép
tás = épp, éppen
tása = év
tásalis = évente
tástó = naplopás, léhűtés, időpocsékolás, időfecsérlés
tástóré = naplopó, léhűtő
táta = idős
tátaorő = időutazó
tátaoto = időutazás
tátas = idősen
tátána = ásatag
tátás = idővel

tátáta = agg
tátó = lendület
te = befejezés
tea = tea
teo = isten
teono = ateista
teoností = tisztátalan (rituális értelemben)
teonostínja = tisztátalanság (rituális értelemben)
teonostító = beszennyezés (rituális értelemben)
teonota = ateistás
teoré = pap
teorélito = papság
teoréni = papnő
teosje = templom
teostí = tiszta (rituális értelemben)
teostúré = teológus
teostúréni = teológusnő
teotóré = szerzetes
teotóréni = apáca
Teré = Végmunkás
terró = terror
tetó = vég
tetónorá = véglény
tetótó = végződés (nyelvtani fogalom)
té = tér
tékrő = gömb
ténokrő = kocka
ténokrőno = téglalap
tétá = téridő
ti = ti
tia = tietek
tiallis = a ti érdekekben
tias = általatok
tiaua = nektek
tikku = javítás, korrigálás
tikkutó = korrekció (a korrigálás eredménye)
tilla = -féle
tilló = -szerű
tillé = hasonló
tilléto = hasonlítás
tillétó = hasonlat
tinti = vminek a tudása, „tud vmit”
tinticisső = köztudott
tintikó = lexikon
Tintiréó = Mindenható (szó szerint „Mindentudó”)
tintis = lehetőleg
tiré = ti, nyomatékosítva
tirés = ti, arra a következtetésre jutván
tis = szerintetek

tissa = azé
tissallis = annak érdekében
tisse = olyan
tissekré = kvázi
tisses = úgy
tissi = annyi
tissó = az (a tárgy)
tissólli = minden ami; mindaz ami
tissólli = mindenki aki
tissulli = mindenhol ahol
tissüllü = mindig amikor
Tissósüsü! = Ez az!, Hát épp ez az!
tisső = az (a személy)
tissönople = hasonmás
tissu = ott
tissus = oda
tissü = akkor
tissüe = akkori
tissües = akkor is
tissülla = után (idő)
tissülle = előtt (idő)
tissüs = -kor, pld. 6 óraKOR
tí = hajlam
tís = hajlamosan
títa = hajlamos
to = csinálás
toe = lábfej
toepotó = lábnyom
toesu = lábujj
toé = tippelés
toi = vécé, WC
toiréni = vécésnéni
toito = vécézés, ürítkezés
tokré = kontárkodás
tokrétó = kontármunka
toku = kéz
tokuroka = csáp
tokuru = kesztyű
tomammo = pénzcsinálás
Tomea. = Az én dolgom.
Tomia. = A mi dolgunk.
tompa = tompa
tompato = tompítás
tompató = tompaság
tonci = normális
toncino = perverz
tone = lázadás
tonja = hatóanyag
tono = semmittevés

toré = alkotó, teremő (ember, isten, stb)
 torékré = kontár
 Toria. = Az ő dolguk.
 torő = mesterséges intelligencia, AI
 Torőa. = Az ő dolga.
 tossa = osztás (számoké)
 tossakré = megosztás (embereké)
 toto = tett
 totokro = érdem
 tototó = tevékenység
 tototókré = látszattevékenység
 tototóto = tevékenykedés
 totó = művelet
 totótó = eszköz
 Totia. = A ti dolgotok.
 tottó = cselekvés
 Totua. = A te dolgod.
 tovüllenocettó = akadálymentesítés
 toxá = motiváció
 tó = tárgy, objektum
 tóci = dísz
 tócito = díszítés
 tóé = kérdőjel
 tóéssó = melyik
 tóéto = megkérdőjelezés
 Tóis! = Még ez is!, Na még csak ez kellett!
 tókolá = expedíció
 tókolaré = expedíciós (személy)
 tókré = vacakság, vacak (tárgy)
 tólinja = halmaz
 tólú = láda
 tólúki = doboz
 tóissó = sokféleség
 tókréto = „gearification”, eszköztúltengés
 tólo = birtokolt dolog, tulajdon
 tóloli = anyagi javak
 tónasje = raktár
 tónja = holmi
 tónjakré = hóbelevanc
 Tó pu. = Ez van.
 tóré = rabszolga
 tóréni - rabszolganő, rabnő
 tósje = tárolóeszköz
 tóta = anyagi
 tótata = anyagias
 tótatató = anyagiasság
 tóto = teremés
 Tótoteo = Teremő Isten
 tótó = használás

tóü = egyik (tárgy)
tóxé = ábra
tóxéto = ábrázolás
tranci = mészárlás
tranciklá = mészárszék
trancirő = mészáros
tő = sebesség
tőtő = gyorsulás
tu = te
tua = tied, tiedé
tuallis = a te érdekedben
tuas = általad
tuaua = neked
Tuisses? = Hogy vagytok?
Tulisses? = Hogy vagytok?
tummo = hő
tummota = meleg
turé = te, nyomatékositva
turés = te, arra a következtetésre jutván
tus = szerinted
tusá = 2
tusaré = pár (2 ember akik egymáshoz tartoznak)
tusási = kétszínű
tusáto = párosítás
tusátó = pár (2 darab cucc/dolog vmiből)
Tusses? = Hogy vagy?
tutu = szerelem
tutuni = szerelmes (nő), kedves (mint „kedvesem”, nőre mondva)
tutunici = drágám (nőre)
tututa = kedvenc
tutuvi = szerelmes (férfi), kedves (mint „kedvesem”, férfira mondva)
tutuvici = drágám (férfira)
tú = tanulás
túcó = tanítás
túcóklá = iskola
túcórő = tanító, tanár
túcórőni = tanárnő
túnjínolo = tudásszomj
túré = bölcs ember
túrétó = bölcsesség
túrő = tanuló
túrőni = tanulólány
túrőniki = tanulólány (ha nagyon fiatal)
tútó = tananyag
tü = irány
tünotü = oda-vissza
tüsá = 6
tüto = irányítás
u = felszólító mód előjáró szava

ua = birtokos szó
 uan = birtokos szó
 ui = előtt
 uilla = elől
 uille = elé
 ú = melléknév közép fokának képzője
 úe = -on/en/ön
 úella = -ról/ről
 úelle = -ra/re
 úoi = melléknév túlzó fokának (legesleg...) képzője
 úoino = egyáltalán nem, cseppet sem
 ü = egy; azaz a határozatlan névelő
 üa = egy bizonyos
 üae = egy bizonyos ... -t
 üaen = üae
 üan = üa
 ücissi = minden egyes
 ücissis = együtt
 üe = ü + e
 üea = ü + e + a
 üean = üea
 üei = ü + e + is
 üein = üei
 üen = üe
 üi = egyes... bizonyos... némely... -ek
 üie = ü + i + e
 üien = üie
 üin = üi
 ün = ü
 va = nyelv (mint kommunikációs rendszer)
 Vae! = Jaj!
 vae = jajgatás
 vakó = nyelvkönyv
 vakré = jassz nyelv, argónyelv
 varé = lingvista (sok nyelvet ismerő személy, de nem feltétlenül nyelvtudós)
 varéni = lingvista nő
 varévi = lingvista férfi
 vaski = morféma
 vaso = nyelvészet, nyelvtudomány
 vasostúré = nyelvész
 vastúré = nyelvtudós
 vassa = valakié
 vasse = valamiféle
 vasses = valahogyan, valamiképp, valamiképpen
 vassi = valamennyi
 vassie = némi
 vassó = valami (tárgy)
 vassó = valaki (személy)
 vassu = valahol

vassü = valamikor
vassüe = valamikori
vassüe = valamikori
vau = ugatás
vauka = kutya
vaukaki = kutyus, kutyuska, kiskutya, öleb
vaukika = kutyus, kutyuska, kiskutya, öleb
vá = válaszolás
vátó = válasz
Váu! = Nahát!
ve = vér
vecá = szív (testrész)
vecánolo = szívtelen
vecápó = alapelv
veká = véradás
vekáré = véradó (ember)
veklí = vitamin-K1
vekrü = gránátalma
veku = lép (mint szerv)
veré = vámpír
veréniki = vámpírlány
vesí = vörös
veta = véres
vé = „lenne majd”
vés = akár
vi = férfi
vicítóku = makk (péniszé)
vievi = homoszexuális férfi
vika = hím
viki = fiú
vikiciki = fiúcska
vikinu = ondó
vikiré = fiatalember
vikiréo = fiatalúr
vikita = fiús
vikjü = makk (péniszé)
viku = pénisz
vikují = banán
vikukré = fasz
vikunocá = fityma
vikunõno = szömörcsög
vikuvi = hímringyó, kéjfiú
vilonató = nagyságos úr
vinatáissili = aggastyán
vini = hermafrodita
viniku = nemi szerv
vinikuto = közösülés
vio = hegedű
viocisoré = hegedűművész

vioto = hegedülés
vita = férfias
vitáissilí = apó
vito = fiúzás
vira = vas
viracoré = rozsdá
viracoréta = rozsdás
viracorési = rozsdaszín(ű), rozsdavörös
virasmekucúni = vasorrú bába
virasmekunikrécú = vasorrú bába
viratao = vasút
virataoni = vasutas (nő)
virataovi = vasutas (férfi)
viré = férfiember
vissi = vivés (vmit)
viso = andrológia
vitti = éber
vittito = éberség
vivi = macsó
vivira = acél

ví = férj
víní = család
vino = agglegény
vínolo = férjezetlen
vito = férjhez menés
vivi = bácsi
vo = „lett volna”
vopu = „deja vu”
vó = vég
vóe = véges
vóróku = végbél
vórókukví = fíng, végbélszél
vónorá = véglény
vóró = utóirat
vós = elvégre, végűlis, hiszen
vu = „lenne” (most)
vú = vadászat
vúrő = vadász
vútó = préda, zsákmányállat
vű = -val/vel
vűlla = hiányában
vülle = nélkül

xá = vágy
xátüta = vágyvezérelt
xe = szex
xeto = szexelés
xetóré = szextrabszolga

xevútó = szexuális préda
xexá = kéjvágy
xé = rajz
xéto = rajzolás
xi = „-ista”, vmilyen eszme követője
xó = zavar
xóto = zavarás
xú = támadás
xúno = védekezés
xúnopé = óvintézkedés
xúnopéto = óvintézkedés fogatosítása